

A FELSŐ-TISZA-VIDÉK KÉSŐ KÖZÉPKORI
SZEMÉLYNEVEINEK SZÓTÁRA (1401–1526)

MAGYAR NÉVTANI ÉRTEKEZÉSEK 3.

N. FODOR JÁNOS

**A FELSŐ-TISZA-VIDÉK
KÉSŐ KÖZÉPKORI
SZEMÉLYNEVEINEK SZÓTÁRA
(1401–1526)**

Budapest

2010

MAGYAR NÉVTANI ÉRTEKEZÉSEK 3.

Az ELTE BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet
Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszékének sorozata

Sorozatszerkesztő

N. FODOR JÁNOS

Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

Írta

N. FODOR JÁNOS

Lektorálta

FARKAS TAMÁS

MIZSER LAJOS

A borító ZSIBORÁS GERGŐ tervei alapján készült.

© Dr. N. Fodor János, 2010

Minden jog fenntartva.

ISSN 1787-4394

ISBN 978-963-284-145-8

Felelős kiadó:

Juhász Dezső

az ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai,
Dialektológiai Tanszékének vezetője

Tartalom

Előszó.....	7
A szótár anyaga.....	8
Tájékoztató a szótár használatához	15
Felhasznált szakirodalmi művek, kézikönyvek és forráskiadványok	30
Rövidítések	35
Jelmagyarázat.....	35
A–Zs.....	36
Latin köznevet tartalmazó nevek (LAT).....	254
A latin <i>de</i> prepozícióval alkotott nevek	267
A vármegyék rövidítései.....	267
A nemesek nevei (DEN).....	268
A jobbágyságok nevei (DEJ)	287
A <i>filius</i> -os nevek (FIL).....	289
Latin birtokos esettel szerkesztett nevek (PAT).....	292
Egytagú nevek (EGY).....	295
Mutatók.....	298
Címszómutató.....	298
Névvégmutató.....	309
Településnév-mutató	320

Előszó

A XV. század a személynévkutatásban mindeddig kevés figyelmet kapott, napjainkig csupán néhány névlajstrom közlésére került sor, de az Árpád-korhoz hasonló átfogó gyűjtésre (vö. ÁSzent.) nem. Ez indított arra, hogy a Hunyadiak és Jagellók korának névanyagát tanulmányozzam doktori értekezésemben, és az elméleti, elemző fejtegetésekhez olyan névkorpuszt állítsak össze, amely a további kutatások számára is hasznos lehet. A Felső-Tisza-vidék kései ómagyar személynéveit egy évtizede kezdtem gyűjteni az okleveles forrásokból, melynek eredménye ez a mostani kötet.

A szótár egyfajta kísérlet arra, hogy a névkutatásban érvényesítendő többféle szempontot hogyan lehet lexikográfiai módszerrel megjeleníteni, ezért olyan szerkesztési elvet kellett kidolgozni, amely megfelel a tudományos elvárásoknak, ugyanakkor nem veszélyezteti az átláthatóságot és a felhasználhatóságot érdekét.

A könyv mindazon névadatokat tartalmazza, amelyek a kutatás során az okleveles anyagból felszínre kerültek. Ebben nem követtem a korábbi hagyományokat, még akkor sem, ha némelyik névalak olvasata bizonytalan volt, vagy a név megfejtése nem hozott eredményt. A közlést azért tartottam szükségesnek ilyen esetben is, hogy lehetőség szerint „teljes” képet adjak a vizsgált terület és időszak névanyagáról, és ezt szubjektív szelektálással, pl. az idegen eredetű vagy bizonytalan nevek elhagyásával ne befolyásoljam. Kétségtelenül születnek vitatható olvasatok, illetve magyarázatok, mégis előremutatóbbnak gondoltam ezek közreadását is, mint az adatok elhallgatását, hiszen egy hibás olvasat és magyarázat csak akkor javítható, ha a kiinduló adatot ismerjük.

A több mint tízezer névadatot tartalmazó szótár nem foglalja magában a terület összes okleveles forrását, hiszen ez az egyéni kutatómunka kereteit meghaladta volna. A több mint száz oklevél névanyagának feldolgozása inkább egyfajta kiindulópontnak és mintának tekinthető a további adatgyűjtéshez, ugyanakkor már ez a gyűjtemény is olyan adatmennyiséget jelent, amely jól szemlélteti a középkori Magyarországon északkeleti részének kései ómagyar kori névadási szokásait.

Ezúton mondok köszönetet mindazoknak, akik a szótár létrejöttében közreműködtek. Első helyen is a lelkiismeretes és alapos munkájukért a kötet lektorait említem: FARKAS TAMÁSNAK az aprólékos, részletekbe menő filológiai megjegyzéseirért, MIZSER LAJOSNAK a számos idegen etimonú név megfejtésében nyújtott segítségével tartozom hálával. A személynévszótár szerkesztési problémáinak lexikográfiai szempontú végiggondolásáért, valamint a szócikkek szerkezetéhez fűzött értékes véleményért PUSZTAI FERENCNEK tartozom köszönettel. F. LÁNCZ ÉVÁNAK az adatok korrigálásáért, MÁRTONFI ATTILÁNAK pedig a technikai segítségért illeti köszönet.

A szótárt nemcsak azoknak ajánlom, akik névkutatással hivatásszerűen foglalkoznak, hanem azoknak is, akik érdeklődnek a múlt nevei, a neveken keresztül pedig a régmúlt személyei iránt.

A szótár anyaga

1. A szótár tartalma

Az adattár „A Felső-Tisza-vidék késő középkori személynéveinek szótára (1401–1526)” címet viseli. Az adatok területi elhelyezkedését, szóródását a földrajzi meghatározás jelzi. A címben megjelölt „személynévek szótára” elnevezés arra utal, hogy az adattár nem csupán a családnéveket, hanem a jelen munkához kapcsolódó vizsgálat összes (12 ezer körüli) névelőfordulását tartalmazza, azaz a korpusz a családnévekkel (családnévelőzményekkel) együtt minden olyan névformát magában foglal, amely az anyaggyűjtés során előkerült. Az adattár legterjedelmesebb részét a **megkülönböztető nevek** (azaz szűkebb értelemben a családnévek) szótára alkotja, ezt követi a **latin köznevet** tartalmazó, majd a **de prepozíciós helynévi**, a **filius-os**, a **filius nélküli** és végül az **egytagú egyénnevek** csoportja. Megtaláljuk benne a személynévek keresztnévi tagját is, hasonlóan az önmagukban álló egytagú nevekhez, így a szótár a keresztnévvizsgálatokhoz is segítséget nyújthat. Ez a munka tehát nem csupán családnévszótár kíván lenni, hanem egy adott terület adott időszakában előforduló neveinek „teljes” gyűjteménye (bővebben l. alább). Az adattár időbeli határait a címben feltüntetett évszámok jelzik. A kései ómagyar kor utolsó egy és negyed évszázadát átfogó vizsgálati időszak a jövőben mindkét irányban tovább bővíthető.

A korpusz önálló levéltári gyűjtés eredményeként állt egybe. Minden megjelenített adat ellenőrzött, azonban — mint a hasonló jellegű munkák esetében — itt sem zárható ki teljes mértékben a betűhű átírásokhoz és főként az értelmezésekhez kapcsolódó eseti tévedések lehetősége.

2. Az anyaggyűjtés időhatára

Az általam összeállított névkorpusz a kései ómagyar kor utolsó bő évszázadának, az 1401 és 1526 közötti egy és negyed évszázadnak a személynéveit foglalja magában. A választás elsődleges oka a korszaknak a magyar személynév kutatásban játszott periferikus szerepében keresendő. Az Árpád-kori nevekkel korábban számos nyelvész és nem nyelvész foglalkozott a XIX. századtól kezdve; kis túlzással mondható, hogy e korszak neveinek könyvtárnyi szakirodalma gyűlt egybe. Az Anjou-kor neveinek kutatásában FEHÉRTÓI KATALIN szerzett elévülhetetlen érdemeket az egész évszázadra és a magyar nyelvterület egészére kiterjedő vizsgálatával (1969), legutóbb pedig SLÍZ MARIANN doktori disszertációja dolgozta fel a XIV. század első felének személynéveit (2010), ugyanakkor megállapítható, hogy a XV. század neveinek feltárására és elemzésére mindmáig kevesen vállalkoztak, csupán néhány közlemény foglalkozott ezzel az időszakkal.

FEHÉRTÓI szerint a korszak behatóbb vizsgálata elmaradásának egyik oka az, hogy nem maradt fenn olyan nagyobb személynévlajstrom, mint amilyen pl. a XIII. századból a Várad Regestrum és a Tihanyi összeírás, vagy mint a XVI. századból a számtalan dézsmaösszeírás, melyek közül kiemelendő a SZABÓ ISTVÁN által kiadott Bács, Bodrog és Csongrád megyei lajstrom 1522-ből (1954). A XIII–XV. századi oklevelek ugyan tömegesen tartalmazznak személynéveket, de ezek „össze- gyűjtése és a kor, illetőleg a tudomány mai állásának megfelelő szintű feldolgozása óriási feladat, melyet tiszta lelkiismerettel egy-egy kutató csak részleteiben kísérel- het meg” (FEHÉRTÓI 1969: 3–4). A másik okot abban látja, hogy ez az a korszak, amely „a magyar személynévadás legbizonytalanabb, leghomályosabb, legnehe- zebben megfogható időszaka” (i. h.), és mint ilyen, tele van ellentmondásokkal.

A vizsgált időszak alsó határát a XV. század első évében jelöltem meg, ami azt je- lenti, hogy anyaggyűjtésem nem terjedt ki az ezt megelőző idősakra, melyet FEHÉRTÓI KATALIN monografikus jellegű munkájában (1969) és több tanulmányában átfogóan elemzett (pl. 1975a, 1975b, 1998). A felső időhatár 1526-ban való megjelölé- sét az indokolta, hogy a Mohács után a magyar nép életében több szempontból is egy új korszak következett el, amely miatt nemcsak a történettudomány, hanem a magyar nyelvtörténet-kutatás is ezt az időpontot tekinti korszakhatárnak (Nytört. 16, a korszakolásra l. KISS J. 2003), hasonlóan a (személy)névtörténethez, ahol szintén a török hó- doltság kezdete szimbolizálja a névhasználatban bekövetkező változást (vö. HAJDÚ 2003: 323–5). Mindebből adódik, hogy a XVI. század első negyedének névtörténete szervesen illeszkedik az előző évszázadhoz, attól nem választható el. A vizsgált anyag jellege is indokolja az időhatár kitolását, hiszen a Mohács előtti okleveles adatok egy levéltári állományban találhatók, a mutatók és a levéltári segédletek együtt kezelik az okleveleket, így sokszor a családi levéltárakon belül egymás mellett találhatók fontos források.

3. Az anyaggyűjtés területi határai

A vizsgált korszak okleveles adatainak teljes feltárása és rendszerezése nyilvánva- lóan nem lehet vállalható feladat, mivel a teljességre való törekvésnek mint célnak mindenképpen az ésszerűség határain belül kell maradnia. Az adatgyűjtésnek ezért földrajzi szempontból is szükséges volt megvonni a határvonalát. Az adatfeltárás a történeti Magyarország északkeleti megyéit érintette eltérő alapossággal. Legrész- letesebb gyűjtést Szabolcs megye esetében végeztem, mivel korábbi kutatásaim so- rán volt módom behatóbb ismereteket szerezni a megye Mohács előtti okleveles for- rásanyagáról. E tapasztalatok birtokában jelöltem ki vizsgálatom alapjául Szabolcs megyét. Szabolcs vármegye a középkorban jóval nagyobb területet foglalt magá- ban, mint napjainkban vagy akár a 19. század végén. Határa délen Békés várme- gyével érintkezett, nyugaton a kun Kolbáz-szék (erre l. Gy. III: 531), Heves, Bor- sod megye, északon Zemplén és Ung, keleten Bereg és Szatmár, délkeleten pedig Bihar határolta. Területét gyarapította ekkor még a későbbi Hajdú megye és a Hor-

tobágy pusztája is, így a korabeli Magyarország egyik legnagyobb megyéjeként jó kiindulópontot szolgáltatott a névtani vizsgálathoz.

A megyei forrásokban rejlő XV. századi névanyag mennyisége azonban a levéltári adatokból, segédletekből általában nem deríthető ki. Ennek tudatában már az anyaggyűjtés kezdetén kiterjesztettem a kutatást más, szomszédos északkeleti (Bereg, Ung, Ugocsa és Szatmár) megyére is, hogy a célként megfogalmazott több ezres adatmennyiség biztosan rendelkezésemre álljon.

A feldolgozás nyilvánvalóan egy megye névanyagára is irányulhatott volna (l. pl. ómagyar helynevek kutatását), a nyelvészeti érvek azonban a megyénél tágabb vizsgálati terület kijelölése mellett szólnak. A mindenkori közigazgatási egységenkénti megközelítés a nyelvészeti kutatás szempontjából nem túl praktikus, mivel „a megyéknél szerencsésebb lenne korai ómagyar kori nyelv-, illetve névjárási-területek alapján eljárni, ezek elkülönítése viszont a kutatás jelenlegi állása szerint nem lehetséges” (BÉNYEI–PETHŐ 1998: 73–4). A nyelvjárásterülethez kapcsolódó vizsgálatra ugyan magam sem vállalkozhattam, de a vizsgálatok tágabb keretbe helyezésével a belső nyelvi-nyelvjárási jellemvonások a későbbiekben jobban kidomboríthatóak lesznek. További érvként említhetjük, hogy a családnévek esetében sajnos nem rendelkezünk olyan forráskiadvánnyal, amely a megyéhez kötött feldolgozást lehetővé tenné, az önálló adatfeltárásnál pedig a fenti korlátokkal kell számolnunk.

A névadatok jelentős részben a történelmi Magyarország északkeleti vidékéhez kapcsolódnak, amelynek határa — jelen értelmezésben — északról Zemplén és Sáros vármegye közötti vonallal indul, majd a Hernád mentén Abaúj megye keleti részét karolja át, ezután ismét Zemplén déli részével érintkezik, továbbhaladva megkerüli Szabolcs megye délnyugati sarkát, a Hortobágy területét, majd dél felé Körösladánynál eléri a Köröst, ettől kezdve a folyó mentén halad kelet felé, délről érintve Váradot, mígnem Kraszna vármegye déli szegleténél eléri Erdély határát. Innentől a Partium és Erdély közötti határvonalat követi Máramaros déli részén egészen a keleti országhatárig. Északkelet-Magyarország tehát magában foglalja Szabolcs, Szatmár, Közép-Szolnok, Kraszna, Ugocsa, Máramaros, Bereg, Ung, Zemplén megyéket teljes egészében, valamint Abaúj keleti, Bihar Köröstől északra fekvő területét. Ez a terület nagyjából egybe esik a Tisza felső folyásának és mellékfolyóinak területével, ezért a szótárban a földrajzi egységgel megnevezett területet jelöltem meg. Természetesen ez a megnevezés sem pontos, hiszen a vizsgált terület déli része (l. pl. Bihar vm., Hortobágy vidéke) vagy az Abaúj megyei nagyidai uradalom geográfaiilag már nem számítható a Felső-Tisza vidékéhez. Az adatok mennyiségi eloszlása azonban a fenti elnevezést támogatta, a kivételnek számító szórványos adatok egyfajta kontrollanyagként kezelendők.

Mivel elsődleges célom a magyar névkincs kutatása volt, ezért főként az ország belső területeitől kifelé haladva a feltételezett korabeli nyelvhatárig végeztem kutatómunkát, de néhány esetben (pl. Ugocsa, Máramaros, Zemplén vm.) felhasználtam vegyes vagy más nyelvű települések névanyagát is.

4. Az anyaggyűjtés módja

Egy főként nyelvészeti tárgyú feldolgozásban nem elsődleges feladat a források közvetlen kutatása az ómagyar korra nézve, mivel nyelvészeti szempontból is jól hasznosítható forráskiadványok állnak rendelkezésünkre (vö. pl. Gy., Cs., ÁSzt., okmánytárak). Ennek ellenére szubjektív indíttatás okán úgy gondoltam, hogy a vizsgált időszakra és területre vonatkozóan a primer levéltári források anyagát használom fel. Ezzel olyan forrásokat is a kutatás számára elérhetővé teszek, amelyek eddig nem jelentek meg nyomtatásban.

Ahhoz, hogy Északkelet-Magyarország 1401–1526 közötti időszakának családnévanyagát több szempontból is elemezhesük, első pillantásra elegendő lenne KÁZMÉR MIKLÓS „Régi magyar családnévek szótára” című munkáját (CsnSz.) alapul venni. A szótár hatalmas, százezer fölé becsült adatmennyiségéből kigyűjthetők lennének a — még így is vélhetően többeszres nagyságú — Mohács előtti adatok.

Munkámban a következő okok miatt mégsem ezt az anyaggyűjtési módszert követtem. KÁZMÉR az anyaggyűjtés határait a bőséges adatmennyiség miatt és a munka elvégezhetősége érdekében kénytelen volt több szempontból is korlátozni. A szótár korpuszát a magyar eredetű kéttagú személynévek és a szórványosan előforduló *Kazdagtiuadarfalua*, *Zewkemartunhaza*-féle helynévek alkotják. Érthető módon kimaradtak a latin fordítások (*Andreas Niger*), a latinosított formák (*Ludovicus Zegedinus*), a *dictus*-os, a *filius*-os, a *de genere* és a latin *de* + helynév szerkezetű névek, illetőleg ezek kombinációi (CsnSz. 5). KÁZMÉR ezek elhagyását azzal indokolja, hogy bizonyos esetekben ugyan ezek is „jelölhettek már megszilárdult családnéveket, de nagyon valószínű, hogy jóval ritkábban, mint a »magyar« szerkezetűek”. Ha a megszilárdulás, az öröklődés kritériumát alapvetőnek tekintjük a családnévek esetében, akkor a bizonytalanságot a kései ómagyar kori, sőt sok esetben a szótárban szereplő későbbi magyar névadatokra is ki kell terjesztenünk, mivel általában ezek esetében sem tudunk biztosat mondani az öröklődésről. E csoport elhagyásának nem annyira elméleti, mint inkább gyakorlati indokát tartom elfogadhatóbbnak, tehát az áttekinthetőség és a célszerűség érdekében tett határmegvonást.

BENKŐ LORÁND Anonymus neveivel kapcsolatban fogalmazza meg, hogy „az anyanyelvi háttér a geszta tulajdonneveinek latin vagy latinosított formáiban is kereshető, sőt keresendő” (1996: 224). Igaz ez a későbbi időszak szórványaira is. Ha a családnévek XIV–XVI. századi kialakulásáról képet kívánunk alkotni, akkor legcélravezetőbb a teljességre törekvő adatfeltárás és -feldolgozás módszerét követni, amely a latin (*filius*-os, *filius* nélküli, *de* prepozíciós, latin közsztót tartalmazó) formák vizsgálatát is magában foglalja, mivel így azokra a jelenségekre is figyelemmel lehetünk, amelyeket egy szelektált korpuszból nem tudunk kikövetkeztetni, ilyen pl. az egytagú (egyelemű) névek aránya; a korabeli írásbeliség hatása a névformákra; a latin fordítások aránya és jellege; a *de* prepozíciós névek társadalmi (szocio-onomasztikai) vonatkozásai; az idegen eredetű névek aránya stb. Mivel mindezek vizsgálatát fontosnak tartom, ezért — véleményem szerint — a korpusznak az ehhez szükséges adatokat tartalmaznia kell.

Anyaggyűjtésem során a nevek lokalizálását, földrajzi ponthoz (településhez, vármegyéhez) való kötését szintén elengedhetetlennek tartottam. A CsnSz. a történeti Magyarország számos földrajzi pontjáról gyűjti egybe az adatokat, viszont — lexikográfiai szempontból indokolható módon — nem tekinti feladatának a nevek helyhez kötését, erre csupán a forráshivatkozásokból tudunk néhány esetben következtetni (vö. VÖRÖS 2007: 300). A név előfordulási helyét figyelembe vevő feldolgozás azonban egy majdani történeti névföldrajzi kutatás alapját jelentheti, emellett a vizsgált terület kései ómagyar kori nyelvjárástörténetéhez szolgált adalékokat.

Az adatgyűjtés kapcsán említést kell tennünk Északkelet-Magyarország egy-egy vármegyéjének középkori családneveivel foglalkozó népiségtörténeti munkákról is: SZABÓ ISTVÁN „Ugocsa megye” (1936), MAKSAY FERENC „A középkori Szatmár megye” (1940) és JAKÓ ZSIGMOND „Bihar megye a török pusztítás előtt” (1940) című művéről, mely kötetek a Mályusz Elemér kezdeményezésére induló és irányításával az 1930-as évektől a második világháborúig folyó népiségtörténeti kutatások eredményeként jelentek meg. E megyemonográfiák a vizsgált megyék lakosságának etnikai képét próbálták meg rekonstruálni az oklevelek személynévei alapján. A kötetek idézett családnevei betűhívek, így alkalmasak nyelvészeti feldolgozásra. (Válogatott adataik a CsnSz.-ba is bekerültek.) A fenti elvet követve ezeket az adatokat sem használtam fel közvetlenül, noha a legalkalmasabbak lettek volna ilyen jellegű vizsgálatra, hiszen a nevek lokalizáltak vannak jelen, viszont a keresztnévek nem szerepelnek bennük, így a személyek azonosítása, a névvariánsok összekapcsolása stb. nem lett volna lehetséges. Néhány általam felhasznált oklevél ismert volt a szerzők számára is, ilyenkor nagy segítségemre voltak e munkák a nevek átírásának ellenőrzésében.

Az adatgyűjtéshez kizárólag 1401 és 1526 közötti eredeti vagy másolatban fennmaradt okleveleket használtam fel; nem vettem alapul az okmánytárakat, oklevéltárakat és más forrásközlő munkákat. Amikor az általam áttekintett oklevél nyomtatásban is megjelent, a nevek átírását összevettem e munkák adataival, de az elsődleges forrás az oklevél maradt. A vizsgált területet érintő források nagyobb számban találhatók a Zichy-okmánytárban (Z.), illetve a Zsigmond-kori oklevéltárban (Zs.) is.

Az oklevelek közvetlen vizsgálatát az is indokolta, hogy fontos névlajstromok kiadásába néhány zavaró és tévútra vivő átírási hiba is bekerült. Erre szolgál tanulságul a Várdai-birtokok XV. század közepéről fennmaradt összeírásainak esete a Zichy-okmánytár köteteiben (1. Z. XII, 218–22; 2. Z. IX, 396–405; 3. Z. IX, 407–11; 1. részletesen N. FODOR 2006). Például a Zichy-okmánytár alapján bekerült a CsnSz.-ba a torzult *Emericus Maki* név (Z. IX, 403), amely így a *Makki* név első előfordulásának adata lett. A magyarázat szerint a Szabolcs megyében élő jobbágy a Komárom megyei *Makk* helységből vette a családnevét. A név olvasata azonban helyesen *aiaki*, így viszont az adat az *Ajaki* címszó alá kerül, annak második előfordulása lesz (vö. *Ajak* hn. SzSzB. megyében — CsHnMut. 38). A CsnSz.-ban a *Baja* névnek csupán egyetlen adatát találjuk, de ez a Zichy-okmánytár hibás átírásának eredménye (helyesen *Baxa* [Baksa]). (A további példákra l. N. FODOR 2006.)

Mindezzel nem kérdőjeleződik meg a korai okmánytárak nyelvészeti felhasználhatósága, csupán az adatok kellő óvatossággal történő kezelésére szükséges felhívni a figyelmet. A gyanús, eseti előfordulású vagy kérdéses olvasatú nevek mindenképpen ellenőrzésre szorulnak az eredeti oklevél alapján. Ezzel együtt is e nagy értékű adatfeltáró forrásmunkákat alkalmasaknak tartom nyelvészeti-névtani szempontú kutatásokra, mivel a fenti okmánytár idézett helyeinek hibás átírású nevei a teljes névanyagnak kétségtelenül csak egy töredékét teszik ki. Nyilvánvalóan a középkori forrásközlések esetében a hibátlan átírás igénye az oklevelek minőségi tulajdonságai (elhalványodás, kopás, tintafolt, gyűrődés stb.) miatt irreális elvárás lenne.

A levéltári adatok gyűjtéséhez „A középkori Magyarország levéltári forrásainak adatbázisa” című kiadvány (Arcanum Adatbázis Kft., CD-ROM, Budapest, 2003.) volt segítségemre, mely a Magyar Országos Levéltár Diplomatikai Levéltárhoz (DL.) készült segédletek digitális változata. A CD-ROM tartalmazza az oklevelek meghatározó alapadatait (pl. kiadás éve, helye, kiadó, kedvezményezett, régi jelzet, irattípus stb.), illetve az oklevelekhez belső használatra készített regeszták szövegeit. Ez utóbbiak konkrét vagy közvetett utalásával meg tudtam állapítani, hogy mely oklevelekben lehetnek nagyobb számban személynevek, ezeket aztán a Magyar Országos Levéltárban fekete-fehér fényképfelvételen volt módomban megtekinteni, és ez alapján az adattárat összeállítani. Azonban a publikálás előtt közvetlenül, 2010 tavaszán a levéltár a világhálón is elérhetővé tette a középkori oklevelekről újonnan készített jó minőségű, színes fényképfelvételeket, melyek így számos esetben a korábbi homályos, olvashatatlan helyek és a pontatlan átírások korrekcióját is lehetővé tették, emellett az utólagos ellenőrzés során néhány oklevél (DL. 48256, 55182, 55385, 55462, 55474, 55509, 55510, 55660, 55661, 55674, 56038, 82440) adatával is gazdagodhatott a kötet alapjául szolgáló PhD-értekezés személynévszótári adatbázisa (N. FODOR 2008a). A fentiekkel magyarázható, hogy a névanyagot érintő korábban megjelent publikációkban (pl. N. FODOR 2009–2010) bizonyos pontokon eltérés tapasztalható a kötethez képest.

5. A szótári adatok számarányai

Összesen közel kétszázra tehető az általam áttekintett oklevelek száma, ennek több mint fele tartalmazott felhasználható adatokat. A korpusz 12000 körüli névelőfordulást tartalmaz 10440 adatban. (Egy adatnak azt számítom, amikor ugyanabban a forrásban egymás mellett szerepelnek a családtagok egy megkülönböztető név alá rendelve, pl. 1459: Fabiano et Alberto *Mod dictis*, jo. — DL. 55658a; 1452: Valentinus et Petrus de Zennyes, no. — DL. 14584). A személynévszótár nem tartalmazza azt a száz körüli bizonytalan és kérdéses adatot, amely az oklevél sérülése miatt nem volt megfejthető, így a feldolgozásból kimaradt. A névadatok megoszlását az alábbi táblázat mutatja. (A számadatok $\pm 0,5\%$ -os hibahatáron belül értelmezendők.)

	Névadat	%	Személy	%
Megkülönböztető név	7790	74,6	6589	75,4
Latin köznév	796	7,6	591	6,8
Latin <i>de</i> prepozíciós név	1212	11,6	1018	11,6
<i>Filius</i> -os névforma	208	2,0	154	1,8
<i>Filius</i> nélküli apanév	173	1,7	149	1,7
Egytagú egyénnev	261	2,5	234	2,7
Összesen:	10440	100	8735	100

A szótár névadatainak számaránya

A gyűjtött anyag háromnegyede megkülönböztető név, emellett számottevő a *de* prepozíciós nevek és a latin köznévi előfordulások aránya is. Az egytagú nevek csekély száma önmagában jól jelzi, hogy a vizsgált időszakban már kivételnek számított a megkülönböztető jelző nélküli egyénnev használata.

A 10440 névadat 8735 személyhez kapcsolható. Ténylegesen a névviselő személyek száma valamennyivel kevesebb, ugyanis 180 esetben két (ritkán három) különböző motivációjú név is ugyanazt a személyt jelölte.

Hasonló jellegű — de a latin névalakok terén eltérő gyakorlatot követő — feldolgozás a XIV. századból 3480 személy nevét tartalmazza (FEHÉRTÓI 1969: 7). A névadatok száma ennél biztosan több, de erről nem közöl információt a közlemény. SLÍZ MARIANN pedig említett munkájában mintegy 15 ezer névadatot tartalmazó, okmánytárakra támaszkodó gyűjteményt állított össze az Anjou-kor első feléből (2009: 292; 2010).

Tájékoztató a szótár használatához

1. A családnévszótári rész elrendezése

1.1. A szócikkek (névcikkek) kialakítási elvei

A szótár az adatok közlésekor egyidejűleg több szempontot is érvényesíteni kíván: 1) a névalakokat adott személyekhez köti, emellett közli 2) az előfordulás helyét és 3) az adatolás idejét. E három tényező (személy, hely, idő) együttes megjelenítésének nehézségét növeli, hogy erre a megoldásra nem találunk példát a korábbi szakirodalomban. A CsnSz. sem tekinti feladatának az adatoknak egy adott személyhez és földrajzi egységhez (településhez) kötését, csupán a szigorú kronologikus sorrendet érvényesíti. FEHÉRTÓI KATALIN a CsnSz. egyik hiányosságaként említi a személyek azonosításának elmaradását, bár a hatalmas adatmennyiség miatt ennek megvalósíthatatlanságát elismeri (1994: 433–4).

A korábbiakban elmondottak szerint jelen munkában mindhárom tényező fontos szerepet játszik. Az **idő** fontossága a lexikográfiai és filológiai hagyomány miatt is vitathatatlan. Ezt erősíti az, hogy a nyelvi változás/mozgás a vizsgált egy és negyed évszázad alatt is kimutatható. A **hely**hez kötés szempontja sem kíván sok magyarázatot. A nyelvtörténeti adatok területisége egy-egy nyelvi változás földrajzi kiterjedésének meghatározásához járulhat hozzá. A megkülönböztető névvel vagy családnévvel jelölt **személyek** azonosítása pedig a személynévi funkció miatt elkerülhetetlen. Ez utóbbihoz viszont az idő és a hely adatai nélkülözhetetlenek. Mindezt a fenti három tényező együttes megjelenítése a szótárban mindenképpen kívánatos.

A szótárak szócikkeinek felépítési elve a három szempont egyforma súlyú egyidejű érvényesülését nem teszi lehetővé, ezért szükséges egyfajta hierarchikus sorrend felállítása. Az alábbi táblázat a három tényező variálódási lehetőségeit szemlélteti.

A különböző személyekre vonatkozó sorok (5–8. sor) mostani elemzésünkben figyelmen kívül hagyhatók, hiszen ezen adatok a megfelelő címszó alatt, a megfelelő településnévhez rendelve természetes módon jelennek meg. A problémát az ugyanahhoz a személyhez rendelt adatok megjelenítése jelenti. Azonos idő, hely és személy (1. sor) esetében csupán egy adattal van dolgunk, így a megjelenítés nem okoz problémát. A több településről azonos időpontból közölhető adatokat (2. sor) csak egyszer (településenként nem széttagolva) közöljük. Például: **Abai** [Bekezdés.] **Gút, Aba, Körtvélyes 11.** 1470: Emerico *Abay*, jo. (DL. 17017); **12.** 1470: Jacobo *Abay*, jo. (DL. 17017); **Atyai** [Bekezdés.] **Gút, Aba, Körtvélyes 1.** 1470: Stephano *athai*, jo. (DL. 17017); **2.** 1470: Demetrio *Athyay*, jo. (DL. 17017). Ezekben az esetekben is arról van szó, hogy a személy csak egy adott településhez köthető, de a forrás nem jelöli meg pontosan, hogy

melyikhez. Elképzelhető az is, hogy valakit ugyanabban az időben két település kapcsán is említenek a források, ez főként a nemesek esetében fordulhat elő, a jobbágyságok esetében nem jellemző.

Sor-szám	Személy		Idő		Hely	
	azonos	különböző	azonos	különböző	azonos	különböző
1.	+		+		+	
2.	+		+			+
3.	+			+	+	
4.	+			+		+
5.		+		+		+
6.		+		+	+	
7.		+	+			+
8.		+	+		+	

Az egy adott személyre vonatkozó adatokat félkövér sorszám vezeti be. Lehetőség lett volna ilyen esetekben az adatok egyszerűsített, összevont közlésére — amennyiben a filológiai pontosság ezt lehetővé teszi — pl. **Balogh** [...] **Nábrád 5.** 1451, 1452: Georgio *Balogh*, fam., jo. (DL. 55490, DL. 14584); 1459: Georgio *balog*, jo. (DL. 55658a, DL. 55658); 1459/1460: Georgio *balog*, jo. (DL. 55660, DL. 55661), de ezt a rendkívül időigényes munkát — megfelelő számítógépes program híján — nem végezhettem el, ezért minden előfordulás külön-külön jelenik meg a szótárban.

Azokban az esetekben, amikor egy személyre több adat is vonatkozik különböző időből, két lehetőség adódik. (1) Ha ugyanarról a településről van szó (3. sor), akkor az adatok egy településen belül egy személyhez rendelve, kronologikus sorrendben jelennek meg. A fenti példánál maradva: **Balogh** [...] **Nábrád 5.** 1451: Georgio *Balogh*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Georgio *balogh*, jo. (DL. 14584); 1459: Georgio *balog*, jo. (DL. 55658a); 1459: Georgio *Balog*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Georgio *balog*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Georgio *balog*, jo. (DL. 55661). (2) Ha különböző településeken említenek egy személyt (4. sor), akkor megoldás lehet az utalás az adatok közötti kapcsolatra. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha többletinformáció áll rendelkezésünkre, például konkrét adatunk van a jobbágy elköltözéséről. Önmagában az azonos név és a közeli időpont nem elégséges az azonosításhoz. Pl. **Aszalós** [...] **Lelesz 3.** [1460–1480]: Anthonyus *azalos*, jo. (DL. 48185); **Semjén 5.** 1462: Anthonio *Azalos*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Anthonio *Azalos*, jo. (DL. 55899). Aszalós Antal nevű személy tehát Leleszen és Semjénben is megjelenik közel egyidőben, konkrét utalás nélkül mégsem mondhatjuk bizonyossággal, hogy ugyanarról a személyről van szó.

Még olyan esetben is külön sorszám alá rendeltem a neveket, ahol a ritka keresztnév és a települések közelsége lehetővé tette volna az azonosítást, pl. **Kun** [...] **Pátroha 20.** [1480–1500]: Oswaldus *Kwn*, jo. (DL. 83021); 1521: Oswaldus *kwn*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Oswaldus *Kwn*, jo. (DL. 26243); **Tas 34.** [1521–1526]: Oswaldus *Kwn*, jo. (DL. 26243). Ilyenkor esetleg kérdőjeles hivatkozás hívja fel a figyelmet az adatok közötti kapcsolatra.

1.2. A szócikkek felépítése

1.2.1. A címszók

A Felső-Tisza-vidék személynévszótárában 1972 (utalócímszókkal együtt 2074) címszó található. A CsnSz. 10466 címszavából (CsnVégSz. 11–2) a vizsgált korszak végéig (1526-ig) 5873 név adatolható a forrásokban, így a személynévszótár nevei a CsnSz. e korszakban előforduló neveinek harmadát teszik (33,58%) ki. A szótár címszavainak jelentős része várható módon megegyezik a CsnSz. címszavaival, de számos olyan magyar eredetű nevet is tartalmaz, amely KÁZMÉR forrásaiiban nem szerepelt. A névgyűjtemény abban is különbözik a korábbi családnévszótártól, hogy a magyar eredetű neveken kívül az idegen (szláv, német, román) eredetűek, továbbá a latin névformák is helyet kaptak benne. A latin köznévi eredetű neveket 44 szócikk tárgyalja.

A szótár 1972 címszavából száz körüli azoknak a neveknek a száma, amelyeknek feltáratlan maradt az eredetük és a motivációjuk. 133 esetben pedig idegen nyelvi magyarázat született, így összesen 1700 körüli magyar közszói vagy tulajdonnévi eredetű név vizsgálata válik lehetővé körülbelül 7000 magyar szórványadatban.

1.2.1.1. A címszók alakja

A címszók megválasztásánál mindenkor a legfontosabb szempont a használhatóság elvének figyelembe vétele, ezért nyilván egyfajta egységesítés elkerülhetetlen a családnévadatok esetében is. A történeti szótárak általában a mai köznyelvet hívják segítségül (pl. TESz., EWUng., SzT., CsnSz.; kivétel ÁSznt.). A családnévek esetében is célszerű a mai helyesírást követve köznyelvhez igazított névalakhoz rendelni az adatokat és az egyéb információkat. Nyilvánvaló, hogy pl. az *abanj* név az **Abonyi** címszó alá fog kerülni, mivel a családnév alapjául szolgáló helynév mai neve és helyesírása *Abony*. A címszók kialakításához tehát a név eredetének tisztázása mindenképpen szükséges.

Az olyan neveknel, ahol több magyarázat (olvasat) is elképzelhető, kétféleképpen jártam el: (1) ha a különbség csak fonetikai, hangtani alakváltozatok szintjén jelentkezik, akkor utalócímszó jelzi a megjelenítés helyét (pl. **Kazdag** l. **Gazdag**, **Körös** l. **Keres**, **Sile** l. **Silye**); (2) ha a magyarázatok között ennél nagyobb (pl. jelentésbeli) eltérések mutatkoznak, akkor külön címszó alatt jelennek meg a névmagyarázatok. Az adatokat viszont nem tüntettem fel mindkét címszó alá rendelve, hanem a szócikken belül „Az adatokat l. **xy** címszó alatt.” utalás jelzi azok helyét. Ebben nem követtem a CsnSz. gyakorlatát, ahol egy címszó alatt különböző olvasatok és értelmezések is helyet kaptak az adatokhoz rendelve. A magyarázat értelemszerűen ezekben az esetekben különböző lesz.

Az idegen eredetű nevek címszavasításakor a név kiejtése alapján a magyar hangjelölés szabályait követve hoztam létre a címszókat, nem alkalmaztam a különböző nyelvek eltérő helyesírásmódját (pl. cirill betűs írásmód a ruszin eredetű

neveknél), mivel ez a szótár egységes arculatát nagy mértékben megbontotta volna, viszont a magyarázat részben — lehetőség szerint — megadtam a név mai helyesírás szerinti idegen nyelvi alakját.

1.2.1.2. Bizonytalan címszók

A korabeli írásmódból sok esetben nem állapítható meg egyértelműen a nevek olvasata, kiejtése. Esetleg a többszörös átírások esetében romlott alakból nem tárható fel az eredeti névalak. Ezekben az esetekben a névadat válik címszóvá a forrásban szereplő alakjában. A címszó elé helyezett szimbólum pedig a szócíkkel kapcsolatos bizonytalanságot jelöli. A teljes anyagban összesen 56 az ide sorolható nevek száma.

Ha a név az olvasat bizonytalansága vagy a magyarázat kétséges volta miatt bizonytalan, akkor ezt a mai helyesírással megjelenített címszó melletti kérdőjel jelzi.

°Achak

Józsefháza 1. 1523: Stephano *Achak*, jo.
(DL. 71174).
< ism. M: ism.

Kágya ?

Szamostelek 1. 1523: Gallo *Kaghe* [ɔ: Kagha
?], jo. (DL. 71174).
< ? *Kágya* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 392).
M: ? (4.1.) származási hely.

1.2.2. Az előfordulás helye

A szórványadatok esetében rendkívüli fontosságú a lokalizáció, hiszen csak így nyílik lehetőség bármilyen regionális következtetés levonására. Az oklevelek általában elárulják a névvisező személyek származási helyét. A jobbágyság esetében ez mindig egybeesik a lakóhellyel. A nemesek adatainak lokalizációja viszont jóval nehezebb, mert ez sokszor hiányzik a forrásokból, viszont a konkrét utalás helyett általában a névbe foglalva jelenik meg a nemesi család egyik birtoka. Ilyenkor a lokalizáció ehhez a településhez kötődik, melyet az indokol, hogy a családnevek kialakulásának idejében a nemesek nevében feltüntetett helynév főként a lakóhelyül is szolgáló birtokot jelzi (erre l. bővebben N. FODOR 2004). Az egyházi és világi hivatal-, tisztség- vagy méltóságviselők (officiálisok, prépostok, hiteles helyek peres ügyekben kiküldött tagjai stb.) esetében a lokalizáció a hivatal- vagy tisztségviselés helyére vonatkozik.

Az egy címszó alá rendelt személyek adatai a szócikkekben belül települések szerint rendeződnek, megtartva a belső kronologikus sorrendet. A településnevek félkövér dőlt szedéssel, a címszótól beljebb kezdve jelennek meg. A helynevek egységesítve, mai helyesírás szerinti alakban szerepelnek. A településnevek a hivatalos helységrendezéssel a XIX–XX. században létrehozott névalakjaik helyett a történeti formájukban jelennek meg (pl. *Beregszász* helyett *Szász*, *Nyíregyháza* helyett *Nyíregyház*, *Nagykálló* helyett *Kálló* stb.). Az adott forrásban nem szereplő, közvetett módon kikövetkeztetett településnevek szögletes zárójelbe kerültek (l. pl. [Litke]).

A települések megyéhez kötését, illetve a mai hivatalos magyar és idegen név-alakját a Településnév-mutató tartalmazza. A nemesi nevekben szereplő települések terjedelmi okokból nem kerültek be a mutatóba, viszont a megyére történő rövid hivatkozás (pl. Szabolcs vm. → Szab) a *de* prepozíciós nevek esetében a név mellett megtalálható (l. a „A latin *de* prepozícióval alkotott nevek” c. fejezetet).

1.2.3. A személyek azonosítása

Az összegyűjtött adatok feldolgozása során legnehezebb feladat a személyek azonosítása, azaz a családneveknek a jelöltjükhöz/jelöltjeikhez való kapcsolása. Az elemzéshez fontos tudnunk, hogy egy név különböző változatokban egy vagy több személy nevéként jelenik-e meg a forrásokban. KOROMPAY KLÁRA három szempontot jelöl meg az azonosítás kritériumaként: idő, hely és társadalmi helyzet (1971: 31–4). Ezek segítségével nagy bizonyossággal azonosítani lehet egy személyt, de már kettő ismeretében is többé-kevésbé kizárható a különböző személyek adatainak összekapcsolása.

A szótárban minden személy külön sorszám alatt található. Csak azokat az adatokat vettem egy szám alá, melyek még reális időintervallumon belülre estek. Ha az adatok egy generációnál, 30 évnél nagyobb különbséget mutatnak, akkor nincs lehetőségünk egy személyhez rendelni azokat (vö. SLÍZ 2006: 174). A három évtized — a tapasztalatok szerint — az az időtávlat, amíg egy személy a forrásokban megjelenhet. Nyilván ennél hosszabb időszakról is tudunk (főként nemesek esetében), de egyéb utalás híján kíváncsok a kellő óvatosság. Például: **Bercsek** [...] **Kisvárdá 2.** [1445–1448]: Mikahel *berchec*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *bercech*, jo. (DL. 81139); 1453: Michael *berchec* ~ *berchech*, jo. (DL. 80968); [...] **6–7.** [1521–1526]: Michael *Bercheek* cum filio Matheo, jo. (DL. 26243); 1521: Michael *Berchek*, jo. (DL. 82582). A XV. század közepén élt (2.) Bercsek Mihály kevésbé valószínűen lehet a 6-os sorszámú hasonló nevű személlyel megegyező. A két személyt mintegy 70 év választja el. Az óvatosság ellenére így is előfordulhat, hogy egy településen egy sorszám alá rendelt adatok több személyt takarnak. Ez főként a gyakori nevek esetében történhet meg.

Vannak példáink arra, hogy egy személy különböző neveken jelenik meg a forrásokban. Ezekben az esetekben a név az adatoknak megfelelő szócikkbe kerül, de a közöttük lévő kapcsolatra kölcsönösen közvetlen utalás történik. Pl.

Túri

[*Túr/Semjén*] **3.** [1468 u.]: Relicta Valentini *thuri*, jo. (DL. 55872) = Varga 42;

Varga

[*Túr/Semjén*] **42.** 1468: Relicta Valentini *varga*, jo. (DL. 55872) = Túri 3.

1.2.4. Az évszám

A forrást tartalmazó oklevél keletkezési idejének meghatározása a Magyar Országos Levéltár Mohács előtti okleveleinek elektronikus regesztája és oklevéljegyzéke (DL.) alapján történt. Az évszám ellenőrzését az oklevél segítségével elvégeztem. Néhány esetben — főként a keltezés nélküli összeírásoknál — a levéltári segédlet által meghatározott alternatív kelteezést pontosítottam. Az adatok közlésénél már e korrigált évszámot vettem figyelembe (l. pl. DL. 56676, 56688, 56691, 56693, 56709, 56710).

Az évszámok formátuma a megszokott gyakorlatot követi. Eszerint / jel mutatja a másolatban fennmaradt, átírt okleveleket. Ha a másolat az eredetivel azonos évben készült, akkor arra — a Gy. és a HA. gyakorlatához hasonlóan — külön nem utaltam. Az adattárban tartalmi átírásban fennmaradt és biztosan hamis oklevél nem fordul elő. Az átírt oklevelek évszámai az évezredet is jelölve jelennek meg (pl. 1462/1469). Az alternatív keltezésű oklevelek évszámai szögletes zárójelbe [] kerültek. A keltezési bizonytalanságot a „tőlig” intervallum [1480–1500], a *körül* (k.) [1450 k.] és az *után* (u.) [1468 u.] szavak jelzik.

1.2.5. A névadatok

Az adatközléskor a magyar szavak (nevek) esetében a nyelvészeti munkákban jellemző hagyományos gyakorlatot, a betűhív átírás szabályait követtem, így meghagytam a paleográfiai változatokat is az *s* (*/*) és az *y* (*ŷ*) esetében, a *z* változatait viszont technikai okból nem jelenítettem meg. A latin formáknál (pl. a keresztnévek esetében) a történeti adatközlés elvei voltak irányadóak (vö. pl. TRINGLI 2000: 7–40, l. még GYÖRFFY 1980–1981).

A szótárban nem jelöltem a rövidítések feloldását. A CD-mellékletben található Adattár viszont tartalmazza a magyar szórványok okleveles formáját és a rövidítések helyét, melyet kurzív (dőlt) betűk jelölnek. A latin szavak (keresztnévek) esetében viszont a kurziválástól is eltekintettem, mivel a feloldással a legtöbb esetben egyértelműen beazonosítható az adott keresztnév (pl. *Bñdcti* — *Benedicti*).

A vélelmezett romlott alakok külön jelzéssel [ɔ:] követik a névadatot. Néhány esetben szükségesnek tartottam a szórvány olvasatának megadását is, ennek jele: [].

1.2.6. A társadalmi helyzet jelölése

A személyek azonosításának fontos kritériuma a társadalmi helyzet megállapítása. Névtani szempontú jelentősége abban áll, hogy ezáltal az egyes társadalmi rétegek névhasználatának vizsgálatára is lehetőség nyílik. A XV. századi oklevelekben már több-kevesebb sikerrel kideríthető egy-egy személy társadalmi helyzete. A különböző társadalmi kategóriákat a név utáni rövidítés jelzi (l. Rövidítések).

Néhány jobbágy esetében előfordult, hogy az összeírás idejében már nem lakott az adott településen, ezt általában *deserta domus* ('elhagyott ház') kitétel jelölte. Ezt a ténny a (des) rövidítéssel jeleztük a társadalmi állás feltüntetésével.

1.2.7. A források

A források döntő többsége középkori oklevél, melyek kivétel nélkül a Magyar Országos Levéltár Mohács előtti Gyűjteményében találhatók (DL., DF.), ezért a forráshivatkozások csak a Diplomatikai Levéltárra és Fényképtárra utalnak az oklevél levéltári számával együtt. Az oklevelek adatait és a bennük szereplő névadatokat a CD-melléklet tartalmazza a levéltári jelzetek sorrendjében. Az Adattárból csak azok az oklevelek maradtak ki, amelyek tíznél kevesebb névadatot tartalmaznak. A hivatkozások kerek zárójelben állnak.

1.2.8. A néveredet

A szócikkek fontos egységét képezik a néveredethez kapcsolódó magyarázatok, melyek nagyrészt a CsnSz.-ban kialakított formai kritériumokat követik. A szótárban feltüntetett névanyag háromnegyedét — ahogy korábban már jeleztük — a megkülönböztető nevek (családnévelőzmények) alkotják (a fogalom magyarázatára l. N. FODOR 2008b: 302), melyek egy részéből öröklődő családnevek lettek, más részük azonban nem szállt át az utódokra. A magyarázat minden esetben a megkülönböztető név kialakulásának pillanatát, azaz az első névvisező és a névvé váló lexéma jelentése közötti összefüggést próbálja meg feltárni, ezért minden esetben a név **közvetlen előzményét** veszi figyelembe.

FEHÉRTÓI KATALIN a CsnSz.-ról írott ismertetésében éles hangon kifogásolja, hogy KÁZMÉR nem adja meg a családnév alapjául szolgáló helynév etimológiai magyarázatát. Nem tartja etimológiai magyarázatnak azt, ha pl. a *Nebojszai* családnévről csak annyit tudunk meg, hogy a Pozsony megyei *Nebojsza* hn.-ból keletkezett *-i* képzővel. „Mert minden magyar anyanyelvű megtanulta a »valahová való« kifejezésére a helynevekhez kapcsolódó *-i* melléknévképző jelentését. [...] Ha tehát Kázmér szükségesnek tartotta pl. a *Bornemissza* családnév alapjául szolgáló köznév 'borivástól tartózkodó, idegenkedő' jelentését [...] megadni [...], akkor a *Nebojszai* és más családnemeknél legalább jelezhetette volna, hogy a helynév etimológiája hol található, mert a családnév végső etimológiáját nem az *-i* képző és a helynév esetleges lokalizációja adja meg” (FEHÉRTÓI 1994: 436). FEHÉRTÓI idézett kifogásával azonban mindenképpen vitába kell szállnunk. Miért kellene a családnév etimológiai magyarázata közé a helynévi etimont felvennünk, hiszen a családnév közvetlenül nem a helynév közszói előzményéből, hanem magából a helynévből keletkezett, aminek az eredeti jelentése sok esetben a XIV–XV. századi névadó közösség számára már teljesen ismeretlen volt, feledésbe merült. Ez a gondolatmenet azt eredményezhetné, hogy az egyházi eredetű keresztnemeinkből keletkezett

családnevek esetében is fel kellene tárnunk a keresztnév eredeti (latin, görög, héber) jelentését, etimonját. A *Bornemissza* esetében viszont arról van szó, hogy a családnév közvetlen előzménye a köznév, így a névadás motivációjának a megértéséhez szükséges tudnunk a köznév etimológiai magyarázatát és a jelentését, a helyneveknél azonban enélkül is egyértelmű a névadás alapja. (A névelőzményekre l. HOFFMANN 2007²: 25–6.)

Ezért az alábbiakban magam is a CsnSz. gyakorlatát követem: a családnév-magyarázatokban csak a közvetlen (tulajdonnévi, köznévi) előzményeket tüntetem fel, nem vállalva a többszörös (gördített) etimologizálást. A helynévi eredetű neveknel a fenti okok miatt nem utalok a FNESz. megfelelő magyarázataira sem, mert ezt nem a családnéveredet kérdéséhez tartozónak gondolom. A fenti példa esetében egy dolgot kijelenthetünk: a *Nebojszai* családnév a szláv helynévi előzmény ellenére biztosan magyar névadással keletkezett.

A közelmúltban megjelent CsnE. is FEHÉRTÓI elvét követve gördített etimológiát alkalmaz a nevek magyarázatában. Így például a *Tasi* családnév viselői megtudhatják, hogy a helynévből származó családnév végső soron egy ótörök eredetű 'kő' jelentésű szóra vezethető vissza. Ez pedig az érdeklődők számára esetleg egy olyan tétellel megfogalmazását teszi lehetővé, amely szerint a fenti családnév török eredetű. A név kapcsán azonban a következő változási sort állíthatjuk fel: ótörök köznév > ótörök személynév > ős- vagy ómagyar személynév > ómagyar helynév > családnév, azaz a családnév keletkezésekor a szó helynévként már a magyar nyelv szókészletének szerves részét alkotta. A magyar etimológiai módszer hagyományosan szintén a közvetlen átadó nyelvet tekinti elsődlegesnek a jövevényszavak eredetmagyarázataiban. A fenti gyakorlatot az idézett szótár enciklopédikus jellege igazolhatja.

A személynévi eredetű nevek esetében a CsnSz.-hoz hasonlóan megkülönböztetem az egyházi latinból származó (egyh.) és a világi (vil.), azaz régi magyar közszói eredetű neveket. A *régi* jelző (r.) arra utal, hogy e nevek előzményei már az Árpád-korban jelen voltak az egytagú névadásban, és ez alapján joggal feltételezhető, hogy leszármazás útján átszállhattak az utódokra is. A keresztnévek Árpád-kori előfordulásainak gyakoriságára esetenként szintén utalás történik.

A névmagyarázatok jelentős részében támaszkodhattam a CsnSz. eredményeire, de számos alkalommal ettől eltérő megoldást kellett keresnem a név eredetére, például amikor egy név közszói jelentése csak jóval későbbi korokból volt adatolható, vagy ha elfogadhatóbb magyarázatok születhettek a CsnSz. megjelenése óta napvilágot látott névgyűjtemények (pl. ÁSznt., CsHnMut.) segítségével.

A többféle magyarázatú nevek esetében csupán a név történeti adataihoz kapcsolható, általam **legvalószínűbbnek tartott és a vizsgált korszakban és területen lehetséges magyarázatokat** tüntettem fel. Például ha az idézett névadathoz köthető más forrás a személynévi eredetet egyértelművé tette, és más (pl. a helynévi) eredeztetés teljes bizonyossággal kizárható volt (l. **Derzs**, **Kenderes**, **Márk** stb. címszókat), vagy ha a köznévi magyarázat kronológiai okok miatt ke-

vésbé volt valószínű (pl. **Bagoly, Vasas** stb.). A helynévi eredetű megkülönböztető neveknél a korabeli migrációs viszonyok ismeretében csak a lakóhelyhez legközelebb eső névadó település jelenik meg az eredetmagyarázatban, az ország távolabbi megyéiben található településeket a földrajzi távolság miatt nem vettem figyelembe. A fenti névmagyarázatok esetében néhol utalás történik más szakmunkák eltérő, de névadataink vonatkozásában el nem fogadható magyarázataira is.

Az idegen eredetű nevek körében számos esetben sikerült valószínűsíthető vagy bizonytalanabb magyarázatot adni a különböző névetimológiai szótárak segítségével (pl. DOR., BAHLOW, BRECHENMACHER, DudenFn. stb.), de egyedi névetimológiai fejtegetésre szakirányú kompetencia híján nem vállalkoztam. A szláv nevek esetében a legnagyobb segítséget KNEZSA ISTVÁN alpmunkája jelentette (2003²), emellett MIZSER LAJOS eddig megjelent tanulmányait is haszonnal forgattam (2000, 2003, 2004, 2007, 2007–2008, 2009). Ezekkel együtt is számos (véltetően idegen, főként szláv eredetű) név megfejtetlen maradt.

A szláv eredetű nevek csoportjában csak abban az esetben jelöltem a névetimon konkrét nyelvi előzményét, ha erre a felhasznált szakirodalom egyértelműen utalt, az esetek többségében azonban a gyűjtőnév (szláv) alatt adtam meg a nevek magyarázatát.

A névadás indítékának feltárása során a családneveknek két nagy csoportját szükséges elkülönítenünk a névfunkciók szempontjából. Eszerint beszélhetünk egy- és kétrészes nevekről. Az utóbbi csoportba olyan összetett nevek tartozhatnak, amelyek legalább két, különböző motivációjú lexikális elemből jönnek létre. Az ilyen nevek magyarázatai azonban többfélék lehetnek. A XVI. század elejéről, Dárc községből adatolt *Sebastianus Naghgal* név a névadás alapját illetően kétféle magyarázatot is megenged aszerint, hogy mit tekintünk közvetlen előzménynek. A név egyrészt lehet (1) összetett családnév, amely úgy jött létre, hogy a korábban kialakult *Gál* családnév mellé a hasonló nevű személytől való megkülönböztetés érdekében 'idősebb', 'magas, szálás termetű' vagy 'jelentős szerepű, kiváló' jelentésű *nagy* melléknév járult. A másik lehetőség az, amikor az elnevezett személyt (2) az őse kétféle személynevével azonosítják, azaz a korábban kialakult *Nagy* családnév + *Gál* keresztnév válik összetett megkülönböztető névvé. Utóbbi esetben a név 'Nagy Gál nevű személy fia' jelentést hordoz. Ebből következően a kétféle kialakulás kétféle motivációt is jelent: (1) életkor v. tulajdonság (*nagy*) + megnevezés (*Gál* csn.); (2) rokoni kapcsolat, leszármazás (*Nagy Gál*). Az első esetben kétrészes névről beszélünk, a második esetben kétféle, de egyrészes (egyfunkciós) családnévvel van dolgunk (részletesebben l. N. FODOR 2010). A kétféle magyarázati lehetőséget a négyzet (□) jel jeleníti meg.

A keletkezéstörténeti magyarázatok a relációjel (<) után következnek, a többes magyarázati lehetőséget a perjel (/) jelzi, utóbbiak sorrendje egyben a néveredetek valószínűség szerinti sorrendjét is mutatja.

1.2.9. A névadási indíték (motiváció)

A szócikkek utolsó részében (M: után) található az adott családnév névadási alapjára utaló megjegyzés. A szócikkek felépítése ebben is követi a CsnSz. gyakorlatát, de KÁZMÉR nagyszámú motivációs kategóriáit nem alkalmaztam. Ehelyett az alábbiakban bemutatott öt átfogó funkcionális-szemantikai (motivációs) kategória és néhány alkategória jelenik meg részletező (s ezzel együtt több tévedést magában hordozó) meghatározások nélkül (a rendszerezésre l. bővebben N. FODOR 2008b, 2010). A rövid motivációs kategóriák arra a kérdésre adnak feleletet, hogy **mi volt a névadás alapja**, vagyis milyen módon kaphatott valaki megkülönböztető nevet a kései ómagyar korban.

A szótárban megjelenő egyszerűsített motivációs kategóriák a következők:

- (1.) az elnevezett individuális (egyéni) attribútuma
 - (1.1.) tulajdonság
 - (1.2.) szavajárás
 - (1.3.) életkor
- (2.) az elnevezett kapcsolata egy emberrel vagy emberek csoportjával
 - (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás
 - (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás
 - (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat
- (3.) az elnevezett társadalmi szerepe, helyzete, állapota
 - (3.1.) foglalkozás, tevékenység
 - (3.2.) méltóság, tisztség
 - (3.3.) társadalmi helyzet
 - (3.4.) vagyoni helyzet
 - (3.5.) családi állapot
- (4.) a személy viszonya valamely helyhez
 - (4.1.) származási hely
 - (4.2.) lakóhely
- (5.) valamely dologgal, körülménnyel való kapcsolat
 - (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás
 - (5.2.) esemény.

Az idegen eredetű nevek motivációinak megadásakor rövidítéssel utalunk arra, hogy melyik nyelv névadásának az eredménye a név (pl. szl. = szláv). Ha magyar névadást is tükrözhet, akkor ezt külön jelöljük (pl. m. v. ném.). A nyelvre történő utalás egyéb esetekben elmarad a motivációk jelzése előtt, mivel ezek a nevek értelemszerűen a magyar nyelv névkészletéhez tartoznak.

A fenti motivációs számkódok a szócikkekbe is bekerültek a könnyebb azonosíthatóság és feldolgozás érdekében.

2. A latin névformák

A személynévszótár — ahogy többször jeleztük — a magyar megkülönböztető neveken kívül az egyéb névformákat is tartalmazza hierarchikus sorrendben. Köztudomású, hogy a latin formák típusai között is eltérés mutatható ki aszerint, hogy mely megkülönböztető elemek milyen sorrendben kerülnek az egytagú egyén név mellé, és ezek milyen módon válhatnak esetlegesen magyar megkülönböztető névvé.

SLÍZ MARIANN az Anjou-kor neveit vizsgálva az alábbi sémát dolgozta ki a körülírási névszerkezetek közötti hierarchia érzékeltetésére: [[[X *dictus* A] *filius* Y] *de* B] *de genere* C (SLÍZ 2009: 292). Szerinte a kiegészítő névformák közül az egytagú névhez legközelebb a jelző áll (A), azaz névviselő személy valamely tulajdonságjegyének a névben való tükröztetése, majd a hellyel való viszonya (B), s csak ezután következik a birtokviszonyt kifejező *filius*-os szerkezet (Y) és a nemzetségre történő utalás (C). (Esetünkben az utóbbi már nem vehető számításba.)

A szótár általam kidolgozott koncepciója is sok átfedést mutat a fenti megközelítéssel. Legfontosabb és legterjedelmesebb részt a sajátosságjelölő megkülönböztető nevek, családnévelőzmények, családnévek alkotják (*dictus*-szal vagy anélkül), melyekhez szorosan kapcsolódik a latin köznévi csoport, amely szintén az elnevezett személy jellemző sajátosságait jeleníti meg. Ha ezek hiányoznak a névből, akkor a hierarchiában következő szinten álló, a származási vagy lakóhelyre utaló *de* prepozíciós nevek csoportja következik, majd a rokoni viszonyra utaló *filius*-os vagy anélküli nevek zárják a sort.

Ez azt jelenti, hogy ha egy névadat egyaránt tartalmaz latin köznévvvel jelölt sajátosságot és helyre utaló megjelölést, akkor az előbbi csoportban fog megjelenni a név. Például a *Johannes litteratus de pelehthe* adatban a latin jelző a hierarchiában megelőzi a *de* + hn.-et. A szótárban az ehhez hasonló keverék típusok esetében nem soroltam minden érintett csoportba a nevet az átláthatatlan utalások elkerülése végett.

A családnéveken (megkülönböztető neveken) kívüli csoportok mindegyikét hárombetűs kód azonosítja, ezek a következők:

- LAT = latin köznevet tartalmazó nevek (pl. 1446: Georgius sutor);
- DEN = nemesek *de* prepozíciós nevei (pl. 1450: Nicolao filio Phylippi de Bogath, no.);
- DEJ = jobbágyok *de* prepozíciós nevei (pl. 1459: Matheo de Halaz, jo.);
- FIL = *filius*-os nevek (pl. [1435–1436]: Thomas filius Laurentii, jo.);
- PAT = apanév genitívuszban (pl. 1460/1461: Gregorii Luce, jo.);
- EGY = egytagú nevek (pl. 1450: Nicolaus, jo.).

A kódok az egyénre utaló sorszámmal együtt jelzik a névadatok közötti kapcsolatot. A nemesasszonyok esetében a forrásokban gyakran találunk körülírási névformát, amelyben a különböző rokoni viszonyok (pl. apa, férj, gyermek) vannak feltüntetve. Mivel ezek az adatok több nevet is tartalmaznak, ezért többször is előfordulnak a szótárban a megfelelő helyhez rendelve. Ezekben az esetekben a teljes névadat feltüntetésével aláhúzás jelöli azt a személyt, akinek neve az adott szó-

cikkhez rendelve megjelenik. Több esetben lehetőség nyílik arra, hogy a személyek közötti családi kapcsolatot is kimutassuk. Erre mindig a névadat után helyezett nyíl (→) utal.

LAT parvus

Kismarja 108. 1479/1757: Lucae filii Lucae parvi de Kismaria, no. (DL. 10008) = DEN 469;

DEN

Kismarja (Bih)

469. 1479/1757: Egregii Lucae de Maria, no. (DL. 10008); 1518: Luca de KŷlMarlya, no. (DL. 97664) = LAT parvus 108; → anyja: DEN 572.

Nadány (Bék)

572. 1479/1757: memoritae condam Dominae Helenae filiae dicti condam Nicolai de Nadan matris scilicet pronominati Lucae filii Lucae parvi de Kis Maria, no. (DL. 10008) → fia: DEN 469.

2.1. A latin köznevet tartalmazó nevek

A latin köznévvvel szerkesztett nevek szócikkei a magyar neveket tartalmazó szótári részhez hasonlóan épülnek fel. Címszóként kiemelve a latin köznevet találjuk. Ez alá rendeződnek az adatok településenkénti és személyenkénti bontásban. Az adatközlő rész után megadjuk a szó jelentését és a lehetséges motivációt. A csoport hivatkozási kódja: LAT.

A fejezet 44 különböző latin köznévi tagot tartalmaz, melyek 591 személyre vonatkoznak a forrásokban.

2.2. A latin *de* prepozíciós nevek

A latin *de* előjárószo + helynév szerkezetű írásbeli nevek népes csoportot alkotnak. A névadásban mutatkozó társadalmi különbségek érzékeltetése érdekében külön csoportosításban jelennek meg a nemesek és a jobbágyok nevei. A különbségtételre nemcsak az aránybeli eltérések érzékeltetése végett van szükség, hanem azért is, mert a nemesek lakóhelyére csak ritkán tesznek konkrét utalásokat, míg a jobbágyoknál ez az esetek döntő részében kiderül az oklevélből, és ez általában nem egyezik meg a helynévi eredetű családnévben szereplő településsel. A nemeseknél viszont a névben szereplő nevet emeltük ki azonosító szerepben azzal a gyanúval, hogy ez egyben a nemesi család lakóhelyét is jelzi. A jobbágyoknál tehát a szerkezet alatt **származási helyeket**, korábbi lakóhelyeket találunk, míg a nemeseknél **birtok-**, illetve **lakóhelyet** jelöl a névben feltüntetett településnév.

A *de* prepozíciós nemesi nevek adataira DEN (*de* + *nobiles*) kóddal és sorzámmal hivatkozunk, a jobbágyok esetében a rövidítés: DEJ (*de* + *jobagiones*). A nemesek közötti családi kapcsolatokat általában nem jelöltük, mivel az egy település alá rendelt személyek közötti rokoni viszony általánosságban feltételezhető. A minden kétséget kizáró azonosításhoz genealógiai kutatás lett volna szükséges, melynek elvégzését e csoport esetében nem vállalhattam.

2.3. A *filius*-os nevek és az apanevek latin birtokos esetben

A latin szerkesztésmóddal fennmaradt írásbeli nevek közé tartoznak a *filius*-os és a *filius* nélküli, birtokos esetben álló nevek. Ezeknél a csoportoknál címszót nem tudunk kijelölni, így a településnév alá rendeztük a neveket. A személyek azonosítása, amennyire ez lehetséges volt, megtörtént, mindkét csoportban folyamatos sorszámot kaptak: ez a *filius*-os nevekénél 1–164., a *filius* nélkülieknél 1–149. közé esett. A névadatok — a családnévszótár szócikkeinek felépítéséhez hasonlóan — jelzik a személy társadalmi helyzetét, és megadják a forráshivatkozást.

2.4. Az egytagú nevek

A szótárban helyet kaptak azok az egyénnevek, amelyek mellett semmilyen megkülönböztető körülírás nem szerepel a forrásokban. Ezeket az egytagú neveket szintén nem tudtuk a korábbiakhoz hasonló típusú címszókhoz rendelni, ezért a *filius*-os nevek megjelenítéséhez hasonlóan jártunk el, azaz a betűrendben szereplő településneveken belül találhatók az adatok.

A Felső-Tisza-vidék adattárában (1. CD-melléklet) szereplő nevek közül csupán csekély számú (száz körüli) hiányos, kérdéses adat nem került be a személynévszótárba (pl. *Nagyrozsály* 1509: Blasio Mo[...], jo. (DL. 71106)). Ezeket az adattárban zöld színnel kiemelve találjuk.

3. A mutatók

3.1. Címszómutató

A címszómutató a személynévszótári részben címszóként szereplő neveket tartalmazza betűrendben. A mutatóba ezen kívül a latin köznévi szócikkek címszavai is bekerültek. Mivel a szótár többi csoportjának címszavasítása számos fentebb ismertetett problémát rejtett magában, ezért a mutatóban történő megjelenítés ezekben az esetekben nem volt megvalósítható.

A mutató tartalmaz 102 utalócímszót is, így a 44 latin köznévi címszó mellett 1972 különböző név alkotja a listát (összesen: 2118). A bizonytalan címszókat a mutatóban kurziválás, a latin szavakat pedig kis kezdőbetűs írásmód jelzi.

3.2. Névvégmutató

A nyelvi elemek hagyományos betűrendes szótári besorolása mellett az elemzési lehetőségeket bővítik a sajátos szóvégmutató szótárak. A tulajdonnévi *a tergo* jellegű mutatók hasznos segédeszközei, mellékletei lehetnek a szótári feldolgozásoknak, amint ezt a közelmúlt szakirodalmából vett példák is igazolják (pl. ÁSzt., HA., CsnVégSz. stb.). Kötetünk a felsoroltakhoz csatlakozva a személynévszótári rész címszavainak és utalócímszavainak a tergo listáját is közrebocsátja.

3.3. Településnév-mutató

A Felső-Tisza-vidék személynévszótára kétféle településnév-mutatót tartalmaz. A nyomtatásban megjelent mutató a szótárban szereplő lakóhelyként megjelölt falvak azonosítását segíti elő, a CD-melléklet helynévalak-mutatója pedig az oklevelek névadatait magyarázza (utóbbit l. bővebben 4.2. pont alatt).

A Településnév-mutató mindazokat a helyneveket tartalmazza, amelyek a szótárban a névadatokhoz rendelve megjelentek. Ez alól csupán a latin *de* prepozícióval szerkesztett megkülönböztető nevek jelentenek kivételt, mivel e népes csoport névben szereplő helyneveinek azonosítása az adott fejezetben már megtörtént (l. „A latin *de* prepozícióval alkotott nevek” c. részt). A szelektálás terjedelmi okokból mindenképpen szükséges volt, mivel főként a nemesi nevek esetében a megyei nemesi összeírásokkal olyan mennyiségű helynév került be a szótárba, amelynek lajstromozása szétfeszítette volna az összeállítás kereteit. Az alábbiakban ezért a személynévszótári részben és a többi latin fejezetben szereplő, lakóhelyként megjelölt településnevek felsorolása és azonosítása történik meg.

4. Melléklet. Adattár. A Felső-Tisza-vidék személynéveinek okleveles forrásai (1401–1526). CD-ROM

Az elektronikus adattári melléklet a szótár anyagához felhasznált források közül azokat az okleveleket tartalmazza, amelyekben jelentősebb számú név volt feltüntetve, illetőleg diplomatikai okból indokolt volt a forrás közlése (pl. hibás keltezés korrigálása). A melléklet így a több mint száz áttekintett oklevél háromnegyedét részletezi.

A személynévszótár ugyan magában foglalja azokat a neveket, amelyek a mellékletben megjelennek, viszont az eredeti sorrendben csak az Adattárban találhatók meg a nevek. Így bizonyos esetekben lehetővé válik hasonló névlajstromok összevetése, és a különböző nevek alatt rejlő, de ugyanarra a személyre vonatkozó adatok azonosítása, illetőleg egy-egy település jobbágyneveinek az áttekintése. (Az Adattár felépítéséről és tartalmáról l. részletesebben annak bevezetését.)

4.1. A névadatok

Az adattári melléklet fő egységét az okleveles forrásanyag névadatainak közlése jelenti. A személynéveket az oklevélben fellelhető sorrendjükben a társadalmi helyzetre, lakóhelyre és (ritkábban) a nemzetiségre utaló szöveggörnyezettel együtt közzöltük. Az oklevelek szokásos levéltári adatain kívül rövid regeszta is tájékoztat a forrás tartalmáról, majd ezt követően jelennek meg a névadatok betűhív átírásban és az olvasatokhoz kapcsolódó filológiai megjegyzésekkel.

A felhasználhatóságot az is segíti, hogy a CD-ROM a fentiekén túl a nyomtatott szótár elektronikus változatát is tartalmazza, így egy-egy névadatból kiindulva könnyen eljuthatunk az azt tartalmazó okleveles forráshoz, ahol a név környezete is tanulmányozhatóvá válik.

4.2. Névalakmutató

Az adattári névalakmutató a forrásokban szereplő személynevek magyar közsői tagjának betűhíven átírt adatait tartalmazza betűrendben. Az adatokat a megfelelő szótári címszó és az oklevél levéltári száma azonosítja. A névalakmutató főként az Adattárban szereplő nevek azonosításához nyújt segítséget, ezáltal könnyen megkereshetők a szótári kötetben a névadathoz kapcsolódó magyarázatok.

4.3. Helynévalak-mutató

Ez a mutató a nyomtatott szótárban megjelent településnév-mutatóhoz (l. 3.3. pont) képest az okleveles forrásanyag könnyebb felhasználhatóságát, tanulmányozását elősegítendő készült. Az oklevelekben szereplő településnevek betűhív alakját (a) közli, majd megadja a szótárban megjelenített egységesített helyesírású alakot (b), emellett jelzi a település közigazgatási elhelyezkedését, a középkori vármegyéket (c), illetőleg a helységnévrendezés utáni nevét (d) és a Trianon után elcsatolt területekre eső falvak esetében az idegen nyelvi hivatalos nevet (e) az országkóddal és a mai közigazgatási egységgel (f) együtt. Végül megadja az oklevélforrás jelzetét (g).

a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
<i>kjrwā</i>	Kirva	Ugocsa vm.	Tisza kirva	Крива	U-Husztj j.	70896

Felhasznált szakirodalmi művek, kézikönyvek és forráskiadványok

- ÁDÁM IMRE 1989. *Szabolcs megye dadai járásának jobbágységei 1574-ből*. Magyar Névtani Dolgozatok 82. Budapest.
- ÁSznt. = FEHÉRTÓI KATALIN, *Árpád-kori személynévtár (1000–1301)*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004.
- BAHLOW, HANS, *Deutsches Namenlexikon. Familien- und Vornamen nach Ursprung und Sinn erklärt*. München, 1967.
- BARTAL, ANTONIUS *Glossarium mediae et infimae latinitatis Regni Hungariae*. Budapest, 1983. Reprint.
- BASKI IMRE 1989. Kun eredetű nevek a török adóösszeírásokban. In: BALOGH LAJOS – ÖRDÖG FERENC (szerk.) *Névtudomány és művelődéstörténet. A IV. magyar névtudományi konferencia előadásai Pais Dezső születésének 100. évfordulóján (Zalaegerszeg, 1986. október 8–10.)*. Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 183: 214–7.
- BENKŐ LORÁND 1996. Anonymus élő nyelvi forrásai. In: KOVÁCS LÁSZLÓ–VESZPRÉMY LÁSZLÓ szerk., *A honfoglaláskor írott forrásai*. Budapest. 221–47.
- BENKŐ LORÁND 1998. Helynévi adalékok a sószállítás régi magyar terminológiájához. In: BENKŐ LORÁND: *Név és történelem. Tanulmányok az Árpád-korról*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 169–77.
- BÉNYEI ÁGNES – PETHŐ GERGELY 1998. *Az Árpád-kori Győr vármegye településneveinek nyelvi elemzése*. A Magyar Névarchívum Kiadványai 2. Debreceni Egyetem, Debrecen.
- BihMon. = *Bihar vármegye és Nagyvárád. Magyarország vármegyéi és városai*. Szerk. DR. BOROVSKY SÁMUEL. Budapest, 1901.
- BRECHENMACHER, JOSEF KARLMANN, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Familiennamen*. I–II. Limburg a. d. Lahn, 1957–1963.
- Cs. = CSÁNKI DEZSŐ, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában I–III.*, V. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1890–1913.
- CsHnMut. = ÖRDÖG FERENC, *Helynévmutató Csánki Dezső történelmi földrajzához*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2002.
- CsnE. = HAJDÚ MIHÁLY, *Családnevek enciklopédiája. Leggyakoribb mai családneveink*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2010.
- CsnSz. = KÁZMÉR MIKLÓS, *Régi magyar családnevek szótára. XIV–XVII. század*. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest, 1993.
- CsnVégSz. = FARKAS TAMÁS – F. LÁNCZ ÉVA ANNA szerk., *Régi magyar családnevek névvégmutató szótára*. Budapest, 2009.
- DOR. = CONSTANTINESCU, N. A., *Dicționar onomastic romînesc*. București, 1963.

- DL. = Magyar Országos Levéltár, Diplomatikai Levéltár. Budapest. Internetes kiadás: Collectio Diplomatica Hungarica. A középkori Magyarország levéltári forrásainak adatbázisa. Szerk. RÁCZ GYÖRGY. (DL-DF 5.1) Budapest, 2010.
- DF. = Magyar Országos Levéltár, Diplomatikai Fényképgyűjtemény. Budapest. Internetes kiadás: Collectio Diplomatica Hungarica. A középkori Magyarország levéltári forrásainak adatbázisa. Szerk. RÁCZ GYÖRGY. (DL-DF 5.1) Budapest, 2010.
- DudenFn. = *Duden Familiennamen. Herkunft und Bedeutung*. Bearbeitet von ROSA und VOLKER KOHLHEIM. Mannheim–Leipzig–Wien–Zürich, 2000.
- EngelGen. = ENGEL PÁL, *Magyar középkori adattár. Középkori magyar genealógia* (CD-ROM). Arcanum Digitéka és MTA Történettudományi Intézete kiadása. Budapest, 2001.
- EtSz. = GOMBOCZ ZOLTÁN – MELICH ZOLTÁN, *Magyar etymologiai szótár*. I–XVII. füzet. (A–G.) Budapest, 1914–1944.
- EWUng. = LORÁND BENKŐ Hrsg., *Etymologisches Wörterbuch des Ungarischen*. Band I–II. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1993–1995.
- ÉrtSz. = BÁRCZI GÉZA – ORSZÁGH LÁSZLÓ főszerk., *A magyar nyelv értelmező szótára*. I–VII. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1959–1962.
- FARKAS TAMÁS 2010. *Novák*: egy idegen eredetű családnév és a magyar családnévanyag. *Magyar Nyelv* 106: 169–82.
- FEHÉRTÓI KATALIN 1969. *A XIV. századi magyar megkülönböztető nevek*. Nyelv-tudományi Értekezések 68. Budapest.
- FEHÉRTÓI KATALIN 1975a. Helynevek mint családnévek *de* praepositio vagy *-i* képző nélkül. *Magyar Nyelv* 71: 113–7.
- FEHÉRTÓI KATALIN 1975b. Genealógia és névkutatás. *Magyar Nyelv* 71: 456–8.
- FEHÉRTÓI KATALIN 1994. Gondolatok családnéveink eredetéről. *Magyar Nyelvőr* 118: 430–7.
- FEHÉRTÓI KATALIN 1995. *A Bajzát* és néhány más családnév „bizonytalan” magyarázatáról. *Magyar Nyelv* 91: 178–85.
- FEHÉRTÓI KATALIN 1998. A *-fi*, *-fia* utótagú magyar családnévek kialakulása. *Magyar Nyelvőr* 122: 458–67.
- FÉNYES ELEK 1851. *Magyarország geographiai szótára*. Pest.
- FNESz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára*. I–II. Negyedik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.
- N. FODOR JÁNOS 2002. *A Tisza-könyvek családnévei 1560-ból*. Magyar Névtani Dolgozatok 170. Budapest.
- N. FODOR JÁNOS 2004. Adalékok a helynévi eredetű családnéveink kialakulásához. A Gutkeled nemzetség szőlátmonostori ágának családnévei. *Névtani Értesítő* 26: 31–45.
- N. FODOR JÁNOS 2006. A Várdai-birtok XV. századi összeírásairól. Néhány megjegyzés Mező András „A Várdai-birtokok jobbágynevei a XV. század közepén”

- című munkájához és a „Régi magyar családnevek szótára” egyes adataihoz. *Névtani Értesítő* 28: 181–5.
- N. FODOR JÁNOS 2008a. *Északkelet-Magyarország személyneveinek komplex nyelvi elemzése (1401–1526)*. I–III. PhD-értekezés. (Kézirat.). Budapest.
- N. FODOR JÁNOS 2008b. A magyar családnevek új szempontú rendszerezési lehetőségéről. *Magyar Nyelv* 104: 286–306.
- N. FODOR JÁNOS 2009–2010. Északkelet-magyarországi személynevek a kései ómagyar korból. *Magyar Nyelv* 105: 244–54; 379–82; 504–9; 106: 121–5; 251–3; 381–2; 506–10.
- N. FODOR JÁNOS 2010. *Személynevek rendszere a kései ómagyar korban*. Budapest.
- FÖRSTEMANN, ERNST, *Altdeutsches Namenbuch*. Zweite Auflage. Wilhelm Fink Verlag, München. 1966.
- B. GERGELY PIROSKA 1981. *A kalotaszegi magyar családnevek rendszertani és funkcionális vizsgálata*. Nyelvtudományi Értekezések 108. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- GOTTSCHALD, MAX, *Deutsche Namenkunde. Unsere Familiennamen nach ihrer Entstehung und Bedeutung*. Berlin, 1954.
- Gy. = GYÖRFFY GYÖRGY, *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza*. I–III. Budapest, 1966–1987.
- GYÖRFFY GYÖRGY 1972. Az Árpád-kori szolgálónépek kérdéséhez. *Történelmi Szemle* 15: 261–320.
- GYÖRFFY GYÖRGY 1980–1981. Nemzetközi oklevélkiadási szabályzat. *Levéltári Közlemények* 41–42: 97–109.
- HA. = *Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból*. Szerk. HOFFMANN ISTVÁN – RÁCZ ANITA – TÓTH VALÉRIA. 1–2. k. Debrecen, 1997–1999.
- HAJDÚ MIHÁLY 2003. *Válogatott tanulmányok*. ELTE BTK, Budapest.
- HOFFMANN ISTVÁN 2007². *Helynevek nyelvi elemzése*. Második kiadás. Budapest.
- IORDAN, IORGU, *Dicționar al numelor de familie românești*. București, 1983.
- JAKÓ ZSIGMOND 1940. *Bihar megye a török pusztítás előtt*. Budapest.
- Kállay = *A nagykállói Kállay-család levéltára. (Az oklevelek és egyéb iratok kivonatai)* I–II. Budapest, 1943.
- KÁLMÁN BÉLA 1989⁴. *A nevek világa*. Negyedik, átdolgozott kiadás. Csokonai Kiadó, Debrecen.
- KARÁCSONY SÁNDOR ZSIGMOND 1961. *Személyneveink 1500-tól 1800-ig*. Nyelvtudományi Értekezések 28. Budapest.
- KERTÉSZ MANÓ 1938. A Peres vezetéknévről. *Magyar Nyelvőr* 67: 33.
- KISS JENŐ 2003. A magyar nyelvtörténet korszakolásához. *Magyar Nyelv* 99: 386–93.
- KISS LAJOS 1989. Oroszlánnal kapcsolatos földrajzi neveink. *Magyar Nyelvőr* 113: 110–5.
- KMTL. = *Korai magyar történeti lexikon. 9–14. század*. Főszerk. KRISTÓ GYULA. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1994.

- KnE. = FERCSIK ERZSÉBET – RAÁTZ JUDIT, *Keresztnevek enciklopédiája. A leggyakoribb női és férfinevek*. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2009.
- KNIEZSA ISTVÁN 2003². A magyar és szlovák családnevek rendszere. In: KNIEZSA ISTVÁN: *Helynév- és családnévvizsgálatok*. Lucidus Kiadó, Budapest, 255–349.
- DR. KOMÁROMY ANDRÁS 1897. Kazinczy Ferencz mint genealogus. *Turul* 1897/1: 34–7.
- KOROMPAY KLÁRA 1971. A történeti személynév kutatás néhány kérdése. In: HAJDÚ MIHÁLY – PUSZTAI FERENC szerk., *A magyar nyelv kutatásának és oktatásának módszertani kérdései. Tanulmánygyűjtemény. Nyelvtudományi Dolgozatok* 6. Budapest. 27–34.
- LatSz. = GYÖRKÖSSY ALAJOS, *Latin–magyar szótár*. 11. kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1994.
- MAKSAY FERENC 1940. *A középkori Szatmár megye*. Budapest.
- MELICH JÁNOS 1904. Szláv jövevényszavaink (VIII. közl.). *Nyelvtudományi Közlemények* 34: 12–54.
- MEZŐ ANDRÁS 1996. *A templomcím a magyar helységnevekben*. (11–15. század). Budapest.
- MIZSER LAJOS 2000. *Tirpák vezetékeinek*. Nyíregyháza.
- MIZSER LAJOS 2003. Három beregi falu családnevei. *Névtani Értesítő* 25: 128–33.
- MIZSER LAJOS 2004. Nagydobrony és Zápszony családnevei. *Magyar Nyelvjárások* 42: 209–216.
- MIZSER LAJOS 2007. Ruszinokra utaló tulajdonnevek a 16. századi Bereg megyéből. *Névtani Értesítő* 29: 79–86.
- MIZSER LAJOS 2007–2008. Beregszász 1570. évi családnevei. *Nyelvtudomány* III–IV. 141–8.
- MIZSER LAJOS 2009. A munkácsi várhoz tartozó falvak hely- és személynévei 1570-ben. *Névtani Értesítő* 31: 63–7.
- NÉMETH PÉTER 1997. *A középkori Szabolcs megye települései*. Ethnica, Nyíregyháza.
- NÉMETH PÉTER 2008. *A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig*. Nyíregyháza.
- NySz. = SZAMOTA ISTVÁN – ZOLNAI GYULA, *Magyar nyelvtörténeti szótár*. 1–3. Budapest, 1890–1893.
- Nytört. = KISS JENŐ – PUSZTAI FERENC szerk., *Magyar nyelvtörténet*. Osiris Kiadó, Budapest, 2003.
- OkSz. = SZAMOTA ISTVÁN – ZOLNAI GYULA, *Magyar oklevél-szótár. Pótlék a Magyar Nyelvtörténeti Szótárhoz*. Budapest, 1902–1906.
- PAPP LÁSZLÓ 1957. A XVI. századi *Literatus: Diák ~ Deák* nevek kérdéséhez. *Magyar Nyelv* 52: 480.
- Prosv. = BOSANAC, MILAN, *Prosvjetin imenoslov*. Zagreb, 1984.
- RomSz. = BAKOS FERENC, *Román-magyar szótár*. Budapest, 1961.

- SLÍZ MARIANN 2006. Az Anjou-kori személynevek kutatásának kérdései. *Névtani Értesítő* 28: 171–80.
- SLÍZ MARIANN 2009. Családnév vagy névszerkezet? Szempontok az Anjou-kori személynevek vizsgálatához. *Magyar Nyelv* 105: 291–300.
- SLÍZ MARIANN 2010. *Névadás és történelem: az Anjou-kor I. felének személynevei*. I–II. PhD-értekezés. (Kézirat.) Budapest.
- SSJ. = PECIAR, ŠTEFAN, *Slovník slovenského jazyka* I–VI. Bratislava [Pozsony], 1959–1968.
- SZABÓ ISTVÁN 1954. *Bács, Bodrog és Csongrád megye dézsmalajstromai 1522-ből*. MNyTK. 86., Budapest.
- SZABÓ ISTVÁN 1937. *Ugocsa megye. Magyarság és nemzetiség*. Tanulmányok a magyar népiségtörténet keretéből I/1. Budapest.
- SzamSz. = CSÜRY BÁLINT, *Szamosháti szótár* I–II. Budapest, 1935–1936.
- SzDMon. = *Szolnok-Doboka vármegye monográfiája*. Írta TAGÁNYI KÁROLY, DR. RÉTHY LÁSZLÓ ÉS POKOLY JÓZSEF. Dés, 1901.
- SzlovSz. = STELCZER ÁRPÁD – VENDÉGH IMRE, *Szlovák–magyar szótár*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.
- SzT. = *Erdélyi magyar szótörténeti tár* I–. SZABÓ T. ATTILA [és munkatársai] szerk. 1975–. Bukarest, Budapest, Kolozsvár.
- TESz. = *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára*. I–III. Főszerk. BENKŐ LORÁND. Budapest, 1967–1976.
- TRINGLI ISTVÁN 2000. Középkori oklevelek kiadásának problémái. In: A történeti források kiadásának módszertani kérdései: *FONS*. VII: 7–40.
- UetC. = Magyar Országos Levéltár. *Urbaria et conscriptiones*. Budapest.
- ÚMTsz. = *Új magyar tájszótár* I–V. Főszerk. B. LŐRINCZY ÉVA. Bp., 1979–2010.
- VÖRÖS FERENC 2007. Egy hungarocentrikus Kárpát-medencei névföldrajz szükségességéről. In: *V. Dialektológiai Szimpózium. Szombathely, 2007. augusztus 22–24.* (Szerk. GUTTMANN MIKLÓS – MOLNÁR ZOLTÁN). Szombathely, 299–307.
- Z. = *A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára. Codex diplomaticus domus senioris comitum Zichy de Zich et Vásonkeő*. Szerk. NAGY IMRE – NAGY IVÁN – VÉGHÉLY DEZSŐ – KAMMERER ERNŐ – LUKSICS PÁL. I–XII. Pest, Budapest, 1871–1931.
- Zs. = *Zsigmond-kori oklevéltár*. Szerk. MÁLYUSZ ELEMÉR. I–II. Bp., 1951–1958. Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerk. BORSA IVÁN. III–V. Bp., 1993–1997.

Rövidítések

arb.	arbitr	királyi biztos,	jud.	iudex	bíró
		bíró	jud. cu.	iudex curiae	országbíró
arm.	armentarius	lóidomár v.	jud. no.	iudex nobilium	szolgabíró
		lovászmester	lib.	libertinus	szabados
bec.		becéző	m.		magyar
c.		címszó	mer.	mercenarius	katona
cam.	camerarius	kamarás	mn.		melléknév
can.	canonicus	kanonok	ném.		német
cant.	cantor	éneklő kanonok	no.	nobilis	nemes
cap.	capitaneus	várkapitány	not.	notarius	jegyző
cast.	castellanus	várnagy	nyj.		nyelvjárási alak
civ.	civis	polgár	off.	officialis	tisztartó
co.	comes	ispán	pal.	palatinus	nádor
csn.		családnév	patr.	patronimikum	apanév
cust.	custos	katonai őrszem	pleb.	plebanus	plébános, pap
(des)	deserta domus	elhagyott ház	pop.	populus	nép
egyh.	egyházi		prep.	prepositus	prépost
ep.	episcopus	püspök	pres.	presbiter	pap
fam.	familiaris	familiáris	proc.	procurator	ügyvéd
fam. no.	familiaris nobilis	nemes	r.		régi
		familiáris	rom.		román
fam. ign.	familiaris ignobilis	nemtelen	rusz.		ruszín
		familiáris	szn.		személynév
h. n.		hely nélkül	szl.		szláv
hn.		helynév	v. archd.	vicearchidiaconus	(al)esperes
hp.	homo palatinus	nádori ember	vco.	vicecomes	alispán
hr.	homo regius	királyi ember	vil.		világi
ism.		ismeretlen	vm.		vármegye
jo.	iobagio	jobbágy	voff.	viceofficialis	altisztartó

Jelmagyarázat

† = a személynévadat megjelenése idején már elpusztult település (pl. † *Bács* hn. – Szabolcs vm.)

ø = hiányzó keresztnévi adat

→ = további kapcsolódó adatra, illetve a személyek közötti rokoni kapcsolatra történő utalás

◊ = másolási hiba korrigált alakja (pl. *gus* [◊: bus])

° = bizonytalan olvasatú címszók (l. pl. °**Bindoch**)

= = ugyanarra a személyre vonatkozó adatok közötti kapcsolat

□ = az összetett nevek különböző magyarázatainak elkülönítése

A, Á

Abai

Terem 1. 1446: Philýppus *abaij*, jo. (DL. 13934);
Döge 2. [1445–1448]: relictá Francisci *abaij*, jo. (DL. 81193) → fia: **3.** 1449: Blasius *abagj*, jo. (DL. 80968) → anyja: **2.**
Kálló 4. [1430–1450]: Martini *Abaij* (DL. 56693); [1430–1450]: Martini *abaij*, jo. (DL. 56709); **5.** [1460–1480]: Bartholomeus *Abay*, jo. (DL. 56700); **6.** [1460–1480]: Philipus *Abaij*, jo. (DL. 56700); **7.** [1460–1480]: Stephanus *Abaij*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Stephani *Abay*, jo. (DL. 56700); **8.** 1469: *AbajmikliofRethe* alio nomine Naghkalloewljylle vocatam, hn. (DL. 55892);
Újfalul. 9–10. 1459: Benedicto et Andrea *abaij*, jo. (DL. 55650);
Gút, Aba, Körtvélyes 11. 1470: Emerico *Abay*, jo. (DL. 17017); **12.** 1470: Jacobo *Abay*, jo. (DL. 17017).
 < *abai* < *Aba* hn. (Szabolcs, Zemplén vm.) (CsHnMut. 33) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Abonyi

Döge 1. 1449: Ladislaus *abani*, jo. (DL. 80968);
2. 1521: Helena relictá Pauli *abanj*, jo. (DL. 82582).
 < *abonyi* < *Abony* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 34) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ábrán

Terem 1. 1446: Ladislaus *abraan*, jo. (DL. 13934);
Semjén 2. 1462/1469: Georgio *Abran* (DL. 55899); 1462: Georgio *Abran*, jo. (DL. 55719);
Sámson 3. [1490–1510]: Michael *Abraan*, jo. (DL. 82989);
Meggyes 4. 1523: Elia *Abraam*, jo. (DL. 71174).
 < *Ábrahám* ~ *Ábraám* ~ *Ábrám* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Abraham*, *Abraam*, *Abran*) / *Ábrány* ~ *Ábrán* hn. (Bihar, Borsod vm.) (CsHnMut. 35). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Ábrány l. Ábrán

°Achak

Józsefháza 1. 1523: Stephano *Achak*, jo. (DL. 71174).
 < ism. M: ism.

Ács

Kálonga 1. [1445–1448]: Blasius *Alch* (DL. 81193); 1449: Blasius *alch* (DL. 81139); [1450 k.]: Blasius *alch*, jo. (DL. 82987); **2.** [1445–1448]: Thomas *Alch* (DL. 81193); 1449: Thomas *alch*, jo. (DL. 81139); **3.** [1500–1520]: mýhal *acz*, jo. (DL. 83022); **4.** [1521–1526]: predio Georgii *Alch*, jo. (DL. 26243); **5.** [1521–1526]: Andreas *Alch*, jo. (DL. 26243);
Kisvárdá 6. [1445–1448]: Barrabas *alch* (DL. 81193); 1449: Barrabas *alch* (DL. 81139), [1450 k.]: Barlabas *alch*, jo. (DL. 82987); **7.** [1445–1448]: Benedictus *alch*, jo. (DL. 81193); **8.** [1445–1448]: Mathe *alch*, jo. (DL. 81193) = LAT carpentator 1; **9.** [1445–1448]: Petrus *alch* (DL. 81193); [1450 k.]: Petrus *alch* (?), jo. (DL. 82987) = LAT carpentator 2; **10.** 1521: Clemens *alch*, jo. (DL. 82582);
[Túr/Semjén] 11. 1468: Michael *alch*, jo. (DL. 55872);
Halmi 12. 1478: Johanne *Alch*, jo. (DL. 70985);
13. 1478: Michael *alch*, jo. (DL. 70985);
Túrtő 14. [1480–1500]: Blasius *Alch*, jo. (DL. 56690);
Szániszló 15. 1500: Stephano *alch*, jo. (DL. 73536);
Kátaszentmiklós 16. 1500: Anthonio *alch*, jo. (DL. 73536);
Pap 17. [1500–1520]: *acz* martony, jo. (DL. 83022);
Salánk 18. 1509: Andrea *Alch*, jo. (DL. 71106);
19. 1509: Stephano *Alch*, jo. (DL. 71106);
Szászfalu 20. 1513: Matheo *Alch*, jo. (DL. 86743);
Bartfalva 21. 1513: Luca *alch*, jo. (DL. 86743);
Pátroha 22. 1521: Blasius *alch*, jo. (DL. 82582);
Tas 23. [1521–1526]: Relicta Benedicti *Alch*, jo. (DL. 26243);
Tuzsér 24. [1521–1526]: Valentinus *Alch*, jo. (DL. 26243).
 < *ács* ~ *ács* 'famegmunkáló, főként tetőkészítő kisiparos' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **carpentator**.

Acsádi

Kenéz 1. 1446: Michael *Achadj*, jo. (DL. 13934).

< *acsádi* < *Acsád* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 35) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ádám

Nagymihály 1. 1450: Gregorii *Adam*, jo. (DL. 14314);

Lők 2. [1460–1480]: Michael *adam* ~ Michael *lem adam*, jo. (DL. 56700);

Újfalú 2. 3. 1463: Thoma *Adam*, jo. (DL. 15882);

Salánk 4. 1509: Matheo *Adam*, jo. (DL. 71106);

5. 1509: Jacobo *Adam*, jo. (DL. 71106); **6.** 1509: Petro *Adam*, jo. (DL. 71106); **7.** 1509: Laurentio *Adam*, jo. (DL. 71106);

Meggyes 8. 1513: Ambrosio *Adam*, jo. (DL. 86743); **9.** 1523: Alberto *Adam*, jo. (DL. 71174);

Ádám 10. 1518: Stephano *Adam*, jud. (DL. 97664); **11.** 1518: Georgio *Adam*, jo. (DL. 97664); **12.** 1518: Valentinus *Adam*, inq. (DL. 97664);

Kisvárd 13. 1521: Ambrosius *Adam*, jo. (DL. 82582).

< *Ádám* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Adam*) / ? *Ádám* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 36). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely / (10–12. név esetében) ? (4.2.) lakóhely.

Adorján

Sámson 1. [1450–1470]: Johannes *adorjan*, jo. (DL. 56701); [1490–1510]: Johannes *Adoryan*, jo. (DL. 82989).

< *Adorján* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Adorian*) / hn. (Bihar, Szatmár vm.) (CsHnMut. 36). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Ág

Lelesz 1. [1460–1480]: Michael *Ag*, jo. (DL. 48185);

Turc 2. 1478: Georgio *Agh*, jo. (DL. 70985);

Ajak 3. [1480–1500]: Andreas *Agh*, jo. (DL. 83021); [1500–1520]: anndras *ag*, jo. (DL. 83022).

< *ág* 'faág' (TESz.). A CsnSz. az *Ágoston* névből eredeztet, de a korai adatok hiánya ezt kétségesse teszi (vö. ÁSzt., l. még *Aga*, *Agha*). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Agg** c. alatt. M: ism.

Agg

Az adatokat l. **Ág** alatt.

< *agg* 'nagyon öreg' / 'ravasz' (TESz.). M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság.

Agó

Ung vm.? 1. 1467: Franciscus *Ago*, jo. (DL. 45273).

< *Agó* hn. (Bars vm., Jászság) (CsHnMut. 37). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Ágó** c. alatt. M: (4.1.) származási hely.

Ágó ?

Az adatokat l. **Agó** c. alatt.

< ? *Ágó* becenév < *Ágoston* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Augustun*) rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz., l. még ÁSzt. *Aga*, *Agha*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Ágoston**.

Ágócs

Eszlár 1. [1460–1480]: Anthonius *agoch*, jo. (DL. 56700).

< *Ágócs* becenév < *Ágoston* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Augustun*) rövidülése + -ócs bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Ágoston

Kálmánd 1. 1500: Gregorio *agofthon*, jo. (DL. 73536);

Józsefháza 2. 1523: Matheo *Agofithon*, jo. (DL. 71174) → fia: Ágostonmáté 1.

< *Ágoston* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Augustun*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Ágó**, **Ágócs**, **Ágostonmáté**.

Ágostonmáté

Józsefháza 1. 1523: Blasio *Agofithonmathe*, jo. (DL. 71174) → apja: Ágoston 2.

< *Ágoston* csn. + *Máté* keresztnév kapcsolatából alakult kéttagú név. (1521-ben egy házban lakik Ágoston Mátéval, ekkor még *Blasius Agofthon* néven említik — DL. 36985). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Ágoston**, **Máté**.

Ágota

Bir 1. [1460–1480]: Stephanus *agota*, jo. (DL. 56700).

< *Ágota* r. egyh. női szn. (ÁSzt. *Agata*, *Agatha*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

°Agvas

Kisvárd 1. 1521: Michael *Agwas*, jo. (DL. 82582).

< ism. M: ism.

Ajakas

Pap 1. [1500–1520]: *ayakaz* kelemen, jo. (DL. 83022).

< *ajakas* 'vastag ajakú', esetleg 'nagy állú' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Ajaki

Kálonga 1. [1445–1448]: Emericus *Ayakj* (DL. 81193); 1449: Emericus *aiaki*, jo. (DL. 81139);

Kisvárd 2. [1445–1448]: Gregorius *Ayakj*, jo. (DL. 81193);

Litke 3. [1445–1448]: Dominicus *Ayakj* (DL. 81193); 1449: Dominicus *aiachj* (DL. 80968);

[1450 k.]: Dominicus *ayakj*, jo. (DL. 82987).
< *ajaki* < *Ajak* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 38) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ájas

Terebes 1. 1513: Sigismundo *Ajvas*, jo. (DL. 86743).
< ? *ájvas* 'ájjal, azaz bizonyos alakú jeggyel megjegyzett' (CsnSz.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Akác

Veréce 1. 1450: Georgius *Akacz*, jo. (DL. 70896).
< *Akác* (< lat. *Acatius*) r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Akai

Újfalú 2. 1. 1479/1757: Barnabam *Akaj*, jo. (DL. 10008).
< *akai* < *Aka* (Bihar, Borsod vm.) (CsHnMut. 38) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ákos

H. n. 1. 1446: Matheo *Akos*, fam. (DL. 55323);
Csepe 2–3. 1478: Martinus et Georgius *Akos* [de Chepe], no. (DL. 70985);
Terebes 4. 1513: Gregorio *akos*, jo. (DL. 86743);
Veréce 5. 1513: Petro *akos*, jo. (DL. 86743).
< *Ákos* r. vil. szn. (ÁSznt. *Acus*, *Achus*, *Akus*) / *Ákos* hn. (Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 39). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Alacs

Nagymihály 1. 1450: Georgii *Alach*, jo. (DL. 14314).
< ? rom. *alacs* 'foltos, tarka szőrű' (RomSz. 208, 411). M: (1.1.) tulajdonság.

Álcs l. Ács

Aldom

Meggyes 1. 1513: Petro *aldom*, jo. (DL. 86743);
2. 1523: Michaela *Aldom*, jo. (DL. 71174).
< Vsz. szavajárás név az *áldom* (az *Istent*) szerkezetből. Elképzelhető, hogy összefüggésben van az *Alduz* névvel. M: (1.2.) szavajárás.

°Alduz

Krassó 1. 1523: Benedicto *Aldu[z]*, jo. (DL. 71174); **2.** 1523: Stephano *Alduz*, jo. (DL. 71174); **3.** 1523: Elia *Alduz*, jo. (DL. 71174);
Meggyes 4. 1523: Ambrosio *Aldowz* (!), jo. (DL. 71174); **5.** 1523: Matheo *Alduz*, jo. (DL. 71174); **6.** 1523: Petro *Aldw[z]*, jo. (DL. 71174).
< ism. M: ism.

Alföldi

Tunyog, Györgyteleke és Nagykeő 1. 1452: Valentino *Alfewldj*, jo. (DL. 55498);

Andaháza 2. 1463: Georgio *Alfeldj*, jo. (DL. 15882);

Pátroha 3. [1500–1520]: *alfwldj* janus, jo. (DL. 83022);

Ártánd 4. 1518: Emericus *Alfewldi*, jo. (DL. 97664); **5.** 1518: Johanne *Alfewldi*, jo. (DL. 97664).

< *alföldi* < *Alföld* 'a Kárpát-medence közepén elterülő nagy síkság' + -i mn.-képző (CsnSz.). M: (4.1.) származási hely.

Álmosdi

Érpály 1. 1463: Johanne *Almafldj*, jo. (DL. 15882).
< *álmosdi* ~ *álmasdi* < *Álmosd* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 43) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Anarcsi

[Lök] 1. [1460–1480]: Albertus *anarchy*, jo. (DL. 56695);

Kisvárd 2. 1521: Valentinus *Anarchj*, jo. (DL. 82582).

< *anarcsi* < *Anarcs* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 60) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Anda

Gyügye 1. [1521–1526]: Thome *Anda*, jo. (DL. 26243).

< *Anda* becenév < *András* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Andreas*) rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.) v. *Anda* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Anda*, *Onda*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Andafia**, **András**.

Andafia

Tunyog, Györgyteleke és Nagykeő 1–2. 1452: Francisco, Demetrio *Andafya*, jo. (DL. 55498).

< *Anda* becenév < *András* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Andreas*) rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.) v. r. egyh. szn. (ÁSznt. *Anda*, *Onda*) + -fia 'fiúgyermek'. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Anda**, **András**.

Andó

Nyék 1. 1425: Petrum *ando*, jo. (DL. 11647);

Devecser 2. [1521–1526]: Martinus *Ando*, jo. (DL. 26243); **3.** [1521–1526]: Benedictus *Ando*, jo. (DL. 26243); **4.** [1521–1526]: Michael *Ando*, jo. (DL. 26243).

< *Andó* becenév < *András* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Andreas*) rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **András**.

Andócs

Szamosszeg 1. 1415: Anthonio *Andoch*, jo. (DL. 96894);

Gyarmat 2. 1452: Jacobo *Andoch*, jo. (DL. 14584) (Kétszer!); **3.** 1452: Andrea similiter *Andoch*, jo. (DL. 14584); 1459: Andrea *arech* (?) [ɔ: andoch?], jo. (DL. 55658); 1459: Andrea *Anadach*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Andrea [*Andoch?*], jo. (DL. 55660); 1459/1460: Andrea *Andoch* (!), jo. (DL. 55661);

Lelesz 4. [1460–1480]: Benedictus *Andoch*, jo. (DL. 48185).

< *Andócs* ~ *Andocs* becenév < *András* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Andreas*) rövidülése + -ócs ~ -ocs bec.-képző (CsnSz.) v. r. egyh. szn. (ÁSzt. *Andoch*, *Ondoch*, *Onduch*). A név-alakoknak feltételesen [Andók] olvasatuk is lehet. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **András**.

Andók

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Emericus *andog* (DL. 81193); [1450 k.]: Emericus *andok*, jo. (DL. 82987); **2.** [1445–1448]: Franciscus *andog* (DL. 81193); 1449: Franciscus *Andoch* (DL. 81139); [1450 k.]: Franciscus *andok*, jo. (DL. 82987); **3.** [1445–1448]: Mathe *andog* (DL. 81193); 1449: Matias *Andoc* (DL. 81139); [1450 k.]: Matheus *andok*, jo. (DL. 82987); **4.** [1450 k.]: Michael *andok* (DL. 82987); [1450 k.]: Michael *andok*, jo. (DL. 82987) (Kétszer!); **5.** [1445–1448]: Thomas *Andog* (DL. 81193); 1449: Thomas *Andoc* (DL. 81139); 1449: Tomas *andoc*, jo. (DL. 80968); **6.** 1521: Emericus *Andok*, inq. (DL. 82582); **7.** 1521: Benedictus *Andok*, jo. (DL. 82582);

Nyíregyház 9. 1469: Jacobo *Andok*, pop., fam. (DL. 55892);

Ajak 10. [1480–1500]: Paulus *Andok*, jo. (DL. 83021).

< *Andók* becenév < *András* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Andreas*) rövidülése + -ók bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Kisandók**, **András**.

Andorjás

Szászfalu 1. 1513: Michael *Andoryas*, jo. (DL. 86743).

< *Andorjás* r. egyh. szn. változata (< lat. *Andreas*) (ÁSzt. *Andurias*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **András**.

Andornaki ?

Döge 1. 1449: Gregorius *Ladornachj* [ɔ: Andornachj], jo. (DL. 80968).

< *andornaki* < *Andornak* hn. (Heves vm.) (CsHnMut. 60) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

András

Salánk 1. 1509: Alberto *Andras*, jo. (DL. 71106).

< *András* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Andreas*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Anda**, **Andafia**, **Andó**, **Andócs**, **Andók**, **Andorjás**, **Anka**.

Anka

Karász 1. 1481: Johannem *Ancho*, fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Johannem *Anka*, fam. ign., jo. (DL. 62349).

< *Anka* becenév < *András* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Andreas*) v. ? *Anna* r. női egyh. szn. rövidülése + -ka bec.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **András**.

Anta

[Túr/Semjén] 1. 1468: Paulus *Anth*, jo. (DL. 55872); **2.** 1468: Gregorius *antha* (DL. 55872), [1468 u.]: Gregorius *antha*, jo. (DL. 55872).

< *Anta* becenév < *Antal* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Antaleus*, *Antalus*, *Antol*) rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.) v. r. egyh. szn. (ÁSzt. *Anta*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Antal**.

Antal

Kér 1. [1460–1480]: Agustinus (!) *anth*, jo. (DL. 56700);

Laskod 2. [1460–1480]: Jacobus *Anth* (DL. 56692); 1463: Jacobi *Antal*, jo. (DL. 55752); **3.** [1460–1480]: Clemens *Anth* (DL. 56692); 1463: Clemente similiter *Anth*, jo. (DL. 55762); **4.** [1460–1480]: Stephanus *Anth* (DL. 56692); 1463: Relictam condam Stephani similiter *Antal*, jo. (DL. 55752); **5.** 1463: Johanne *Anth*, jo. (DL. 55762).

< *Antal* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Antaleus*, *Antalus*, *Antol*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Anta**.

Apagy

Panyola 1. [1460–1480]: Gregorius *Apaghy*, jo. (DL. 56696).

< *apagy* < *Apagy* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 62) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Apai

Gyula 1. 1450: Johannes *Apay* (!), jo. (DL. 70896);

Váralja 2–3. 1478: Johanne et Ladislao *Apay*, jo. (DL. 70985);

Terebes 4. 1513: Ladislao *apay*, jo. (DL. 86743);

Krassó 5. 1513: Johanne *Apay*, jo. (DL. 86743).

< *apai* < *Apa* hn. (Sztatmár vm.) (CsHnMut. 64) + *-i* mn.-képző. A ritka előfordulása *Apaj* szn.-ből való magyarázat kevésbé vsz. (vö. ÁSzt. *Opoy*). M: (4.1.) származási hely.

Apalin

Semjén 1. 1462: Clemente *Apaljn*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Clemente *Apalen* ~ *Apalyn*, jo. (DL. 55899).

< *Apalin* r. egyh. szn. (CsnSz.). Vsz. összefüggésbe hozható az *Apolinarius* Árpád-kori szn.-vel (vö. ÁSzt.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, le-származás.

Apáti

Tas 1. [1521–1526]: Paulus *Apathi*, jo. (DL. 26243).

< *apáti* < *Apáti* hn. (Szabolcs, Sztatmár vm.) (CsHnMut. 63) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Apostol

Bacska 1. 1456: Jacobus *Apoftal*, jo. (DL. 15063).

< *apostol* 'valamely ügynek, tanításnak buzgó hirdetője' (TESz.). A CsnSz. személynévi magyarázata nem fogadható el adathiány miatt (vö. ÁSzt.). M: (1.1.) tulajdonság.

Arany

Csodabala 1. 1475: Paulum *Aranj*, mer. (DL. 17698).

< *arany* 'sárga színű nemesfém' v. 'pénz' (TESz.). A csn. az *aranyfonó*, *aranyhímző*, *aranymosó* stb. foglalkozásnevek rövidülésével vagy metonímiával alakulhatott ki (CsnSz.). Átvitt jelentései a korban nem adatolhatóak (vö. TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Aranyas

Kálonga 1. [1445–1448]: relictá Andre *aranjyas* (DL. 81193); [1450 k.]: Relictá *aranjyas*, jo. (DL. 82987) = Aranyasi 1; **2.** [1445–1448]: Thomas *Aranjyas* (DL. 81193); 1449: Thomas *aranas*, jo. (DL. 81139);

Laskod 3–5. 1463: Simone, Laurencio et Gregorio *Aranjyas*, jo., fam. (DL. 55752), az utóbbi = Aranyasi 2; **6.** 1463: Anthonio *Aranjyas*, jo. (DL. 55762); **7.** 1463: Paulo similiter *aranjyas*, jo. (DL. 55762).

< *Aranyas* ~ *Aranyos* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 65). Mindkét településről adatolható *-i* képzős alak, ezért a kn.-i eredet nem vsz. M: (4.1.) származási hely.

Aranyasi

Kálonga 1. 1449: *Aranjafi?*ne (DL. 81139) = Aranyas 1;

Laskod 2. [1460–1480]: Gregorius *Aranaſj*, jo. (DL. 56692) = Aranyas 5.

< *aranyasi* < *Aranyas* ~ *Aranyos* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 65) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

°Ararom

Kisvárdá 1. 1521: Gregorius *Ararom* (!), jo. (DL. 82582).

< ism. M: ism.

Arató

Újfalul 1. 1460: Ladislao *aratho* (DL. 55673); 1460: Ladislao *Aratho*, jo. (DL. 55674); 1461: Ladislao *Aratho*, jo. (DL. 55686);

Devecser 2. [1521–1526]: Relicta Alberti *Aratho*, jo. (DL. 26243); **3.** [1521–1526]: Georgius *Aratho*, jo. (DL. 26243).

< *arató* 'aratómunkás' (TESz.). Vsz. részesaratóst vállaló személy kapta ezt a nevet (ÁDÁM 1989: 38). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Ardó

Halmi 1. 1478: Benedicto *Ardo*, jo. (DL. 70985); **2.** 1478: Elia *Ard[o]*, jo. (DL. 70985);

Kökényesd 3. 1478: Sebastiano *Ardo*, jo. (DL. 70985).

< *Ardó* hn. (Ugocsa, Bereg vm.) (CsHnMut. 66) / ? *ardó* 'királyi erdőővő' (FNESz. *Beregardó*). M: (4.1.) származási hely / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Ari

Márok 1. 1453: Michael *Arrj*, jo. (DL. 81139).

< *ari* < *Ar* hn. (Sztatmár vm.) (CsHnMut. 64) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Árnyékos

Újfalul 1. 1460: Thoma *Arnyekos* (DL. 55673); 1460: Thomas (!) *Arnekos*, jo. (DL. 55674); 1461: Thoma *Arnikws*, jo. (DL. 55686); **2.** 1460: Alberto *arnyekos* (DL. 55673); 1460: Alberto *Arnekos*, jo. (DL. 55674); 1461: Alberto *arnikws*, jo. (DL. 55686).

< *árnyékos* 'vmely fényforrástól meg nem világított rész, hely' (TESz.). Talán ilyen helyen lakó elnevezése. M: ? (4.2.) lakóhely.

Árva

Lelesz 1. [1460–1480]: Georgius *arva*, jo. (DL. 48185).

< *árva* 'apátlan-anyátlan' v. 'özvegy' / 'magányos, elhagyott' (TESz.). M: (3.5.) családi állapot / (1.1.) tulajdonság.

Ásvány

Litke 1. [1445–1448]: Fabianus *afwan* (DL. 81193); [1450 k.]: Fabianus *afvan*, jo. (DL. 82987) = Ásványi 1.

< Ásvány hn. (Szabolcs, később Ung vm.) (CsHnMut. 68). Az *-i* képzős névmegfelelés miatt biztosan helynévi eredetű. M: (4.1.) származási hely. → **Ásványi**.

Ásványi

Lítke 1. 1449: Fabianus *afvani* (DL. 81139) = Ásvány 1.

< ásványi < Ásvány hn. (Szabolcs, később Ung vm.) (CsHnMut. 68) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Ásvány**.

Aszalós

Lelesz 1. [1460–1480]: Johannes *azalos*, jo. (DL. 48185); **2.** [1460–1480]: Thomas *azalos*, jo. (DL. 48185); **3.** [1460–1480]: Anthonyus *azalos*, jo. (DL. 48185);

Napkor 4. [1460–1480]: Johannes *azfalos*, jo. (DL. 56700);

Semjén 5. 1462: Anthonio *Azalos*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Anthonio *Azalos*, jo. (DL. 55899);

[Túr/Semjén] 6. 1468: Lucas *Azalos*, jo. (DL. 55872);

Ajak 7. [1480–1500]: Thomas *azalos*, jo. (DL. 83021); **8.** [1500–1520]: georg *azzaloz*, jo. (DL.

83022); **9.** [1521–1526]: Anthonius *Afalos*, inq. (DL. 26243); 1521: Anthonius *azalos*, jo. (DL. 82582); **10.** 1521: Paulus *azalos*, lib. (DL. 82582); **11.** 1521: Andreas *azalos*, jo. (DL. 82582).

< *aszalós* 'erdőt, fát szárító, irtó' v. 'gyümölcsöt, más élelmet szárító' (B. GERGELY 1981: 64). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Asztalgymártó

Szászfalu 1. 1513: Melchior *Azthalgyartha*, jo. (DL. 86743).

< *asztalgymártó* 'asztalos' (OkISz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Atyai

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Stephano *athai*, jo. (DL. 17017); **2.** 1470: Demetrio *Athyay*, jo. (DL. 17017).

< *atyai* < *Atya* hn. (Szatmár, Bereg vm.) (CsHnMut. 70) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Azari

Színerválja 1. 1513: Anthonio *Azary*, jo. (DL. 86743).

< *azari* < *Azar* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 71) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

B

Bába

Olcsva 1. 1440: Mathia *Baba* (DL. 55194); 1440: [Ma]thia *Baba* (DL. 55201); 1447: Mathia *Baba*, jo. (DL. 55346);
Döge 2. [1445–1448]: Lucas *baba*, jo. (DL. 81193); **3.** 1449: Blasius *baba*, jo. (DL. 80968);
Tarna 4. 1450: Georgius *Baba*, jo. (DL. 14314);
5. 1450: Valentinus *Baba*, jo. (DL. 14314);
Nyíregyház 6. 1520: Thoma *Baba*, jud. (DL. 62439).
 < *Bába* hn. (Borsod vm.) (CsHnMut. 72) / *bába* 'szülész nő' (TESz.). A *Baba* olvasat és a személynévi eredet kevésbé tartható valószínűnek (az utóbbira l. ÁSzt. *Baba*, *Boba*). Szláv név is lehet. M: (4.1.) származási hely / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bábonyi

Terebes 1. 1450: Symon *Babonyi*, jo. (DL. 70896); **2.** 1450: Clemens *Babonyi*, jo. (DL. 70896); **3.** 1513: Johanne *Babonyi*, jo. (DL. 86743);
Kálló 4. [1460–1480]: Valentinus *Babonyi*, jo. (DL. 56700).
 < *bábonyi* < *Bábony* hn. (Ugocsa, Borsod vm.) (CsHnMut. 74) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bacsa

Pap 1. 1449: Ladislaus *bacha*, jo. (DL. 81139).
 < *bacsa* 'számadó juhász' (TESz.) / ? *Bacsa* becenév < *Barabás* v. *Balázs* v. *Bartalan* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barabas*, *Balas*, *Bartholom*) rövidülése + -*csa* bec.-képző (a képzőre l. KNEZSA 2003²: 284). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.
 → **Bacsó**, **Balázsi**, **Barabás**, **Barta**.

Bácsi

H. n. 1. 1450: Emericus *Bachy*, jo. (DL. 70896);
Lütke? 2. 1470: Augustino *Baczi*, jo. (DL. 81716).
 < *bácsi* < † *Bács* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 26) v. (kevésbé vsz.) 'Bács vármegye' + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bácsik

Veréce 1. 1513: Stephano *Bachyk*, jo. (DL. 86743).
 < szl. *báčik* 'nagybácsi' (SSJ. 1: 63). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bacskai

Kisvárd 1. [1445–1448]: Petrus *bachkaj*, jo. (DL. 81193).
 < *bacskai* < *Bacskó* v. *Bacska* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 75) + -i mn.-képző. A *Bácskai* olvasat a földrajzi távolság miatt nem valószínű. M: (4.1.) származási hely.

Bacsó

Hosszúmacs 1. 1451: Lucas *Bacho*, jo. (DL. 14467).
 < *bacsó* 'számadó juhász' (TESz. *bacsa*) / ? *Bacsó* becenév < *Barabás* v. *Balázs* v. *Bartalan* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barabas*, *Balas*, *Bartholom*) rövidülése + -*csó* bec.-képző. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bacsa**, **Balázsi**, **Barabás**, **Barta**.

Baga

Hosszúmacs 1. 1451: Jacobus *Baga*, jo. (DL. 14467).
 < *Baga* r. vil. szn. (ÁSzt. *Baga*, *Bagha*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bagaméri

Bököny 1. [1450–1470]: Laurentius *Bagamiri*, jo. (DL. 56701).
 < *bagaméri* < *Bagamér* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 76) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bagi

Meggyes 1. 1513: P[aulo] ~ P[etro]? *Bagy*, jo. (DL. 86743).
 < *bagi* < *Bag* hn (Bereg vm.) (CsHnMut. 75) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bagics

[Túr/Semjén] 1. 1468: Anthonius *Bagich* (DL. 55872); [1468 u.]: Anthonius *Bagich*, jo. (DL. 55872); **2.** 1468: Petrus *Bagich* (DL. 55872); [1468 u.]: Petrus *Bagich*, jo. (DL. 55872);
Kék 3. [1521–1526]: Ambrosius *Bagych*, jo. (DL. 26243).
 < 'egyfajta hal' / 'gombolyító' (MIZSER 2004: 216). Első jelentésben vsz. halász elnevezése. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Bagla

Gyügye 1. [1521–1526]: Michael *Bagla*, jo. (DL. 26243).

< ? *Bogla* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Bogla*). Az eredeztetést gyengíti az Árpád-kori szn. csekély számú előfordulása. Más olvasat szerinti magyarázatot l. a **Boglya** c. alatt. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Baglyos

Pátróha 1. [1500–1520]: Lwkacz *waglas* (!), jo. (DL. 83022); **2.** 1521: Nicolaus *Baklyos*, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Nicolaus *Boglyos*, jo. (DL. 26243).

< *baglyos* 'bagollyal, egyfajta éjjeli ragadozó madárral kapcsolatos' (vö. TESz.). A madárral összefüggő vmely tevékenység, esetleg metaforikus tulajdonságnév lehet a névadás alapja. M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (1.1.) tulajdonság. → **Bagoly**.

Bagó l. Bagoly

Bagoly

Pap 1. [1445–1448]: Paulus *bagol* (DL. 81193); 1449: Paulus *bagol*, jo. (DL. 81139); **2.** [1445–1448]: Damianus *bagol* (DL. 81193); 1449: Damianus *bagol* (DL. 81139); [1450 k.]: Dampyanus *bagol*, jo. (DL. 82987);

Döge 3. 1449: Paulus *Bagoj* (?), jo. (DL. 80968);

Semjén 4. 1462: Thoma *Bago*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Thoma *Bago*, jo. (DL. 55899).

< *bagoly* ~ nyj. *bagó* 'egyfajta éjjeli ragadozó madár' (TESz.). A *bagó* 'dohánymaradék a pipa alján' (TESz.) szóval való eredeztetése kronológiai okokból nem vehető számításba. Esetleg éjszakázásra utaló metaforikus tulajdonságnév. M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / ? (1.1.) tulajdonság. → **Baglyos**.

Bagos

Laskod 1. [1460–1480]: Thomas *Bagos*, jo. (DL. 56692); 1463: Thoma *Bakos*, jo. (DL. 55762); **2.** 1463: Egidio similiter *Bagos*, jo. (DL. 55762);

Kisvárdá 3. [1445–1448]: Paulus *bagos*, jo. (DL. 81193).

< *Bagos* hn. (Szabolcs, Szatmár, Bihar vm.) (CsHnMut. 76) / *Bagos* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bugus*, *Bogus*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Baji

H. n. 1. 1477/1718: Johannis *Bay*, no. (DL. 16955).

< *baji* < *Baj* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 77) +? -i mn.-képző. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Báji** c. alatt. M: (4.1.) származási hely.

Báji

Az adatokat l. **Baji** c. alatt.

< *báji* < *Báj* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 77) +? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bajom

[Túr/Semjén] 1. 1468: Simon *Baion*, jo. (DL. 55872); **2.** 1468: Ladislaus *Baion* (DL. 55872); [1468 u.]: Ladizlaus *Bayom*, jo. (DL. 55872); **3.** 1468: Andreas *Baion* (DL. 55872); [1468 u.]: Andreas *Bayon*, jo. (DL. 55872).

< *Bajon* ~ *Bajom* hn. (Békés, Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 77) / *Bajon* r. vil. szn. (ÁSznt. *Boion*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Bajon l. Bajom

Bajta

Nyék 1. 1425: Petrum *baytha*, jo. (DL. 11647).

< *Bajta* r. vil. szn. (ÁSznt. *Boyta*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Bajzát

Ung vm. ? 1. 1467: Petrus *Bayzath*, jo. (DL. 45273).

< ? *Bajzát* vil. szn. Elképzelhető, hogy előzménye az oszmán–török *Bajazid* név, mely a magyar nyelvbe horvát közvetítéssel került (vö. FEHÉRTÓI 1995: 178–85). Az ÁSznt.-ban nem található hasonló névalak. A CsnSz. az EtSz. alapján feltételelesen a *bajzát* 'vad' szóból eredezteti. M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Bak

Pap ?1. 1449: relicta Stephani *bhoch*, jo. (DL. 81139);

Újfalú 1. 2. 1459: Alberto *Mak* (!) [ɔ: Bak], jo. (DL. 55650); **3.** 1459: Johanne *Bak*, jo. (DL. 55650);

Lelesz 4. [1460–1480]: Mathe *bak*, jo. (DL. 48185);

Prügy 5. 1477/1718: Matheus *Bak*, jo. (DL. 16955);

Dománhida 6. 1500: Valentino *Bak*, jo. (DL. 73536).

< *Bak* r. vil. szn. (ÁSznt. *Boc*, *Boch*, *Bok*) / *bak* 'állatok híme, kos, kecskebak' (TESz.). Az utóbbi esetben talán bakot nevelő személy elnevezése, esetleg vmilyen metaforikus tulajdonságnév. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / ? (1.1.) tulajdonság.

Báka

Pályi 1. 1415: Egidio *Baka*, jo. (DL. 96894).

< *Báka* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 78) / *Báka* r. vil. szn. (ÁSznt. *Baka*, *Baca*, *Bacca*). A *baka* köznév kronológiai okból nem vehető figyelembe. M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Bákai**.

Bákai

Lítke 1. [1445–1448]: Gregorius *bakaj* (DL. 81193); 1449: Gregorius *bacha* (!) (DL. 80968); [1450 k.]: Gregorius *bakaj*, jo. (DL. 82987);

Pap 2. [1445–1448]: Ladislaus *bakaj*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Ladislaus *bakaj*, jo. (DL. 82987); **3.** [1445–1448]: Stephanus *bakaj*, jo. (DL. 81193); **4.** [1450 k.]: Berthok *bakaj*, jo. (DL. 82987); **5.** [1500–1520]: georg *bakaj*, jo. (DL. 83022); **6.** 1521: Gregorius *Bakaj*, jo. (DL. 82582); **7.** 1521: Thomas *Bakaj*, jo. (DL. 82582);

Döge 8. 1521: Mathias *bakaj*, jo. (DL. 82582); **9.** 1521: Anthonius *bakaj*, jo. (DL. 82582);

Gégény 10. [1521–1526]: Benedicti *Bakai*, jo. (DL. 26243);

Kisvárdá 11. 1521: Petrus *Bakaj*, jo. (DL. 82582).

< *bákai* < *Báka* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 78) + -i mn.-képző. Az *a* és az *á* hang jelöltenessége miatt biztonsággal nem zárható ki a *Bakai* (vö. *Baka* hn. Hont és Pozsony vm.-ben, *Bakó* hn. Nógrád vm.-ben) olvasat sem (vö. CsnSz.), de a földrajzi érvek a *Bákai* alak mellett szólnak. M: (4.1.) származási hely. → **Báka**.

Bakó

Veréce 1. 1450: Paulus *Bako*, jo. (DL. 70896);

Lelesz 2. [1460–1480]: [ø] *Bako* (!), jo. (DL. 48185);

H. n. 3. 1463: Matheus *Bako* [de Feldes], hr. (DL. 15882);

Ung vm.? 4. 1467: Blasius *Bako*, jo. (DL. 45273);

Színérváralja 5. 1513: Stephano *Bako*, jo. (DL. 86743);

Hermánszeg 6. [1521–1526]: Michael *Bako*, jo. (DL. 26243).

< *bakó* 'hóhér' v. (később) 'mészáros' (TESz.) / ? *Bakó* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Bakou*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bakonyi

Kálló 1. [1460–1480]: Valentini *Bakony*, jo. (des) (DL. 56700).

< *bakonyi* < *Bakony* 'hegység a Balatontól északra; a hegycsoport környékének tájneve' (FNESz.) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bakos

Téglás 1. 1451: Balentinus *Bakws*, jo. (DL. 14467);

Gelénés 2. [1435–1436]: [ø] *Bakos*, jo. (DL. 48256); **3.** 1453: Thomas *bakos*, jo. (DL. 81139);

Nadány 4. 1479/1757: Valentini *Bakos*, jo. (DL. 10008);

Királyháza 5. 1513: Stephano *Bakos*, jo. (DL. 86743);

Ricse 6. [1521–1526]: Matheus *Bakos*, jo. (DL. 26243); **7.** 1521: Albertus *Bakos*, jo. (DL. 82582).

< *Bakos* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Bacus*, *Bachus*) / *bakos* 'olajütő, olajsajtoló munkás' (CsnSz.) / 'egy bakot birtokló <személy>'. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Baksa

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Emericus *baxa* (DL. 81193); 1449: Emericus *baxa* (DL. 81139); [1450 k.]: Emericus *baxa*, jo. (DL. 82987);

Geszteréd 2. [1490–1510]: Blasii *Baxa*, jo. (DL. 82989).

< *Baksa* r. vil. szn. (ÁSznt. *Baxa*, *Boksa*, *Bocsa*, *Boxa* stb.) / *Baksa* hn. (Abauj vm.) (CsHnMut. 79). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Baktai

Laskod 1. [1460–1480]: Petrus *Bactaj*, jo. (DL. 56700).

< *baktai* < *Bakta* hn. (Szabolcs, Bereg vm.) (CsHnMut. 79) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bala

Tét 1–2. 1459: Symon, Benedicto *Bala*, jo. (DL. 55650);

Kálló 3. [1460–1480]: Gregorius *Bala*, jo. (DL. 56700);

Pátroha 4. [1521–1526]: Georgii *Bala*, jo. (DL. 26243).

< *Bala* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Bala*) v. *Bala* becenév < *Balázs* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Balas*, *Blasius*) rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Balázsi**, **Balya**.

Balád ?

Szentdamján 1. 1479/1757: Petrum *Balat*, jo. (DL. 10008).

< ? *Balád* r. vil. szn. (ÁSznt. *Balad*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Balaskó

Vinna 1. 1450: Paulus *Balafko*, jo. (DL. 14314).

< *Balaskó* becenév < *Balázs* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Balas*, *Blasius*) rövidülése + -kó bec.-képző (CsnSz.). Feltételelesen lehet szláv eredetű is (< *Blasko* szl. becenév, vö. KNEZSA 2003²: 298), a szóeleji msh.-torlódás nélküli alak azonban in-

kább magyarosodott névadásra utal. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Balázsi**.

Balaton

Tas 1. [1521–1526]: Benedictus *Balathon*, jo. (DL. 26243).

< *Balaton* hn. (Borsod vm.) (CsnMut. 80) v. (kevésbé vsz.) *Balaton* víznév 'tó a Dunántúl közepén' (FNESz.). M: (4.1.) származási hely.

Balázsi

[Túr/Semjén] 1. [1468 u.]: Demetrius *Balafji*, jo. (DL. 55872) = LAT magnus 100;

Apafalva 2. 1523: Jacobo *Balafji*, jo. (DL. 71174).

< *Balázs* (~ *Balás*) (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Balas*, *Blasius*) rövidülése + -i patr.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bacsa**, **Bacsó**, **Bala**, **Balaskó**, **Balicsko**, **Baló**, **Balkó**, **Balya**.

Balicsko

Sztára 1. 1450: Jacobi *Balyczko*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Blasii similiter *Balyczko*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Baličko* < szl. *Baltazar* 'Boldizsár' v. *Blažej* 'Balázs' + -i képző (KNIEZSA 2003²: 302). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Balázsi**.

Bálint

Laskod 1. [1460–1480]: Valentinus *Balinth* (DL. 56692); 1463: Valentino *Balinth*, jo., fam. (DL. 55752); **2.** [1460–1480]: Michael *Balinth*, jo. (DL. 56692); **3.** [1460–1480]: Thomas *Balinth*, jo. (DL. 56700);

Tura 4. [1460–1480]: Blasius *Balint*, jo. (DL. 56700);

Salánk 5. 1509: Mathia *Balinth*, jo. (DL. 71106).

< *Bálint* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Balenth*, *Valent*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bálintfi**, **Balkó**, **Baló**, **Balya**, **Balyók**.

Bálintfi

Csama 1. 1478: Thomas *Balenthfi* de prescripta Chama, no. (DL. 70985).

< *Bálint* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Balenth*, *Valent*) + -fi 'fia' (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bálint**.

Balkó

Feketeardó 1. 1513: Paulo *Balko*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Demetrio *Balko*, jo. (DL. 86743);

Királyháza 3. 1513: Ladislao *Balko*, jo. (DL. 86743);

Sámson 4. [1490–1510]: Albertus *balko*, jo. (DL. 82989).

< *Balkó* becenév < *Balázs* v. *Bálint* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Balas*, *Balenth*) rövidülése + -kó bec.-képző (CsnSz.). Lehet szl. eredetű is (*Balko* szl. becenév < *Baltazar* + -ko képző, vö. KNIEZSA 2003²: 297–8). M: m. v. szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Balázsi**, **Bálint**.

Baló

Semjén 1. 1462: Gregorio *Bajlo*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Gregorio *Bajlo*, jo. (DL. 55899);

Ung vm.? 2. 1467: Anthonius *Bajlo*, jo. (DL. 45273);

Veréce 3. 1513: Matheo *Balo* (!), jo. (DL. 86743); **4.** 1513: Benedicto *Bolw*, jo. (DL. 86743).

< *Baló* becenév < *Balázs* v. *Bálint* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Balas*, *Balenth*) rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). Lehet szl. eredetű is (*Balo* szl. becenév < *Baltazar* + -o képző, vö. KNIEZSA 2003²: 292). M: magyar v. szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Balázsi**, **Bálint**.

Balog

Olcsva 1. 1440: Georgio *Balo[gh]* (DL. 55201); 1440: Georgio *Balog* (DL. 55194); 1447: Georgio *Balogh*, jo. (DL. 55346);

Veresmart 2. [1445–1448]: Mathe *balog* (DL. 81193); 1449: Mateus *balog*, jo. (DL. 81139); **3.** [1521–1526]: Emericus *Balogh* (DL. 26243); 1521: Emericus *balok*, inq. (DL. 82582);

Sámson 4. [1450–1470]: Georgius *Balogh*, jo. (DL. 56701);

Nábrád 5. 1451: Georgio *Balogh*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Georgio *balogh*, jo. (DL. 14584); 1459: Georgio *balog*, jo. (DL. 55658a); 1459: Georgio *Balog*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Georgio *balog*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Georgio *balog*, jo. (DL. 55661); **6.** 1452: Johanne *balogh* (DL. 14584); 1459: Johanne *Balog* (DL. 55658a); 1459: Johanne *Balog*, jo. (DL. 55658) (Kétszer!); 1459/1460: Johanne *Balog*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Johanne *Balog*, jo. (DL. 55661) (Kétszer!);

Oros 7. 1452: Dominico *Balogh*, jo. (DL. 55509) (Kétszer!); 1452: Dominico *Balogh*, jo. (DL. 55510) (Kétszer!);

Matolcs 8. 1459: Paulo *balog*, jo. (DL. 55658a); **9.** 1459: Matheo *Balog*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Matheo *Balogh*, jo. (DL. 55660);

Újfalva 1. 10. 1459: altero Stephano *Balog* (DL. 55650); 1460: Stephano *Balog* (DL. 55673); 1460: Stephano *Balogh*, jo. (DL. 55674); 1461: Stephano *Balog*, jo. (DL. 55686);

Penyige 11. 1459: Paulo *Balog*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Paulo *Balogh*, jo. (DL. 55660);
Tét 12. 1459: Petro *Balog*, jo. (DL. 55650);
Eszlár 13. [1460–1480]: Andreas *Balog*, jo. (DL. 56700);
Gút, Aba, Körtvélyes 14. 1470: Dionisio *Balog*, jo. (DL. 17017);
Újfalu 2. ?15. 1463: [...] *Bal[og]* (?), jo. (DL. 15882);
Érpály 16. 1463: Benedicto *Balogh*, jo. (DL. 15882);
Gyarán 17. 1477/1757: Alexius *Balog*, jo. (DL. 10008);
Farkasfalva 18. 1478: Georgius *Balogh* [de eadem farkasfalva], no. (DL. 70985);
Halmi 19. 1478: Nicolao *Balogy*, jo. (DL. 70985);
Pátroha 20. [1480–1500]: Thomas *Balogh*, jo. (DL. 83021); **21.** [1500–1520]: anndraz *walag*, jo. (DL. 83022);
Karász 22–23. 1481: Lucam ac Anthonium *Balog*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **24.** 1481: Thomam *Balog*, fam. ign., jo. (DL. 62348);
Feketeardó 25. 1513: Ambrosio *Balogh*, jo. (DL. 86743) = Bódog 3; **26.** 1513: Georgio [*B*]alogh, jo. (DL. 86743); 1513: Gregorio *Ralep(?)h* [ɔ: Balogh], jo. (DL. 86743);
Szászfalu 27. 1513: Laurentio *Balogh*, jo. (DL. 86743);
Nagyszekerés 28. 1515: Johannes *Balogh*, jo. (DL. 82440);
Derecske 29. 1518: Nicolao *Balog*, fam. ign. (DL. 97664);
Tas 30. [1521–1526]: Matheus *Balogh*, jo. (DL. 26243);
Szamoszeg 31. [1521–1526]: Valentinus *Balogh*, jo. (DL. 26243);
Büd 32. 1525: Johanne *Balog*, iud. (DL. 62463).
 < *balog* 'balkezes, suta' v. 'rossz, gonosz' (CsnSz., KÁLMÁN 1989⁴: 84) / *Balog* r. vil. szn. (ÁSzt. *Balog*, *Balug*, *Bolog* stb.). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Balya

Kereki 1. 1518: [...] *Balya*, jo. (DL. 97664); **2.** 1518: Gregorio *Balya*, jo. (DL. 97664).
 < ? *Balya* (~ *Bala*) r. vil. szn. (ÁSzt. *Bolya*, *Bala*) / ? *Balya* (< *Bala*) becenév < *Balázs* v. *Bálint* szn. (ÁSzt. *Balas*, *Balenth*) rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bala**, **Balázs**, **Bálint**.

Balyók

Nábrád 1. 1451: Johanne *Balyók*, fam., jo. (DL. 55490).

< *Balyók* (< *Balók*) becenév < *Balázs* v. *Bálint* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Balas*, *Balenth*) rövidülése + -ók bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Balázs**, **Bálint**.

Bán

Kálunga 1. [1445–1448]: relictus Johannis *ban*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: Vincentius *ban* (DL. 81193); 1449: Vince *ban*, jo. (DL. 81139); **3.** [1445–1448]: Albertus *ban* (DL. 81193); 1449: Albertus *ban* (DL. 81139); [1450 k.]: Albertus *ban*, jo. (DL. 82987); **4.** 1449: Martinus *ban* (DL. 81139); [1450 k.]: Martini *Ban*, jo. (des) (DL. 82987);
Nagymihály 5. 1450: Martini *Ban*, jo. (DL. 14314);

Veréce 6. 1450: Mathias *Baan* ~ *Ban*, jo. (DL. 70896);
[Túr/Semjén] 7. 1468: Johannes *Ban*, jo. (DL. 55872);

Gyula 8. 1450: Laurentius *Ban*, jo. (DL. 70896);
Halmi 9. 1478: Gregorio *Baan*, jo. (DL. 70985);
Kereki 10. 1518: Gregorio *Ban*, jo. (DL. 97664);
Ádám 11. 1518: Martino *Ban*, jo. (DL. 97664);
Kisvárd 12. 1521: Paulus *Ban*, jo. (DL. 82582).

< *Bán* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Ban*, *Baan*) / *bán* 'a déli területek királyi főtisztviselője, kormányzója' (TESz. *bán*²). Utóbbi jelentésben jobbagynévként feltehetően egy bánnal való (főként szolgálati) kapcsolat v. vmilyen tulajdonság (pl. kevelység) lehet a névadás alapja. (Kálunga falu közelében feküdtek a középkorban a Losonczy Bánffy család birtokai, minden bizonnyal velük hozható kapcsolatba az ottani családnév — vö. N. FODOR 2002: 64). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás / (1.1.) tulajdonság. → **Báncs**, **Bánik**, **Bánk**.

Bana

Karász 1–2. 1481: Benedictum et Thomam *Bana*, fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Benedictum et Thomam *Banaa*, fam. ign., jo. (DL. 62349).

< *Bana* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Bana*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Báncs

Kisár 1. 1459: Johanne *Banch*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Johanne *Bancz* (!), jo. (DL. 55660).
 < ? *Báncs* becenév < *Bán* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Ban*, *Baan*) + -cs bec.-képző (CsnSz.).

Elképzelhető a *Bánk* olvasat is, ekkor a név szn.-i (vö. ÁSzt. *Banc*, *Bank* stb.) és helynévi magyarázatú egyaránt lehet (< † *Bánk* hn., Szabolcs vm., vö. NÉMETH 1997: 33). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (4.1.) származási hely.

Bandari ?

Lítke? 1. 1470: Nicolao *Bandari*, jo. (DL. 81716). < ? *bandari* < *Bandar* hn. (? vm.) + -i mn.-képző. A hn.-re nem került elő adat. M: ? (4.1.) származási hely.

Bangó

[Túr/Semjén] 1. 1468: Nicolaus *Bango* (DL. 55872); [1468 u.]: Nicolaus *Bango*, jo. (DL. 55872); 2. [1468 u.]: Johannes *Bango*, jo. (DL. 55872).

< ? *bangó* 'ügyefogyott, bamba' (TESz. *bangá*, CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Bánhalmai

Csodabala 1. 1475: Blasium *Banhalma*y (!), mer. (DL. 17698).

< *bánhalmai* < *Bánhalma* hn. (Heves vm.) (CsHnMut. 85) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bánik

Pap 1. [1521–1526]: Mathie *Banik*, jo. (DL. 26243).

< *bánik* < szl. *bân* 'úr' (vö. TESz. *bán*²) + szl. -ik képző (KNEZSA 2003²: 300) / szl. *baník* 'bányász' (SzlovSz., MIZSER 2000: 89). M: szl. (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Bán**.

Bánk

Hegyes 1. 1451: Nicolaus *Bank*, jo. (DL. 14467).

< *Bánk* r. vil. szn. (ÁSzt. *Banc*, *Bank* stb.) / ? † *Bánk* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 33). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (4.1.) származási hely. → **Bán**, **Bánki**.

Bánki

Gát 1. [1435–1439]: Ladislaus *Banky* de Gath (!), no. (DL. 56710).

< *bánki* < † *Bánk* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 33) + -i mn.-képző. A név a család korábbi birtok- és lakóhelyére utal. M: (4.2.) lakóhely. → **Bánk**.

Bányai

Zsujta 1. 1460/1461: Emerici *Banyay*, jo. (DL. 70910).

< *bányai* < *Bánya* hn. (Nógrád vm.) (CsHnMut. 86) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bányás

Lítke 1. [1445–1448]: Dionisius *banyas* (DL. 81193); [1450 k.]: Dyonisius *banyás*, jo. (DL.

82987); 2. [1445–1448]: Gregorius *banyás* (DL. 81193); 1449: Gregorius *banias* (DL. 80968); [1450 k.]: Gregorius *banyás*, jo. (DL. 82987); **Tét** 3. 1459: Benedicto *Banias*, jo. (DL. 55650).

< *bányás* 'bányamunkás, bányász' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bányász

Kálunga 1. [1521–1526]: Petrus *Banyáz*, jo. (DL. 26243).

< *bányász* 'bányamunkás' (OkISz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Barabás

Székely 1. [1460–1480]: Petrus *Barabas*, jo. (DL. 56700);

[Túr/Semjén] 2. [1468 u.]: Vincencius *Barabas*, jo. (DL. 55872); 3. [1468 u.]: Thomas *Barrobas*, jo. (DL. 55872) = PAT 128;

Prügy 4. 1477/1718: Nicolaus *Barrabas*, jo. (DL. 16955);

Feketeardó 5. 1513: Francisco *Barrabas*, jo. (DL. 86743).

< *Barabás* ~ *Barrabás* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barabas*, *Bamabas*, *Barlabas*) / *Barabás* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 91). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Bacsa**, **Bacsó**, **Barcsa**, **Barkó**, **Barla**, **Barlas**, **Barna**, **Barócs**, **Boris**, **Borkó**, **Boró**, **Boros**.

Baracscai

Kisvárda 1. [1500–1520]: Emericus *Barachkaj*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!).

< *baracscai* < *Baracska* hn. (Bodrog vm.) (CsHnMut. 87) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Barancs

Tarna 1. 1450: Iwan *Baranch*, jo. (DL. 14314).

< *Barancs* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 88) / ? *Barancs* r. vil. szn. (ÁSzt. *Baranch*). M: (4.1.) származási hely / ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Baranyai

Újfalu 1. 1. 1460: Symone *Baranyay* (DL. 55673); 1460: Symone *Baronay*, jo. (DL. 55674); 1461: Simone *Baranay*, jo. (DL. 55686);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Albertus *Baraniay* (DL. 55872); [1468 u.]: Albertus *Baranay*, jo. (DL. 55872); 3. 1468: Gallus *Baraniay* (DL. 55872);

[1468 u.]: Gallus *Baranay*, jo. (DL. 55872); 4. 1468: Relicta Michaelis *Baraniay* (DL. 55872);

[1468 u.]: Relicta Michaelis *Baranay*, jo. (DL. 55872); 5. 1468: Relicta Petri *Baranay* (DL. 55872); [1468 u.]: Relicta Petri *Baranay*, jo.

(DL. 55872); **6.** 1468: Relicta Laurencii *Baraniáj*, jo. (DL. 55872); **7.** [1468 u.]: Anthonius *Baranaj*, jo. (DL. 55872); **Litke 8.** [1521–1526]: Nicolaus *Baranj*, jo. (DL. 26243); **9.** [1521–1526]: Gregorio *Baranj*, inq. (DL. 26243); **Tuzsér 10.** [1521–1526]: Matheus *Baranj*, jo. (DL. 26243).
 < *baranyai* ~ *baranyi* < *Baranya* hn. (Ung, Máramaros vm.) (CsHnMut. 88) + -i mn.-képző. A *Barany* névalakok *Bárány*-ként való értelmezését a későbbi előfordulások (pl. dézsmajegyzék: 1549, 1560, 1621) nem támogatják. M: (4.1.) származási hely.

Baranyi I. Baranyai

Bárányos ?

Nagymihály ?1. 1450: Dyonisii [*Bar*]anjös, jo. (DL. 14314).
 < *bárányos* vsz. 'a bárányokat őrző pásztor' (CsnSz.) v. 'báránytartó személy'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Barát

Ung vm.? 1. 1467: Mathias *Barath*, jo. (DL. 45273); **Farkasfalva 2.** 1478: Martinus *Barath* de farkasfalva, no. (DL. 70985); **Pap 3.** [1500–1520]: jmmere (!) *barat*, jo. (DL. 83022); **4.** 1521: Georgius *Barath*, jo. (DL. 82582); **Lázár 5.** [1500–1520]: Johannes *barath*, jo. (DL. 97783); **Jánk 6.** [1521–1526]: Joannes *Barath*, jo. (DL. 26243); **Márok 7.** 1521: Paulus *Barad*, jo. (DL. 82582); **8.** [1521–1526]: Relicta Gregorii *Barath*, jo. (DL. 26243).
 < *barát* 'szerzetes' v. 'felebarát, jóakaró, segítőtárs' (TESz.). M: (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Barcsa

[Túr/Semjén] 1. 1468: Relicta *Barchane* 'Barcsáné', jo. (DL. 55872).
 < *Barcsa* becenév < *Barabás* v. *Bartalan* (< lat. *Bartholomeus*) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barabas*, *Bartholom*) rövidülése + -csa bec.-képző v. *Barcsa* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barcha*). Más olvasat szerinti magyarázatot I. **Barta** c. alatt. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barabás**.

Bári

Ajak 1. 1521: Mathias *Barj*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Mathias *Barj* (DL. 26243); **2.**

1521: Gregorius *Barj*, jo. (DL. 82582).

< *bári* < *Bár* r. vil. szn. (ÁSzt. *Bar*, *Baar*) + -i patr.-képző / *Bári* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 90) +? -i mn.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Barkó

Gilvác 1. 1500: Laurentio *Barko*, jo. (DL. 73536);

Töketeres 2. 1500: Luca *Barko*, jo. (DL. 73536).

< *Barkó* becenév < *Barnabás* v. *Bartalan* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barabas*, *Bartholom*) rövidülése + -kó bec.-képző (CsnSz.). Lehet szláv eredetű is (< *Barko*, vö. KNIEZSA 2003²: 298). M: m. v. szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barabás**, **Barta**.

Barla

Gödénháza 1–3. 1478: Philippus et [...]jus ac Johannes *Barla* [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985);

Nagyrozsály ?4. 1509: [...] *Barle* [c: Barla?], jo. (DL. 71106);

Meggyes 5. 1513: Gregorio *Barla*, jo. (DL. 86743); 1523: Gregorio *Barla*, jo. (DL. 71174);

6. 1523: Balthasare *Barla*, jo. (DL. 71174); **7.** 1523: Georgio *Barla*, jo. (DL. 71174);

Borhid 8. 1513: Cristofero *Barla*, jo. (DL. 86743).

< *Barla* vsz. becenév < *Barlabás* (< *Barnabás*) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barlabas*) rövidülése (CsnSz. *Balla*) v. *Barla* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barla*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barabás**.

Barlas

Nagymihály 1. 1450: Ztanislai *Barlas*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Andree *Barlas*, jo. (DL. 14314).

< *Barlas* vsz. becenév < *Barlabás* (< *Barnabás*) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barlabas*) rövidülése + -s bec.-képző (CsnSz.) v. *Barlas* (igen ritka) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barlas*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barabás**.

Barmos

Nadány 1. 1479/1757: Stephanus *Barmos*, jo. (DL. 10008).

< *barmos* 'szarvasmarhatartó' < *barom* 'jószág, szarvasmarha' (TESz.) + -s mn.-képző. Az ígás állattal szolgáló jobbágy elnevezése (vö. CsnSz.) mellett a szarvasmarhatartó személy neve is lehetett. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Barna

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Benedicto *Barna*, jo. (DL. 17017);

Kálmánd 2–3. 1500: Benedicto, Stephano *Barna*, jo. (DL. 73536).

< *Barna* becenév < *Barnabás* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barnabas*) rövidülése (CsnSz.) / *barna* 'barna bőrű, hajú <személy>' (TESz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonosság. → **Barabás**.

Barócs

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Andreas *baroch*, jo. (DL. 81193); 1450: Andreas *baroch*, jo. (DL. 81193); **2.** 1450: Thomas *baroch*, jo. (DL. 81193).

< *Barócs* becenév < *Barabás* v. *Bartalan* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Barabas*, *Bartholom*) rövidülése + -ócs bec.-képző (CsnSz.) v. *Barócs* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Baroch*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barabás, Barta**.

Bársony

[Túr/Semjén] 1. 1468: Petrus *Barfon*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Petrus *Barfon*, jo. (DL. 55872).

< *bársony* 'puha, finom tapintású szövet' (TESz.). A csn. kialakulása vsz. a bársony viseléséhez kapcsolódik, esetleg 'bársonnyal kereskedő' v. 'bársonyszövő' elnevezése (CsnSz.). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Barta

Pályi 1. 1415: Clemente *Bartha*, jo. (DL. 96894);

Döge 2. [1445–1448]: Stephanus *barta*, jo. (DL. 81193); **3.** [1445–1448]: Anthonius *barta*, jo. (DL. 81193);

Kisvárdá 4. [1445–1448]: relict Colos *barta*, jo. (DL. 81193); **5.** 1449: Margareta *barta*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Relicta Margaretha *bartha*, jo. (DL. 82987); **6.** [1445–1448]: Stephanus *barta*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Stephanus *bartha*, jo. (DL. 82987); **7.** [1445–1448]: Ladislaus *barta*, jo. (DL. 81193); **8.** [1445–1448]: Nicolaus *barta*, jo. (DL. 81193); 1449: Nicolaus *barta*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Nicolaus *barta*, jo. (DL. 82987); **9.** [1450 k.]: Anthonius *bartha*, jo. (DL. 82987); **10.** [1521–1526]: Joannes *Bartha*, jo. (DL. 26243); 1521: Joannes *Bartha*, jo. (DL. 82582);

Litke 11. [1445–1448]: Stephanus *barta*, jo. (DL. 81193); 1449: Stephanus *barta*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Stephanus *bartha*, jo. (DL.

82987); **12.** [1445–1448]: Johannes *barta*, jo. (DL. 81193); 1449: Johannes *barta*, jo. (DL. 80968); **[Litke] 13.** 1521: Mattheus *bertha*, jo. (DL. 82582);

Veresmart 14. [1445–1448]: Ladislaus *barta*, jo. (DL. 81193);

Szász 15. 1448: Nicolaus *Bartha*, civ. (DL. 55385);

Szoboszló 16. 1451: Nicolaus *Bartha*, jo. (DL. 14467);

Gyarmat 17. 1452: Laurentio *Bartha*, jo. (DL. 14584); 1459: Laurentio *bartha*, jo. (DL. 55658a); 1459: Laurentio *Bartha*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Laurentio *Bartha*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Laurentio *Bartha*, jo. (DL. 55661); **18.** 1459: Alberto *Bartha*, jo. (DL. 55658a); 1459: Alberto *Bartha*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Alberto *barth[a]*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Alberto *Bartha*, jo. (DL. 55661);

Mada 19. 1453: Sthanislaus *barta*, jo. (DL. 81139);

Matolcs 20. 1459: Stephano *Bartha*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Stephano *Bartha*, jo. (DL. 55660);

Oros 21. [1460–1480]: Ladislaus *Barta*, jo. (DL. 56700);

Váralja 22. 1478: Petro *Bartha*, jo. (DL. 70985);

Tagy 23. 1500: Emerico *Bartha*, jo. (DL. 73536); **24.** 1500: Michaele *Bartha*, jo. (DL. 73536); **25.** 1500: Gregorio *Bartha*, jo. (DL. 73536);

Méhtelek 26. 1509: Johanne *Bartha*, jo. (DL. 71106); **27.** 1509: Gregorio *Bartha*, jo. (DL. 71106); **28.** 1509: Blasio *Bartha*, jo. (DL. 71106);

Salánk 29. 1509: Johanne *Bartha*, jo. (DL. 71106); **30.** 1509: Nicolao *Bartha*, jo. (DL. 71106);

Terebes 31. 1513: Gaspar *Bartha*, jo. (DL. 86743);

Dománhida 32. 1500: Petro *Bartha*, jo. (DL. 73536);

Feketeardó 33. 1513: Johanne *Bartha*, jo. (DL. 86743);

Szászfalu 34. 1513: Andrea *Bertha*, jo. (DL. 86743) (Kétszer!);

Pátróha 35. 1521: Albertus *Bÿrtha*, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Alberti *Bÿrtha* [c: Bÿrta], jo. (des) (DL. 26243).

Józsefháza 36. 1523: Andrea *Bartha*, jo. (DL. 71174);

További kérdéses adatokat l. a **Barcsa** c. alatt.

< *Barta* ~ *Berta* ~ *Birta* becenév < *Bartalan* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Bartholom*) és alakváltozatai (*Bertalan*, *Birtalan* — ÁSznt. *Bertholom*, *Bertolon*, *Birtholom*) rövidülése (l. még ÁSznt. *Bartha*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Bacsa**, **Bacsó**, **Barcsa**, **Barkó**, **Barócs**, **Bartalyus**, **Bartos**, **Bertók**, **Birtalan**.

Bartalyus

Tyukod? 1. 1462: Nicolaus *Bartalius*, no. (DL. 55719); 1462/1469: Nicolaus *Bartalius* [de Thywkud?], no. (DL. 55899).

< *Bartalus* ~ *Bartalyus* becenév < *Bartalan* (> *Bertalan*) r. egyh. szn. rövidülése + -us bec.-képző (CsnSz.) v. *Bartalyus* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Barthaleus*, *Bartoleus* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Barta**.

Bartos

Hetény 1. 1478: Georgius *Barthos* de hethený, no. (DL. 70985);

Szászfalu 2. 1513: altero Thoma *Barthos*, jo. (DL. 86743);

Bartfalva 3. 1513: Stephano *Barthos*, jo. (DL. 86743);

Jánk 4. 1521: Valentinus *Barthos*, jo. (DL. 82582); 5. 1521: Georgius *Barthos*, inq. (DL. 82582).

< *Bartos* becenév < *Bartalan* (> *Bertalan*) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Bartholom*) rövidülése + -os bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Barta**.

Bata

Szabolcs vm. 1. 1465: pr. *Bathapalfelde* (DL. 55801);

Karád 2. 1523: Paulo *Batha*, jud. (DL. 62449).

< *Bata* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bata*, *Batha*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Batári

Szamosköz 1. [1460–1480]: Emerico *Battarj*, jo. (DL. 56695);

Terebes 2. 1513: Sebastiano *Bathorj*, jo. (DL. 86743); 1523: Sebastiano *Batharj*, jo. (DL. 71174).

< *batári* < *Batár* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 93) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Batizi

Zajta 1. 1509: Clemente *Bathyzy*, jo. (DL. 71106).

< *batizi* < *Batiz* hn. (Szatmár vm.) v. *Batiza* (Máramaros vm.) (CsHnMut. 94) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bátor

Döge 1. [1445–1448]: Simon *bator*, jo. (DL. 81193); 1449: Simon *bator*, jo. (DL. 80968); 2.

[1445–1448]: relictá Pauli *bator*, jo. (DL. 81193); 3. [1445–1448]: Mikahel *bator*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *bator*, jo. (DL. 80968); 4. [1445–1448]: Dionisius *bator*, jo. (DL. 81193); 1449: Dionisius *bator*, jo. (DL. 80968); 5. 1449: Valentinus *bator*, jo. (DL. 80968); 6. 1449: Petrus *bator*, jo. (DL. 80968); 7. 1521: Dionisius *Bathor*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Dionisius *Bathor*, jo. (DL. 26243); 8. [1521–1526]: Paulus *Bathor*, jo. (DL. 26243); 9. 1521: Stephanus *bathor*, jo. (DL. 82582);

Nagyida 10. 1460/1461: Petri [*Bathor*], jo. (DL. 70910); 1460/1461: Petri *Bathor*, jo. (DL. 15532); 11. 1460/1461: Johannis *Bathor*, jo. (DL. 15532) = LAT faber 45.

< *bátor* 'merész, hős' (TESz.) / *Bátor* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bahatur*) / hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 95). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Bátori**, **Nagybátor**.

Bátori

Szentmárton 1. 1513: Francisco *Bathory*, jo. (DL. 86743);

Bátor 2. 1523: Andrea *Bathori*, no. (DL. 71174) = DEN 82;

< *bátori* < *Bátor* hn. (Szabolcs, Bihar, Abaúj vm.) (CsHnMut. 95) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Bátor**.

Bazsó

Meggyes 1. 1513: Valentino *Bazo*, jo. (DL. 86743).

< *Bazsó* becenév < *Bazsil* ~ *Bazil* (< lat. *Basileus*) egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). A *zs*-s olvasatot a csn. későbbi előfordulásai is támogatják (1521: Johannes *Bafo* – DL. 36985; 1619: Joannes *Boso* ~ *Baso* – OL. UetC. 1: 17. 32). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Bozsó**.

Bécs

Jánk 1. [1521–1526]: Paulus *Beech*, jo. (DL. 26243); 2. [1521–1526]: Relicta Cristoferi *Beech*, jo. (DL. 26243).

< *Bécs* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bech*, *Beech*, *Becs*, *Becu*) / ? *bécs* 'kis értékű pénz' (TESz.). Az 1510-ből adatolt köznévi jelentése kisebb valószínűséggel vehető számításba. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Becci

Tyukod? 1. 1462: Johannes *Bechj*, no. (DL. 55719); 1462/1469: Johannes *Bechj* [de Thywkud?], no. (DL. 55899);

Salánk 2. 1509: Johanne *Bechy*, jo. (DL. 71106);
Királyháza 3. 1513: Michaela *Bechy*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 4. 1523: Paulo *Bechj*, jo. (DL. 71174).
 < *becsi* < *Becs* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 98) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Becski

Gyarmat 1. 1459: Ladislao *Bechki*, jo. (DL. 55658) 1459: Ladislao *Pehki* [ɔ: Bechki?], jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Ladislao *Bethke* (!), jo. (DL. 55660); 1459/1460: Ladislao *Bethke* (!), jo. (DL. 55661);
 < *becski* < *Becske* hn. (Nógrád vm.) (CsHnMut. 98) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Beddeg

Nagymihály 1. 1450: Mathie *Beddegh*, jo. (DL. 14314).
 < ? *Bedeg* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bedegh*, *Bedek*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bede

Hosszúmacs 1. 1451: Thomas *Bede*, jo. (DL. 14467);
Hetény 2–3. 1478: Ladislaus ac Petrus *Bede* de eadem hetheny, no. (DL. 70985).
 < *Bede* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bede*, *Bedeh*, *Behdeh*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bedes

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Georgio *Bedes*, jo. (DL. 17017); **2.** 1470: Stephano *Bedes*, jo. (DL. 17017).
 < *Bedes* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bedes*, *Bedus*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bedő

Veresmart 1. [1445–1448]: Benedictus *bedew*, jo. (DL. 81193); **2.** 1449: *Bedene* (!), jo. (DL. 81139) → férje: Bedő 1;
Béltek 3. [1430–1450]: Clemens *Bedew*, jo. (DL. 56693);
Laskod 4. [1430–1450]: Marcus *bedew*, jo. (DL. 56693); **5.** [1430–1450]: Georgi *bedew*, jo. (DL. 56693); **6.** [1460–1480]: Ladislaus *Bedew*, jo. (DL. 56692); **7.** [1460–1480]: Benedictus *Bedew*, jo. (DL. 56692); [1460–1480]: Benedictus *Bedw*, jo. (DL. 56700); **8.** [1460–1480]: Valentinus *Bedew*, jo. (DL. 56692).
 < *Bedő* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bedew*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bejte l. Bőjte

Beke

Kérsemjén 1. [1430–1450]: Paulus *beche*, jo. (DL. 56693);

Szoboszló 2. 1451: Benedictus *Beke*, jo. (DL. 14467);

Eszlár 3. [1460–1480]: Dominicus *Bechee*, jo. (DL. 56700);

Gút, Aba, Körtvélyes 4. 1470: Johanne *Beke*, jo. (DL. 17017);

Péterfalva 5–7. 1478: Demetrius et Clemens ac Paulus *Beke* [de eadem petherfalva], no. (DL. 70985);

Kölcse 8. 1515: Paulus *Beke*, jo. (DL. 82440); **7.** 1515: Vrbanus *Beke*, jo. (DL. 82440);

Geszteréd 9. 1525: Benedicto *Beke*, iud. (DL. 62463).

< *Beke* r. vil. szn. (ÁSznt. *Beke*; CsnSz.). A *ch*-t tartalmazó névalakok olvasata [k] is lehet az oklevelek helyesírása szerint (l. pl. *beltuch* 'Béltek', *Lech* 'Lök' stb.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bekes

Kökényesd 1. 1478: Paulo *Bekes*, jo. (DL. 70985).
 < *Bekes* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bekes*, *Bekus*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Békés

Az adatokat l. **Bekes** alatt.

< *békés* 'békés természetű, nyugodt' (NySz., CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Beki

Kisvárdá 1. [1500–1520]: Blasio *Bekj*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!).
 < *beki* < *Bek* hn. (Bács vm.) (CsHnMut. 101) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bekő

Terebes 1. 1513: Dominico *Bekew*, jo. (DL. 86743).

< *Bekő* becenév < ? *Bertalan* v. *Benedek* r. egyh. szn. rövidülése + -*kő* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bélcsi

Geszteréd 1. 1459/1821: Clementem *Belchy*, jo. (DL. 55654).

< ? *bélcsi* < *Bélcs* hn. (Tolna vm.) (CsHnMut. 102) + -i mn.-képző. M: ? (4.1.) származási hely.

Beles

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Johanne *Beles*, jo. (DL. 17017).

< *Beles* r. vil. szn. (ÁSznt. *Beles*, *Beluz*, *Belus*). A CsnSz. köznévi magyarázatai kronológiai okokból nem vehetők számításba. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Belizek ?

Tét 1. 1459: Nicolao *Belizek* (?), jo. (DL. 55650).
 < ism. M: ism.

Béltek

Geszteréd 1. 1459/1821: Andream *Bythek* (!), jo. (DL. 55654).

< *Béltek* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 105). M: (4.1.) származási hely. → **Bélteki**.

Bélteki

Tét 1. 1459: Stephano *Belthewkj*, jo. (DL. 55650);

Béltek 2. 1514: dragffy Janos *belthekey*, no. (DL. 82399) = Drágfi 1.

< *bélteki* < *Béltek* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 105) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Béltek**.

Bena

Nagymihály 1. 1450: Benedicti *B[en]a*, jo. (DL. 14314);

Szászfalu 2. 1513: Gregorio *Bena*, jo. (DL. 86743).

< ? *Bena* becenév < *Benedek* r. egyh. szn. rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.) v. *Béna* r. vil.? szn. (vö. ÁSzt. *Bena*). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Béna** c. alatt. M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Béna

Az adatokat l. **Bena** alatt.

< *béna* 'nyomorék, sánta' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Benc

Péterfalva 1. 1478: Petrus *Bencz* [de eadem petherfalva], no. (DL. 70985).

< *Benc* r. vil. szn. (ÁSzt. *Benc*, *Bencz*, *Benz*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Bence

Meggyes 1. 1513: Blasio *Bencze*, jo. (DL. 86743); **2.** 1523: Benedicto *Bencze*, jo. (DL. 71174).

< *Bence* becenév (a *Vince* szn. változata) (CsnSz.) v. *Bence* r. vil. szn. (ÁSzt. *Bence*, *Bencze*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Bencs

Terebes 1. 1523: Luca *Bench*, jo. (DL. 71174).

< *Bencs* becenév < *Benedek* r. egyh. szn. rövidülése + -cs bec.-képző (CsnSz.) v. *Bencs* r. vil. szn. (ÁSzt. *Bench*, *Beench*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Bene**.

Bencse

Ung vm.? 1. 1467: Benedictus *Benche*, jo. (DL. 45273).

< *Bencse* becenév < *Benedek* r. egyh. szn. rövidülése + -cse bec.-képző (CsnSz.) v. *Bence* ~ *Bencse* r. vil. szn. (ÁSzt. *Bence*, *Benche*,

Bencheh). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Bene**.

Bencsik

Jánk 1. 1521: Mathias *Benchj[k]*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Mathias *Benchj[k]*, jo. (DL. 26243); **2.** 1521: Andreas *Benchj[k]*, jo. (DL. 82582); **3.** 1521: Thomas *Benchj[k]*, jo. (DL. 82582).

< szl. *Benčik* < szl. *Benedikt* szn. rövidülése + szl. -čik képző (KNIEZSA 2003²: 304). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Bene**.

Bende

Döge 1. [1445–1448]: Mathias *bende*, jo. (DL. 81193); 1449: Matias *bende*, jo. (DL. 80968); **2.** 1449: [ø] *Bende*, jo. (DL. 80968).

< *Bende* r. vil. szn. (ÁSzt. *Bende*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Bene

Terebes 1. 1450: Demetrius *Bene*, jo. (DL. 70896);

Eszlár 2. [1460–1480]: Jacobus *Benée*, jo. (DL. 56700);

Tura 3. [1460–1480]: Nicolai *Bene*, jo. (DL. 56700);

Újvár 4. 1460/1461: Fabiani *Benée*, jo. (DL. 70910);

Litke? 5. 1470: Gregorio *Bene*, jo. (DL. 81716);

Homok 6. [1500–1520]: Albertus *bene*, jo. (DL. 97785);

Pátroha 7. [1500–1520]: marton *bele* (!), jo. (DL. 83022); 1521: Martinus *beneh*, jo. (DL. 82582); **8.** 1521: Stephanus *Beneh*, inq. (DL. 82582), [1521–1526]: Stephanus *Bene*, jo. (DL. 26243);

Salánk 9. 1509: Alberto *Bene*, jo. (DL. 71106); **10.** 1509: Petro similiter *Bene*, jo. (DL. 71106);

Feketeardó 11. 1513: Pau[lo] *Bene*, jo. (DL. 86743);

Devecser 12. [1521–1526]: Petrus *Bene*, jo. (DL. 26243);

Józsefháza 13. 1523: Nicolao *Bene*, jo. (DL. 71174).

< *Bene* ~ (esetleg) *Benye* becenév < *Benedek* egyh. szn. rövidülése (CsnSz., vö. ÁSzt. *Bene*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → *Bénye*. → **Bencs**, **Bencse**, **Bencsik**, **Benecs**, **Bene**, **Benkő**, **Benőcs**.

Benecs

Halmi 1. 1478: Andrea *Benech*, jo. (DL. 70985).

< *Benecs* becenév < *Benedek* r. egyh. szn. rövidülése + -cs bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Bene**.

Benke

Nagyar 1. 1459: [ø]? *Benke*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: [ø]? *Benke*, jo. (DL. 55660); **?2.** 1459/1460: Anthonio *Benech* ~ *Benceh* (?), jo. (DL. 55660).

< *Benke* becenév < *Benedek* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Benedic*) rövidülése + *-ke* bec.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bene**.

Benki

Kálmánd 1. 1446: Georgii *Benk*jo, jo. (DL. 13934); **Kálonga 2.** [1445–1448]: Demetrius *benk*jo, jo. (DL. 81193); **3.** 1449: Emericus *benki*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Emericus *benk*jo, jo. (DL. 82987).

< *benki* < *Benk* hn. (Szabolcs vm.) (CsnMut. 107) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Benkő

Nagykaraszló 1. 1509: Johanne *Benkew*, jo. (DL. 71106).

< *Benkő* becenév < *Benedek* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Benedic*) rövidülése + *-kő* bec.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bene**.

Benőcs

Terebes 1. 1513: Petro *Benewch*, jo. (DL. 86743); 1513: Petro *Benewch*, jo. (DL. 86743). < *Benőcs* becenév < *Benedek* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Benedic*) rövidülése + *-őcs* bec.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bene**.

Bénye

Lelesz 1. [1460–1480]: Ladislaus *Benye*, jo. (DL. 48185); **2.** [1460–1480]: Thomas *benye* (!), jo. (DL. 48185).

< *Bénye* hn. (Abaúj, Zemplén vm.) (CsHnMut. 107). M: (4.1.) származási hely. → **Bene**.

Bercsek

Pap 1. [1445–1448]: Clemens *berchec*, jo. (DL. 81193);

Kisvárd 2. [1445–1448]: Mikahel *berchec*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *bercech*, jo. (DL. 81139); 1453: Michael *berchec* ~ *berchech*, jo. (DL. 80968); **3.** [1445–1448]: Benedictus *berchec*, jo. (DL. 81193); 1449: Benedictus *berchech*, jo. (DL. 81139); 1453: Benedictus *berchec*, jo. (DL. 80968); **4.** 1521: Emericus *Berchek*[k], jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Emericus *Bercheed* (!), jo. (DL. 26243); **5.** 1521: Laurentius *Berchek*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Laurentius *Bercheek*, jo. (DL. 26243); **6–7.** [1521–1526]: Michael *Bercheek* cum filio Matheo, jo. (DL. 26243); 1521: Michael *Berchek*, jo. (DL. 82582); **8.** 1521: Thomas *Berchek*, jo. (DL. 82582);

Tura 9. [1460–1480]: Blasii *Berzeg*, jo. (DL. 56700);

Litke? 10. 1470: Benedicto *berczek*, jo. (DL. 81716);

Karász 11. 1481: Demetrium *Bewrchewk*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Feketeardó 12. 1513: Nicolao *Berchegh*, jo. (DL. 86743).

< *Bercsek* ~ *Börcsők* becenév < *Bereck* v. *Bertalan* v. *Bernát* r. egyh. szn. rövidülése + szl. *-ček* bec.-képző (a képzőre l. KNIEZSA 2003²: 302). A labiális (*ö-ző*) alakok a magyar nyelvben alakultak ki. M: szl. v. m. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Berec**.

Berec

Kisvárd 1. [1445–1448]: Johannes *berech*, jo. (DL. 81193) = PAT 47; **2.** [1445–1448]: Fabianus *berech*, jo. (DL. 81193) = PAT 48;

Döge 3. 1449: Tomas *berech*, jo. (DL. 80968) = PAT 13; **4.** 1521: Barbara relicta Thome *bereck* ~ *Barbaram berech*, jo. (DL. 82582);

Kálonga 5. 1449: Gregorius *berech*, jo. (DL. 81139) = PAT 42;

Nagyar 6. 1459: Anthonio *Benecz* (?) [ɔ: *Berecz*], jo. (DL. 55658a);

Jánk 7. 1521: Augustinus *Bereck*, jo. (DL. 82582);

Veresmart 8. [1521–1526]: Martinus *Berechk*, jo. (DL. 26243);

Pazony 9. 1523: Petro *Bereczk*, jud. (DL. 62449); 1523: Petro *Bereczk*, jud. (DL. 62448).

< *Berec* ~ *Böröc* ~ *Bereck* ~ *Böröck* r. egyh. szn. (< lat. *Briccius*) (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bercsek**, **Berecki**.

Berecki l. Berec**Berecki**

Szamosköz 1. [1460–1480]: Gregorio *Berechk*jo, jo. (DL. 56695);

Kér 2. [1460–1480]: Georgius *Bereczk*jo, jo. (DL. 56696);

[*Túr/Semjén*] **3.** [1468 u.]: Michael *Berechk*jo, jo. (DL. 55872) = PAT 130;

Apafalva 4. 1513: Michaele *Bereczky*, jo. (DL. 86743); 1523: Michaele *Berech*jo, jo. (DL. 71174);

Meggyes 5. 1523: Blasio *Bereczk*jo, jo. (DL. 71174).

< *berecki* < *Berecki* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 108) +? *-i* mn.-képző / *Bereck* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Berechk*) + *-i* patr.-képző (l. 3. adat). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Berec**.

Beregi

Majtény **1.** 1446: Petrus *Beregj*, jo. (DL. 13934);
Szentgyörgy **2.** 1450: Dominico *bergy*, jo. (DL. 81193);

Laskod **3.** [1460–1480]: Benedictus *Berigj* (!), jo. (DL. 56692);

Panyola **4.** [1460–1480]: Blasius *Beregj*, jo. (DL. 56696); **5.** 1462: Nicolaus *Beregj* dictus, no. (DL. 55719); 1462/1469: Nicolaus *Beregj* dictus, no. (DL. 55899).

H. n. **6.** [1521–1526]: Andree *Bereghj*, jo. (DL. 26243).

< *beregi* < *Bereg* 'Bereg megye' v. *Bereg* hn. (Bereg vm.) (CsnSz., CsHnMut. 108) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Berény

Meggyes **1.** 1523: Francisco *Beren*, jo. (DL. 71174); **2.** 1523: Thoma *Beren*, jo. (DL. 71174).

< *Berény* hn. (Békés vm.) (CsHnMut. 110) / r. vil. szn. (ÁSzt. *Berein*, *Bereinus*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Berényi**.

Berényi

Kisvárdá **1.** 1521: Thomas *Berenj*, jo. (DL. 82582).

< *berényi* < *Berényi* hn. (Békés vm.) (CsHnMut. 110) + -i mn.-képző. A név olvasata [berény] is lehet. M: (4.1.) származási hely. → **Berény**.

Béres

Várdai-birtok **1.** 1453: Ladislao *beres*, jo. (DL. 80968);

Kálló **2.** 1477: Thome *beres*, jo. (DL. 56038);

Póhalom **3.** 1479/1757: Andreas *Beres*, jo. (DL. 10008).

< *béres* 'fizetett, szegődött, szegődéses szolga, inas, pásztor, napszámos' (EtSz., NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bérgyűjtő

Nádudvar **1.** 1489/1756: Elias *Bérgyülthő*, jo. (DL. 73532).

< *bérgyűjtő* 'díjazás, munkabér összeszedője' (vö. TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Berkes

Sima **1.** [1460–1480]: Stephanus *Berchews* (!), jo. (DL. 56700).

< *Berkes* ~ *Berkös* hn. (Somogy, Torda vm.) (CsHnMut. 111) / *berek* 'ártéri erdő, ligeterdő, vízenyős terület' (TESz., FNESz. *Berekfürdő*, *Berettyő*). Utóbbi értelemben a település ligetes részén lakó elnevezése lehetett. A *berek* szónak van *ö-ző* változata (vö. TESz. *berek*). M: (4.1.) származási hely / (4.2.) lakóhely.

Berkeszi

Karász **1.** 1481: Clementem *Berkezj*, fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Clementem *Berkefj*, fam. ign., jo. (DL. 62349).

< *berkeszi* < *Berkesz* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 111) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bernák

Ung vm.? **1.** 1467: Damyanus *Bernak* (!), jo. (DL. 45273).

< szl. *Bernák* < *Bernát* szn. + -ák szl. képző (KNIEZSA 2003²: 301). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Berta I. Barta**Bertók**

Kálló? **1.** [1430–1450]: [ø] *Bertoch*, jo. (DL. 56693). Az összeírásban a *ch* [k] hangértékű is lehet (l. pl. *beltuch* 'Béltek').

Kérsenjén **2.** [1460–1480]: Johanne *Bertok*, jo. (DL. 56695);

Ajak **3–4.** [1480–1500]: Paulus *Berthak*, jo. (DL. 83021); 1521: Paulus *Bjythok*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Ladislai *Berthok* cum Paulo *Berthok*, jo. (DL. 26243);

Lázár **5.** [1500–1520]: Blasius *Bjythok*, inq. (DL. 97783);

Feketeardó **6.** 1513: Vita[lius?] *Berthok*, jo. (DL. 86743);

Kisvárdá **7.** 1521: Stephanus *Bjythok*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Stephanus *Berthok*, jo. (DL. 26243);

Rozsály **8.** 1521: Gregorius *Berthok*, inq. (DL. 82582); **9.** [1521–1526]: Ladislaus *Berthok*, jo. (DL. 26243); **10.** [1521–1526]: Benedicti *Berthok*, jo. (DL. 26243);

Veresmart **11.** [1521–1526]: Bartholomei *Berthok*, jo. (DL. 26243);

Márok **12.** [1521–1526]: Simon *Berthok*, jo. (DL. 26243).

< *Bertók* ~ *Birtók* becenév < *Bertalan* ~ *Birtalan* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Bertholom*, *Bertolon*, *Birtholom*) rövidülése + -ók bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barta**.

Berven

Szászfalu **1.** 1513: Stephano *Berwen*, jo. (DL. 86743).

< ? ném. *Berwein* szn. (DudenFn. 128). M: ? ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Berze

[Túr/Semjén] **1.** 1468: Franciscus *Berzee*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Franciscus *Beerze* ~ *Berzee*, jo. (DL. 55872).

< *Berze* r. vil. szn. (ÁSznt. *Berze*) / *berze* 'borzas, bozontos' (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Besenyei

[*Túr/Semjén*] **1.** 1468: Dionisius *befcemer* [ɔ: befcei?], jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Dýonesius *Befenej*, jo. (DL. 55872).

< *besenyei* < *Besenyő* hn. (Borsod, Bihar vm.) (CsHnMut. 113) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Besenyődi

Levelek 1. 1446: Dominicus *Befenyedj*, jo. (DL. 13934).

< *besenyődi* < *Besenyőd* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 113) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bési

Kelecsény 1. 1476: Johanne *Befj*, jo. (DL. 17783); **2.** 1476: Georgio *Befj*, jo. (DL. 17783).

< *bési* < *Bés* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 99) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Beszermény l. Böszörmény

Besztereci

Gégény 1. [1521–1526]: Augustini *Beftherechi*, jo. (DL. 26243).

< *besztereci* < *Beszterec* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 40) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Beteg

Lelesz 1. [1460–1480]: Johannes *bechegh* [ɔ: bethegh], jo. (DL. 48185).

< ? *beteg* 'nem egészséges ember' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Bezdéd ?

Veresmart 1. 1521: Mathias *Bezde* [ɔ: Bezded?], jo. (DL. 82582).

< ? *Bezdéd* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 115). M: ? (4.1.) származási hely.

Bial l. Bivaly

Bibó

Pap 1. 1521: Stephanus *Býbo*, jo. (DL. 82582).

< ? *Bibó* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bibo*, *Biba*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bíboros ?

Szentkozma 1. 1463: Stephano *Býbrws*, jo. (DL. 15882).

< ? *bíboros* ~ *bíbro*s 'finom lenszövetbe öltözött v. piros színű ruhájú személy' (vö. TESz. *bíbor*) / 'magas rangú egyházi méltóság' (ÉKsz.²). Az utóbbi esetben a bíboros szolgálatában álló személy. M: ? (1.1.) tulajdonság / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Bige

Nagyfalu 1. 1448: Barnabam *Býge* (!) de Nagfalw, no. (DL. 55367).

< ism. A CsnSz. köznévi magyarázata (ti. 'egyfajta játék') kronológiai okból nem fogadható el. M: ism.

Bika

Szamosszeg 1. 1415: Fabiano *Býka*, jo. (DL. 96894).

< *bika* 'szarvasmarha híme' (TESz.). Vsz. bika-pásztor vagy bikát tartó személy elnevezése. A 'nemileg erőteljes férfi' jelentés csak 1808-ból adatolható (vö. TESz.), de a tulajdonság korábbi metaforikus jelölése sem zárható ki. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / ? (1.1.) tulajdonság.

Bike

Kökényesd 1. 1478: Michaela *býke*, jo. (DL. 70985).

< *Bike* r. vil. szn. (ÁSznt. *Byke*). A magyarázatot gyengíti az Árpád-kori név egyszeri adatolása. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bindoch

Magyarveresmart 1. 1513: Stephano *Byndoch*, jo. (DL. 86743).

< ism. M: ism.

Biri

Nyíregyház 1. 1469: Andrea *Býrj*, pop., fam. (DL. 55892).

< *biri* < *Biri* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 118) + ? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Bíró

Rozsály 1. [1445–1448]: relict Mathie *birone*, jo. (DL. 81193); **2.** 1449: Petrus *Biro*, jo. (DL. 81139); **3.** 1521: Blasius *Býro*, jo. (DL. 82582);

4. 1521: Mattheus *Býro*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Matheus *Býro*, jo. (DL. 26243);

Veresmart 5. [1445–1448]: Sabastianus (!) *biro*, jo. (DL. 81193) = LAT judex 8;

Bátor 6. 1446: Mathee *býro*, jo. (DL. 13934);

Majtény 7. 1446: Thomas *Býro*, jo. (DL. 13934);

Nagymihály 8. 1450: Josa *Býro*, jo. (DL. 14314);

Szentgyörgy 9. 1450: Briccius *biro*, jo. (DL. 81193);

Veréce 10. 1450: Stephanus *Byro*, jo. (DL. 70896);

Daróc 11. 1453: Michael *biro*, jo. (DL. 81139);

Márok 12. 1453: Petrus *biro*, jo. (DL. 81139);

Mada 13. 1453: Gregorius *býro*, jo. (DL. 81139);

Lelesz 14. [1460–1480]: Laurentius *biro*, jo. (DL. 48185);
Székely 15. [1460–1480]: Jacobus *Biro*, jo. (DL. 56700); **16.** [1460–1480]: Johannis *Biro*, jo. (DL. 56700); **17.** [1460–1480]: Luce *Biro*, jo. (DL. 56700);
Derzs? 18. 1461: Blasius *Byro*, jo. (DL. 55700);
Semjén 19. 1462: Petro *Bÿro*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Petro *Byro*, jo. (DL. 55899);
Érpály 20. 1463: Ladislao *Bÿro*, jo. (DL. 15882);
H. n. 21. 1463: A[nthonio] *Biro*, jo. (DL. 15882); **22.** 1463: Andrea similiter *Bÿro*, jo. (DL. 15882);
Újfalú 23. 1463: Johanne *Byro*, jo. (DL. 15882); **24.** 1479/1757: Blasium *Biro*, jo. (DL. 10008); **25–29.** 1479/1757: Valentinum, Dominicum, Thomam, Franciscum et Ladislaum *Biro* dictos, jo. (DL. 10008);
Ung vm.? 30. 1467: Thomas *Bÿro*, jo. (DL. 45273);
Nyíregyház 31. 1469: Johanne *Bÿro*, pop., fam. (DL. 55892);
Kelecsény 32. 1476: Valentino *Bÿro*, jo. (DL. 17783);
Nádudvar 33. 1489/1756: Thomas *Biró*, jo. (DL. 73532);
Váncsod 34. 1497/1757: Blasio *Bÿro*, jo. (DL. 10008);
Ecsed 35–36. 1500: Benedicto, Thoma *Bÿro*, jo. (DL. 73536);
Mérk 37. 1500: Dominico *Bÿro*, jo. (DL. 73536);
Homok 38. [1500–1520]: Melchior *bÿro*, jo. (DL. 97785);
Kálunga 39. [1500–1520]: Lwkatz (!) *bÿro*, jo. (DL. 83022);
Pap 40. [1500–1520]: mÿnhar *pÿronak* (!), jo. (DL. 83022); **41.** [1500–1520]: [ø] *bÿro*, jo. (DL. 83022); **42.** 1521: Anthonius *Bÿro*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Anthonius *Bÿro*, jo. (DL. 26243); **43.** 1521: Blasius *Bÿro*, jo. (DL. 82582); **44.** 1521: Stephanus *Bÿro*, jo. (DL. 82582); **45.** 1521: Martinus *Bÿro*, jo. (DL. 82582); **46.** [1521–1526]: Laurentius *Bÿro*, inq. (DL. 26243);
Buj 47. 1523: Martino *Bÿro*, jud. (DL. 62449); 1523: Martino *Bÿro*, jud. (DL. 62448);
Cseke 48. 1515: Gregorius *bÿro*, jo. (DL. 82440); **49.** 1515: Clemens similiter *bÿro*, jo. (DL. 82440);
Ártánd 50. 1518: Petro *Byro*, jo. (DL. 97664); **51.** 1518: Benedicto *Bÿro*, jo. (DL. 97664);

Veresmart 52. 1521: Albertus *Bÿro*, inq. (DL. 82582);

Litke 53. [1521–1526]: Joannes *Bÿro*, jo. (DL. 26243).

< *bíró* 'falusi v. városi hatóságban vezető személy, előljáró' (TESz.). M: (3.2.) méltóság, tisztség. → **Fónagy, judex, scultetus, villicus.**

Birocsa ?

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Thomas dictus *Bÿrocha* (!), jo. (DL. 48256).

< ism. M: ism.

Birta l. Barta

Birtalan

Kökényesd 1. 1478: Blasio *Bÿrthalan*, jo. (DL. 70985).

< *Birtalan* r. egyh. szn. (a *Bartalan* ~ *Bertalan* szn. alakváltozata) (ÁSznt. *Birholom*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barta.**

Birtók l. Bertók

Bivaly

Szoboszló 1. 1451: Lucas *Byal*, jo. (DL. 14467).

< *bivaly* ~ *bial* ~ *bihal* 'a szarvasmarhánál erősebb, fekete színű, kérődző állat' (TESz.). Vsz. bivalypásztor vagy bivalyt tartó személy elnevezése, de pl. erős termetre utaló metaforikus tulajdonságnév is lehet. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (1.1.) tulajdonság.

Bízó

Szatmár 1. 1475: Symonis *Bÿzo*, cast. (DL. 17730);

< *bízó* vsz. 'hívó, vallásos' (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Bocs ?

Meggyes 1. 1523: Matheo *Bocz* (!), jo. (DL. 71174).

< *Bocs* ~ *Bócs* r. vil. szn. (ÁSznt. *Boch, Bocz, Booch*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bós.**

Bocsár l. Bosár

Bocskor

[Túr/Semjén] 1. 1468: Andreas *Bofcor*, jo. (DL. 55872);

Dabóc 2–5. 1478: Blasius, Anthonius et Benedictus ac Foris *Bochkor* [de eadem dabocz], no. (DL. 70985);

Méhtelek 6. 1509: Gregorio *Bochor* (!), jo. (DL. 71106).

< *bocskor* 'egyetlen darab bőrből készült kezdetleges lábbeli' (TESz.), vsz. ezt készítő v. viselő személy elnevezése. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Bod

Bodfalva 1. 1476: Petrus *Bod* de Bodfalwa, hr. (DL. 17783).

< *Bod* ~ *Bud* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bod*, *Bood*, *Bud*, *Bot*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Boda**, **Bodó**, **Bodók**.

Boda

Újfalva 1. 1–2. 1460: Benedicto et Andrea *B[od]da*, jo. (DL. 55673), 1460: Benedicto et Andrea *Buda*, jo. (DL. 55674); 1461: Benedicto et Andrea *Bada*, jo. (DL. 55686); **3.** 1478/XVIII. sz.: Petro *Boda*, jo. (DL. 75464);

[Lök] 4. [1460–1480]: Paulo *Boda*, jo. (DL. 56695);

Lök 5. 1525: condam Gallus *Boda*, jo. (DL. 62463); **6.** 1525: condam Simon *Boda*, jo. (DL. 62463);

Kelecsény 7. 1476: Anthonio *Boda*, jo. (DL. 17783); **8.** 1476: Benedicto *Boda*, jo. (DL. 17783); **9.** 1476: Stephano *Boda*, jo. (DL. 17783); **10.** 1476: Johanne *Boda*, jo. (DL. 17783);

Szentdamján 11. 1479/1757: Jacobum *Boda*, jo. (DL. 10008);

Dománhida 12. 1500: Emerico *Boda*, jo. (DL. 73536);

Rozsály 13. 1521: Laurencius *doda* (!) [ɔ: boda], inq. (DL. 82582).

< *Boda* r. vil. szn. (ÁSznt. *Boda*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bod**.

Bodnár

Pályi 1. 1415: Stephano *Bodnar*, jo. (DL. 96894);

Kisvárda 2. [1445–1448]: Franciscus *bonnar*, jo. (DL. 81193); 1449: Franciscus *bonnar*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Franciscus *bodnar*, jo. (DL. 82987); 1453: Franciscus *bonnar*, jo. (DL. 80968);

Döge 3. [1445–1448]: [ø] *ponnar* (!), jo. (DL. 81193); 1449: Stephanus *bonnar*, jo. (DL. 80968);

Tarna 4. 1450: Demko (!) *bodnar*, jo. (DL. 14314);

Oros 5. 1450/1451: Laurentio *Bodnar*, jo. (DL. 55474); **6.** [1460–1480]: Albertus *Bunnar*, jo. (DL. 56700); **7.** [1460–1480]: Johannis *Bonnar*, jo. (DL. 56700);

Tura 8. [1460–1480]: Paulus *polnar* (!), jo. (DL. 56700);

Pap 9. [1500–1520]: pal *bodnar*, jo. (DL. 83022);

Salánk 10. 1509: Michael *Bodnar*, jo. (DL. 71106).

< *bodnár* 'kádár', később 'szekérgyártó' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bodó

Ladány 1. [1435–1439]: Jacobus dictus *Bodo* de ladan, no. (DL. 56710);

Kálló 2. 1446: Johannem *Bodo* dictum, jo. (DL. 55520); 1446: Johannem *Bodo* dictum, jo. (DL. 55323);

Litke 3. [1445–1448]: Augustinus *bodo*, jo. (DL. 81193); 1449: Augustinus *bodo*, jo. (DL. 80968);

Szász 4. 1448: Laurentius *Bodo*, civ. (DL. 55385); **5.** 1448: Stephanus *Bodo*, civ. (DL. 55385);

Szentgyörgy 6. 1450: Michael *bado*, jo. (DL. 81193);

Tura 7. [1460–1480]: Elias *Bodo*, jo. (DL. 56700);

Semjén 8. 1462/1469: Paulo *Bodo*, jo. (DL. 55899); 1462: Paulo *Bodo*, jo. (DL. 55719);

[Túr/Semjén] 9. 1468: Clemens *Bodo*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Clemens *Bwdo*, jo. (DL. 55872); **10.** 1468: Georgius *Bodo*, jo. (DL. 55872) ?→ fia: **10**; **11.** [1468 u.]: Stephanus *Budo*, jo. (DL. 55872) ?→ apja: **9**;

Andaháza 12. 1463: Jacobo *Bodo*, jo. (DL. 15882);

Rozsály 13. 1521: Ladislaus *Bodo*, jo. (DL. 82582);

Kálunga 14. [1521–1526]: Thomas *Bodo*, jo. (DL. 26243); **15.** [1521–1526]: Martinus *Bodo*, jo. (DL. 26243);

Szamoszeg 16. [1521–1526]: Andreas *Bodo*, jo. (DL. 26243).

< *Bodó* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bodo*, *Bodou*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bod**.

Bódog

Pap 1. [1445–1448]: Filipus *bodog*, jo. (DL. 81193); 1449: Philipus *bodog*, jo. (DL. 81139);

Daróc 2. 1453: Franciscus *badag*, jo. (DL. 81139);

Feketeardó 3. 1513: Ambrosio *Bodogh*, jo. (DL. 86743) = Balog 25; **4.** 1513: Thoma *Boldogh*, jo. (DL. 86743);

Nagyhalász 5. 1523: Petro *Bodog*, jud. (DL. 62448); 1523: Petro *Bodog*, jud. (DL. 62449).

< *bódog* ~ *boldog* 'gazdag' / 'szerencsés, derűs lelkiállapotú, megelégedett' (TESz., CsnSz.). M: (3.4.) vagyoni helyzet / (1.1.) tulajdonság.

Bodók

Ung vm.? 1. 1467: Michael *Badok*, jo. (DL. 45273);

Bátor 2. 1500: Emerico *Bodok*, jo. (DL. 73536); **Márok 3.** 1521: Valentinus *Badak*, jo. (DL. 82582).

< *Bodók* ~ *Bodok* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bodok*, *Bodook*, *Bodouk*, *Budouk*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bod**.

Bodola

Vinna 1. 1450: Valentini *Bodole*, jo. (DL. 14314). < ? *Bodola* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 123). M: ? (4.1.) származási hely.

Bodon

Tas 1. 1439/1447: Blasium *Badan*, jo. (DL. 13327); **2.** [1521–1526]: Bartholomei *Bodan* (?), jo. (DL. 26243);

Napkor 3. [1460–1480]: Thomas *Bwdon*, jo. (DL. 56700);

< † *Bodon* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 44) / *Bodon* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bodon*, *Bodun*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bodoni**.

Bodoni

Veresmart 1. [1445–1448]: Mathe *bodonj*, jo. (DL. 81193).

< *bodoni* < † *Bodon* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 44) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Bodon**.

Bodor

Geszteréd 1–2. [1450–1470]: Paulus *Bodor* cum fratribus suis filii condam Thome *Bodor*, jo. (DL. 56701); **3.** [1490–1510]: Thome *Bodor*, jo. (DL. 82989) → apja v. nagyapja: 2;

Csalános 4. 1500: Benedictum *Bodor*, jo. (DL. 73536); **5.** 1500: Eliam similiter *Bodor*, jo. (DL. 73536);

Feketeardó 6. 1513: Thoma *Bodor*, jo. (DL. 86743); **7.** 1513: Matheo *Bodor*, jo. (DL. 86743);

Nagyhalász 8. 1520: Petro *Bodor*, jud. (DL. 62439).

< *bodor* 'göndör 'hajú' (TESz.) / *Bodor* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bodor*, *Budur*). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bódva

Kisléta 1. [1460–1480]: Benedictus *Bothva*, jo. (DL. 56696).

< *Bódva* ~ *Boldva* hn. (Borsod vm.) (CsHnMut. 130). M: (4.1.) származási hely.

Bodza

Pap 1. [1500–1520]: ferencz *wozza*, jo. (DL. 83022) = Boza 1.

< *bodza* ~ *bozza* 'átható illatú, sárgás, ernyős virágzatú cserje' (ÉKsz.²). Talán bodzát termesztő,

feldolgozó v. kertjében bodzabokrot növesztő személy neve volt. További kérdéses adatot és más értelmezést l. **Bóza** c. alatt. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Bodzás**.

Bodzás

Ajak 1. [1480–1500]: Johannes *Bazyas*, jo. (DL. 83021); **2.** 1521: Georgius *Bozjas*, lib. (DL. 82582);

Nagyrozsály 3. [1521–1526]: Johannis *Bozzas*, jo. (DL. 26243);

Kék 4. [1521–1526]: Petrus *Bozzas*, jo. (DL. 26243).

További kérdéses adatokat l. **Bozás** c. alatt.

< *bozjas* ~ *bozzas* ~ *bodzás* 'bodzát (átható illatú, sárgás, ernyős virágzatú cserjét) termesztő, feldolgozó v. kertjében bodzabokrot növesztő személy' (vö. ÉKsz.² *bodza*) / ? 'dagadt, visszeres, tömzsi, vastag 'lábú' v. 'rosszkedvű' (ÚMTsz., l. még CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (1.1.) tulajdonság. → **Bodza**, **Kisbodzás**.

Bogár

Szernye 1. [1435–1436]: Stephanus dictus *Bogar*, jo. (DL. 48256);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Benedictus *Bogar*, jo. (DL. 55872) = Bolgár 2.

< *Bogár* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bogar*, *Bugar* stb.) / *bogár* 'rovar' (TESz.). A szóhoz a fekete szín asszociációja kapcsolódott (l. pl. pulikutya fekete színének megjelölését — ÚMTsz. *bogár* 2. jel.). Kevésbé vsz. magyarázat szerint a szó nyj.-i 'légy' jelentéséből a szemtelenséggel összefüggő motiváció vezethető le (MIZSER 2000: 42). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Bogát

Lelesz 1. [1460–1480]: Johannes *bogath*, jo. (DL. 48185).

< *Bogát* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bogat*) / *Bogát* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 126). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Bogáti**.

Bogáti

Majtény 1. 1446: Emericus *Bogathj*, jo. (DL. 13934).

< *bogáti* < *Bogát* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 126) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Bogát**.

Bogdán

Kálló 1. 1446: Valentino *Bogdan*, jo. (DL. 55520), 1446: Valentino *Bogdan*, jo. (DL. 55323);

Gyarmat 2. 1452: Petro *Bogdan*, jo. (DL. 14584); 3. 1459: Thoma *Bogdan*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Thoma *bogdan*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Thoma *Bogdan*, jo. (DL. 55661) = Bogdányi 3;

Kiskaraszló 4. 1509: Petro *Bogdan*, jo. (DL. 71106).

< *Bogdán* ~ *Bogdány* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 126) / (kiv. 2–3. adat) *Bogdán* ~ *Bogdány* r. vil. szn. (ÁSzt. *Bogdan*, *Bagdan*, *Bogdaan*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bogdányi**.

Bogdány l. Bogdán

Bogdányi

Döge 1. [1445–1448]: Petrus *Bocdani*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *bogdani*, jo. (DL. 80968); 2. 1521: Thomas *bokdani*, jo. (DL. 82582);

Gyarmat 3. 1459: Thoma *Bagdany*, jo. (DL. 55658) = Bogdány 3;

Litke 4. [1521–1526]: Thomas *Bogdani*, jo. (DL. 26243).

< *bogdányi* < *Bogdány* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 126) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Bogdán**.

Boglya

Az adatokat l. **Bagla** c. alatt.

< *boglya* vsz. 'szénaboglya' (TESz.). A csn. feltehetően a *boglyarakó* foglalkozásnév rövidülésével vagy metonimikusan alakult (vö. CsnSz.). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bogos

Meggyes 1. 1523: Valentino *Bogos*, jo. (DL. 71174).

< *bogos* 'régí férfihajviseletben' kétoldalt a fül mellett lelógó, becsomózott hajfonatú' v. 'bütykös 'lábú személy' (ÚMTsz.) / *Bogos* r. vil. szn. (ÁSzt. *Bogus*, *Bugus*). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bohod

Olcsva 1. 1440: Matheo *Bohad*, jo. (DL. 55201); 1440: Matheo *Bohod*, jo. (DL. 55194).

< ism. M: ism.

Bojtár

Szinérváralja 1. 1513: Johanne *Boythar*, jo. (DL. 86743).

< *bojtár* vsz. 'pásztorfiú' (TESz.). Az eredetét gyengíti, hogy a TESz. első adata 1660-ból származik. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bojtos

Csicser 1. 1476: Gregorio *Bojthos*, jo. (DL. 17783).

< *bojtos* 'borzas, kócos, szőrös' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Bóka

Feketeardó 1. 1513: Johanne *Boka*, jo. (DL. 86743); 2. 1513: Demetrio *Boka*, jo. (DL. 86743).

< *Bóka* r. vil. szn. (ÁSzt. *Boka*, *Boca*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bokás

Lelesz 1. [1460–1480]: Augustinus *bokas*, jo. (DL. 48185).

< *bokás* vsz. 'vastag bokájú' (Oklsz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Bokor

Izsnýéte 1. [1435–1436]: Stephanus dictus *Bokor*, jo. (DL. 48256);

Salánk 2. 1509: Damiano *Bokor*, jo. (DL. 71106); 3. 1509: Andrea *Bokor*, jo. (DL. 71106);

4. 1509: Johanne *Bokor*, jo. (DL. 71106); 5. 1509: Mathia *Bokor*, jo. (DL. 71106).

< *bokor* 'cserje' / 'csomóban, csokorban elrendezett valami' (TESz.). Talán viszonylagos helymegjelölés 'bokor mellett lakó' jelentéssel v. vmilyen tulajdonság (pl. csomós haj) megnevezése. M: ? (4.2.) lakóhely / ? (1.1.) tulajdonság.

Bolcsi

Andaháza 1. 1463: Dionisio *Bolchý*, jo. (DL. 15882); 1479/1757: Dionisium *Bolchý*, jo. (DL. 10008);

2. 1463: Anthonio *Bolchý*, jo. (DL. 15882); 3. 1479/1757: Gregorium similiter *Bolchý*, jo. (DL. 10008);

4. 1479/1757: Blasium *Bulchý*, jo. (DL. 10008);

Karász 5. 1481: Anthonium *Bolchý*, fam. ign., jo. (DL. 62348).

< *bolcsi* < † (*Bócs* ~) *Bolcs* hn. (Bihar vm.) (1274: *Bolchhyda*; 1291–4: *Bolch* – vö. FNESz. *Bócs*) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Boldis

Szentdamján 1. 1479/1757: Joannem *Boldis*, jo. (DL. 10008);

Meggyes 2. 1513: Benedicto *Boldis*, jo. (DL. 86743).

< *Boldis* becenév < *Boldizsár* r. egyh. szn. rövidülése +? -s bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Boldizsár**.

Boldizsár

Kálló 1. [1460–1480]: [ø] *Boldifar*, jo. (DL. 56700);

Nagyszekeres 2. 1515: Mattheus *boldýfar*, jo. (DL. 82440); 3. 1515: Petrus *boldýfar*, jo. (DL. 82440);

Ártánd 4. 1518: Ladislaus (!) *Boldifar*, jo. (DL. 97664).

< *Boldizsár* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Boldis**.

Bolgár

Lítke 1. 1449: Nicolaus *bolgar*, jo. (DL. 80968); *[Túr/Semjén]* 2. [1468 u.]: Benedictus *Bolgar*, jo. (DL. 55872) = Bogár 2.

< *bolgár* 'bolgár ember' (TESz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Bolti

Döge 1. [1445–1448]: Dominicus *boltj*, jo. (DL. 81193); 2. [1521–1526]: [ø] *Bolthj*, jo. (DL. 26243);

Bököny 3. [1450–1470]: Johannes *Bolthj*, jo. (DL. 56701);

Pátroha 4. [1521–1526]: Bartholomeus *Bolthj*, jo. (DL. 26243).

< *bolti* < † *Bolt* hn. (Szabolcs vm.) + -i mn.-képző. (NÉMETH 1997: 46). M: (4.1.) származási hely.

Bon

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Johannes *bon*, jo. (DL. 81193); 2. [1445–1448]: Petrus *bon*, jo. (DL. 81193); 1450: Petrus *bon*, jo. (DL. 81193); 3. 1450: Andreas *ban*, jo. (DL. 81193).

< *Bon* becenév < *Bonifác* r. egyh. szn. rövidülése (CsnSz.) v. *Bon* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Bon*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Bonc

Lelesz 1. [1460–1480]: Mathe *bonch*, jo. (DL. 48185).

< *Bonc* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bonch*, *Bonci*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Boncsok

Meggyes 1. 1523: Martino *Bonczok*, jo. (DL. 71174).

< oszm. tör. *boncsok* 'nyaklánc' / 'hadi zászló' (TESz., NySz.). M: ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (5.2.) esemény.

Bondor

Kisvárdá 1. [1500–1520]: Ladislaus *Bondor*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!).

< *bondor* 'göndör hajú' (TESz., CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Bonga

Ólcsva 1. 1440: Johanne *Bonga*, jo. (DL. 55194); 1440: Johanne *Bonga*, jo. (DL. 55201); 1447: Johanne *Bonga*, jo. (DL. 55346).

< *bonga* ~ *bang* vsz. 'ügyefogyott, bamba' (TESz. *bang*, CsnSz. *Banga*). M: (1.1.) tulajdonság.

Borbély

H. n. 1. 1518: Nicolao *Borbel*, no.? (DL. 97664);

Kisvárdá 2. [1521–1526]: Emerici *barbel*, jo. (DL. 26243); 1521: Emericus *Barber*, jo. (DL. 82582); 3. [1521–1526]: Thomas *Barbyl*, jo. (DL. 26243).

< *borbély* 'haj és szakáll ápolásával foglalkozó mesterember, fodrász' v. 'felcser, sebész' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **barbitonsor**.

Bordakötő

Rozsály 1. 1449: Simon *bordachete*, jo. (DL. 81139).

< *bordakötő* 'a takácsborda készítője, bordás' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Bordás**.

Bordás

Márok 1. 1453: Antonius *bordas*, jo. (DL. 81139); 2. 1521: Laurentius *Bordas*, jo. (DL. 82582); 3. 1521: Michael *Bordas*, jo. (DL. 82582);

Ajak 4. 1521: Benedictus *Bordas*, jo. (DL. 82582).

< *bordás* '(szövőszékhez való) bordát készítő mesterember' (ÁDÁM 1989: 38, CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Bordakötő**.

Borgyas l. Borjas**Borics**

Hermánszeg 1. [1521–1526]: Nicolaus *Borjich*, jo. (DL. 26243); [1521–1526]: Nicolai *Borjich*, jo. (DL. 26243);

Komját 2–3. 1509: Nicolao *Borjich*, Zyrysko filio eiusdem, jo. (DL. 71106).

< szl. *Borics* szn. (a *Bor*-ral kezdődő vagy a *-bor*-ral végződő szláv nevek *-ič* patr.-képzős alakja) (vö. KNIEZSA 2003²: 326–7). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Boris

Felsőcsongva 1. 1513: Mathia *Borys*, jo. (DL. 86743).

< *Boris* vsz. becenév < *Barabás* szn. *Borbás* változatának rövidülése + *-(i)s* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barabás**.

Borissza

Ártánd 1. 1518: Petro *Borjzja*, jo. (DL. 97664); 2. 1518: Blasio *Boryzja*, jo. (DL. 97664).

< *borissza* ~ *boriszja* 'bort kedvelő' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Borjas

Meggyes 1. 1513: Sebastiano *Borgyas*, jo. (DL. 86743); 1523: Sebastiano *Bargyos*, jo. (DL. 71174); 2. 1523: Johanne *Borgyas*, jo. (DL. 71174).

< *borjas* ~ nyj. *borgyas* 'borjúpásztor' v. 'borjút tartó gazda' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Borjú**.

Borjú

Szászfalu 1. 1450: Laurencius *Borjw*, jo. (DL. 70896);

Gút, Aba, Körtvélyes 2. 1470: Clemente *Boryw*, jo. (DL. 17017).

< *borjú* 'fiatal szarvasmarha' / 'állat kicsinye' (TESz.). Vsz. borjúpásztor v. borjút tenyésztő elnevezése, esetleg életkorra utaló metaforikus elnevezés. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (1.3.) életkor. → **Borjas**.

Borkó

Ajak 1. 1521: Paulus *borco*, jo. (DL. 82582).

< *Borkó* becenév < *Barabás* ~ *Borbás* r. egyh. szn. rövidülése v. *Bor* r. vil. szn. + -*kó* bec.-képző (KÁLMÁN 1989⁴: 76, CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barabás**.

Bornemissza

H. n. 1. 1452: Johanne *Bornemyzza*, fam. no. (DL. 55509); 1452: Johanne *Barnemÿza*, fam. no. (DL. 55510)=? 2;

Kölcse 2. 1475: Johannes *Bornemifza* de kewlche, arb. (DL. 17730)=? 1;

Kökényesd 3. 1478: Nicolao *Bornemÿzja* de eadem [Kekenÿfeld], no. fam. (DL. 70985);

Andaháza 4. 1479/1757: Ladislaum *Bornemifza*, jo. (DL. 10008);

Karász 5. 1481: Stephanum *Bornemifza*, fam. ign., jo. (DL. 62348).

< *bornemissza* ~ *boremiszja* 'borivástól tartózkodó személy' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Boró

Mada 1. 1453: Andreas *boro*, jo. (DL. 81139).

< *Boró* becenév < *Barabás* ~ *Borbás* r. egyh. szn. rövidülése v. *Bor* r. vil. szn. + -*ó* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barabás**.

Boros

Kálló ?1. [1430–1450]: Anthonius *bores* (~ *boros*) alio nomine Chonthakord, jo. (DL. 56709); [1430–1450]: Anthonius *boros* (?) alio nomine Chonthakord, jo. (DL. 56693) = Chonthakord 1;

Litke 2. [1445–1448]: Thomas *boros*, jo. (DL. 81193); **3.** 1449: Johannes *boros*, jo. (DL. 81139); **4.** [1450 k.]: Blasius *boros*, jo. (DL. 82987);

Kisvárdá 5. [1445–1448]: Thomas *boros*, jo. (DL. 81193); **6.** [1445–1448]: Antonius *boros*,

jo. (DL. 81193); 1449: Antonius *boros*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Anthonium *boros*, jo. (DL. 82987);

Oros ?7. 1452: Benedicto *Boroz*, jo. (DL. 55509); 1452: Benedicto *Borozy* (?), jo. (DL. 55510);

Eszlár 8. [1460–1480]: Ambrosii *Boros*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Ambrusius *Borus*, jo. (DL. 56700); **9.** [1460–1480]: Paluus (!) *Burus* (?), jo. (DL. 56700);

Terebes 10. 1513: Gregorio *Boros*, jo. (DL. 86743);

Tuzsér 11. [1521–1526]: Johannes *Boros*, jo. (DL. 26243);

Veresmart 12. 1521: Michael *Boros*, jo. (DL. 82582).

< *boros* 'iszákos, italos, ittas' (NySz.) / 'bortermelő' (ÚMTsz.) / *Boros* becenév < *Borbás* ~ *Barabás* r. egyh. szn. rövidülése v. *Bor* r. vil. szn. + -*os* bec.-képző. A CsnSz. a köznévi magyarázatot nem tartja elfogadhatónak, mert a 'bortermelő', 'boráros' jelentésre a történeti szótárakban nincs adat, azonban a *Boráros* név meglete utalhat a *boros* szó foglalkozásnévi jelentésére (vö. KÁLMÁN 1989⁴: 83). M: (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Barabás**.

Borotvás ?

H. n. 1. [1450–1470]: Emericus *brathwas* (?), hr. (DL. 56701);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Johannes *Borotwan* [c: Borotwas], jo. (DL. 55872).

< ? *borotvás* vsz. 'borbély' (CsnSz., TESz.). A névalakok magyarázata bizonytalan. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bors

Szaniszló 1. 1476/1478: Blasium *Bors*, jo. (DL. 17896).

< *Bors* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bors*, *Boors*) / *Bors* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 135) / *bors* 'erősen csípős ízű fűszer' (TESz.). A köznévi magyarázat a CsnSz. szerint foglalkozáshoz kapcsolható (vö. *Borsörlő*, *Borsiütő*), de lehet metaforikus tulajdonságjelölés is. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely / (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság. → **Borsi**, **Borsos**, **Borsiütő**.

Borsi

Méhtelek 1. 1509: Johanne *Borsj*, jo. (DL. 71106).

< *borsi* < *Bors* hn. (Bihar vm.) v. *Borsi* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 135) + -*i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Bors**.

Borsó

Szőlős 1. 1513: Matheo *Borfo*, jo. (DL. 86743).
< *borsó* 'veteményborsó' v. 'bab' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Borsos

Szász 1. 1448: Laurentius *Borfus*, civ. (DL. 55385);

Lelesz 2. [1460–1480]: Augustinus *Borfos*, jo. (DL. 48185);

Kisgyarmat 3. 1479/1757: Michael *Borsas*, jo. (DL. 10008);

Színérváralja 4. 1513: Thoma *Borfos*, jo. (DL. 86743).

< *borsos* vsz. 'borsütő, borsórló, borssal (fűszerekkel) házaló kereskedő személy' (ÜMTsz., CsnSz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Borsós** c. alatt. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Bors**, **Borsütő**.

Borsós

Az adatokat l. **Borsos** c. alatt.

< *borsós* vsz. 'borsótermelő' (CsnSz.) / 'göndör, fürtös' (NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Borsovai

Eszlár 1. [1460–1480]: Thomas *Borzouaj*, jo. (DL. 56700).

< *borsovai* < *Borsova* hn. (Bereg, Szabolcs vm.) (CsHnMut. 134) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Borsütő

Ung vm. ? 1. 1467: Valentinus *Borfythe*, jo. (DL. 45273).

< *borsütő* 'borstörő' (vö. OklSz. *bors*, *borsórló*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Bors**.

Borz

Terebes 1. 1523: Gregorio *Borz*, jo. (DL. 71174).

< *Borz* r. vil. szn. (ÁSznt. *Borz*, *Borzh*) / ? *borz* 'menyétféle ragadozó' (ÉKsz.²). A CsnSz. szerint a köznévi magyarázat foglalkozásnévi eredetű lehet. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bós

Meggyes 1. 1523: Georgio *Bos*, jo. (DL. 71174).

< ? *Bós* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bos*, *Bosu*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bocs**, **Boska**.

Bosár ?

Kátaszentmiklós 1. 1446: Thomas *bofar* ~ *bofar* (?), jo. (DL. 13934). A név olvasata bizonytalan.

< ? *Bosár* ~ *Bocsár* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bosar*, *Busar*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Boska

Batarcs 1. 1513: Thoma *Bofka*, jo. (DL. 86743);

< ? *Bós* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bos*, *Bosu*) + *-ka* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bós**.

Bot

Halmi 1. 1478: Georgio *Both*, jo. (DL. 70985);

Nagyszekeres 2. 1515: Nicolaus *both*, jo. (DL. 82440);

Pátroha 3. 1521: Gregorius *Both*, lib. (DL. 82582).

< *Bot* r. vil. szn. (ÁSznt. *Both*) / *bot* 'rendszerint fából készült, hüvelykujjnyi vastagságú, rúdformájú, támaszkodásra, ütlegetésre stb. használt eszköz' (TESz.). Utóbbi jelentésben esetleg vmilyen bottal járó személy neve lehet. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Botos**, **Buti**.

Botár

Kér 1. [1460–1480]: Emericus *Botar*, jo. (DL. 56700).

< szl. *botár* 'csizmada, cipész' (SSJ. 1: 121). M: szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Botor

Tura 1. [1460–1480]: Laurentius *Butur*, jo. (DL. 56700).

< *botor* 'buta, balga' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Botos

Lesztemér 1. 1415: Martinus dictus *Bothos* de Lezthemer, off. (DL. 96894);

Nagymihály 2. 1450: Simonis *Bothos*, jo. (DL. 14314);

Hatház 3. 1451: Lucas *Bothos*, jo. (DL. 14467);

Váralja 4. 1478: Valentino *Bothos*, jo. (DL. 70985);

5. 1478: Matheo *Bothos*, jo. (DL. 70985);

Veréce 6. 1513: Gregorio *Bothos*, jo. (DL. 86743).

< *botos* 'csordás, marhapásztor' (CsnSz.) v. 'egyfajta nemezcizma, lábbeli készítője' (vö. TESz.) / *Botos* r. vil. szn. (ÁSznt. *Buthus*, *Bothos* stb.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bot**, **Buti**.

Bóza

Pap 1. 1521: Franciscus *Boza*, inq. (DL. 82582) = Bodza 1.

< *bóza* ~ *bozza* 'sörféle' (TESz.), 'régén szerb v. török vásározóktól árult' áztatott kukorica, ill. kukoricaliszt levéből erjesztett hűsítő ital' (ÚMTsz.). Serfőző v. az italt kedvelő elnevezése lehetett. / ? *boza* 'meggondolatlan, esztelen, kelekótya' (ÚMTsz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Bodza** c. alatt. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Bozás

Ung vm. ? 1. 1467: Thomas *Bozas*, jo. (DL. 45273);

Terebes 2. 1513: Alberto *Bozas*, jo. (DL. 86743).

< *bozás* 'ittas, becsípett, részeg' (ÚMTsz. *bozás*, CsnSz.) / 'bozát, egyfajta sörfélét készítő személy; sörfőző' (vö. ÚMTsz. *bóza*). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Bodzás** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bozza l. Bodza, Bóza**Bozzás l. Bodzás, Bozás****Bozsó**

Szernye 1. [1435–1436]: Petrus dictus *Bofo*, jo. (DL. 48256).

< *Bozsó* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Bosou*) v. szl. *Božo* becenév < szl. *Božemir* szn. rövidülése + -o bec.-képző (CsnSz.). M: m. v. szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Böjte

Lorándháza 1. 1446: relictas Blasii *buthe*, jo. (DL. 13934);

Salánk 2. 1509: Matheo *Beythe*, jo. (DL. 71106).

< *Böjte* ~ *Bejte* ~ *Böte* r. vil. szn. (ÁSznt. *Buhte*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Böjtös

Lelesz 1. [1460–1480]: Martinus *behtes*, jo. (DL. 48185).

< *Böjtös* r. vil. szn. (ÁSznt. *Buhtus*) / *böjtös* 'valási meggyőződésből koplaló' (vö. TESz. *böjt*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Bölcsös

Vállaj 1. 1500: Petro *Bochews*, jo. (DL. 73536); 2. 1500: Anthonio *Bochews*, jo. (DL. 73536).

< *bölcsös* ~ *böcsös* 'bölcshőképző' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Bömer

Szölös 1. 1513: Ladislao *Bohmer*, jo. (DL. 86743).

< ném. *Böhmer* 'csehországi, cseh ember' (GOTTSCHALD 201; DudenFn. 144) / (kevésbé vsz.) 'a sorompó mellett lakó, ott dolgozó'

(BAHLOW 68) v. 'sorompókezelő' (DudenFn. 144). M: ném. (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / ? ném. (4.2.) lakóhely / ? ném. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Börvelyi

Harang 1. [1451–1461]: Ladislaus *beruej*, jo. (DL. 56691).

< *börvelyi* < *Börvely* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 141) + ? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Böszörmény

Pátróha 1. 1521: Joannes *Bezermen*, jo. (DL. 82582).

< *Böszörmény* ~ *Beszermény* hn. (Szabolcs, Bihar vm.) (CsHnMut. 116, 141). A hn.-i eredetet az -i képzős alakok támogatják. M: (4.1.) származási hely. → **Böszörményi**.

Böszörményi

Pátróha 1. [1480–1500]: Nicolaus *Bezermeni*, jo. (DL. 83021); 2. 1521: Valentinus *Bezermenj*, jo. (DL. 82582).

< *böszörményi* < *Böszörmény* hn. (Szabolcs, Bihar vm.) (CsHnMut. 116, 141) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Böszörmény**.

Böte l. Böjte**Bradics**

Litke 1. 1449: Matias *pradich* [ɔ: bradich], jo. (DL. 81139).

< szl. *brada* 'szakál' (SzlovSz.) + -ič patr.-képző. M: szl. ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Brah

Vinna 1. 1450: Bartholomeus *Brah* (!), jo. (DL. 14314).

< ném. *Brach* 'parlag, ugar' (GOTTSCHALD 204). Talán a földjét elhanyagoló, parlagon hevertető személy gúnyneve vált családnévvé (vö. CsnSz. *Parlag*), emellett a parlag mellett lakó neve is lehetett (vö. DudenFn. 151). M: ném. (1.1.) tulajdonság / (4.2.) lakóhely.

Branko

Zsujta 1. 1460/1461: Johannes *Brancho*, inq. (DL. 70910); 1460/1461: Johannes *Brancho*, inq. (DL. 15532).

< szl. *Branko* becenév < szerb-horv. *Branibor* v. *Branimir* szn. rövidülése + -ko szl. bec.-képző (Prosv. 216–7). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Bratul

Gilvács 1. 1500: Stephano *Brathwl*, jo. (DL. 73536).

< rom. *bratul* (< szláv *brat*) 'frater, szerzetes' (DOR. 215). M: rom. (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Buboch

Döge 1. 1449: Emericus *buboch*, jo. (DL. 80968).
< ism. M: ism.

Bucsa

Karász 1. 1481: Valentinus *Bwcha*, fam. ign., jo. (DL. 62348);
[**Túr/Semjén**] **2.** 1468: Dionisius *Bvcha*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Dýonesius *Buchaa*, jo. (DL. 55872); **3.** 1468: Jacobus *Bvcha*, jo. (DL. 55872); **4.** [1468 u.]: Jacobus *Bucha*, jo. (DL. 55872).
< *Bucsa* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bucha*) / *Bucsa* hn. (Békés vm.) (CsHnMut. 146). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Buda

Rozsály 1. 1449: Michael *buda*, jo. (DL. 81139); 1453: Michael *buda*, jo. (DL. 81139);
Karász 2. 1481: Gallus *Bwda*, fam. ign., jo. (DL. 62348);
< *Buda* hn. (Pilis, Heves, Kolozs vm.) (CsHnMut. 146) / *Buda* r. vil. szn. (ÁSznt. *Buda*). A szn.-i eredet az első név esetében a helynévi párhuzamok miatt nem vsz. (→ **Budai**). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Budai

Ombod 1. 1446: Valentinus *Budaj*, jo. (DL. 13934);
Rozsály 2. 1521: Emericus *Budaj*, jo. (DL. 82582) → özvegye: **3.** [1521–1526]: Relicta Emerici *Bwdaj*, jo. (DL. 26243) → férje: **2.**;
Napkor 4. [1430–1450]: Andreas *buday*, jo. (DL. 56693); **5.** [1460–1480]: Johannes *Budaj*, jo. (DL. 56700);
Kálmánd 6. 1500: Martino *Bwdaj*, jo. (DL. 73536); **7.** 1500: Blasio *Bwdaj*, jo. (DL. 73536);
Meggyes 8. 1523: Dominico *Budaj*, jo. (DL. 71174).
< *budai* < *Buda* hn. (Pest, Heves, Kolozs vm.) (CsHnMut. 146) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Buda**.

Buga

Kálló 1. [1430–1450]: Egidii (!) *buga*, jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Egidi *bwga*, jo. (DL. 56709).
< *Buga* r. vil. szn. (ÁSznt. *Buga*) / *buga* 'gubacs, toktermés' / 'ostoba, együgyű' (TESz., CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (1.1.) tulajdonság.

Buji

Tét 1. 1459: Vrbano *Bulji*, jo. (DL. 55650).

< *bulyi* < *Buly* hn. (Szabolcs vm.) + -i mn.-képző (NÉMETH 1997: 49–50). A falu nevének mai alakja *Buj*. M: (4.1.) származási hely.

Bulyák

Oroszka 1. 1450: Philippus *Bullyak*, jo. (DL. 14314).
< ? *Buják* hn. (Nógrád vm.) (CsHnMut. 148). M: ? (4.1.) származási hely.

Búr

Panyola 1. [1460–1480]: Ladislaus *Bwr* (!), jo. (DL. 56696);
Sztára 2. 1450: Petrus *Bwr*, jo. (DL. 14314).
< *Búr* r. vil. szn. (ÁSznt. *Bur*, *Burh*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Burok

[**Litke**] **1.** 1521: Franciscus *Bwrok*, jo. (DL. 82582).
< ? *burok* 'valamit körülvevő, valaminek a felületét beborító réteg' v. 'magzatburok' (TESz.). A köznév talán a születés körülményeire utal. M: ? (5.2.) esemény.

Bús

Litke 1. [1445–1448]: Jacobus *bws*, jo. (DL. 81193); 1449: Jacobos *gus* [o: bus], jo. (DL. 81139); **2.** [1521–1526]: Sebastianus *Bws*, jo. (DL. 26243);
Szentgyörgy 3. 1450: Stephanus *bws*, jo. (DL. 81193); **4.** 1450: Paulus *bws*, jo. (DL. 81193); **5.** 1450: Thomas *bws*, jo. (DL. 81193);
Szoboszló 6. 1451: Franciscus *Bws*, jo. (DL. 14467); **7.** 1451: Johannes *Bws*, jo. (DL. 14467);
Tura 8. [1460–1480]: Blasius *Bws*, jo. (DL. 56700);
Prügy 9. 1477/1718: Sebastianus *Bws*, jo. (DL. 16955);
Újfalud 10–11. 1479/1757: Thomam *Bus*, alterum Thomam generum eiusdem, jo. (DL. 10008); **12.** 1479/1757: Gregorium *Bus*, jo. (DL. 10008);
Salánk 13. 1509: Petro *Bws*, jo. (DL. 71106).
< *bús* 'szomorú, bánatos, gondterhelt' (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Buti

Kisvárda 1. [1445–1448]: Clemens *buthi*, jo. (DL. 81193) → özvegye: **2.** 1449: relicta Clementis *buti*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Katho *buthi*, jo. (DL. 82987) → férje: **1.**; **3.** [1445–1448]: Petrus *buthi*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *buti*, jo. (DL. 81139); **4.** [1445–1448]: Simon *buti*, jo. (DL. 81193); 1449: Simon *buti*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Symon *bwthi*, jo. (DL. 82987); 1453: Simon *buti*, jo.

(DL. 80968); **5.** [1450 k.]: [Jacobus?] *bwthj*, jo. (DL. 82987).

< ? *But* r. vil. szn. (ÁSzt. *Bot*, *But*) + *-i* patr.-képző. A CsnSz. hn.-i eredetűnek tartja, de megfelelő hn.-re a forrásokban nem talált adatot. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Bot**, **Botos**, **Butka**.

Butka

Nagymihály 1. 1450: Thome *Bwthka*, jo. (DL. 14314).

< *Butka* ~ *Botka* r. vil. szn. (ÁSzt. *Butka*, *Butca*, *Budka*) / *Butka* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 150). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Bot**, **Butkai**.

Butkai

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Anthonius *butkay*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: Stephanus *butkaj*, jo. (DL. 81193); **3.** [1521–1526]: Stephani *Bwthkai*, jo. (DL. 26243); **4.** 1521: Paulus *Bwthkaj*, jo. (DL. 82582); **5.** [1521–1526]: Relicta Pauli *Bwthkaj*, jo. (DL. 26243) → férje: **4.**

< *butkai* < *Butka* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 150) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Butka**.

Búza

Tekeháza 1. 1450: Lucas *bwfa* ~ *Bwza*, jo. (DL. 70896);

Tét 2–3. 1459: Barnaba, Francisco *Buza*, jo. (DL. 55650);

Lelesz 4. [1460–1480]: Mathyas *buza*, jo. (DL. 48185);

Sényő 5. 1466: Francisco *Buza*, fam. ign., jo. (DL. 55839);

Szászfalu 6. 1513: Gregorio *Bwza*, jo. (DL. 86743); **7.** 1513: Petro *Bwza*, jo. (DL. 86743);

Lök 8. 1525: condam Albertus *Bwza*, jo. (DL. 62463).

< *Búza* r. vil. szn. (ÁSzt. *Buza*, *Boza*) / *búza* gabonafajta (TESz., vö. **Búzás**). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Búzás

Litke 1. [1445–1448]: Georgius *bufas*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: relictus Johannis *bufas*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Relicta Johannis *bwzas*, jo. (DL. 82987); **3.** 1449: Johannes *buzaz*, jo. (DL. 81139). Az előző fia? **4.** [1445–1448]: Ambrosius *buzas*, jo. (DL. 81193); 1449: Ambrosius *buzas*, jo. (DL. 80968); 1470:

Ambrosio *Buzas* de Litke, jo. (DL. 81716); **5.** [1445–1448]: Paulus *buzas*, jo. (DL. 81193); 1449: Paulus *buzaz*, jo. (DL. 80968); [1450 k.]: Paulus *bwzas*, jo. (DL. 82987); **6.** [1445–1448]: Laurencius *buzas*, jo. (DL. 81193); 1449: Laurencius *buzas*, jo. (DL. 80968); [1450 k.]: Laurencius *bwzas*, jo. (DL. 82987); **7.** [1445–1448]: Benedictus *buzas*, jo. (DL. 81193);

Laskod 8. [1460–1480]: Emericus *Buzas*, jo. (DL. 56692); 1463: Emerico *Bwzas*, jo. (DL. 55762);

Ajak 9. [1480–1500]: Ladislaus *Bwzas*, jo. (DL. 83021);

Karász 10. 1481: Philjppum *Bwzas*, fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Philippum *bwzaas*, fam. ign., jo. (DL. 62349);

Dománhida 11. 1500: Gregorio *Bwzas*, jo. (DL. 73536); **12.** 1500: Alberto *Bwzas*, jo. (DL. 73536);

Tas 13. [1500–1520]: *Búzaz* thomaz, jo. (DL. 83022).

< *búzás* 'búzaörlő, búzaáruló' (SzT.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Buzogány

Vinna 1. 1450: Johannis *Bwzogwan*, jo. (DL. 14314);

Pap 2. [1500–1520]: *búzýgan* marton, jo. (DL. 83022).

< *buzogány* 'bunkós fegyver, bunkósbot' (TESz.). Talán buzogánykészítő v. -használó elnevezése. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Büd

Lök 1. 1525: condam Elias *Bewd*, jo. (DL. 62463).

< *Büd* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 50–1). M: (4.1.) származási hely. → **Büdi**.

Büdi

Bököny 1. [1450–1470]: Laurentius *Bewdi*, jo. (DL. 56701).

< *büdi* < *Büd* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 151) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Büd**.

Bünös

Vállaj 1. 1500: Johanne *Býnes*, jo. (DL. 73536).

< *bünös* 'vétkes, törvénytiszta' (TESz. *bűn*). M: (1.1.) tulajdonság.

Büsi

[Túr/Semjén] 1. 1468: Scolastica *Bwfi*, jo. (DL. 55872).

< *büsi* < † *Bis* ~ *Büs* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 51) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

C

Cábár

Salánk 1. 1509: Vrbano *Chabar*, jo. (DL. 71106).

< ? *cábár* 'rendetlen, gondozatlan, gondatlan, hanyag' v. 'formátlan, nem csinos' v. 'vásott, züllött' v. 'félkegyelmű, bolondos' (ÚMTsz.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Cakó

Szász 1. 1448: Johannes *Czako*, civ. (DL. 55385);

Nagymihály 2. 1450: [ø] *czako* (?), jo. (DL. 14314);

Pányok 3. 1460/1461: Stephanus *Czako*, jo. (des) (DL. 70910);

Tuzsér 4. [1500–1520]: *czako* mathe, jo. (DL. 83022); **5.** [1521–1526]: Sigismundus *chako*, jo. (DL. 26243);

Terebes 6. 1513: Emerico *Chako*, jo. (DL. 86743); 1513: Emerico *czako*, jo. (DL. 86743) (Kétszer!).

< *cakó* 'golya' (TESz., ÚMTsz.). A névadás alapja vsz. vmilyen esemény v. metaforikus tulajdonság (pl. hosszú láb) lehet. M: (5.2.) esemény / (1.1.) tulajdonság. → **Csákó**.

Cégény

Gyarmat 1. 1459: Andrea *Chegen*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Andrea *Chegen* (!), jo. (DL. 55661) = Cégényi 2.

< *Cégény* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 180). M: (4.1.) származási hely. → **Cégényi**.

Cégényi

Amac 1. 1446: Anthonius *Czegeňy*, jo. (DL. 13934);

Gyarmat 2. 1452: Andrea *Chegeň* [ɔ: Chegeň], jo. (DL. 14584); 1459: Andrea *Chekey* [ɔ: Chegeny], jo. (DL. 55658); 1459/1460: Andrea *Chegei* (!) [ɔ: Chegeni], jo. (DL. 55660) = Cégény 1.

< *cégényi* < *Cégény* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 180) + *-i* mn.-képző. A gyarmati csn. esetben a nazális rövidítése elmaradt a másolatokban, a helyes olvasatot a későbbi névadatok erősítik meg (pl. 1619: Demetris *Czegeňy* – OL. UetC. 1: 17. 47). M: (4.1.) származási hely. → **Cégényi**.

Cendeler

Meggyes 1. 1513: Andrea *kendeler*, jo. (DL. 86743); 1523: Andrea *chendele[r]*, jo. (DL. 71174).

< ism. A öröklődő csn. olvasatát későbbi névadatok igazolják (1619: Baltesar *Czendeler*, Relicta Georgii *Czendeler* — OL. UetC. 1: 17. 33–4). A *k*-s adat a *c* hibásan értelmezett másolatának az eredménye lehet. M: ism.

Cerjék

Panyola 1. [1460–1480]: Ladislaus *Czerjék*, jo. (DL. 56696); **2.** [1460–1480]: Blasius Idem [ti. *Czerjék*], jo. (DL. 56696);

Kér 3. [1460–1480]: Petrus *Czerjék*, jo. (DL. 56696) = Cirják 1.

< *Cerjék* r. egyh. szn. (a *Cirják* név változata) (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Cirják**.

Cerneke ?

Kisvárda 1. [1445–1448]: Thomas *cerneg* ~ *cerueg*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: Petrus *cerneg* ~ *cerueg*, jo. (DL. 81193).

< ? *Cerneke* r. vil. szn. (vö. ÁSznt. *Cerneke*, *Chemech*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

°Chanaya

Krassó 1. 1523: Bartha *Chanayä* (!), jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

°Chanota

Kisrozsály 1. 1509: Clemente *Chanotha*, jo. (DL. 71106).

< ism. M: ism.

°Charnak

Lelesz 1. [1460–1480]: Franciscus *Charnak*, jo. (DL. 48185).

< ism. M: ism.

°Charnika

Sényő 1. 1466: Johanne *Charnika*, fam. ign., jo. (DL. 55839); 1466: Johanne *Carnica*, fam. ign., jo. (DL. 55845).

< ism. M: ism.

°Chawak

Meggyes 1. 1523: Georgio *chawak*, jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

°Chelke

Krivostyán 1. 1450: Anthonius *Chelke*, jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

°Cherha

Tarna 1. 1450: Blasius *Cherha*, jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

°Chetere

Apafalva 1. 1523: Johanne *Chethere*, jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

°Cheverkel

Krivostyán 1. 1450: Marci *Chewerke*, jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

°Chylibe

Andaháza 1. 1479/1757: Benedictum *Chylibe*, jo. (DL. 10008).

< ism. M: ism.

°Choptus

Méhtelek 1. 1509: Ambrosio *Choptws*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Benedicto *Choptws*, jo. (DL. 71106).

< ism. M: ism.

Cibak

Pöcs 1. 1446: Thomas *Chybak*, jo. (DL. 13934); **Lelesz 2.** [1460–1480]: Anthonius *Cybak*, jo. (DL. 48185).

< *Cibak* r. vil. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Cibal

Halmi 1. 1478: Thoma *Chybol*, jo. (DL. 70985); **2.** 1478: Nicolao [*Chjybal*], jo. (DL. 70985); **Váralja 3.** 1478: Anthonio *Chybal*, jo. (DL. 70985);

Gyula 4. 1513: Gregorio *chybal*, jo. (DL. 86743); **Veréce 5.** 1513: Valentino *chybol*, jo. (DL. 86743). < ? szl. *cibar* ~ *cibal* 'hosszú lábú' (MIZSER 2007: 84). M: ? szl. (1.1.) tulajdonság.

Cigány

Szász 1. 1448: [ø] *Czygan* dictus, civ. (DL. 55385);

Bacska 2. 1456: Johannes *Chygan*, jo. (DL. 15063).

< *Cigán(d)* hn. (Zemplén vm.) / *cigány* 'cigány ember' (CsnSz.). M: (4.1.) származási hely / (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Ciglin

Sztára 1. 1450: Anthonii *Czglyn*, jo. (DL. 14314). < ? rusz. *чугла* [ciglá] 'tégla' képzett alakja. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Cincár

Szinérváralja 1. 1513: Benedicto *Chynczal*, jo. (DL. 86743).

< ? rom. *țințar* 'szűnyog' v. 'vékony, karcsú' (vö. TESz. *cincár*²). M: ? rom. (1.1.) tulajdonság.

°Ciriai

[Sámson] 1. [1490–1510]: Luce *Cirjaj* (!), jo. (DL. 82989).

< ism. M: ism.

Cirják

Szamosköz 1. [1460–1480]: Petro *Ciryak*, jo. (DL. 56695) = Cerjék 3.

< *Cirják* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Cerjék**.

°Cocus

Lelesz 1. [1460–1480]: Nicolaus *Cocus*, jo. (DL. 48185).

< ism. M: ism.

Compó

Szamoszeg 1. 1415: Johanne *Champo*, jo. (DL. 96894);

Újvár 2. 1460/1461: Emerici *Czompo*, jo. (DL. 70910).

< *compó* 'egyfajta hal' (TESz.). Halász metonimikus elnevezése (vö. KÁLMÁN 1989⁴: 44, 83) mellett vmilyen tulajdonságra (pl. gyors úszásra) utaló név is lehet. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (1.1.) tulajdonság.

Cövek

Szász 1. 1448: Ladislaus *Cheuek*, civ. (DL. 55385);

Ádám 2. 1518: Ambrosius *chewek*, jo. (DL. 97664).

< *cövek* 'cölöp, karó' (TESz.). A név motivációira l. CsnSz. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Cudar

Ónod 1–3. 1415: Benedictus et Jacobus dicti *Zwdar* de Olnod, no. (DL. 96894); 1439/1447: [Sim]on et Jacobus *Zwdar* de Olnod ~ Simonis *Zwdar*, no. (DL. 13327); [1435–1439]: Symon filius Jacobi *Zwdar* de Olnud, no. (DL. 56710); **4.** [1435–1439]: Johannes *Zwdar* de Olnod, no. (DL. 56710);

Szegegyház 5. [1450–1470]: [ø] *Cwdar* (!), jo. (DL. 56701);

Szamoszeg 6. [1459–1461]: Jacobi *chudar*, no. (DL. 56688).

< ? *cudar* 'alávaló, hitvány, komisz' (TESz., OklSz.). A köznévi jelentésre csak későbbi ada-

tok vannak, ezért az egyeztetés bizonytalan. M:
? (1.1.) tulajdonság.

Cula

Alsógérce 1. 1450: Laurencius *Chwla*, jo. (DL.
70896).

< *cula* 'ringy-rongy' (TESz.). Feltehetően ron-
gyos öltözkű v. rossz magaviseletű személy el-
nevezése volt (l. még CsnSz. *Culás*). A *ch* hang-

értékét a későbbi előfordulások egyértelműsítik
(pl. 1604: Michael *Czola* – OL. UetC. 59: 15.
122). M: (1.1.) tulajdonság.

Cuska

Döge 1. [1445–1448]: [ø] *cufka* (!), jo. (DL.
81193); 1449: Emericus *cufka*, jo. (DL. 80968).

< szl. szn. (vö. *Zuschke* – BAHLOW 586). M: szl.
(2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Cs

Csabai

Póhalom 1. 1479/1757: [–] *Thabaŷ* [ɔ: Chabaŷ], jo. (DL. 10008).
 < *Csaba* hn. (Békés vm.) (CsHnMut. 184). M: (4.1.) származási hely.

Csajták ?

Apafalva 1. 1523: Johanne *Chajthak* (!), jo. (DL. 71174).
 < ism. Feltehetően szláv eredetű név. M: ism.

Csák

Szamosszeg 1. 1415: Alberto *Chak*, jo. (DL. 96894).
 < *Csák* r. vil. szn. (ÁSzt. *Chak*, *Caac*, *Saac* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csáka

Újfalva 1. 1460: Laurencio *Chacha*, jo. (DL. 55673); 1460: Laurencio *chaca*, jo. (DL. 55674); 1461: Laurentio *Chacha*, jo. (DL. 55686).
 < ? *Csáka* hn. (Belső-Szolnok vm.) (SzDMon. 342). M: ? (4.1.) származási hely.

Csákány

Péterfalva 1. 1509: Ladislaus *Chakan* de Petherfalwa, hp. (DL. 71106).
 < *csákány* 'kőfejtő szerszám' v. 'buzogány, fókös' (TESz.). Az eszközzel dolgozó v. azt birtokló személy kaphatta a nevet. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Csáki

[Túr/Semjén] 1. 1468: Philipus *chakŷ*, jo. (DL. 55872); **2.** [1468 u.]: Philippus *Chakŷ*, jo. (DL. 55872);
Túrtő 3. [1480–1500]: Gregorius *chakŷ*, jo. (DL. 56690);
Salánk 4. 1509: Ladislao *Chaky*, jo. (DL. 71106); **5.** 1509: Michaele *Chaky*, jo. (DL. 71106);
Bartfalva 6–7. 1513: Demetrio, Clemente *Caky*, jo. (DL. 86743); **8.** 1513: Matheo *Chaky*, jo. (DL. 86743).
 < *Csák* r. vil. szn. (ÁSzt. *Chak*, *Caac*, *Saac* stb.) + *-i* patr.-képző. A hn.-i magyarázat a földrajzi távolság miatt nem vsz. (vö. *Csák* hn. Szerém, Temes, Valkó vm. – CsHnMut. 184). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csákó

Kálló 1. [1430–1450]: Anthonius *Chako*, jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Anthonius *Chako*, jo. (DL. 56709);
Tét 2. 1460: Dominico *Chako*, jo. (DL. 55673); 1460: Dominico *chako*, jo. (DL. 55674); 1461: Dominico *Chako*, jo. (DL. 55686);
Meggyes 3. 1523: Martino *Chako*, jo. (DL. 71174);
Józsefháza 4. 1523: Anthonio *chako*, jo. (DL. 71174).
 < *Csák* r. vil. szn. (ÁSzt. *Chak*, *Caac*, *Saac* stb.) + *-ó* bec.-képző (CsnSz.). Más olvasat szerint magyarázatot l. **Cakó** c. alatt. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csala

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Mathe *cala*, jo. (DL. 81193); 1450: Mate *chala*, jo. (DL. 81193); **2.** [1521–1526]: Sebastianus *chala*, jo. (DL. 26243);
Lelesz 3. [1460–1480]: Paulus *Chala*, jo. (DL. 48185).
 < *Csala* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSzt. *Chala*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Csai**.

Csai

Szászberek 1. 1438: Michaelis *Chalai*, jo. (DL. 13233).
 < *Csala* r. vil. szn. (ÁSzt. *Chala*) + *-i* patr.-képző / *csalai* < ? *Csala* hn. (Fejér vm.) (CsHnMut. 185) + *-i* mn.-képző. Földrajzi okok miatt utóbbi magyarázat kétséges. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / ? (4.1.) származási hely. → **Csala**.

Csalános

[Litke] 1. 1521: Michael *Chalanos*, jo. (DL. 82582);
Litke 2. [1521–1526]: Joannis *chanalos*, jo. (DL. 26243).
 < *csanános* ~ *csalános* vsz. 'csalángyolcsot, csalánvásnat készítő mesterember' (SzT.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csama

Gelénés 1. 1453: Johannes *chama*, jo. (DL. 81139);
Börvej 2. 1461/1462: Franciscus *Choma*, jo. (DL. 66975); 1461/1462: Franciscus *Choma*, jo. (DL. 66977);

Andaháza 3. 1463: Ladislao *Chama*, jo. (DL. 15882); **4.** 1479/1757: Joannem *Chomaa* (!), jo. (DL. 10008);

Gút, Aba, Körtvélyes 5. 1470: Andrea *Chama*, jo. (DL. 17017);

Péterfalva 6. 1478: Petrus *chama* de eadem Petherfalva, no. (DL. 70985);

Derecske 7. 1518: Blasio *choma*, fam. ign. (DL. 97664);

Litke 8. [1521–1526]: Gregorius *choma*, jo. (DL. 26243).

< *Csama* ~ *Csoma* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chama*, *Ciama*, *Choma*) / *Csoma* ~ *Csama(falva)* hn. (Bereg, Ugocsa, Nógrád vm.) (CsHnMut. 185, 195). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Csamai

Csama 1. 1523: Johannem *chamaj*, fam. no. (DL. 71174) = DEN 188.

< *csomai* ~ *csamai* < *Csoma* ~ *Csama(falva)* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 185, 195) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Csán l. Csány

Csanaki

Kisvárdá 1. [1500–1520]: Georgius *Chonachj* (!), cust. (DL. 83004) (Kétszer!).

< *csanaki* < *Csanak* hn. (Komárom vm.) (CsHnMut. 185) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Csanáros l. Csalános

Csank

Bátor 1. 1500: Georgio *Chank*, jo. (DL. 73536).

< *Csank* ~ *Csánk* r. vil. szn. (ÁSznt. *Sank*, *Sanc*; vö. még *Chankfalva* – CsHnMut. 160). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csánk l. Csank

Csankó

Veréce 1. 1450: Jacobus *Chanko*, jo. (DL. 70896); **2.** 1450: Mathias *Chanko*, jo. (DL. 70896); **3.** 1450: Benedictus *Chanko*, jo. (DL. 70896).

< *Csankó* ~ *Csánkó* vsz. r. vil. szn. (< *Csank* ~ *Csánk* r. vil. szn. + -ó bec.-képző v. *Csan* ~ *Csán* r. vil. szn. + -kó bec.-képző (vö. **Csán**, **Csánk**). A közvetlen szn.-i előzményre vonatkozó Árpád-kori adathiány a magyarázatot gyengíti. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csánkó l. Csankó

Csanó

Terebes 1. 1450: Mathias *Chano* (!), jo. (DL. 70896); **2.** 1513: Gregorio *Chano*, jo. (DL. 86743).

< *Csanó* ~ *Csánó* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chanou*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csánó l. Csanó

Csány

Meggyes 1. 1523: Clemente *Chan*, jo. (DL. 71174).

< *Csány* hn. (Abaúj, Heves vm.) (CsHnMut. 186) / ? *Csán* r. vil. szn. (ÁSznt. *San*). M: (4.1.) származási hely / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csap

Szamosszeg 1. 1415: Nicolao *Chap*, jo. (DL. 96894).

< *Csap* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 186) / (kevésbé vsz.) *Csap* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chaph*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csaplár

Kisvárdá 1. [1450 k.]: Ladislaus *chaplar*, jo. (DL. 82987).

< *csaplár* 'kocsmáros, csapláros, italmérő' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csapó

Nagy Mihály 1. 1450: Jacobi *chapo*, jo. (DL. 14314);

Tét 2–4. 1459: Valentino, Emerico, Gallo *Chapo*, jo. (DL. 55650);

Panyola 5. [1460–1480]: Gregorius *chapo*, jo. (DL. 56696);

Ung vm. 6. 1467: Michael *Chapo*, jo. (DL. 45273);

[Túr/Semjén] 7. [1468 u.]: Elias *Chapho*, jo. (DL. 55872) = LAT lanifex 5; **8.** [1468 u.]: Johannes *Chapo*, jo. (DL. 55872) = LAT lanifex 6; **9.** [1468 u.]: Simon *Chapoo*, jo. (DL. 55872) = LAT lanifex 7;

Szentdamján 10–11. 1479/1757: Gregorium et Alexium *Chapo*, jo. (DL. 10008);

Rozsály 12. 1521: Blasius *Chapo*, jo. (DL. 82582); **13.** 1521: Nicolaus *Chapo*, inq. (DL. 82582);

Kisvárdá 14. 1521: Georgius *Chapo*, jo. (DL. 82582);

H. n. 15. [1521–1526]: Georgii *chapo*, jo. (DL. 26243).

< *csapó* 'gyapjúműves, szűrposztócsináló, posztófestő' v. 'gyapjúványoló' (EtSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Takács**, **lanifex**.

Császár

Nyíregyház 1. 1446: Jacobus *Chazar*, jo. (DL. 13934); **2.** 1469: Nicolao *Chazar*, pop., fam. (DL. 55892); 1469: Nicolao *Chafar*, pop., fam. (DL. 55894);

Nagymihály 3. 1450: Dominici *chazar*, jo. (DL. 14314);

Laskod 4. [1460–1480]: Stephani *Caſar*, jo. (DL. 56700);

Döge 5. [1445–1448]: [ø] *Cazar*, jo. (DL. 81193); 1449: [ø] *caſar*, jo. (DL. 80968); **6.** 1521: Blasius *Chazar*, inq. (DL. 82582); **7.** [1521–1526]: Ladislai *chaffar*, jo. (DL. 26243); **Litke 8.** [1521–1526]: Blasius *chaffar*, inq. (DL. 26243) =? Császár 6.

Pátroha 9. [1521–1526]: Relicta Valentini *chaffar*, jo. (DL. 26243).

< Császár r. vil. szn. (ÁSznt. *Chazar*) / császár 'valamely birodalom uralkodója' (TESz.). Az utóbbi jelentés alapján metaforikus tulajdonság (pl. kevelység, dölyfösség) a névadás alapja. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Csató

Csatóháza 1. 1478: Thomas *Chatho* [de Chathohaza], no. (DL. 70985);

Nagyrozsály 2. 1509: Balthasar *Chato*, jo. (DL. 71106);

Zajta 3. 1509: Blasio *Chatho*, jo. (DL. 71106);

Meggyes 4. 1513: Anthonio *Ch[a]tho*, jo. (DL. 86743).

< Csató r. vil. szn. (vö. *Csatóháza*) / ? csató 'térdeknél befelé görbülő lábú' (ÚMTsz., OklSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (1.1.) tulajdonság. → **Csata**.

Csécse

Eszlár 1. [1456–1457]: Matheo *Cheche*, jo. (DL. 56714); **2.** [1456–1457]: Ambrosio *cheche*, jo. (DL. 56714);

Szölös 3–5. 1513: Thoma, Stephano, Sebastiano *Cheche*, jo. (DL. 86743).

< Csécse hn. (Sztatmár vm.) (CsHnMut. 187). M: (4.1.) származási hely. → **Cseke**.

Csécsi

Nagymihály 1. 1450: Luce *ceci*, jo. (DL. 14314).

< csécsi < † Csécs hn. (Szabolcs vm.) v. Csécs hn. (Abauj, Zemplén vm.) v. Csécse (Sztatmár vm.) (CsHnMut. 187) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Csedrek

Salánk 1. 1509: Petro *Chedrec*, jo. (DL. 71106).

< *Csedrek* ~ *Csedreg* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 187). M: (4.1.) származási hely. → **Csedreki**.

Csedreki

Királyháza 1. 1513: Matheo *Thedreky* [=: Chedreky], jo. (DL. 86743).

< *Csedrek* ~ *Csedreg* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 187) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Csedrek**.

Cséfi

H. n. 1. 1462: Ladislao *Chefi*, fam. (DL. 55719), 1462/1469: Ladislao *Chefi*, fam. (DL. 55899);

Szentkozma 2. 1463: Emerico *Chefi*, jo. (DL. 15882);

Ártánd 3. 1518: Thoma *cheffy* (!), jo. (DL. 97664); **4.** 1518: Johanne *cheffy*, jo. (DL. 97664).

< cséfi < Cséf v. Cséfa hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 187) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Csegöldi

Kálló 1. [1460–1480]: Petri *chegeldi*, jo. (des) (DL. 56700).

< csegöldi < *Csegöld* ~ *Csegőd* hn. (Bihar, Sztatmár vm.) (CsHnMut. 188) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Cseh

Szamosszeg 1. 1415: Demetrio *Cech*, jo. (DL. 96894);

Bököny és Prügy 2. [1435–1439]: Ladislaus filius Jacobi dicti *Cheh* de Beken et pigh, no. (DL. 56710);

Kálló? 3. [1430–1450]: Laurencii *cech*, jo. (DL. 56693);

Semjén 4. [1430–1450]: Blasius *cech*, jo. (DL. 56693);

Litke 5. [1450 k.]: Johannes *cheh*, jo. (DL. 82987);

Szegegyház 6. [1450–1470]: Demetrius *cheh*, jo. (DL. 56701);

Gerény 7. [1450–1470]: Petrus *Cheh* de Geren, hr. (DL. 56701);

Gelénés 8. 1453: Stephanus *chec*, jo. (DL. 81139) [vö. 1604: Bartholomeus *Cheh*, Andreas *Che* – OL. UetC. 59: 15. 129–30].

< cseh 'cseh ember' (TESz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Cseke

Az adatokat l. **Csécse** alatt is.

Hegyes 1. 1451: Ladislaus *Cheke*, jo. (DL. 14467);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Michael *chekew*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Michael *chekee*, jo. (DL. 55872);

[Sámson] 3. [1490–1510]: Michaelis *Czeke*, jo. (DL. 82989);

Túrtó 4. [1490–1510]: Francisci *cheke*, jo. (DL. 82989); **5.** [1490–1510]: Georgii *Cheke*, jo. (DL. 82989).

< *Cseke* ~ *Cséke* r. vil. szn. (ÁSznt. *Cheke*) / *Cseke* hn. (Szatmár vm.) v. *Cséke* hn. (Bihar, Zemplén vm.) (CsHnMut. 188). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Csekei**.

Cséke l. Cseke

Csekei

Szabolcs vm. 1. [1435–1439]: Nobilis domina Margaretha vocata filia Simonis *Cheke* relicta Michaelis filii Thome de rozuagh, no. (DL. 56710).

< *csekei* < *Cseke* hn. (Szatmár vm.) v. *Cséke* hn. (Bihar, Zemplén vm.) (CsHnMut. 188) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Cseke**.

Csékei l. Csekei

Csel

Vállaj 1. 1446: Nicolaus *Chel*, jo. (DL. 13934).

< *Csel* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chel*, *Ceel*, *Cheel*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Cselcsen

Krassó 1. 1523: Sebastiano *Chelchen*, jo. (DL. 71174); **2.** 1523: Dominico *Chylchen*, jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

Csele

Lütke 1. [1445–1448]: Dominicus *chelle*, jo. (DL. 81193), 1449: Dominicus *Celle*, jo. (DL. 80968), [1450 k.]: Dominicus *chelle*, jo. (DL. 82987); **2.** [1521–1526]: Blasius *chelle*, jo. (DL. 26243);

Lázár 3. [1500–1520]: Ladislaus *chele*, jo. (DL. 97783).

< *Csele* ~ *Cselle* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chele*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Cselki ?

Az adatokat l. **Telki** c. alatt.

< *cselki* < ? *Cselik* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 188) + -i mn.-képző. M: ? (4.1.) származási hely.

Cselle l. Csele

Csene

Majtény 1. 1500: Thoma *Chene*, jo. (DL. 73536).

< *Csene* r. vil. szn. (ÁSznt. *Cheneh*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csenger

Lelesz 1. [1460–1480]: Stephanus *Chenger*, jo. (DL. 48185).

< *Csenger* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chenger*, *Chenkur*) / *Csenger* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 189). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Csengeri**.

Csengeri ?

Meggyes 1. 1523: Gregorio *Chengely*, jo. (DL. 71174); **2.** 1523: Johanne *chengely*, jo. (DL. 71174).

< ? *csengeri* < *Csenger* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 189) + -i mn.-képző. M: ? (4.1.) származási hely. → **Csenger**.

Csengető

Döge 1. 1521: Michael *Chenghethe*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Michael *chenghethe*, jo. (DL. 26243); **2.** 1521: Valentinus *Chenghethe*, lib. (DL. 82582); **3.** [1521–1526]: Relicta Valentinii *chenghethe*, jo. (DL. 26243) → férje: **2.**

< *csengető* vsz. 'harangozó' (vö. nyj. *csenget* 'kis haranggal harangoz' — ÚMTsz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csépán

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Paulus *cepan*, jo. (DL. 81193); 1449: Paulus *chepan*, jo. (DL. 81139);

2. [1445–1448]: Petrus *cepan*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *chepan*, jo. (DL. 81139); 1453: Petrus *chepan*, jo. (DL. 80968); **3.** 1521: Martinus *Cepa[n]*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Martinus *chepan*, jo. (DL. 26243);

Érpály 4. 1479/1757: Dominicum *Chepan*, jo. (DL. 10008);

Daróc 5. [1500–1520]: Bartholomei *chepan*, jo. (DL. 97785); **6.** [1500–1520]: Simon *chepan*, jo. (DL. 97785); [1500–1520]: Simonis similiter *chepan*, jo. (DL. 97785);

Veréce 7. 1513: Michael *chepan*, jo. (DL. 86743);

Pátroha 8. 1521: Blasius *Chepan*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Blasius *chepan*, jo. (DL. 26243);

H. n. 9. [1521–1526]: Petri *chepan*, jo. (DL. 26243);

Meggyes 10. 1523: Michael *chepan*, jo. (DL. 71174); **11.** 1523: Johanne *Chepan*, jo. (DL. 71174).

< *Csepán* r. egyh. szn. (az *István* szláv eredetű alakváltozata) (CsnSz., ÁSznt. *Chepan*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Csépe**, **Csépké**, **Csepő**.

Csépe

Homok 1. [1500–1520]: Joannis *chepe*, jo. (DL. 97785).

< *Csépe* becenév < *Csepán* (< lat. *Stephanus*) r. egyh. szn. rövidülése + -e bec.-képző) (CsnSz.) v. *Csepe* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Chepe*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Csepán**.

Csepel

Szászfalu 1. 1450: Nicolaus *Chebel*, jo. (DL. 70896);

Meggyes 2. 1523: Stephano *Chepel*, jo. (DL. 71174).
< ? m. *Csepel* r. vil. szn. (ÁSznt. *Cepel*, *Chepel*).
M: m. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csépké

Ajak 1. 1521: Gregorius *Chepke*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Gregorius *chepke*, jo. (DL. 26243); **2.** 1521: Andreas *Chepke*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Andreas *chepke*, jo. (DL. 26243).

< *Csépké* < *Csépán* (< lat. *Stephanus*) r. egyh. szn. rövidülése + *-ke* bec.-képző (CsnSz.) v. *Csépké* r. vil.? női szn. (ÁSznt. *Chepke*) / *csépké* 'csepű, kóc, szösz' (TESz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Csépán**, **Csepű**.

Csepő

Gyula 1. 1513: Ambrosio *Chepew*, jo. (DL. 86743).

< *Csepő* becenév < *Csépán* (< lat. *Stephanus*) r. egyh. szn. rövidülése + *-ő* bec.-képző (CsnSz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Csepű** c. alatt. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Csépán**.

Csepű

Az adatokat l. **Csepő** c. alatt.

< *csepű* 'kóc, szösz' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Csépké**.

Cser

[Túr/Semjén] 1. 1468: Benedictus *cheer*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Benedictus *Cheer*, jo. (DL. 55872); **2.** 1468: Michael *cher*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Michael *Cheer*, jo. (DL. 55872);

Vállaj 3. 1500: Andrea *Cheer*, jo. (DL. 73536).
< *cser* ~ *csere* 'a tölgygel egy nemzetségbe tartozó hasadozott kergű lombos fa' v. 'cserháj, cserlé' (TESz.). A családnév a CsnSz. szerint vsz. a cserkérget gyűjtő, cserlét készítő v. cserzővarga, illetve tímár elnevezése volt. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Kér** c. alatt. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Csere**.

Csere

Levelek 1. 1446: Dominicus *Chere*, jo. (DL. 13934).

< *Csere* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chere*) / *cser* ~ *csere* 'a tölgygel egy nemzetségbe tartozó hasadozott kergű lombos fa' v. 'cserháj, cserlé' (TESz.). A néveredet magyarázatát l. **Cser** c. alatt. M: (2.1.)

rokon kapcsolat, leszármazás / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Cserellye ?

Ung vm.? 1. 1467: Andreas *Cherellye* (!), jo. (DL. 45273).

< ism. M: ism.

Cserepes

[Túr/Semjén] 1. 1468: Jacobus *cherepes*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Jacobus *Cherepees*, jo. (DL. 55872).

< *cserepes* 'cserépedényt készítő, fazekas' v. 'cserépegető' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Cseres

Pazon 1. 1413: Ladislaus *Cherez* de pazon, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Ladislaus *Cheres* de pazon, no. (DL. 56710); **2–3.** 1478/XVIII. sz.: Joannes seu Georgius *Cseres* dicti de eadem Pazon, hr. (DL. 75464); **4.** 1520: Michael *Cheres* de Pazon, no. (DL. 62439); **5.** 1520: Sigismundi *Cheres* de Pazon, no. (DL. 62439); **6.** 1523: Domine Clare Relicte condam Sigismundi *cheres* de pazon, no. (DL. 62449); 1523: domine Clare Relicte condam Sigismundi *Cheres* de dicta pazon, no. (DL. 62448); **7–8.** 1523: Ladislao et Michael *Cheres* de pazon, no. (DL. 62448);

Lázár 9. [1500–1520]: Blasius *cheres*, jo. (DL. 97783);

Kék 10. [1521–1526]: Paulus *cheres*, jo. (DL. 26243).

< *cseres* 'cserháj-hántó' v. 'cserháj-szállító, ill. -áruló', esetleg a *csere-tímár* rövidülése (SzT., CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Cserfiles ?

Kelecsény 1. 1476: Benedicto *Cherfyles* (!), jo. (DL. 17783).

< *cserfiles* '?. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Csernec ?

Nagymihály 1. 1450: Petri *chermez*, jo. (DL. 14314).

< ? rusz. чернецъ [csernyec] 'barát, szerzetes' (MIZSER 2009: 64). M: szl. (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Csernetko

Sztára 1. 1450: Georgii *chernethko*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Michaelis *Chernethko*, jo. (DL. 14314); **3.** 1450: Blasii *chernethko*, jo. (DL. 14314);

Krivostján 4. 1450: Mathei *chernetko*, jo. (DL. 14314).

< rusz. чернецъ [csernyec] 'barát, szerzetes' (MIZSER 2009: 64) + -ko bec.-képző (KNIEZSA 2003²: 297–8). M: szl. (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Csernik

Panyola 1–2. 1462/1821: Ladislao et Petro Chernyk dictis, jo., fam. (DL. 55723);

Sényő 3. 1466: Stephano Cherek (?), fam. ign., jo. (DL. 55839).

< szl. černik 'fekete <arcú, bőré, hajú személy>' (vö. MIZSER 2000: 44). M: szl. (1.1.) tulajdonság.

Csete

Kér 1. [1460–1480]: Andreas Chethe, jo. (DL. 56696); **2.** [1460–1480]: Stephanus Chethe, jo. (DL. 56696); **3.** [1460–1480]: Stephanus Idem [Chethe], jo. (DL. 56696);

Nábrád 4. [1460–1480]: Ladislaum Chethe, jo. (DL. 56696);

Feketeardó 5. 1513: Valentino Cheth[e], jo. (DL. 86743);

Szamosszeg 6. [1521–1526]: Philippus chethe, jo. (DL. 26243).

< Csete r. vil. szn. (ÁSznt. Chete). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csetér ?

Kálló 1. [1460–1480]: Stanislais Chyhther, jo. (des) (DL. 56700).

< ? † Csetér hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 55–6). M: (4.1.) származási hely. → **Csetéri**.

Csetercsi

Apafalva 1. 1523: Valentino Chetherchÿ ~ Chetherczÿ, jo. (DL. 71174).

< csetercsi < Csetercs hn. (? vm.) + -i mn.-képző. Esetleg belső településrész neve. A magyarázatot a hn.-i adat hiánya kétségesse teszi. M: ? (4.1.) származási hely.

Csetéri

Pályi 1. 1415: Clemente Chethery, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Francisco similiter Chethery, jo. (DL. 96894).

< csetéri < † Csetér hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 55–6) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Csetér**.

Csetre

Apafalva 1. 1513: Chethre (!), jo. (DL. 86743).

< Csetre r. vil. szn. (ÁSznt. Chetre). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csicsák

Nyék 1. 1425: Bartholomeum Cziczak, jo. (DL. 11647).

< ? rusz. чичак [csicsák] 'virág'. M: szl. (1.1.) tulajdonság. → **Virág**.

Csid l. Csüd

Csika

Olcsva 1. 1440: Thoma Chyka, jo. (DL. 55194); 1440: Thoma Chÿka, jo. (DL. 55201); 1447: Thoma Chyk[a], jo. (DL. 55346);

Harang 2. [1451–1461]: Emericus chika, jo. (DL. 56691).

< Csika r. vil. szn. (ÁSznt. Cika, Chika). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csikáros

Kálló ? 1. [1430–1450]: Dyonisi cÿkarus (!), jo. (DL. 56693).

< csikáros 'hengeres testű, mocsárban, lápban élő halfajtát áruoló <személy>' (vö. TESz. csík). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csikos

Kisvárd 1. [1445–1448]: Gregorius cÿkos, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius chicus, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Gregorius chikos, jo. (DL. 82987); **2.** [1521–1526]: Relicta chÿkofne, jo. (DL. 26243);

Nagyida 3. 1460/1461: Johannis Chykos, jo. (DL. 70910);

Lelesz 4. [1460–1480]: Anthonius Chikus, jo. (DL. 48185);

H. n. 5. [1521–1526]: Gregorii chÿkos, jo. (DL. 26243).

< csíkós 'csíkász' (CsnSz.) v. 'csikáros'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csintal

Meggyes 1. 1523: Blasio Chÿnthal, jo. (DL. 71174).

< ? *csintal 'csintalan'. Feltehetően íráshiba a Csintalan név helyett (l. ott). M: (1.1.) tulajdonság.

Csintalan

Meggyes 1. 1523: Ladislao chÿnthalan, jo. (DL. 71174).

< csintalan 'rendetlen, vásott' (NySz.), 'rakoncátlan, féktelen' (SzT.). M: (1.1.) tulajdonság.

Csipa

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Franciscus cyupa, jo. (DL. 81193), 1450: Franciscus cÿupa, jo. (DL. 81193).

< csipa ~ csopa 'a szem sárgás váladéka' (TESz.). A szó eredetileg veláris magánhangzót tartalmazott, az első szótag i-je elhasonulás eredménye (TESz.). Feltehetően külső tulajdonság jelölője. M: (1.1.) tulajdonság.

Csire

Hosszúmacs 1. 1451: Stephanus Chÿre, jo. (DL. 14467);

Álmosd 2. 1476/1478: Thomas *chÿre* de Almolð, hr. (DL. 17896);

Dabóc 3. 1478: Anthonius *Chÿre* [de eadem dabocz], no. (DL. 70985);

Kereki 4. 1518: [...] *chÿre*, jo. (DL. 97664); **5.** 1518: Gregorio *chÿre*, jo. (DL. 97664); **6–7.** 1518: Petro *chÿre* et Martino filio eiusdem, jo. (DL. 97664);

Litke 8. [1521–1526]: Paulus *chwre*, jo. (DL. 26243).

< ? *Csire* ~ *Csiire* r. egyh. szn. < *Cirják* ~ **Csirják* egyh. szn. + -e bec.-képző (vö. CsnSz.). A *cs*-zó adat hiánya miatt a magyarázat bizonytalan. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csirke

Pap 1. 1449: Georgius *chirke*, jo. (DL. 81139); **2.** 1521: Albertus *Chÿrke*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Albertus *chÿwrke*, jo. (DL. 26243); **3.** 1521: Lazarus *Chÿrke*, jo. (DL. 82582); **4.** 1521: Paulus *Chÿrke*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Paulus *chÿwrke*, jo. (DL. 26243);

Kálló 5. [1430–1450]: Petrus *Cÿrke*, jo. (DL. 56709);

Tét 6. 1459: Matheo *Cirke*, jo. (DL. 55650);

H. n. 7. 1460/1461: Thome *Chyrke*, hr. (DL. 70910);

Kisvárdá 8. 1521: Thomas *Chÿrke*, jo. (DL. 82582); **9.** 1521: Martinus *Chÿrke*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Martinus *chÿrke*, jo. (DL. 26243); **10.** [1521–1526]: Georgius *chÿwrke*, jo. (DL. 26243).

< *csürke* ~ *csirke* '(madár)fióka' v. 'tyúk kicsinye' (vö. TESz.). Vsz. életkorra utaló metaforikus elnevezés. M: (1.3.) életkor.

Csiszár

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Demetrius *cÿzar*, jo. (DL. 81193); 1449: Demetrius *chifar*, jo. (DL. 81139); **2.** [1450 k.]: [ø] *chyfar*, jo. (DL. 82987); **3.** 1521: Benedictus *Chÿza[r]*, jo. (DL. 82582); **4.** 1521: Georgius *Chÿzar*, jo. (DL. 82582);

Laskod 5. [1460–1480]: domus Johannis *Chÿrar* (!), jo. (des) (DL. 56700);

[*Túr/Semjén*] **6.** 1468: Barnabas *chÿzar*, jo. (DL. 55872);

Feketeárdó 7. 1513: Gregorio *Chyzar*, jo. (DL. 86743); **8.** 1513: Nicolao *chyzar*, jo. (DL. 86743); 1513: Nicolao *Chyzar*, jo. (DL. 86743);

Litke 9. [1521–1526]: Benedictus *chÿffar*, jo. (DL. 26243);

Deveser 10. [1521–1526]: Joannes kýral *chÿffar*, jo. (DL. 26243) = Király 18.

< *csiszár* 'kardműves, fegyverkovács' (TESz.). A 'lócsiszár, kupec' jelentés csak a XVIII. század végétől adathozható (vö. TESz., EWUng.). Az utolsó adat foglalkozást jelöl. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csita

Téglás 1. 1451: Franciscus *Chÿtha*, jo. (DL. 14467).

< ? *Csita* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Chita*). Az Árpád-kori név mindössze egyszer fordul elő. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csobod

Sámson 1. [1450–1470]: Clemens *chobod*, jo. (DL. 56701);

Gödénháza 2–3. 1478: Gregorius ac Andreas *chobod* [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985).

< *Csobod* (igen ritka) r. vil. szn. A név mindössze egyszer fordul elő az Árpád-korban (vö. ÁSznt. *Chobod*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csókás

Alsókegye 1. 1446: Michael *chokas*, jo. (DL. 13934);

Lök 22. [1460–1480]: Mathie *Zachas*, jo. (DL. 56700); **3.** [1460–1480]: Stephani *Czochos*, jo. (DL. 56700). Az összeírásban a *ch* [k] hangértékű is lehet (vö. pl. *Kereches* 'Kerekes').

< *csókás* vsz. 'csókát szelidítő (esetleg beszédre tanító személy)' (CsnSz.) / 'világos szivárványhártyájú' (SzT.) v. 'kancsal' (ÚMTsz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Csokó

Józsefháza 1. 1523: Benedicto *Choko*, jo. (DL. 71174).

< *Csokó* becenév < *Csok* ~ *Csók* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Choc*, CsnSz.) + -ó bec.-képző. Az eredetizetést az Árpád-kori adatok csekély száma gyengíti. Esetleg a **Csákó** név romlott alakja lehet. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csoma l. Csama

Csomain l. Csamai

Csónak

Laskod 1. [1460–1480]: Egidius *chonach* (!), jo. (DL. 56700); **2.** [1460–1480]: Mathiam *chonach* (!), jo. (DL. 56700) = Csónakos 1;

Napkor 3. [1460–1480]: Bartholomeus *Chonach*, jo. (DL. 56700).

< *csónak* 'kisebb vízi jármű, ladik' (TESz.). Révész, hajós v. csónakkészítő megnevezése lehet. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Csónakos**.

Csónakos

Laskod 1. [1460–1480]: Mathias *Chonachaf* faber, jo. (DL. 56700) = Csónak 2; **2.** [1460–1480]: Johannes *Chonachf* (!), jo. (DL. 56700); **Napkor 3.** [1460–1480]: Matheus *Cholnachos*, jo. (DL. 56700); **4.** [1460–1480]: Thomas *Chonacos*, jo. (DL. 56700).

< csónakos 'révész, hajós' (EtSz.) v. 'csónakkészítő'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. →

Csónak.**Csonka**

Felsőkegye 1. 1446: Georgius *Chonka*, jo. (DL. 13934);

Szász 2. 1448: Stephanus *chonka*, civ. (DL. 55385);

Lelesz 3. [1460–1480]: Mathe *chonka*, jo. (DL. 48185);

Andaháza 4. 1463: Georgio *Choncha*, jo. (DL. 15882); 1479/1757: Georgium *Choncha*, jo. (DL. 10008); **5.** 1463: Elia similiter *Choncha*, jo. (DL. 15882); **6.** 1479/1757: Stephanum *Choncha*, jo. (DL. 10008); **7.** 1479/1757: Andream *Choncha*, jo. (DL. 10008);

[Túr/Semjén] 8. 1468: Vrbanus *chonka*, jo. (DL. 55872);

Ajak 9. [1500–1520]: ýanus *czonka*, jo. (DL. 83022); 1521: Joannes *Chonka*, jo. (DL. 82582);

10. [1500–1520]: alwyrt *czonka*, jo. (DL. 83022);

Veréce 11. 1513: Johanne *chonka*, jo. (DL. 86743); **12.** 1513: Mathia *chonka*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 13. 1513: Stephano *Chonka*, jo. (DL. 86743); 1513: Stephano *chonka*, jo. (DL. 86743); **14.** 1513: Martino *Chonka*, jo. (DL. 86743);

Gégény 15. [1521–1526]: Ladislaus *chonka*, jo. (DL. 26243).

< *csonka* 'sérült, csonka kezű v. lábú' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Csonta

Túrtő 1. [1480–1500]: Gregorius *chontha*, jo. (DL. 56690).

< *Csonta* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chantha*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Csontfil

Lelesz 1. [1460–1480]: Andreas *Chonthfil* (!), jo. (DL. 48185).

< *Csontfil* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chuntfil*). (A források e néven egy szervienst említene 1265-ben.) / ? *csonthfil* ~ *csonthfil* vsz. 'kemény fülű'. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / ? (1.1.) tulajdonság.

Csontfűl l. Csontfil**Csontos**

Bélték 1. [1430–1450]: Benedictus *chontus*, jo. (DL. 56693);

H. n. 2. 1452: Matheo *chontus*, fam. ign. (DL. 55509); 1452: Matheo *Chonthos*, fam. ign. (DL. 55510);

Lök 3. 1488: Gregorium *chonthos*, jo. (DL. 62365);

Feketeardó 4. 1513: Michael *chonthos*, jo. (DL. 86743).

< *csontos* 'erős csontozatú, erős' (EtSz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Csopa l. Csipa**Csór**

Pap 1. [1500–1520]: *chor* georg. jo. (DL. 83022); **2.** 1521: Valentinus *choor*, jo. (DL. 82582).

< *Csór* hn. (Nógrád vm.) (CsHnMut. 195). A CsnSz. személynévi magyarázata adathiány miatt kétséges. M: (4.1.) származási hely.

Csorba

Ártánd 1. 1518: Albertus *chorba*, jo. (DL. 97664); **2.** 1518: Benedicto *chorba*, jo. (DL. 97664);

Meggyes 3. 1523: Emerico *chorba*, jo. (DL. 71174); **4.** 1523: Valentino *chorba*, jo. (DL. 71174).

< *csorba* 'hiányos fogú, foghíjas' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Csorján

Pályi 1. 1415: Nicolao *chorjān*, jo. (DL. 96894).

< rom. *ciorian* [csorján] 'varjas' (< rom. *cioară* 'varjú' + *-ean* képző) (DOR. 239, 328). M: rom. ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csorthyán

[Túr/Semjén] 1. 1468: Relicta Gregorii *chorthian*, jo. (DL. 55872).

< rom. *ciortean* 'ördögös' v. 'ördögi természetű' (< rom. *ciort* 'ördög' + *-ean* képző) (DOR. 264). M: rom. (1.1.) tulajdonság.

Csóti

Bojt 1. 1518: Michael *chothy*, no.? (DL. 97664);

2. 1518: Barlabas similiter *chothy* de Boýth (?), no.? (DL. 97664).

< *csolti* ~ *csóti* < *Csolt* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 194) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Csöcs

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Albertus *cuch* (!), jo. (DL. 81193); 1449: Albertus *chench* [ɔ: cheuch], jo. (DL. 81139).

< ? *csecs* ~ *csöcs* 'női emlő' (TESz. *csecs*). (A *cuch* adat első msh.-jának minőségére l. *cepan*, *fewc*, *keckes*. Mindkét névadat közös mgh.-értéke csak labiális lehet. A TESz. feltételesen ide sorol egy 1199-ből fennmaradt *Cuch* szn.-et.) Talán testi rendellenességre utaló név férfiaknál (→ **Csöcsös**). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Csöcsös

Oros 1. 1452: Petro *Chwchus*, jo. (DL. 55509); 1452: Petro *Chwthws* (!), jo. (DL. 55510); **Vasvári 22.** 1500: Paulo *Thwchws* [ɔ: Chwchws], jo. (DL. 73536); **Krassó 3.** 1523: Ambrosio *Chewchews* (!), jo. (DL. 71174).
< *csöcsös* (~ *csecses*) 'emlős, melles'. (A CsnSz. a 3. adatot a *Csécses* címszó alá sorolja, a névelőzményt pedig a 'himlőhelyes' jelentéshez köti, de a labiális változat ezt a magyarázatot nem támogatja.) Talán testi rendellenességre utaló név férfiaknál (→ **Csöcs**). M: (1.1.) tulajdonság.

Csödör

Cseke 1. 1515: Johannes *chewder*, jo. (DL. 82440).
< *csödör* 'ménló' (TESz.). Talán apaállatgondozó elnevezése v. vmely férfitulajdonság metaforikus megjelölése (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Csőrc

Hatház 1. 1451: Relicta Alberti *Chewrch*, jo. (DL. 14467).
< *csőrc* 'fekete ökör, marha' (EtSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Csős

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 1. 1452: Demetrio *Chws*, jo. (DL. 55498); **2.** 1452: Martino *Chws* (!), jo. (DL. 55498).
< *csūs* ~ *csős* ~ *csősz* 'mezőőr' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csuka

Eszlár 1. [1456–1457]: Martino *Chwka*, jo. (DL. 56714); [1460–1480]: Martinus *Chwcccha*, jo. (DL. 56700); **Prügy 2.** 1477/1718: Valentinus *Chuka*, jo. (DL. 16955); **Ajak 3.** 1521: Thomas *Chwka* (!), lib. (DL. 82582); **4.** [1521–1526]: Paulus *chwka*, jo. (DL. 26243).
< *csuka* 'édesvízi ragadozó hal' (TESz.). Főként halász elnevezése volt (KÁLMÁN 1989⁴: 44, 83). Feltételesen tulajdonságot (pl. gyors úszást) is jelölhetett. / ? *Csuka* r. vil. szn. (ÁSzt. *Chuka*, *Chuca*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység /

(1.1.) tulajdonság / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, le- származás.

Csukás

Kálló 1. [1460–1480]: Dionisii *chukas*, jo. (DL. 56700); **Ajak 2.** 1521: Georgius *Czwkas* (!), jo. (DL. 82582).
< *csukás* 'csukafogó halász' (vö. CsnSz.) v. 'csukát árusító személy'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csulákos

Csarnavoda 1. [1435–1436]: Blasius dictus *Chwlakos*, jo. (DL. 48256).
< *csulákos* 'csulákot (hordót, dézsát) készítő v. birtokló személy' (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csupros

Tekeháza 1. 1450: Johannes *Chwpros*, jo. (DL. 70896); **2.** 1450: Laurentius similiter *Chwpros*, jo. (DL. 70896); **3.** 1513: Matheo *Chwpros*, jo. (DL. 86743); 1513: Matheo *chwpros*, jo. (DL. 86743); **Sásvár 4.** 1513: Paulo *chwpros*, jo. (DL. 86743); **Meggyes 5.** 1513: Simone *Chwpros*, jo. (DL. 86743); 1523: Simone *Chwp[ros]*, jo. (DL. 71174).
< *csupros* 'csuporkészítő fazekas' (ÚMTsz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Csúri

Nyék 1–2. 1425: Matheum et Michaellem *Chwri*, jo. (DL. 11647); **Gégény 3.** [1435–1439]: Benedictus *Chwry* de Gegen, no. (DL. 56710); **Eszlár 4.** [1456–1457]: Paulo *chwri*, jo. (DL. 56714); **H. n. 5.** 1462: Michaelle *Chwry*, fam. (DL. 55719), 1462/1469: Michaelle *chwry*, fam. (DL. 55899); **Kölce 6.** 1515: Relicta condam Anthonii *chwry*, jo. (des) (DL. 82440); **Tas 7.** [1521–1526]: Ladislaus *chwri*, jo. (DL. 26243).
< *csúri* < *Csúr* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 197, NÉMETH 1997: 58) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Csurka

Kálló 1. [1460–1480]: Fabianus *churka*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Fabianus *churka*, jo. (DL. 56700); **[Túr/Semjén] 2.** 1468: Gregorius *chwрка*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Gregorius *chwрка*, jo. (DL. 55872).

< *Csurka* r. vil. szn. (ÁSznt. *Churka*, *Churca*) (< *Csór* ~ *Csúr* r. vil. szn. + *-ka* bec.-képző). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csúsz l. Csúz

Csuta

Pátroha 1. [1480–1500]: Barnabas *Chwtha*, jo. (DL. 83021);

Tagy 2. 1500: Anthonio *Chwtha*, jo. (DL. 73536);

Kisvárdá 3. 1521: Petrus *Chwtha*, jo. (DL. 82582); **4.** 1521: Bartholomeus *Chwtha*, jo. (DL. 82582);

Ajak 5. [1521–1526]: Elie *chwtha*, jo. (DL. 26243).

< *Csuta* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chuta*, *Chutha*) / ? *Csuta* hn. (Temes vm.) (CsHnMut. 197) / *csuta* 'csuta, csutka, torzsa, kocvány, növény szára' (TESz.) v. 'ki nem fejlődött satnya növény'. A CsnSz. szerint metaforikus megjelölése vmilyen testi v. belső tulajdonságnak (pl. alacsony termet). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (4.1.) származási hely / (1.1.) tulajdonság.

Csúz

Az adatokat l. **Csős** alatt.

< vsz. *csúz* ~ *csúsz* 'reuma, köszvény, orbánc' (CsnSz., TESz.) / (kevésbé vsz.) *Csúz* ~ *Csúsz* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chuuz*). M: (1.1.) tulajdonság / ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Csüd

Tas 1. 1439/1447: Clemens *Chyd*, jo. (DL. 13327); **2.** 1439/1447: Johannem *Chygh*, jo. (DL. 13327); **3.** [1521–1526]: Martini *chwd*, jo. (DL. 26243);

Szaniszló 4. 1476/1478: Fabianum *Chwd*, jo. (DL. 17896).

< *Csüd* r. vil. szn. (ÁSznt. *Chud*, *Chiud*) / *csüd* 'bokacsont' (XVI. sz.) (TESz., EWUng.). Kiálló bokacsontú elnevezése lehet. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Csüdös

Újfalú 1. **1.** 1460: Stephano *Chwdews*, jo. (DL. 55673); 1460: Stephano *Chuudus*, jo. (DL. 55674); 1461: Stephano *Chwdws*, jo. (DL. 55686);

Eszlár 2. [1460–1480]: Benedictus *Chudus*, jo. (DL. 56700).

< ? *csüdös* 'kiálló bokacsontú' (vö. TESz. *csüd*). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Csülök

Kisrozsály 1. 1509: Paulo *Chwllewk*, jo. (DL. 71106).

< ? *csülök* 'a láb része' (vö. TESz.). Talán csontos lábú személy elnevezése. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Csüre l. Csire

Csürke l. Csirke

D

Dabolc

Gyula 1. 1450: Georgius *dabocz*, jo. (DL. 70896).
< *Dabolc* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 198).
M: (4.1.) származási hely.

Dabolci

Meggyes 1. 1513: Petro *dabolczy*, jo. (DL. 86743);
Feketeardó 2. 1513: Anthonio *dobolchy*, jo. (DL. 86743).
< *dabolci* < *Dabolc* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 198) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Dadai

Szegegyház 1. [1450–1470]: Georgius *dadaj*, jo. (DL. 56701);
Gút, Aba, Körtvélyes 2. 1470: Valentino *daday*, jo. (DL. 17017).
< *dadai* < *Dada* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 198) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Dajka

Kisvárdá 1. 1521: Gregorius *dajka*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Emericus *dajka*, jo. (DL. 26243).
< *dajka* 'gyermekszoptató, -gondozó asszony' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Dák

Ombod 1. 1446: Brictius *dak*, jo. (DL. 13934).
< ? *Dák* becenév < *Dávid* v. *Dániel* r. egyh. szn. rövidülése + -k bec.-képző (vö. ÁSzt. *Daka*).
M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Daka

Tét 1. 1459: altero Dominico *daka*, jo. (DL. 55650).
< *Daka* ~ *Dáka* r. vil. szn. (ÁSzt. *Daka*) v. *Daka* becenév < *Dávid* v. *Dániel* r. egyh. szn. rövidülése + -ka bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dákai

Feketeardó 1. 1513: Demetrio *dakay*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Matheo *dakar* [ɟ: dakai], jo. (DL. 86743).
< *Daka* ~ *Dáka* r. vil. szn. (ÁSzt. *Daka*) + -i patr.-képző / ? *dákai* < *Dáka* hn. (Veszprém

vm.) + -i mn.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (4.1.) származási hely.

Dákó

Salánk 1. 1509: Stephano *Dako*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Jacobo *Dako*, jo. (DL. 71106);
Szászfalu 3. 1513: Stephano *dako*, jo. (DL. 86743).
< ? *Dákó* becenév < *Dávid* v. *Dániel* r. egyh. szn. rövidülése + -kó bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dákos

Levelek 1. 1446: Blasius *dakos*, jo. (DL. 13934);
Gyula 2. 1513: Francisco *dakos*, jo. (DL. 86743).
< *dákos* 'egyfajta rövid kard, tör' (TESz.) / *Dákos* becenév < *Dániel* v. *Dávid* r. egyh. szn. rövidülése + -kos bec.-képző (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dama

Halmi 1. 1478: Gregorio *dama*, jo. (DL. 70985).
< *Dama* ~ *Doma* becenév < *Domonkos* v. *Domján* ~ *Damján* r. egyh. szn. rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dámfok

[Túr/Semjén] 1. 1468: Johannes *damfok*, jo. (DL. 55872).
< *Dámfok* hn. (Békés vm.) (CsHnMut. 200). M: (4.1.) származási hely.

Damján

Majtény 1. 1500: Johanne *damjan*, jo. (DL. 73536);
Kátaszentmiklós 2. 1500: Martino *damjan*, jo. (DL. 73536).
< *Damján* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Demjén, Domán.**

Dancs

Litke 1. [1445–1448]: Albertus *Danch*, jo. (DL. 81193); 1449: Albertus *danchy*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Albertus *danch*, jo. (DL. 82987); **2.** [1521–1526]: Gregorius *danch*, jo. (DL. 26243);
Szász 3–5. 1448: Nicolaus, Stanislaus, Petrus *danch*, civ. (DL. 55385);

Tekeháza 6. 1450: Relicta *danch*, jo. (DL. 70896);

Hosszúmacs 7. 1451: Blasius *dancz*, jo. (DL. 14467).

< *Dancs* becenév < *Dániel* v. *Damo(n)kos* v. *Damján* r. egyh. szn. rövidülése + -cs bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Dandár

Kisvárdá 1. [1500–1520]: Benedictus *dandar*, cust. (DL. 83004).

< ? *dandár* 'derékhad, tartalékhad' (TESz.). A katonasággal összefüggő metonimikus név lehet. A 'bögyölő, lódarázs' (ÜMTsz.) jelentéshez kapcsolható tulajdonságnévi eredet a személy foglalkozása (*custos* 'őr') miatt kevésbé vsz. M: ? (3.1.) foglalkozás, tisztség.

Dándi

Váralja 1. 1478: Paulo *Dandj* (!), jo. (DL. 70985); **2–4.** 1478: Anthonio, Blasio et Demetrio *dandj*, jo. (DL. 70985).

< ? *Dándi* ~ *Dandi* becenév < ? *Dániel* r. egyh. szn. rövidülése + -d + -i bec.-képző (CsnSz.). M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Danik

Pap 1. [1445–1448]: Matias *danjg*, jo. (DL. 81193) =? 3;

Döge 2. [1445–1448]: Clemens *dauig* [ɔ: danig], jo. (DL. 81193); 1449: Clemens *danig*, jo. (DL. 80968);

Kisvárdá 3. 1449: Matias *danig*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Mathias *danik*, jo. (DL. 82987) =? 1; **4.** [1450 k.]: Albertus *domyk*, jo. (DL. 82987).

< *Danik* becenév < ? *Dániel* v. *Damo(n)kos* v. *Damján* r. egyh. szn. rövidülése + -ik szl. eredetű bec.-képző (KNIEZSA 2003²: 53; l. még *Erzsik*, *Orsik* XVI. századi becézett keresztnéveket – KARÁCSONY 1961: 63, 113). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Danilo

Nagykaraszló 1. 1509: Koztha *Danylo*, jo. (DL. 71106).

< rusz. *Данило* 'Dániel' egyh. szn. (KNIEZSA 2003²: 341). Esetleg fordított névsorrend is elképzelhető (→ **Kosztá**). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Dank

Daróc 1. 1453: Matias *dang*, jo. (DL. 81139);

Gelénés 2. 1453: Blasius *dang*, jo. (DL. 81139);

Gyarmat 3. 1452: Thoma *danch*, jo. (DL. 14584); **4.** 1459: Johanne *dank*, jo. (DL.

55658a); 1459: Johanne *dank*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Johanne *dank* (!), jo. (DL. 55660); 1459/1460: Johanne *dank* (!), jo. (DL. 55661).

< *Dank* becenév < *Dániel* v. *Damo(n)kos* v. *Damján* r. egyh. szn. rövidülése + -k bec.-képző (CsnSz.). A 3. adat a *Dancs* névhez is kapcsolható (→ **Dancs**). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Dányi

[Túr/Semjén] 1. [1468 u.]: Benedictus *danyj*, jo. (DL. 55872).

< *Dányi* (~*Dani* ~ *Danyi*) becenév < *Dániel* r. egyh. szn. rövidülése + -i mn.-képző / (kevésbé vsz.) *dányi* < *Dány* hn. (Pest vm.) (CsHnMut. 201) + -i mn.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Darabos

Tekeháza 1. 1513: Blasio *darabos*, jo. (DL. 86743).

< *darabos* ~ *darabas* 'goromba, durva, otromba, tudatlan' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Daróci

Kálmánd 1. 1446: Michael *daroczj*, jo. (DL. 13934);

Lázár 2. [1500–1520]: Valentinus *darochj*, jo. (DL. 97783);

Meggyes 3. 1513: Mathia *daroczj*, jo. (DL. 86743); 1523: Matheo *Daroczj*, jo. (DL. 71174); **4.** 1513: altero Gregorio *daroczj*, jo. (DL. 86743); **5.** 1523: Emerico *Darokj*, jo. (DL. 71174).

< *daróci* < *Daróc* hn. (Bereg, Borsod, Szatmár, Ung vm.) (CsHnMut. 202) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Darvas

Karász 1. 1481: Petrum *darwas*, fam. ign., jo. (DL. 62348).

< *darvas* ? 'darufogással foglalkozó személy' (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Dávid

Olcsva 1. 1440: Ladislao *dauid*, jo. (DL. 55194),

1440: Ladislao *Dauid*, jo. (DL. 55201), 1447:

Ladislao *dauid*, jo. (DL. 55346); **2.** 1440:

Bartholomeo similiter *dauid* dicto, jo. (DL.

55194), 1440: Bartholomeo similiter *dauid*

dicto, jo. (DL. 55201), 1447: [Bar]tholomeo

similiter *dauid* dicto, jo. (DL. 55346);

Apafalva 3. 1513: Francisco *david*, jo. (DL.

86743); **4.** 1523: Johanne *Dauid*, jo. (DL.

71174).

< Dávid r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Deák

Nyék 1. 1425: Dyonisium *dyak*, jo. (DL. 11647); **Nyírábrány 2.** 1446: Benedictus *djak*, jo. (DL. 13934); **Érpály 3.** 1463: Briccio *deak*, jo. (DL. 15882); **Ung vm.? 4.** 1467: Petrus *dyak*, jo. (DL. 45273); **5.** 1467: Michael *djak*, jo. (DL. 45273); **Gút, Aba, Körtélyes 6.** 1470: Stephano *deyak*, jo. (DL. 17017); **Pátroha 7.** [1500–1520]: pal *deak*, jo. (DL. 83022); **8.** 1521: Demetrius *dejak*, jo. (DL. 82582); **9.** 1521: Elizabet relicta Emerici *dejak*, jo. (DL. 82582); **10.** [1500–1520]: myhal *deak*, jo. (DL. 83022); **Salánk 11.** 1509: Demetrio *Dyak*, jo. (DL. 71106); **12.** 1509: Stephano *Dyak*, jo. (DL. 71106); **Veréce 13.** 1513: Johanne *deak*, jo. (DL. 86743); **Meggyes 14.** 1513: Laurentio *dyak*, jo. (DL. 86743); 1523: Laurentio *Deak*, jo. (DL. 71174); **Szinérvárja 15.** 1513: Georgio *dyak*, jo. (DL. 86743); **Bartfalva 16.** 1513: altero Johanne *dyak*, jo. (DL. 86743); **Gyula 17.** 1513: Blasio *djak*, jo. (DL. 86743); **Döge 18.** 1521: Martinus *deyak*, jo. (DL. 82582); **Pap 19.** 1521: Gregorius *dejak*, inq. (DL. 82582); **20.** 1521: Martinus *dejak*, lib. (DL. 82582); **Márok 21.** 1521: Michael *dejak*, inq. (DL. 82582); **Kisvárd 22.** 1521: Lucas *dejak*, jo. (DL. 82582); **23.** 1521: Joannes *dejak*, jo. (DL. 82582); **24.** 1521: Stephanus *dejak*, jo. (DL. 82582); **Rozsály 25.** [1521–1526]: Galli *djak*, jo. (DL. 26243); **Lök 26.** 1525: condam Mathyas *djak* (pater ipsius Marci Penthek), jo. (DL. 62463). → fia: Péntek 2.
< *deák* ~ *diák* 'tanult ember, írnok, tanuló, egyházfi' (vö. PAPP 1957: 480–1; TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **baccalarius, litteratus, scholaris.**

Dékán

[Túr/Semjén] 1. 1468: Johannes *dekan*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Johannes *dechaan*, jo. (DL. 55872);

Nyíregyház 2. 1469: Dominico *dekan*, pop., fam. (DL. 55892); **3.** 1469: Michael *similiter dekan*, pop., fam. (DL. 55892); **4.** 1469: Francisco *dekan*, pop., fam. (DL. 55892).

< *dékán* 'céhmester, határbíró, hegybíró, tizedes (utca-elöljáró), kurátor, gondnok' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Dekrei ?

Szászfalu 1. 1513: Clemente *dekrey*, jo. (DL. 86743).

< ? *dekrei* < *Dekre* v. *Dekró* hn. (ism. vm.) + -i mn.-képző. A magyarázatot a hiányzó helynévi adat kétségesse teszi. M: ? (4.1.) származási hely.

Délceg

Ung vm.? 1. 1467: Blasius *delchegh*, jo. (DL. 45273);

Vasvári 2. 1500: Johanne *delcheg*, jo. (DL. 73536); **3.** 1500: Matheo *delcheg*, jo. (DL. 73536);

Dománhida 4. 1500: Nicolao *delcheg*, jo. (DL. 73536).

< *délceg* 'szilaj, féktelen, makacs' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Demeter

Dob 1. 1446: Gallus *Demeter*, jo. (DL. 13934);

Újfalu 1. 2. 1459: Blasio *Demeter*, jo. (DL. 55650) = PAT 138; **3.** 1459: Fabiano *Demeter*, jo. (DL. 55650) = PAT 139;

Napkor 4. [1460–1480]: Mateus *demeter*, jo. (DL. 56700);

Halmi 5. 1478: Stephano *demether*, jo. (DL. 70985).

< *Demeter* ~ *Dömötör* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Nagydemeter.**

Demjén

Litke 1. 1449: Blasius *demien*, jo. (DL. 80968);

2. [1521–1526]: Blasii *dymjen*, jo. (DL. 26243);

3. [1521–1526]: Michaelis *dymjen*, jo. (DL. 26243);

Veresmart 4. 1449: Ladislaus *demien*, jo. (DL. 81139); **5.** 1521: Thomas *demjen*, jo. (DL. 82582);

Kisvárd 6. 1449: Ladislaus *demien*, jo. (DL. 81139);

Salánk 7. 1509: Ambrosio *Demyen*, jo. (DL. 71106).

< *Demjén* r. egyh. szn. (a *Damján* szn. alakváltozata) (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Damján, Dicső, Domán.**

Denke

Badaló 1. [1460–1480]: Gregorius *denchee*, jo. (DL. 56700).

< *Denke* becenév < *Demeter*, *Demjén* v. *Dénes* r. egyh. szn. rövidülése + *-ke* bec.-képző (CsnSz., vö. ÁSzt. *Denke*, *Denche*). Az összeírásban a *ch* hangértéke főként [k] (l. pl. *kereches* 'kerekes'). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Denkes ?

Kálló 1. [1430–1450]: Franciscus *denes* (!), jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Franciscus *denes*, jo. (DL. 56709); **2.** [1460–1480]: Valentinus *denes*, jo. (DL. 56700).

< ? *Denkes* becenév < *Demeter*, *Demjén* v. *Dénes* r. egyh. szn. rövidülése + *-kes* bec.-képző (CsnSz., vö. ÁSzt. *Denkus*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Derecskei

Ádám 1. 1518: Valentino *derechkei*, inq. (DL. 97664).

< *derecskei* < *Derecske* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 207) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Derezlő ?

Kálló 1. [1460–1480]: Johannes *derezlev* (?), jo. (DL. 56709).

< ism. M: ism.

Derman

Geszteréd 1. 1459/1821: Johannem *Derman*, jo. (DL. 55654).

< ném. *Derr* 'száraz' csn. (DudenFn. 186) + *-mann* patr.-képző. A név első tagját aszott, rancos bőrű személy kaphatta ragadványnévként. M: ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Dercen

Oroszka 1. 1450: Clementis *derzen*, jo. (DL. 14314).

< *Derzen* ~ *Dercen* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 206). M: ? (4.1.) származási hely.

Derzs

Petri 1. [1435–1439]: Benedictus filius Ladislai *ders* de pethrý, no. (DL. 56710); **2.** [1435–1439]: Blasius filius Petri de (!) *ders* de pethri, no. (DL. 56710) = Derzsi 2.

< *Derzs* r. vil. szn. (ÁSzt. *Ders*, *Derz*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Derzsi**.

Derzsi

Encsencs 1. 1446: Georgius *derfj*, jo. (DL. 13934);

Petri 2. 1475: Blasius *derfj* de pe[th]rý, arb. (DL. 17730) = Derzs 2; **3.** 1523: Matheo *Derffj* de Petthrý, no. (DL. 62448); 1523: Matheo *derffj* de petthrý, no. (DL. 62449); 1525: Nobilis Mathei *derfj* de petthrý ~ Mathei *derfj*, no. (DL. 62463); **4.** 1525: Egregii Johannis *derfj* de petthrý ~ prefato dicti Johannis *de[rsy]*, no. (DL. 62463); **5.** 1525: Nobilis Job *derfj* de praedicta petthrý, no. (DL. 62463); **6.** 1525: Nobilis Francisci *derfj* de dicta petthrý, no. (DL. 62463).

< *derzsi* < *Derzs* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 208) + *-i* mn.-képző / *Derzs* r. vil. szn. (ÁSzt. *Ders*, *Derz*) + *-i* patr.-képző. A nemesi család nevében a szn.-i eredet bizonyított, a család őseit, Derzset 1280 és 1289 között említik a források (vö. EngelGen. Hontpázmány nem: Petri cs.) (→ **Derzs, Sándor**). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Deszpot

Ung vm. ? 1. 1467: Clemens *dezpoth*, jo. (DL. 45273).

< *deszpot* ~ *despot* 'fejedelem' (TESz.). Vmilyen tulajdonság (pl. gőgös, kevésbé természet) metaforikus elnevezése. M: (1.1.) tulajdonság.

Detre

Feketeardó 1. 1513: Johanne *[De]threth*, jo. (DL. 86743).

< ? *Detre* r. vil. szn. (ÁSzt. *Detre*, *Detric*, *Dethreh* stb.). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Detri

Tura 1. [1460–1480]: Paulus *dettrj* (!), jo. (DL. 56700).

< ? *Detre* r. vil. szn. (ÁSzt. *Dethre*) + *-i* patr.-képző / (kevésbé vsz.) *Detre* hn. (Torda vm.) (CsHnMut. 209) + *-i* mn.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Devecser

Veresmart 1. 1449: Matheus *devecher*, jo. (DL. 81139) = DEJ 17.

< *Devecser* hn. (Szabolcs vm., ma Demecser) (CsHnMut. 210). M: (4.1.) származási hely.

Dezső

Szabolcs vm. 1. 1413: Mathyas *defew*, no. (DL. 56676);

Érpály 2. 1463: Ladislaus *desev* de lofoncz, no. (DL. 15882); 1463: Ladislaum *defew*, off. (DL. 15882);

Pap 3. 1521: Gregorius *Desew*, inq. (DL. 82582); **4.** 1521: Petrus *Defew*, jo. (DL. 82582);

Lök 5. 1525: Benedicto *defew*, iur. (DL. 62463); **6.** 1525: Blasio *defew*, iud. (DL. 62463).

< *Dezső* becenév (< lat. *Desiderius*) r. egyh. szn. rövidülése + -ő bec.-képző (CsnSz.) v. *Dezső* r. egyh. szn. (vö. ÁSzt. *Deseu*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Diák l. Deák

Dicső

Kisvárdá 1. [1521–1526]: Relicta *djzene* (!) 'Dicsőné', jo. (DL. 26243).

< *dicső* 'dicsőséges, felséges, ékes' (NySz., CsnSz.) / *Dicső* becenév < *Dienes* v. *Dimén* (< *Demjén*) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Dienis*, *Dimienus*) rövidülése + -cső bec.-képző (MIZSER 2003: 129). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Damján, Demjén, Dienes.**

Didu

Veréce 1. 1513: Blasio *dydw* (!), jo. (DL. 86743).

< rom. *Didu* becenév (< rom. *Didim* v. *David* v. *Candid* szn. becézett alakja) (DOR. 42). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Dien

Terebes 1. 1450: Thomas *djen* ~ *dien*, jo. (DL. 70896).

< *Dien* becenév < *Dienes* r. egyh. szn. rövidülése (ÁSzt. *Dien*; KNEZSA 2003²: 269). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Dienes.**

Dienes

Tura 1. [1460–1480]: Thomas *dieneſ*, jo. (DL. 56700);

Halmi 2. 1478: Georgio *djenes*, jo. (DL. 70985); **3.** 1478: Anthonio *djenes*, jo. (DL. 70985);

Salánk 4. 1509: Johanne *Dyenes*, jo. (DL. 71106);

Egres 5. 1513: Johanne *dienes*, jo. (DL. 86743);

Szinérválja 6. 1513: Petro *dyenes*, jo. (DL. 86743).

< *Dienes* r. egyh. szn. (> *Gyenes* ~ *Dénes*) (ÁSzt. *Dienus*, *Dienis*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Dicső, Dien.**

Dina

Veresmart 1. [1445–1448]: Johannes *dina*, jo. (DL. 81193); 1449: Johannes *dina*, jo. (DL. 81139).

< rom. *Dina* becenév (< rom. *Contandin* egyh. szn. becézett alakja) (DOR. 35). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Dinnyés

Meggyes 1. 1523: Petro *Djnnjjes*, jo. (DL. 71174).

< *dinnyés* 'dinnyetermesztő v. dinnyeáros' (ÉrtSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Diós

Karász 1–2. 1481: Petrum et Gregorium *djiof*, fam. ign., jo. (DL. 62349); 1481: Petrum et Gregorium *djios*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

< *diós* ? 'diófá(ka)t birtokló v. dióval kereskedő' (vö. CsnSz.). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Disznós

Pályi 1. 1415: Paulo *Gjznos*, jo. (DL. 96894);

Tas 2. 1439/1447: Stephanum *Gjznos*, jo. (DL. 13327).

< *disznós* ~ *gyisznós* 'disznópásztor, kondás' (OkI Sz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Dobi

Eszlár 1. [1459–1461]: Ladislai *dobi*, no. (DL. 56688);

Dob 2. 1500: Dominico *dobj*, jo. (DL. 73536).

< *dobi* < *Dob* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 213) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Dobó

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Franciscus *dobo*, jo. (DL. 81193); 1449: Franciscus *dobo*, jo. (DL. 81139);

Lelesz 2. [1460–1480]: Blasius *dobo*, jo. (DL. 48185); **3.** [1460–1480]: Petrus *dobo*, jo. (DL. 48185);

Kálló 4. [1460–1480]: predium Johannis *Dobo*, jo. (DL. 56700);

Tyukod 5. 1462: Ladislaus *dobo* de Thywkod, no. (DL. 55719); 1462/1469: Ladislaus *dobo* de Thywkod, no. (DL. 55899);

Szabolcs vm. 6–10. 1476: Generose Domine Veronice Relicte ac Emerici et Dominici filiorum, necnon puellarum Aduige et Anne filiarum condam Dominici *dobo* de Ruzka, no. (DL. 17783); **11.** 1476: dicti condam Dominici *dobo*, no. (DL. 17783).

< *Dobó* becenév < *Dob* r. vil. szn. -ó képzős alakja (KÁLMÁN 1989⁴: 87, CsnSz.). Esetleg a *dob* 'hajít' ige jelentésével összefüggő motiváció alapján keletkezett. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Dobos

Cseke 1. 1515: Thomas *dwbus*, jo. (DL. 82440).

< *dobos* 'dobon játszó személy (NySz.) v. 'dobkészítő' (vö. CsnSz.) / *Dobos* hn. (Bereg, Szatmár vm.) (CsHnMut. 213). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (4.1.) származási hely. → **Dobosi.**

Dobosi

Tekeháza 1. 1513: Sebastiano *dobofy*, jo. (DL. 86743).

< *dobosi* < *Dobos* hn. (Bereg, Szatmár vm.) (CsHnMut. 213) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Dobos**.

Dobra

Túrtő 1. [1480–1500]: Andreas *Dobro*, jo. (DL. 56690).

< ? *Dobra* hn. (Szatmár, Zemplén vm.) (CsHnMut. 214) / szl. *Dobra* becenév (< szl. *Dobromír* v. *Dobroszlav* vil. szn. becézett alakja) (SSJ. 6: 131). M: ? (4.1.) származási hely / szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dobrókai

Ung vm.? 1. 1467: Valentinus *dobroka*j, lib. (DL. 45273).

< *dobrókai* < *Dobróka* hn. (Bereg, Ung, Zemplén vm.) (CsHnMut. 215) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Dobrovics

Oroszka 1. 1450: Georgius *Dobro*jcz, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Galli *Dobro*jcz, jo. (DL. 14314).

< szl. *Dobrovič* szn. < szl. *Dobromír* v. *Dobroszlav* vil. szn. + -vič patr.-képző (KNEZSA 2003²: 327). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dóci

Meggyes 1. 1523: Petro *Docz*j, jo. (DL. 71174).

< *dóci* < *Dóc* hn. (Csongrád, Temes vm.) (CsHnMut. 216) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Dohár

Vámosnémeti 1. 1460/1461: Emerici *Dohar*, jo. (DL. 70910).

< szl. *dochár* 'jövendő, jós' (MIZSER 2000: 32). M: szl. ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Dóka

Váralja 1. 1478: Matheo *doka*, jo. (DL. 70985).

< *Dóka* becenév < *Dávid* r. egyh. szn. rövidülése + -ka bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dolgos

Szabolcs vm. 1. 1513: Nicolao *dolgos* de Barýlowýth, fam., no. (DL. 86743).

< *dolgos* 'intéző, ispán' (TESz.) v. 'napszámos' / 'szorgalmas, dologkedvelő' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Dolhai

Verbőc 1. 1478: Michael *dolhaj* de verbevcz, no. (DL. 70985);

Egres 2. 1513: altero Johanne *dolhay*, jo. (DL. 86743);

Dolha 3. 1513: Petri *dolhay*, no. (DL. 86743);

Litke 4. [1521–1526]: Petrus *dolhaj*, jo. (DL. 26243).

< *dolhai* < *Dolha* hn. (Máramaros vm.) (CsHnMut. 216) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely / (4.2.) lakóhely.

Domán

Lelesz 1. [1460–1480]: Elias *doman*, jo. (DL. 48185).

< *Domán* r. egyh. szn. (a *Damján* szn. alakváltozata). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Damján, Demjén**.

Dombi

Szászfalu 1. 1513: Stephano *domby*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 2. 1513: Martino *domby*, jo. (DL. 86743); 1523: Martino *Domb*y, jo. (DL. 71174).

< *dombi* 'valamely település dombos részén lakó' (CsnSz.). M: (4.2.) lakóhely.

Domcsó

Vinna 1. 1450: Mathei *domcho*, jo. (DL. 14314);

Oroszka 2. 1450: Johannes *Dompcho*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Domčo* becenév < *Dominik* szn. + -čo szl. bec.-képző (a képzőre l. KNEZSA 2003²: 308–9). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Domo

Nagymihály 1. 1450: Dominici *domo*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Domo* becenév < lat. *Dominicus* v. *Damianus* r. egyh. szn. rövidülése + -o szl. bec.-képző (KNEZSA 2003²: 293, 341). (A település szláv nyelvű lakossága miatt a magyar *Domó* névvel kapcsolatos magyarázat nem vsz.) M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Domokos

Litke 1. 1449: Anthonius *damochos*, jo. (DL. 81139) = PAT 70;

Váralja 2–3. 1478: Matheo et Anthonio *domokos*, jo. (DL. 70985);

Márok 4. 1521: Benedictus *domokos*, inq. (DL. 82582); **5.** 1521: Simon *damokus* (!), jo. (DL. 82582).

< *Domokos* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Dominucus*, *Domoncus*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Domokosi**.

Domokosi

[Túr/Semjén] 1. [1468 u.]: Georgius *domochof*j, jo. (DL. 55872) = PAT 131.

< *Domokos* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Dominucus*, *Domoncus*) + -i patr.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Domokos**.

Domorád

Pályi 1. 1415: Laurentio *domorad*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Dyonisio *domorad*, jo. (DL. 96894); **3.** 1415: Iacobus *domorad*, jo. (DL. 96894);

Kálmánd 4. 1500: Johanne *domorad*, jo. (DL. 73536).

< *Domorád* hn. (Szabolcs vm., ma Dombrád) (CsHnMut. 217–8). M: (4.1.) származási hely.

Dong ?

Kelecsény 1. 1476: Johanne *dongh*, jo. (DL. 17783).

< ? *Donk* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Donk*, *Domk*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dór

Nagykaraszló 1. 1509: Philipo *Door*, jo. (DL. 71106).

< *Dór* női becenév < *Dorotya* r. egyh. szn. rövidülése (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dorgó

Lelesz 1. [1460–1480]: Benedictus *dorgo*, jo. (DL. 48185); [1460–1480]: Benedictus *dorgo*, jo. (DL. 48185).

< ? *dorgó* vsz. 'dörgő hangon, indulatossan beszélő' (CsnSz., vö. TESz. *durrog*). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Dóri ?

Tas 1. [1521–1526]: Relicta Anthonii *dorj*, jo. (DL. 26243); **2.** [1521–1526]: Relicta Petri *dorj*, inq. (DL. 26243).

< ? *Dóri* becenév < *Dorotya* r. női egyh. szn. rövidülése + -i bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dormán

Geszteréd 1. [1450–1470]: Stephanus *dorman*, jo. (DL. 56701); [1490–1510]: Stephanus *dorman*, jo. (DL. 82989); **2.** [1450–1470]: Paulus *dorman*, jo. (DL. 56701); **3.** [1450–1470]: Valentinus *dorman*, jo. (DL. 56701); **4.** [1450–1470]: Petrus *dorman*, jo. (DL. 56701); **5.** [1450–1470]: Laurentius *dorman*, jo. (DL. 56701); **6.** [1490–1510]: Jacobi *dorman*, jo. (DL. 82989).

< *Dormán* r. vil. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dorogi

Szegegyház 1. [1490–1510]: Ladislaus *dorogj*, jo. (DL. 82989).

< *dorogi* < *Dorog(egyház)* hn. (Szabolcs vm., ma Hajdúdorog) (CsHnMut. 219) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Dorombol

[Túr/Semjén] 1. 1468: Petrus *drombol*, jo. (DL. 55872); **2.** [1468 u.]: Petrus *dorombol*, jo. (DL. 55872).

< *d(o)rombol* ~ *d(o)romboly* 'fűjással és pengével megszólaltatott népi hangszer' (TESz. *doromblya*). A szó szláv eredetű, az alakváltozatok eltérő nyelvekből származhatnak, a *doromblya* szlovák, a *drombol* ~ *dorombol* feltehetően szerb-horv. eredetű (< **drumboj*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Doroszlai

Szászberek 1. 1438: Michaelis *dorozlai*, jo. (DL. 13233).

< *doroszlai* < *Doroszló* hn. (Bács vm.) (CsHnMut. 219) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Doroti ?

Meggyes 1. 1523: Benedicto *Dorothyj*, jo. (DL. 71174).

< ? *Dorotya* r. női egyh. szn. változata. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Dorovics

Oroszka 1. 1450: Stephanus *dorowjcz*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Jacobus *dorowjcz*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Dorovič* < szl. *Dorofej* szn. rövidülése + -vič patr.-képző (KNIEZSA 2003: 327). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

°Dotor

Szirma 1. 1478: Paulus *dothor* de eadem Zýrma, no. (DL. 70985);

Hetény 2. 1478: Albertus *dothor* [de eadem hetheny], no. (DL. 70985).

< ism. M: ism.

Dózsa

Nagyida 1. 1460/1461: Gregorii *dofa*, jo. (DL. 15532).

< *Dózsa* vsz. becenév < *Dávid* egyh. szn. rövidülése + -sa bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Döge

Döge 1. 1449: Jacobos *dewge*, jo. (DL. 80968) = Dögei 1;

Salánk 2. 1509: Fabiano *Dewgew*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Laurentio *Dewgew*, jo. (DL. 71106);

Csúr 4. 1523: Thoma *dewge*, jud. (DL. 62449); 1523: Thoma *dewge*, jud. (DL. 62448).

< *Döge* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 220). M: (4.1.) származási hely. → **Dögei**.

Dögei

Döge 1. [1445–1448]: Jacobus *dewgeÿ*, jo. (DL. 81193) = Döge 1; **2.** [1445–1448]: Ladislaus *dewgeÿ*, jo. (DL. 81193); 1449: Ladislaus *dewgeÿ*, jo. (DL. 80968).

< *dögei* < *Döge* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 220) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Döge**.

Drága

Újfalú 2. 1. 1463: Michael *draga*, jo. (DL. 15882).
< *drága* 'nagyon kedves, szeretett' (TESz.) / *Drága* r. vil. szn. (ÁSznt. *Draga*, *Deraga*). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Drágfi

Bétek 1. 1514: *dragffy* Janos belthekey, no. (DL. 82399) = Béteki 2.
< *Drág* r. vil. szn. (ÁSznt. *Drag*, *Darag*) + -fi 'fia'. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Drevenák

Sztára 1. 1450: *drenenak* [ɔ: dreuenak], jo. (DL. 14314).
< szl. *drevenák* 'fából készült tárgy' (vö. SSJ. 1: 324; MIZSER 2000: 37, 91). Vsz. famegmunkáláshoz kapcsolódó foglalkozás a név alapja. M: szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Drüsszel

Nagyida 1. 1460/1461: *condam Nicolaum Drwsel*, cast. (DL. 70910); 1460/1461: Nicolaum *drwfel*, cast. (DL. 15532).
< ném. *Drüßel* 'gége, torok' (GOTTSCHALD 240; DudenFn. 204). Kiálló gégejü ember elnevezése lehetett. M: ném. (1.1.) tulajdonság.

Ducs ?

Badaló 1. [1460–1480]: Gregorius *duch*, jo. (DL. 56700);
Bátor 2. 1446: Michael *ducz*, jo. (DL. 13934).
< ? *Ducs* r. vil. szn. (ÁSznt. *Duch*, *Duh*, *Duchk*). Az ÁSznt.-ban egy 1134-es adat szerint cseh egyh. személy viseli ezt a nevet, a *Ducsk* viszont

jobbágy neve. M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Duez

Ajak 1. 1462: Pauli *Duez*, jo. (DL. 81481).
< ism. M: ism.

Dufo

Lelesz 1. [1460–1480]: Anthonius *dufo*, jo. (DL. 48185); **2.** [1460–1480]: Relicta *dufo*, jo. (DL. 48185).
< ism. M: ism.

Duklyák

Alsósárod 1. 1513: Johanne *dwklyak*, jo. (DL. 86743).
< szl. *duklyák* 'dukla' (KNIEZSA 2003²: 346). M: szl. (4.1.) származási hely.

Dúl

Szőlős 1. 1450: Johannis *dwl dicti*, jo. (DL. 70896);
Gyarmat 2. 1459: Michael *dwl*, jo. (DL. 55658a); 1459: Michael *dwl*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Michael *dwl*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Michael *dwl*, jo. (DL. 55661);
Túrtő 3. [1490–1510]: Michael *dwl*, jo. (DL. 82989);
Salánk 4. 1509: Emerico *Dwl*, jo. (DL. 71106);
Gyula 5. 1513: Paulo *dwl*, jo. (DL. 86743); **6.** 1513: Johanne *dwl*, jo. (DL. 86743); **7.** 1513: Francisco *dwl*, jo. (DL. 86743);
Apafalva 8. 1513: Simone *dwl*, jo. (DL. 86743).
< ? *Dul* ~ *Dül* r. vil. szn. (CsnSz.). Az ÁSznt.-ban nem található meg. KNIEZSA szerint szl. névadás eredménye, mely a r. magyar *Gyula* névre vezethető vissza (KNIEZSA 2003²: 343). A fenti nevek nagy része azonban a magyar nyelvterületen belül adatolható. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Dutko

Tarna 1. 1450: Demko *Dwthko*, jo. (DL. 14314).
< ? rusz. *дудко* [ditko] 'nagyapa, tekintélyes öregember' (MIZSER 2007: 83). M: szl. ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

E, É

Égető

Döge 1. [1521–1526]: *Egethe*, jo. (DL. 26243).
< *égető* < *borégető* 'pálinkafőző' (SzT.) v. *égett-borégető* (NySz. *égető*) v. a *mészégető*, *szénégető* foglalkozásnevek (NySz., CsnSz.) rövidülése / 'gyújtogató' (NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság / (5.2.) esemény.

Egresi

Sásvár 1. 1478: Ladislaus *Egreſſi* de eadem Salvar, no. (DL. 70985).
< *egresi* < *Egres* hn. (Ügöcsa, Zemplén, Borsod vm.) (CsHnMut. 234–5) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Egri

[Túr/Semjén] 1. [1468 u.]: Dorothea *Egrſi*, jo. (DL. 55872);
Szatmár m. 2. 1523: Nobiles Thomam de *Egrſi* ~ Prefatus Thoma *Egrſi*, fam. no. (DL. 71174).
< *egri* < *Eger* hn. (Heves vm.) (CsHnMut. 232) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Egyed

Oros 1. [1460–1480]: Nicolaus *eged*, jo. (DL. 56700);
Semjén 2. 1462/1469: Thoma *Eged*, jo. (DL. 55899); 1462: Thoma *Eged*, jo. (DL. 55719);
Ung vm.? 3. 1467: Andreas *Eged*, jo. (DL. 45273);
Váralja 4. 1478: Jacobo *Egyed*, jo. (DL. 70985);
Salánk 5. 1509: Georgio *Egyed*, jo. (DL. 71106);
Terebes 6. 1513: Clemente *Eggyed*, jo. (DL. 86743);
Szászfalu 7. 1513: Johanne *Eggyed*, jo. (DL. 86743).
< *Egyed* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Éh

Kisvárdá 1. 1521: Martinus *Eh* (!), jo. (DL. 82582).
< *éh* 'éhes, éhező' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Éhes**.

Éhes

Kisvárdá 1. [1450 k.]: Stephanus *ehes*, jo. (DL. 82987).
< *éhes* 'éhező' (TESz. *éh*). M: (1.1.) tulajdonság. → **Éh**.

Ekegyártó

Hosszúmacs 1. 1451: Gregorius *Ekegyaratho* (!), jo. (DL. 14467).
< *ekegyártó* 'ekekészítő mesterember' (OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Elcsik ?

Lelesz 1. [1460–1480]: Johannes *Echik* (?), jo. (DL. 48185).
< ? szl. *Elčik* becenév < szl. *Eliaš* 'Illés' + szl. *-čik* bec.-képző (KNIEZSA 2003²: 303–4). M: szl. ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Elek

Tyukod 1. 1440: Andreas *Elek* de Tykod, jud. no. (DL. 55201);
Oros 2. [1460–1480]: Johannem *clech* [ɔ: elech], jo. (DL. 56700) (Kétszer!);
Prügy 3. 1477/1718: Valentinus *Elek*, jo. (DL. 16955);
Jánk 4. [1521–1526]: Demetrius *Elek*, jo. (DL. 26243);
Geszteréd 5. 1525: Benedicto *Elek*, iud. (DL. 62463).
< *Elek* (< lat. *Alexius*) r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Éles

Hatház 1. 1451: Johannes *Eles*, jo. (DL. 14467);
Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 2. 1452: Blasio *Eles*, jo. (DL. 55498); **3.** 1452: Michaela similiter *Eles*, jo. (DL. 55498); **4–5.** 1452: Gregorio, Johanne similiter *Eles*, jo. (DL. 55498);
Lelesz 6. [1460–1480]: Johannes *Eles*, jo. (DL. 48185); **7.** [1460–1480]: Anthonyus *Eles*, jo. (DL. 48185).
< *éles* 'eszes' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Ellyés l. Illés

Emre l. Imre

Encsei

Kisvárdá 1. 1521: Emericus *Enceſi*, jo. (DL. 82582).
< *encs(e)i* < *Encs(e)* hn. (Abaúj, Heves vm.) (CsHnMut. 242) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Endes

Földes 1. 1463: Nicolaum *Endes* de feldes, no. (DL. 15882); 1463: Nicolai *Endes* de eadem [Feldes], no. (DL. 15882).

< *Endes* becenév < a lat. *Andreas* r. egyh. szn. *Endre* változatának rövidülése + *-(e)s* bec.-képző (CsnSz.) / *Endes* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 242). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Erdélyi

Olcsva 1. 1440: Stephano *Erdelyi*, jo. (DL. 55201); 1440: Stephano *Erdeli*, jo. (DL. 55194); **2.** 1440: Nicolao *Erdelyi* dicto, jo. (DL. 55194); 1440: Nicolao *Erdelyi* dicto, jo. (DL. 55201); 1447: Nicolao *Erdelyi* dictis, jo. (DL. 55346); **3.** 1447: Stephano *Erdelyi*, jo. (DL. 55346);

Kiszsadány 4. 1446: Relicta Blasii *Erdelyi*, jo. (DL. 13934);

Veréce 5. 1450: Benedictus *Erdelyi*, jo. (DL. 70896); **6.** 1513: Stephano *Erdelyi*, jo. (DL. 86743); **7.** 1513: Jacobo *Erdelyi*, jo. (DL. 86743); **Gyarmat 8.** 1452: Mathia *erdelyi*, jo. (DL. 14584); **9.** 1452: Sebastiano *Erdelyi*, jo. (DL. 14584);

Bököny 10. 1478: Benedictus *Erdelyi* [de Be-ken], no. (DL. 70985);

Mérk 11. 1500: Blasio *Erdelyi*, jo. (DL. 73536);

Salánk 12. 1509: Matheo *Erdelyi*, jo. (DL. 71106);

Pap 13. 1521: Benedictus *Erdelyi*, jo. (DL. 82582).

< *erdélyi* < *Erdelyi* 'földrajzi-történeti tájegység a Kárpát-medence keleti részén' (FNESz.) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Erdő

Gyula 1. 1450: Stephanus *Erdew*, jo. (DL. 70896).

< *Erdő* r. vil. szn. (ÁSznt. *Erdeu*) / *erdő* 'fákkal benőtt terület' (vö. ÉKsz.²). A csn. az *Erdőkerülő*, *Erdőőrző* csn.-ek v. az *erdőpásztor*, *erdőbíró* foglalkozásnevek rövidülésével keletkezhetett (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Erdődi

Bartfalva 1. 1513: Bartholomeo *Erdewdy*, jo. (DL. 86743).

< *erdődi* < *Erdőd* (Szatmár, Bereg, Szabolcs vm.) (CsHnMut. 245) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Erdős

Oros 1. 1450/1451: Petro *Erdews*, jo. (DL. 55474);

Tura 2. [1460–1480]: Thomas *erdws*, jo. (DL. 56700);

Karász 3. 1481: Lucam *Erdews*, fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Lucam *Ewrdees* (!), fam.

ign., jo. (DL. 62349); **4–6.** 1481: Valentinum ac Demetrium similiter Blasium *Erdews*, fam. ign., jo. (DL. 62348) = Ördög 17–19; **7.** 1481: Gregorium *Erdews*, fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Gregorium *Ewrdees* (!), fam. ign., jo. (DL. 62349);

Szinérváralja 8. 1513: Ambrosio *Erdews*, jo. (DL. 86743) [Sylvester János rokona (apja?)].

< *erdős* 'erdőkerülő pásztor' v. 'erdőt birtokló' (Szt., CsnSz.; KÁLMÁN 1989⁴: 87) / *Erdős* r. vil. szn. (ÁSznt. *Erdeus*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Erős

Kálló 1. 1446: Matheo *Eros*, jo. (DL. 55520);

H. n. 2. 1452: altero Matheo *Erews*, fam. ign. (DL. 55509); 1452: altero Matheo *Erews*, fam. ign. (DL. 55510);

Újfalu 1. 23. 1459: Georgio *Er[ee?]*s, jo. (DL. 55650);

Hosszúmacs 4. 1451: Stephanus *Erws* (?), jo. (DL. 14467).

< *erős* 'nagy erejű, izmos, életerős, tetterős, erőlyes, hatalmas' (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Érpályi

Szentdamján 1. 1479/1757: Valentinum *Erpályi*, jo. (DL. 10008).

< *érpályi* < *Érpály* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 246) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Értő

Nagyszekeres 1. 1515: Georgius *erthew*, jo. (DL. 82440).

< *értő* 'okos, tanult' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Esze

Ung vm.? 1. 1467: Ladislaus *Eze*, jo. (DL. 45273);

Vállaj 2–3. 1500: Martino, Johanne *Eze*, jo. (DL. 73536).

< *Esze* r. vil. szn. (ÁSznt. *Eza*, *Eze*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Eszenyi

Litke 1. [1445–1448]: Blasius *efenyi*, jo. (DL. 81193); 1449: Blasius *Efenyi*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Blasius *ezenyi*, jo. (DL. 82987);

Kálunga 2. [1500–1520]: andras *ezenyi*, jo. (DL. 83022); **3.** [1521–1526]: Petrus *Ezenyi*, jo. (DL. 26243); **4.** [1521–1526]: Mathias *Ezenyi*, jo. (DL. 26243);

Salánk 5. 1509: Briccio *Ezeny*, jo. (DL. 71106).

< *eszenyi* < *Eszeny* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 248) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Esztergályos

Csomonya 1. [1435–1436]: Paulus filius Mathius (!) dicti *Ezthergarus*, jo. (DL. 48256).
< *esztergáros* ~ *esztergályos* 'forgácsoló szerszámmal famegmunkálást végző személy, esztergályos' (vö. TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Esztergár

Szinérváralja 1. 1513: Johanne *ezthergar*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 2. 1523: Petro *Ezthergar*, jo. (DL. 71174).
< *esztergár* 'forgácsoló szerszámmal famegmunkálást végző személy; esztergályos' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

F

Fábián

Dob 1. 1500: Francisco *fabyan*, jo. (DL. 73536);
Kálunga 2. [1500–1520]: *fabian* pal, jo. (DL. 83022);
Méhtelek 3. 1509: Paulo *Fabyan*, jo. (DL. 71106); **4.** 1509: Francisco similiter *Fabyan*, jo. (DL. 71106);
Salánk 5. 1509: Benedicto *Fabyan*, jo. (DL. 71106);
Szamosszeg 6. [1521–1526]: Stephanus *fabyan*, jo. (DL. 26243); **7.** [1521–1526]: Relicta Pauli *fabyan*, jo. (DL. 26243).
 < *Fábián* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Fabian*).
 M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Fabolez

Feketeardó 1. 1513: [?] *fabolez*, jo. (DL. 86743).
 < ism. M: ism.

Fadó ?

Szászfalu 1. 1450: Nicolaus *fado*, jo. (DL. 70896).
 < ? rusz. *Φαδεῦ* [Fadej] 'Taddeus' + -o bec.-képző. M: ? szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Faggyas

[Túr/Semjén] 1. [1468 u.]: Georgius *faggas*, jo. (DL. 55872).
 < *faggyas* 'gyertyaöntő mester' (SzT.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fakó

Bolt 1. [1435–1439]: Thomas *fako* de Bolth, no. (DL. 56710).
 < *fakó* 'fénytelen, szürkés színű, jellegtelen, sárgásszürkés, fához hasonló árnyalatú bőrű, hajú' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Falko l. Falkó

Falkó

Tarna 1. 1450: Hodar *Falko* (!), jo. (DL. 14314).
 < ? *Falkó* becenév < ? *Falkos* r. vil. szn. (vö. ÁSznt. *Falcus*, *Falcus*) rövidülése + -(k)ó bec.-képző v. szl. -(k)o képző (a képzőre l. KNEZSA 2003²: 298, 343). M: ? m. v. szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Falkos**.

Falkos

Nagy Mihály 1. 1450: Martini *falkos*, jo. (DL. 14314).

< *Falkos* (igen gyakori) r. vil. szn. (ÁSznt. *Falcus*, *Falkos*; CsnSz. *Falkus*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Falkó**.

Falu

Litke 1. [1445–1448]: Paulus *falw*, jo. (DL. 81193); 1449: Paulus *falw*, jo. (DL. 80968); [1450 k.]: Paulus *falw*, jo. (DL. 82987).
 < ? **falunagy* 'falusi bíró, elöljáró' rövidülése (CsnSz.). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Faluban ?

Buj 1. 1520: Simone *falwban* (!), jud. (DL. 62439).
 < ? *faluban* szavajárás / ? 'pl. a városban, tanyán élővel szemben) a faluban lakó'. Felvethető még a hapax jellegű szóösszetétel (*falw* + *bán*) is, de ennek motivációja kétséges. M: ? (1.1.) tulajdonság / (4.1.) származási hely.

Faragó

[Túr/Semjén] 1. 1468: Petrus *farago*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Petrus *farago*, jo. (DL. 55872).
 < *faragó* 'kőfaragó, ács, favágó' v. 'szobrász' v. 'nyílfaragó' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fark

Bököny 1–2. [1450–1470]: Ladislaus et Emericus *fark*, jo. (DL. 56701); [1450–1470]: Emericus *fark*, jo. (DL. 56701); [1490–1510]: Emericus *fark*, jo. (DL. 82989); **3.** [1450–1470]: Petrus *fark*, jo. (DL. 56701).
 < *Fark* r. vil. szn. (ÁSznt. *Forc*, *Forcu*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Farkas

Kérecs 1. 1413: Thomas *farkas* de Kerchÿ, no. (DL. 56676);
Bogdány 2. [1435–1439]: Lucas filius Johannis *farkas* de Bagdan, no. (DL. 56710); 1450/1451: Lucas *farkas* de Bogdan, hr. (DL. 55474); 1460: Lucas *farkas* de Bogdan, no. (DL. 55673); **3.** 1460: Johannes *farkas* de Bogdan, iud. no. (DL. 55673); **4.** 1488: Gregorium *Farkas* de Bogdan, jud. no. (DL. 62365);
Bököny és Prügy 5. [1435–1439]: Clemens *farkas* de Beken et pigh, no. (DL. 56710); **6.** 1450: Ladislao filio Jacobi *farkas* de Beken, no. (DL. 55462);

Veresmart 7. [1445–1448]: Blasius *farkas*, jo. (DL. 81193); 1449: Blasius *farcas*, jo. (DL. 81139);

Terebes 8. 1450: Dominicus *farkas*, jo. (DL. 70896); **9.** 1513: Petro *farkas*, jo. (DL. 86743);

Magyarveresmart 10. 1450: Johannes *farkas*, jo. (DL. 70896);

Nábrád 11. 1451: Clemente *ffarkas*, fam., jo. (DL. 55490);

Kölse 12. 1452: Thomas *Farkas* de eadem [Kewlche], no. (DL. 14584); **13.** 1515: condam Michaelis *ffarkas*, no. (DL. 82440);

Eszlár 14. [1456–1457]: Michael *farkas*, jo. (DL. 56714);

[Túr/Semjén] 15. 1468: Gallus *farkaas*, jo. (DL. 55872); **16.** [1468 u.]: Gallus *Farkaas*, jo. (DL. 55872);

Farkasfalva 17. 1478: [Bene]dictus *farkas* de farkaffalva, no. (DL. 70985); **18.** 1478: [...] *farkas* de eadem farkaffalva, no. (DL. 70985);

Ajak 19. [1500–1520]: balazt (!) *farkaz*, jo. (DL. 83022);

Tuzsér 20. [1500–1520]: *farkaz*, mathiazny, jo. (DL. 83022); **21.** [1521–1526]: Blasius *farkas*, jo. (DL. 26243); **22.** [1521–1526]: Relicta Laurencii *farkas*, inq. (DL. 26243); **23.** [1521–1526]: Relicta Petri *farkas*, inq. (DL. 26243);

Feketeardó 24. 1513: Blasio *farkas* ~ *farkaf*, jo. (DL. 86743) (Kétszer!); **25.** 1513: S[tephano] *farkas*, jo. (DL. 86743);

Felsőcsongva 26. 1513: Matheo *farkas*, jo. (DL. 86743);

Nagyszekeres 27. 1515: Nicolaus *farkas*, jo. (DL. 82440);

Nagyhalász 28. 1520: Georgio *farkas*, jud. (DL. 62439); 1523: Georgio *farkas*, jud. (DL. 62448); 1523: Georgio *farkas*, jud. (DL. 62449).

< *Farkas* (igen gyakori) r. vil., majd egyh. (< *Wolfgangus*) szn. (ÁSzt. *Farcas*, *Farkasius* stb.) / *farkas* 'a kutyával rokon ragadozó állat' (TESz.). Erőre, vadságra stb. utaló metaforikus tulajdonságnév, esetleg esemény kifejezője. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság / ? (5.2.) esemény. → **Vlesko**.

Farnasi

Szentdamján 1. 1479/1757: Nicolaum *Farnassj*, jo. (DL. 10008).

< *farnasi* < *Farnas* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 255) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Farnos

Sásvár 1. 1478: Thomas *fornos* [de eadem Salfvár], no. (DL. 70985);

Salánk 2. 1509: Luca *Farnos*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Michael *similiter Farnos*, jo. (DL. 71106).

< *Farnos* ~ *Fornos* r. vil. szn. (ÁSzt. *Fornos*, *Furnos*, vö. CsnSz. *Farnas*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Fáta

Meggyes 1. 1523: Michael *fatha* (!), jo. (DL. 71174).

< *Fáta* r. vil. szn. (ÁSzt. *Fata*, *Fatha*, *Fotha*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Favágó

Meggyes 1. 1513: Francisco *fawago*, jo. (DL. 86743).

< *favágó* 'favágással foglalkozó személy' (NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fász ?

Oros 1. 1452: Ambrosio *faz* (!), jo. (DL. 55509); 1452: Ambrosio *faz* (!), jo. (DL. 55510); **2.** 1452: Benedicto *faz*, jo. (DL. 55509); 1452: Benedicto *similiter faz*, jo. (DL. 55510); **3.** 1452: Stephano *faz*, jo. (DL. 55510) = Szász 5.

< ? ném. *Fass* ~ *Faß* 'hordó'. A *Fassbinder* 'kádár' foglalkozásnév rövidülése v. hordókat birtokló személy neve lehetett (vö. DudenFn. 235). A név olvasata nagyon bizonytalan, mert a névalak írásképe a *Szász* névvel könnyen összekeverhető (*fáz* ~ *faz*), amely szintén megtalálható a településen. Az, hogy nem rontott alakként szerepel a név a *Szász* címszó alatt, a különböző összeírások eltérő névalakjai indokolják. M: ? ném. (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Fazakas l. Fazokas

°Fazath

Apafalva 1. 1523: Fabiano *Fazath* (!), jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

Fazekas l. Fazokas

Fazokas

Pap 1. 1449: Philipus *fazacas*, jo. (DL. 81139) = LAT parvus 25; **2.** 1449: Martinus *fazocas*, jo. (DL. 81139);

Nábrád 3. 1451: Anthonio *fazakas*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Anthonio *fazokas*, jo. (DL. 14584); 1459: Anthonio *fazokas*, jo. (DL. 55658a); 1459: Anthonio *fazokas*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Anthonio *fazokas*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Anthonio *fazokas*, jo. (DL. 55661); **?4.** 1452: domina Anasthasia relict *fazakas* ipsius Valentini (!), jo. (DL. 14584);

Gelénés 5. 1453: relicta [ø] *fazekas*, jo. (DL. 81139);
Lelesz 6. [1460–1480]: Petrus *fazakas*, jo. (DL. 48185); **7.** [1460–1480]: [...] *fazakas*, jo. (DL. 48185);
Oros 8. [1460–1480]: Petrus *fazukas*, jo. (DL. 56700);
[Túr/Semjén] 9. 1468: Valentinus *fazokas*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Valentinus *fazekas*, jo. (DL. 55872); **10.** 1468: Anthonius *fazokas*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Anthonius *Fazekas*, jo. (DL. 55872);
Túrtő 11. [1480–1500]: Dyonifius *fazakas*, jo. (DL. 56690);
Tagy 12. 1500: Georgio *fazekas*, jo. (DL. 73536);
Tas 13. [1500–1520]: *fazakaz* demater (!), jo. (DL. 83022);
Pátroha 14. [1500–1520]: gapar (!) *fazakaz*, jo. (DL. 83022); 1521: Caspar *fazakas*, lib. (DL. 82582); **15.** 1521: Michael *fazakas*, jo. (DL. 82582); **16.** 1521: Joannes *fazakas*, jo. (DL. 82582); **17.** 1521: Blasius *fazakas*, inq. (DL. 82582);
Szászfalu 18. 1513: Thoma *fazokas*, jo. (DL. 86743);
Tekeháza 19. 1513: Mathia *fazokas*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 20. 1513: Clemente *fazokas*, jo. (DL. 86743); 1523: Clemente *fazokas*, jo. (DL. 71174); **21.** 1513: Dionisio *fazokas*, jo. (DL. 86743);
Szőlős 22. 1513: Johanne *fazakas*, jo. (DL. 86743);
Rozsály 23. 1521: Michael *fazakas*, inq. (DL. 82582);
Hermánszeg 24. 1521: Michael *fazakas*, jo. (DL. 82582).
 < *fazokas* ~ *fazakas* ~ *fazekas* 'fazékgyártó, cserépedényt készítő kézműves' (CsnSz., KÁLMÁN 1989⁴: 82). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fejér

Gyarmat 1. 1452: Vallentino *fejér*, jo. (DL. 14584); 1459: Valentino *fejér*, jo. (DL. 55658a); 1459: Valentino *fejér*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Valentino *fejér*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Valentino *fejér*, jo. (DL. 55661);
[Túr/Semjén] 2. 1468: Michael *fejéer*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Michael *fejér*, jo. (DL. 55872);
Szaniszló 3. 1500: Alberto *feyer*, jo. (DL. 73536);
4. 1500: Gregorio *fejér*, jo. (DL. 73536);
Dománhida 5. 1500: Valentino *fejér*, jo. (DL. 73536);

Kisvárda 6. [1500–1520]: Valentino *fejér* ~ *fjér*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!);
Méhtelek 7. 1509: Benedicto *Fejér*, jo. (DL. 71106); **8.** 1509: Sebastiano *Fejér*, jo. (DL. 71106);
Szőlős 9. 1513: Georgio *feyer*, jo. (DL. 86743);
Terebes 10. 1513: Clemente *feyr*, jo. (DL. 86743); **11.** 1513: Stephano *feyr*, jo. (DL. 86743);
Veréce 12. 1513: Andrea *feyr*, jo. (DL. 86743);
Királyháza 13. 1513: Stephano *feyr*, jo. (DL. 86743);
Magyarveresmart 14. 1513: Erasio (!) *feyr*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 15. 1513: Stephano *fejér*, jo. (DL. 86743); 1523: Stephano *fejér*, jo. (DL. 71174);
Uglya 16. 1513: Nicolaus *feyr* de vgl̃ya, hr. (DL. 86743);
Pátroha 17. 1521: Albertus *fejér*, jo. (DL. 82582).
 < *fejír* ~ *fejér* ~ *fehér* 'hószínű, világos <bőrű, hajú, (ruhájú)' (TESz., CsnSz. *Fehér*). M: (1.1.) tulajdonság.

Fejértavi

Napkor 1. [1460–1480]: Martini *ferertawj* (!), jo. (des) (DL. 56700); [1460–1480]: Martinus *fejertawj*, jo. (DL. 56700).
 < *fejértavi* < *Fejértó* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 257) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Fejes

Szamosszeg 1. 1415: Petro *fejyes*, jo. (DL. 96894);
Olcsva 2. 1440: Valentino *feyes*, jo. (DL. 55194); 1440: Vallentino *ffejyes*, jo. (DL. 55201); 1447: Va[lentin]o *feyes*, jo. (DL. 55346);
Szász 3. 1448: Martinus *fejyes*, civ. (DL. 55385);
Litke 4. 1449: Anthonius *feies*, jo. (DL. 80968);
Fülöp 5. [1430–1450]: Benedictus *Feyes*, jo. (DL. 56693);
Gyarmat 6. 1459: Alberto *fejyes*, off. (DL. 55658a); 1459: Albertem *ffejyes*, off. (DL. 55660);
Sásvár 7. 1513: Anthonio *feyes*, jo. (DL. 86743).
 < *fejes* 'nagyfejű' v. 'csökönyös, hajthatatlan, makacs' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Fejír l. Fejér

Fekete

Ramocsaháza 1. 1430: Georgium filium Johannis *Fekethe* de Ramochahaza, no. (DL. 80289);

Tas 2. 1439/1447: Emericum *fekethw*, jo. (DL. 13327); **3.** [1500–1520]: temeter (!) *fekete*, jo. (DL. 83022); **4.** [1500–1520]: *fekete* peterny, jo. (DL. 83022);
Olcsva 5. 1440: Benedicto *fekethe*, jo. (DL. 55194); 1440: Benedicto *ffekethew*, jo. (DL. 55201); 1447: B[enedicto] *fekete*, jo. (DL. 55346);
Kízsadány 6. 1446: Dyonysius *fekethe*, jo. (DL. 13934);
Litke 7. [1445–1448]: Antonius *fekete*, jo. (DL. 81193); **8.** 1449: relictia Jacobi *fechete*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Relicta Jacobi *fekethe*, jo. (DL. 82987) =? LAT (niger) 2;
Szász 9. 1448: Clemens *fekethe*, civ. (DL. 55385); **10.** 1448: Georgius *fekethe*, civ. (DL. 55385);
Gyula 11. 1450: Jacobus *fekethe*, jo. (DL. 70896);
Veréce 12. 1450: Benedictus *Fekethe* ~ *fekethew*, jo. (DL. 70896);
Szegedyház 13. [1450–1470]: Ladislaus *feketew*, jo. (DL. 56701);
Hosszúmacs 14. 1451: Gallus *fekethe*, jo. (DL. 14467); **15.** 1451: Petrum similiter *fekethew*, jo. (DL. 14467); **16.** 1451: Gregorius *fekethew*, jo. (DL. 14467);
Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 17. 1452: Andrea *fekethew*, jo. (DL. 55498);
Oros 18. 1452: Michael *fekethe*, jo. (DL. 55509); 1452: Michael *fekethe*, jo. (DL. 55510);
Gyarmat 19. 1459: Mathyws filio Alberti *fekethe*, jo. (DL. 55658a); 1459: Mathia filio Alberti *feke* (!), jo. (DL. 55658); 1459/1460: Mathiws filio Alberti *fekethe*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Mathiws filio Alberti *fekethew*, jo. (DL. 55661);
Kérszemjén 20. [1460–1480]: Relicte Johannis *Fekethe*, jo. (DL. 56695); **21.** [1460–1480]: Blasii *fechete*, jo. (DL. 56700);
Semjén 22. 1462: Johanne *fekethew*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Johanne *fekethe* ~ *fekethew*, jo. (DL. 55899);
[Túr/Semjén] 23. 1468: Relicta Ladislai *Fekethe*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Relicta Ladislai *fekethe*, jo. (DL. 55872); **24.** 1468: Benedictus *fekethe*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Benedictus *fekethee*, jo. (DL. 55872);
Tyukod? 25. 1462: Michael *fekethe*, no. (DL. 55719); 1462/1469: Michael *fekethe* [de Thywkud?], no. (DL. 55899);
Üng vm.? 26. 1467: Stephanus *fekethe*, jo. (DL. 45273); **27.** 1467: Dyonysius *fekethe*, jo. (DL. 45273); **28.** 1467: relictia Johannis *fekethe*, jo. (DL. 45273);

Nyíregyház 29. 1469: Emerico *fekethe*, pop., fam. (DL. 55892);
Kelecsény 30. 1476: Blasio *fekethew*, jo. (DL. 17783);
Csicser 31. 1476: Alberto *fekethew*, jo. (DL. 17783);
Halmi 32. 1478: Petro *fekethe*, jo. (DL. 70985);
Töketeres 33. 1500: Michael *fekethee*, jo. (DL. 73536);
Alsósárod 34. 1509: Johanne *Fekethe*, jo. (DL. 71106);
Zajta 35. 1509: Benedicto *Fekethe*, jo. (DL. 71106);
Lázár 36. [1500–1520]: Gregorius *fekethe*, inq. (DL. 97783);
Szászfalu 37. 1513: Johanne *fekethe*, jo. (DL. 86743);
Terebes 38. 1513: Stephano *fekethe*, jo. (DL. 86743);
Felsőcsongva 39. 1513: Johanne *fekethe*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 40. 1513: Paulo *fekethe*, jo. (DL. 86743);
Szentmárton 41. 1513: et Alberto *fekethe*, jo. (DL. 86743);
Ádám 42. 1518: Michael *fekethe*, jo. (DL. 97664); **43.** 1518: Paulus *fekethe*, jo. (DL. 97664); **44.** 1518: Andrea *fekethe*, jo. (DL. 97664);
Pátróha 45. 1521: Joannes *fekethe*, jo. (DL. 82582);
Jánk 46. 1521: Joannes *fekethe*, jo. (DL. 82582);
Kék 47. [1521–1526]: Elie *fekethe*, jo. (DL. 26243).
 < *fekete* 'fekete hajú' v. 'sötét bőrű' (SzT., CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **niger**.

Felcső ?

Kiskaraszló 1. 1509: Johanne *Felchew*, jo. (DL. 71106); **?2.** 1509: *Felchen* (!) Joseph, jo. (DL. 71106).
 < ism. M: ism.

Félegyházi

Kisvárd 1. [1500–1520]: Paulus *felegghazj*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!).
 < *félegyházi* < *Félegyház* hn. (Bács, Bodrog, Szabolcs vm.) (CsHnMut. 259) + -i mn.-képző.
 M: (4.1.) származási hely.

Félföldű

Kálunga 1. [1450 k.]: Jacobus *felfeldw*, jo. (DL. 82987).
 < *félföldű* 'féltekés 'jobbágy'. M: (3.3.) társadalmi helyzet.

Félszemű

[*Kisvárdá*] **1.** [1450 k.]: Andree *felfemw*, jo. (DL. 82987);

Turc 2. 1478: Petro *Felzemj*, jo. (DL. 70985).
< *félszemű* 'fél szemére vak' (NySz., SzT.). M: (1.1.) tulajdonság.

Fende

Gyarmat 1. 1459: Petro *feude* [ɔ: fende], jo. (DL. 55658); 1459: Petro *feude* [ɔ: fende], jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Petro *feude* [ɔ: fende], jo. (DL. 55660); 1459/1460: Petro *feude* [ɔ: fende], jo. (DL. 55661);

Penyige 2–3. 1459/1460: Martino et Thoma *feude* (!) [ɔ: fende], jo. (DL. 55660).

< ném. *vende* [fende] 'fiú, fiatalabb, tapasztalatlanabb férfi' / 'gyalogos katona' (DudenFn. 240). M: ném. (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fenesi

Tas 1. 1439/1447: Stephanum *fenessey*, jo. (DL. 13327).

< *fenesi* < *Fenes* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 280) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Fényes

Kálló 1. [1430–1450]: Johannes *fines*, jo. (DL. 56709).

< *fjnyes* ~ *fényes* 'díszes ruhát viselő személy' (NySz., KÁLMÁN 1989⁴: 85). M: (1.1.) tulajdonság.

Fényi

Vasvári 1. 1446: Georgius *ffenj*, jo. (DL. 13934).

< *fényi* < *Fény* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 280) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ferenc

Nagymihály 1. 1450: Johannis *fferencz*, jo. (DL. 14314);

Téglás 2. 1451: Nicolaus *fferencz*, jo. (DL. 14467);

Halmi 3. 1478: Thoma [*Fere?*]ncz, jo. (DL. 70985); **4.** 1478: Dominico *ferencz*, jo. (DL. 70985);

Alsósárod 5. 1509: Laurentio *Ferencz*, jo. (DL. 71106);

Komját 6. 1509: Laurentio *Ferencz*, jo. (DL. 71106);

Nagypalád 7. 1509: Ambrosio *Ferencz*, jo. (DL. 71106);

Tekeháza 8. 1513: Stephano *ferencz*, jo. (DL. 86743);

Cseke 9. 1515: Michael *ferencz*, jo. (DL. 82440).

< *Ferenc* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Ferencgyörgy

Panyola 1. [1460–1480]: Albertus *ferenczgyergh*, jo. (DL. 56696); **2.** [1460–1480]: Jacobus Idem [*ferenczgyergh*], jo. (DL. 56696).

< *Ferenc* r. egyh. szn. + *György* r. egyh. szn. Elképzelhető, hogy a név csn. + keresztnév kapcsolatából alakult. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Ferenci

Szoboszló 1. 1451: Mathias *fferenczy*, jo. (DL. 14467);

[*Túr/Semjén*] **2.** [1468 u.]: Bartholomeus *ferenchj*, jo. (DL. 55872) = PAT 132;

Meggyes 3. 1523: Thoma *Ferenczy*, jo. (DL. 71174);

Kálmánd 4. 1500: Gregorio *ferenczy*, jo. (DL. 73536).

< *Ferenc* r. egyh. szn. + *-i* patr.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Fertály

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Thomas *fertal*, jo. (DL. 81193);

< *fertály* 'egy negyed jobbágytelek' (ÉKsz.²) / 'negyedrészes, egyfajta ürmérték' (TESz.). Vsz. negyedtelkes jobbágy neve, esetleg foglalkozással kapcsolatos elnevezés (CsnSz.). M: (3.4.) vagyoni helyzet / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fetter ?

Ung vm.? 1. 1467: Thomas *vether*, lib. (DL. 45273).

< ném. *Vetter* 'az apa fivére; unokafivér' (BAHLOW 533; DudenFn. 686). M: ném. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Fiacs

Döge 1. [1445–1448]: Johannes *fiach*, jo. (DL. 81193); 1449: Johannes *fiach*, jo. (DL. 80968);

2. [1445–1448]: Blasius *fiach*, jo. (DL. 81193); 1449: Blasius *fias* (!), jo. (DL. 80968).

< *Fiacs* r. vil. szn. (ÁSznt. *Fiach*, *Fioch*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Fiacska

Nagymihály 1. 1450: Michaelis *fjachka*, jo. (DL. 14314).

< ? *Fiacska* becenév < *Fiacs* r. vil. szn. (vö. ÁSznt. *Fiach*, *Fiacha*, *Fiadi*) + *-ka* bec.-képző / esetleg *fiacska* 'fiúcska, kisfiú'. Utóbbi jelentésben olyan személy neve lehet, akinek fia van (vö. CsnSz. *Fias*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Fias**.

Fiadom

Oros 1. 1452: Petro *fyadom* (!), jo. (DL. 55509); 1452: Petro *fyadom* (!), jo. (DL. 55510).

<fiadom vsz. 'fiacskám' <fi 'fiú' + -d kicsinyítő képző (vö. ÁSzt. *Fiadi*, FNESz. *Fiad*) + -m birt. személyjel (vö. ÓMS. *fyadom*). M: ? (1.2.) szavajárás.

Fias

Tas 1. 1439/1447: Paulum *fyas*, jo. (DL. 13327); **2.** 1439/1447: Benedictum *fyas*, jo. (DL. 13327); **Harang 3.** [1451–1461]: Anthonius filius Galli *fias*, jo. (DL. 56691);

Ung vm.? 4. 1467: Albertus *fyas*, jo. (DL. 45273);

Ajak 5. [1500–1520]: mathe *fyaz*, jo. (DL. 83022); 1521: Gregorius *Fyas* armentarius domini, arm. (DL. 82582).

<*fias* '(fiú)gyermekes' (SzT.). Az azonos nevű gyermektelen v. lánygyermekes személytől való megkülönböztetés révén jött létre a csn. (vö. CsnSz.) / *Fias* hn. (Zemplén, Sáros vm.) (CsHnMut. 284, FNESz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Fiacs, Fiacska, Fiadom.**

Fige l. Füge

Fil

Tarna 1. 1450: Anthonius *Phyl*, jo. (DL. 14314). <*Fil* becenév < *Filēp* ~ *Fülöp* r. egyh. szn. rövidülése (vö. KNEZSA 2003²: 270) v. *Fil* (igen ritka) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Fil*). Szláv név is lehet (vö. MIZSER 2000: 9). M: m. v. szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

File

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Emerico *File*, jo. (DL. 17017). <*File* becenév < *Filēp* ~ *Fülöp* rövidülése + -e bec.-képző) (KNEZSA 2003²: 270) v. *File* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *File*, *Fileh*, *Phile*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Filep

Halmi 1. 1478: Paulo *phylep*, jo. (DL. 70985); **Terebes 2.** 1513: Simone *phylep*, jo. (DL. 86743); **Tekeháza 3.** 1513: Gregorio *phylep*, jo. (DL. 86743); **4.** 1513: Paulo *phylep*, jo. (DL. 86743); **Veréce 5.** 1513: Paulo *phylep*, jo. (DL. 86743); **6.** 1513: Anthonio *phylep*, jo. (DL. 86743); **Pap 7.** 1521: Stephanus *phylep*, jo. (DL. 82582); **8.** 1521: Gregorius *phylep*, jo. (DL. 82582); **9.** 1521: Anthonius *phylep*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Anthonius *philep*, inq. (DL. 26243). **Krassó 10.** 1523: Benedicto *filep*, jo. (DL. 71174); **11.** 1523: Matheo *Philep*, jo. (DL. 71174).

< *Filep* ~ *Fülöp* r. egyh. szn. (< lat. *Philippus*) (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Files l. Füles

Filis

Terebes 1. 1523: Matheo *fljys*, jo. (DL. 71174).

Meggyes 2. 1523: Sigismundo *Phillis*, jo. (DL. 71174).

< *Filis* becenév < *Filēp* ~ *Fülöp* rövidülése + -is bec.-képző (a képzőre l. KNEZSA 2003²: 277). Az első név olvasatát a későbbi előfordulások támogatják (1604: Matheus *Filis*, Stephanus *Filis* – OL. UetC. 59: 15. 114). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Fillér

Kálló 1. [1430–1450]: Thomas *filler*, jo. (DL. 56709).

< *fillér* 'kis értékű pénzegység, jelentéktelen pénzösszeg' (ÉKsz.², TESz.). Vsz. szegény ember elnevezése (vö. CsnSz.). M: (3.4.) vagyoni helyzet.

Fínyes l. Fényes

Finta

Lelesz 1. [1460–1480]: Petrus *finta*, jo. (DL. 48185);

Salánk 2. 1509: Johanne *Fyntha*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Blasio *Fyntha*, jo. (DL. 71106);

4. 1509: Michaelē *Fyntha*, jo. (DL. 71106).

< *finta* 'fitos orrú' (TESz.) / *Finta* r. vil. szn. (ÁSzt. *Finta*, *Fintha*). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Fitos

Szölős 1. 1513: Bernaldo *fythos*, jo. (DL. 86743).

< *fitos* 'pisze orrú' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Flórián l. Forján

Fodor

Pályi 1. 1415: Paulo *Fodor*, jo. (DL. 96894);

Sáp 2. [1435–1439]: Laurentius *fodor* de Saph, no. (DL. 56710); **3.** [1435–1439]: Thomas *fodor* de Saph, no. (DL. 56710);

Töketeres 4. 1446: Stephanus *fodor*, jo. (DL. 13934);

Gyarmat 5. 1446: Petrus *fodor*, jo. (DL. 13934);

6. 1452: Thoma *fodor*, jo. (DL. 14584); **7.** 1452: Mathia *fodor*, jo. (DL. 14584); 1459: Mathia *fodor*, jo. (DL. 55658a); 1459: Mathia *fodor*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Mathia *fo[dor]*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Mathia *fo[dor]*, jo. (DL. 55661);

Kisvárd 8. [1445–1448]: Valentinus *fodor*, jo. (DL. 81193); 1449: Valentinus *fodor*, jo. (DL. 81193);

81139); [1450 k.]: Vallentinus *fodor*, jo. (DL. 82987);
Szölös 9. 1450: Relicte Ladislai *fodor*, jo. (DL. 70896);
Terebes 10. 1450: Franciscus *fodor*, jo. (DL. 70896); **11.** 1513: Petro *fodor*, jo. (DL. 86743);
Vinna 12. 1450: Georgii *Fodor*, jo. (DL. 14314);
Sámson 13–14. [1450–1470]: Blasius *fodor* filius Clemens *fodor*, jo. (DL. 56701); **15.** [1490–1510]: Simon *fodor*, jo. (DL. 82989);
Nábrád 16. 1451: Jacubo *ffodor*, fam., jo. (DL. 55490); 1459: Jacobo *fodor*, jo. (DL. 55658a); 1459: Jacobo *fodor*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Jacobo *fodor*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Jacobo *fodor*, jo. (DL. 55661);
Tunyog, Györgyteleke és Nagykecső 17. 1452: Paulo *fodor*, jo. (DL. 55498); **18.** 1452: Dyonisio *fodor*, jo. (DL. 55498); **19.** 1452: Mathia *fodor*, jo. (DL. 55498);
Kér 20–21. 1452: Stephanum *fodor* et Benedictum filium eiusdem, jo. (DL. 55498);
Sámelháza 22. 1452: Laurentius *Fodor* de Samelhaza, no. (DL. 14584);
Eszlár 23. [1456–1457]: Clemente *fodor*, jo. (DL. 56714);
Újfalu 1. 24. 1459: Mathia *fodor*, jo. (DL. 55650), 1460: Mathia *fodor*, jo. (DL. 55673); 1460: Mathia *fudur*, jo. (DL. 55674); 1461: Mathia *Fodor*, jo. (DL. 55686); **25.** 1459: Laurentio *fodor*, jo. (DL. 55650); **26.** 1459: Briccio *fodor*, jo. (DL. 55650); 1460: Briccio *fodor*, jo. (DL. 55673); 1460: Briccio *fodor*, jo. (DL. 55674); 1461: Briccio *fodor*, jo. (DL. 55686); **27.** 1459: Francisco *fodor*, jo. (DL. 55650);
Nagyar 28. 1459: Michaelae *fodor*, jo. (DL. 55658a);
Nápkor 29. [1460–1480]: Petrus *fodor*, jo. (DL. 56700);
Szatmár vm. 30. 1462/1469: Johanne *fodor*, vco. (DL. 55899); 1462: Johanne *fodor*, vco. (DL. 55719);
Szentkozma 31. 1463: Blasio *fodor*, jo. (DL. 15882);
[Túr/Semjén] 32. [1468 u.]: Blasius *fodor*, jo. (DL. 55872); **33.** 1468: Demetrius *fodor*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Demetrius *Fodor*, jo. (DL. 55872); **34.** 1468: Johannes *Fodor*, jo. (DL. 55872);
Halmi 35. 1478: Dominico *fodor*, jo. (DL. 70985);
Érpály 36–37. 1479/1757: Lucam et Mathiam *Fodor*, jo. (DL. 10008);

Pátroha 38. [1480–1500]: Benedictus *fodor*, jo. (DL. 83021); **39.** 1521: Blasius *fodor*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Blasius *fodor*, jo. (DL. 26243); **40.** 1521: Ladislaus *fodor*, lib. (DL. 82582); **41.** 1521: Joannes *fodor*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Joannes *Fodor*, jo. (DL. 26243);
Tagy 42. 1500: Francisco *fodor*, jo. (DL. 73536);
Homok 43. [1500–1520]: Luce *fodor*, jo. (DL. 97785);
Méhtelek 44. 1509: Alexio *Fodor*, jo. (DL. 71106); **45.** 1509: altero Stephano *Fodor*, jo. (DL. 71106);
Salánk 46. 1509: Michaelae *Fodor*, jo. (DL. 71106);
Meggyes 47. 1513: Ladislao *fodor*, jo. (DL. 86743); 1523: Ladislao *fodor*, jo. (DL. 71174); **48.** 1513: Georgio *fodor*, jo. (DL. 86743); **49.** 1523: Johanne *Fodor*, jo. (DL. 71174); **50.** 1523: Stephano *Fodor*, jo. (DL. 71174); **51.** 1523: Benedicto *fodor*, jo. (DL. 71174);
Színerváralja 52. 1513: Johanne *fodor*, jo. (DL. 86743);
Szászfalu 53. 1513: Anthonio *fodor*, jo. (DL. 86743);
Kereki 54. 1518: Stephano *fodor*, jo. (DL. 97664);
Ádám 55. 1518: Thomas *fodor*, inq. (DL. 97664);
Kék 56. [1521–1526]: Blasius *fodor*, jo. (DL. 26243);
Jánk 57. [1521–1526]: Joannes *fodor*, jo. (DL. 26243).
 < *fodor* 'göndör hajú' (TESz., KÁLMÁN 1989⁴: 84) / *Fodor* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Fodor*, *Fudur*). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Fogas

Salánk 1. 1509: Damiano *Fogas*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Johanne *Fogas*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Matheo *Fogas*, jo. (DL. 71106); **4.** 1509: Leonardo *Fogas*, jo. (DL. 71106);
Feketeardó 5. 1513: Stephano *fogas*, jo. (DL. 86743).

< *fogas* 'nagy, kiálló fogú' (NySz.) / 'süllő' (CsnSz.). Utóbbi jelentésben halász elnevezése lehet. M: (1.1.) tulajdonság. / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Foltos

Szamosszeg 1. 1415: Emerico *fultos*, jo. (DL. 96894); 1415: Emerico *foltus*, jo. (DL. 96890); **2.** [1521–1526]: Valentinus *folthos*, jo. (DL. 26243); **3.** [1521–1526]: Andreas *folthos*, jo. (DL. 26243).

< *foltos* 'szakadt, foltos < ruhájú, arcú v. bőré személy>' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Fónagy

Lítke 1. 1449: Gallus *folnag*, jo. (DL. 80968) = LAT judex 3;

Derecske 2. 1518: Blasio *fonagh*, fam. ign. (DL. 97664).

< *folnagy* ~ *fónagy* (< *falunagy*) 'falusi előljáró, bíró, majoros, sáfár' (TESz.). M: (3.2.) méltóság, tisztség. → **Bíró**, **judex**, **scultetus**, **villicus**.

Fonák l. Fonyák

Fonó

Kátaszentmiklós 1. 1446: Thomas *ffono*, jo. (DL. 13934).

< *fonó* 'fonással kapcsolatos munkavégzést folytató személy', 'kosárfonó' (NySz. *fonó*, *kasfonó*) v. 'sövényfonó' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fonyák

Szamoszeg 1. 1415: Blasio *Fonyak*, jo. (DL. 96894);

Kisvárdá 2. [1445–1448]: Petrus *fonyiak* (?), jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Petrus *fonyiak*, jo. (DL. 82987); **3.** [1445–1448]: Gallus *fonyiak*, jo. (DL. 81193); 1449: Gallus *fonag*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Gallus *fonyiak*, jo. (DL. 82987);

< *fonák* ~ *fonyák* 'fordított, visszás'. A szó és a jelentés csak 1636-ból adathozható (vö. TESz.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Forgács

Terebes 1. 1450: [ø] *fforgach* ~ *forgach*, jo. (DL. 70896);

Meggyes 2. 1513: Blasio *forgach*, jo. (DL. 86743); 1523: Blasio *forgak*, jo. (DL. 71174);

Pátróha 3. 1521: Lucas *forgacz*, lib. (DL. 82582).

< *forgács* 'szilánk, szálka' (TESz.). Talán esztorgályos elnevezése. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fóri

Milota 1. 1515: Clementis *forj*, jo. (DL. 82440).

< *Fóri* < *Flórián* ~ *Fórián* r. egyh. szn. rövidülése + -i bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Fórizs

Meggyes 1. 1513: Laurentio *forys*, jo. (DL. 86743);

Apafalva 2. 1513: Valentino *forys*, jo. (DL. 86743); **3.** 1523: Johanne *Foris*, jo. (DL. 71174);

4. 1523: Stephano *Foris*, jo. (DL. 71174).

< *Fórizs* < *Flórián* ~ *Fórián* r. egyh. szn. rövidülése + -s bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Forján

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Gallus *forjan*, jo. (DL. 81193); 1449: Gallus *forian* (!), jo. (DL. 81139) → neje: **2.** 1453: *forianne*, jo. (DL. 80968) → férje: **1.**;

Oros 3. 1452: Petro *florian*, jo. (DL. 55509); 1452: Petro *florian*, jo. (DL. 55510);

Andaháza 4. 1463: Michael *forjān*, jo. (DL. 15882); **5.** 1463: Johanne *similiter forjān*, jo. (DL. 15882); **6–7.** 1479/1757: Blasium et Lucam *Forian*, jo. (DL. 10008).

< *Fórián* ~ *Forján* (< *Flórián*) r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

°Forne

Apafalva 1. 1523: Valentino *Forne*, jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

Fornos l. Farnos

Forró

Nadány 1. 1479/1757: Paulus *Forro*, jo. (DL. 10008); **2.** 1479/1757: Albertus *similiter Forro*, jo. (DL. 10008).

< *forró* 'túláradó, lelkes' (SzT.) v. 'heves, lobbanékony' (ÉrtSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Forrós ?

Szamosköz 1. [1460–1480]: Paulo *for(r?)os*, jo. (DL. 56695).

< *forrós* ? 'túláradó, lelkes' (SzT.) v. 'heves, lobbanékony' (ÉrtSz.) (→ **Forró**). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Földesi

Ajak 1. 1462: Stephanum *feldefi*, jo. (DL. 81481).

< *földesi* < *Földes* hn. (Szabolcs, Borsod vm.) (CsHnMut. 287) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Földi

Geszteréd 1. [1450–1470]: Johannes *fewldi*, jo. (DL. 56701); **2.** 1459/1821: Dominicum *Feldy*, jo. (DL. 55654);

Feketeardó 3. 1513: Demetrio *fewldy*, jo. (DL. 86743); 1513: Demetrio *fewldy*, jo. (DL. 86743).

< *földi* '(az elnevezővel) azonos településről v. tájról származó személy' (NySz.). M: (4.1.) származási hely. → **Kisföldi**.

Főző

[Túr/Semjén] 1. 1468: anus *Fewzew*, jo. (DL. 55872);

Ricse 2. 1521: relicta Benedicti *fezew*, jo. (DL. 82582) → fia: **4.** **3.** 1521: Michael *fezew*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Michael *fewzew*, jo.

(DL. 26243); **4.** [1521–1526]: Fabianus *fewzew*, jo. (DL. 26243) → anyja: **2**;

Nagypalád ?5. 1509: Dominico *Fwekzew* (!), jo. (DL. 71106).

< *főző* 'szakács' v. 'égettbor-, salétrom-, pálinka-, sörfőző' (OkI Sz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Frank

Téglás 1. 1451: Jacobus similiter *ffrank*, jo. (DL. 14467) → rokona (apja?): EGY 190.

< *Frank* r. vil. szn. (ÁSznt. *Frank*, *Franc*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Fülő

Szabolcs 1. [1435–1439]: Petrus *fulo* de Zabolch, no. (DL. 56710);

Kisfalud 2. 1448: Michael *ffulo* de Kysfalud, vco. (DL. 55367).

< *fülő* ? 'fűjtatva lélegző, asztmás' (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Furtai

Újfalud 2. 1. 1463: Andrea *fvrthaj*, jo. (DL. 15882); **2.** 1479/1757: Stephanum *Furthaj*, jo. (DL. 10008); **3.** 1479/1757: Paulum *Furthaj*, jo. (DL. 10008).

< *furtai* < *Furta* hn. (Bihar vm.) + *-i* mn.-képző (BihMon. 82). M: (4.1.) származási hely.

Futaki

Meggyes 1. 1523: Blasio *fwthakj*, jo. (DL. 71174).

< *futaki* < *Futak* hn. (Bács vm.) (CsHnMut. 289) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Futamodt

Csama 1–3. 1478: Jacobus, Mathyvs et Johannes *fvthamoth* de eadem Chama, no. (DL. 70985).

< *futamodt* vsz. 'szökött jobbágy' (CsnSz. *Futamot*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (3.3.) társadalmi helyzet.

Futás

[Túr/Semjén] 1. 1468: Lucas *futas*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Lucas *futhas*, jo. (DL. 55872).

< *Futás* r. vil. szn. (ÁSznt. *Futas*) / *futás* 'egyfajta kelmével, gyapjúszővettel; futával kapcsolatos' (TESz. *futa*). A szó oszmán-török eredetű, Magyarországra kereskedelem útján került még a török hódítás előtt (első említése a TESz.-ben: 1516). Ezzel kereskedő elnevezése lehet. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Futási**.

Futási

Lázár 1. [1500–1520]: Anthonius *fwthaffj*, jo. (DL. 97783).

< ? *Futás* r. vil. szn. (ÁSznt. *Futas*) + *-i* patr.-képző. (A helynévi motiváció adathiány miatt nem vsz.). M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Futás**.

Futó

Kisvárd 1. [1445–1448]: Simon *futo*, jo. (DL. 81193); **2.** 1449: Benedictus *futo*, jo. (DL. 81139);

Meggyes 3. 1523: Alberto *futho*, jo. (DL. 71174).

< *futó* 'futár, kengyelfutó' / 'menekülő, szökött jobbágy' (EtSz., SzT.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (3.3.) társadalmi helyzet.

Füge ?

Matolcs 1. 1459: Gregorio *fyge*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Gregorio *[fyge]*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Gregorio *ffyge* (!), jo. (DL. 55660) (Kétszer!);

< ? *füge* ~ *fige* 'édes, húsos, apró magvú déli gyümölcs' (TESz.). Talán ezzel kereskedő elnevezése. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Füles

Majtény 1. 1446: Dominicus *fyles*, jo. (DL. 13934);

Kálló 2. [1460–1480]: Johannes *fyles*, jo. (DL. 56700).

< *füles* ~ *füles* 'nagy fülű' (NySz.) / *Files* ~ *Füles* r. vil. szn. (ÁSznt. *Files*, *Philes*). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Fil, File, Filep, Fillis**.

Fülöp l. Filep

Für ?

Hegyes 1. 1451: Mathe (!) *fjür* (?), jo. (DL. 14467).

< ? *für* 'fürj', vsz. a fürjész metonimikus elnevezése (vö. NySz.) / ? ném. *Führ* 'fuvaros, szekeres' (BAHLOW 151). M: ? m. v. ném. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fürdős

[Túr/Semjén] 1. 1468: Benedictus *ferewdews*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Benedictus *feredees*, jo. (DL. 55872);

Túrtó 2. [1480–1500]: Benedictus *feredes*, jo. (DL. 56690).

< *füirdős* ~ *feredős* 'fürdőházi gazda, fürdőmester' (SzT.) v. 'sebészborbély' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Fürtös

[Túr/Semjén] 1. 1468: Michael *firthees*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Michael *fjirthos*, jo. (DL. 55872); **2.** 1468: Matheus *firthees*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Mathyas (!) *ferthees*, jo. (DL. 55872); **3.** 1468: Johannes *firthees*, jo. (DL. 55872).

< *fürtös* 'göndör, fodros ‹hajú›' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Füstös

Tura 1. [1460–1480]: Clemens *fw/fwš*, jo. (DL. 56700);

Újfalu2. 2–3. 1479/1757: Matheum et Michaellem *Füsthes*, jo. (DL. 10008).

< *füstös* 'füstszínű, feketés, barna ‹bőrű›' (EtSz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

G

Gács

Szászfalu 1. 1513: Alexio *Gach*, jo. (DL. 86743);
2. 1513: Johanne *Gach*, jo. (DL. 86743);
Feketeardó 3. 1513: Simone *Gach*, jo. (DL. 86743); 1513: Simone *dach* (!) [ɔ: gach], jo. (DL. 86743).
 < *Gács* hn. (Nógrád vm.) (CsHnMut. 293). M: (4.1.) származási hely.

Gacsály

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 1. 1452: Paulo *Gachal*, jo. (DL. 55498);
Szászfalu 2. 1513: Valentino *Gachal* (?), jo. (DL. 86743).
 < *Gacsály* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 293). M: (4.1.) származási hely.

Gacsályi

Gyula 1. 1513: Michael *gachaly*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Ladislao *Gathaly*, jo. (DL. 86743);
Tekeháza 3. 1513: Alberto *Gathaly* (!), jo. (DL. 86743).
 < *gacsályi* < *Gacsály* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 293) + -i mn.-képző. A névalakok a **Gacsály** olvasatot is megengedik. M: (4.1.) származási hely.

Gagy

Lök ?1. [1460–1480]: Gregorius *gadÿ*, jo. (DL. 56700);
Gút, Aba, Körtvélyes 2. 1470: Dominico *Gagi*, jo. (DL. 17017);
 < *gagyi* < *Gagy* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 294) +? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Gál

Dob 1. 1446: Michael *Gaal*, jo. (DL. 13934);
Litke 2. [1445–1448]: Dionisius *gal*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Dyonisius *gal*, jo. (DL. 82987) = PAT 65; **3.** [1521–1526]: Relicta Martini *Gal*, jo. (DL. 26243);
Laskod 4. [1460–1480]: Gregorius *Gal*, jo. (DL. 56692);
Kérsemjén 5. [1460–1480]: Anthonio *Gal*, jo. (DL. 56695); [1460–1480]: Anthonius *gal*, jo. (DL. 56700);
Kálló 6. [1460–1480]: Nicolai *gal*, jo. (DL. 56700); **7.** [1460–1480]: Francisci *Gal*, jo. (des) (DL. 56700);

Semjén 8. 1462: Gregorio *Gal*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Gregorio *Gal*, jo. (DL. 55899); **9–10.** 1462: Valentino et Georgio *Gal* dictis, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Valentino et Georgio *Gal* dictis, jo. (DL. 55899);
Gút, Aba, Körtvélyes 11. 1470: Martino *Gal*, jo. (DL. 17017);
Vállaj 12. 1500: Benedicto *Gal*, jo. (DL. 73536);
Tuzsér 13. [1500–1520]: ambrus *gal*, jo. (DL. 83022);
Salánk 14. 1509: Gregorio *Gal*, jo. (DL. 71106); **15.** 1509: Petro *Gal*, jo. (DL. 71106);
Lázár 16. [1500–1520]: Anthonius *Gal*, jo. (DL. 97783);
Feketeardó 17. 1513: Demetrio *Gal*, jo. (DL. 86743); **18.** 1513: Clemente *Gal*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 19. 1513: Martino *gal*, jo. (DL. 86743);
Krassó 20. 1523: Gregorio *Gal*, jo. (DL. 71174); **21.** 1523: Bartholomeo *Gal*, jo. (DL. 71174); **22.** 1523: Matheo *Gal*, jo. (DL. 71174);
Józsefháza 23. 1523: Anthonio *Gal*, jo. (DL. 71174); **24.** 1523: Blasio *Gal*, jo. (DL. 71174).
 < *Gál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Gal*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Gáli, Nagygál.**

Galambos

Tét 1. 1459: Johanne *Galanbas*, jo. (DL. 55650).
 < *galambos* 'galambkedvelő' / 'galambtenyésztő v. galambárus' (vö. CsnSz.). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Gáli

Halmi 1. 1478: Georgio *galy*, jo. (DL. 70985);
Salánk 2. 1509: Andrea *Galy*, jo. (DL. 71106).
 < *Gál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Gal*) + -i patr.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Gál.**

Galyazó ?

Krassó 1. 1523: Stephano *Galyzo*, jo. (DL. 71174); 1523: Emerico *Galyzo*, jo. (DL. 71174).
 < ? *gallyazó* ~ *galyzó* vsz. 'faágat lemetsző' v. 'gallyat szedő <személy>'. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Galyzó l. Galyazó

Gáncsos

Döge 1. [1521–1526]: Benedicti *ganchyos*, jo. (DL. 26243).

< *gáncsos* 'vétkes' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Garai

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Thoma *Garay*, jo. (DL. 17017).

< *garai* < *Gara* hn. (Bodrog vm.) (CsHnMut. 296) v. † *Kara(telek)* (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 104) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Garbóci

Kisrozsály 1. 1509: Anthonio *Garboczj*, jo. (DL. 71106).

< *garbóci* < *Garbóc* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 296) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Garda

Napkor ?1. [1460–1480]: Clemens *gargia* (?), jo. (DL. 56700);

Kálmánd 2. 1500: Stephano *Garda*, jo. (DL. 73536);

Szászfalu 3. 1513: Blasio *Garda*, jo. (DL. 86743); **4.** 1513: Francisco *Garda*, jo. (DL. 86743); 1513: Francisco *Garda*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 5. 1523: Johanne *Garda*, jo. (DL. 71174).

< *garda* 'egyfajta hal' / 'kötél, zsinór' (TESz. *garda*, *korda*). Előbbi jelentésben vsz. halász, utóbbinál feltehetően kötélkészítő elnevezése. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Garna ?

Meggyes 1. 1523: *Garna* ~ *Garua* Janos (!), jo. (DL. 71174).

< ? *Garna* hn. (Trencsén vm.) (CsHnMut. 297). A magyarázat a bizonytalan olvasat miatt kétséges. M: ? (4.1.) származási hely.

Garvás

Laskod 1. [1460–1480]: Gregorius *garuas*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Gregorium *garuas*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Gregorius *Garuas*, jo. (DL. 56692); **2.** [1460–1480]: Ambrusius *garuas*, jo. (DL. 56692); **3.** [1460–1480]: Marcus *Garuas*, jo. (DL. 56692); **4.** [1460–1480]: [ø] *Garuas*, jo. (DL. 56692); **5.** 1463: Matheo *Damos* [ɔ: *Garuos*], jo. (DL. 55762); 1463: Matheo *garwas*, jo. (DL. 55764); 1463: Matheo *garuas*, jo. (DL. 55765).

< *Garvás* r. egyh. szn. < lat. *Gervasius* r. egyh. szn. rövidülése (vö. ÁSzt. *Geruas*, *Geruasius*) és veláris irányban illeszkedett alakja. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Gerves**.

Gáspár

Bököny 1. [1450–1470]: Demetrius *Gafpar*, jo. (DL. 56701);

Lelesz 2. [1460–1480]: Thomas *Gafpar*, jo. (DL. 48185);

Lázár 3. [1500–1520]: Gregorius *Gafpar*, jo. (DL. 97783);

Szinérváralja 4. 1513: Johanne *Gafpar*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 5. 1523: Gregorio *Gafpar*, jo. (DL. 71174); **6.** 1523: Andrea *Gafpar*, jo. (DL. 71174); **7.** 1523: Johanne *Gafpar*, jo. (DL. 71174).

< *Gáspár* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Gazdag

Kálló 1. [1430–1450]: Gregori (!) *gazdag*, jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Gregori *gazdag*, jo. (DL. 56709);

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 2. 1452: Blasio *Kazdagh*, jo. (DL. 55498);

Újfalu 1. 3. 1460: Benedicto *Kazdag*, jo. (DL. 55673); 1460: Benedicto *kazdagh*, jo. (DL. 55674); 1461: Benedicto *Kazdag*, jo. (DL. 55686);

Ung vm.? 4. 1467: Albertus *kazdagh*, jo. (DL. 45273); **5.** 1467: Dominicus *kazdagh*, jo. (DL. 45273);

[Túr/Semjén] 6. 1468: Franciscus *Kazdag*, jo. (DL. 55872);

Krassó 7. 1523: Benedicto *Kazdag*, jo. (DL. 71174).

< *gazdag* ~ *kazdag* 'sok pénzzel, nagy vagyonnal, anyagi értékekkel rendelkező' (TESz.). M: (3.4.) vagyoni helyzet.

Gazsó

Kisvárd 1. 1521: Martinus *gafo*, jo. (DL. 82582).

< *Gazsó* becenév < *Gáspár* r. egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Gebec

Szászfalu 1. 1450: Stephanus *Gebecz*, jo. (DL. 70896); **2.** 1450: Andreas *gebecz*, jo. (DL. 70896).

< ? ném. *Gebez* szn. (a *Gebhard* alakváltozata) (vö. *Gebbe*, *Gebeke* stb. — DudenFn. 268). A magyarázat bizonytalan. M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Gebel

Ung vm.? 1. 1467: Benedictus *Gebel* (?), jo. (DL. 45273).

< ? ném. *Gebel* szn. (a *Gebhard* alakváltozata) / ném. *Gebel* 'koponya, fej' (DudenFn. 268). M:

ném. ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Gecse

Lítke 1. [1445–1448]: Valentinus *geche*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: Franciscus *keche*, jo. (DL. 81193); 1449: Franciscus *geche*, jo. (DL. 80968); **3.** 1449: Gregorius *kecye*, jo. (DL. 80968); [1450 k.]: Gregorius *geche*, jo. (DL. 82987);

Eszlár 4. [1456–1457]: Johannem *geche*, jo. (DL. 56714);

Ung vm. ? 5. 1467: Petrus *Geche*, jo. (DL. 45273).

< *Gecse* becenév < *Gergely* r. egyh. szn. rövidülése + -cse bec.-képző (CsnSz.) v. *Gecse* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Geche*) / *Gecse* hn. (Abaúj, Bereg vm.) (CsHnMut. 298). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Gergely**.

Gede

Feketeardó 1. 1450: Thome dicti *Gede*, jo. (DL. 70896);

Őszödfalva 2. 1523: Nobilem Ladislaum *Gede* de Ewzedfalwa, no. (DL. 71174).

< *Gede* becenév < *Gedeon* r. egyh. szn. rövidülése (CsnSz.) v. *Gede* (ritka) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Gede*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gedő**.

Gedő

Őszödfalva 1. 1478: Georgius *Gedev* de Ev[zedfalva], no. (DL. 70985);

Salánk 2. 1509: Blasio *Gewdew*, jo. (DL. 71106).

< *Gedő* ~ *Gödő* becenév < *Gedeon* r. egyh. szn. rövidülése + -ő bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gede**.

Gele

Tas 1. 1439/1447: Andream *Gele*, jo. (DL. 13327).

< *Gele* becenév < *Gelén* (< *Kilián*) v. *Gellért* r. egyh. szn. rövidülése + -e bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gellért**, **Gelyén**.

Geleji

Földes 1. [1435–1439]: Nobilis domina Anna vocata consors Sebastiani *Gelej* dicti de feldes, no. (DL. 56710).

< *geleji* < *Gelej* hn. (Borsod vm.) (CsHnMut. 299) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Gellért

Devecser 1. [1521–1526]: Georgius *gelerd*, inq. (DL. 26243).

< *Gellért* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gele**.

Gellyén

Prügy 1. 1477/1718: Petrus *Gellyen*, jo. (DL. 16955);

Kisvárdá 2. [1500–1520]: Franciscus *Gelyen*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!);

Kereki 3. 1518: Thoma *Gellyen*, jo. (DL. 97664);

H. n. 4. [1521–1526]: Nicolaus *Gellyen*, jo. (DL. 26243).

< *Gellyén* r. egyh. szn. (a *Kilián* változata) (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gele**.

Gencs

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Jacobus filius Benedicti dicti dicti (!) *Gench*, jo. (DL. 48256).

< *Gencs* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 300). M: (4.1.) származási hely.

Gende ?

Tas 1. [1521–1526]: Georgii *Gende*, jo. (DL. 26243).

< ism. M: ism.

°Gener

Lelesz 1. [1460–1480]: Franciscus *gener*, jo. (DL. 48185).

< ism. M: ism.

Genőci

Rozsály 1. [1445–1448]: Emericus *genecy*, jo. (DL. 81193).

< *genőci* < *Genőc* hn. (? Szabolcs vm.) + -i mn.-képző. Feltehetően külterületi helynév. M: ? (4.1.) származási hely.

Gércei

Kisvárdá 1. 1521: Thomas Thot vel *gerchey*, jo. (DL. 82582) = Tót 40.

< *gércei* < *Gérce* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 301) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Gercse

Fülöp 1. [1430–1450]: Franciscus *Gerche*, jo. (DL. 56693).

< *Gercse* becenév < *Gergely* r. egyh. szn. rövidülése + -cse bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gergely**.

Gere

Magyarveresmart 1. 1450: Michael *Gere*, jo. (DL. 70896); **2.** 1513: Elia *Gere*, jo. (DL. 86743); **3.** 1513: Anthonio *Gere*, jo. (DL. 86743); **4.** 1513: Paulo *Gere*, jo. (DL. 86743);

Tura 5. [1460–1480]: Petri *geree*, jo. (DL. 56700);

Meggyes 6. 1513: Paulo *Gere*, jo. (DL. 86743).
 < *Gere* becenév < *Gergely* r. egyh. szn. rövidülése + -e bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gergely**.

Geredei

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Martino *Geredei*, jo. (DL. 17017).

< *geredei* < *Geregye* ~ ? *Gerede* hn. (Nógrád vm.) (CsHnMut. 302) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Gerényi

Geszteréd 1. [1450–1470]: Ambrosius *Gereni*, jo. (DL. 56701);

Sámson 2. [1450–1470]: Lucas *Gereni*, jo. (DL. 56701); [1450–1470]: Elias *Gereni*, jo. (DL. 56701).

< *gerényi* < *Gerény* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 303) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Gerepse ?

Lelesz 1. [1460–1480]: Nicolaus *Gerepses*, jo. (DL. 48185).

< ? *Gerepse* hn. (Közép-Szolnok, Zemplén vm.) (CsHnMut. 303). Az adat végződése bizonytalanra teszi a magyarázatot, elképzelhető az -i mn.-képző elírása. M: ? (4.1.) származási hely.

Gergely

Síma 1. [1460–1480]: Ladislaus *gereger*, jo. (DL. 56700);

Váncsod 2. 1497/1757: Joanne *Gergel*, jo. (DL. 10008).

< *Gergely* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gecse, Gercse, Gere, Gerőcs, Hresko**.

Gernolt

Tura 1. [1460–1480]: Johannes *gernalth*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Joannis *gernolth*, jo. (DL. 56700) (Kétszer!).

< ? *Gerolt* ~ *Gerold* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Geroldus*, *Gerolt*, *Geroult*) v. ném. *Gernot(h)* szn. (DudenFn. 274). Talán a két név összeolvadásával keletkezett a fenti névalak. M: m. v. ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Gerőcs

Homok 1. [1500–1520]: Sebastianus *Gerewch*, jo. (DL. 97785);

Salánk 2. 1509: Michael *Gyrewcz*, jo. (DL. 71106).

< *Gerőcs* becenév < *Gergely* r. egyh. szn. rövidülése + -őcs bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gergely**.

Gerves

Lelesz 1. [1460–1480]: Petrus *Gyrues*, jo. (DL. 48185);

Szászfalu 2. 1513: Johanne *Gerwes*, jo. (DL. 86743).
 < *Gerves* r. egyh. szn. < *Gervasius* (igen gyakori) r. egyh. szn. rövidülése (vö. ÁSzt. *Geruas*, *Geruasius*) és palatális irányban illeszkedett alakja. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Garvás**.

Gerzsó

Tas 1. [1500–1520]: *gerzo* gergel, jo. (DL. 83022); **2.** [1500–1520]: benedekny *gerzo*, jo. (DL. 83022).

< *Gerzsó* becenév < *Gerzson* r. egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gerzson, Nagygerzsó**.

Gerzson

Pap 1. 1521: Jacobus *Gherfan*, inq. (DL. 82582).

< *Gerzson* r. egyh. szn. (KÁLMÁN 1989⁴: 19). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Gerzsó, Nagygerzsó**.

Gesztí ?

Meggyes 1. 1523: Emerico *Kezthj*, jo. (DL. 71174).

< ? *gesztí* < *Geszt* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 306) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Gesztrédi

Tét 1. 1459: Johanne *Geftrédi*, jo. (DL. 55650); **2.** 1459: Dominico *Ceftredi*, jo. (DL. 55650).

< *gesztrédi* < *Gesztréd* hn. (Szabolcs vm., ma Geszteréd) (CsHnMut. 306) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Gétdeák

Meggyes 1. 1523: Blasio *Gethdeak*, jo. (DL. 71174).

< ? *Gét deák* < (1) *Gét* r. vil. szn. (vö. ÁSzt. *Getu*, CsnSz. *Gétfi*) + (2) *deák* 'tanult ember, írnok, tanuló, egyházi' (→ **Deák**) □ *Gétdeák* összetett szn., jelentése 'Gétdeák fia'. M: megnevezés + (3.1.) foglalkozás, tevékenység □ (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Gibárt

Komlós 1. 1513: Stephano *Gybarth*, jo. (DL. 86743).

< *Gibárt* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 308). M: (4.1.) származási hely.

Gleicher ?

Szászfalu 1. 1450: Nicolaus *glecher*, jo. (DL. 70896); **2.** 1450: Ladislaus *Glecher*, jo. (DL. 70896).

< ? ném. *Gleichen* hn. (Türingia, Alsó-Szászország stb.) (DudenFn. 279). M: ném. (4.1.) származási hely.

Gombás

Lütke 1. [1445–1448]: Petrus *gonbas*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *gombas*, jo. (DL. 80968); **2.** [1445–1448]: Clemens *gonbas*, jo. (DL. 81193); 1449: Clemens *gombas*, jo. (DL. 80968).

< *gombás* 'gombaszedő, -termesztő' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Gombos

Eszlár 1. [1456–1457]: Sebastiano *gombos*, jo. (DL. 56714).

< *gombos* 'gombkészítő mesterember, gombkötő' (KÁLMÁN 1989⁴: 82, TESz.) / 'öltözetén gombot viselő «személy»' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Goncsor ?

Szászfalu 1. 1513: Stephano *Gonchoły*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Andrea *Gonchor*, jo. (DL. 86743).

< ism. M: ism.

Gondos

Kálló 1. [1460–1480]: Gregorius *Gondos*, jo. (DL. 56700).

< *gondos* 'alapos, megbízható' v. 'munkáját gondosan végző' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Gór

Vámosnémeti 1. 1460/1461: Emerici *Goor*, jo. (DL. 70910).

< ? *gór* 'nagy, hosszú' (Oklsz.) / *Gór* r. vil. szn. (CsnSz.). M: ? (1.1.) tulajdonság / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Gordon

Lütke 1. [1445–1448]: Thomas *gordan*, jo. (DL. 81193).

< *gordon* 'gyomnövény, gaz' (TESz.). Vsz. kertjét, földjét elhanyagoló személy (vö. CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Gorondi

Egres 1. 1513: Alberto *grondj*, jo. (DL. 86743).

< *gorondi* < *gorond* 'földhát, dombhát, (fél)sziget' (TESz.) + -i mn.-képző, vsz. az ott lakó elnevezése. A szóeleji msh.-torlódás a szláv előzmény átvételének közelségére utal. M: (4.2.) lakóhely.

Gorzás

Napkor 1. [1460–1480]: Ladislaus *gorzas*, jo. (DL. 56700); **2.** [1460–1480]: Michel (!)

gorzas, jo. (DL. 56700); **3.** [1460–1480]: Thomas *Chorzas* [korzás], jo. (DL. 56700);

Szegegyház 4. [1490–1510]: Demetrius *gorfas* (!), jo. (DL. 82989).

< *gorzás* ? 'a gorzsa nevű szerszámmal dolgozó halász' (vö. MTsz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Gothárd

Gyarmat 1. 1459: Johanne *Bothard* [ɔ: Gothard], jo. (DL. 55658); 1459/1460: Johanne *Gathard* (!), jo. (DL. 55661) = Gothárdi 1, Kocsordi 1; **2–3.** 1459: Thoma et Stefano *Bathard*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Thoma et Stephano *Gothard* (!), jo. (DL. 55661); 1459: Thoma *Gothard*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Thoma *gothard* (!), jo. (DL. 55660); 1459: Stephano *Gothard*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Stephano *Gathard* (!), jo. (DL. 55660); **4.** 1459: Thoma *bathar* [ɔ: Gathar(d)?], jo. (DL. 55658); 1459/1460: Thoma *Gothard* (!), jo. (DL. 55661) = DEJ 22. (Feltehetően külön személy, mert mindkét oklevélben kétszer szerepel különböző névalakkal.)

< *Gothárd* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 312).

A helynévi eredetet a *de* prepozíciós alakok és az alakváltozatok támogatják (vö. DEJ 22). M: (4.1.) származási hely. → **Gothárdi, Kocsárd.**

Gothárdi

Gyarmat 1. 1459: Johanne *Gothardj*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Johanne *Gothardj* (!), jo. (DL. 55660) = Gothárd 1, Kocsordi 1.

< *Gothárd* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 312) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Gothárd.**

Gödény

Gödényháza 1. 1478: Laurentius [*G*]evden [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985).

< *Gödény* r. vil. szn. (ÁSznt. *Guden*, *Gueden*, *Geuden*) / *gödény* 'pelikán, kócsag' (TESz.). A sokat ivó v. nagyétkü v. lógó tokájú, esetleg kiálló gégejű ember elnevezése lehet (A. MOLNÁR 1989: 360–7). A hn. a szn.-i eredetet támogatja. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / ? (1.1.) tulajdonság.

Gödő l. Gedő

Gödör

Meggyes 1. 1513: Paulo *Gewder*, jo. (DL. 86743); **2.** 1523: Thoma *Geder*, jo. (DL. 71174).

< *gödör* 'verem' (Oklsz., NySz.). Talán gödröt, vermet ásó személy v. gödör mellett lakó elne-

vezése. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (4.2.) lakóhely.

Gömböc

Nagymihály 1. 1450: Clementis *Gewmbecz*, jo. (DL. 14314).

< *gömböc* 'gömbölyű, alacsony termetű ember' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Göncöl

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Martinus *cewncel*, jo. (DL. 81193); 1449: Martinus *kevnchel*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Martinus *kenchel*, jo. (DL. 82987); **2.** 1521: Philippus *Kencel*, jo. (DL. 82582); **3.** [1521–1526]: Relicta Philippi *genchel*, jo. (DL. 26243). → férje: **2**; **4.** 1521: Ambrosius *Chencel*, jo. (DL. 82582); **5.** 1521: Anthonius *Chencel*, jo. (DL. 82582).

< *Göncöl* r. vil. szn. (ÁSznt. *Guncel*, *Kunchel*, *Cuncul*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Göndör

Lök 1. [1460–1480]: Matheus *gwndor*, jo. (DL. 56700).

< *göndör* 'göndör 'hajú' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Görbe

Szegegyház 1. [1450–1470]: Thomas *Gewrbe*, jo. (DL. 56701).

< *görbe* 'púpos, hajlott hátú' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Görcs

Halmi 1. 1478: Johanne *Gevrch* (!), jo. (DL. 70985); **2.** 1478: Thoma *Gevrch*, jo. (DL. 70985);

Váralja 3. 1478: Alexio *Gercz*, jo. (DL. 70985).

< *görcs* 'fájdalmas izomösszehúzódnás' (TESz.). Vsz. ebben szenvedő személy metonimikus elnevezése (l. még OklSz. *Görcsös*). M: (1.1.) tulajdonság.

Görény ?

Szölös 1-2. 1513: Thoma, Cristiano *kwrhyn*, jo. (DL. 86743).

< ? *görény* ~ *görhíny* (~ *gërhíny*) 'a macskánál kisebb, veszélyben büzt árasztó ragadozó állat' (vö. TESz. *görény*). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Gőse

Csalános 1. 1500: Johannem *Gewfe*, jo. (DL. 73536); **2.** 1500: Benedictum *Gewfe*, jo. (DL. 73536).

< ? *Gőse* r. vil. szn. (ÁSznt. *Geuse*, *Geusa*, *Geus*, l. még CsnSz. *Gős*, *Gőse*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Grósz

Szászfalu 1. 1513: Johanne *gras*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Nicolao *Gros*, jo. (DL. 86743).

< ném. *gross* 'nagy' v. 'kövér' (BAHLOW 187; DudenFn. 292). M: ném. (1.1.) tulajdonság.

Guba

Hosszúmacs 1. 1451: Vincentius *Guba*, jo. (DL. 14467);

Gút, Aba, Körtvélyes 2. 1470: Andrea *Guba* (?), jo. (DL. 17017).

< *guba* 'gyapjas, fürtös felsőruha' (TESz.). A csn. vsz. metonimikus névadással keletkezett v. a *gubacsapó* foglalkozásnévből rövidült (vö. CsnSz.). / ? *Guba* r. vil. szn. (vö. ÁSznt. *Guba*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Gubás**.

Gubás

Pályi 1. 1415: Johanne *Gubas*, jo. (DL. 96894).

Kisvárdá 2. [1445–1448]: Johannes *gwbus*, jo. (DL. 81193);

Szászfalu 3. 1450: Mathias *Gwbas*, jo. (DL. 70896);

Eszlár ?4. [1460–1480]: Barabas *gubbos*, jo. (DL. 56700).

< *gubás* 'gubakészítő mester, gubacsapó' (SzT.) / 'bolyhos, gyapjas kabátot, gubát viselő <személy>' (OklSz.) v. (kevésbé vsz.) 'bolyhos <ruhájú, hajú>' (vö. NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / ? (1.1.) tulajdonság. → **Guba**.

Gulacs

Bátor 1. 1500: Stephano *Gwlach*, jo. (DL. 73536);

Majtény 2. 1500: Michaela *Gjwlach*, jo. (DL. 73536).

< *gulacs* 'kopasz, tar' (OklSz., NySz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Gulács** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság.

Gulács

Az adatokat l. **Gulacs** c. alatt.

< *Gulács* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 317). M: (4.1.) származási hely.

Guzsaly

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Demetrius *cufal*, jo. (DL. 81193); 1449: Demetrius *chufal*, jo. (DL. 81139).

< *guzsaly* ~ *kuzsaly* 'kézi fonáshoz használatos eszköz, amelynek pálcájára a megfonni való szösz, gyapjút tekerik' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Gvárdián

H. n. 1. [1521–1526]: Pauli *Guarghyán*, jo. (DL. 26243).

< gvárdián ~ gvárgyián ’(ferences, kapucinus és

minorita) szerzetesrendi házfőnök’ (TESz.). M: (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Gvárgyián l. **Gvárdián**

Gy

Gyakfali l. Gyakfalvi

Gyakfalvi

Szölös **1.** 1513: Michael *Gyakfaly*, jo. (DL. 86743);

Tekeháza **2.** 1513: Emerico *Gyakfaly*, jo. (DL. 86743).

< *gyakfalvi* ~ *gyakfali* < *Gyakfalva* hn. (Ugocsa vm.) (CsnHnMut. 319) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Gyalkos l. Gyilkos

Gyárfás

Szamosszeg **1.** [1521–1526]: Georgius *Gyarphas*, jo. (DL. 26243);

Ajak **2.** [1480–1500]: Matheus *Gyarwas* (!), jo. (DL. 83021).

< *Gyárfás* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Gyarmat

Olcsva **1.** 1440: Petro [*Gyarma*]*th*, jo. (DL. 55194) = DEJ 23.

< *Gyarmat* hn. (Sztatmár vm.) (CsnHnMut. 320). M: (4.1.) származási hely. → **Gyarmati**.

Gyarmati

Cseke **1.** 1515: Gregorius *Gjarmathj*, jo. (DL. 82440); **2.** 1515: Valentinus *Gjarmathj*, jo. (DL. 82440).

< *gyarmati* < *Gyarmat* hn. (Sztatmár vm.) (CsnHnMut. 320) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Gyarmat**.

Gyékényes

Kér **1.** [1430–1450]: Michael *Gechenes*, jo. (DL. 56693);

Lelesz **2.** [1460–1480]: Blasius *Ghekenes*, jo. (DL. 48185);

Ádám **3.** 1518: Petrus *Gyekenjes*, jo. (DL. 97664).

< *gyékényes* 'vizes árokban növe, hosszú szárú, barna buzogányú növényből szőnyeget, takarót készítő mesterember; gyékényszövő' (vö. TESz. *gyékény*; CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Gyenge

[*Sámson*] **1.** [1490–1510]: Ladislaus *Genge*, jo. (DL. 82989), [1490–1510]: predium Ladislai *Genge*, jo. (DL. 82989); **2.** [1490–1510]: Stephanus *Genge*, jo. (DL. 82989).

< *gyenge* 'nyomorúságos, erőtlén' / 'fiatal, zsenge' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság / (1.3.) életkor.

Gyilkos

Tét **1.** 1459: Dominico *djalkos*, jo. (DL. 55650).

< *gyilkos* ~ *gyalkos* 'emberéletet kioltó <személy>' (TESz., NySz.). M: (5.2.) esemény.

Gyisznós l. Disznós

Gyöngyös

Szamostelek **1.** 1523: Alberto *Gyengyēs* [gyēngyēs], jo. (DL. 71174).

< *gyöngyös* ? 'gyöngyfűző' (CsnSz.) / 'gyöngyöt viselő személy'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Gyöngyösi**.

Gyöngyösi

Hatház **1.** 1451: Valentinus *Gengefj*, jo. (DL. 14467);

Kálló **2.** [1460–1480]: Benedictus *Gyengyefj*, jo. (DL. 56700);

Homok **3.** [1500–1520]: Johannes *Gengyeffj*, jo. (DL. 97785); **4.** [1500–1520]: Stephanus *Gyengyeffj*, inq. (DL. 97785).

< *gyöngyösi* < *Gyöngyös* hn. (Heves vm.) (CsnHnMut. 325) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Gyöngyös**.

Gyönyörű

Nábrád **1.** 1451: Clemente *generw* [gyēnyērű], fam., jo. (DL. 55490);

Pap **2.** 1521: Gregorius *Generew*, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Gregorius *Genjērew*, jo. (DL. 26243); **3.** 1521: Mathias *Generew*, jo. (DL. 82582); **4.** 1521: Benedictus *Generew*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Benedicti *Genjērew*, jo. (DL. 26243); [1521–1526]: Benedictus *genjērew* (!), jo. (DL. 26243); **5.** [1521–1526]: Joannes *genjērew*, jo. (DL. 26243).

< *gyönyörű* 'kedves, vidám' v. 'nagyon szép' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Kisgyönyörű**.

Győrfi

Nagyrozsály **1.** 1509: Anthonio [...] *Gyewrgffy*, jo. (DL. 71106);

Salánk **2.** 1509: Petro *Gyewrffy*, jo. (DL. 71106);

Szölös **3.** 1513: Thoma *Gyeweffy* (!), jo. (DL. 86743);

Ártánd 4. 1518: Johannes (!) *Gerghffj*, jo. (DL. 97664); **5.** 1518: Nicolao *Gyerffj* (!), jo. (DL. 97664); **6.** 1518: Luca similiter *Gyergffj*, jo. (DL. 97664); **7.** 1518: Francisco *Gyerffj*, jo. (DL. 97664); **8.** 1518: Elias *Gjewrghffj*, jo. (DL. 97664); **9.** 1518: Andrea *Gyergyffj*, jo. (DL. 97664); **10.** 1518: Augustino *Gyergffj*, jo. (DL. 97664).

< *György* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Georgius*, *Gerg*) rövidülése (l. még ÁSzt. *Geur*) + -fi 'fia' (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **György**.

György

Ártánd 1. 1518: Lucas *Gywrj*, jo. (DL. 97664). < *György* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Georgius*, *Gerg*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Györffi**, **Győri**, **Györke**, **Györkös**, **Gyüre**, **Véggyörgy**.

Győri

Sáp 1. [1435–1439]: Nobilis domina Margaretha vocata relicta Mathie *Gewrj* de Saaph, no. (DL. 56710);

Lítke 2. [1445–1448]: Clemens *gewrj*, jo. (DL. 81193);

Pátróha 3. [1500–1520]: ambros *gwrj*, jo. (DL. 83022); 1521: Ambrosius *Gherj*, lib. (DL. 82582).

< *győri* < *Győr* hn. (Ung, Bihar vm.) (CsHnMut. 325) + -i mn.-képző / *Győri* szn. < *György* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Georgius*, *Gerg*) rövidülése (l. még ÁSzt. *Geur*) + *i* patr.-kéző. M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **György**.

Györke

Gyarmat 1. 1459: Jacobo *Gjerke*, jo. (DL. 55658a); 1459: Jacobo *gerke*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Jacobo *Gjerke*, jo. (DL. 55661); 1459/1460: Jacobo *Gjewrke*, jo. (DL. 55660); **Lítke? 2.** 1470: Barnabe *Gjvrke*, jo. (DL. 81716);

Pap 3. 1521: Ambrosius *Gerke*, inq. (DL. 82582).

< *Györke* (~ *Gyerke*) becenév < *György* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Georgius*, *Gerg*) rövidülése (l. még ÁSzt. *Geur*) + -ke bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **György**.

Györkös

Kálóna 1. [1445–1448]: relicta Blasii *gerkes*, jo. (DL. 81193); **2.** 1449: Petrus *gerkes*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Petrus *gwrkws*, jo. (DL. 82987); **3.** [1500–1520]: andras *gwrkecz*, jo.

(DL. 83022); **4.** [1521–1526]: Petrus *Gerkews*, jo. (DL. 26243); **5.** [1521–1526]: Michael *Gerkews*, jo. (DL. 26243);

Veresmart 6. 1521: Martinus *Gherkes*, jo. (DL. 82582).

< *Györkös* (~ *Gyërkës*) becenév < *György* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Georgius*, *Gerg*) rövidülése (l. még ÁSzt. *Geur*) + -kös/kës bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **György**.

Gyula

Sáp 1. [1435–1439]: Nobilis domina Elena vocata consors Ladislai *Gwla* de Saph, no. (DL. 56710);

Vállaj 2. 1446: Nicolaus *Gjwla*, jo. (DL. 13934);

Pócs 3. [1460–1480]: Petrus *Gjwla*, jo. (DL. 56696);

Kálló 4. [1460–1480]: Anthonius *Gjula* (!), jo. (DL. 56700);

Lelesz 5. [1460–1480]: Mychael *Giula*, jo. (DL. 48185); **6.** [1460–1480]: Nicolaus *Giula*, jo. (DL. 48185);

Kökényes 7. 1478: Thoma *Gjwla*, jo. (DL. 70985);

Bartfalva 8. 1513: Johanne *Gywla*, jo. (DL. 86743);

Lítke 9. [1521–1526]: Georgius *Gjwla*, jo. (DL. 26243); **10.** [1521–1526]: Laurencius *Gjwla*, inq. (DL. 26243); **11.** [1521–1526]: Relicta Elie *Gjwla*, jo. (DL. 26243).

< *Gyula* (igen gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Giula*, *Geula*) / *Gyula* hn. (Ugocsa, Békés vm.) (CsHnMut. 327). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Gyulaházi

Lítke 1. [1445–1448]: Johannes *gwlahazi*, jo. (DL. 81193).

< *gyulaházi* < *Gyulaháza* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 327) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Gyüge

Szoboszló 1. 1451: Petrus *Gyghe*, jo. (DL. 14467); **2.** 1451: Valentinus similiter *Gyghe*, jo. (DL. 14467).

< *gyüge* 'félkegyelmű, ostoba, ügyefogyott' (OkISz., TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Gyügye

Az adatokat l. **Gyüge** alatt.

< *Gyügye* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 328). M: (4.1.) származási hely. → **Gyügyei**.

Gyügyei ?

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Sebastiano *Gugj* (?), jo. (DL. 17017).

< ? *gyügyei* ~ *gyügi* < *Gyügye* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 328) + -i mn.-képző. M: ? (4.1.) származási hely. → **Gyügye**.

Gyüre

Olcsva 1. 1440: Johanne *Gwre*, jo. (DL. 55194); 1440: Johanne *Gwre*, jo. (DL. 55201); 1447: Johanne *Gywrw*, jo. (DL. 55346);

Litke 2. 1449: Stephanus *gwre* (!), jo. (DL. 81139) = Gyüre 1; **3.** 1449: Damianus *gure* (!), jo. (DL. 80968) = Gyüre 2; **4.** 1449: Johannes *gwre* (!), jo. (DL. 80968) = Gyüre 3;

Kálló 5. [1460–1480]: Blasius *Gjre*, jo. (DL. 56700);

Semjén 6. 1462: Emerico *Gjrew*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Emerico *Gjrew*, jo. (DL. 55899);

Váralja ?7–8. 1478: Dominico et Benedicto *Gevre*, jo. (DL. 70985); **?9.** 1478: Martino *Gevre* (!), jo. (DL. 70985); **?10–11.** 1478: Sebastiano et Thoma *Gerev*, jo. (DL. 70985).

< *Gyüre* hn. (Szabolcs v. Szatmár vm.) (CsHnMut. 328) / *Gyüre* becenév < *György* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Georgius*, *Gerg*) rövidülése + -e bec.-képző (CsnSz.). A litkei adatok biztosan hn.-i eredetűek. M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, le-származás. → **György**, **Gyüre**.

Gyüre

Litke 1. [1445–1448]: Stephanus *gwrey*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Stephanus *gwrej*, jo. (DL. 82987) = Gyüre 2; **2.** [1445–1448]: Damianus *gwrej*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Dampyanus *gwrey*, jo. (DL. 82987) = Gyüre 3; **3.** [1445–1448]: Johannes *gwrej*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Johannes *gwrej*, jo. (DL. 82987) = Gyüre 4; **4.** [1521–1526]: Gaspar *Gjwrej*, jo. (DL. 26243); **5.** [1521–1526]: Philippi *Gjwre* (!), jo. (DL. 26243).

< *gyüre* < *Gyüre* hn. (Szabolcs v. Szatmár vm.) (CsHnMut. 328) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Gyüre**.

Gyűrűs

Gyarmat 1. 1459: Petro *Gjwrws*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Petro *Gjwrus*, jo. (DL. 55660) = Seres 5;

Nagyrozsály 2. 1509: Petro *Gywrews*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Matheo *Gyewres*, jo. (DL. 71106), **4.** 1509: Stephano *Gywros*, jo. (DL. 71106); **5.** 1509: Alberto similiter [*Gywros*], jo. (DL. 71106).

< *gyűrűs* 'gyűrűt készítő mesterember, ötvös' / 'gyűrűt viselő <személy>; jegyes' (OkISz., NySz.) / *Gyűrűs* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 328). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (4.1.) származási hely.

H

Hajas

Kismuzsaly 1. [1435–1436]: Paulus dictus *hajyas*, jo. (DL. 48256);
Olcsva 2. 1440: Benedicto *hyas* [ɔ: hayas], jo. (DL. 55201), 1440: Benedicto *hajyas*, jo. (DL. 55194), 1447: Benedicto *hajyas*, jo. (DL. 55346);
Kirva 3. 1450: Johannes *hajyas*, jo. (DL. 70896);
Lelesz 4. [1460–1480]: Stephanus *hajyas*, jo. (DL. 48185); **5.** [1460–1480]: Gregorius *hayas*, jo. (DL. 48185).
 < *hajas* vsz. 'dús v. borzos hajú' (vö. NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Hájas

Az adatokat l. **Hajas** alatt.
 < ? *hájas* 'elhízott, kövér' (ÉrtSz., ÉKsz.², CsnSz.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Hajgató

Nádudvar 1. 1489/1756: quondam Michaelis *Hajgato*, jo. (DL. 73532).
 < *hajgató* 'jajgató, siránkozó, panaszkodó' (OkSz. *hajgat*). M: (1.1.) tulajdonság. → **Hejgető, Jejgető.**

Hajnal

Kisvárda 1. [1445–1448]: Nicolaus *hajnal*, jo. (DL. 81193), 1449: Nicolaus *halinal*, jo. (DL. 81139);
Pányok 2. 1460/1461: Georgius *Haynal*, jo. (DL. 70910); **3.** 1460/1461: Marcus similiter *Haynal*, jo. (DL. 70910); **4.** 1460/1461: Emericus *Haynal*, jo. (DL. 70910);
Laskod 5. [1460–1480]: Clemens *hanjyal* ~ Clementis *hanial* (!) [ɔ: hañnal ~ hainal], jo. (DL. 56700);
Ung vm.? 6. 1467: Ladislaus *hajnal*, lib. (DL. 45273);
Devecser 7. [1521–1526]: Emericus *hajnal*, jo. (DL. 26243); **8.** [1521–1526]: Relicta Sebastiani *hajnal*, jo. (DL. 26243).
Meggyes 9. 1523: Stephano *Hanal*, jo. (DL. 71174).
 < *hajnal* 'virradat, pirkadat' (TESz.). A korán ke-
 lö, korán dologhoz látó ember metonimikus elne-
 vezése lehetett (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Halász

Nábrád 1. 1459: Paulo *halaz*, jo. (DL. 55658a), 1459: Paulo *halaz*, jo. (DL. 55658); 1459/1460:

Paulo *halaz*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Pau-
 lo *halaz*, jo. (DL. 55661);

Kelecsény 2. 1476: Thoma *halaz*, jo. (DL. 17783);

Túrtó 3. [1490–1510]: Dionisi *halaz*, jo. (DL. 82989);

Királyháza 4. 1513: Georgio *halaz*, jo. (DL. 86743); **5.** 1513: Bartholomeo *halaz*, jo. (DL. 86743);

Csécse 6. 1515: Gregorius *halaz*, jo. (DL. 82440);

Gyügye 7. 1521: Andreas *halaz*, jo. (DL. 82582);

8. 1521: Christophorus *halaz*, jo. (DL. 82582), [1521–1526]: Cristoferus *halaz*, jo. (DL. 26243);

9. 1521: Jacobus *halaz*, inq. (DL. 82582), [1521–1526]: Jacobus *halaz*, jo. (DL. 26243);

Tuzsér 10. [1521–1526]: Gregorius *halaz*, jo. (DL. 26243);

Szentmihály 11. 1525: Martino *Halaz*, iud. (DL. 62463).

< *halász* 'halászattal foglalkozó személy' (ÉKsz.²) / (kevésbé vsz.) *Halász* hn. (két telepü-
 lés Szabolcs vm.-ben) (NÉMETH 1997: 88; CsHnMut. 332). M: (3.1.) foglalkozás, tevékeny-
 ség / (4.1.) származási hely. → **Halászi.**

Halászi

Halmi 1. 1478: Benedicto *halaz*ji, jo. (DL. 70985).

< *halászi* < *Halász* hn. (két település Szabolcs
 vm.-ben) (NÉMETH 1997: 88; CsHnMut. 332) + -i
 mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Halász.**

Halk

Nagymihály 1. 1450: Andree *Halk*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Blasii *Halk*, jo. (DL. 14314).

< *halk* 'csendes v. lassú' (TESz.). M: (1.1.) tulaj-
 donság.

Hallja

Ajak 1. 1521: Gregorius *Halja*, jo. (DL. 82582).

< a *hall* ige felszólító módú alakja. Vsz.
 szavajárási gúnynévből alakult (vö. N. FODOR
 2002: 71). M: (1.2.) szavajárás.

Halma

Lök 1. 1525: condam Gregorius *Halma*, jo. (DL. 62463).

< ? *Halmaj* hn. (Abaúj, Heves vm.) (CsHnMut.
 333) pusztá, képző nélküli alakja (→ **Halmaji** 1.
 adat). M: (4.1.) származási hely.

Halmaji

Lök 1. 1424: Alterem Michaellem *halmay*, jo. (DL. 54380);
Szász 2. 1448: Georgius *halmaj*, civ. (DL. 55385);
Szölös 3. 1513: Dominico *halmay*, jo. (DL. 86743).
 < *halmaji* < *Halmaj* hn. (Abaúj, Heves vm.) (CsHnMut. 333) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Halma**.

Halmi

Lázár 1. [1500–1520]: Stephanus *Halmj*, inq. (DL. 97783).
 < *halmi* < *Halmi* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 333) +? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Háló

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Blasius *halo*, jo. (DL. 81193).
 < *háló* 'halászháló' (SzT., TESz.). Vsz. hálót birtokló v. hálókötő, hálócsináló (NySz.) foglalkozású személy neve lehetett. M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Halott ?

Pap 1. [1445–1448]: Gregorius *halot*, jo. (DL. 81193) = Hályog 1.
 < ? *halott* 'elhunyt' (Oklsz.) v. 'tetszhalott'. A név bizonytalanságát a kérdéses motiváció mellett a párhuzamos névalakok **Hályog**ként való értelmezése is fokozza. A szóvégi *t* elképzelhető, hogy *c* helyett áll, és így olvasata a többi névalakéval azonos. A fenti értelmezés esetében nagyon sápadt arcú személy vagy tetszhalott elnevezése lehetett. M: ? (1.1.) tulajdonság / (5.2.) esemény.

Hályog ?

Pap 1. 1449: Gregorius *halog*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Gregorius *halok* (!), jo. (DL. 82987) = Halott 1.
 < *hályog* 'egyfajta szembetegség' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Hamar

Gyarmat 1. 1452: Johanne *hamar*, jo. (DL. 14584); 1459/1460: Johanne *hamar* (!), jo. (DL. 55660); 1459/1460: Johanne *hamar* (!), jo. (DL. 55661).
 < *hamar* 'gyors, serény' (TESz., Oklsz.). M: (1.1.) tulajdonság / (1.2.) szavajárás.

Hámos

Kálló 1. [1430–1450]: Benedictus *hamus*, jo. (DL. 56709);
Kisvárdá 2. 1449: Gregorius *hamus*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Gregorium *hamos*, jo. (DL. 82987);

Tét 3. 1459: Gregorio *hamus*, jo. (DL. 55650);
Veréce 4. 1513: Ladislao *hamos*, jo. (DL. 86743);
Magyarveresmart 5. 1513: altero Stephano *hamos*, jo. (DL. 86743).
 < *hámos* 'hámverő' (CsnSz. *Hámos*, *Hámverő*) v. 'hámcsináló' (NySz.) / 'vmilyen (különleges) hámot birtokló «személy»' (vö. Oklsz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Hancso

Salánk 1. 1509: Johanne *Hanchyo*, jo. (DL. 71106).
 < szl. *Hancso* < ném. *Hans* szn. szlávba átkerült változata (vö. MIZSER 2000: 9) + szl. -čo bec.-képző (a képzőre l. KNIEZSA 2003²: 308–9). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Hanko**, **Henzel**.

Handic

Nagykaraszló 1. 1509: Andrea *Handycz*, jo. (DL. 71106).
 < ? *Handic* szl. szn. < ? szl. szn. + szl. -ic patr.-képző (a képzőre l. KNIEZSA 2003²: 326–7). M: ? szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Hangh

Bene 1. [1435–1436]: Augustinus dictus *hangh*, jo. (DL. 48256).
 < ism. M: ism.

Hanga

Szászfalu 1. 1450: Nicolaus *hanka*, jo. (DL. 70896); **2.** 1513: Petro *hanga*, jo. (DL. 86743);
Váncsod 3. 1497/1757: Ambrosio *Hanga*, jo. (DL. 10008);
Salánk 4. 1509: Georgio *Hanga*, jo. (DL. 71106).
 < *Hanga* (ritka) r. vil. női szn. (ÁSznt. *Hanga*) / *hanga* 'egyfajta növényfajta, amelynek fajai többnyire törpecserjék' (TESz., CsnSz.). Esetleg ehhez kapcsolódó tevékenység (pl. bozótirtás) válhatott csn.-vé. A g-s adatok olvasata [hangya] is lehet (→ **Hangya**). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Hangya

Az adatokat l. **Hanga 3., 4.** alatt.
 < *hangya* 'szervezett közösségekben élő kis rovar' (ÉKsz.). Vsz. fürgeségre v. szorgalomra utaló metaforikus elnevezés. M: (1.1.) tulajdonság.

Hanko

Oroszka 1. 1450: Andreas *Hanko*, jo. (DL. 14314);
Tét 2. 1459: Ladislao *hancho* et filiis eiusdem, jo. (DL. 55650); 1459: Petro *hanko*, jo. (DL.

55650); 1460: Petro *hanko*, jo. (DL. 55673), 1460: Petro *hanko*, jo. (DL. 55674); 1461: Petro *Hanka* [ɔ: Hanko], jo. (DL. 55686);

Kelecsény 3. 1476: Ladislao *hango*, jo. (DL. 17783).

< szl. *Hanko* < ném. *Hans* szn. szlávba átkerült változata + szl. *-ko* bec.-képző (KNIEZSA 2003²: 298, 343; MIZSER 2000: 9). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Hancso, Henzel**.

Hányó

Ádám 1. 1518: Demetrius *hanjō*, inq. (DL. 97664).

< *hányó* 'vmit dobáló, hajigáló, szóró' (vö. TESz., ÉKsz.² *hány*). Talán a *hanthányó* v. *ros-tahányó* 'kuruzsló' (NySz.) köznevek rövidülésétől jött létre. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Harang

Érpály 1. 1479/1757: alterum Gregorium *harang*, jo. (DL. 10008).

< *harang* 'többnyire belsejébe szerelt ütővel megszólaltatható hangadó, jeladó eszköz' (TESz.). A *Harangöntő* csn. redukciója lehet (vö. CsnSz.) / *Harang* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 335). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (4.1.) származási hely.

Harangi

Oros 1. [1430–1450]: Georgius *harangi*, jo. (DL. 56693); 1448: Georgio *harangi*, jo. (DL. 55367); **2.** 1450/1451: Johanne *harangj*, jo. (DL. 55474);

Kálló 3. [1430–1450]: Laurentius *harangi*, jo. (DL. 56709);

Földes 4. 1463: Ladislai *harangj* de feldes ~ Ladislaum *harangj*, no. (DL. 15882);

Nagygyarmat 5. 1479/1757: Petrus *Harangj*, jo. (DL. 10008).

< *harangi* < *Harang* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 335) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Harangozó

Kisvárdá 1. 1449: *Karangozo* (!) [ɣarangozó?], jo. (DL. 81139) = Kondító 1;

[Túr/Semjén] 2. 1468: Michael *harangozo*, jo. (DL. 55872);

H. n. 3. [1521–1526]: Stephani *harangozo*, jo. (DL. 26243).

< *harangozó* 'harangozást végző egyházfi' (ÉKsz.², vö. NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Haraszti

Ung vm. ? 1. 1467: Benedictus *harafihy*, jo. (DL. 45273);

Kisvárdá 2. 1521: Mathias *harafihy*, jo. (DL. 82582).

< *haraszti* < *Haraszt* hn. (Ung vm.) v. *Haraszti* hn. (Abauj vm.) (CsHnMut. 335) + (?) *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Harcsa

Prügy 1. 1477/1718: Benedictus *Harcha*, jo. (DL. 16955).

< *harcsa* 'pikkelyek nélküli, hosszú bajuszú édesvízi ragadozó hal' (ÉKsz.², TESz.). Talán (harcsát fogó) halászember elnevezése (CsnSz.), esetleg vmely tulajdonság (pl. gyors úszás, bajuszviselés stb.) metaforikus kifejezése (l. még NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (1.1.) tulajdonság.

Harka

Dománhida 1. 1500: Stephano *harka*, jo. (DL. 73536).

< ? *harkály* ~ *harka* 'fakopács' (SzT., TESz.). Talán fecsegő természetűre utaló metaforikus elnevezés (CsnSz. *Harkály*) / *Harka* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Harka*). M: ? (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Hárpás ?

Alsócsongova 1. 1513: Damiano (!) *harpas*, jo. (DL. 86743).

< ? *hárpás* 'hárfás'. A *hárf*a szó a középkori latinban *harpa* alakban fordul elő (vö. BARTAL). Elképzelhető, hogy ez a latinos alak kapta meg a magyar *-s* mn.-képzőt, vagy a *p* utáni *h* a lejegyzéskor kimaradhatott. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Hárs

Rozsály 1. [1521–1526]: Blasii *hars*, jo. (DL. 26243).

< *hárs* ~ *háss* 'hársfa' v. 'háncskötél' (TESz., CsnSz.). Ez utóbbi birtoklója v. készítője kaphatta ezt a nevet. M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Hasznos

Szaniszló 1. 1500: Martino *haznos*, jo. (DL. 73536).

< *hasznos* 'hasznavehető' (NySz., SzT.). Talán eredményes munkavégzésre utaló név (vö. CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Hatökrű

Szentkozma 1. 1463: Benedicto *hathekrew*, jo. (DL. 15882).

< *hatökrű* 'hat ökröt birtokló 'jobbágy' (CsnSz.). M: (3.4.) vagyoni helyzet.

Hatujjú

Székely 1. [1460–1480]: Petrus *hwtvjo*, jo. (DL. 56700);

Pátroha 2. 1521: Benedictus *hathwýw*, inq. (DL. 82582);

Devecser 3. [1521–1526]: Petri *hathwýw*, jo. (DL. 26243).

< *hatujjú* 'hat ujjal született <személy>' (MIKESY 1966: 226; N. FODOR 2002: 66). M: (1.1.) tulajdonság.

Hatvani

Tét 1. 1459: Martino *hathvany*, jo. (DL. 55650), 1460: Martino *hathwaný*, jo. (DL. 55673); 1460: Martino *hathwaný*, jo. (DL. 55674); 1461: Martino *Hotwaný*, jo. (DL. 55686);

Újfalú 2. 1459: Nicolao *hathvany*, jo. (DL. 55650); 1460: Nicolao *hathwaný*, jo. (DL. 55673); 1460: Nicolao *hathuaný*, jo. (DL. 55674); 1461: Nicolao *Hatwaný*, jo. (DL. 55686);

Portelek 3. 1500: Johannes *hathwaný* de eadem [ti. portheleký], hr. (DL. 73536).

< *hatvani* < *Hatvan* hn. (Heves vm.) (CsHnMut. 339) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Havas

Báfony 1. 1478: Andrea *hwas* (!) [ɔ: hawas], jo. (DL. 70985).

< *havas* 'holdkóros, alvajáró' (TESz. *hó*², NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Havrilla

Komját 1. 1509: Lazaro *Havrynla*, jo. (DL. 71106).

< rusz. *Хаври́ла* (< *Havril* 'Gábor' név képzett alakja) (vö. KNEZSA 2003²: 291). A *Havrinla* n-je tévesztés (elhasonulás?) eredménye lehet. M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Házás

Sásvár 1. 1513: Michaele *hazas*, jo. (DL. 86743).

< *házás* 'nős' (Oklsz.) / 'házat birtokló 'jobbágy' (CsnSz.). M: (3.5.) családi állapot / (3.4.) vagyoni helyzet / (3.3.) társadalmi helyzet.

Heel

Szászfalu 1. 1450: Relicta Andree *heel*, jo. (DL. 70896); **2.** 1450: Albertus similiter *heel*, jo. (DL. 70896).

< ném. *Heel* ~ *Hehl* 'rejtett, leplezett 'dolgot ismerő' v. 'ép, egészséges, meggyógyult 'személy' (DudenFn. 315). M: ném. (1.1.) tulajdonság.

Hegedűs

Pályi 1. 1415: Luca *hegedes*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Blasio *Hegedes*, jo. (DL. 96894);

Rozsály 3. [1445–1448]: Valentinus *hegedos*, jo. (DL. 81193); **4.** 1521: Gregorius *heghedews*, jo. (DL. 82582); **5.** [1521–1526]: Thomas *hegedews*, jo. (DL. 26243);

Badaló 6. [1430–1450]: Blasius *hegedes*, jo. (DL. 56693);

Nagymihály 7. 1450: Anthonii *hegedews*, jo. (DL. 14314);

Matolcs 8. 1459: Alberto *hekedews*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Alberto *hegedws*, jo. (DL. 55660); **9–10.** 1459: Matheo et Petro *hegedews*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Matheo et Petro *hegeduýs* (!), jo. (DL. 55660);

Mérk 11. 1500: Gregorio *hegedews*, jo. (DL. 73536);

Pátroha 12. [1500–1520]: ambrus *hegedwz*, jo. (DL. 83022);

Pap 13. 1521: Joannes *Heghedews*, jo. (DL. 82582);

Devecser 14. [1521–1526]: Andree *hegedews*, jo. (DL. 26243); **15.** [1521–1526]: Matheus *heghedews*, jo. (DL. 26243).

< *hegedűs* ~ (korai) *hegedés* 'hegedűn játszó zenész' (NySz., Oklsz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Hegen

Nyíregyház 1. 1469: Francisco *Hegen*, pop., fam. (DL. 55892); 1469: Francisco *hegen*, pop., fam. (DL. 55894); **2.** 1469: Thoma *hegen*, pop., fam. (DL. 55892).

< *Hegen* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Hegen*, *Hegun*, *Hegin*, l. még *Hegenföldre* – CsHnMut. 341). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Hegyi

Kenéz 1. 1446: Bartholomeus *hegy*, jo. (DL. 13934);

Lelesz 2. [1460–1480]: Nicolaus *hegy*, jo. (DL. 48185); **3.** [1460–1480]: Anthonius *hegy*, jo. (DL. 48185); **4.** [1460–1480]: Mathias *hegy*, jo. (DL. 48185); **5.** [1460–1480]: Brictius *hegy*, jo. (DL. 48185);

Szaniszló 6. 1500: Bartholomeo *hegy*, jo. (DL. 73536).

< *hegyi* < *Hegyi* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 342) +? -i mn.-képző / *hegyi* 'vmely település dombos, hegyes részén lakó' v. 'hegyek közül, hegyvidékről jött <személy>' (CsnSz., ÁDÁM 1989: 24). M: (4.2.) lakóhely / (4.1.) származási hely.

Hejgető

Oros 1. [1460–1480]: Johannes *helgetv*, jo. (DL. 56700); **2.** 1461: Michael *heygethe* [o: hejgeté], jo. (DL. 55705) = Jejgető 2; **3.** 1461: Stephano similiter *hejgethe*, jo. (DL. 55705) = Jejgető 1.
< *hejgető* vsz. 'jajgató, siránkozó, panaszkodó' (Oklsz. *hejget*). M: (1.1.) tulajdonság. → **Jejgető, Hajgató.**

Henc

Bábon 1. 1478: Gallo *hencz*, jo. (DL. 70985); **2.** 1478: Georgio *hencz*, jo. (DL. 70985); **3.** 1478: Barnaba *hencz*, jo. (DL. 70985);
Kökényesd 4. 1478: Mathias *hencz*, jo. (DL. 70985).
< *Henc* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Henc, Hencz, Hench, Haintz*) v. ném. *Hentze* ~ *Henz* becenév (< ném. *Heinrich*) (BAHLOW 229; DudenFn. 323). M: m. v. ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Hence, Henci.**

Hence

Szoboszló 1. 1451: Nicolaus *hencze*, jo. (DL. 14467).
< *Hence* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Hence, Henche, Heinze*) v. ném. *Hentze* ~ *Henze* becenév (< ném. *Heinrich*) (BAHLOW 229; DudenFn. 323). M: m. v. ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Henc.**

Henci

Szőlős 1. 1513: Petro *henczy*, jo. (DL. 86743).
< ném. *Hen(t)zi* becenév (< *Heinrich*) (vö. BAHLOW 229). M: ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Henc.**

Henzel

Badaló 1. 1453: Benedictus *henfel*, jo. (DL. 81139).
< ném. *Hensel* becenév (< ném. *Hans*) (BAHLOW 229; DudenFn. 323). M: ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Hanko, Hancso.**

Herceg

Hatház 1. 1451: Anthonius *herczegh*, jo. (DL. 14467);
Apafalva 2. 1523: Matheo *Herczeg*, jo. (DL. 71174).
< *Herceg* (gyakori) r. vil. szn. (Ászt. *Herceg, Hercegh* stb.) / *herceg* 'rangban az uralkodó család tagjai után következő, legmagasabb rangú főnemes' (ÉKsz.²). A köznévi jelentés jobbágyok esetében csak társadalmi kapcsolat (pl. szolgálat) v. tulajdonság (pl. gögös természet) magyarázattal vehető számításba. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (2.2.) társadalmi

kapcsolat, valakihez való tartozás / (1.1.) tulajdonság.

Herés

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Andrea *Heres*, jo. (DL. 17017).
< *herés* ? 'nagyfőkü, sérvés' v. 'mások munkájából élő személy, ingyenélő' (vö. TESz. *here*, NySz. *here*). M: (1.1.) tulajdonság.

Herlech

Kisvárd 1. [1445–1448]: Valentinus *herleg*, jo. (DL. 81193); 1449: Valentinus *herlech*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: [ø] *herleh* (!), jo. (DL. 82987);
Nagyida 2. 1460/1461: Johannis [*herleh*], jo. (DL. 70910); 1460/1461: Johannis *herleh*, jo. (DL. 15532);
Szászfalu 3. 1513: Paulo *herle*, jo. (DL. 86743).
< ném. *Herle* ~ *Herrle(ch)* becenév (< ném. *Hermann* szn.) (BAHLOW 232). M: ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Hermann

Bököny 1. [1490–1510]: Benedictus *herman*, jo. (DL. 82989);
Döge 2. 1521: Georgius *Gherman*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Georgius *Geerman*, jo. (DL. 26243);
Micske 3. 1525: Benedicto *Herman*, iud. (DL. 62463).
< *Herman* (igen gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Herman, Hereman, Erman, Hermanus*) v. ném. *Hermann* szn. (BAHLOW 232; DudenFn. 325). M: m. v. ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Herrbot

Gyügye 1. 1521: Andreas *hýrbolth*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Andreas *herboth*, jo. (DL. 26243).
< *Herbord* ~ *Herbot* (igen gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Herbordus, Herbortus, Herbort, Herboth* stb.) v. ném. *Herbold* ~ *Herrbolt* szn. (DudenFn. 324; BAHLOW 230). M: m. v. ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Hertel

Meggyes 1. 1523: Clemente *Herthel*, jo. (DL. 71174); **2.** 1523: Francisco *Herthen* (!), jo. (DL. 71174);
Józsefháza 3. 1523: *Herthel*, jo. (DL. 71174).
< ném. *Hertel* ~ *Härtel* becenév (< ném. *Hartwig, Hartmann, Hartung* szn.) (BAHLOW 208). M: ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Hes

Oroszka 1. 1450: Matheus *Hes*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Lucas *Hes*, jo. (DL. 14314);

Újvár 3. 1460/1461: Thome *h[ees]*, jo. (DL. 70910); 1460/1461: Thome *hees*, jo. (DL. 15532). < ném. *Hesch* 'csúnya, ronda' (GOTTSCHALD 328) / ? ném. *Hesch* becenév (< *Hedwig* egyh. női szn.) (BAHLOW 217). M: ném. (1.1.) tulajdonság / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Heteni

Veréce 1. 1450: Petrus *hethenji*, jo. (DL. 70896). < *hetheni* < *Heteni* (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 349) +? -i mn.-képző. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Hetyeni** c. alatt. M: (4.1.) származási hely.

Hétseggű

Pályi 1. 1415: Ladislao *Hethfegew*, jo. (DL. 96894). < ? *hétseggű* vsz. 'feltűnően nagy fenekű'. M: (1.1.) tulajdonság.

Hetyeni

Az adatokat l. **Heteni** c. alatt.
< *hetyeni* < *Hetyen* (Bereg vm.) (CsHnMut. 350) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Hidas

Nádudvar 1. 1489/1756: Benedictus *Hidas*, jo. (DL. 73532). < *hidas* 'komp, dereglye' (SzamSz., ÚMTsz.). Vsz. kompkesztéssel foglalkozó ács (vö. ÚMTsz. *hidascsináló*) v. hídőr (vö. CsnSz.) elnevezése. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Hideg

Pályi 1. 1415: Benedicto *hýdegh*, jo. (DL. 96894);
Salánk 2. 1509: Blasio *Hydyegh*, jo. (DL. 71106). < *hideg* 'rideg, közömbös' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Hídi

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 1. 1452: Laurentio *hydy*, jo. (DL. 55498). < *hídi* 'valamely településen a híd mellett lakó' (CsnSz.). M: (4.2.) lakóhely. → **Vámhídi**.

Himel

Bacska 1. 1456: Relicta Georgii *hymel*, jo. (DL. 15063); **2.** 1456: Benedictus *hýnel*, jo. (DL. 15063). < ném. *Himmel* hn. (BAHLOW 240). Átvitt értelemben nagy kiterjedésű területre utalhat (vö. DudenFn. 330). M: ? ném. (4.2.) lakóhely.

Himfi

Ajak 1. [1480–1500]: Vallentinus *hýmphy* (!), jo. (DL. 83021). < *Him* r. vil. szn. + -fi 'fia' (CsnSz.). A szn.-re az ÁSzt.-ban nem találunk utalást, de a *Himfalva*,

Himföldre hn.-k (CsHnMut. 351) a név korai meglétére utalnak. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Hód

Nádudvar 1. 1489/1756: Benedictus *Hod* (?), jo. (DL. 73532). < ? *hód* 'a vidrához hasonló rágcsáló állat' (TESz.). Vsz. hódvadász metonimikus elnevezése (vö. CsnSz.). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Hódos**.

Hódi

Szentmihály 1. 1525: Valentino *Holdj*, iud. (DL. 62463). < *hódi* < ? *Hódi* hn. (Arad vm.) (CsHnMut. 353) +? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Hodos l. Hódos

Hódos

Büd 1. [1459–1461]: Petri *hodos*, no. (DL. 56688);
Mihálydi 2. 1525: Nobilis Alberti *hodos* de myhaldj ~ dicti Alberti *Hodos*, no. (DL. 62463). < *hodos* ~ *hódos* vsz. 'hódfogó, hódvadász' (CsnSz., OklSz.) / *Hódos* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Hodos*, *Hodus*) / *Hódos* hn. (Szatmár, Bihar vm.) (CsHnMut. 353; NÉMETH 2008: 113–4). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Hód**.

Hofel

Sámson 1. [1450–1470]: Ambrosius *hofel*, jo. (DL. 56701); **2.** [1450–1470]: Andreas *hofel*, jo. (DL. 56701). < ném. *Hofel* 'kis udvar' (GOTTSCHALD 333). M: ném. (4.2.) lakóhely.

Hóka

Pátroha 1. 1521: Nicolaus *hokka*, jo. (DL. 82582); **2.** 1521: Valentinus *hokka*, lib. (DL. 82582). < vsz. *hóka* ~ nyj. *hókka* 'ősz hajú, sápadt, szőke, halvány' (TESz., ÚMTsz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Homoki

Meggyes 1. 1513: Alberto *homoky*, jo. (DL. 86743), 1523: Alberto *Homokj*, jo. (DL. 71174); **2.** 1513: Benedicto *homoky*, jo. (DL. 86743), 1523: Benedicto *Homochj*, jo. (DL. 71174), 1523: Benedicto *Homokj*, jo. (DL. 71174); **3.** 1513: Johanne *homokj*, jo. (DL. 86743); **4.** 1523: Stephano *Homokj*, jo. (DL. 71174). < *homoki* < *Homok* hn. (Szatmár, Ung, Bereg vm.) (CsHnMut. 355) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Homolka

Nagymihály **1.** 1450: Pauli *Homolka* (?), jo. (DL. 14314).

< ? szl. *homolka* 'kis kúp' (vö. SzlovSz. *homol'a*). Vsz. a fej formájára vonatkozó név. M: szl. ? (1.1.) tulajdonság.

Hopka

Pátroha **1.** [1480–1500]: Vallentinus *hapka*, jo. (DL. 83021); **2.** [1480–1500]: Blasius *hapka*, jo. (DL. 83021); **3.** [1480–1500]: Johannes *hapka*, jo. (DL. 83021); **4.** [1521–1526]: Emericus *hopka*, jo. (DL. 26243);

Kisvárdá **5.** 1521: Michael *Hopka*, inq. (DL. 82582).

< szl. *hupka* 'tapló' (MIZSER 2000: 37). M: ism.

Hora

Lánc **1.** 1460/1461: Demetrii *Hora*, jo. (DL. 70910); 1460/1461: Demetrii *horah*, jo. (DL. 15532).

< szl. *hora* 'hegy, erdő' (SzlovSz.) / rom. *hora* 'egyfajta tánc' (IORDAN 245). M: szl. (4.2.) lakóhely / ? rom. (5.2.) esemény.

Horitta

Meggyes **1.** 1523: Alberto *Horitta* (!), jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

Horki

Krivostyán **1.** 1450: Blasii *horkj*, jo. (DL. 14314).

< szl. *horky* 'keserű, keserves' (SzlovSz.). M: szl. (1.1.) tulajdonság.

Hornyik

Nagymihály **1.** 1450: Petri *Hornyik*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Briccii *Homjyk*, jo. (DL. 14314).

< szl. *hornyik* ~ *horník* 'felső' (SzlovSz.). Talán a falu felső végén lakó elnevezése. M: szl. (4.2.) lakóhely.

Horti

Szegegyház **1.** [1490–1510]: Demetrius *horthj*, jo. (DL. 82989).

< *horti* < *Hort* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 97; CsHnMut. 357) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Horvát

Téglás **1.** 1451: Vincencius *horwath*, jo. (DL. 14467);

Ajak **2.** 1454: Laurencium *Horuat*, jo. (DL. 44729);

Lúke? **3.** 1470: Nicolao *horuat*, jo. (DL. 81716);

Szegegyház **4.** [1490–1510]: Matheus *horwath*, jo. (DL. 82989);

H. n. 5. 1509: Andrea *Horwath*, fam. no. (DL. 71106).

< *horvát* 'horvát ember' (TESz.). M: (2.3.) nép, népcsoporttal való kapcsolat.

Horvái

Lánc **1.** 1460/1461: Johannis *Horuathy*, jo. (DL. 70910).

< *Horvái* hn. (Abaúj, Zemplén vm.) (CsHnMut. 358) + ? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Hos

Hugyaj **1.** 1525: Matheo *hos*, iud. (DL. 62463).

< ism. M: ism.

Hosszú

Lelesz **1.** [1460–1480]: Clemens *hozio*, jo. (DL. 48185);

Gút, Aba, Körtvélyes **2.** 1470: Valentino *hozyw*, jo. (DL. 17017); **3.** 1470: Mattheo *Hozyw*, jo. (DL. 17017).

< *hosszú* ~ (korábban) *hoszjú* 'magas termetű' (vö. NySz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Hozó

Meggyes **1.** 1513: Gregorio *hozo*, jo. (DL. 86743).

< *hozó* 'vmit szállító, elhozó'. A CsnSz. szerint hírhözó, levélhozó (vö. NySz.) elnevezése lehetett. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Hőgye

Bököny **1.** [1450–1470]: Dyonisius *helvge* (?), jo. (DL. 56701);

Ártánháza **2.** [1450–1470]: Ladislaus *hewge* filius, jo. (DL. 56701); **3.** [1450–1470]: Paulus *hewge* (!), jo. (DL. 56701); **4.** [1450–1470]: Ladislaus sponsus Blasii *hewlge*, jo. (DL. 56701).

< *Hőgye* ~ *Helgye* r. vil. szn. (vö. ÁSzt. *Hegeh*, *Hega*, *Helg*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszárma-
mazás.

Hőgyes

Ólcsva **1.** 1440: Paulo *helges*, jo. (DL. 55194),

1440: [Pa]ulo *helges*, jo. (DL. 55201), 1447: Paulo *hewlges*, jo. (DL. 55346);

Meggyes **2.** 1523: Luca *Helgjes*, jo. (DL. 71174).

< *hőgyes* ~ *helgyes* 'hőgyész, hermelinvadász' (EWÜng.) v. 'hermelinprémet készítő mesterember' (CsnSz.) / 'hermelinnel kapcsolatos'. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Hölgy**.

Hölgy

Gút, Aba, Körtvélyes **1.** 1470: Johanne *Helg*, jo. (DL. 17017); **2.** 1470: Valentino *helg*, jo. (DL. 17017).

< *hölgy* 'menyét, hermelin' (TESz., NySz.). Vsz. menyétre, hermelinre vadászó v. hermelinprémet készítő mesterember elnevezése (CsnSz.). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Hőgyes**.

Hölgyes l. Hőgyes

Hős

Lelesz 1. [1460–1480]: Blasius *heus*, jo. (DL. 48185);

H. n. 2. 1513: Nobilibus Nicolao *Hews*, fam., no. (DL. 86743).

< *hős* 'ifjú, nőtlen fiatalember' / 'bátor' (TESz., OklSz.). M: (3.5.) családi állapot / (1.1.) tulajdonság.

Hresko

Vinna 1. 1450: Ladislai *Hrefko*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Hreško* becenév < szl. *Hrehor* 'Gergely' r. egyh. szn. rövidülése + -ško bec.-képző (a képzőre l. KNEZSA 2003²: 314). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Gergely**.

Hudák

Vinna 1. 1450: Ladislai *hwdak*, jo. (DL. 14314).

< szl. *chudák* 'szegény' v. 'sovány' (KNEZSA 2003²: 344) / szl. *hudák* vsz. 'zenész, hegedűs' (vö. *hud* 'muzsika, zene') (MIZSER 2000: 32). M: szl. (3.3.) társadalmi helyzet / szl. (1.1.) tulajdonság / szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Hurja

Kálunga 1. [1521–1526]: Martinus *hwrja*, jo. (DL. 26243); **2.** [1521–1526]: Petrus *hwrja*, jo. (DL. 26243).

< ism. Öröklődő csn. Kálongán 1560-ban (N. FODOR 2002: 79, 116). M: ism.

Husz

Szentgyörgy 1. 1450: Valentinus *hwz*, jo. (DL. 81193).

< szl. *hus* 'liba, lúd' (SzlovSz.). A magyar *hús* számnévből való származtatás kevésbé vsz. M: szl. ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (1.1.) tulajdonság.

Huszár

Szegegyház 1. [1450–1470]: Nicolaus *hwzar*, jo. (DL. 56701); **2.** [1490–1510]: Simon *hwzar*, jo. (DL. 82989); **3.** [1490–1510]: Petrus *hwzar*, jo.

(DL. 82989); **4.** [1490–1510]: Johannis *hwzar*, jo. (DL. 82989); **5.** [1490–1510]: Demetrius *hwzar*, jo. (DL. 82989);

Napkor 6. [1460–1480]: Emericus *hwzar*, jo. (DL. 56700);

Salánk 7. 1509: Georgio *Hwzar*, jo. (DL. 71106); **8.** 1509: Elia *Hwzar*, jo. (DL. 71106);

H. n. 9. 1513: Michaela *hwzar*, fam., no. (DL. 86743);

Veréce 10. 1513: Stephano *hwzar*, jo. (DL. 86743);

Ádám 11. 1518: Johannes *hwzar*, jo. (DL. 97664); **12.** 1518: Stephano *hwzar*, jo. (DL. 97664);

Devecser 13. [1521–1526]: Andree *hwzar*, jo. (DL. 26243); **14.** [1521–1526]: Emerici *hwzar*, jo. (DL. 26243);

Meggyes 15. 1523: Elia *Hwzar*, jo. (DL. 71174).

< *huszár* 'egyfajta szolgáló nép tagja' v. 'lovas rabló' v. 'könnyű fegyverzetű lovas katona' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Husztí

Laskod 1. [1460–1480]: Georgius *hufij*, jo. (DL. 56692);

Pap 2. [1500–1520]: *hűztj* 'janusny', jo. (DL. 83022); **3.** 1521: Joannes *hwztj*, jo. (DL. 82582);

Szászfalu 4. 1513: Stephano *hwzthy*, jo. (DL. 86743);

Döge 5. [1521–1526]: predio Luce *hwzthj*, jo. (DL. 26243).

< *huszti* < †*Huszt* hn. (Szatmár vm.) (NÉMETH 2008: 116) v. *Huszt* hn. (Máramaros vm.) (CsHnMut. 364) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Huta

Borhid 1. 1513: Johanne *hotha*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 2. 1513: Alberto *hwtho*, jo. (DL. 86743).

< *Huta* hn. (Szatmár, Ung, Abaúj, Borsod vm.) (VÁLYI 208–9) v. ? ném. *Hutte* (~ *Hütte*) 'sátor, kunyhó; huta' (vö. TESz.) / *huta* 'üvegfüvő' (NySz., OklSz.). Utóbbi jelentésben feltételesen a hutákban folyó üvegfüváshoz is kapcsolható a név. M: m. v. ? ném. (4.2.) lakóhely / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

I, Í

Ibrányi

János 1. 1488: Nobilis Ladislai *Ibranj* de Janofj, no. (DL. 62365);

Vaja 2. 1520: Venerabilis Magistri Stephani filii condam Ladislai *Ibranj* de Waya, sac. (DL. 62439), 1520: condam Stephani *Ibranj* ~ Stephano *Ibranj*, no. (DL. 62439), 1523: Venerabilis Magistri Stephani *Ibranj*, can. (DL. 62449), 1523: Venerabilis Magistri Stephani *Ibranj* de waya, can. (DL. 62448), 1525: Magistri Stephani *Ibranj*, can. (DL. 62463), 1525: Magistro Stephano *Ibranj*, no. (DL. 62463); 3. 1520: condam Domine Clare Relicte dictis condam Gregorii *Ibranj*, no. (DL. 62439) =? DEN 341.

< *ibrányi* < *Ibrány* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 368) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ibronyi

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Clemens *Ibrony*, jo. (DL. 81193);

Laskod 2. [1460–1480]: Johannes *Ibrunj*, jo. (DL. 56700);

Gezsteréd 3. 1525: Nobilis Johanne *Ibrony* de Gezthered, no. (DL. 62463).

< *ibronyi* < *Ibrony* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 368) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Icsuk

Kálló? 1. [1430–1450]: Benedictus *Ichwch*, jo. (DL. 56693).

< ? rusz. *Ицук* [Icsuk] becenév < szl. *Ignat*, *Ivan* stb. szn. rövidülése + rusz. -čuk bec.-képző (vö. KNEZSA 2003²: 304). Az összeírásokban a *ch* [k] hangértékű is lehet (vö. pl. *beltuch* 'Béltek'). M: ? szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Idei

Kálló 1. [1460–1480]: Dominici *Idej* (!), jo. (DL. 56700).

< vsz. az *Idai* illeszkedett alakja < *Ida* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 368, vö. CsnSz.) + -i mn.-képző / esetleg *idei* 'ez évi' (NySz., OklSz.). Vsz. ebben az évben, idén érkező lakos, jövevény neve lehetett. M: (4.1.) származási hely / ? (3.3.) társadalmi helyzet. → **Novák**, **Tavalji**.

Igaz

Nagy Mihály 1. 1450: Dyonisii *Igaz*, jo. (DL. 14314).

< *igaz* 'becsületes, igazságos' (TESz.) v. 'igazmondó' (OklSz.) / 'való, helyes' (N. FODOR 2002: 71). M: (1.1.) tulajdonság / (1.2.) szavajárás.

Ignád

Buj 1. 1525: Thoma *Ignad*, jud. (DL. 62463).

< vsz. szl. (rusz.) *Ignát* 'Ignác' (KNEZSA 2003²: 341). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Ihász

[Túr/Semjén] 1. 1468: Matheus *ihaz*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Mathyas *ihaz*, jo. (DL. 55872); 2. 1468: Thomas *ihaz*, jo. (DL. 55872), [1468 u.]: Thomas *jihaz*, jo. (DL. 55872);

Ártánd 3. 1518: Petro *ihaz*, jo. (DL. 97664).

< *ihász* 'juhnyáját őrző és gondozó pásztor, juhász' (ÉKsz.², l. még TESz. *juh*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Juhász**, **Juhos**, **pastor**.

Ihkan

Komját 1. 1509: Johanne *Ihkan*, jo. (DL. 71106).

< ism. M: ism.

Ijesztő

Vámosnémeti 1. 1460/1461: Symonis *Jezthefw*, jo. (DL. 70910); 1460/1461: Simonis *Iezthew*, jo. (DL. 15532).

< *ijesztő* 'vsz. külsejével másokat rémületbe ejtő, rémisztő 'személy' (vö. TESz. *ijeszt*). M: (1.1.) tulajdonság.

Ígyártó

Kenéz 1. 1446: Johannes *Igyartho*, jo. (DL. 13934);

Kisvárd 2. [1450 k.]: Petrus *Jgartho*, jo. (DL. 82987).

< *ígyártó* ~ *ígyártó* 'kézi íjat v. hajítógépet készítő mesterember' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Iklódi

Levelek 1. 1446: Thomas *Iklodj*, jo. (DL. 13934).

< *iklódi* < *Iklód* hn. (Szabolcs, Bihar, Szatmár vm.) (CsHnMut. 370) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ila

Gyarmat 1. 1459: Georgio *hyla*, jo. (DL. 55658a); 1459: Georgio *Ila*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Georgio *Ila*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Georgio *Ila*, jo. (DL. 55661).

< *Ila* becenév < *Illés* v. *Ilona* egyh. szn. rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Illés

Lítke 1. 1449: Laurentius *Illes*, jo. (DL. 81139) = PAT 63;

Gút, Aba, Körtvélyes 2. 1470: Clemente *elles*, jo. (DL. 17017);

Szinérváralja 3. 1513: Demetrio *Ellyes*, jo. (DL. 86743);

Kölcse 4. 1515: Emericus *illyes*, jo. (DL. 82440);

Nagyszekeres 5. 1515: Demetrius *illyes*, jo. (DL. 82440);

Szamosszeg 6. [1521–1526]: Relicta Katherina *Illyes*, inq. (DL. 26243);

Meggyes 7. 1523: Johanne *Illes*, jo. (DL. 71174).

< *Illés* ~ *Illyés* ~ *Ellyés* r. egyh. szn. (CsnSz. *Illés*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Illyési**.

Illyés l. Illés

Illyési

Sámson 1. [1450–1470]: Elias *Illyefy*, jo. (DL. 56701); **2.** [1450–1470]: Valentinus *Illyefy*, jo. (DL. 56701).

< *Illyés* r. egyh. szn. + -i patr.-képző (CsnSz. *Illesi*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Illyés**.

Imre

Bartfalva 1. 1513: Valentino *Emreh*, jo. (DL. 86743).

< *Imre* ~ *Emre* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Emericus*, *Emeroh*, *Emrih* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Ina

Karász 1–2. 1481: Demetrium ac Laurencium *Jua* [ɔ: Jna?], fam. ign., jo. (DL. 62348); **3.** 1481: Johannem *Jua* [ɔ: Jna?], fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Demetrium ac Laurencium *jua* [ɔ: jna?], fam. ign., jo. (DL. 62349).

< *Ina* (ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Ina*, *Ine*). Az eredeztetést gyengíti, hogy az Árpád-kori név *Ine* alakja gyakoribb, ezért [ine] olvasat is elképzelhető. A szn-re l. *Ineszkolya* település nevét (1314: t. seu p. *Inezakala*, 1329: p. *Inazakala* – NÉMETH 1997: 98). Az átírás bizonytalansága miatt [Iva] olvasat is lehetséges. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Iva**.

Irázi

Nagygyarmat 1. 1479/1757: Benedictus *Irasi*, jo. (DL. 10008).

< ? *irázi* < *Iráz* hn. (Békés vm.) (CsHnMut. 374) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Irényi l. Irinyi

Irinyi

Kátaszentmiklós 1. 1446: Michael *Irenyi*, jo. (DL. 13934).

< *irinyi* ~ *irényi* < *Iriny* ~ *Irény* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 374) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Isabor

Semjén 1. [1430–1450]: Petri *Ifabor* (!), jo. (DL. 56693).

< *Isobur* r. vil. szn. (< szl. *Višebur* szn.) (FEHÉRTÓI 1995: 183; FNESz. *Isabor*). A név minden bizonnyal a XIV. században élt személy nevéből keletkezett (vö. 1334: *Izubur* fia Miklós — Kállay I, 175). Az OklSz. tévesen értelmezett adatai is ide vonhatók (l. *issza-bor* c. a.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Ispán

Túr 1–2. 1475: Nicolao et Demetrio *Ifpan*, off. (DL. 17698).

< *ispán* 'gazdasági intéző, gazdatiszt' (TESz.). A név motivációjára a fenti személyek társadalmi szerepe (*officiales*) is utal. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (3.3.) társadalmi helyzet.

Istenes

Tarpa 1. 1446: Benedictus *Iftenes*, jo. (DL. 13934);

Lelesz 2. [1460–1480]: Ladislaus *iftenes*, jo. (DL. 48185).

< *istenes* 'istenfélő, jámbor, kegyes' (NySz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Istenfia

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Gregorio *Iftenfya* (!), jo. (DL. 17017).

< *Isten* + *fia* összetétele 'az Isten gyermeke' (OklSz.). Talán hívő, nagyon vallásos ember elnevezése (CsnSz.) M: (1.1.) tulajdonság.

Istvánfi

Apafalva 1. 1523: Michael *Ifihwanffyi*, jo. (DL. 71174).

< *István* r. egyh. szn. + -fi 'fia' (CsnSz.) M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Istvánka

Ecsed 1. 1500: Georgio *Ifihwanka*, jo. (DL. 73536).

< *Istvánka* becenév < *István* r. egyh. szn. + -ka bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Itos

Kérsenjén 1. [1460–1480]: Blasio *Ithos*, jo. (DL. 56695), [1460–1480]: Blasium *itus*, jo. (DL. 56700), [1460–1480]: Blasius *Jtus*, jo. (DL. 56700).

< *itos* 'iszákos, inni szerető, bort kedvelő' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Iva

Karász 1–2. 1481: Demetrium ac Laurencium *Jua*, fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Demetrium ac Laurencium *ÿua*, fam. ign., jo. (DL. 62349); **3.** 1481: Johannem *Jua*, fam. ign., jo. (DL. 62348). < *Iva* (Külső-Szolnok vm.) (CsHnMut. 376) / *Iva* (ritka) r. vil.? szn. (ÁSznt. *Iva*). Az átírás bizonytalansága miatt [Ina] olvasat is lehetséges (→ **Ina**). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Iván

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Franciscus *Ivan*, jo. (DL. 81193); 1449: Franciscus *Ivan*, jo. (DL. 81139); **Kálló 2.** 1477: Emerico *Iwan*, jo. (DL. 56038). < *Iván* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Ivan*.) M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Iváncs

Jánk 1. 1521: Albertus *ÿwanch*, jo. (DL. 82582); **2.** 1521: Paulus *ÿwanch*, jo. (DL. 82582); **3.** 1521: Petrus *ÿwanch*, inq. (DL. 82582). < *Iváncs* becenév < *Iván* r. egyh. szn. + -cs bec.-képző v. *Iváncs* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Ivanch*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Ivánka

Meggyes 1. 1523: Paulo *Iwanka*, jo. (DL. 71174).

< *Ivánka* < *Iván* r. egyh. szn. + -ka bec.-képző v. *Ivánka* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Ivanka*) M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Íves ?

Nagymihály 1. 1450: Petri *Iwe[s]*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Johannis *Iwes* (!), jo. (DL. 14314).

< R. *íves* ~ *íjas* 'íjász' (NySz. *ív*, OklSz. *íves*), 'íjjal fölszerelt katona' v. 'íjgyártó' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Izsó

Pályi 1. 1415: Andrea *ÿffo*, jo. (DL. 96894);

Nyírábrány 2. 1446: Valentinus *Ifo*, jo. (DL. 13934);

Jánk 3. 1521: Joannes *ÿfo*, inq. (DL. 82582).

< *Izsó* becenév < *Izsák* v. *Izsep* (< *József*) v. (ritkán) *Izsaiás* (< *Ézsaiás*) r. egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

J

Jacs

Macs 1. [1459–1461]: Georgy *Jach*, no. (DL. 56688).

< szl. *Jač* becenév < *Jan* v. *Jakub* szn. + -č bec-képző (a képzőre l. KNEZSA 2003²: 308). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Jakab**.

Jakab

Kisvárdá 1. [1450 k.]: Petrus *Jacob*, jo. (DL. 82987); **2.** 1521: Clemens *ÿacob*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Clemens *Jakab*, jo. (DL. 26243);

Panyola 3. [1460–1480]: Francisci Georgi (!) *iacob*, jo. (DL. 56700);

Laskod 4. 1463: Anthonio *Jakap*, jo. (DL. 55762);

Kelecsény 5. 1476: Thoma *Jakab*, jo. (DL. 17783);

Halmi 6. 1478: Matheo *Jakab*, jo. (DL. 70985);

Kökényesd 7. 1478: Simone *Jakab*, jo. (DL. 70985);

Cseke 8. 1515: Johannes *iacob*, jo. (DL. 82440);

Pap 9. 1521: Stephanus *Jacob*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Stephanus *Jakab*, jo. (DL. 26243).

< *Jakab* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Jacs**, **Jakabfi**, **Jakcs**, **Jakcsi**, **Jakcsó**, **Jakó**, **Jákó**, **Jakocsa**, **Jakos**, **Jakus**, **Nagyjakab**.

Jakabfi

Devecser 1. [1521–1526]: Mathei *Jakabffy*, jo. (DL. 26243).

< *Jakab* r. egyh. szn. + -fi 'fia' (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Jakab**.

Jákai

Tét 1–2. 1459: Johanne, Mathia *Jakahi*, jo. (DL. 55650).

< *jákai* ~ *jákói* < *Jákó* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 382) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Jákó**.

Jakcs

Kusaly 1. [1435–1436]: Ladislai et Michaelis *Jakch* de Kwfal, no. (DL. 48256); [1435–1436]: Ladislai *Jakch* de Kwfal, no. (DL. 48256); [1435–1436]: Michaelis *Jakch* de Kwfal, no. (DL. 48256).

< *Jakcs* becenév < *Jakab* ~ *Jákob* r. egyh. szn. rövidülése + -cs bec.-képző (vö. ÁSzt. *Iachk*, *lakch*). A XIV. században élt nagyapáról vették a

nevüket (vö. EngelGen.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Jakab**, **Jakcsi**.

Jakcsi

Újfalul 1. 1459: Stephano *Jakchj*, jo. (DL. 55650); 1460: Stephano *Jakchj*, jo. (DL. 55673); 1460: Stephano *Jakchj*, jo. (DL. 55674); 1461: Stephano *Jacchj*, jo. (DL. 55686);

Tét 2–3. 1459: Demetrio *Jakchj*, jo. (DL. 55650); 1460: Johanne et Demetrio *Jakchj*, jo. (DL. 55673); 1460: Johanne et Demetrio *Jakchj*, jo. (DL. 55674); 1461: Johanne et Demetrio *Jacchj*, jo. (DL. 55686).

< *Jakcsi* becenév < *Jakab* ~ *Jákob* r. egyh. szn. rövidülése + -cs bec.-képző + -i patr.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Jakab**, **Jakcs**.

Jakcsó

Oroszka 1. 1450: Thomas *Jakcho*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Jakčo* becenév < szl. *Jakub* + -čo szl. bec.-képző (KNEZSA 2003²: 308). A név magyar eredetű a település szláv jellege miatt nem vsz. M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Jakab**.

Jakó l. Jákó

Jákó

Tamási 1. [1490–1510]: Barrabas *Jako*, jo. (DL. 82989);

Hodos 2. 1500: Johannis *Jako* de eadem hodos, no. (DL. 73536), **3.** 1500: condam Benedicto *Jako* de hodos, no. (DL. 73536);

Devecser 4. [1521–1526]: Valentini *Jako*, jo. (DL. 26243).

< *Jákó* ~ *Jakó* becenév < *Jakab* ~ *Jákob* r. egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.) v. *Jákó* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Iako*, *Iacau*, *Jakou* stb.) / *Jákó* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 382). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Jakab**, **Jákai**.

Jakocsa

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Andrea *Jacocha*, jo. (DL. 17017); **2.** 1470: Johanne *Jachacha*, jo. (DL. 17017).

< *Jakocsa* ~ *Jakacsa* becenév < *Jakab* ~ *Jákob* r. egyh. szn. rövidülése + -csa bec.-képző (CsnSz.; vö. ÁSzt. *Iakobcha*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Jakab**.

Jakos

Olcsva 1. 1440: Mathia *J[ak]os*, jo. (DL. 55194); 1440: Mathia *Jacos*, jo. (DL. 55201); 1447: Mathia *Jakus*, jo. (DL. 55346);

Krassó 2. 1523: Valentino *Jachas*, jo. (DL. 71174).

< *Jakos* ~ *Jakus* becenév < *Jakab* ~ *Jákob* r. egyh. szn. rövidülése + -os/-us bec.-képző (CsnSz. *Jakus*) v. *Jakus* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Iacus*, *Iakus*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Jakab**.

Jakus l. Jakos**Jámbor**

Újfalú 1. 1460: Matheo *Jambor*, jo. (DL. 55673); 1460: Matheo *Jambor*, jo. (DL. 55674); 1461: Matheo *Jambor*, jo. (DL. 55686);

Dada 2. 1525: Ladislao *Jambor*, iud. (DL. 62463). < *jámbor* 'kegyes, jóindulatú, szelíd, türelmes' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Jándi

Kisvárdá 1. 1521: Stephanus *Jandj*, jo. (DL. 82582).

< *jándi* < *Jánd* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 383) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Jánki

Penyige 1. 1459: Emerico *Jankj*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Emerico *Jankj*, jo. (DL. 55660);

Jánk 2. 1521: Blasius *jankj*, jo. (DL. 82582);

Hermánszeg 3. 1521: Ladislaus *Jankj*, jo. (DL. 82582).

< *jánki* < *Jánk* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 383) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Jano

Salánk 1. 1509: Demetrio *Jano*, jo. (DL. 71106); 2. 1509: Matheo *Jano*, jo. (DL. 71106).

< szl. *Jano* becenév < szl. *Jan* szn. + -o bec.-képző (KNIEZSA 2003²: 293). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Janó** c. alatt. M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Janó

Az adatokat l. **Jano** c. alatt.

< *Janó* ~ *Jánó* becenév < *János* r. egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Jánó l. Janó**Jánosi**

Oros 1. [1460–1480]: Anthonius *Janufj*, jo. (DL. 56700); 2. [1460–1480]: Benedictus *Janufj*, jo. (DL. 56700).

< *jánosi* < *Jánosi* hn. (Bereg, Szatmár vm.) (CsHnMut. 384) +? -i mn.-képző / *János* (igen

gyakori) r. egyh. szn. + -i patr.-képző (CsnSz.). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Jármos

Laskod 1. 1463: Georgio *jarmos*, jo., fam. (DL. 55752).

< *jármos* ? 'igás állattal szolgáló' (CsnSz.) v. 'jármot birtokló v. készítő 'jobbágy' (vö. OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Járó

Szegegyház 1. [1450–1470]: Petrus *Jaro*, jo. (DL. 56701).

< ? *Járo* becenév < *Járfás* (*Gyárfás*) v. *Jordán* r. egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz., ÁSzt. *Jordan*) / ? *járo* 'alá s feljáró' (vö. NySz.) / ? 'vándorló, bujdosó' (vö. NySz. *útonjáró*, *országjáró*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság / ? (3.3.) társadalmi helyzet.

Javas

Józsefháza 1. 1523: Johanne *Jowas* (!), jo. (DL. 71174).

< *javas* ~ *jovas* 'a háló szélén futó kötel' (vö. NySz. *jav*) készítője'. A 'varázsserejű, gyógyító erejű, kuruzsló' jelentés (l. CsnSz.) a kései adattolás miatt kevésbé vsz. (vö. TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Jeges

Szamosszeg 1. 1415: Ladislao *Jeges*, jo. (DL. 96894).

< *jeges* vsz. 'jégvágó, jégvermet készítő' (CsnSz.), esetleg 'jégárús'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Jegyes**.

Jegyes

Az adatokat l. **Jeges** c. alatt.

< *jegyes* ? 'olyan személy, akin ... megkülönböztető jel v. jegy (pl. sebhely) van' (ÉrtSz. *jegyes*²; NySz.) M: (1.1.) tulajdonság.

Jejgető

Oros 1. 1450/1451: Stephano *yeygethe*, jo. (DL. 55474) = Hejgető 2; 2. 1450/1451: Michaela *similiter yeygethe*, jo. (DL. 55474) = Hejgető 1; 3. 1450/1451: Thoma *yeygethe*, jo. (DL. 55474). < *jejgető* 'jajgató' (OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Hejgető**.

Jó

Szernye 1. [1435–1436]: Petrus filius Blasii dictus *yo*, jo. (DL. 48256);

Rozsály 2. [1445–1448]: Fabianus *jo*, jo. (DL. 81193) = LAT bonus 2;

Újfalú 1. 3. 1461: Damiano *Jo*, jo. (DL. 55674); 1461: Damiano *Jo*, jo. (DL. 55686) = EGY 203;

Süvöltő 4. 1479/1757: Fabianus *Jó* (!), jo. (DL. 10008);

Ajak 5. [1480–1500]: Petrus *Jo*, jo. (DL. 83021); **6.** [1480–1500]: Andreas *Jo*, jo. (DL. 83021); **7.** [1500–1520]: alwÿrt *yo*, jo. (DL. 83022); **8.** 1521: Petrus *Joo*, jo. (DL. 82582) =? Jó 5;

Száldobágyterem 9. 1500: Stephano *Jo*, jo. (DL. 73536);

Tagy 10. 1500: Benedicto *Jo*, jo. (DL. 73536);

Tas 11. [1500–1520]: mÿhal *yo*, jo. (DL. 83022);

Magyarveresmart 12. 1513: Paulo *Jo*, jo. (DL. 86743);

H. n. 13. [1521–1526]: Relicta Joannis *Jo*, jo. (DL. 26243).

< jó 'derék, becsületes' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Jóbartá, bonus.**

Jóbartá

Panyola 1. [1460–1480]: Johannes *Jobartha*, jo. (DL. 56696); [1460–1480]: Joannis *Jobartha* (!), jo. (DL. 56700).

< jó *Barta* < (1) jó 'derék, becsületes' (TESz., CsnSz. *Jó*) + (2) *Barta* csn. □ *Jó Barta* (< *Bartalomeus* r. egyh. szn. röv.) összetett név, jelentése 'Jó Barta fia'. M: (1.1.) tulajdonság + megnevezés □ (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Jó, Barta.**

Jobbágy

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Stephanus *jobag*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Stephanus *Jobagÿ*, jo. (DL. 82987);

Kálló? 2. [1430–1450]: Valentini *Jobbag*, jo. (DL. 56693);

Oros 3. 1452: Mathia *Jobagh*, jo. (DL. 55509); 1452: Mathia *Jobagh*, jo. (DL. 55510); **4.** 1452: Thoma *Jobagh*, jo. (DL. 55509); 1452: Thoma *Jobagh*, jo. (DL. 55510);

Síma 5. [1460–1480]: Briccius *Jobag*, jo. (DL. 56700);

Szőlős 6. 1513: altero Michaelae *Jobagh*, jo. (DL. 86743).

< *jobbágy* 'hűbértartokon gazdálkodó, szolgáltatásokra kötelezett személy' (TESz., CsnSz.). M: (3.3.) társadalmi helyzet.

Jodon

Pap 1. 1449: Matias *Jodon*, jo. (DL. 81139).

< ism. M: ism.

Jofi

H. n. 1. [1450–1470]: Paulus *Joffi* dictus de Aud (?), hr. (DL. 56701);

[*Túr/Semjén*] **2.** 1468: Ladislaus *Joffi*, jo. (DL. 55872).

< *jofai* ~ *jofi* < *Jofa* hn. (Bihar vm.) (Gy. I, 628; vö. *Jófamező* – CsHnMut. 388) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Jog

Olcsva 1. 1440: Jacobo *Jag* (?), jo. (DL. 55194); 1440: Jacobo *Jog*, jo. (DL. 55201); 1447: Jacobo *Jogh*, jo. (DL. 55346);

Sámson 2. [1490–1510]: Ladislaus *ÿogh*, jo. (DL. 82989).

< *jog* 'jobbkezes' (NySz., OklSz.) / ? *Jog* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Iog*). M: (1.1.) tulajdonság / ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Jólegény

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Mathias *Jolegen*, jo. (DL. 81193); 1449: Matias *Jolegen*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Mathias *Jolegen*, jo. (DL. 82987); 1453: Mathias *Jolegen*, jo. (DL. 80968);

Nábrád 2. 1451: Paulo *Jolegen*, fam., jo. (DL. 55490); 1459: Paulo *Jolegen*, jo. (DL. 55658a); 1459: Paulo *Jolegen*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Paulo *Jolegen*, jo. (DL. 55661); 1459/1460: Paulo *ÿolegen*, jo. (DL. 55660).

< (1) *jó* vsz. 'derék, becsületes, munkáját jól végző' + (2) *legény* vsz. 'szolga' (TESz., NySz., CsnSz. *Jólegény*). M: (1.1.) tulajdonság + (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Jólovas

Gyarmat 1. 1452: Stephano *Jolwas* (!) [jóluvas?], jo. (DL. 14584); 1459: Stephano [*J.?*] *wluas*, jo. (DL. 55658).

< ? *jó lovas* 'lovat jól megülő' (CsnSz.). (A CsnSz. 2. adata [*Stephano Jolowas*] feltehetően a fenti névvel azonos, de ott hibás alakban szerepel.) M: (1.1.) tulajdonság.

Jonhos

Eszlár 1. [1435–1439]: Anthonius *Jonhos* de Ollar, no. (DL. 56710); **2.** [1435–1439]: Georgius *Jonhos* de Ellar, no. (DL. 56710); **3.** [1435–1439]: Michael *Jonhos* de Ollar, no. (DL. 56710).

< *jonhos* vsz. 'lelkés, jó lelkű, jó szívű' < *jonh* 'ált. belső rész: szív, lélek, epe, has, gyomor, máj' (vö. TESz., OklSz.) + -s mn.-képző. M: (1.1.) tulajdonság.

Joszip

Komját 1. 1509: Michaelae *Jozÿp*, jo. (DL. 71106).

< szl. *Joszip* ~ *Joszep* 'József' egyh. szn. (KNIEZSA 2003²: 342). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Jovas l. Javas

Józan

Geszteréd 1. 1459/1821: Georgium *Jozan*, jo. (DL. 55654);

Lök 2. [1460–1480]: Albertus *jozan*, jo. (DL. 56700).

< *józan* 'megfontolt, világos gondolkozású, mértéktartó, nem iszákos' (TESz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Józsa

Pap 1. 1449: *Joza* (!), jo. (DL. 81139); [1450 k.]:

Joſa (!), jo. (DL. 82987) (Egytagú név?);

Mada 2. 1453: Laurencius *Joza*, jo. (DL. 81139);

Érpály 3. 1463: Jacobo *Joſa*, jo. (DL. 15882);

Szászfalu 4. 1513: Simone *Joſa*, jo. (DL. 86743);

Kék 5. [1521–1526]: Benedictus *Joza*, jo. (DL.

26243); **6.** [1521–1526]: Petrus *Joza*, jo. (DL.

26243); **7.** [1521–1526]: Blasius *Joza*, jo. (DL.

26243).

< *Józsa* becenév < *József* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Ioseph*) rövidülése + *-a* bec.-képző v. *Johánnas* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Iohannes*) rövidülése + *-sa* bec.-képző (vö. CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Juhász

Pap 1. [1445–1448]: Egidius *johas*, jo. (DL.

81193); 1449: Egidius *Iuhas*, jo. (DL. 81139); **2.**

1449: Johannes *Juhas*, jo. (DL. 81139);

Kisvárdá 3. 1453: Laurencius *Juhaz*, jo. (DL. 80968);

Gyarmat 4. 1459: Stephano *Jwhaz*, jo. (DL.

55658a); 1459: Stephano *juhafz*, jo. (DL.

55658); 1459/1460: Stephano *Jwh[az]*, jo.

(DL. 55660); 1459/1460: Stephano *Jwhaz*, jo.

(DL. 55661);

Tas 5. [1500–1520]: Janus *jwhaz*, jo. (DL. 83022);

Salánk 6. 1509: Gregorio *Jwhaz*, jo. (DL. 71106);

Tekeháza 7. 1513: Martino *Jwhaz*, jo. (DL. 86743);

[Lütke] 8. 1521: Ambrosius *Johaz*, jo. (DL. 82582);

Lütke [1521–1526]: Ambrosius *Jwhas*, jo. (DL. 26243);

Pap 9. 1521: Mathias *johaz*, inq. (DL. 82582);

10. 1521: Anthonius *johaz*, inq. (DL. 82582).

< *juhász* 'juhnyáját őrző és gondozó pásztor' (ÉKsz.²; OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Ihász, Juhos, pastor.**

Juhos

Laskod 1. [1460–1480]: Johannes *Jwhus*, jo. (DL. 56692);

Pinc 2–3. 1488: Nobilis Stephani et Blasii *Johos*

de pýncz, no. (DL. 62365); 1525: Stephani et

Blasii *Johos* de pýncz ~ Blasii et Stephani *Johos*,

no. (DL. 62463).

< *juhos* ~ *johos* 'juhász' / 'juhokat tartó gazda' (NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Ihász, Juhász, pastor.**

Juko

Tarna 1. 1450: Elias *Jwko*, jo. (DL. 14314);

Nagymihály 2. 1450: Petri *[J]wko*, jo. (DL. 14314).

< ? szl. *Juko* becenév < szl. *Juraj* szn. + *-ko* szl. bec.-képző (vö. MIZSER 2003: 130; a képzőre l. KNEZSA 2003²: 297). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Jurga

Olcsva 1. 1440: Johanne *Ju[r]ga*, jo. (DL.

55201); 1440: Johanne *Jurga*, jo. (DL. 55194);

1447: Johanne *Jwrga*, jo. (DL. 55346).

< szl. *Juriga* ~ *Jurga* becenév < *Juraj* 'György' + *-iga* bec.-képző (vö. KNEZSA 2003²: 322–3).

M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

K

Kács

Izсныéte 1. [1435–1436]: Georgius dictus *Kach* (?), jo. (DL. 48256).

< ? *Kács* hn. (Borsod vm.) (CsHnMut. 392). M: ? (4.1.) származási hely. → **Kácsi**.

Kácsi

Salánk 1. 1509: Michael *Kachy*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Nicolao similiter *Kachy*, jo. (DL. 71106).

< *kácsi* < *Kács* hn. (Borsod vm.) (CsHnMut. 392) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Kács**.

Kádár

Pályi 1. 1415: Georgio *Kadar*, jo. (DL. 96894); **Szentgyörgy 2.** 1450: Stephanus *kadar*, jo. (DL. 81193);

Hatház 3. 1451: Stephanus *kadar*, jo. (DL. 14467);

Lök 4. [1460–1480]: Michael *Cadar*, jo. (DL. 56700);

Pátroha 5. [1500–1520]: *kadar* balaz, jo. (DL. 83022); **6.** 1521: Joannes *Cadar*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Joannes *Kadar*, jo. (DL. 26243);

Méhtelek 7. 1509: Antonio *Kadar*, jo. (DL. 71106);

Terebes 7. 1513: Paulo *kadar*, jo. (DL. 86743);

Tekeháza 8. 1513: altero Matheo *kadar*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 9. 1513: Alberto *kadar*, jo. (DL. 86743);

Devecser 10. [1521–1526]: Philippus *Kadar*, jo. (DL. 26243).

< *kádár* 'bodnár, pintér' (TESz.) / ? *Kádár* (gyakorlati) r. vil. szn. (ÁSznt. *Kadar*, *Cadar*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kadisa

Nábrád 1. 1451: Johanne *Kadifa* (!), fam., jo. (DL. 55490).

< *Kadisa* r. vil. szn. (vö. ÁSznt. *Kadicha*, *Caducha*, *Cadusa*). A szn. csak Anonymusnál és a krónikákban jelenik meg, de előfordul helynévként is (l. *Kadosafalva* hn. – CsHnMut. 392). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kágya ?

Szamostelek 1. 1523: Gallo *Kaghe* [ɔ: Kagha?], jo. (DL. 71174).

< ? *Kágya* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 392). M: ? (4.1.) származási hely.

Kajda

Devecser 1. [1521–1526]: Petri *Kajda*, jo. (DL. 26243).

< ism. M: ism.

Kajdán

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Stephanus *cajdan*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: Anthonius *cajdan*, jo. (DL. 81193); **3.** 1450: Johannes *kaydan*, jo. (DL. 81193); **4.** 1450: Lucas *kajdan*, jo. (DL. 81193); **5.** [1445–1448]: [ø?] *cajdan* kos, jo. (DL. 81193) = Kos 3.

< *Kajdán* r. vil. szn. (vö. ÁSznt. *Caidanus*). A név vsz. kun eredetű (a környék XIV. századi kun lakosságára l. LÉVAI 1985: 33). A fenti családról, esetleg *Kajdán* nevű ősről nevezhették el a Balmazújváros határába olvadt *Kajdánteleke* ~ *Kajdánhalma* prédiomot (NÉMETH 1997: 102), melynek első említése 1476-ból maradt fenn (*Kajonteleke* — Csánki I, 633; 1489: terra *Kajdanhalma* — NÉMETH i. h.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kajtor l. Kajtár

Kajtár

Szász 1. 1448: Demetrius *kajtar*, civ. (DL. 55385); **2.** 1448: Simon *Kajthar*, civ. (DL. 55385);

Lázár 3. [1500–1520]: Relicta *kajthor*, inq. (DL. 97783);

Meggyes 4. 1523: Benedicto *Kajthar*, jo. (DL. 71174).

< *kajtár* ~ *kajtor* 'haszontalan, mihaszna' (TESz.) v. 'kártevő, ártalmas' (NySz.). Esetleg kun eredetű név (BASKI 1989: 216). M: (1.1.) tulajdonság.

Kakas

Pályi 1. 1415: Thoma *kakas*, jo. (DL. 96894);

Nagyar 2. 1446: Albertus *kakas*, jo. (DL. 13934); 1459/1460: Alberto *kakas*, jo. (DL. 55660); **3.** 1459: Blasio *kakas*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Blasio *kakas*, jo. (DL. 55660); **4.** 1459: Philippo de (!) *kakas*, jo. (DL. 55658a);

Újfalu 1. 5. 1459: Paulo *kakas*, jo. (DL. 55650); **6.** 1459: Laurentio *Kakaz* (!), jo. (DL. 55650); **[Túr/Semjén] 7.** 1468: Thomas *Kakas*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Thomas *kakas*, jo. (DL. 55872); **8.** 1468: Petrus *kakas*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Petrus *Kakas*, jo. (DL. 55872); **9.** 1468: Matheus *Kakas*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Mathyas (!) *kakas*, jo. (DL. 55872); **Tekháza 10.** 1513: Petro *kakas*, jo. (DL. 86743); **11.** 1513: Stephano *kakas*, jo. (DL. 86743); **Ajak 12.** 1521: Ladislaus *Kakas*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Ladislaus *kakas*, inq. (DL. 26243); [1521–1526]: Ladislai *kakas*, jo. (DL. 26243); **Deveser 13.** [1521–1526]: Paulus *Kakas*, jo. (DL. 26243); **Szamostelek 14.** 1523: Sebastiano *Kokas*, jo. (DL. 71174).
< *kakas* ~ *kokas* 'a tyúk hímje' (TESz.). Sokféle tulajdonságra (pl. büszke, kötekedő, gögös, kevély, férfias természetű) utaló metaforikus elnevezés (vö. CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Kalapács

Acsád 1. [1450–1470]: Barnabas *kalapaach*, jo. (DL. 56701).
< *kalapács* 'nyeles kovácsoló és ütő szerszám' (TESz.). Vsz. kovács metonimikus elnevezése (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kalasta

Salánk 1. 1509: Stephano *Kalastha*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Mathia similiter *Kalastha*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Petro *Kalastha*, jo. (DL. 71106).
< ? *kalista* (~ *kalasta* ?) 'ítatásra használt tó' (OkSz.) v. lat. *kallista* ~ *kalista* (~ *kalasta* ?) vsz. 'mocsár, gödör' (BARTAL). M: ? (4.2.) lakóhely.

Kaldai

Kaldó 1. 1456: Albertus *koldai*, jo. (DL. 15063).
< *koldai* < *Kaldó* ~ *Koldó* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 395, 456) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Káliz l. Káloz

Kalko

Oroszka 1. 1450: Mathyas *Kalko*, jo. (DL. 14314).
< ? szl. *Kalko* becenév < m. *Kálmán* v. szl. *Koloman* szn. rövidülése + -ko szl. bec.-képző (vö. KNIEZSA 2003²: 343). A név magyar eredeztetése a település szláv jellege miatt nem vsz. M: ? szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kállai

Kenéz 1. 1446: Franciscus *kallaý*, jo. (DL. 13934); **Geszteréd 2.** [1450–1470]: Petrus *kalaý* cum filiis suis, jo. (DL. 56701);

Semjén 3. 1462: Johanne *kallaý*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Johanne *kallaý*, jo. (DL. 55899);

[Túr/Semjén] 4. 1468: domini Johannis *Kallaý*, no. (DL. 55872);

Túrtő 5. [1480–1500]: Johannis *Kallay*, no. (DL. 56690); 1518, 1519: Johannis *Kallaý*, no. (DL. 82993);

Lők 6. 1488: Vincencium *Kallaý* dictum, jo. (DL. 62365); **7.** 1525: Matheus *Kallaý*, jo. (DL. 62463).

A nemesi neveket l. még DEN 374–82. alatt.

< *kállai* < *Kálló* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 395) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Kálló**.

Kálló

Az adatokat l. **Kaló** alatt.

< ? *Kálló* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 395). Mivel az adatok egyikében sem fordult elő hn.-i eredetre való utalás, ez a magyarázat kevésbé vsz. M: ? (4.1.) származási hely. → **Kállai**.

Kalmár

Kisvárd 1. [1445–1448]: Nicolaus *calmar*, jo. (DL. 81193); 1449: Nicolaus *calmar*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Nicolaus *calmar*, jo. (DL. 82987); **2.** [1450 k.]: Lucas *calmar*, jo. (DL. 82987);

Szász 3–4. 1448: Benedictus, Paulus *kalmar*, civ. (DL. 55385);

Gyarmat 5. 1459: Stephano *calmar*, jo. (DL. 55658); 1459: Stephano *Kalmar*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Stephano *kalamar*, jo. (DL. 55661); 1459/1460: Stephano *Kalmar*, jo. (DL. 55660); **6.** 1459: Johanne *Calmar*, jo. (DL. 55658); 1459: Johanne *kamar*, jo. (DL. 55658a);

Lelesz 7. [1460–1480]: Johannes *Calmar*, jo. (DL. 48185); **8.** [1460–1480]: Stephanus *Calmar*, jo. (DL. 48185);

Ung vm. 9. 1467: Jacobus *kalmar*, jo. (DL. 45273);

[Túr/Semjén] 10. 1468: Elias *Kalmar*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Elias *Calmar*, jo. (DL. 55872); **11.** 1468: Petrus *calmar*, jo. (DL. 55872); **12.** 1468: Gerardus *Kalmar*, jo. (DL. 55872); **13.** 1468: Relicta Andree *Kalmar*, jo. (DL. 55872).

< *kalmár* 'szatócs, kiskereskedő' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kálnás

Lánc 1. 1460/1461: Bartholomei *Kalnas*, jo. (DL. 70910).

< *Kálnás* hn. (Sáros vm.) (CsHnMut. 396). M: (4.1.) származási hely.

Kaló

Kálunga 1. [1445–1448]: Lucas *kalo*, jo. (DL. 81193); 1449: Lucas *kalo*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Lucas *kalo*, jo. (DL. 82987); **2.** [1445–1448]: Petrus *kalo*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *kale* (?), jo. (DL. 81139);

Oros 3. [1460–1480]: Laurentius *Calo*, jo. (DL. 56700).

< *Kaló* becenév < *Kálmán* r. vil./egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Kálló** c. alatt. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Kálos**.

Kálonga

Lelesz 1. [1460–1480]: Benedictus *Calonga*, jo. (DL. 48185).

< *Kálonga* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 103). M: (4.1.) származási hely.

Kálos

Szirma 1. 1478: Petrus *Kalos* [de Zýrma], no. (DL. 70985).

< *Kálos* becenév < vsz. *Kálmán* r. egyh./vil. szn. rövidülése + -os bec.-képző (CsnSz.) / kevésbé vsz. *kálos* < lat. *calvus* 'kopasz' (LatSz.). A családi hagyomány szerint a csn. „mindig per simplex *L* iratott így: *Kálos*, mivel az deák szótól *Calvus* veszi eredetét” (KOMÁROMY 1897: 36). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság. → **Kaló**.

Káloz

Kökényesd ?1. 1478: Petro *kalocz*, jo. (DL. 70985);

Dománhida ?2. 1500: Sebastiano *kalocz*, jo. (DL. 73536);

Gyügye 3. [1521–1526]: Andreas *Kaloz*, jo. (DL. 26243).

< *Káloz* r. vil. szn. (ÁSznt. *Kaloz*, *Kaluz*, *Caliz*) / esetleg *káliz* ~ *káloz* 'egyfajta, eredetileg iráni nyelvű, mohamedán vallású néphez tartozó személy, izmaelita' (TESz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Kamarás

Zelemér 1. [1435–1439]: Ladislaus *kamaraz* de zelemér, no. (DL. 56710).

< *kamarás* 'királyi adószedő' (TESz.), 'a kincstár élén álló tisztviselő' (ÉrtSz.) v. 'királyi sókamaraipán' (vö. DEN 926, l. még KMTL.). A fenti személy esetében tudjuk, hogy apja a XV. század elején a debreceni sókamara kamarása volt (→ LAT *litteratus* 1; DEN 926), aki apósá-

tól, Zeleméri Lászlótól (→ DEN 934) a felesége (→ DEN 937) utáni leánynegyed és zálog címén több birtokot is megszerzett, köztük a család névadó faluját, Zelemért, így ettől kezdve ő és utódai (Várad helyett) már erről a birtokról vették a nevüket. Apósától a *Litteratus* jelzővel különböztették meg, fiát pedig az ő egykori tisztség után *Kamarás* névvel illették (DL. 30766, 83063, 83067; l. még EngelGen. *Gútleled nem Rakamazi ág*). M: (3.2.) méltóság, tisztség / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kámfor ?

Ajak 1. 1521: Stephanus *Confor*, jo. (DL. 82582).

< ? *kámfor* 'igen könnyen illó, jellegzetes szagú, áttetsző, kristályos szénvegyület' (TESz.). Talán a kámmal kereskedő elnevezése (CsnSz.). (A név biztosan öröklődő családnév, 1560-ban *Confor*-ként, 1561-ben *Konnfor*-ként említik a források – N. FODOR 2002: 78). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kan

Feketeardó 1. 1513: Johanne *kan* (!), jo. (DL. 86743).

< *kan* 'kandisznó, vadkan' (OkISz.). Vmilyen tulajdonság (pl. vad természet) metaforikus elnevezése. M: (1.1.) tulajdonság.

Kán

Az adatokat l. **Kan** c. alatt.

< *Kán* r. vil.? szn. (ÁSznt. *Kan*, *Koion*). Elképzelhető, hogy a *Kaján* ~ *Káin* név alakváltozata. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kanaf

Szászfalu 1. 1513: Clemente *kanaph*, jo. (DL. 86743).

< *kanaf* 'zsinór, fityegő, cafrang' v. rom. *kanáf* 'rojt, bojt' (TESz.). Feltehetően bojtos, zsinóros ruhát viselő személy elnevezése volt. M: m. v. rom. (1.1.) tulajdonság.

Kandics ?

Semjén 1. 1462: Johanne *kandwch* ~ *kandwth*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Johanne *Randwch* ~ *kandach*, jo. (DL. 55899).

< ? *kandics* (~ *kanducs* ?) 'félszemű' (NySz.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Kántor

Pályi 1. 1415: Anthonio *Kanthor*, jo. (DL. 96894);

Oros 2. [1430–1450]: Michael *Cantor*, jo. (DL. 56693); **3.** 1452: Martino *kanthor* dicto, jo. (DL. 55509); 1452: Martino *kanthor* dicto, jo. (DL. 55510);

Kálló 4. [1430–1450]: Albertus *cantor*, jo. (DL. 56709);

Földes 5. [1435–1439]: [ø] *Cantor* de feldes, no. (DL. 56710);
Egres 6. [1435–1436]: Stephani *Cantor* de Egres, no. (DL. 48256);
Szász 7. [1435–1436]: Michael filius Thýborch *Kanthor*, jo. (DL. 48256);
Jánosi 8. 1440: Michael filius Stephani dicti *Cantor* de Janofý, no. (DL. 55201); **9.** 1440: Ladislaus dictus *C[antor* de J]anofý, no. (DL. 55201); **10.** 1462: Nicolaus similiter *kanthor* de Janofý, no. (DL. 55719); 1462/1469: Nicolaus similiter *kantor* de Janofý, no. (DL. 55899);
Kisvárdai 11. [1445–1448]: Petrus *cantor*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *cantor*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Petrum *cantor*, jo. (DL. 82987); **12.** 1521: Petrus *kanthor*, jo. (DL. 82582);
Encsencs 13. 1446: Mathyas *Kanthor*, jo. (DL. 13934);
Pócs 14. 1446: Jacobus *Kantor*, jo. (DL. 13934);
Kálmánd 15. 1446: Anthonius *Canthor*, jo. (DL. 13934);
Nagymihály 16. 1450: Benedicti *Kanthor*, jo. (DL. 14314);
Derzs 17. 1452: alter Stephanus *Kanthor* de Ders, no. (DL. 14584); **18–19.** 1462: Ladislaus et Stephanus *kanthor* de dicta ders, no. (DL. 55719); 1462/1469: Ladislaus, Stephanus *kantor* de dicta ders, no. (DL. 55899); **20.** 1461: Gregorius *Kantor* de Ders, no. (DL. 55700); 1462: Gregorii filii Anthonii *Kantor* dicti de ders, no. (DL. 55719); 1462/1469: Gregorium filium Anthonii *kanthor* dicti de ders, no. (DL. 55899); 1462: Gregorio filio Anthonii *kanthor* de ders, no. (DL. 55719);
Nagygyar 21. 1459: Paulo *kanthor*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Paulo *konchar* (!), jo. (DL. 55660); **22.** 1459: Johanne *Chanthor*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Johanne *kanthor*, jo. (DL. 55660);
Kér 23. [1460–1480]: Johannis *Cantor*, jo. (DL. 56700);
Ung vm.? 24. 1467: Petrus *kanthor*, jo. (DL. 45273);
Csama 25–26. 1478: Jacobus et Ladislaus *kanthor* [de eadem Chama], no. (DL. 70985);
Bátor 27–28. 1500: Stephano, Petro *kanthor*, jo. (DL. 73536);
Terebes 29. 1513: Thoma *kanthor*, jo. (DL. 86743); 1513: Thoma *kanthor*, jo. (DL. 86743);
Feketeardó 30. 1513: [An]thonio *kanthor*, jo. (DL. 86743);

Pap 31. 1521: Blasius *Canthor*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Blasius *Kanthor*, jo. (DL. 26243); **32.** 1521: Mattheus *Canthor*, jo. (DL. 82582); **33.** 1521: Paulus *Canthor*, jo. (DL. 82582).
 < *kántor* 'istentiszteleten és temetésen foglalkozásszerűen éneklő, templomban orgonáló személy' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kánya

Pap 1. [1445–1448]: Nicolaus *kanýa*, jo. (DL. 81193);
Tarpa ?2. 1446: Martinus *Chanýa*, jo. (DL. 13934);
Krassó 3. 1523: Clemente *Kanýa*, jo. (DL. 71174); **4.** 1523: Emerico *Kanýa*, jo. (DL. 71174).
 < *kánya* 'héja nagyságú, villás farkú (dögevő) vágómadárfélék neme' v. nyj. (Dunántúl) 'varjú' (ÉKsz.²). Vmilyen tulajdonságra (pl. indulatos, erőszakos v. fecsegő természetre) utaló metaforikus elnevezés. M: (1.1.) tulajdonság.

Kanyár

Litke 1. [1445–1448]: Johannes *konýar*, jo. (DL. 81193) = Kanyári 1; **2.** 1449: Paulus *conar*, jo. (DL. 81139) = LAT judex 4;
Kálonga 3. 1449: Nicolaus *conac* [ɔ: conar], jo. (DL. 81139).
 < *Kanyár* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 399). M: (4.1.) származási hely. → **Kanyári**.

Kanyári

Litke 1. 1449: Johannes *canarj*, jo. (DL. 80968) = Kanyár 1;
Kálonga 2. 1449: Petrus *conarj*, jo. (DL. 81139);
Veresmart 3. [1445–1448]: Laurencius *konýarj*, jo. (DL. 81193) = EGY 224.
 < *kanyári* < *Kanyár* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 399) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Kanyár**.

Kanyó

Gyügye 1. 1521: Thomas *kanýo*, inq. (DL. 82582).
 < *kanyó* 'faragatlan, neveletlen' (OkISz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Kápolnás ?

Döge 1. 1449: Nicolaus *capoltas* [ɔ: capolnas], jo. (DL. 80968).
 < ? *kápolnás* 'káplán' (NySz., OkISz.). M: ? (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Kaponyás

Lelesz 1. [1460–1480]: Stephanus *kaponyas*, jo. (DL. 48185).
 < *kaponyás* 'kaponyát készítő mesterember, teknővájó' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Koponyás**.

Kapos

Nagygyarmat **1.** 1479/1757: Gregorius *Kapos*, jo. (DL. 10008).

< *Kapos* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 401). M: (4.1.) származási hely. → **Kaposi**.

Kaposi

Dománhida **1.** 1500: Andrea *kapofy*, jo. (DL. 73536).

< *kaposi* < *Kapos* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 401) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Kapos**.

Kara

[*Túr/Semjén*] **1.** 1468: Relicta Luce *Kara*, jo. (DL. 55872).

< ? kun *kara* 'fekete' (vö. BASKI 1989: 216). A *Kara* Árpád-kori szn.-ként biztosan nem, csupán hn.-ként adathozható (ÁSznt. *Kara*, *Kera*). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Kára** c. alatt. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Kára

Az adatokat l. **Kara** alatt.

< *Kára* ? becenév < ? *Károly* r. vil./egyh. szn. rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Karab

Meggyes **1.** 1523: Francisco *Karab*, jo. (DL. 71174).

< *karab* 'kis hajó, csónak' (NySz.). Talán csónakos v. csónakkészítő elnevezése. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Karácsonfali l. Karácsonfalvi**Karácsonfalvi**

Szőlős **1.** 1513: Johanne *karaczonffaly*, jo. (DL. 86743).

< *karácsonfalvi* ~ *karácsonfali* < *Karácsonfalva* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 403) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Karácsony

Bereg vm. **1.** [1435–1436]: Stephanus dictus *Karachon* filius Geche, jo. (DL. 48256);

Nagyida **2.** 1460/1461: Mathias *Karachon*, jo. (DL. 70910);

Póhalom **3.** 1479/1757: [–] *Karacson*, jo. (DL. 10008);

Meggyes **4.** 1513: Clemente *karachon*, jo. (DL. 86743);

Ádám **5.** 1518: Benedicto *karachon*, jo. (DL. 97664);

Gyügye **6.** 1521: Paulus *karachon*, jo. (DL. 82582);

7. 1521: Damianus *karachyon*, inq. (DL. 82582);

Meggyes **8.** 1523: Sebastiano *Karachon*, jo. (DL. 71174); **9.** 1523: Matheo *Karachon*, jo. (DL. 71174).

< *Karácsony* gyakori r. egyh./vil. szn. (ÁSznt. *Karachon* stb.) / 'Jézus születésének ünnepe' (TESz.). A személynévi eredet mellett lehet a karácsonykor született személy elnevezése is. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (5.2.) esemény. → **Karácsonfalvi**.

Karád

Királyháza **1.** 1513: Ambrosio *karad*, jo. (DL. 86743).

< *Karád* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 403). M: (4.1.) származási hely.

Karakó

Lázár **1.** [1500–1520]: Demetrius *karako*, jo. (DL. 97783).

< *Karakó* hn. (Nógrád, Sáros vm.) (CsHnMut. 404) / (kevésbé vsz.) *Karakó* (ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Koroko*). M: (4.1.) származási hely / ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Karász

Vinna **1.** 1450: Jacobus *Karaz*, jo. (DL. 14314).

< ? *Karász* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 404).

Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Kárász** c. alatt. M: ? (4.1.) származási hely. → **Karászi**.

Kárász

Az adatokat l. **Karász** alatt.

< *kárász* 'a pontyfélék családjába tartozó [...] hal' (TESz.). Vsz. halász elnevezése, de tulajdonságjelölő név is lehet (pl. jó úszó esetében). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Karászi

Kisvárdá **1.** [1445–1448]: Franciscus *karafy*, jo. (DL. 81193); 1449: Franciscus *karafi*, jo. (DL. 81139);

Oros **2–3.** 1450/1451: Emerico et Valentino *karazj* dicto (!), jo. (DL. 55474); **4.** [1460–1480]: Anthonius *Karazj*, jo. (DL. 56700); 1461: Anthonio *karazj*, jo. (DL. 55705);

Laskod **5.** [1460–1480]: Martinus *Karafi*, jo. (DL. 56692); **6.** [1460–1480]: Anthonis (!) *Karafi*, jo. (DL. 56692);

Napkor **7.** [1460–1480]: Benedictus *Charazj*, jo. (DL. 56700); **8.** [1460–1480]: Blasius *Charazj*, jo. (DL. 56700); **9.** [1460–1480]: Matheus *Charazj*, jo. (DL. 56700);

Karász **10.** 1481: Valentinum *Karazj*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Tas **11.** [1500–1520]: marton *karazj*, jo. (DL. 83022).

< *karászi* < *Karász* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 404) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Karász**.

Kardos

- Bagos 1.** [1430–1450]: relictus Jacobi *cardus*, jo. (DL. 56693);
Döge 2. [1445–1448]: Mikahel *cardos*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *kardos*, jo. (DL. 80968);
3. [1445–1448]: Emericus *cardos*, jo. (DL. 81193); **4.** 1449: Ambrosius *cardos*, jo. (DL. 80968);
Nagyimihály 5. 1450: Johannis *kardos*, jo. (DL. 14314);
Turc 6. 1478: Michael *kardos*, jo. (DL. 70985);
Gyères 7. 1479/1757: Blasius *Kardos* de Gyeres, no. (DL. 10008);
Salánk 8. 1509: Gregorio *Kardos*, jo. (DL. 71106);
9. 1509: Matheo *Kardos*, jo. (DL. 71106); **10.** 1509: Mathia *Kardos*, jo. (DL. 71106);
Ártánd 11. 1518: Bartholomeo *Kardos*, jo. (DL. 97664); **12.** 1518: Paulo *Kardos*, jo. (DL. 97664).
 < *kardos* 'kardkovács, kardcsiszár' (CsnSz.) v. 'bajvivó, kardvivó' / 'bátor, harcos' (NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Károly

- Döge 1.** [1445–1448]: Stephanus *karol*, jo. (DL. 81193);
Méhtelek 2. 1509: Benedicto *Károly*, jo. (DL. 71106);
Királyháza 3. 1513: Johanne *karol*, jo. (DL. 86743);
Kisvárd 4. 1521: Michael *Koroly*, jo. (DL. 82582).
 < *Károly* r. vil./egyh. szn. (vö. ÁSzt. *Karol*, *Carul*) < germán *Karl* (latin *Carolus*) és m. *karuly* 'karvaly' (vö. KÁLMÁN 1989⁴; 29; NySz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kása

- Kisvárd 1.** [1445–1448]: Mikahel *kaſa*, jo. (DL. 81193);
Gyula 2. 1450: Blasius *kaſa*, jo. (DL. 70896).
 < *kása* 'durvára örölt gabonaféle' (TESz.). A csn. vsz. a *kásaáruló*, *kásacsínáló* (Oklsz.) foglalkozásnevek redukciójával keletkezett. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Kassa** c. alatt. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kasos

- Üng vm.? 1.** 1467: Petrus *kaſus*, jo. (DL. 45273).
 < *kasos* vsz. 'kaskötő, kosárfonó' (vö. CsnSz., Oklsz. *kas-kötő*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kassa

- Pályi 1.** 1415: Stephano *kaſſa*, jo. (DL. 96894);
[Túr/Semjén] 2. 1468: Blasius *Kaſa*, jo. (DL. 55872) = Kassai 4;

A további adatokat l. **Kása** c. alatt.

< *Kassa* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 406). M: (4.1.) származási hely. → **Kassai**.

Kassai

- Szoboszló 1.** 1451: Petrus *Kaſſaſy*, jo. (DL. 14467);
Kálló 2. [1460–1480]: Benedictus *Kaſſaſy*, jo. (DL. 56700); **3.** [1460–1480]: Dionisii *Kaſſaſy*, jo. (DL. 56700); 1462/1469: Dionisio *kaſſaſy*, jo. (DL. 55899); 1462: Dionisio *Kaſſaſy*, jo. (DL. 55719);
[Túr/Semjén] 4. [1468 u.]: Blasius *kaſaſy*, jo. (DL. 55872) = Kassa 2;
Ádám 5. 1518: Lucas *kazzaſy*, jo. (DL. 97664).
 < *kassai* < *Kassa* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 406) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Kasza

- Pap 1.** 1449: Laurencius *kasa*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Laurencius *kaza*, jo. (DL. 82987); **2.** [1450 k.]: Simon *kaſa*, jo. (DL. 82987); 1449: Simon *kaza*, jo. (DL. 81139); **3.** [1450 k.]: Johannes *kaſa*, jo. (DL. 82987); 1449: Johannes *Kaza*, jo. (DL. 81139);
Magyarveresmart 4. 1450: Franciscus *Kaza*, jo. (DL. 70896);
Kálmánd 5. 1500: Sebastiano *kaza*, jo. (DL. 73536).
 < *kasza* 'hosszú fanyélre szerelt, enyhe ívben hajló pengéjű, szálal növény tömeges levágására való szerszám' (ÉKsz.²). Kaszakészítő v. kaszával dolgozó személy elnevezése lehet. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Kaza** c. alatt. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kaszás

- Kirva 1.** 1450: Michael *Kazas*, jo. (DL. 70896);
Kálló 2. [1460–1480]: Andreas *kazas*, jo. (DL. 56700);
Újfalud 3. 1479/1757: Joannem *Kaſzás*, jo. (DL. 10008);
Karász 4. 1481: Blasius *kazas*, fam. ign., jo. (DL. 62348).
 < *kaszás* 'szénakaszáló' v. 'arató' (vö. NySz., Oklsz.), de szóba jöhet még a 'kaszagytartó' jelentés is (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kaszonnyi

- Szász 1.** 1448: Thomas *kazunſy* (?), civ. (DL. 55385);
Nábrád 2. 1451: Laurentio *Kaſonſy*, fam., jo. (DL. 55490);
Márok 3. 1453: relictus Ladislai *kazonſy*, jo. (DL. 81139); **4.** 1521: Anna relictus Alberti *kozonſy* (!),

jo. (DL. 82582); **5.** 1521: Michael *kazonj*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Michaelis *Kazonj*, jo. (DL. 26243); **6.** 1521: Gregorius *kazonj*, jo. (DL. 82582); **7.** 1521: Valentinus *kazonj*, jo. (DL. 82582); **8.** 1521: Lucas *kazonj*, jo. (DL. 82582); **9.** 1521: Ambrosius *kazonj*, jo. (DL. 82582); **10.** [1521–1526]: Emericus *Kazonj*, jo. (DL. 26243); **Lázár 11.** [1500–1520]: Emericus *Kazonj*, jo. (DL. 97783); **Devecser 12.** [1521–1526]: Johannis *Kazonj*, jo. (DL. 26243).
< *kazonji* < *Kaszonj* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 407) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Kata

Szamosszeg 1. 1415: Benedicto *Katha*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Andrea *gatha* [ɔ: kata], jo. (DL. 96894); **Gyarmat 3.** 1452: Martino *Katha*, jo. (DL. 14584); **4.** 1452: Sebastiano *Katha*, jo. (DL. 14584).
< *Kata* becenév < *Katalin* r. női egyh. szn. (ÁSzt. *Katarina*) rövidülése. A *Káta* olvasat hn.-i eredetű (vö. *Káta* hn., Pest vm.) magyarázata a földrajzi távolság miatt nem vsz. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Katán

Nyíregyház 1. 1469: Martino *Kathan*, pop., fam. (DL. 55892) = Katánkovács 1.
< *katán* vsz. 'katáng(kóró); egyfajta gyomnövény' (TESz., NySz.). A CsnSz. szerint vsz. földjét hanyagul megmunkáló jobbágy elnevezése. M: ? (1.1.) tulajdonság. → **Katánkovács.**

Katánkovács

Nyíregyház 1. 1446: Martinus *kothankowach*, jo. (DL. 13934) = Katán 1.
< (1) *katán* vsz. 'katáng(kóró); egyfajta gyomnövény' (TESz., NySz.) □ *Katán* csn. 'Katán nevű' (→ **Katán**) + (2) *kovács* 'fémnek, különösen vasnak hevítését és kalapálását végző, különféle eszközöket készítő mesterember' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság □ megnevezés + (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Kovács.**

Kati

Eszlár 1. [1456–1457]: Johanne *katj* (!), jo. (DL. 56714); **Ajak 2.** [1480–1500]: Johannes *Kathy*, jo. (DL. 83021); **Geszteréd 3.** 1525: Johanne *Kathj*, iud. (DL. 62463).
< *Kati* becenév < *Katalin* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Katarina*) rövidülése + *-i* bec.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Kátyi.**

Kátyi

Az adatokat l. **Kati** c. alatt.

< *kátyi* < † *Kád(szeg)* ~ *Kát* ~ *Káty* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 102) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Katkó

Nábrád 1. 1452: Johanne *Kathko*, jo. (DL. 14584).
< *Katkó* becenév < *Katalin* r. női egyh. szn. (ÁSzt. *Katarina*) rövidülése + *-kó* bec.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kató

Kisvárd 1. [1445–1448]: Jacobus *katho*, jo. (DL. 81193); 1449: Jacobus *cato*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Jacobus *Katho*, jo. (DL. 82987); **2.** [1450 k.]: Georgius *katho*, jo. (DL. 82987); **3.** 1521: Petrus *Catho*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Petrus *kato*, inq. (DL. 26243); **[Kisvárd] 4.** [1450 k.]: Briccium (?) *katho*, jo. (DL. 82987); **Károly 5.** 1500: Stephanum *katho*, jo. (DL. 73536).
< *Kató* becenév < *Katalin* r. női egyh. szn. rövidülése + *-ó* bec.-képző (vö. ÁSzt. *Katarina*, *Kathau*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Katona

Litke 1. [1445–1448]: Gregorius *katona*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *katona*, jo. (DL. 81139); **Döge 2.** [1445–1448]: Mathias *katona*, jo. (DL. 81193); **Bököny 3.** [1450–1470]: Thomas *kathona*, jo. (DL. 56701); **Oros 4.** 1450/1451: Ambrosio *Kathona*, jo. (DL. 55474); 1461: Ambrosio *kathona*, jo. (DL. 55705); **5.** 1452: Petro *kathona*, jo. (DL. 55509); 1452: Petro *kathona*, jo. (DL. 55510); **6.** [1460–1480]: Valentini *Kathona*, jo. (DL. 56700); 1461: Valentino *kathona*, jo. (DL. 55705); **Nábrád 7.** 1451: Johanne *Kathona*, fam., jo. (DL. 55490); 1459: Johanne *Kathona*, jo. (DL. 55658a); 1459: Johanne *Kathona*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Johanne *kathana*, jo. (DL. 55661); 1459/1460: Johanne *Kathona*, jo. (DL. 55660); **8–9.** 1451: Laurentio, Nicolao *similiter kathona*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Laurentio *Kathona*, jo. (DL. 14584); 1452: Nicolao *Kathona*, jo. (DL. 14584); **10.** 1452: Andrea *Kathona*, jo. (DL. 14584); **11.** 1459: Ambrosio *Kathona*, jo. (DL. 55658); 1459: Ambrosio *Kathona*, jo. (DL. 55658a); 1459/ 1460: Ambrosio *Kathona*, jo. (DL. 55661); **12.** 1459/1460: Benedicto *Kathona*, jo. (DL. 55660); **Badaló 13.** 1453: Ladislaus *katona*, jo. (DL. 81139);

Tét 14. 1459: Thoma *Kathana*, jo. (DL. 55650); **[Túr/Semjén] 15.** 1468: Barabas *Kathona*, jo. (DL. 55872);

Majtény 16. 1475: condam Clementis *kathona*, jo. (DL. 17730); **17.** 1475: domina Elżabeth vocata Relicta condam Clementis *kathona*, jo. (DL. 17730) → férje: 16.

Karász 18. 1481: Gregorium *kathona*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Szegegyház 19. [1490–1510]: Benedictus *kathona*, jo. (DL. 82989);

Salánk 20. 1509: Elia *Kathona*, jo. (DL. 71106);

21. 1509: Oswaldo *Kathona*, jo. (DL. 71106);

22. 1509: Michaela *Kathona*, jo. (DL. 71106);

Meggyes 23. 1523: Anthonio *Kathona*, jo. (DL. 71174).

< *katona* 'vmely vitéz fegyveres szolgája' (TESz.). A 'fegyveres erő kötelékébe tartozó személy' jelentés később keletkezett, ekkor még a *vitéz* szó volt használatos a fogalomra (vö. TESz. *katona*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kávási

Tyukod 1. 1462: Georgius *kawafj*, no. (DL. 55719); 1462/1469: Georgius *kawafj* [de Thyw-kud?], no. (DL. 55899).

< *kávási* < *Kávás* hn. (Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 408) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Kaza

Az adatokat l. **Kasza** c. alatt.

< *Kaza* vsz. becenév < *Kázmér* r. egyh./vil. szn. rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kazdag l. Gazdag

Kázmér

Márok 1. 1453: Fabianus *cafmer*, jo. (DL. 81139); **2.** 1521: Joannes *kazmer*, jo. (DL. 82582).

< *Kázmér* r. egyh./vil. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kebles

Hosszúmacs 1. 1451: Georgius *kebles*, jo. (DL. 14467).

< *kebles* 'melles' (vö. TESz. *kebel*). Talán széles, kidomborodó mellkasú személy elnevezése volt (vö. **Melles**). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Köblös** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság.

Kecske

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Michaela *Kechke*, jo. (DL. 17017).

< *kecske* 'a juhval rokon, állán szakállszerű szőrzetet viselő háziállat' (ÉKsz.²). Kecskét tartó

jobbágy v. kecskepásztor neve v. vmilyen metaforikus tulajdonság (pl. szakállviselés) megnevezése lehet. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (1.1.) tulajdonság.

Kecskés

Atya 1. [1435–1436]: Gregorius dictus *kechkes*, jo. (DL. 48256);

Kisvárdá 2. [1445–1448]: Gregorius *keckes*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *checkes*, jo. (DL. 81139);

Litke 3. 1449: Nicolaus *chefches*, jo. (DL. 80968);

Szoboszló 4. 1451: Osualdus *kechkes*, jo. (DL. 14467);

Nagyár 5. 1459: Dyonisio *Keczkes*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Dyonisio *kechkes*, jo. (DL. 55660);

Pócs 6. [1460–1480]: Johannes *kechkes*, jo. (DL. 56696);

Prügy 7. 1477/1718: Gregorius *kechkes*, jo. (DL. 16955);

Alsósárod 8. 1513: Francisco *kechkes*, jo. (DL. 86743);

Felsőcsongva 9. 1513: Stephano *kechkes*, jo. (DL. 86743);

Krassó 10. 1513: Ladislao *kechkes*, jo. (DL. 86743);

Jánk 11. 1521: Jacobus *kefkes* (!), jo. (DL. 82582).

< *kecskés* 'kecskepásztor' (NySz.) v. 'kecsketartó személy' (OkISz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Kegyes

Pátroha 1. [1480–1500]: Agustinus *keghyes*, jo. (DL. 83021).

< *kegyes* 'jóságos, szelíd, istenfélő' (NySz., OkISz.), 'jóindulatú, jámbor, barátságos' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Kéke ?

Kátaszentmiklós 1. 1446: Johannes *Keke*, jo. (DL. 13934).

< ? *Kéke* (igen ritka) r. vil. szn. (vö. ÁSzt. *Keka*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kékes ?

Váncsod 1. 1497/1757: Martino *Klékes* (!), jo. (DL. 10008).

< *Kékes* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 412) / *kékes* 'kék szemű' v. 'kékeres' (vö. CsnSz.). M: (4.1.) származási hely / (1.1.) tulajdonság.

Kéki

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Stephanus *kekj*, jo. (DL. 81193); 1449: Stephanus *keki*, jo. (DL.

81139); [1450 k.]: Stephanus *kekj*, jo. (DL. 82987);

Eszlár 2. [1456–1457]: Mathie *Kekj*, jo. (DL. 56714); [1460–1480]: Mathei *Chechj*, jo. (DL. 56700);

Devecser 3. [1521–1526]: Mathei *keki*, jo. (DL. 26243).

< *kéki* < *Kék* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 412) + *i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Kele

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Stephanus *kele*, jo. (DL. 81193);

Döge 2. [1445–1448]: Nicolaus *kele*, jo. (DL. 81193) = PAT 18.

< *Kele* becenév < *Kelemen* r. egyh. szn. rövidülése. A magyarázatot a párhuzamos latin névalak (*Clementis*) igazolja. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kelemen

Laskod 1. 1463: Anthonium *kelemen* nomine, jo. (DL. 55752);

Ajak 2. [1480–1500]: Benedictus *Celemen*, jo. (DL. 83021); **3.** 1521: Joannes *Kelemen*, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Johannes *kelemen*, jo. (DL. 26243); **4.** 1521: Franciscus *Kelemen*, jo. (DL. 82582);

Karász 5. 1481: Michaellem *Kelemen*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Nagypalád 6. 1509: Petro *Kelemen*, jo. (DL. 71106); **7.** 1509: Gregorio *Kelemen*, jo. (DL. 71106);

Salánk 8. 1509: Michaelle *Kelemen*, jo. (DL. 71106);

Tekeháza 9. 1513: Anthonio *kelemen*, jo. (DL. 86743);

Milota 10. 1515: Laurentii *kelemen*, jo. (DL. 82440).

< *Kelemen* r. egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kelés

Geszteréd 1. 1459/1821: Andrean *Kedys* [o: Kelys], jo. (DL. 55654); **2.** 1459/1821: Barnabam *Kelys* (!), jo. (DL. 55654).

< ? *kelés* 'kelevény, fekély, daganat' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Kemencés

Lelesz 1. [1460–1480]: Nicolaus *kemenches*, jo. (DL. 48185).

< *kemencés* vsz. 'kemenceépítő mester' v. 'kemencével rendelkező személy' (OkISz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Kéncs l. Kincs

Kéncses l. Kincses

Kender ?

Lök 1. [1460–1480]: Paulus *Chender*, jo. (DL. 56700);

Ajak 2. [1480–1500]: Benedictus *Cendel*, jo. (DL. 83021).

< ? *kender* 'érdes levelű, magasra növény, ipari rosnövény' (ÉKsz.³). Vsz. *kendernyíró* (OkISz.) v. *kenderhordó* (CsnSz.) foglalkozásnevekből rövidült. Emellett pl. magas termetre v. gyors növekedésre utaló metaforikus tulajdonságnév is lehet. Az első összeírásban a *ch* [k] hangértékű (vö. pl. *Kereches* 'Kerekes'). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Kenderes

Szabolcs vm. 1. 1463: Johannes *kenderes* de Malomwyz, no. (DL. 55762); 1463: Johannes *Kenderes* de Malomwyz, no. (DL. 55752);

Krassó 2. 1523: Stephano *Kenderes*, jo. (DL. 71174); **3.** 1523: Andrea *Kenderes*, jo. (DL. 71174).

< *kenderes* vsz. 'a kenderbetakarítást és -feldolgozást végző személy' (CsnSz.) / *Kenderes* szn. [a *Kendris* név népetimológiás (?) alakváltozata]. A szn.-i eredet a Hunyad megyei (de szabolcsi birtokokkal is rendelkező) Malomvízi család esetében feltételezhető (vö. *Egregio Kendrys de Malomwyz Castellano nostro* [ti. Hunyadi Jánosé] *de Munkacz* — DL. 38303). Elképzelhető, hogy ebben az esetben is a fenti Kenderes Jánosról tesz említést a forrás, de itt a hivatalos keresztnév említése nélkül. Hasonló keresztnévi előfordulást találunk az 1479-ben említett, szintén Hunyad megyei Szentgyörgyi Kenderes (*Kenderes de Zenthgyerg*) nevében is (Csánki V, 231; DL. 29842). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kenéz

Szirma 1. 1478: Matheus *Kenez* [de Zyrma], no. (DL. 70985);

Szentdamján 2. 1479/1757: Ladislaum *Kenez*, jo. (DL. 10008);

Kirva 3–4. 1450: Symon et Ladislaus *Kenes* (?), jo. (DL. 70896).

Komját 5–6. 1509: Alexio *Kenes*, Johanne filio eiusdem, jo. (DL. 71106);

< *kenéz* 'román és ruszin vidéken a telepítés vezetője', (később) 'a telepített falvak előjárója' (vö. KMTL., CsnSz.). M: (3.2.) méltóság, tiszttség. → **kenesius**.

Kengyel

[*Túr/Semjén*] **1.** 1468: Nicolaus *Kengeel*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Nicolaus *kengeel*, jo. (DL. 55872);

Szinérváralja **2.** 1513: Johanne *kengyely*, jo. (DL. 86743).

< *kengyel* 'lovaglaskor a láb támasztékául szolgáló eszköz' (TESz.). A 'főúri hintót, illetőleg nemesembert futva kísérő, díszes ruhába öltözött szolgál', ill. 'gyorsfutár' jelentésű *kengyelfutó* foglalkozásnév rövidülése (vö. CsnSz.) v. kengyelt készítő kovács metonimikus elnevezése. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kenyerer

Lök **1.** 1424: Benedictus *keneres*, jo. (DL. 54380); [*Lök*] **2.** [1460–1480]: Dominicum *Kenjeres*, jo. (DL. 56695); [1460–1480]: Dominicus *Keneres* ~ Dominicum *Cheneres*, jo. (DL. 56700); **3.** 1525: Alberto *kjnyeres*, iud. (DL. 62463); **4.** 1525: Alberti *kjnyeres*, jo. (DL. 62463) (Kétszer!);

Tas **5.** 1439/1447: Johannem *Kenjeres*, jo. (DL. 13327);

Kisvárdá **6.** [1450 k.]: Dyonisius *keneres*, jo. (DL. 82987);

Nagymihály **7.** 1450: Thome *Kenjeres*, jo. (DL. 14314);

< *kenyerer* 'egy kenyéren élő, kenyeresztárs' (NySz.) / 'pék, kenyérsütő' (vö. OklSz. *kenyér-sütő*). M: (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kepe ?

[*Túr/Semjén*] **1.** 1468: Johannes *Kewppe*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Johannes *keepe*, jo. (DL. 55872).

< *kepe* 'gabonakereszt, kalongya' (TESz., OklSz.). Talán aratómunkás elnevezése / *Kepe* ~ *Köpe* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSzt. *Kepa*). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kepes l. Képes**Kepés**

Gyarmat **1.** 1452: Mathia *Kepes*, jo. (DL. 14584).

< *kepés* 'kéveköltő, részesarató' (vö. TESz. *kepe*) / *Kepés* ~ *Kepis* (~ *Kepes?*) (ritka) vil. szn. (vö. ÁSzt. *Kepes*, *Kepis*). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Képes** c. alatt. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Képes

Az adatokat l. **Kepés** c. alatt.

< *képes* 'képkereskedő' (OklSz.) v. *képes* ~ *kepes* 'dárdás, lándzsás' (OklSz., NySz., l. még TESz. *kép*² 'egyfajta dárda, lándzsa') / *képes* 'szép termetű, deli' (NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Képiró

Salánk **1.** 1509: Benedicto *Kepyro*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Gaspar *Keepiro*, jo. (DL. 71106).

< *képiró* 'festő' (NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kér

Gyarmat **1.** 1452: Demetrio *Ker*, jo. (DL. 14584); **2.** 1452: Alberto *Keer*, jo. (DL. 14584).

A további adatokat l. **Cser** c. alatt.

< *Kér* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 418). M: (4.1.) származási hely. → **Kéri**.

Kércsi

Besenyőd **1.** 1413: Andreas dictus *Kerchj* de Belenjewdi, no. (DL. 56676);

Kércs **2.** 1446: Mathias *kerchj*, vco. (DL. 55332); 1446: Mathias *Kerchj*, vco. (DL. 55333);

Kovácsi **3.** 1479/1757: Paulus *Kerchj*, jo. (DL. 10008).

< *kércsi* < *Kércs* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 418) + -i mn.-képző. M: (4.2.) lakóhely.

Kerecset

Dabóc **1.** 1478: Thomas *Kereczeth* [de eadem dabocz], no. (DL. 70985).

< *kerecset* 'a sólyomfélék családjába tartozó, ölyv nagyságú ragadozó madár' (TESz., OklSz.). Talán a solymár elnevezése. A tulajdonságon alapuló motivációra l. **Kánya**. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Kerekes

Pályi **1.** 1415: Valentino *kerekes*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Nicolao *kerekes*, jo. (DL. 96894);

Szentkirály **3.** 1425: Dominicus dictus *Kerekes*, jo. (DL. 70832);

Szentgyörgy **4.** [1445–1448]: Mathias *kerekes*, jo. (DL. 81193); 1450: Mathias *kerekes*, jo. (DL. 81193); **5.** [1445–1448]: relictus Blasii *kerekes*, jo. (DL. 81193); **6.** [1445–1448]: Valentinus *kerekes*, jo. (DL. 81193);

Pap **7.** [1445–1448]: Fabianus *kerekes*, jo. (DL. 81193); 1449: Fabianus *kerekes*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Fabianus *kerekes*, jo. (DL. 82987);

Gyarmat **8.** 1459: Matheo *kerekes*, jo. (DL. 55658a); 1459: Matheo *kerefz* (!) [ɔ: kerekes], jo. (DL. 55658); 1459/1460: Matheo *kerekes*,

jo. (DL. 55660); 1459/1460: Matheo *kerekes*, jo. (DL. 55661);

Csécs 9. 1460/1461: Gregorii *Kerekes*, jo. (DL. 70910);

Kérsenjén 10. [1460–1480]: Ladislai *kereches*, jo. (DL. 56700);

Lelesz 11. [1460–1480]: Blasius *kerekes*, jo. (DL. 48185); **12.** [1460–1480]: Johannes *kerekes*, jo. (DL. 48185); **13.** [1460–1480]: Vince (!) *kerekes*, jo. (DL. 48185); **14.** [1460–1480]: Georgius *kerekes*, jo. (DL. 48185);

Eszlár 15. [1460–1480]: Valentini *Kereches*, jo. (DL. 56700);

Ung vm.? 16. 1467: Anthonius *kerekes*, jo. (DL. 45273);

Litke? 17. 1470: Johanni (!) *kerekes*, jo. (DL. 81716); **Litke 18.** [1521–1526]: Martinus *kerekes*, inq. (DL. 26243);

Terebes 19. 1513: Michaela *kerekes*, jo. (DL. 86743);

Egres 20. 1513: Ladislao *kerekes*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 21. 1513: Emerico *kerekes*, jo. (DL. 86743);

Döge 22. 1521: Vincencius *kerekes*, jo. (DL. 82582); **23.** 1521: Petrus *kerekes*, inq. (DL. 82582);

Veresmart 24. 1521: Martinus *Kerekes*, jo. (DL. 82582);

Kék 25. [1521–1526]: Demetrius *kerekes*, jo. (DL. 26243).

< *kerekes* 'bognár, kerékgyártó' (KÁLMÁN 1989⁴: 82; OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kereki

Nagygyarmat 1. 1479/1757: Augustinus *Kerekj*, jo. (DL. 10008).

< *kereki* < *Kereki* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 419) +? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Keresztes

Szamosszeg 1. 1415: Johanne *kerezthes*, jo. (DL. 96894);

Dománhida 2. 1500: Petro *kerezthes*, jo. (DL. 73536);

Nagypalád 3. 1509: Valentino *Kerezthes*, jo. (DL. 71106);

Királyháza 4. 1513: Alberto *kerezthes*, jo. (DL. 86743).

< *Keresztes* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Keresztes*, *Keruztus*, *Crestus*) / *kerezthes* 'keresztes vitéz' (NySz., OklSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Keresztyén

Kökényesd 1–2. 1478: Alberto et Ambrosio *Kerezthyen*, jo. (DL. 70985);

Bartfalva 3. 1513: Elia *kerezthyen*, jo. (DL. 86743).

< *keresztyén* 'Krisztus tanítását valló, megkeresztelt személy' (TESz., OklSz.) / (kevésbé vsz.) *Keresztyén* r. egyh. szn. (A névre csupán egy adat került elő — vö. ÁSzt. *Kerezthien*). M: (1.1.) tulajdonság / ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kéri

Tarpa 1. 1446: Bartha *Kerj* (!), jo. (DL. 13934);

Kér 2. [1460–1480]: Petrus *Cherj*, jo. (DL. 56700).

< *kéri* < *Kér* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 418) + -i mn.-képző. M: (4.2.) lakóhely. → *Kér*.

Kertes ?

Olcsva 1. 1440: Michaela *kerthes* nominato, jo. (DL. 55201). [Más helyütt (DL. 55194): *Kincses*] = Kincses 2.

< ? *kertes* 'egyfajta 'a többiekétől különböző' kertet birtokló 'személy' (CsnSz., OklSz.). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Kész

Salánk 1. 1509: Matheo *Keez*, jo. (DL. 71106);

2. 1509: Fabiano *Keez*, jo. (DL. 71106).

< *kész* 'készleges, szíves' (TESz., NySz., OklSz.). A [kéz] olvasat nem vsz. M: (1.1.) tulajdonság.

Keszeg

Gemze 1. [1435–1439]: Petrus *kefegh* de Gemfe, no. (DL. 56710).

< *keszeg* 'egyfajta hal' / 'vézna, sovány' (TESz.). Az előbbi jelentésben vsz. halász elnevezése lehetett. A 'vézna, sovány' jelentés ugyan kései adatolású, de a tulajdonság metaforikus jelölése korábban is létezhetett. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Keszi

Besenyőd 1. 1439/1447: Ladislaus *kezj* (!) [...] de eadem Beñenjewd, no. (DL. 13327);

Salánk 2. 1509: Georgio *Kezy*, jo. (DL. 71106).

< *keszi* < *Keszi* hn. (Bihar, Borsod vm.) (CsHnMut. 425) +? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Kesznyétei

Nagy Mihály 1. 1450: [Pauli] *Keznethy*, jo. (DL. 14314);

Pátroha 2. 1521: Gregorius *keznethej*, lib. (DL. 82582).

< ? *kesznyéte(n)i* < *Kesznyéten* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 425) + -i mn.-képző. A névalakokból vsz. lemaradt a nazális jelölése. M: (4.1.) származási hely.

Kettős

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Dominico *Kethws*, jo. (DL. 17017).

< *kettős* 'iker' (NySz., OklSz.). M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Kevély

H. n. 1. 1462: Petro *kewel* dicto, fam. (DL. 55719).

< *kevély* 'büszke, gőgös' (TESz., NySz.) / ? *Kevély* r. vil. szn. (ÁSznt. *Keuel*, *Keuil*). M: (1.1.) tulajdonság / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kide

Kísvárda 1. [1445–1448]: Mathe *tide* (!), jo. (DL. 81193); 1449: Mateus *kide*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Matheus *kýde*, jo. (DL. 82987);

Gyarmat 2. 1452: Georgio *Kyde*, jo. (DL. 14584); **3.** 1452: Luca *Kyde*, jo. (DL. 14584); 1459: Luca *Kýde*, jo. (DL. 55658a); 1459: Luca *Kýde*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Luca *kýde*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Luca *kýde*, jo. (DL. 55661); **4.** 1459: Alberto *Gýde*, jo. (DL. 55658a); 1459: Alberto *kýde*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Alberto *Gýde* (!), jo. (DL. 55660); 1459/1460: Alberto *kýde* (!), jo. (DL. 55661); **?5.** 1459: Alberto *Kýde*, jo. (DL. 55658a); 1459: Alberto *kýde*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Alberto *Kýde*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Alberto *kýde*, jo. (DL. 55661);

Kálmánd ?6. 1500: Michael *kwg* (?), jo. (DL. 73536).

< *Kide* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 432) / ? *Kide* (~ *Kügye*) r. vil. szn. (vö. ÁSznt. *Kid*, *Quid*, *Kida*, *Quida*) / ? *kide* vsz. 'kíváncsi' (OklSz., NySz. *kidesség*). M: (4.1.) származási hely / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / ? (1.1.) tulajdonság.

Kiliáni

Lorándháza 1. 1446: Demetrius *Kýlianj*, jo. (DL. 13934).

< *Kilián* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Kilian* stb.) + -i patr.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kinatos ?

Lelesz 1. [1460–1480]: Anthonius *kynatus* (?), jo. (DL. 48185).

< ism. M: ism.

Kincs

Nábrád 1. 1459: Benedicto *Kinch*, jo. (DL. 55658a); 1459: Benedicto *Kincz*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Benedicto *kýnc[h]*, jo. (DL. 55660) = ? Konc 4;

Salánk 2. 1509: Ladislao *Kench* (?), jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Thoma *Kench* (?), jo. (DL. 71106);

Szölös 4. 1513: Andrea *kynch*, jo. (DL. 86743).

< *kincs* ~ *kéncs* 'értékes ingóság, kincstár' (TESz., NySz.). A CsnSz. szerint vsz. a *kincstartó* foglalkozásnév rövidülése, de adataink jobbára vonatkoznak, így a magyarázat nem fogadható el. / (kevésbé vsz.) *Kincs* (ritka) r. vil. szn. (vö. ÁSznt. *Kench*). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kincses

Szamosszeg 1. 1415: Paulo *kýnches*, jo. (DL. 96894);

Olcsva 2. 1440: Mýchaele *kýnches* nominato, jo. (DL. 55194); 1447: Michael *kenches*, jo. (DL. 55346) = Kertes 1;

Nagymihály 3. 1450: [ø] *Kýnches* (!), jo. (DL. 14314);

Oros 4. [1460–1480]: Ambrusii *kenches*, jo. (DL. 56700).

< *kincses* ~ *kéncses* 'gazdag' (TESz.). A 'kincstartó' jelentésű foglalkozásnévi eredet jobbára esetében kizárható (l. még N. FODOR 2002: 70). M: (3.4.) vagyoni helyzet.

Kinizsi

Prügy 1. 1477/1718: Matheus *Kynysi*, jo. (DL. 16955); **2.** 1477/1718: Petrus *Kynysi*, jo. (DL. 16955).

< *kinizsi* < *Kinizs* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 432) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Kintornás

Kérsenjén 1. [1460–1480]: Thomas *kýnthornas*, jo. (DL. 56696).

< *kintornás* 'egyfajta pengető hangszeren játszó személy' (TESz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Király

Sztrite 1. [1435–1439]: Thomas dictus *kýral* de Strwthe, no. (DL. 56710);

Levelek 2. 1446: Gallus *Kýral*, jo. (DL. 13934);

Nagymihály 3. 1450: Stephani *kýral*, jo. (DL. 14314);

Szoboszló 4. 1451: Johannes *keral*, jo. (DL. 14467);

Hatház 5. 1451: Petrus *keral*, jo. (DL. 14467);
Székely 6. [1460–1480]: Dominicus *kirar* (!), jo. (DL. 56700);
Semjén 7. 1462/1469: Bartholomeo *keral* ~ *kyral*, jo. (DL. 55899); 1462: Bartholomeo *keral* ~ *kyral*, jo. (DL. 55719);
[Túr/Semjén] 8. 1468: Andreas *Kiraal*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Andreas *kyraly*, jo. (DL. 55872);
Sényő 9. 1466: Andrea *Kyral*, fam. ign., jo. (DL. 55839);
Gút, Aba, Körtvélyes 10. 1470: Martino *Keral*, jo. (DL. 17017);
Halmi 11. 1478: Mathia *kýral*, jo. (DL. 70985);
Nagyrozsály 12. 1509: Michaela *Kyral*, jo. (DL. 71106); **13.** 1509: Jacobo *Kyral*, jo. (DL. 71106);
Feketeardó 14. 1513: Gregorio *kyral*, jo. (DL. 86743); **15.** 1513: Elia *kyral*, jo. (DL. 86743);
Jánk 16. 1521: Gregorius *kýral*, jo. (DL. 82582);
Cséce 17. 1515: Benedictus *kýral*, jo. (DL. 82440);
Devecser 18. [1521–1526]: Joannes *kýral* chýllár, jo. (DL. 26243) = Csizsár 10;
Lök 19. 1525: Matheo *Kýral*, iud. (DL. 62463).
 < *király* 'uralkodó, monarchikus államfő' / 'a hozzá hasonlók között a legkiválóbb' (TESz.) / 'pünkösdkor rövidebb időre a falu fiatalságának vezéréül kiválasztott legény' (ÉKsz.²). Királyi birtokon jobbágyi, az udvarban szolgálati kapcsolatban állók kaphatták ezt a nevet (vö. CsnSz.), de lehet tulajdonság (pl. kiválóság, kevélység) metaforikus kifejezője és eseményre (pl. pünkösdi király választására) utaló név is. M: (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás / (1.1.) tulajdonság / (5.2.) esemény.

Kis
Halmi 1. 1478: Matheo *Kýs*, jo. (DL. 70985); **2.** 1478: Dionisio *kýs*, jo. (DL. 70985); **3.** 1478: Emerico *Kýs*, jo. (DL. 70985);
Kökényesd 4. 1478: Demetrio *Kýs*, jo. (DL. 70985);
Szegegyház 5. [1490–1510]: [...h?] *jas kýs*, jo. (DL. 82989); **6.** [1490–1510]: [...] *sa kýs*, jo. (DL. 82989); **7.** [1490–1510]: Balthasar *kýs*, jo. (DL. 82989);
Bököny 8. [1490–1510]: Simon *kýs*, jo. (DL. 82989);
Majtény 9. 1500: Stephano *kýs*, jo. (DL. 73536);
Kálmánd 10. 1500: Benedicto *kýs*, jo. (DL. 73536);
Szaniszló 11. 1500: Thoma *kýs*, jo. (DL. 73536);

Tagy 12. 1500: Johanne *kýs*, jo. (DL. 73536);
Károly 13. 1500: condam Sigismundum *kýs*, jo. (DL. 73536);
Ajak 14. [1500–1520]: balaz *kýs*, jo. (DL. 83022); **15.** 1521: Barnabas *Kýs*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Barnabas *Kýs*, jo. (DL. 26243);
Komját 16. 1509: Jacobo *Kýs*, jo. (DL. 71106);
Nagykaraszló 17. 1509: Jacobo *Kys*, jo. (DL. 71106);
Nagypalád 18. 1509: Johanne *Kýs*, jo. (DL. 71106);
Salánk 19. 1509: Matheo *Kys*, jo. (DL. 71106); 1509: Matheo *Kys*, jo. (DL. 71106);
Feketeardó 20. 1513: altero Anthonio *kys*, jo. (DL. 86743); **21.** 1513: Benedicto *kýs*, jo. (DL. 86743);
Királyháza 22. 1513: Matheo *kys*, jo. (DL. 86743); 1513: Matheo *kys*, jo. (DL. 86743);
Komlós 23. 1513: Item Stephano *kys*, jo. (DL. 86743);
Batarecs 24. 1513: Item Stephano *kys*, jo. (DL. 86743);
Alsócsongova 25. 1513: Johanne *kys*, jo. (DL. 86743);
Egres 26. 1513: Gregorio *kys*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 27. 1513: Michaela *kys*, jo. (DL. 86743); **28.** 1523: Anthonio *Kýs*, jo. (DL. 71174);
Krassó 29. 1513: Paulo *kys*, jo. (DL. 86743); 1523: Paulo *Kýs*, jo. (DL. 71174);
Szőlős 30. 1513: altero Johanne *kýs*, jo. (DL. 86743);
Alsósárod 31. 1513: Benedicto *Chys*, jo. (DL. 86743);
Kereki 32. 1518: Luca *kýs*, jo. (DL. 97664); **33.** 1518: Dionisio *kýs*, jo. (DL. 97664);
Ártánd 34. 1518: Laurentio *Kys*, jo. (DL. 97664);
Veresmart 35. 1521: Franciscus *Kýs*, inq. (DL. 82582); **36.** 1521: Andreas *Kýs*, inq. (DL. 82582);
Pap 37. 1521: Paulus *kýs*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Paulus *kýs*, jo. (DL. 26243); **38.** [1521–1526]: Andreas *kýs*, jo. (DL. 26243);
Kisvárd 39. 1521: Catherina *Kýs*, jo. (DL. 82582); **40.** 1521: Petrus *kýs*, inq. (DL. 82582); **41.** [1521–1526]: Joannes *Kýs*, jo. (DL. 26243);
Jánk 42. 1521: Joannes *Kýs*, jo. (DL. 82582);
Litke 43. [1521–1526]: Anthonii *Kýs*, jo. (DL. 26243);
Tas 44. [1521–1526]: Joannes *kýs*, jo. (DL. 26243);

Devecser 45. [1521–1526]: Mathias *Kÿs*, jo. (DL. 26243);

Szamosszeg 46. [1521–1526]: Ambrosius *kÿs*, jo. (DL. 26243);

Szentgyörgy 47. [1521–1526]: Paulus *kÿs*, jo. (DL. 26243);

Geszteréd 48. 1525: Valentino *Kÿs*, iud. (DL. 62463);

Lök 49. 1525: Andreas *kÿs*, jo. (DL. 62463).

< *kis* 'alacsony termetű' / 'fiatal, ifjú' (TESz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság / (1.3.) életkor. → **Kisandók**, **Kisbodzás**, **Kisföldi**, **Kisgonda**, **Kisgyönyörű**, **Kisistván**, **Kiskeszi**, **parvus**.

Kisandók

Kisvárdá 1. [1521–1526]: Emericus *Kÿs Andok*, jo. (DL. 26243).

< *kis Andók* < (1) *kis* 'fiatal, ifjú' / 'alacsony termetű' + (2) *Andók* csn. 'Andók nevű'. □ *Kis Andók* szn. < *Kis* csn. + *Andók* becenév (< *András*) 'Kis Andók fia'. Utóbbi esetben egyrészes név. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés. → **Andók**, **Kis**.

Kisbodzás

Kék 1. [1521–1526]: Georgius *Kÿ/Bozzas*, jo. (DL. 26243).

< *kis Bodzás* < (1) *kis* 'fiatal, ifjú' / 'alacsony termetű' + (2) *Bodzás* csn. 'Bodzás nevű'. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés. → **Bodzás**, **Kis**.

Kísértet

Ung vm.? 1. 1467: Ambrosius *kefertheth*, jo. (DL. 45273).

< *kísértet* ~ *késértet* 'kísértés' (EWUng., NySz.) v. 'szellem, kísértet' (SzamSz.) v. 'lidércfény' (ÚMTsz.). Vmilyen esemény v. tulajdonság (nesztelen mozgás?) megnevezésére utalhat. M: ? (5.2.) esemény / ? (1.1.) tulajdonság.

Kisföldi

Feketeardó 1. 1513: A[lb]er[to]? *kyffewldy*, jo. (DL. 86743).

< *kis Földi* < (1) *kis* 'fiatal, ifjú' / 'alacsony termetű' + (2) *Földi* csn. 'Földi nevű'. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés. → **Földi**, **Kis**.

Kisgonda

Feketeardó 1. 1513: Valentino *ky/Ganda*, jo. (DL. 86743).

< *kis Gonda* < (1) *kis* 'fiatal, ifjú' / 'alacsony termetű' + (2) *Gonda* csn. 'Gonda nevű'. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés. → **Kis**.

Kisgyönyörű

Pap 1. [1521–1526]: Mathias *kÿfgenÿrew*, jo. (DL. 26243).

< *kis Gyönyörű* < (1) *kis* 'fiatal, ifjú' / 'alacsony termetű' + (2) *Gyönyörű* csn. 'Gyönyörű nevű'. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés. → **Gyönyörű**, **Kis**.

Kisistván

Daróc 1. [1500–1520]: Gregorius *Kÿfſtwan*, jo. (DL. 97785).

< *kis István* ~ *Estván* < (1) *kis* 'fiatal, ifjú' / 'alacsony termetű' + (2) *István* csn. 'István nevű' □ *Kis István* ~ *Estván* szn. < *Kis* csn. + *István* keresztnév 'Kis István fia'. Utóbbi esetben egyrészes név. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés □ (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Kis**.

Kiskeszi ?

Jánk 1. [1521–1526]: Augustinus *Kÿkezi* (!) [ɔ: Kÿlkezj], jo. (DL. 26243).

< ? *kis Keszi* < (1) *kis* 'fiatal, ifjú' / 'alacsony termetű' + (2) *Keszi* csn. 'Keszi nevű'. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés. → **Keszi**, **Kis**.

Klande

Nagymihály 1. 1450: Johannis *Klande*, jo. (DL. 14314).

< ném. *Klande* 'fénylő, ragyogó <ruháju, arcú>' (GOTTSCHALD 290). M: ném. (1.1.) tulajdonság.

Klanger ?

Vinna 1. 1450: Jacobi *Klanger*, jo. (DL. 14314).

< ? ném. *Kläger* 'felperes, panaszos'. Esetleg a *Klang* 'hangzás, csengés' jelentésű szóval hozható kapcsolatba (vö. NémSz.). M: ném. ? (5.2.) esemény.

Klára

Hosszúmacs 1. 1451: Benedictus *clara*, jo. (DL. 14467);

Majtény 2. 1500: Valentino *kalara* (!), jo. (DL. 73536); **3.** 1500: Gregorio *klara*, jo. (DL. 73536).

< *Klára* r. női egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kobak

Gyarmat 1. 1459: Paulo *Kobag* (!), jo. (DL. 55658a); 1459: Paulo *kopach* (!), jo. (DL. 55658); 1452: Paulo *Kobach*, jo. (DL. 14584); 1459/1460: Paulo *kobak*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Paulo *kobak*, jo. (DL. 55661).

< *kobak* 'tök, lopótök' (TESz.). Elképzelhető, hogy vmilyen tulajdonság (pl. 'üres fej' > 'butaság') elnevezése. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Koch

Vinna 1. 1450: Laurencii *koch*, jo. (DL. 14314);
2. 1450: Martini *Koch*, jo. (DL. 14314).
 < ném. *koch* 'szakács' (BAHLOW 289; DudenFn. 387). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Kócs** c. alatt. M: ném. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kócs

Oros ?1. 1452: Ladislao *Kach* [ɔ: Koch?], jo. (DL. 55509); 1452: Ladislao *Koth*, jo. (DL. 55510);
Gút, Aba, Körtvélyes 2. 1470: Andrea *kocz*, jo. (DL. 17017); **3.** 1470: Johanne *Koch*, jo. (DL. 17017);
 További adatokat l. **Koch** c. a.
 < † *Kócs* ~ *Kolcs* hn. (Szabolcs vm.) [Első említése 1284-ből maradt fenn, a XV. század közepén (1465) már pusztaként említik (*predium Kolch*), Egyek határába olvadt] (NÉMETH 1997: 112) v. *Kolcs* (Szatmár vm.) (CsHnMut. 456). M: (4.1.) származási hely. → **Kócsi**.

Kocsárd ?

Szászfalu 1. 1450: Georgius *Kochad*, jo. (DL. 70896).
 < ? *Kocsárd* egyh. szn. (< *Gothárd* szn. alakváltozata) (vö. FNESz. *Kocsord*). M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Gothárd**.

Kócsi

Terebes 1. 1450: Stephanus *Kochj*, jo. (DL. 70896); **2.** 1450: Symon *Kochj*, jo. (DL. 70896);
3. 1513: Gregorio *kolchy*, jo. (DL. 86743); 1513: Gregorio *kolchj*, jo. (DL. 86743); **4.** 1513: Michaela similitur *kolchy*, jo. (DL. 86743); **5.** 1513: altero Stephano *kolchj*, jo. (DL. 86743);
Lök 6. [1460–1480]: Johannes *Cholchj*, jo. (DL. 56700); [**Lök**] [1460–1480]: Johanne *Kolchj*, jo. (DL. 56695);
Salánk 7. 1509: Benedicto *Kochy*, jo. (DL. 71106);
Szinérváralja 8. 1513: Stephano *kolchy*, jo. (DL. 86743).
 < *kócsi* ~ *kolcsi* < † *Kócs* ~ *Kolcs* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 112; CsHnMut. 456) v. *Kolcs* (Szatmár vm.) (CsHnMut. 456) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Kócs**.

Kocsord

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 1. 1452: Barla *Kocsord*, jo. (DL. 55498).
 < *Kocsord* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 454). A szn.-i eredet nem vsz. (vö. CsnSz.). M: (4.1.) származási hely. → **Kocsordi**.

Kocsordi

Gyarmat 1. 1452: Johanne *Kocordj*, jo. (DL. 14584) = Gothárd 1, Gothárdi 1;

Szentdamján 2. 1479/1757: Dominicum *Kochardj*, jo. (DL. 10008).

< *kocsordi* < *Kocsord* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 454) + -i mn.-képző. (Mindkét név esetében felmerül **Gothárdi** értelmezés is.) M: (4.1.) származási hely. → **Kocsord**.

Koda

Bököny 1. [1450–1470]: Benedictus *koda*, jo. (DL. 56701); [1450–1470]: Benedictus *koda*, jo. (DL. 56701); **2.** [1450–1470]: Thomas *koda*, jo. (DL. 56701); **3.** [1450–1470]: Elias *koda*, jo. (DL. 56701); **4.** [1450–1470]: Emericus *koda*, jo. (DL. 56701);

Kengyel 5–6. 1479/1757: Dionysium et Albertum *Koda*, jo. (DL. 10008).

< *Koda* ? r. vil. szn. (ÁSzt. *Koda*, ? *Chuda*, *Kuda*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kodor

Salánk 1. 1509: Francisco *Kodor*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Michaela *Kodor*, jo. (DL. 71106).

< *Kodor* hn. (Belső-Szolnok vm.) (SzDMon. 387; l. még ÁSzt. *Kudur*). M: (4.1.) származási hely.

Kokas l. Kakas**Kolbász**

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Valentinus *colbas*, jo. (DL. 81193); 1449: Valentinus *colbas*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Vallentinus *kolbas*, jo. (DL. 82987).

< *kolbász* 'bélbe töltött, fűszerezett, füstölt darált hús' (ÉKsz.²) v. 'hurka' (OkISz.). A CsnSz. szerint a csn. vsz. a *kolbászsütő* v. *kolbásztöltő* (NySz.) foglalkozásnév rövidülése. Emellett lehet mészáros metonimikus elnevezése is (vö. 1373: *Petri carnificis dicti Kolbaz* — OkISz.). / *Kolbász* r. vil. (kun eredetű) szn. (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Kolcsi l. Kócsi**Koldai l. Kaldai****Koldus**

Karász 1. 1481: Vincencium *koldos*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **2.** 1481: Michaela *koldos*, fam. ign., jo. (DL. 62348).

< *koldus* 'kéregetésből élő személy' (TESz. *koldul*, l. még OkISz.). M: (3.3.) társadalmi helyzet.

Koldvalpri

Szászfalu 1. 1450: *Koldwalprj* ~ *koldwalpri*, jo. (DL. 70896).

< ? ném. *gold* 'arany' + ? ném. *Waldrich* szn. (BAHLOW 541). M: ism.

Koleszár

Nagy Mihály 1. 1450: Martini *Kolezar*, jo. (DL. 14314);

Lelesz 2. [1460–1480]: [S]tephanus *kolezar*, jo. (DL. 48185).

< szl. *kolesár* 'kerékgyártó' (KNIEZSA 2003²: 106). M: szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kolis

Geszteréd 1–2. [1450–1470]: Andreas *kolis*, Emericus filius eiusdem Andree, jo. (DL. 56701); 3. [1450–1470]: Clemens *kolis*, jo. (DL. 56701).

< ism. M: ism.

Kolos

Rozsály 1. [1445–1448]: Stephanus *kolos*, jo. (DL. 81193); 1449: Stephanus *kolos*, jo. (DL. 81139);

Farkasfalva 2. 1509: Martino *Kolos* de Farkasfalwa, fam. no. (DL. 71106);

Sásvár 3. 1513: Anthonio *kolos*, jo. (DL. 86743);

Gyügye 4. 1521: Andreas *kolof*, jo. (DL. 82582);

5. 1521: Paulus *kolos*, jo. (DL. 82582); 6. 1521: Matheus *kolos*, jo. (DL. 82582); 7. 1521: Gregorius *kolos*, inq. (DL. 82582).

< *Kolos* ~ *Kolozs* r. vil. szn. (ÁSznt. *Kolus*, *Kulus*, *Culus*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kolozs l. Kolos**Kolta**

Ung vm.? 1. 1467: Georgius *koltha*, jo. (DL. 45273); 2. 1467: Stanislaus *koltha*, jo. (DL. 45273); 3. 1467: Ladislaus *koltha*, jo. (DL. 45273).

< *Kolta* hn. (Komárom vm.) (CsHnMut. 456) v.

? *Koltó* hn. (Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 457). M: (4.1.) származási hely. → **Koltai**.

Koltai

Érpály 1. 1479/1757: Ladislaus *Kalta*, jo. (DL. 10008).

< *koltai* < *Koltó* hn. (Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 457) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Kolta**.

Kolti l. Kóti**Koltó**

Zádnya 1. 1513: dominam Margaretham consortem condam prouidi *kwltho*, jo. (DL. 86743).

< *Koltó* hn. (Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 457). M: (4.1.) származási hely.

Kólya

Ajak 1. [1480–1500]: Mathias *kolja*, jo. (DL. 83021); 1521: Matheus *Colja*, inq. (DL. 82582);

2. 1521: Petrus *Kola*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Petrus *Kolja*, jo. (DL. 26243); 3. 1521: Stephanus *Kola*, jo. (DL. 82582); 4. 1521: Matheus *kolja* (!), inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Mathie *Kolja*, jo. (DL. 26243).

< *kólya* 'egyfajta négykerekű jármű: szekér, kocsi, hintó' (TESz., OklSz.). Vsz. ennek készítőjét takarja a csn. (vö. N. FODOR 2002: 73). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Komjáti

Szőlős 1. 1513: Ladislao *komyathy*, jo. (DL. 86743).

< *komjáti* < *Komját* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 457) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Komlói

Komlós 1. 1513: Gregorio *komloffy*, jo. (DL. 86743).

< *komlói* < *Komlós* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 457) + -i mn.-képző. M: (4.2.) lakóhely.

Komondor

Kérsemjén 1. [1460–1480]: Paulo *komondor*, jo. (DL. 56695).

< *Komondor* r. vil. (kun) szn. (TESz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Komor

Levelek 1. 1446: Benedictus *Komor*, jo. (DL. 13934).

< *komor* 'mogorva, zord, barátságtalan' (NySz., TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Komorai

Litke 1. [1521–1526]: Anthonius *komoraj*, jo. (DL. 26243).

< *komorai* (~ *komorói*) < *Komoró* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 458) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Konc

Pályi 1. 1415: Gregorio *konch*, jo. (DL. 96894);

Szamoszeg 2. 1415: Georgio *Konch*, jo. (DL. 96894);

Kálunga 3. [1445–1448]: Albertus *konch*, jo. (DL. 81193);

Nábrád 4. 1451: Benedicto *konch*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Benedicto *Konch*, jo. (DL. 14584); 1459/1460: Benedicto *Koncz* (?), jo. (DL. 55661) =? Kincs 1; 5. 1452: Thoma *Konch*, jo. (DL. 14584);

Kérsemjén 6. [1460–1480]: Blasio *konch*, jo. (DL. 56695); [1460–1480]: Blasius *Chonchc* (!), jo. (DL. 56700);

Gút, Aba, Körtvélyes 7. 1470: Andrea *koncz*, jo. (DL. 17017);

Farkasfalva 8. 1478: Johannes *koncz* [de farkalfalva], no. (DL. 70985);

Kisvárdá 9. [1500–1520]: Vrbanus *Concz*, cust. (DL. 83004);

Salánk 10. 1509: Clemente *Koncz*, jo. (DL. 71106);

Egres 11. 1513: Demetrio *konch*, jo. (DL. 86743).

< *Konc* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Kunch*, *Kunc*, *Konch* *Cunc* stb.). A köznévi eredet ('húsdarab' v. 'zsákmány') kevésbé vehető szármításba (vö. TESz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Konda

Kálló 1. [1460–1480]: Johannes *Konda*, jo. (DL. 56700).

< *Konda* becenév < *Kondrád* r. egyh. szn. rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kondító

Kisvárdá 1. [1445–1448]: [ø] *condoyto*, jo. (DL. 81193) = Harangozó 1.

< *kondító* 'harangozó' (l. még OklSz. *kondít*). A név jelentését a párhuzamos névalak egyértelműsíti. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kondor

Szamoszeg 1. 1415: Briccio *Kondor*, jo. (DL. 96894); **2.** [1521–1526]: Stephanus *kondor*, jo. (DL. 26243); **3.** [1521–1526]: Relicta Agatha *Kondor*, jo. (DL. 26243);

Csaholc 4. 1446: Clemens *Kondor*, jo. (DL. 13934);

Oros 5. 1450/1451: Stephano *Kondor*, jo. (DL. 55474); 1461: Stephano similiter *kondor*, jo. (DL. 55705); **6.** 1461: Symone *kondor*, jo. (DL. 55705); **7.** [1460–1480]: Benedicti *condor*, jo. (DL. 56700); 1461: Benedicto *kondor*, jo. (DL. 55705);

Harang 8. [1451–1461]: Simonem *Kondor*, jo. (DL. 56691); [1451–1461]: Symon *Kondor* dictus, jo. (DL. 56691);

Gyarmat 9. 1452: Francisco *Kondor*, jo. (DL. 14584); 1459: Francisco *Kandor*, jo. (DL. 55658a); 1459: Francisco *candor*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Francisco *K[andor]*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Francisco *Kondor*, jo. (DL. 55661); **10.** 1452: Stephano *Kondor*, jo. (DL. 14584); **11.** 1452: Emerico *Kondor*, jo. (DL. 14584); **12.** 1459: Andrea *Kandor*, jo. (DL. 55658a); 1459: Andrea *kondor*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Andrea *kondor*, jo. (DL. 55661); 1459/1460: Andrea *kandor*, jo. (DL. 55660);

Bucsa 13. 1479/1757: Emericus *Kondor*, jo. (DL. 10008);

Kisvárdá 14. 1521: Lucas *Candor*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Lucas *kondor*, jo. (DL. 26243).

< *kondor* 'göndör, kunkorodó hajú, szőrű' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Konoh

Krivostyán 1. 1450: Valentini *Konoh*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Alberti *Konoh* (!), jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

Kont

Kálonga 1. [1450 k.]: Albertus *konth*, jo. (des) (DL. 82987);

Napkor 2. [1460–1480]: Mateus *Chonth*, jo. (DL. 56700);

[Túr/Semjén] 3. 1468: Gregorius *konth*, jo. (DL. 55872) = Konta 2;

Túrtő 4. [1480–1500]: Stephanus *Conth*, jo. (DL. 56690).

< *Kont* r. vil. szn. (ÁSzt. *Kunth*, vö. még *Kund*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Konta

[Túr/Semjén] 1. 1468: Valentinus *Kontha*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Valentinus *kwntha*, jo. (DL. 55872); **2.** [1468 u.]: Gregorius *kwnta*, jo. (DL. 55872) = Kont 3.

< *Konta* r. vil. szn. (ÁSzt. *Kunta*, *Kuntha*, *Cunta*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kontakord

Kálló 1. [1430–1450]: Anthonius *bores* (~ boros) alio nomine *Chonthakord*, jo. (DL. 56709); [1430–1450]: Anthonius boros (?) alio nomine *Chonthakord* (!), jo. (DL. 56693) = Boros 1.

< ? ném. *Kontakord* < ném. *Kondakor* szn. (FNESz. *Kondákor*; SLÍZ 2010: 103) + -d bec.-képző (?). Az összeírásokban a *ch* [k] hangértékű is lehet (vö. pl. *beltuch* 'Béltek'). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Konti

Napkor 1. [1460–1480]: Petrus *Chwnti*, jo. (DL. 56700);

< *Kont* r. vil. szn. (ÁSzt. *Kunth*, vö. még *Kund*) + -i patr.-képző. Az összeírásban a *ch* hangértéke [k] (l. pl. *Kereches* 'Kerekes'). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Kont**.

Kontra

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Albertus *contra*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Albertus *contra*, jo. (DL. 82987); **2.** 1521: Mattheus *Contra*, jo. (DL. 82582); **3.** 1521: Petrus *Conthra*, inq. (DL. 82582);

Tét 4-6. 1459: Benedicto *contra*, jo. (DL. 55650); 1460: Blasio, Benedicto et Briccio *kont-*

ra, jo. (DL. 55673); 1460: Blasio, Benedicti (!) et Briccio *kontra*, jo. (DL. 55674); 1461: Blasio, Benedicto et Briccio *contra*, jo. (DL. 55686); **Oros 7.** 1461: Luca *kontra*, jo. (DL. 55705); **Pátroha 8.** [1500–1520]: *kantra* georg, jo. (DL. 83022); **9.** 1521: Andreas *Contra*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Andreas *Konthra*, jo. (DL. 26243).
< *Kontra* r. vil. szn. (ÁSzt. *Condra*, *Kondra*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kónya

Tas 1. 1439/1447: Dominicum *konÿa*, jo. (DL. 13327);
Pap 2. [1445–1448]: Albertus *conÿa*, jo. (DL. 81193); 1449: Albertus *kona*, jo. (DL. 81139); **3.** 1449: Nicolaus *Kona*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Nicolaus *konÿa*, jo. (DL. 82987); **4.** [1500–1520]: gergel *konÿna* (!), jo. (DL. 83022); **5.** 1521: Lucas *konÿa*, inq. (DL. 82582); **6.** 1521: Johannes *Conÿa*, inq. (DL. 82582); **7.** [1521–1526]: Relicta *Konÿane*, jo. (DL. 26243) = ? 4;
Mérk 8. 1446: Stephanus *Konÿa*, jo. (DL. 13934); **9.** 1500: Paulo *konÿa*, jo. (DL. 73536); **Hatház 10.** 1451: Blasius *konÿa*, jo. (DL. 14467);
Zsujta 11. 1460/1461: Benedictus *Konya*, inq. (DL. 70910);
Lelesz 12. [1460–1480]: [ø] *konya* (!), jo. (DL. 48185);
Sényő 13. 1466: Philippo *Konÿa*, fam. ign., jo. (DL. 55839);
Ung vm.? 14. 1467: Michael *konya*, jo. (DL. 45273); **15.** 1467: Ladislaus *konÿa*, jo. (DL. 45273);
Abauj vm. 16. 1477/1718: Valentinum *Konya* de Also Czece, jud. no. (DL. 16955);
Váralja 17. 1478: Petro *konÿa*, jo. (DL. 70985);
Terebes 18. 1513: Andrea *konya*, jo. (DL. 86743);
Feketeardó 19. 1513: Gregorio *konya*, jo. (DL. 86743);
Krassó 20. 1513: Clemente *konya*, jo. (DL. 86743);
Nyíregyház 21. 1523: Martino *Konÿa*, jud. (DL. 62449); 1523: Martino *Konÿa*, jud. (DL. 62448).
< *kónya* 'lehajló, lecsüngő <fülű, bajuszú>' (vö. CsnSz., OklSz.), (esetleg) 'hajlott <hátú személy>'. M: (1.1.) tulajdonság.

Kopár

Királyháza 1. 1513: Simone *kopar*, jo. (DL. 86743).
< *kopár* 'kopasz' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Kopasz

Szegegyház 1. [1450–1470]: Ladislaus *kopaz*, jo. (DL. 56701);
Ung vm.? 2. 1467: Johannes *kopaz*, jo. (DL. 45273).
< *kopasz* 'kopasz fejű, tar' (OklSz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Kopcses

Oroszka 1. 1450: Johannis *Kopches*, jo. (DL. 14314).
< ? szl. *Kobčeš* becenév < szl. *Jakub* v. *Prokop* szn. (vö. MIZSER 2007: 81; KNIEZSA 2003²: 342) + ? -*češ* bec.-képző. M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kopó

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Gregorius *copo*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: Jacobus *copo*, jo. (DL. 81193); 1449: Jacobus *kopo*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Jacobus *copo*, jo. (DL. 82987); **3.** [1445–1448]: Simon *copo*, jo. (DL. 81193); 1449: Simon *kopo*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Symon *copo*, jo. (DL. 82987); **4.** 1521: Paulus *Kopo*, jo. (DL. 82582); **5.** 1521: Joannes *Copo*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Joannes *Kopo*, jo. (DL. 26243).
< *kopó* 'tátott szájú' v. 'falánk' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Kopócs

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Blasius dictus *Kopolch*, jo. (DL. 48256).
< *Kopolcs* ~ *Kopócs* r. vil. szn. (CsnSz., EngelGen. *Kopolcs*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Koponyás

Az adatokat l. **Kaponyás** c. alatt.
< *koponyás* ~ *kaponyás* 'nagy koponyájú, nagy fejű' (OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Koppány

Ung vm.? 1. 1467: Stephanus *kupan*, jo. (DL. 45273).
< *Koppány* r. vil. szn. (ÁSzt. *Cupan*, *Coppanus*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Korcs

Halmi 1. 1478: Ladislao *korch*, jo. (DL. 70985);
Feketeardó 2. 1513: Benedicto *korch* (!), jo. (DL. 86743).
< *korcs* 'degenerált' (TESz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Korcsołyás

Pátroha 1. [1521–1526]: Blasius *korchjolyás*, jo. (DL. 26243).

< *korcsolyás* 'boroshordók, edények szállításával, pincébe való leeresztésével stb. foglalkozó személy' (Oklsz., NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Koribos

Devecser 1. [1521–1526]: Petrus *Korjibos*, jo. (DL. 26243).

< ism. Öröklődő csn. 1560-ban (N. FODOR 2002: 79, 112). M: ism.

Korlát

Újfalú 2. 1–2. 1479/1757: Albertum et Gregorium *Korlath*, jo. (DL. 10008);

Tamási 3. [1490–1510]: Dominicus *korlath*, jo. (DL. 82989);

Sámson 4. [1490–1510]: Elias *korlath*, jo. (DL. 82989); **5.** [1490–1510]: Georgius *korlath*, jo. (DL. 82989).

< *Korlát* r. egyh. szn. (*Konrád* szn. alakváltozata) (CsnSz., Oklsz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kormos

Kisvárd 1. [1445–1448]: Martinus *cormos*, jo. (DL. 81193); 1449: Martinus *chormos*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Martini *cormos*, jo. (des) (DL. 82987); **2.** [1445–1448]: Johannes *cormos*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Johannes *kormos*, jo. (DL. 82987); **3.** [1445–1448]: Lucas *cormos*, jo. (DL. 81193); **4.** [1445–1448]: Johannes *cormos*, jo. (DL. 81193);

Nagy Mihály 5. 1450: Thome *Kormos*, jo. (DL. 14314);

Gyarmat 6. 1452: Thoma *Kormos*, jo. (DL. 14584); 1459: Thoma *kormos*, jo. (DL. 55658a); 1459: Thoma *cormus*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Thoma *karmos*, jo. (DL. 55661); 1459/1460: Thoma *kormoz*, jo. (DL. 55660); **Nagy 7.** 1459: Benedicto *kormus*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Benedicto *kormos*, jo. (DL. 55660);

Szinérválja 8. 1513: Elia *kormos*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 9. 1523: Elia *Kormos*, jo. (DL. 71174) =? *Kormos* 8.

< *kormos* 'fekete, füstszínű 'hajú, bőru' v. 'szennyes 'ruhájú' (vö. CsnSz., Oklsz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Kornis

Nagy Mihály ?1. 1450: Pauli *Conis* [ɔ: Cornis?], jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Augustini *conis* [ɔ: cornis?], jo. (DL. 14314); **3.** 1450: Petri similiter *conis* [ɔ: cornis?], jo. (DL. 14314);

Ruska 4. 1460/1461: Johannes *Karnys* de Rwzka ~ Johannis *Karnys*, hr. (DL. 70910) [= 1438: Johannes filius Cornis de Kalanda (DL. 88144); **Lelesz 5.** 1500: Generoso Benedictus *kornys*, prep. (DL. 73536); 1509: Benedictus *Kornys*, prep. (DL. 72120); 1513: Benedictus *kornys*, ep., prep. (DL. 86743); 1515: Benedictus *Kornys*, ep., prep. (DL. 82440).

< *Kornis* becenév < lat. *Cornelius* szn. rövidülése + -is bec.-képző. A 4. és az 5. személy ugyanazon család tagja. A csn. a XV. század elején élt Kalandai *Cornelius* nevéből ered (a genealógiára l. EngelGen. *Kornis* cs.). M: (1.2.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Korom

Lök 1. [1460–1480]: Andreas *Chorum*, jo. (DL. 56700); **2.** [1460–1480]: relictia Alberti *Chorum*, jo. (DL. 56700), [**Lök**] **3.** [1460–1480]: Vallentino *korom*, jo. (DL. 56695).

< *korom* 'tökéletlen égéskor keletkező fekete porszerű anyag' (TESz.). Sötét bőrre, fekete hajra v. ruházatra utaló metaforikus tulajdonságnév lehet (→ **Kormos**). M: (1.1.) tulajdonság.

Korpás

Izsnyéte 1. [1435–1436]: Jacobus dictus *Korpas*, jo. (DL. 48256).

< *korpás* 'darát készítő' / 'korpás bőru v. hajú' (TESz.). A *korpa* szó 'bőrről lehámló apró fehér pikkely' jelentése csak a XVI. századból adathozható (vö. TESz., EWUng.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (1.1.) tulajdonság.

Kos

Kenéz 1. 1446: Franciscus *kos*, jo. (DL. 13934);

Gelén 2. 1453: Stephanus *kos*, jo. (DL. 81139);

Szentgyörgy 3. [1445–1448]: [ø?] caydan *kos*, jo. (DL. 81193) = Kajdán 5.

< ? *kos* 'a juh hímje' (TESz.). Vsz. vmilyen tulajdonságra (pl. makacs természetre) utaló metaforikus elnevezés v. birtoklás lehet a névadás alapja. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Kós** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Kós

Matolcs 1. 1459: Dyonisio *Koos*, jo. (DL. 55658a);

Penyige 2. 1459: Dyonisio *Koos*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Dyonisio *koos*, jo. (DL. 55660).

A további adatokat l. **Kos** c. alatt.

< *Kós* r. vil. szn. (ÁSzt. *Cosu*, *Kosu*, *Kos*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Kos**, **Végkós**.

Kósa

- Szirma 1.** 1478: Francisco *kofa* de Zyrma, no. fam. (DL. 70985);
Halmi 2. 1478: Benedicto *kofa*, jo. (DL. 70985);
Salánk 3. 1509: Egedio *Kosa*, jo. (DL. 71106);
4. 1509: Michael *Kosa*, jo. (DL. 71106); **5.** 1509: Mathia *Kosa*, jo. (DL. 71106); **6.** 1509: Jacobo *Kosa*, jo. (DL. 71106); **7.** 1509: Matheo *Kosa*, jo. (DL. 71106);
Magyarveresmart 8. 1513: Petro *koffa*, jo. (DL. 86743);
Szinérváralja 9. 1513: Martino *koffa*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 10. 1523: Martino *Koza*, jo. (DL. 71174) =? Kósa 9;
Krassó 11. 1523: Emerico *Kofa*, jo. (DL. 71174);
12. 1523: Anthonio *Koza*, jo. (DL. 71174).
 < *Kósa* ~ *Kossa* r. vil. szn. (ÁSznt. *Cosa*, *Kosa*).
 M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kosár

- Szaniszló 1.** 1476/1478: Paulum *kofar*, jo. (DL. 17896).
 < *kosár* 'vesszőből, szalából font tartó vagy szálító eszköz' v. 'méhkas' v. 'varsa' (TESz. *kosár*²). Feltehetően a fenti tárgyak valamelyikét készítő személy neve lehetett. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Koska

- Újvár 1.** 1460/1461: Sebastiani *Koska*, jo. (DL. 70910); 1460/1461: Sebastiani *kofka*, jo. (DL. 15532).
 < szl. *koška* 'kikészített állatbőr' (MIZSER 2000: 38). M: szl. ? 4.1 foglalkozás, tevékenység.

Kósa

- Penyige 1–3.** 1459: Benedicto, Andrea et Stephano *Koza*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Benedicto, Andrea et Stephano *k[oz]a*, jo. (DL. 55660);
Sásvár 4. 1513: Martino *koza*, jo. (DL. 86743).
 < ? *kósa* 'kóborló, csavargó' (TESz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Koza** c. alatt. M: (3.3.) társadalmi helyzet.

Koszorús

- Pátróha 1.** [1500–1520]: mýhal *kozzaroz*, jo. (DL. 83022); 1521: Michael *Cazorus*, lib. (DL. 82582);
Szinérváralja 2. 1513: Matheo *kozoros*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 3. 1523: Matheo *Kozoros*, jo. (DL. 71174) =? Koszorús 2.
 < *koszorús* 'virágokból, növényi elemekből összeállított kör alakú, fejdísznek v. elismerést,

gyászt stb. kifejező tárgynak használt füzérrel kapcsolatos' v. 'imádkozáshoz való olvasóval, rózsafüzérrel kapcsolatos' (vö. TESz. *koszorú*).
 Vs. a fenti tárgyak vmelyikét birtokló v. azt készítő személy (pl. *koszorúköti*) neve volt. M: ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kosztá

- Turc 1.** 1478: Simone *Koztha*, jo. (DL. 70985);
Salánk 2. 1509: Jacobo *Kaztha*, jo. (DL. 71106);
Komlós 3. 1513: Ladislao *koztha*, jo. (DL. 86743);
Batares 4. 1513: Johanne *koztha*, jo. (DL. 86743); **5.** 1513: altero Johanne *koztha*, jo. (DL. 86743); **6–7.** 1513: altero Johanne ac Thoma similiter *koztha*, jo. (DL. 86743) (Háromszor!).
 < szl. *Kosztá* szn. (< *Konstantin* egyh. szn. változata) (KNIEZSA 2003²: 292). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kóti

- Lelesz 1.** [1460–1480]: Emericus dictus *Kochy* ~ *Kothy*, jo. (DL. 48185);
[Túr/Semjén] 2. 1468: Johannes *Kothy*, jo. (DL. 55872);
Nagygyarmat 3. 1479/1757: Joannes *Kothy*, jo. (DL. 10008).
 < *kolti* ~ *kóti* < *Kolt* ~ *Kót* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 456) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Kotlancs

- Nagymihály 1.** 1450: Laurentii *Kothlanch*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Pauli *Kothlanch* (!), jo. (DL. 14314).
 < ism. M: ism.

Kotormán

- Lelesz 1.** [1460–1480]: relicta Benedicti *kotorman*, jo. (DL. 48185).
 < *Kotormán* r. vil. szn. (ÁSznt. *Kotorman*, *Katurman*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kótya

- Apafalva 1.** 1513: Demetrio *kothya*, jo. (DL. 86743);
Szőlős 2. 1513: Andrea *kothyo*, jo. (DL. 86743); **3.** 1513: Georgio *kothyo*, jo. (DL. 86743).
 < ? *kótya* 'féleszű, félbolond' (MTsz., CsnSz.). A kronológia miatt bizonytalan magyarázat. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Kovács

- Oros 1.** [1430–1450]: Mathie *Coach* (!), jo. (DL. 56693); 1452: Mathia *kouach*, jo. (DL. 55509); 1452: Mathia *kowacz*, jo. (DL. 55510); **2.** 1452:

Emerici *kowach*, jo. (DL. 55509); 1452: Emerici *kowacz*, jo. (DL. 55510); **3.** 1461: Petro *kowach*, jo. (DL. 55705) = LAT faber 30;
Lítke 4. [1450 k.]: Anthonius *kouach*, jo. (DL. 82987); **5.** [1521–1526]: Joannes *kowach*, jo. (DL. 26243);
Terebes 6. 1450: Demetrius *Kowach*, jo. (DL. 70896); **7.** 1513: Stephano *kowach*, jo. (DL. 86743); 1513: Stephano *kowach*, jo. (DL. 86743);
Oroszka 8. 1450: Clemens *Kowach*, jo. (DL. 14314);
Geszteréd 9. [1450–1470]: Osualdus *kowach*, jo. (DL. 56701);
Bököny 10. [1450–1470]: Andreas *kowach*, jo. (DL. 56701);
Lelesz 11. [1460–1480]: Benedictus (?) *kouach*, jo. (DL. 48185);
[Túr/Semjén] 12. [1468 u.]: Martinus *kowach*, jo. (DL. 55872) = LAT faber 67; **13.** [1468 u.]: Thomas *Kowach*, jo. (DL. 55872) = LAT faber 68; **14.** 1468: Relicta Elena *kowach*, jo. (DL. 55872);
Nyíregyház 15. 1469: Georgio *Kowach*, pop., fam. (DL. 55892);
Szuha 16. 1470: Dominicum *Kowach*, jo. (DL. 85034);
Vállaj 17. 1475: Thoma *kowach* de walaŷ ~ Thome *kowach*, fam., jo. (DL. 17730) → testvérei: Kovács 18. és Szél 2; **18.** 1475: Petrus kowach et Albertus Zeel dicti de walaŷ fratres ipsius Thome *kowach*, jo. (DL. 17730) → testvérei: Kovács 17. és Szél 2;
Prügy 19. 1477/1718: Anthonius *Kovach* dictum, jo. (DL. 16955);
Gyárán 20. 1477/1757: Blasius *Kovacs*, jo. (DL. 10008);
Halmi 21. 1478: Petro *kovach*, jo. (DL. 70985); **22.** 1478: Johanne *kovacz*, jo. (DL. 70985); 1478: Johanne *Kovach*, jo. (DL. 70985);
Bábony 23. 1478: Petro *kovach*, jo. (DL. 70985);
Váralja 24. 1478: Valentino *Kovach*, jo. (DL. 70985);
Szentdamján 25. 1479/1757: Laurentium *Kovács*, jo. (DL. 10008);
Andaháza 26. 1479/1757: Joannem *Kovács*, jo. (DL. 10008);
Fábiánháza 27. 1500: Thoma *kowach*, jo. (DL. 73536);
Kálmánd 28. 1500: Blasio *kowach*, jo. (DL. 73536);

Csalános 29. 1500: Matheum *kowach*, jo. (DL. 73536);
Pap 30. [1500–1520]: janus *koacz*, jo. (DL. 83022); 1521: Joannes *kowacz*, jo. (DL. 82582); **31.** 1521: Andreas *Kowacz*, inq. (DL. 82582); **32.** 1521: Benedictus *kowacz*, jo. (DL. 82582); **33.** 1521: Emericus *kowacz*, jo. (DL. 82582);
Tuzsér 34. [1500–1520]: andras *koacz*, jo. (DL. 83022);
Nagykaraszló 35. 1509: Damiano *Kowach*, jo. (DL. 71106); **36.** 1509: Demetrio *Kowach*, jo. (DL. 71106);
Kisrozsály 37. 1509: Dominico *Kowach*, jo. (DL. 71106); **38.** 1509: Andrea similiter *Kowach*, jo. (DL. 71106);
Nagypalád 39. 1509: Jacobo *Kowach*, jo. (DL. 71106);
Salánk 40. 1509: Petro *Kowach*, jo. (DL. 71106);
Lázár 41. [1500–1520]: Paulus *kowach*, jo. (DL. 97783);
Meggyes 42. 1513: Gregorio *ko[wa]ch*, jo. (DL. 86743); **43.** 1513: Stephano *kowach*, jo. (DL. 86743); 1523: Stephano *Kowach*, jo. (DL. 71174); **44.** 1523: Thoma *Kowach*, jo. (DL. 71174); **45.** 1523: Johanne *Kowach*, jo. (DL. 71174); **46.** 1523: Simone *Kowach*, jo. (DL. 71174);
Szőlős 47. 1513: Johanne *kowach*, jo. (DL. 86743); **48.** 1513: Matheo similiter *kowach*, jo. (DL. 86743); **49.** 1513: Vrbano *kowach*, jo. (DL. 86743); **50.** 1513: Michaelae *kowach*, jo. (DL. 86743); **51–52.** 1513: Petro, Benedicto similiter *kowach*, jo. (DL. 86743);
Szászfalu 53. 1513: Elia *kowach*, jo. (DL. 86743); **54.** 1513: Johanne similiter *kowach*, jo. (DL. 86743); **55.** 1513: Emerico *kowach*, jo. (DL. 86743); **56.** 1513: Thoma *kowach*, jo. (DL. 86743);
Feketeardó 57. 1513: Michaelae *kowach*, jo. (DL. 86743); **58.** 1513: Johanne *kowach*, jo. (DL. 86743); **59.** 1513: Alberto *kowach*, jo. (DL. 86743); **60.** 1513: Petro *kowach*, jo. (DL. 86743);
Gyula 61. 1513: Johanne *kowach*, jo. (DL. 86743);
Veréce 62. 1513: Philipo *kowach*, jo. (DL. 86743);
Királyháza 63. 1513: Andrea *kowach*, jo. (DL. 86743); **64.** 1513: Petro *kowach*, jo. (DL. 86743);
Egres 65. 1513: Ladislao *kowach*, jo. (DL. 86743);

Apafalva 66–67. 1513: Georgio, Dionisio *kowach*, jo. (DL. 86743); **68.** 1513: Johanne *kowach*, jo. (DL. 86743);

Szinérváralja 69. 1513: Thoma *kowach*, jo. (DL. 86743); **70.** 1513: Nicolao *kowach*, jo. (DL. 86743); **71.** 1513: Valentino *kowach*, jo. (DL. 86743);

Borhid 72. 1513: Georgio *kowach*, jo. (DL. 86743);

Zádnya 73. 1513: Michaelis *kowach*, jo. (DL. 86743); **74.** 1513: Jacobum *kowach*, jo. (DL. 86743);

Kölcse 75. 1515: Johannes *Kowach*, jo. (DL. 82440);

Kereki 76. 1518: Petro *kowach*, jo. (DL. 97664); **77.** 1518: Gregorio similiter *kowach*, jo. (DL. 97664); **78.** 1518: Petro *kowach* [Gergely fia], jo. (DL. 97664); **79.** 1518: Nicolao *kowach* filiis eiusdem [ti. Gergelyé], jo. (DL. 97664); **80.** 1518: Clemente *kowach*, jo. (DL. 97664);

Döge 81. 1521: Antonius *Kowach*, lib. (DL. 82582); **82.** [1521–1526]: Anthonius *kowach*, jo. (DL. 26243);

Pátroha 83. 1521: Emericus *Kowach*, inq. (DL. 82582);

Kisvárdá 84. 1521: Georgius *Kowach*, jo. (DL. 82582); **85.** 1521: Mattheus *Kow[ach]*, jo. (DL. 82582); **86.** [1521–1526]: Joannes *kowach*, jo. (DL. 26243);

Jánk 87. 1521: Stephanus *Kowach*, jo. (DL. 82582); **88.** 1521: Petrus *Kowach*, jo. (DL. 82582);

Kék 89. [1521–1526]: Thomas *Kowach*, jo. (DL. 26243);

Szentgyörgy 90. [1521–1526]: Thomas *kowach*, jo. (DL. 26243);

Krassó 91. 1523: Gallo *Kowach*, jo. (DL. 71174);

Józsefháza 92. 1523: Paulo *Kowach*, jo. (DL. 71174).

< *kovács* 'fémnek, különösen vasnak hevítését és kalapálását végző, különféle eszközöket készítő mesterember' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Katánkovács, faber.**

Kovácsi

Érpály 1–2. 1479/1757: Gregorium et Stephanum *Kováchj*, jo. (DL. 10008).

< *kovácsi* < *Kovácsi* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 465) +? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Kovász

Királyháza 1. 1513: Emerico *kowaz*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 2. 1523: Emerico *Kowaz*, jo. (DL. 71174) =? Kovász 1; **3.** 1523: Gasparo *Kawaz*, jo. (DL. 71174).

< *kovász* 'kenyérsütéshez, kelt tészta készítéséhez használatos kelesztő anyag' (pék metonimikus elnevezéseként) / (átvitt értelemben) 'erjedést előidéző dolog' v. 'valamit előidéző, okozó személy' (TESz.). Ez utóbbi értelemben tulajdonságjelölő név lehet. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

°Kowak

Tas 1. [1521–1526]: Michael *kowak*, jo. (DL. 26243).

< ism. M: ism.

Koza

Az adatokat l. a **Kósza** c. alatt.

< *Koza* ? becenév < *Kozma* r. egyh. szn. röv. + -a bec.-képző (CsnSz.) / szl. *koza* 'kecske' (KNEZSA 2003²: 295; MIZSER 2007: 83). Talán kecskepásztor vagy kecsketartó neve. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység / szl. (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Kozma.**

Kozma

Tas 1. 1439/1447: Egidium *Cozmam*, jo. (DL. 13327);

Pócs 2. 1446: Petrus *Kozma*, jo. (DL. 13934);

Rozsály 3. [1445–1448]: Sthanislaus *cofma*, jo. (DL. 81193); 1449: Stanislaus *Kofma*, jo. (DL. 81139); 1453: Sthanislaus *cofma*, jo. (DL. 81139); **4–5.** [1445–1448]: Paulus et Petrus *cofma*, jo. (DL. 81193);

Kisvárdá 6. [1450 k.]: Thomas *kozma*, jo. (DL. 82987);

Hosszúmacs 7. 1451: Lucas *kozma*, jo. (DL. 14467); **8.** 1451: Stephanus similiter *kozma*, jo. (DL. 14467); **9.** 1451: Ambrosius *kozma*, jo. (DL. 14467);

Gyarmat 10. 1452: Matheo *Kozma*, jo. (DL. 14584); 1459: Matheo *cozma*, jo. (DL. 55658a); 1459: Matheo *Cozma*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Matheo *Cozma*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Matheo *kozma*, jo. (DL. 55661); **11.** 1452: Nicolao *Kozma*, jo. (DL. 14584);

Nábrád 12. 1452: Martino *Kozma*, jo. (DL. 14584); 1459: Martino *Cozma*, jo. (DL. 55658); 1459: Martino *Cozma*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: M[artino] *Cozma*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Martino *kozma*, jo. (DL. 55661);

Penyige 13. 1459: Benedicto *Kozma*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Benedicto *Kozma*, jo. (DL. 55660);

[*Túr/Semjén*] **14.** [1468 u.]: Blasius *Cozma*, jo. (DL. 55872); **15.** 1468: Blasius *cozma*, jo. (DL. 55872);

Gút, Aba, Körtvélyes **16.** 1470: Stephano *Cozma*, jo. (DL. 17017);

Andaháza **17.** 1479/1757: Albertum *Kozma*, jo. (DL. 10008);

Karász **18.** 1481: Gregorium *kozma*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Bercel **19.** 1509: Gregorii *Korzma* (!), jo. (DL. 72120);

Sásvár **20.** 1513: Valentino *kozma*, jo. (DL. 86743);

Egres **21.** 1513: Vincentio *kozma*, jo. (DL. 86743);

Ártánd **22.** 1518: Matheo *Kozma*, jo. (DL. 97664);

23. 1518: Sebastianus *Kozma*, jo. (DL. 97664); **24.**

1518: Benedictus *Kozma*, jo. (DL. 97664); **25.**

1518: Matheo *Kozma*, jo. (DL. 97664) (Másod-

szor!); **26.** 1518: Paulo *Kozma*, jo. (DL. 97664);

Márok **27.** 1521: Gregorius *kozma*, inq. (DL. 82582);

Krassó **28.** 1523: Balthasare *Kozma*, jo. (DL. 71174).

< *Kozma* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Cosma*, *Kosma*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Koza, Kozmai.**

Kozmai

Szentgyörgy **1.** [1445–1448]: Jacobus *cofmay*, jo. (DL. 81193);

Nagymihály **2.** 1450: Ladislai *Kozman* [ɔ: Kozmay], jo. (DL. 14314).

< *kozmai* < *Kozma(falva)* hn. (Abauj vm.) (CsHnMut. 466) + -i mn.-képző / *Kozma* r. egyh. szn. + -i patr.-képző (CsnSz.). M: (4.1.) származási hely. → **Kozma.**

Köblös

Az adatokat l. **Kebles** alatt.

< *köblös* 'a kút v. forrás gödrének kibélelésére való faedénnyel' v. 'vidékenként és koronként változó ürmértékkel', ill. 'ekkora ürtartalmú faedénnyel kapcsolatos' (vö. TESz. *köböl*). Vsz. köből készítője v. köblös föld művelője v. a faedény birtoklója kaphatta ezt a nevet (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Ködmönös

Halmi **1.** 1478: Benedicto *kedmenes*, jo. (DL. 70985).

< *ködmönös* 'ködmönt készítő v. viselő személy' (vö. OklSz., NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Kökényes

Amac **1.** 1446: Johannes *Kekenyes*, jo. (DL. 13934).

< *kökényes* 'a szilvafával rokon, kékes színű, csonthéjas termésű, tövises cserjével kapcsolatos' (vö. TESz.) / *Kökényes* hn. (Zemplén, Máramaros vm.) (CsHnMut. 468). Előző értelmében a növénnel kapcsolatos tevékenység (kökényszedés, -árusítás) lehet a névadás alapja. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (4.1.) származási hely.

Kölcsei

Kölcse **1.** 1515: Ladislaus *kewlchej*, no. (DL. 82440) = DEN 487.

< *kölcsei* < *Kölcse* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 468). M: (4.1.) származási hely.

Kőműves

Királyháza **1.** 1513: Anthonio *kemjwes*, jo. (DL. 86743);

Kisvárda **2.** 1521: Ambrosius *kewmjwes*, jo.

(DL. 82582); **3.** 1521: Benedictus *Kewmjwes*,

jo. (DL. 82582); **4.** [1521–1526]: Martinus *Kjw-*

mjwes, jo. (DL. 26243).

< *kőműves* 'kőbányász', 'kőfaragó' v. 'építőmester' (OklSz., NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Köncöl l. Göncöl

Köpe l. Kepe

Körei

Szőlős **1.** 1513: Michaela *kyrej*, jo. (DL. 86743);

2. 1513: Simone *kyrej*, jo. (DL. 86743).

< *körei* < *Köre* (Heves vm.) (CsHnMut. 469) v.

Körű hn. (Külső-Szolnok vm.) (FNESz. *Nagy-*

körű) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Körmös

Kálmánd **1.** 1500: Nicolao *kewrmes*, jo. (DL.

73536); **2.** 1500: Laurencio *kewrmes*, jo. (DL.

73536).

< *körmös* 'nagy körmű' (OklSz.), 'erős, gyors'

(NySz.), 'markos' v. 'lopakodó, tolvaj' (MTsz.).

M: (1.1.) tulajdonság.

Körös

Laskod **1.** [1430–1450]: Benedictus *kerus*, jo.

(DL. 56693); [1460–1480]: Benedictus *kerws*,

jo. (DL. 56692); [1460–1480]: Benedicti *Chvrus*

[körös], jo. (DL. 56700);

Gút, Aba, Körtvélyes **2.** 1470: Petro *Keres*, jo.

(DL. 17017).

< *Körös* hn. (Közép-Szolnok vm.) v. *Körös* fo-

lyónév (CsHnMut. 469). M: (4.1.) származási

hely.

Körösi l. Kőrösi

Kőrösi

Ung vm. **1.** 1467: Gregorius *kerefy*, jo. (DL. 45273); **2.** 1467: Ladislaus *kerezy*, jo. (DL. 45273);

[*Túr/Semjén*] **3.** 1468: Georgius *Kewrefy*, jo. (DL. 55872).

< *kőrösi* ~ *körösi* < *Körös* ~ *Körös* hn. (Közép-Szolnok, Gömör vm.) v. *Körös* folyónév (CsHnMut. 469) + -i mn.-képző. Utóbbi értelmezésben a folyó mellett lakó is lehet. M: (4.2.) lakóhely.

Köteles

Tekeháza **1.** 1513: Benedicto *ketheles*, jo. (DL. 86743);

Pap **2.** [1445–1448]: Laurencius *koteles*, jo. (DL. 81193);

Pályi **3.** 1415: Mathia *kwtheles*, jo. (DL. 96894);

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő **4.** 1452: Dyonisio *keteles*, jo. (DL. 55498).

< *köteles* 'kötélverő, kötélgyártó' (NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Kötélverő.**

Kötélszaggató

Majtény **1.** 1500: Alberto *kewthelzagatho*, jo. (DL. 73536).

< *kötélszaggató* ? 'kötelet elszakító; (átv. értelemben) erős, izmos 'férfi'. A CsnSz. által említett 'kötélgyártó' jelentés adatokkal nem erősíthető meg. M: (5.2.) esemény / (1.1.) tulajdonság.

Kötélverő

Devecser **1.** [1521–1526]: Sebastianus *kethelwew*, jo. (DL. 26243).

< *kötélverő* 'kötélgyártó, kötélműkészítő' (NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Köteles.**

Kötő ?

Lelesz **1.** [1460–1480]: Petrus *ketheo* (?), jo. (DL. 48185).

< *kötő* 'szőlőkötöző munkás' (OklSz.). A csn. a *kaskötő, házkötő, rostakötő, szitakötő* stb. foglalkozásnevek (OklSz.) rövidülésével is keletkezhettek (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kővári

Szászfalu **1.** 1513: Matheo *kowary*, jo. (DL. 86743).

< *kővári* < *Kővár* hn. (Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 470) v. (kevésebbé vsz.) *Kővár* 'Kővár vidéke közigazgatási egység' + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Kövér

Velezd **1.** 1439: Gregorio filio Ladislai *kewer* de velezd, no. (DL. 55182);

Szegegyház **2.** [1450–1470]: Georgius *keweer*, jo. (DL. 56701);

Újfalu **1.** **3.** 1460: Paulo *kewer*, jo. (DL. 55673); 1460: Paulo *keuer*, jo. (DL. 55674); 1461: Paulo *Kewer*, jo. (DL. 55686);

Lelesz **4.** [1460–1480]: Ladislaus *keuer*, jo. (DL. 48185);

H. n. **5.** 1462/1469: Petro *kewer* dicto, proc. (DL. 55899);

[*Túr/Semjén*] **6.** [1468 u.]: Michael *Cwewer*, jo. (DL. 55872); **7.** 1468: Johannes *Kewer*, jo. (DL. 55872);

Gút, Aba, Körtvélyes **8.** 1470: Petro *Kewer*, jo. (DL. 17017); **9.** 1470: Martino *Kewer*, jo. (DL. 17017); **10.** 1470: Paulus (?) similiter *Kewer*, jo. (DL. 17017);

Kisvárda **11.** 1521: Joannes *kewer*, jo. (DL. 82582); **12.** 1521: Thomas *Kewer*, jo. (DL. 82582).

< *kövér* 'vastag, hájas, hízott' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Köves

Komját **1.** 1509: Ladislao *Kewes*, jo. (DL. 71106);

Nagykaraszló **2.** 1509: Damiano *Keues*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Marko *Keues*, jo. (DL. 71106);

Krassó **4.** 1513: Benedicto *kewes*, jo. (DL. 86743).

< *köves* 'kőfaragó, kővágó' (CsnSz.), esetleg 'követ szállító' v. 'köves helyen lakó' személy elnevezése lehetett. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (4.2.) lakóhely.

Kövesdi

Döge **1.** [1445–1448]: Petrus *kewefdy*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *Kwefdy*, jo. (DL. 80968);

Andaháza **2.** 1463: Mathia *kewesdy*, jo. (DL. 15882); **3.** 1479/1757: Petrum *Kevesdy*, jo. (DL. 10008).

< *kövesdi* < *Kövesd* hn. (Bereg, Bihar, Borsod, Zemplén vm.) (CsHnMut. 470) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Krajnyik

Torna **1.** 1450: Johannis *kajnyik* [ɟ: krajnɨk], jo. (DL. 70896).

< *krajnyik* 'perviteli és pénzügyi tisztviselő, az úrbéri szolgáltatások behajtója, több faluból álló birtokigazgatási egység feje, gazdatiszt' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Krajnyik

Az adatokat l. **Krajnyik** c. alatt.

< rusz. *крайник* 'uradalmi intéző, gazdatiszt; soltész' (vö. TESz. *krajnyik*). M: szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Krédó

Gyula 1. 1513: Matheo *Credo* (!), jo. (DL. 86743).

< *Krédó* 'Hiszekegy' (< lat. *credo* 'hiszek').
Vsz. nagyon vallásos, hívő személy elnevezése
v. szavajárási név. M: (1.1.) tulajdonság / (1.2.)
szavajárás.

Krisán

Kér 1. [1460–1480]: Benedictus *Crefan*, jo. (DL. 56700).

< rom. *Crișan* becenév < rom. *Crisogon* szn.
beézt alakja (DOR. 36). M: rom. (2.1.) rokon
kapcsolat, leszármazás.

Kriskin

Márok 1. [1521–1526]: Gregorius *Criſchyn*, jo. (DL. 26243).

< ? szl. *Kriškin* < *Kriška* egyh. női név (<
Kriština) + szl. *-in* patr.-képző. M: szl. (2.1.)
rokon kapcsolat, leszármazás.

Kristel

Újvár 1. 1460/1461: Petri *Cristel*, jo. (DL. 70910).

< ném. *Christel* becenév (< ném. *Christian* v.
Christoph becézett alakja) (DudenFn. 170;
GOTTSCHALD 220). M: (2.1.) rokon kapcsolat,
leszármazás.

Kucifánc

Nagymihály 1. 1450: Stephani *Kweczyphancz*, jo. (DL. 14314).

< ? *kucifánc* ~ *kocifánt(os)* ~ *kacifánt(os)* 'rátar-
tí, hiú' v. 'kötekedő <személy>' (TESz. *kacifán-
tos*). A magyarázatot gyengíti, hogy a *kacifántos*
szóra csak XIX. századi adataink vannak. A név
feltételelesen lehet még a *kócipor* ~ *kócifer* 'fara-
gatlan, ortomba' v. 'semmirekellő, haszontalan'
szó rövidülése + a *-fánt* utótag (vö. *bakafántos*,
kacifántos) egyedi összetétele (vö. TESz. *fánton-
fánt*). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Kudrik

Tarna 1. 1450: Johannes *kwdrik*, jo. (DL. 14314).

< szl. *kuldrik* ~ *kudrik* 'hajfűrt' (SSJ. 1: 787).
Vsz. hosszú hajú személy metonimikus elneve-
zése. M: szl. (1.1.) tulajdonság.

Kuka

Márok 1. 1453: Damianus *kwka*, jo. (DL. 81139); **2.** 1521: Angaleta relictia Gregorii *k[wka]*, jo. (DL. 82582); **3.** 1521: Joannes *kwka*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Joannes *kwka*, jo. (DL. 26243).

< *Kuka* r. vil. szn. (ÁSznt. *Kuka*, *Kuca*, *Kuke*).
M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Kulcsár

Nagymihály 1. 1450: Johannis *kolchar*, jo. (DL. 14314);

Kisvárdá 2. 1521: Gregorius *Kwchar*, jo. (DL. 82582); **3.** 1521: Ladislaus *Cochyar*, jo. (DL. 82582).

< *kulcsár* '(nagybirtokon, nagyobb háztartásban)
az éléstár, pince stb. felügyeletével, kulcsainak
őrzésével megbízott alkalmazott; pincemester'
(TESz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevé-
kenység. → **claviger**.

Kun

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Paulus *cun*, jo. (DL. 81193); 1449: Paulus *kvn*, jo. (DL. 81139); **2.** [1445–1448]: Mikahel *cun*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *Kwn*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Michael *kun*, jo. (DL. 82987);

Hatház 3. 1451: Gregorius *kwn*, jo. (DL. 14467);

Eszlár 4. [1456–1457]: Gregorio *Cwn*, jo. (DL. 56714); [1460–1480]: Gregori *Chwn*, jo. (des) (DL. 56700);

Laskod 5. [1460–1480]: Ladislai *kvn*, jo. (des) (DL. 56700);

Andaháza 6. 1463: Ladislao *Chwn*, jo. (DL. 15882). (Az összeírásban a *ch* hangértéke [k] is lehet.)

[Túr/Semjén] 7. 1468: Matheus *Kwn*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Mathyas *Cwn*, jo. (DL. 55872);

8. 1468: Benedictus *Kwn*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Benedictus *Chwn*, jo. (DL. 55872); **9.** 1468: Ladislaus *Kwn*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Ladislaus *Chwn*, jo. (DL. 55872); **10.** 1468: Stephanus *kwn*, jo. (DL. 55872); **11.** 1468: Benedictus *kwn*, jo. (DL. 55872) =? Kun 7; **12.** 1468: Relicta Thome *Kwn*, jo. (DL. 55872); **13.** [1468 u.]: Gregorius *chwn*, jo. (DL. 55872) = PAT 133;

Érpály 14–15. 1479/1757: Dominicum et Michael *Kun*, jo. (DL. 10008);

Szentdamján 16–17. 1479/1757: Franciscum et Gregorium *Kún*, jo. (DL. 10008); **18–19.** 1479/1757: Gerardum et Jacobum *Kún*, jo. (DL. 10008);

Pátroha 20. [1480–1500]: Oswaldus *Kwn*, jo. (DL. 83021); 1521: Osualdus *kwn*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Ozwaldus *Kwn*, jo. (DL. 26243) =? 33; **21.** [1500–1520]: mýhal *kwn*, jo. (DL. 83022); **22.** 1521: Nicolaus *Kwn*, jo. (DL. 82582); **23.** 1521: Andreas *kwn*, jo. (DL. 82582); **24.** [1521–1526]: Pauli *kwn*, jo. (DL. 26243);

Nagyrozsály 25. 1509: Pauli *Kwn* de Rofál, no. (DL. 71106); **26.** 1509: domine Sophie relictie condam Ladislao *Kwn* de eadem Rofál, no. (DL. 71106);

27–29. 1509: Johannis, Christoferi et Luce similiter *Kwn* de eadem [Rosal], no. (DL. 71106); **Rozsály 30.** 1521: Matheus *Kwn*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Matheus *kwn*, jo. (DL. 26243); **31.** 1521: Blasius *Kwn*, jo. (DL. 82582); **32.** 1521: Michael *Kwn*, inq. (DL. 82582); **Tas 33.** [1521–1526]: Ozwaldus *Kwn*, jo. (DL. 26243) =? 20.
< *kun* 'egy török nyelvű néphez, (később) egy magyar néprajzi csoporthoz tartozó személy' (TESz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Kurc

Kálmánd 1. 1500: Ambrosio *kwrcz*, jo. (DL. 73536).
< ném. *Kurz* 'kis növésű, kicsi' (DudenFn. 410; BAHLOW 303). M: ném. (1.1.) tulajdonság.

Kurva

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Michael dictus *Kwrwa* (!), jo. (DL. 48256).
< *kurva* 'parázna, rossz hírű, erkölcstelen' v. 'felháborodást okozó, megvetésre méltó személy' (vö. NySz., OklSz.). A szláv eredetű szó a délszlávban férfira vonatkozóan 'hitvány alak, semmirekellő' jelentéssel bírt (vö. TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Kuzsaly l. Guzsaly

Kustos

Tura 1. [1460–1480]: Benedictus *Cufios*, jo. (DL. 56700);
Devecser 2. [1521–1526]: Michael *Cwftos*, jo. (DL. 26243).
< *kustos* 'őr' v. 'örkanonok' v. 'kincstartó, kincstáros' (BARTAL 192) < lat. *custos* 'őr, őrző, oltalmazó, felügyelő', 'katonai őrszem, őr' (LatSz.). A káptalani örkanonokról nevezhetek így egyeseket, akik pl. valamely kustos házában nevelkedtek, vagy kustos szolgálatában álltak (vö. OklSz. *kusztós*). Emellett a szó eredeti (latin) 'katonai őrszem' jelentése is figyelembe veendő. / (kevésbé vsz.) 'lucskos, csatakos, vizes'; nyj. 'kastos' (vö. OklSz., MTsz.). (Öröklődő csn.-vé vált, vö. 1560: *Petrus Custos* – N. FODOR 2002: 60; 112). M: (3.1.) foglalkozás, te-

vékenység / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás / ? (1.1.) tulajdonság.

Kutas

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Franciscus *cutos*, jo. (DL. 81193);
Gelénés ?2. 1453: relictus Petri *kutus*, jo. (DL. 81139);
Napkor ?3. [1460–1480]: Clemens *Chwtus*, jo. (DL. 56700).
< *kutas* ~ *kutos* 'kútásó' (CsnSz.) v. 'kúttal rendelkező <személy>' (OklSz.). A CsnSz. szerint a *Kút* ~ *Kutas* ~ *Kútásó* csn.-ek korrelációja igazolja a *kutas* szó foglalkozásnévi jelentését. A kút mellett lakó elnevezése is lehetett. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (4.2.) lakóhely.

Kúti

[Túr/Semjén] 1. 1468: Ladislaus *Kwthj*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Ladislaus *kwthy*, jo. (DL. 55872).
< *kúti* 'valamely településen a kút mellett lakó' (CsnSz.). A helységnévi eredet földrajzi okok miatt kizárható. M: (4.2.) lakóhely.

Kügye l. Kide

Kürtös

Olcsva 1. 1440: Georgio *kwthws* [ɔ: kwrthws] dictus, jo. (DL. 55194); 1440: Georgio *kwthus* [ɔ: kwrthus] dicto, jo. (DL. 55201); 1447: Georgio *kwthws* dictus, jo. (DL. 55346);
Terebes 2. 1450: Johannes *Kyrthes*, jo. (DL. 70896);
[Túr/Semjén] 3. 1468: Thomas *Kírhews*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Thomas *Cwerthes*, jo. (DL. 55872).
< *kürtös* 'trombitát, kürtöt fújó <katona, pásztor>' v. 'kürtkészítő mester' (NySz., CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Kvap

Tarna 1. 1450: Cozmas *Kwap*, jo. (DL. 14314).
< szl. *kvap* 'a víz csöpögésének a hangja' (SSJ. 1: 800). Feltehetően a sietséggel, gyorsasággal összefüggő metaforikus elnevezés (vö. DudenFn. 411: *Kvapil*). M: szl. ? (1.1.) tulajdonság.

L

Lábas

Kérsején 1. [1430–1450]: relict Petri *labas*, jo. (DL. 56693); 2. [1460–1480]: Luce *labas*, jo. (DL. 56695); 3. [1460–1480]: Elia *labas*, jo. (DL. 56695); [1460–1480]: Elias *labas*, jo. (DL. 56696); [1460–1480]: Elias *labas*, jo. (DL. 56700).
< *lábas* ? 'nagy lábú <személy>' (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Laborczyk

Nagymihály 1. 1450: Stephani *laborczyk*, jo. (DL. 14314).
< Vsz. szl. eredetű név. M: ism.

Lacs

Tarna 1. 1450: Fabianus *lach*, jo. (DL. 14314).
< rusz. *Лав* becenév < szl. *Ladislav* szn. + -č bec.-képző (a képzőre l. KNEZSA 2003²: 308). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lacsák

Vinna 1. 1450: Benedictus *Lachak*, jo. (DL. 14314).
< szl. *Lačák* becenév < szl. *Ladislav* szn. + -čák bec.-képző (KNEZSA 2003²: 301, 305). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lack

Gyarmat 1. 1452: Nicolao *Lacz*, jo. (DL. 14584).
< *Lack* becenév < *László* r. egyh. szn. + -k bec.-képző (CsnSz.) v. *Lack* r. egyh. szn. (vö. ÁSzt. *Lack*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lacki

Dercen 1. [1435–1436]: Stephanus dictus *lachky*, jo. (DL. 48256).
< *Lack* becenév < *László* r. egyh. szn. + -k bec.-képző v. *Lack* r. egyh. szn. (vö. ÁSzt. *Lack*) + -i patr.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Lack**.

Lada

Kérsején 1. [1460–1480]: Martinus *lada*, jo. (DL. 56696);
Kér 2. [1460–1480]: Benedictus *lada*, jo. (DL. 56700);
Nagypalád 3. 1509: Stephano *Lada*, jo. (DL. 71106).
< *Lada* becenév < *Ladomér* r. egyh. szn. rövidülése + -a bec.-képző v. *Lada* r. egyh. szn.

(ÁSzt. *Lada*). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Láda** c. alatt. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Láda

Az adatokat l. **Lada** c. alatt.
< *láda* 'gabonatarató edény, zabosláda, lóitató csöbör'. Vsz. *láda* készítőjének (OkISz. *láda-csináló*) v. birtoklójának az elnevezése (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Ladányi

Kisvárd 1. 1449: Blasius *ladani*, jo. (DL. 81139).
< *ladányi* < *Ladány* hn. (Szabolcs, Zemplén vm.) (CsHnMut. 500) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ládi

Pátroha 1. [1521–1526]: Relicta Margaretha *ladi*, inq. (DL. 26243).
< *ládi* < *Lád* hn. (Borsod vm.) (CsHnMut. 500) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ladófi

[Túr/Semjén] 1. 1468: Thomas *ladofi*, jo. (DL. 55872) = PAT 124; 2. [1468 u.]: Paulus *Ladofi*, jo. (DL. 55872).
< *Ladomér* r. vil./egyh. szn. v. a lat. *Ladislav* rövidülése + -ó bec.-képző + -fi 'fia'. (A korábbi összeírásban (1468) szereplő név latin-magyar kevert formát mutat, majd néhány évvel később latin alakban jelenik meg (*Ladizlai*), míg a másik személyt ugyanott a magyar *Ladófi* néven jegyzik fel.) M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lágy ?

Ung vm.? 1. 1467: Bartholomeus *lagh*, jo. (DL. 45273).
< ? *lágy* 'lusta; erélytelen, csendes, szelíd' (TESz.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Lakatgyártó

Nagymihály 1. 1450: Alberti *lakathgyartho*, jo. (DL. 14314).
< *lakatgyártó* 'lakatos' (OkISz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Lakos

Szászfalu 1. 1513: Johanne *lakos*, jo. (DL. 86743).
< *lakos* 'törzsökös polgár, civis' v. 'házas jobbágy (a zsellérrel szemben)' (vö. NySz., OkISz.).

/ *Lakos* becenév < *László* r. egyh. szn. rövidülése + *-kos* bec.-képző (l. még ÁSzt. *Lacus*; FNESz. *Csertalakos*; a képzőre l. **Dákos**, **Györkös**, **Lőkös**). M: (3.3.) társadalmi helyzet / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Lakosi

Oros 1. 1452: Clemente *lacoſſi*, jo. (DL. 55509); 1452: Clemente *labafſi* (?) [ɔ: lakofſi], jo. (DL. 55510).

< *Lakos* becenév (vö. **Lakos**) + *-i* patr.-képző / ? *lakosi* < *Lakos* hn. (Vas, Zala vm.) (CsHnMut. 501) + *-i* mn.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / ? (4.1.) származási hely.

Lanc

H. n. 1. 1475: Ladislai *lancz*, fam.? (DL. 17730).

< *lanc* 'német zsoldos' (TESz.) / ném. *Lanz(e)* 'lándzsa' (lándzsakészítő nevéként) (DudenFn. 416) / ném. *Lanz* becenév (< ném. *Landulf* v. *Lambrecht*) (GOTTSCHALD 396; DudenFn. 416). M: m. v. ném. (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ném. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Lánc**.

Lánc

Az adatokat l. **Lanc** c. alatt.

< *lánc* 'egymásba kapcsolt fémkarikákból vagy fémszemekből álló eszköz' v. '10 öl mint hossz-mérték; kb. 1 hold mint területmérték' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Láncos**.

Láncos

Geszteréd 1. 1459/1821: Barnabam *Lanczos*, jo. (DL. 55654) =? Láncsás 2; **2.** 1459/1821: Jacobum similiter *Lanczos*, jo. (DL. 55654); **3.** 1459/1821: Petrum *Lantz*os, jo. (DL. 55654); **4.** 1459/1821: Benedictum *Lanczos*, jo. (DL. 55654).

< *láncos* vsz. 'láncot készítő mesterember' v. 'láncsal kimért szántót, erdőt művelő jobbágy' (CsnSz.). Elképzelhető, hogy mindegyik esetben a *Láncsás* név hibás olvasata került a kései másolatba. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Lánc**, **Láncsás**.

Láncsás

Geszteréd 1. [1450–1470]: Bartholomeus *Lanchas*, jo. (DL. 56701); **2.** [1450–1470]: Barnabas *Lanchas*, jo. (DL. 56701) =? Láncos 1; **3.** [1490–1510]: Georgius *lanchas*, jo. (DL. 82989).

< *láncsás* 'lándzsával felszerelt katoná' (OkISz., CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Láncos**.

Lantos

Litke 1. 1449: Johannes *lantos*, jo. (DL. 80968);

[1450 k.]: Johannes *lalthos* (!), jo. (DL. 82987);

Nagymihály 2. 1450: Stephani *lanthos*, jo. (DL. 14314); **3.** 1450: Benedicti *lahthos* (!), jo. (DL. 14314);

[Túr/Semjén] 4. 1468: Georgius *lantus*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Georgius *lanthos*, jo. (DL. 55872); **5.** 1468: Andreas *lantus*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Andreas *lanthws*, jo. (DL. 55872); **6.** [1468 u.]: Petrus *lanthws*, jo. (DL. 55872); **7.** [1468 u.]: Benedictus *Lanthws*, jo. (DL. 55872); **8.** 1468: Blasius *lantus*, jo. (DL. 55872) = Vég 33.

< *lantos* 'lanton játszó személy' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Lányos

Litke 1. [1450 k.]: Blasius *lanÿos* (!), jo. (DL. 82987).

< *lányos* 'lánygyermekes' (vö. CsnSz. *Fias*). Vsz. szembeállítás az azonos nevű gyermektelen v. fiúgyermekes szülővel (→ **Fias**). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Lapos

Kérsemjén 1. [1460–1480]: Lucas *lapus*, jo. (DL. 56700);

Lelesz 2. [1460–1480]: Relicta Petri *lapus*, jo. (DL. 48185).

< *lapos* 'vékony' v. 'alacsony' (TESz., CsnSz.) / *Lapos* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 503). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Lápos** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság / (4.1.) származási hely.

Lápos

Az adatokat l. **Lapos** c. alatt.

< *Lápos* hn. (Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 503) v. belső településrésznév. M: (4.2.) lakóhely.

Laskodi

Laskod 1. [1460–1480]: Matheus *laſkodÿ*, jo. (DL. 56692).

< *laskodi* < *Laskod* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 503) + *-i* mn.-képző. M: (4.2.) lakóhely.

László

Nagypalád 1. 1509: Martino *Lazlo*, jo. (DL. 71106);

Hermánszeg 2. 1521: Petrus *lazlo*, jo. (DL. 82582).

< *László* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Ladislau*s). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Lasztóc ?

[Lök] 1. [1460–1480]: Petrus *laſloch* [ɔ: las-toch?], jo. (DL. 56695).

< ? *Lasztóc* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 504).
M: (4.1.) származási hely.

Lasztóci

Tokaj, Tállya és Regéc 1. 1464: Symone *Laz-toczi*, cast. (DL. 55769).

< *lasztóci* < *Lasztóc* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 504) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Lázár

Krassó 1. 1513: Martino *lazar*, jo. (DL. 86743);

Pap 2. [1521–1526]: Relicta *Lazame*, jo. (DL. 26243).

< *Lázár* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Lazar*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lázári

Tagy 1. 1500: Ladislao *lazarj*, jo. (DL. 73536).
< *lázári* < *Lázár* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 504) + -i mn.-képző / *Lázár* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Lazar*) + -i patr.-képző. M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lazonyi

Nagymihály 1. 1450: Benedicti *lazonj*, jo. (DL. 14314).

< *lazonyi* < *Lazon* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 505) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Lebecke ?

Felsőcsongva 1. 1513: Clementhe *lebeczke*, jo. (DL. 86743).

< ism. M: ism.

Ledér

Kálló 1. [1430–1450]: Franciscus *lewder*, jo. (DL. 56709).

< *ledér* ~ *lödér* ? 'csaló, kétszínű' (TESz.).
A fenti adatot a TESz. és az OklSz. a *ledér* szóhoz kapcsolja. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Lődör** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság.

Lelesz

Pap 1. 1449: Matias *leles*, jo. (DL. 81139) = *Leleszi* l.

< *Lelesz* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 508).
M: (4.1.) származási hely.

Leleszi

Pap 1. [1445–1448]: Mathias *lelefj*, jo. (DL. 81193) = *Lelesz* 1; **2.** 1521: Stephanus *lelezj*, jo. (DL. 82582); **3.** [1521–1526]: Relicta Stephani *Lelezi*, jo. (DL. 26243) → férje: **2.**; **4.** 1521: Mattheus *lelezj*, jo. (DL. 82582);

Kisvárdá 5. 1453: Blasius *lelezi*, jo. (DL. 80968);

Tuzsér 6. [1500–1520]: pal *lelezzj*, jo. (DL. 83022).

< *leleszi* < *Lelesz* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 508) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Lemes

Felsőcsongva 1. 1513: Johanne *lemes*, jo. (DL. 86743).

< ? *Lemes* hn. (Sáros vm.) (CsHnMut. 508) / ?
lemes 'ekevas, lemez' (TESz. *lemez*). M: ? (4.1.) származási hely / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Lencse

Nagymihály 1. 1450: Nicolai *Lenche*, jo. (DL. 14314).

< *lencse* 'lapos magvú hüvelyes konyhanövény' (TESz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Lencsés

Szániszló 1–2. 1476/1478: Anthonium et Georgium *lenches*, jo. (DL. 17896).

< *lencsés* 'lapos magvú hüvelyes konyhanövényt, lencsét termelő' / 'lencsés arcú' (vö. CsnSz., TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Lengyel

H. n. 1. 1452: Nicolao *lengen*, fam. ign. (DL. 55509); 1452: Nicolao *lengel*, fam. ign. (DL. 55510);

Ung vm. ? 2. 1467: Laurentius *lengel*, lib. (DL. 45273);

Tagy 3. 1500: Alberto *lengjel*, jo. (DL. 73536);

Kisvárdá 4. 1521: Gregorius *lenghel*, jo. (DL. 82582);

Gégyény 5. [1521–1526]: Blasii *lengel*, jo. (DL. 26243).

< *lengyel* 'lengyel ember' (TESz.) / 'lengyelországi' (CsnSz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Lepke

Ung vm. ? 1. 1467: Emericus *lepke* (!), jo. (DL. 45273).

< *lepke* 'nagy, hímporos szárnyú, virággal és nektárral táplálkozó rovar; pillangó' (ÉKsz.², NySz.). Feltehetően vmilyen tulajdonság (pl. vékony, könnyű termet) a névadás alapja. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Létai

Gyügye 1. 1521: Thomas *lethaj*, jo. (DL. 82582).

< *létai* < *Léta* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 510) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Léva

Komlós 1. 1513: Clemente *lewa*, jo. (DL. 86743).

< *Léva* r. vil. szn. (ÁSznt. *Leva*) / *Léva* hn. (Trencsén vm.) (CsHnMut. 511). M: (2.1.) ro-

koni kapcsolat, leszámazás / (4.1.) származási hely.

Liptó

Perény 1. 1460/1461: Michaelis *Lyphtho*, jo. (DL. 70910).

< *Liptó* r. vil. szn. (ÁSzt. *Lipthou*, *Lipto*) / *Liptó* 'Liptó vm.'. M: (2.1.) rokonni kapcsolat, leszámazás / (4.1.) származási hely.

Lisztés

Szölös 1. 1513: Petro *lyzthes*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 2. 1513: Paulo *lyzthes*, jo. (DL. 86743); 1523: Paulo *lyzthes*, jo. (DL. 71174).

< *lisztés* 'szürke, fehér, ősz' v. 'ősz' (NySz., OklSz.) / kevésbé vsz. 'molnár', a *lisztés molnár* (ÉrtSz.) szókapcsolat rövidülése (vö. CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Litér

Pátróha 1. [1500–1520]: ferencz *lyter*, jo. (DL. 83022); 1521: Franciscus *lyther*, jo. (DL. 82582); **2.** [1500–1520]: gergel *lyter*, jo. (DL. 83022); 1521: Gregorius *lyther*, jo. (DL. 82582);

3. 1521: Symon *lyther*, jo. (DL. 82582); **4.** 1521: Paulus *lyther*, jo. (DL. 82582).

< *Litér* r. vil. szn. (ÁSzt. *Liter*, *Lither*, *Litar*). M: (2.1.) rokonni kapcsolat, leszámazás.

Litvai

Királyháza 1. 1513: Ladislao *lythway*, jo. (DL. 86743).

< *litvai* < *Litva* ~ *Litava* hn. (Hont vm.) (FÉNYES 1851: *Littava*) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Lógó

Pap 1. [1445–1448]: Blasius *logo*, jo. (DL. 81193) → özvegye; **2.** 1449: relicta Blasii *logo*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: relicte Blasii *logo* ~ *lago*, jo. (des) (DL. 82987) → férje:1.

< *lógó* ? 'tántorgó' (vö. OklSz., TESz. *lóg*). M: (1.1.) tulajdonság.

Logor

Meggyes 1. 1523: Thoma *Logor*, jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

Lopi

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Jacobus *lopi*, jo. (DL. 81193); 1449: Jacobos *lopi*, jo. (DL. 81139).

< *lopi* ? 'lopó, eltulajdonító' (OklSz. *lopó*). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Lóránt

Krassó 1. 1523: Gregorio *Lorant*, jo. (DL. 71174).

< *Lóránt* r. vil./egyh. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokonni kapcsolat, leszámazás.

Lótó

Bartfalva 1. 1513: Petro *lotho*, jo. (DL. 86743).

< *lótó* 'rohangáló, ide-oda futó' (vö. OklSz. *lót*; TESz. *lót-fut*). M: (1.1.) tulajdonság.

Lovas

Majtény 1. 1446: Dominicus *louas*, jo. (DL. 13934);

Semjén 2. 1462: Martino *lowas*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Martino *lowas*, jo. (DL. 55899);

Pátróha 3. 1521: Martinus *lowas*, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Martinus *Lowas*, jo. (DL. 26243); **4.** [1521–1526]: Stephanus *Lowas*, jo. (DL. 26243).

< *lovas* 'lovas katona' / 'lovat birtokló személy' (NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Lovász

Nagymihály 1. 1450: Ladislai *lowaz*, jo. (DL. 14314);

Bábony 2. 1478: Ladislao *lovaz*, jo. (DL. 70985).

< *lovász* 'hátaslovak gondozója' (CsnSz., NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Lőcse

Kálló? 1. [1430–1450]: Valentini *lewche*, jo. (DL. 56693);

Ignéc 2. [1435–1436]: Clemens dictus *lewche*, jo. (DL. 48256);

Kisvárdá 3. [1450 k.]: Gallus *lwche*, jo. (DL. 82987); **4.** 1449: Gregorius *leche*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Gregorius *lwche*, jo. (DL. 82987); **5.** 1521: Petrus *lewcz*, jo. (DL. 82582); **6.** 1521: Blasius *lewche*, jo. (DL. 82582);

Devecser 7. [1521–1526]: Mathei *Lewche*, jo. (DL. 26243).

< *Lőcse* becenév < *Lőrinc* r. egyh. szn. rövidülése + -cse bec.-képző (CsnSz.) / *Lőcse* hn. (Szepes vm.) (CsHnMut. 519). M: (2.1.) rokonni kapcsolat, leszámazás / (4.1.) származási hely.

Lőcsös

Meggyes 1. 1513: Simone *lewches*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Stephano *lewchewr* (!), jo. (DL. 86743).

< *lőcsös* ? 'görbe lábú' v. 'csoszogó' (NySz.) / 'lőcsőt készítő mesterember' v. (kevésbé vsz.) 'lőcsös szekeret birtokló személy'. M: ? (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Lődör

Az adatokat l. **Ledér** c. alatt.

< *lődör* 'csavargó' (TESz.). A szóra az igei alakokkal együtt csak a XVIII. századtól vannak

biztos adataink (l. TESz. *lődörög*, EWUng. *lőgerezik*). M: (3.3.) társadalmi helyzet.

Lőke

Litke 1. [1445–1448]: Johannes *lewke*, jo. (DL. 81193);
[Túr/Semjén] 2. 1468: Paulus *lewkee*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Paulus *lekee*, jo. (DL. 55872).
 < *Lőke* becenév (a *Lőrinc* r. egyh. szn. + *-ke* bec.-képző) (vö. ÁSzt. *Leke*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Lőkös

Kálló 1. 1440: Johannis filii Nicolai filii *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55194); 1440: Johanne filio Nicolao *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55201); 1446: Egregius Johannes *Lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55520); 1446: Egregius Johannes *lewkes* de *Kallo* ~ Johannis *lewkes*, no. (DL. 55323); 1448: Egregri (!) viri Johannis *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55367); 1448: Johannis filii Nicolai *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55385); 1450: Johannem filium Nicolai *lewkes* de *Kallo* ~ Johanni *lewkes*, no. (DL. 55462); 1450/1451: Johannes *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55474); 1452: Johannis fili Nicolai *lewkes* de *Kallo* et Pauli filio eiusdem, no. (DL. 55498); [1459–1461]: Johannis *lekes*, no. (DL. 56688) (Négy-szer!); [1460–1480]: Johannis *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 56696); 1461: Johannes *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55700); 1462/1821: Joannes *Lewkes* de eadem *Kallo*, no. (DL. 55723); 1463: Johannis *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55752); 1463: Johanne *lewkes*, no. (DL. 55752); 1468: Johannes *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55870); **1–2.** 1451: Johannes et Laurentius filiorum Nicolai *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55490); 1452: Laurentii et Johannis filiorum Nicolai *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 14584); 1459: Egregiorum Johannis et Laurentii *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55658); [1459–1461]: laurency *lekes*, no. (DL. 56688); **1., 3.** [1451–1461]: Johannis *lewkes* et Pauli filii eiusdem de *Kallo*, no. (DL. 56691); 1452: Johannis filii Nicolai *lewkes* de *Kallo* et Pauli filii eiusdem, no. (DL. 55509); 1452: Johannis filii Nicolai *lekes* de *Kallo* et Pauli filii eiusdem, no. (DL. 55510); 1459: Egregiorum Johannis filii Nicolai *lewkes* de *Kallo*, no. (DL. 55660); 1460: Egregiorum Johannis *lewkes* de *Kallo* ac Pauli filii eiusdem de eadem, no. (DL. 55673); 1460: Egregiorum Johannis *lewkes* de *Kallo* ac Pauli filii eiusdem de eadem, no. (DL. 55674); 1461: Johanne *lewkes* de *Kallo* ac Paulo filio eiusdem,

no. (DL. 55686); 1461: Johannes *lewkes* de *Kallo* et Paulus filius eiusdem de praedicta *Kallo*, no. (DL. 55705); 1462/1469: Johannem *lewkes* de *Kallo* ~ Johanne *lewkes* et [...] Pauli filii sui, no. (DL. 55899); 1462: Johannes *lewkes* de *Kallo*, Pauli filii suo, no. (DL. 55719); **1., 3–5.** 1459: Johannes ~~de~~ (!) *lewkes* de *Kallo*, Pauli, Johannis et Nicolai filiorum eiusdem, no. (DL. 55650); 1463: Johannes *lewkes* de *Kallo*, ac Pauli et Johannis filiorum eiusdem, no. (DL. 55762); 1466: Johannes *lewkes* de *Kallo* ac alterus Johannis filii eiusdem de *Kallo*, no. (DL. 55839); 1469: Egregiorum Johannis *lewkes* de *Kallo* ac Johannis filii eiusdem, no. (DL. 55892); 1478/XVIII. sz.: Egregius Johannes *Lőkös* de dicta *Kálló*, no. (DL. 75464); 1525: Egregium Johannem *lewkews* de *Kallo* ~ dicti Johannis *lewkews*, no. (DL. 62463); **6.** 1477: domine Julianne relicte condam Johannis *lewkes* de *Kallo* cum suo filio Paulo, no. (DL. 56038); 1478/XVIII. sz.: Generosae Dominae Julianae Relictae condam Joannis *Lőkös* de *Kálló*, no. (DL. 75464);

Kálmánd 7. 1446: Clemens *lewkes*, jo. (DL. 13934);

Gyarmat 8. 1446: Matheus (?) *lewkes*, jo. (DL. 13934); 1452: Matheo *lewkes*, jo. (DL. 14584);

Litke 9. [1445–1448]: Petrus *lewkes*, jo. (DL. 81193);

Kisvárdá 10. [1445–1448]: Mathe *lewkes*, jo. (DL. 81193); 1449: Matias *lekes*, jo. (DL. 81139); **11.** [1445–1448]: Ladislaus *lewkes*, jo. (DL. 81193); 1449: Ladislaus *lekes*, jo. (DL. 81139);

Szoboszló 12. 1451: Petrus *lewkes*, jo. (DL. 14467); **13.** 1451: Dominicus similiter *lewkes*, jo. (DL. 14467);

Majtény 14. 1500: Ladislai *lewkews*, jo. (DL. 73536);

Gyula 15. 1513: Thoma *lewkes*, jo. (DL. 86743).
 < *Lőkös* becenév < *Lőrinc* r. egyh. szn. rövidülése + *-kös* bec.-képző (CsnSz.) v. r. egyh. szn. (vö. ÁSzt. *Leukus*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Lőrinc

Badaló 1. 1453: Martinus *levrinch*, jo. (DL. 81139);

Alsócsongova 2. 1513: Stephano *lewryncz*, jo. (DL. 86743);

Szénvára 3. 1513: Ambrosio *lewryncz*, jo. (DL. 86743);

Veresmart 4. 1521: Gregorius *lewryncz*, jo. (DL. 82582); **5.** [1521–1526]: Georgius *Lewryncz*, jo.

(DL. 26243); **6.** [1521–1526]: Martinus *Lewrjñch*, jo. (DL. 26243); **7.** [1521–1526]: Relicta Elizabeth *Lewrjñch*, inq. (DL. 26243); **Meggyes 8.** 1523: Michaela *Lewrjñcz*, jo. (DL. 71174).

< *Lőrinc* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Leurench*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lövő ?

Lelesz 1. [1460–1480]: Andreas *Leveu* (?), jo. (DL. 48185).

< *lövő* 'fegyverből lövedéket röptető' (TESz.), 'paritvás, dárdavető, íjász' (NySz.) / *Lövő* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 519). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (4.1.) származási hely.

Lucsák

Meggyes 1. 1523: Demetrio *Lwchak*, jo. (DL. 71174).

< szl. *Lučák* becenév < szl. *Lukač* szn. + -čák szl. bec.-képző (KNIEZSA 2003²: 301, 305). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Ludas

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Gallus *ludas*, jo. (DL. 81193); 1449: Gallus *ludas*, jo. (DL. 81139);

Nábrád 3. 1451: Balok *lwdas* (!), fam., jo. (DL. 55490); 1452: Barlok (!) *lwdas* dicto, jo. (DL. 14584);

Matolcs 4. 1459: Francisco *ludas*, jo. (DL. 55658a);

Kéremjén 5. [1460–1480]: Barrabe *ludas*, jo. (DL. 56695); [1460–1480]: Barabas *ludas*, jo. (DL. 56700).

< *ludas* 'eszküszegő' v. 'fecsegő' v. 'hibás, csínytevésben részes' (TESz.) v. 'hitetlen' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Lugos

Magyarveresmart 1. 1513: Paulo *lwgos*, jo. (DL. 86743).

< *Lugos* hn. (Temes vm.) (CsHnMut. 521). M: (4.1.) származási hely.

Luka

Meggyes 1. 1513: altero Michaela *lwka*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Emerico *lwka*, jo. (DL. 86743); **3.** 1513: Laurentio *lwka*, jo. (DL. 86743); **4.** 1513: Elia *lwka*, jo. (DL. 86743);

Tas 5. [1521–1526]: Petrus *Lwka*, jo. (DL. 26243). < *Luka* becenév < *Lukács* r. egyh. szn. rövidülése + -a bec.-képző v. r. egyh. szn. (vö. ÁSzt. *Luca*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lukács

Terebes 1. 1513: Dionisio *lwkach*, jo. (DL. 86743); 1513: Dionisio *lwkach*, jo. (DL. 86743);

Királyháza 2. 1513: Laurentio *lwkach*, jo. (DL. 86743);

Döge 3. 1521: Stephanus *Lucas*, jo. (DL. 82582);

Szamoszeg 4. [1521–1526]: Laurentius *Lvkach*, jo. (DL. 26243);

Márok 5. [1521–1526]: Joannes *Lwkach*, jo. (DL. 26243).

< *Lukács* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Lucas*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lukácsi

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Petrus *Lucacy*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *lucaci*, jo. (DL. 81139); 1453: Petrus *lucaci*, jo. (DL. 80968); **2.** [1445–1448]: Barrabas *Lucacy*, jo. (DL. 81193); 1449: Barrabas *lucachi*, jo. (DL. 81139); 1453: Barrabas *lucaci*, jo. (DL. 80968);

Litke 3. [1445–1448]: Dominicus *lukafj*, jo. (DL. 81193); **4.** 1470: Martino *lucacz*, jo. (DL. 81716);

Gyarmat 5. 1459: Paulo *lukachj*, jo. (DL. 55658a); 1459: Paulo *lukafj*, jo. (DL. 55658);

1459/1460: Paulo *lucacy*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Paulo *lukafj*, jo. (DL. 55661);

Szaniszló 6. 1500: Ladislao *lwkachj*, jo. (DL. 73536).

< *Lukács* r. egyh. szn. + -i patr.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Lukácska

Nagymihály 1. 1450: relictá Ladislai *lucachka*, jo. (DL. 14314);

Vinna 2. 1450: Valentinus *lukachka*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Lukácska* becenév (< *Lukač* szn. + -ka bec.-képző) (a képzőre l. KNIEZSA 2003²: 297). A név magyar eredeztetése a települések többségi szláv jellege miatt kevésbé valószínű. M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

M

°Machkal

Vinna 1. 1450: fundus *Machkal* penes plebanum, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Adam *Machkal*, jo. (DL. 14314); **3.** 1450: Andree *Maczkal* (!), jo. (DL. 14314).
< ism. M: ism.

Macko

Nagykaraszló 1. 1509: Johanne *Maczko*, jo. (DL. 71106).
< szl. *Macko* becenév (< szl. *Matej* ~ *Macej* szn. + szl. *-ko* bec.-képző) (KNIEZSA 2003²: 298; MIZSER 2000: 10). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Macok

Újfalul. 1. 1460: Alberto *maczok*, jo. (DL. 55673); 1460: Alberto *maczok*, jo. (DL. 55674); 1461: Alberto *Machock*, jo. (DL. 55686).
< szl. *Macok* becenév < szl. *Matej* ~ *Macej* szn. + szl. *-ok* bec.-képző (KNIEZSA 2003²: 295–6). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Macs

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Johanne *Moch*, jo. (DL. 17017).
< *Macs* hn. (Szabolcs, Bihar vm.) (CsHnMut. 528) / ? *Macs* r. vil. szn. (ÁSzt. *Moch*, *Mach*). M: (4.1.) származási hely / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Macsi

Semjén 1. [1430–1450]: Johannes *Mochi*, jo. (DL. 56693);
Gút, Aba, Körtvélyes 2. 1470: Petro *mochy*, jo. (DL. 17017);
Tamási 3. [1490–1510]: Gregorius *Mochy*, jo. (DL. 82989).
< *macsi* < *Macs* hn. (Szabolcs, Bihar vm.) (CsHnMut. 528) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Madai

Tas 1. [1521–1526]: Franciscus *madaj*, jo. (DL. 26243); **2.** [1521–1526]: Demetrius *madaj*, jo. (DL. 26243).
< *madai* < *Mada* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 528) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Madaras

Magyarveresmart 1. 1513: Stephano *madaras*, jo. (DL. 86743).

< *madaras* 'madarakat tenyésztő személy; madarász' (NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Madarász

Fülöp 1. [1430–1450]: Johannes *Madaraz*, jo. (DL. 56693).

< *madarász* 'madarak fogásával, idomításával foglalkozó személy' (ÉKsz.²), 'solymár' (NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Madzagfaszú

Lelesz 1. [1460–1480]: Marcus *mazagfazo*, jo. (DL. 48185) =? EGY 95.

< *madzagfaszú* ~ *-fású* vsz. 'vékony v. hosszú nemiszervű <férfi>'. A nevet az összeíró a következő név (*Petrus finta*) leírása után kihúzta, majd ismét beiktatott a névsorba egy egytagú *Marcus* nevet. Feltehetően a fenti gúnynevet az összeírást készítő leleszi szerzetes a vulgáris jelentése miatt utólag törölte. A két név (ti. *Marcus*) fenti összefüggését valószínűsíti az is, hogy a leleszi névsor 203 neve között más *Márk* nevű személy nem fordul elő. M: (1.1.) tulajdonság.

Mader

Szászberek 1. 1438: Mathei *Maden* [ɔ: Mader], jo. (DL. 13233).

< ném. *Mader* ~ *Müder* 'kaszás, arató' (DudenFn. 440). M: ném. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Magas

Litke 1. [1445–1448]: Dominicus *magas*, jo. (DL. 81193); 1449: Dominicus *magas*, jo. (DL. 80968); **2.** [1445–1448]: Nicolaus *magas*, jo. (DL. 81193); 1449: Nicolaus *magas*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Nicolaus *magas*, jo. (DL. 82987); **3.** [1521–1526]: Stephanus *maghas*, jo. (DL. 26243); **4.** [1521–1526]: Johannis *maghas*, jo. (des) (DL. 26243);

Vinna 5. 1450: Blasii *magas*, jo. (DL. 14314); **6.** 1450: Stephani *Magas*, jo. (DL. 14314);

Hatház 7. 1451: Stephanus *magas*, jo. (DL. 14467);

Lelesz 8. [1460–1480]: Georgius *magas*, jo. (DL. 48185);

Jánk 9. 1521: Lucas *magas*, jo. (DL. 82582); **10.** 1521: Petrus *magas*, jo. (DL. 82582).

< *magas* 'nagy termetű' (CsnSz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Magdolna

Pap 1. [1500–1520]: lazlo *magdonla* (!), jo. (DL. 83022); [1500–1520]: *magdonla* (!), jo. (DL. 83022); 1521: Ladislaus *Magdalena*, jo. (DL. 82582).

< *Magdolna* r. egyh. női szn. (ÁSzt. *Mogdolna*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszárma-
mazás.

Magics

Bacska 1. 1456: Andreas *Magicz*, jo. (DL. 15063); **2.** 1456: Sebastianus *magycz*, jo. (DL. 15063); **3.** 1456: Georgius *magycz*, jo. (DL. 15063).

< *Magics* becenév < *Mag* r. vil. szn. v. a *Magdolna* r. egyh. szn. rövidülése + *-ics* bec.-képző (vö. CsnSz. *Magócs*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszárma-
mazás.

Magira

Litke 1. 1449: Blasius *magira*, jo. (DL. 80968).

< ism. M: ism.

Magzó

Salánk 1. 1509: Ladislao *Maghzo*, jo. (DL. 71106).

< ? *magzó* 'utódot nemző' (vö. NySz. *magzik*). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Magyar

Kálló 1. [1460–1480]: Blasius *magyar*, jo. (DL. 56700);

[*Túr/Semjén*] **2.** 1468: Anthonius *magiar*, jo. (DL. 55872); **3.** [1468 u.]: Valentinus *magar*, jo. (DL. 55872);

Szentdamján 4. 1479/1757: Petrum *Magyar*, jo. (DL. 10008);

Komját 5. 1509: Thoma *Magyar*, jo. (DL. 71106); **6.** 1509: Andrea similiter *Magyar*, jo. (DL. 71106);

Salánk 7. 1509: Thoma *Magyar*, jo. (DL. 71106); **8.** 1509: Emerico *Magyar*, jo. (DL. 71106); **9.** 1509: Demetrio *Magyar*, jo. (DL. 71106); **10.** 1509: Michaela *Magyar*, jo. (DL. 71106); **11.** 1509: Blasio *Magyar*, jo. (DL. 71106); **12.** 1509: Valentino *Magyar*, jo. (DL. 71106);

Sziget 13. 1513: Clemente *magyar*, jo. (DL. 86743);

Ádám 14. 1518: Anthonius *magyar*, jo. (DL. 97664);

Litke 15. [1521–1526]: Matheus *maghyar*, jo. (DL. 26243);

Ajak 16. [1521–1526]: Ladislaus *maghyar*, jo. (DL. 26243).

< *magyar* 'magyar ember' (NySz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Magyi

Napkor 1. [1460–1480]: Johannes *magy*, jo. (DL. 56700).

< *magyi* < *Magy* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 530) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Májer

Rozsály 1. [1521–1526]: Benedicti *majer*, jo. (DL. 26243).

< ném. *Meier* 'a földesúr által megbízott gazda, aki a gazdaságot vezeti; majorosgazda' (TESz. *major*; BAHLOW 329). M: ném. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Major

Alsókegye 1. 1446: Georgius *maior*, jo. (DL. 13934);

Nagymihály 2. 1450: Andree *mayor*, jo. (DL. 14314);

Oros 3. 1450/1451: Briccio *Maior*, jo. (DL. 55474); **4.** 1461: Johanne *Maior*, jo. (DL. 55705);

Várdai-birtok 5. 1453: Georgio *maior*, jo. (DL. 80968);

Kelecsény 6. 1476: Michaela *Maior*, jo. (DL. 17783); **7.** 1476: Stephano similiter *Maior*, jo. (DL. 17783);

Bököny 8. [1490–1510]: Fabianus *maior*, jo. (DL. 82989);

Geszteréd 9. [1490–1510]: Joannis *maior*, jo. (DL. 82989);

Kisrozsály 10. 1509: Michaela *Mayor*, jo. (DL. 71106);

Meggyes 11. 1513: Gregorio *mayor*, jo. (DL. 86743);

Apafalva 12. 1513: Mathia *mayor*, jo. (DL. 86743).

< *major* 'majorosgazda' (TESz., OklSz.). Né-
hány esetben elképzelhető a lat. *maior* 'nagyobb,
idősebb' szóból való eredet is (→ LAT **maior**).
M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Majtény

Szaniszló 1. 1476/1478: Anthonium *Maythyn*, jo. (DL. 17896).

< *Majtény* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 534).
M: (4.1.) származási hely. → **Majtényi**.

Majtényi

Majtény 1. 1446: Joannis *Moltheny* dicti, jo. (DL. 13934); **2.** 1500: Vrbano *maytheny*, jo.

(DL. 73536); **3.** 1500: Gallo *Maythenj*, jo. (DL. 73536).

< *majtényi* < *Majtény* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 534) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Majtény**.

Maywk

Nagymihály 1. 1450: Nicolai *maywk*, jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

Makari

Prügy 1. 1477/1718: Paulus *Makary*, jo. (DL. 16955).

< ? *makari* < ? *Makarja* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 535) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Makso

Nagymihály 1. 1450: alterus Georgii *Makcho*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Sebastiani *Makcho*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Makčo* becenév < vsz. szl. *Maxim* szn. + -čo képző (vö. KNEZSA 2003²: 309). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Makfalvi

Királyháza 1. 1513: altero Benedicto *Makfalwy*, jo. (DL. 86743).

< *makfalvi* ~ *magfalvi* < *Magfalva* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 529) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Maki

Salánk 1. 1509: Georgio *Maky*, jo. (DL. 71106).

< ? *maki* < ? *Mak* hn. (Komárom vm.) (CsHnMut. 535) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Makkos

Napkor 1. [1460–1480]: Albertus *maccos*, jo. (DL. 56700); **2.** [1460–1480]: Mateus *maccos*, jo. (DL. 56700);

Bököny 3. [1490–1510]: Barrabas *makkos*, jo. (DL. 82989) (Kétszer!).

< *makkos* 'makkoltatásra használt erdő' (ÉKsz.², l. még NySz. 2. jel.) / 'a tölgy termésével, a makkal kapcsolatos'. Utóbbi jelentésben talán makkoltató disznópásztor elnevezése. M: ? (4.2.) lakóhely / (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Mákos**.

Makos l. Mákos

Mákos

Gencs 1. 1476/1478: Paulus *Makos* de Gench, hr. (DL. 17896);

Szőlős 2. 1513: Johanne *Makos*, jo. (DL. 86743).

< *Mákos* ~ *Makos* vsz. becenév < *Makarius* r. egyh. szn. rövidülése v. *Mak* ~ *Mák* r. vil. szn.

(ÁSzt. *Mak*, *Mok*) + -os bec.-képző (CsnSz.) / *mákos* 'mákkal kapcsolatos', vsz. 'mákkal foglalkozó személy' (vö. CsnSz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Makkos** c. alatt. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Makó

Veresmart 1. [1445–1448]: Dominicus *mako*, jo. (DL. 81193); 1449: Dominicus *Mako*, jo. (DL. 81139);

Nagymihály 2. 1450: Gregorii *mako*, jo. (DL. 14314);

Zétény 3-7. 1445: Gregorius *mako* de Zethen, [...] Mathie carnalis necnon Jacobi, Johannis et Benedicti similiter *mako* patruelis fratrum suorum, no. (DF. 105272); 1494: condam Nobilis Jacobus *mako* de zethen, no. (DL. 46271); 1494: condam Jacobi et Mathie *mako*, no. (DL. 46271); **8-9.** 1494: Gregorius filius condam Mathie *mako* de zethen ~ Gregorius *mako*, [...] Michaelis fratris sui uterini, no. (DL. 46271); **10-11.** 1494: Nobiles domine Heduigis vocata ac Katherina filie eiusdem condam Jacobi *mako* ~ prefata dominas Auigam et Katherinam, no. (DL. 46271).

< *Makó* r. vil. szn. (ÁSzt. *Mako*, *Makou*) v. *Makár* r. egyh. szn. (vö. ÁSzt. *Macharius* stb.) rövidülése v. *Mak* r. vil. szn. (ÁSzt. *Mak*, *Mok*) + -ó bec.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Makóci

Kereki 1. 1518: Dionisio *Makochj*, jo. (DL. 97664); **2.** 1518: Andrea *Makochj*, jo. (DL. 97664).

< *makóci* < *Makóc* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 535) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Makrai

Napkor 1. [1460–1480]: Paulus *macraj*, jo. (DL. 56700).

< *makrai* < *Makra* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 535) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Makszin

Torna 1. 1450: *Makzem* (!), jo. (DL. 70896);

Komját 2. 1509: Andrea *Makzyn*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Simone *Makzyn*, jo. (DL. 71106).

< rom. *Maxin* szn. (DOR. 104). M: rom. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Málcai

Málca 1. 1525: Johannis *Malczaj*, no. (DL. 62463) = DEN 539; **2-3.** 1525: condam Michaelis et Petri similiter *Malczaj*, no. (DL. 62463) = DEN 540–1.

< *málcai* < *Málca* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 536) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Malmos l. Mónus

Mándi

Jánk 1. [1521–1526]: Anthonius *Mandi*, jo. (DL. 26243).

< *mándi* < *Mánd* hn. (Szatmár, Szabolcs vm.) (CsHnMut. 537) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Mándoki

Döge 1. [1445–1448]: Valentinus *mandokj*, jo. (DL. 81193); 1449: Valentinus *mandochj*, jo. (DL. 80968); **2.** 1521: Mathias *Mandokj*, jo. (DL. 82582);

Litke 3. [1450 k.]: Paulus *mandokj*, jo. (DL. 82987).

< *mándoki* < *Mándok* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 537) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Manyo

Oroszka 1. 1450: Johannes *manjyo*, jo. (DL. 14314).

< rusz. *Маньо* becenév (< rusz. *Immanuel* becézett alakja). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Marcel

Kálmánd 1. 1500: Thoma *Marchel*, jo. (DL. 73536); **2.** 1500: Ladislao *Marchel*, jo. (DL. 73536).

< *Marcel* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Marcellus*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Mária

Hatház 1. 1451: Blasius *Maaria*, jo. (DL. 14467).

< *Mária* (gyakori) r. egyh. női szn. (ÁSzt. *Maria*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Maruska.**

Marján

Nagy Mihály 1. 1450: Benedicti *maryan*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Dyonisii *marjān*, jo. (DL. 14314).

< *Marján* (igen ritka) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Marianus*, l. még OklSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Márk

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Gregorius *marg*, jo. (DL. 81193);

Litke 2. [1445–1448]: Johannes *marg*, jo. (DL. 81193); 1449: Johannes *march*, jo. (DL. 80968); [1450 k.]: Johannes *mark*, jo. (DL. 82987);

Bököny 3. [1450–1470]: Laurentius *Mark*, jo. (DL. 56701); **4.** [1450–1470]: Nicolaus *Mark*, jo. (DL. 56701);

Nábrád 5–6. 1459: Mathia et Stanislao *March* dictis, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Mathia et Stanislao *Mark* dictis, jo. (DL. 55660) = Márki 3–4, PAT 77, EGY 129;

Karász 7. 1481: Valentinum *Mark*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Salánk 8. 1509: Laurentio *Mark*, jo. (DL. 71106); **7.** 1509: Emerico similiter *Mark*, jo. (DL. 71106);

Feketeardó 9. 1513: Thoma *mark*, jo. (DL. 86743);

Gyula 10. 1513: Johanne *mark*, jo. (DL. 86743);

Veresmart 11. [1521–1526]: Relicta Blasii

Maark, inq. (DL. 26243).
< *Márk* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mark*, *Maark*, *Marc* stb.) (l. 5. és 6. adat) / *Márk* hn. (Zemplén vm.) v. *Márok* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 540, 542). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Márki

Nábrád 1. 1451: Petro *markj*, fam., jo. (DL. 55490); 1459: Petro *Markj*, jo. (DL. 55658a); 1459: Petro *Markj*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Petro *markj*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Petro *markj*, jo. (DL. 55661) = PAT 79; **2.** 1451: Andrea *Markj*, fam., jo. (DL. 55490); **3–4.** 1451: Stanislao *marcj*, fam., jo. (DL. 55490); 1459: Mathia et Stanislao *Markj* dictis, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Mathia et Stanislao *Markj* (!) dictis, jo. (DL. 55661) = Márk 5–6, EGY 129, PAT 77; **5.** 1451: Valentino *marcj*, fam., jo. (DL. 55490); Valentino *Markj*, jo. (DL. 55658a); 1459: Valentino *Markj*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Valentino *markj*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Valentino *markj*, jo. (DL. 55661) = PAT 78.

< *Márk* szn. (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mark*, *Maark*, *Marc* stb.). A hn.-i eredet (l. fenn) a párhuzamos szn.-i előfordulások miatt nem vehető figyelembe. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Markos

Laskod 1. [1460–1480]: Benedicti *marchos*, jo. (DL. 56700);

Károly 2. 1476/1478: Andream *Markos* de karol, no. (DL. 17896);

Salánk 3. 1509: Johanne *Markos*, jo. (DL. 71106);

Apafalva 4. 1513: Michael *markos*, jo. (DL. 86743);

Kálunga 5. [1521–1526]: Blasius *Markos*, jo. (DL. 26243).

< *markos* 'izmos, erős, erős kezű' (Oklsz., NySz.), kevésbé vsz. 'marokszedő' (ÉKsz.²). M: (1.1.) tulajdonság / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Marót

H. n. 1. 1481: Stephanus *Moroth*, proc. (DL. 56111).

< *Marót* r. vil. szn. (ÁSzt. *Morout*, *Maraut* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Márkus

Váncsod 1. 1497/1757: Paulo *Marcus*, jo. (DL. 10008);

Kisvárdá 2. [1500–1520]: Georgius *Marcus*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!);

Komját 3. 1509: Jacobo *Markws*, jo. (DL. 71106); **4.** 1509: Damiano similiter *Markus*, jo. (DL. 71106).

< *Márkus* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Markus*, *Marcus*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Márta

Székely 1. [1460–1480]: Ladislaus *martha*, jo. (DL. 56700);

Kálunga 2. [1500–1520]: *marta* janusny, jo. (DL. 83022).

< *Márta* becenév < *Márton* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Martin*, *Martun*, *Mortun* stb.) rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Márton**.

Marti

Borhid 1. 1513: Blasio *marthj*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 2. 1523: Gasparo *Marthj*, jo. (DL. 71174).

< *marti* 'kis hegyen, dombon v. vízpart mellett lakó személy' (vö. TESz. *mart*). M: (4.2.) lakóhely.

Márton

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Georgius *marton*, jo. (DL. 81193); 1449: Georgius *marton*, jo. (DL. 81139);

Döge 2. [1445–1448]: Thomas *marton*, jo. (DL. 81193);

Nagyida 3. 1460/1461: Pauli *Marthon*, jo. (DL. 70910);

Kelecsény 4. 1476: [...] *Marthon*, jo. (DL. 17783);

Dománhida 5. 1500: Gallo *Marthon*, jo. (DL. 73536);

Méhtelek 6. 1509: Gregorio *Marthon*, jo. (DL. 71106); **7.** 1509: Clemente *Marthon*, jo. (DL. 71106); **8.** 1509: Stephano *Marthon*, jo. (DL. 71106);

Salánk 9. 1509: Andrea *Marthon*, jo. (DL. 71106);

Veréce 10. 1513: Blasio *Marthon*, jo. (DL. 86743); **11.** 1513: Alberto *marthon*, jo. (DL. 86743); **12.** 1513: Emerico *marthon*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 13. 1513: Georgio *marthon*, jo. (DL. 86743); **14.** 1523: Gregorio *Marthon*, jo. (DL. 71174) =? Márton 13.

< *Márton* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Márta**, **Martonos**.

Martonos

Kisvárdá 1. [1500–1520]: Emericus *Martonus*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!);

< *Martonos* hn. (Csongrád vm.) (CsHnMut. 544) / *Martonos* r. egyh. szn. (a *Martinus* lat. egyh. szn. korábbi alakváltozata) (ÁSzt. *Mortonos*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Márton**.

Maruska

Batarcs 1. 1513: Johanne *Marwfka*, jo. (DL. 86743).

< szl. *Maruška* becenév (< *Maria* női szn. becézett alakja) (SSJ. 6: 141; MIZSER 2007: 81). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Mária**.

Másfél

Szászfalu 1. 1513: Stephano *Maffel*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Martino *Maffel*, jo. (DL. 86743).

< *másfél* 'egy és fél'. Másfél telket birtokló, művelő jobbágy elnevezése (CsnSz.). M: (3.4.) vagyoni helyzet.

Maszarnyik

Nagyimihály 1. 1450: Clementis *mazarnyk*, jo. (DL. 14314).

< rusz. *мясари́к* [mjászárnyik] 'mészáros'. M: szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Mászó

[Túr/Semjén] 1. 1468: Lucas *mazo*, jo. (DL. 55872); **2.** [1468 u.]: Lucas *mazo*, jo. (DL. 55872);

Túrtó 3. [1480–1500]: Johannes *Mazo*, jo. (DL. 56690).

< *mászó* 'lassan, kúszva haladó' (vö. TESz. *mászik*). Talán sajátos járásmódra utaló név (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Máté

Pócs 1. 1446: Ladislaus *Mathee*, jo. (DL. 13934);

Gelénés 2. 1453: Georgius *mathe*, jo. (DL. 81139); **Farkasfalva 3.** 1478: Ambrosius *mathe* [de eadem farkasfalva], no. (DL. 70985); **Ajak 4.** [1480–1500]: Johannes *Mathe*, jo. (DL. 83021); **Túrtó 5.** [1490–1510]: Ladislai *Mathe*, jo. (DL. 82989); **Száldobágyterem 6.** 1500: Nicolao *Mathee*, jo. (DL. 73536); **7.** 1500: Paulo *Mathee*, jo. (DL. 73536); **Nagypalád 8.** 1509: Michaelae *Mathe*, jo. (DL. 71106); **Döge 9.** 1521: Blasius *Mathee*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Blasius *mathe*, jo. (DL. 26243); **Márok 10.** 1521: Thomas *Mathe*, jo. (DL. 82582); **11.** 1521: Ambrosius *Mathe*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Ambrosius *mathe*, jo. (DL. 26243); **12.** 1521: Valentinus *Mathe*, jo. (DL. 82582); **13.** 1521: Anthonius *Mathe*, jo. (DL. 82582); **14.** 1521: Stephanus *Mathe*, inq. (DL. 82582); **15.** 1521: Gregorius *Mathe*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Gregorius *mathe*, jo. (DL. 26243); **16.** [1521–1526]: Relicta Thome *mathe*, jo. (DL. 26243) → férje: 10; **Jánk 17.** 1521: Nicolaus *Mathe*, jo. (DL. 82582); **18.** [1521–1526]: Stephani *mathe*, jo. (DL. 26243); **Devecser 19.** [1521–1526]: Barnabas *Mathe*, inq. (DL. 26243); **Szamosszeg 20.** [1521–1526]: Emericus *Mathe*, jo. (DL. 26243); **21.** [1521–1526]: Bartholomeus *mathe*, jo. (DL. 26243).
< *Máté* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mathe* stb.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Mató

Csány 1. 1460/1461: Valentinus *Matho*, jo. (DL. 70910).
< *Mató* becenév < *Máté* r. egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Matocsa

Nagymihály 1. 1450: Martini *Mathocha*, jo. (DL. 14314).
< szl. *Matoča* becenév (< ? szl. *Matej* szn. + -ča bec.-képző). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Matróna ?

Litke 1. [1445–1448]: Mikahel *matrono*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *Matrona*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Michael *matronnya* (!), jo. (DL. 82987).

< ? *matróna* 'tisztos, idősebb nő' (TESz.). A 'tiszteletben álló férjes asszony' jelentésű lat. eredetű szó magyar megfelelőjére csak XVII. századi adataink vannak (vö. EWUng.), de a fenti névadatok tulajdonnévi funkciója korábbi átvételre utal. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Mátyás

Kökényesd 1. 1478: Michaelae *Mathyas*, jo. (DL. 70985); **Bucsa 2.** 1479/1757: Petrus *Mathias*, jo. (DL. 10008); **Veréce 3.** 1513: Ladislao *mathyas* (!), jo. (DL. 86743); **Jánk 4.** 1521: relictia Laurentii *Mathyas*, jo. (DL. 82582).
< *Mátyás* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mathias*, *Matias*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Mátyási

Dománhida 1. 1500: Luca *Mathyaffi*, jo. (DL. 73536).
< *Mátyás* r. egyh. szn. + -i patr.-képző (vö. ÁSzt. *Mathias*, *Matias*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Mátyus

Hosszúmacs 1. 1451: Ladislaus *Mathius*, jo. (DL. 14467); **Márok 2.** 1453: Sthanislaus *Matjus*, jo. (DL. 81139); **[Túr/Semjén] 3.** 1468: Nicolaus *Matíws*, jo. (DL. 55872); **Dabóc 4.** 1478: Gregorius *mathyws* de eadem dabocz, no. (DL. 70985); **Kálmánd 5.** 1500: Petro *Mathws*, jo. (DL. 73536).
< *Mátyus* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Matus*, *Mathus*) / *Mátyus* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 547). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Mazalen

Lelesz 1. [1460–1480]: Dominicus (?) *mazalen* (!), jo. (DL. 48185).
< ? ném. *Mazelin* szn. (FÖRSTEMANN 1119). Amennyiben valóban német eredetű név, úgy az ejtése [macelin] is lehet. M: ? ném. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Medves

Ajak 1. [1480–1500]: Elias *Medwes*, jo. (DL. 83021); **Egres 2.** 1513: Johanne *medwes*, jo. (DL. 86743).

< ? *Medves* hn. (Krassó, Valkó vm.) (CsHnMut. 548) / ? *medves* 'terméketlen, magtalan, meddő' (vö. CsnSz., TESz. *meddő*). Amennyiben öröklődő családnév, akkor olyan személy kaphatta, akinek idősebb korában született gyermeke. M: (1.1.) tulajdonság / (4.1.) származási hely. → **Medvés**.

Medvés

Az adatokat l. **Medves** c. alatt.

< *medvés* 'a medvével kapcsolatos' / 'medvét birtokló' (NySz., OklSz.). Előbbi jelentésben egy medvével kapcsolatos esemény (pl. medvétámadás) lehet a névadás alapja. M: (5.2.) esemény / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Megyeri

Pap 1. [1445–1448]: Paulus *megeri*, jo. (DL. 81193); **2.** 1449: Paulus *megeri*, jo. (DL. 81139); **Oros 3.** 1461: altero Alberto *megyeri*, jo. (DL. 55705);

Gyarán 4. 1477/1757: Matheus *Megyeri*, jo. (DL. 10008);

Ártánd 5. 1518: Ambrosio *Megyeri*, jo. (DL. 97664); **6.** 1518: Thomas *me[gyeri]*, jo. (DL. 97664); **7.** 1518: Benedicto *megy[er]*, jo. (DL. 97664); **8.** 1518: Matheo *megyeri*, jo. (DL. 97664);

Pap 9. [1521–1526]: Alberti *meghyerj*, jo. (DL. 26243).

< *megyeri* < *Megyer* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 549) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Meggyes

[Túr/Semjén] 1. 1468: Andreas *Megges*, jo. (DL. 55872) = Meggyesi 3;

Meggyes 2. 1513: Elia *[M]egyes*, jo. (DL. 86743);

Terebes 3. 1513: Ambrosio *megyes*, jo. (DL. 86743).

< *Meggyes* hn. (Szatmár, Bihar, †Szabolcs vm.) (CsHnMut. 550; NÉMETH 1997: 132). M: (4.1.) származási hely. → **Meggyesi**.

Meggyesi

Amac 1. 1446: Gregorius *Meggefi*, jo. (DL. 13934);

Oros 2. 1461: Damiano *Megyefy*, jo. (DL. 55705);

[Túr/Semjén] 3. [1468 u.]: Andreas *megeffj*, jo. (DL. 55872) = Meggyes 1;

Karász 4. 1481: Dominicum *meggyefi*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **5.** 1481: Damjanum *Meggyefi*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Tas 6. [1500–1520]: *mekgezj* peter, jo. (DL. 83022);

Királyháza 7. 1513: Paulo *megyeffj*, jo. (DL. 86743).

< *meggyesi* < *Meggyes* hn. (Szatmár, Bihar, †Szabolcs vm.) (CsHnMut. 550; NÉMETH 1997: 132) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Meggyes**.

Méhes

Nagymihály 1. 1450: *Mehes*, jo. (DL. 14314);

Nagyida 2. 1460/1461: Pauli *mehees*, jo. (DL. 70910);

Érpály 3. 1463: Petro *Mehes*, jo. (DL. 15882);

Gút, Aba, Körtvélyes 4. 1470: Gregorio *Mehes*, jo. (DL. 17017);

Terebes 5. 1513: Ambrosio *mehes*, jo. (DL. 86743); 1513: Ambrosio *mehes*, jo. (DL. 86743);

Feketeardó 6. 1513: Valentino *mehes*, jo. (DL. 86743);

Színérváralja 7. 1513: Ambrosio *mehes*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 8. 1523: Clemente *Mehes*, jo. (DL. 71174); **9.** 1523: Gregorio *Mehes*, jo. (DL. 71174).

< *méhes* 'méhész' (OklSz.) / *Méhes* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 550). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (4.1.) származási hely. → **Méhesi**.

Méhesi

Andaháza 1. 1463: Luca *mehesj*, jo. (DL. 15882); **2–3.** 1479/1757: Demetrium et Stephanum *Mehesj*, jo. (DL. 10008).

< *méhesi* < *Méhes* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 550) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Méhesi**.

Méhész

Szentgyörgy 1. 1450: [ø] *mehez*, jo. (DL. 81193).

< *méhész* 'méheket tenyésztő személy' (ÉKsz.², NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Meleg

Pályi 1. 1415: Laurentio *Melegh*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Stephano *Melegh*, jo. (DL. 96894);

Laskod 3. [1460–1480]: Georgius *meleg*, jo. (DL. 56692);

Lelesz 4. [1460–1480]: Mychael *melegh*, jo. (DL. 48185).

< *meleg* 'érzelmileg felhevült, buzgó' (TESz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Melles

Ung vm.? 1. 1467: Jacobus *Meljes*, jo. (DL. 45273); **2.** 1467: Johannes *Milles*, jo. (DL. 45273);

3. 1467: Mathias *Milles*, jo. (DL. 45273);

Tas 4. [1521–1526]: Pauli *Myljes*, jo. (DL. 26243).

< *melles* ~ *mellyes* 'széles, kidomborodó mellkasú' v. 'nagy mellű' v. 'lúdmellű' (vö. CsnSz., TESz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Mellyes l. Melles

Mérge

Hatház 1. 1451: Petrus *merges*, jo. (DL. 14467).

< *mérge*s 'haragos, indulatos, lobbanékony' (NySz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Mérő

Feketeardó 1. 1513: Mathia *merew*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Martino *Mereu*, jo. (DL. 86743);

Királyháza 3. 1513: Mathia *merew*, jo. (DL. 86743).

< *mérő* 'arany-, pénz- v. földmérő' (vö. NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Mese

Bátor 1. 1446: Nicolaus *mese*, jo. (DL. 13934).

< *Mese* r. vil. szn. (Ásznt. *Mesa*, *Mesha*, *Mese*, *Messe*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Mester

Ung vm. 1. 1467: Augustinus *Mesther*, jo. (DL. 45273); **2.** 1467: Briccius *meſther*, jo. (DL. 45273); **3.** 1467: Emericus *Meſther*, jo. (DL. 45273); **4.** 1467: Stanislaus *Meſther*, jo. (DL. 45273); **5.** 1467: Egidius *Meſther*, jo. (DL. 45273); **Prügy 6.** 1477/1718: Petrus *Mesther*, jo. (DL. 16955);

Lök 7. 1488: Michael *meſter*, jo. (DL. 62365).

< *mester* 'tanult kézműves, önálló iparűzésre jogosult személy, céhmester' v. 'tanító' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Mészáros

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Blasius *meſarus*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: Matias *meſarus*, jo. (DL. 81193); **3.** [1500–1520]: Anthonius *Mezaros*, cust. (DL. 83004); **4.** 1521: Georgius *Mezaros*, jo. (DL. 82582); **5.** 1521: Thomas *Mezaros*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Thomas *mýzzaros*, jo. (DL. 26243);

Hatház 6. 1451: Gregorius *Mezaros*, jo. (DL. 14467); **7.** 1451: Johannes *Mezaros*, jo. (DL. 14467);

Oros 8. 1452: Dominico *mezaros*, jo. (DL. 55509); 1452: Dominico *Mezarws*, jo. (DL. 55510);

[Túr/Semjén] 9. 1468: Thomas *mezaros*, jo. (DL. 55872) = LAT *carnifex* 10;

Nyúregyház 10–11. 1469: altero Jacobo et Emerico *Mezaros*, pop., fam. (DL. 55892); **12.** 1520: Luca *Mezaros*, jud. (DL. 62439);

Gyárán 13. 1477/1757: Sebastianus *Mészáros* (!), jo. (DL. 10008);

Halmi 14. 1478: Paulo *Mezaros*, jo. (DL. 70985);

Érpály 15–16. 1479/1757: Mathiam et Andream *Mészáros*, jo. (DL. 10008);

Dománhida 17. 1500: Stephano *Mezaros*, jo. (DL. 73536); **18.** 1500: Johanne *Mezaros*, jo. (DL. 73536);

Tagy 19. 1500: Laurentio *Mezaros*, jo. (DL. 73536);

Szőlős 20. 1513: Seraphyn *Mezaros*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 21. 1513: Johanne *mezaros*, jo. (DL. 86743); **22.** 1513: Gervasio *mezaros*, jo. (DL. 86743); **23.** 1513: Demetrio *Mezaros*, jo. (DL. 86743); 1513: Demetrio *mezaros*, jo. (DL. 86743); **24.** 1523: Johanne *Mezaros*, jo. (DL. 71174); 1523: Johanne *Mezaros*, jo. (DL. 71174); **25.** 1523: Dionisio *Mezaros*, jo. (DL. 71174); **26.** 1523: Stephano *Mezaros*, jo. (DL. 71174);

Jánk 27. 1521: Ladislaus *Mezaros*, jo. (DL. 82582); **28.** [1521–1526]: Petrus *mýzaros*, jo. (DL. 26243).

< *mészáros* 'háziállat levágásával és húsának fogalomba hozatalával foglalkozó iparos' (TESz. *mészár*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → *carnifex*.

Metélős

Szaniszló 1. 1500: Petro *Methelews*, jo. (DL. 73536).

< *metélős* 'vágó, vagdaló, széthasogató v. véső, faragó 'eszközzel ellátott' (vö. TESz. *metél*). A TESz. szerint a *metélő* 'olyan 'eszköz', amivel v. amin metélnék' v. 'metélni való növény'. Eszerint olyan személy neve lehet, aki metélő eszközzel v. metélni való növényvel dolgozik. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Mezei

Szoboszló 1. 1451: Jacobus *Mezey*, jo. (DL. 14467).

< *mező* 'szántóföld, legelő, rét' v. 'falusi birtok, paraszti majorság' (TESz.) + *-i* mn.-képző. M: (4.2.) lakóhely. → *Mező*.

Mézes

Oros 1. 1450/1451: Georgio *Myzes*, jo. (DL. 55474).

< *mézes* 'mézárús' (OklSz.) v. 'méhész' (CsnSz.) / esetleg 'kedveskedő, nyájas természetű személy' (vö. OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság. → *Méhes*.

Mezetko

Vinna 1. 1450: Mathei *Mezethko*, jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

Mező

Bacska 1. 1456: Johannes *meze*, jo. (DL. 15063).

< *mező* 'szántóföld, legelő, rét' v. 'falusi birtok, paraszti majorság' (TESz.). Az ott lakó elnevezése lehet. M: (4.2.) lakóhely. → **Mezei**.

Mihálcsa

Oroszka 1. 1450: Briccii *Mihalcha*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Michálča* becenév < szl. *Michál* szn. + -*ča* szl. bec.-képző (KNEZSA 2003²: 308–9). A név magyar eredeztetése a település szláv jellege miatt nem vsz. M: szl. v. m. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Mihály

Kisvárdá 1. 1449: Johannes *Michal*, jo. (DL. 81139) = PAT 50;

Feketeardó 2. 1513: Ambrosio *myhal*, jo. (DL. 86743);

Felsőcsongva 3. 1513: Ladislao *myhal*, jo. (DL. 86743).

< *Mihály* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mihal*, *Michal*, *Michael* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Mihálcsa**, **Mihályfi**, **Mihályi**, **Mihályka**, **Mika**, **Mikai**, **Mikcse**, **Mike**, **Mikecs**, **Mikes**, **Miklósi**, **Mikó**, **Mikocs**, **Mikola**, **Mikosi**, **Tótmihály**.

Mihályfi

Péterfalva 1. 1478: Benedictus *Mjhalſy* de Petherfalva, no. (DL. 70985).

< *Mihály* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mihal*, *Michal*, *Michael* stb.) + -*fi* 'fia' (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Mihály**.

Mihályi

Kökényesd 1. 1478: Alberto *Mjhalſy*, jo. (DL. 70985).

< *Mihály* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mihal*, *Michal*, *Michael* stb.) + -*i* patr.-képző / *mihályi* < *Mihályi* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 559) +? -*i* mn.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Mihály**.

Mihályka

Monostorosadony 1. 1446: Andreas *Mihalka*, jo. (DL. 13934).

< *Mihályka* becenév < *Mihály* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mihal*, *Michal*, *Michael* stb.) + -*ka* bec.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Mihály**.

Mika

Oroszka 1. 1450: Nicolai *mika*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Mika* becenév < szl. *Mikuláš* szn. rövidülése + -*a* szl. bec.-képző (KNEZSA 2003²: 292). A név magyar eredeztetése a település szláv jellege miatt nem vsz. M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Mihály**, **Miklós**.

Mikai

Karász 1. 1481: Gregorium *Mikaſy*, fam. ign., jo. (DL. 62349) = Mikocs 1.

< *Mika* becenév < *Miklós* v. *Mihály* r. egyh. szn. korábbi alakjainak (vö. pl. ÁSzt. *Mikahel* ~ *Mikael* ~ *Michahel*) a rövidülése + -*a* bec.-képző v. (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mika*, *Mica* stb.) + -*i* patr.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Mihály**, **Miklós**.

Mikáz

Nagymihály 1. 1450: Bertho *mŷkaz*, jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

Mikcse

Litke 1. [1450 k.]: Gregorius *mikcze*, jo. (DL. 82987).

< *Mikcse* becenév < *Miklós* v. *Mihály* r. egyh. szn. korábbi alakjainak (vö. pl. ÁSzt. *Mikahel* ~ *Mikael* ~ *Michahel*) a rövidülése + -*cse* bec.-képző (CsnSz.) v. r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mikche*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Mihály**, **Miklós**.

Mike

Újfalva 1. 1460: Jacobo *Mjke*, jo. (DL. 55673);

1460: Jacobo *mike*, jo. (DL. 55674); 1461:

Jacobo *Mic(k)e*, jo. (DL. 55686);

Gút, Aba, Körtvélyes 2. 1470: Nicolao *Miche*, jo. (DL. 17017);

Jánk 3. 1521: Valentinus *Mjke*, jo. (DL. 82582).

< *Mike* becenév < *Miklós* v. *Mihály* r. egyh. szn. korábbi alakjainak (vö. pl. ÁSzt. *Mikahel* ~ *Mikael* ~ *Michahel*) a rövidülése + -*e* bec.-képző (CsnSz.) v. *Mike* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mike*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Mihály**, **Miklós**.

Mikecs

Tas 1. [1521–1526]: Georgium *mŷkech*, jo. (DL. 26243);

2. [1521–1526]: Joannes *mŷkeech*, jo. (DL. 26243);

3. [1521–1526]: Ambrosius *Mjkeech*, inq. (DL. 26243).

< *Mikecs* becenév < *Miklós* v. *Mihály* r. egyh. szn. korábbi alakjainak (vö. pl. ÁSzt. *Mikahel* ~ *Mikael* ~ *Michahel*) a rövidülése + -*ecs* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Mihály**, **Miklós**.

Mikes

Tas 1. [1500–1520]: *mŷkez* georg, jo. (DL. 83022).

< *Mikes* becenév < *Miklós* v. *Mihály* r. egyh. szn. korábbi alakjainak (vö. pl. ÁSzt. *Mikahel* ~ *Mikael* ~ *Michahel*) a rövidülése + *-es* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Mihály, Miklós.**

Miklós

Majtény 1. 1500: Sebastiano *Mjyklos*, jo. (DL. 73536);

Felsőcsongva 2. 1513: Francisco *myklos*, jo. (DL. 86743).

< *Miklós* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Miclous*, *Miklos*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Mika, Mikai, Mikcse, Mike, Mikecs, Mikes, Miklósi, Mikó, Mikocs, Mikola, Mikosi.**

Miklósi

[Túr/Semjén] 1. 1468: Johannes *Miklofi*, jo. (DL. 55872) = PAT 118.

< *Miklós* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Miclous*, *Miklos*) + *-i* patr.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Miklós.**

Mikó

Pályi 1. 1415: Stephano *Mjko*, jo. (DL. 96894);

2. 1415: Demetrio *Mjko*, jo. (DL. 96894);

Kálonga 3. [1445–1448]: Stephanus *miko*, jo. (DL. 81193);

Kölce 4. 1452: Petrus *Mjko* de Kewliche, no. (DL. 14584);

Karász 5. 1481: Stephanum *Mjko*, fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Stephanum *miko*, fam. ign., jo. (DL. 62349);

Szinérválja 6. 1513: Petro *myko*, jo. (DL. 86743); **7.** 1513: Gregorio similiter *myko*, jo. (DL. 86743);

[Litke] 8. 1521: Caspar *Mjko*, jo. (DL. 82582);

Meggyes 9. 1523: Petro *Mjko*, jo. (DL. 71174).

< *Mikó* becenév < *Miklós* v. *Mihály* r. egyh. szn. korábbi alakjainak (vö. pl. ÁSzt. *Mikahel* ~ *Mikael* ~ *Michahel*; *Miclous*, *Miklos*) a rövidülése + *-ó* bec.-képző (ÁSzt. *Miko*, *Mikou* stb.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Mihály, Miklós.**

Mikocs

Karász 1. 1481: Gregorium *Mjkoch*, fam. ign., jo. (DL. 62348) = Mikai 1.

< *Mikocs* becenév < *Miklós* v. *Mihály* r. egyh. szn. korábbi alakjainak (vö. pl. ÁSzt. *Mikahel* ~ *Mikael* ~ *Michahel*; *Miclous*, *Miklos*) a rövidülése + *-cs* bec.-képző (vö. ÁSzt. *Mikocha*, *Michocha*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Mihály, Miklós.**

Mikola

Gyula 1. 1450: Matheus *Mjkola*, jo. (DL. 70896);

Kisvárdá 2. 1521: Blasius *Mjkola*, jo. (DL. 82582). < *Mikola* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Mikola*, *Michola*, *Micula* stb.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Miklós.**

Mikon

Tarna 1. 1450: Borjzmikon (!), jo. (DL. 14314). < ism. Nagy valószínűséggel szláv név. M: ism.

Mikosi

Kérsenjén 1. [1460–1480]: Martinus *michofi*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Martini *michofi*, jo. (DL. 56700).

< *Mikos* becenév < *Miklós* v. *Mihály* r. egyh. szn. korábbi alakjainak (vö. pl. ÁSzt. *Mikahel* ~ *Mikael* ~ *Michahel*; *Miclous*, *Miklos*) a rövidülése + *-os* bec.-képző + *-i* patr.-képző (vö. CsnSz. *Mikussi*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Mihály, Miklós.**

Mizse

Litke 1. [1445–1448]: Gregorius *mjfe*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *mifche*, jo. (DL. 81139);

Méhtelek 2. 1509: Myse Elek, jo. (DL. 71106).

< *Mizse* hn. (Heves vm.) (CsHnMut. 563). M: (4.1.) származási hely.

Mislyei

Oroszka 1. 1450: Paulus *Mjtlej*, jo. (DL. 14314).

< *mislyei* < *Mislye* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 563) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Mizser

[Litke] 1. 1521: Joannes *Mjfer*, jo. (DL. 82582);

2. 1521: Vrbanus *Mjfer*, inq. (DL. 82582);

[1521–1526]: Vrbanus *mjzer*, jo. (DL. 26243);

Litke 3. [1521–1526]: Relicta Elizabeth *mjzer*, jo. (DL. 26243);

Döge 4. 1521: Georgius *Mjfer*, jo. (DL. 82582);

Kisvárdá 5. [1521–1526]: Georgius *Mjzer*, jo. (DL. 26243).

< *mizser* 'Árpád-kori török nyelvű népcsoport' (CsnSz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Mocsai

Egres 1. 1513: Johanne *Mochay*, jo. (DL. 86743);

2. 1513: Gregorio *Mochay*, jo. (DL. 86743);

3. 1513: Stephano *Moyaŷ* (!) [ɔ: Mochaŷ], jo. (DL. 86743).

< *mocsai* < ? *Mocsa* hn. (Komárom vm.) (CsHnMut. 564) + *-i* mn.-képző. (Az íráshiba magyarázata mellett szól, hogy a név közvetlenül a 2. személynéve után áll.) M: (4.1.) származási hely.

Mocsár

Szamosszeg 1. 1415: Ladislao *Mochar*, jo. (DL. 96894);

2. 1415: Egidio *Mochar*, jo. (DL. 96894);

Kér 3. [1460–1480]: Clemens *mochar*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Clementis *mochar*, jo. (DL. 56700); **4.** [1460–1480]: Benedictus *mochar*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Benedicti *Machar*, jo. (DL. 56695); **Szamosszeg 5.** [1521–1526]: Petrus *mochyar*, jo. (DL. 26243).
< *Mocsár* hn. (Ung, Zemplén vm.) (CsHnMut. 564) v. 'stüppedékes, vízinövényekkel benőtt terület' (TESz.). M: (4.2.) lakóhely.

Mocskos

Nyék 1. 1425: Philippum *moczkos*, jo. (DL. 11647).
< *mocskos* 'piszkos, szennyos' v. 'durva, zord' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Mocsok**.

Mocsodi ?

Szentkozma 1. 1463: Gregorio *mothody* [ɔ: mochodj], jo. (DL. 15882).
< ? *Mocsod* (ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Mochud*) + -i patr.-képző. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Mocsok

Lorándháza 1. 1446: Stanislaus *Mochok*, jo. (DL. 13934).
< *mocsok* 'szenny, piszok' (TESz.). Vsz. rendezetlen külsővel összefüggő tulajdonságra utal (vö. CsnSz. *Mocskos*). M: (1.1.) tulajdonság. → **Mocskos**.

Mód

Nagyar 1–2. 1459: Fabiano et Alberto *Mod* dictis, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Fabiano et Alberto *Mod* dictis, jo. (DL. 55660); **Szőlős 3.** 1513: Gregorio *Mod*, jo. (DL. 86743); **Feketeardó 4.** 1513: Blasio *moth*, jo. (DL. 86743).
< *Mód* ~ *Mót* r. vil. szn. (ÁSznt. *Mod*, *Mot*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Módi**, **Módis**.

Módi

Szakoly 1. 1523: Emericus *modj*, jo. (DL. 62448).
< *Mód* r. vil. szn. (ÁSznt. *Mod*, *Mot*) + -i patr.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Mód**.

Módis

Ung vm. ? 1. 1467: relictus Emerici *Modyfne*, jo. (DL. 45273).
< *Módis* vsz. becenév < *Mód* r. vil. szn. (ÁSznt. *Mod*, *Mot*) + -(i)s bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Mód**.

Mokos

Csama 1–2. 1478: Georgius et Blasius *mokos* [de eadem Chama], no. (DL. 70985);

Andrásfalva 3. 1478: Thomas *mokos* [de Andraffalva], no. (DL. 70985).

< *Mokos* vsz. becenév < *Mok* r. vil. szn. (ÁSznt. *Mok*, *Mak*) + -os bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Moldvai

Gyarmat 1. 1446: Johannes *moldway*, jo. (DL. 13934);

Királyháza 2. 1513: Ladislao *Modway* ~ *Moldoway*, jo. (DL. 86743);

Veréce 3. 1513: Petro *Moldoway*, jo. (DL. 86743).

< *moldvai* ~ *moldovai* < *Moldva* ~ *Moldova* 'történelmi táj Románia északkeleti részén' (FNESz. *Moldova*) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Moldovai l. Moldvai

Molnár

Pályi 1. 1415: Petro *Molnar*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Georgio *Molnar*, jo. (DL. 96894);

Olcsva 3. 1440: Alberto *Molnar*, jo. (DL. 55194); 1440: Alberto *molnar*, jo. (DL. 55201); 1447: Alberto *molnar*, jo. (DL. 55346);

Rozsály 4. [1445–1448]: Gregorius *molnar*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *molnar*, jo. (DL. 81139);

[Kisvárdai] 5. [1450 k.]: Thomam *molnar*, jo. (DL. 82987);

Nagymihály 6. 1450: Georgii *molnar*, jo. (DL. 14314); **7.** 1450: Andree *Molnar*, jo. (DL. 14314); **8.** 1450: Beke *molnar*, jo. (DL. 14314); **9.** 1450: Gregorius *molnar*, jo. (DL. 14314);

Szegegyház 10. [1450–1470]: Ladislaus *molnar*, jo. (DL. 56701);

Tét 11. 1459: Dyonisio *Molnar*, jo. (DL. 55650); 1460: Dyonisio *Molnar*, jo. (DL. 55673); 1460: Dyonisio *molnar*, jo. (DL. 55674); 1461: Dionisio *molnar* (!), jo. (DL. 55686); **12.** 1478/XVIII. sz.: Petro *Molnar*, fam. ign. (DL. 75464);

Lelesz 13. [1460–1480]: Stephanus *molnar*, jo. (DL. 48185); **14.** [1460–1480]: Blasius *molnar*, jo. (DL. 48185);

Kökényesd 15. 1478: Clemente *Molnar*, jo. (DL. 70985);

Karász 16. 1481: Domjanum *Molnar*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Salánk 17. 1509: Petro *Molnar*, jo. (DL. 71106); **18.** 1509: Martino *Molnar*, jo. (DL. 71106);

Felsőcsongva 19. 1513: Lazaro *Molnar*, jo. (DL. 86743);

Kereki 20. 1518: Johanne *molnar*, jo. (DL. 97664);

Ádám 21. 1518: Nicolao *Molnar*, jo. (DL. 97664);

Pátroha 22. 1521: Antonius *Molnar*, jo. (DL. 82582);

Krassó 23. 1523: Francisco *Mol[n]ar*, jo. (DL. 71174); **24.** 1523: Matheo *Mol[na]r*, jo. (DL. 71174);

Meggyes 25. 1523: Michael *Molnar*, jo. (DL. 71174);

Dada 26. 1525: Blasio *Molnar*, iud. (DL. 62463).
< *molnár* 'malmos' v. 'malomépítő mesterember' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Mónus**.

Mondis

Hosszúmacs 1. 1451: Andreas *Mondís*, jo. (DL. 14467).

< ism. M: ism.

Monostor

Lütke 1. [1445–1448]: Stephanus *monofstor*, jo. (DL. 81193); 1449: Stephanus *monofstor*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Stephanus *monofstor*, jo. (DL. 82987); **2.** 1449: Petrus *monostor*, jo. (DL. 81139);

Rozsály 3. 1453: Stephanus *monofstor*, jo. (DL. 81139); **4.** 1521: Blasius *Monof-thor*, inq. (DL. 82582).

< *Monostor* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 568). M: (4.1.) származási hely. → **Monostori**.

Monostori

Csodabala 1. 1475: Emericum *Monofthory*, mer. (DL. 17698).

< *monostori* < *Monostor* hn. (Arad, Temes, Szabolcs vm.) (CsHnMut. 568) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Monostor**.

Mónus

Bélték 1. [1430–1450]: Matheus *Molnus*, jo. (DL. 56693);

Gyarmat 2. 1452: Thoma *molnos*, jo. (DL. 14584); **3.** 1452: Johanne *molnos*, jo. (DL. 14584); 1459: Johanne *modus* [ɔ: molnus], jo. (DL. 55658); 1459: Johanne *Molnos*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Johanne *molnos*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Johanne *Molnos*, jo. (DL. 55661);

Prügy 4. 1477/1718: Johannes *Molnos*, jo. (DL. 16955).

< *malmos* ~ *molnos* ~ *mónus* 'molnár, malom birtokosa' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Molnár**.

Móre

Örves 1. 1525: Emerici *More* de Ewrwes, no. (DL. 62463).

< ? *Mór* r. egyh. szn. + -é patr.-képző (vö. MIZSER 2003: 130). A magyarázatot gyengíti az -é patr.-képző időtartamának megmaradása, illetve a rendhagyó hangrendi illeszkedés (vö. *Móra*). A nemesi név esetében a szó köznévi jelentései ('juhászbojtárnak, szolgának felfogadott román fiú, legény' v. 'cigány férfi' — vö. TESz., CsnSz.) nem adnak elfogadható magyarázatot. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Móric

Fábiánháza 1. 1500: Johanne *morjcz*, jo. (DL. 73536); **2.** 1500: Stephano *morjcz*, jo. (DL. 73536);

Pátroha 3. 1521: Valentinus *morjcz*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Valentinus *morjch*, jo. (DL. 26243).

< *Móric* r. egyh. szn. (ÁSzt. Mouric). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Morik

Salánk 1. 1509: Ladislao *Moryk*, jo. (DL. 71106).

< *Morik* < *Mór* r. egyh. szn. (ÁSzt. Mour, Mor) + -ik szl. eredetű bec.-képző (KNEZSA 2003²: 299–300). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Mozga

Pátroha 1. 1521: Michael *Mozga*, lib. (DL. 82582); **2.** 1521: Stephanus *Mozga*, jo. (DL. 82582); **3.** 1521: Ursula relict *Joannis Mozga*, jo. (DL. 82582).

< *Mozga* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSzt. Muzga) / *mozga* vsz. 'nyughatatlan, izgő-mozgó' (vö. TESz. *mozog*). A *mozog* ige archaikus folyamatos melléknévi alakja. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Munkácsi

Meggyes 1. 1513: Michael *Mwnkachj*, jo. (DL. 86743).

< *munkácsi* < *Munkács* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 574) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Nácai

[*Túr/Semjén*] **1.** [1468 u.]: Bartholomeus *Nachay*, jo. (DL. 55872) = EGY 197.

< ? *nácai* < *Náca* hn. (Temes vm.) (CsHnMut. 580) + -i mn.-képző. M: ? (4.1.) származási hely.

Nád

Krassó 1. 1523: Petro *Naad*, jo. (DL. 71174).

< *nád* 'karcsú, hengeres szárú vízinvény' (TESz.). Minden bizonnyal a náddal kapcsolatos foglalkozás, a nádvágás lehet a névadás alapja, melyet a településen ugyanakkor adatolt *Nádvágó* csn. is alátámaszt. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Nádvágó**.

Nádasdi

Gáva 1. 1525: Ladislao *Nadafdy*, iud. (DL. 62463).

< *nádasdi* < *Nádasd* hn. (Abaúj, Borsod vm.) (CsHnMut. 580) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Nádvágó

Krassó 1. 1523: Laurentio *Naduago*, jo. (DL. 71174).

< *nádvágó* 'a nádnak a tövéről való levágását végző munkás; nádarató' (ÉKsz.² *nádarató*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Nád**.

Nagy

Kisvárdá 1. 1449: Emericus *nag*, jo. (DL. 81139) = LAT magnus 16; **2.** [1500–1520]: Benedictus *Nagh*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!); **3.** [1500–1520]: Laurentio *Nagh*, cust. (DL. 83004); **4.** 1521: Mattheus *Nag[y]*, jo. (DL. 82582); **?5.** 1521: Matheus *Nagh*, jo. (DL. 82582) =? **4.** [1521–1526]: Matheus *Nagh*, jo. (DL. 26243); **6.** 1521: Ladislaus *Nagy*, inq. (DL. 82582); **7.** 1521: Albertus *Nag[y]*, jo. (DL. 82582);

Veréce 8. 1450: Emericus *Nagh*, jo. (DL. 70896); 1450: Emericus *Nagh*, jo. (DL. 70896); **Szászfalu 9.** 1450: Bartha *nagh* (!), jo. (DL. 70896); **10.** 1513: Martino *Nagh*, jo. (DL. 86743); **11.** 1513: Benedicto *Nagh*, jo. (DL. 86743);

Kérsenjén 12. [1460–1480]: Dominico *Nag*, jo. (DL. 56695);

Lelesz 13. [1460–1480]: Relicta Johannis *nagh*, jo. (DL. 48185);

[*Túr/Semjén*] **14.** [1468 u.]: Nicolaus *nag*, jo. (DL. 55872) = LAT magnus 102; **15.** 1468: Gregorius *nag*, jo. (DL. 55872); **16.** 1468: Paulus *nag*, jo. (DL. 55872); **17.** 1468: Stephanus *nag*, jo. (DL. 55872);

Halmi 18. 1478: Anthonio *Nagh*, jo. (DL. 70985); **19.** 1478: Johanne *Nagh*, jo. (DL. 70985);

Váralja 20–21. 1478: Egidio filio Jacobi *Nagh*, Simone filio eiusdem, jo. (DL. 70985);

Póhalom 22. 1479/1757: Georgii *Nagy*, jo. (DL. 10008);

Karász 23. 1481: Thomam *Nagh*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **24.** 1481: Anthonium *Nagh*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **25.** 1481: Albertum *Nagh*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **26.** 1481: Lucam *Nagh*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Dob 27. 1500: Demetrio *Nagh*, jo. (DL. 73536);

Majtény 28. 1500: Gregorio *Nagh*, jo. (DL. 73536);

Szaniszló 29. 1500: Francisco *Nagh*, jo. (DL. 73536); **30.** 1500: Johanne *Nagh*, jo. (DL. 73536);

Vasvári 31. 1500: Gallo *Nagh*, jo. (DL. 73536);

Vállaj 32. 1500: Petro *Nagh*, jo. (DL. 73536);

Homok 33. [1500–1520]: Thomas *nagh*, inq. (DL. 97785); **34.** [1500–1520]: Mathias *Nagh*, jo. (DL. 97785);

Daróc 35. [1500–1520]: Valentinus *Nagh*, jo. (DL. 97785); **36.** [1500–1520]: Alberti *Nagh*, jo. (DL. 97785);

Szőlős 37. [1500–1520]: Paulo *Nagh*, jo. (DL. 86743);

Pátroha 38. [1500–1520]: Mathias *nag*, jo. (DL. 83022); **39.** [1521–1526]: Relicta Anestazia (!) *Nagh*, inq. (DL. 26243);

Ajak 40. [1500–1520]: mykloz *nag*, jo. (DL. 83022); **41.** 1521: Georgius *Nagy*, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Georgius *Nagh*, jo. (DL. 26243); **42.** 1521: Paulus *Nagy*, jo. (DL. 82582); **Nagykaraszló 43.** 1509: Simone *Nag*, jo. (DL. 71106); **44.** 1509: Georgio *Nagh*, jo. (DL. 71106);

Komját 45. 1509: Lazaro *Nag*, jo. (DL. 71106); **46.** 1509: Francisco *Nag*, jo. (DL. 71106);

Kiskaraszló 47. 1509: Boryh *Nagh*, jo. (DL. 71106);

Salánk 48. 1509: Benedicto similiter *Nagh*, jo. (DL. 71106); **49.** 1509: Laurentio *Nagh*, jo. (DL. 71106); **50.** 1509: Matheo *Nagh*, jo. (DL. 71106); **51.** 1509: Matheo *Nagh*, jo. (DL. 71106) (Másodszor!) =? Nagy 50; **52.** 1509: Ladislao *Nagh*, jo. (DL. 71106); **53.** 1509: Johanne *Nagh*, jo. (DL. 71106); **54.** 1509: Andrea *Nagh*, jo. (DL. 71106); **55.** 1509: Emericus *Nagh* de Chomay, hp. (DL. 71106); **Feketeardó 56.** 1513: Johanne *Nagh*, jo. (DL. 86743); **57.** 1513: Johanne *Nagh*, jo. (DL. 86743) (Másodszor!) =? Nagy 56; **Gyula 58.** 1513: Dominico *Nagh*, jo. (DL. 86743); **Királyháza 59.** 1513: Andrea *Nagh*, jo. (DL. 86743); **Alsósárod 60.** 1513: Simone *Nagh*, jo. (DL. 86743); **Alsócsongova 61.** 1513: Matheo *Nagh*, jo. (DL. 86743); **Meggyes 62.** 1513: Gregorio *Nagh*, jo. (DL. 86743); **63.** 1513: Alberto *Nagh*, jo. (DL. 86743); **64.** 1513: Michaela *Nagh*, jo. (DL. 86743); 1523: Michaela *Nagh*, jo. (DL. 71174); **65.** 1513: Clemente *Nagh*, jo. (DL. 86743); **66.** 1523: Georgio *Nagh*, jo. (DL. 71174); **67.** 1523: Andrea *Nagh*, jo. (DL. 71174); **Apafalva 68.** 1513: Matheo *Nagh*, jo. (DL. 86743); 1523: Matheo *Nagh*, jo. (DL. 71174); **69.** 1513: Valentino *Nagh*, jo. (DL. 86743); **70.** 1523: Georgio *Nagh*, jo. (DL. 71174); **71.** 1523: Thoma *Nagh*, jo. (DL. 71174); **Szinérvár 72.** 1513: Ladislao *nagh*, jo. (DL. 86743); **73.** 1513: Ladislao *Nagh*, jo. (DL. 86743); 1513: Ladislao *Nagh*, jo. (DL. 86743) (Háromszor!); **74.** 1513: Stephano *Nagh*, jo. (DL. 86743); **75.** 1513: Elia *Nagh*, jo. (DL. 86743); **Nagyszekeres 76.** 1515: Franciscus *nagh*, jo. (DL. 82440); **77.** 1515: Ladislaus *nagh*, jo. (DL. 82440); **Ártánd 78.** 1518: Gregorio *Nagh*, jo. (DL. 97664); **Derecske 79.** 1518: Blasio *Nagh*, fam. ign. (DL. 97664); **80.** 1518: Thoma *Nagh*, fam. ign. (DL. 97664); **Ádám 81.** 1518: Benedictus *nagh*, inq. (DL. 97664); **82.** 1518: Emerico *Nagh*, jo. (DL. 97664); **83.** 1518: Gregorius *nagh*, inq. (DL. 97664); **84.** 1518: Michael *Nagh*, inq. (DL. 97664); **85.** 1518: Stephano *Nagh*, jo. (DL.

97664); **86.** 1518: Valentino *Nagh*, jo. (DL. 97664); **Pap 87.** 1521: Joannes *Nagy*, jo. (DL. 82582); **88.** 1521: Joannes *Nagy*, jo. (DL. 82582) (Két-szer!); [1521–1526]: Joannes *nagh*, jo. (DL. 26243); **89.** [1521–1526]: Relicta Gregorii *Nagh*, jo. (DL. 26243); **Jánk 90.** 1521: Stephanus *Nagy*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Stephanus *Nagh*, jo. (DL. 26243); **91.** [1521–1526]: Relicta Thome *Nagh*, jo. (DL. 26243); **H. n. 92.** [1521–1526]: Petri *nagh*, jo. (DL. 26243); **Litke 93.** [1521–1526]: Relicta Anthonii *Nagh*, jo. (DL. 26243); **94.** [1521–1526]: Relicta Dorothea *Nagh*, jo. (DL. 26243); **Kálonga 93.** [1521–1526]: Joannes *Nagh*, jo. (DL. 26243); **94.** [1521–1526]: Relicta Ambrosii *Nagh*, jo. (DL. 26243); **Döge 95.** [1521–1526]: Relicta Margaretha *Nagh*, inq. (DL. 26243); **Kék 96.** [1521–1526]: Gregorius *Nagh*, jo. (DL. 26243); **Szamoszeg 97.** [1521–1526]: Relicta Laurentii *Nagh*, inq. (DL. 26243); **Gyügye 98.** [1521–1526]: Petrus *Nagh*, jo. (DL. 26243); **Krassó 99.** 1523: Johanne *Nagh*, jo. (DL. 71174); **100.** 1523: Thoma *Nagh*, jo. (DL. 71174); **101.** 1523: Thoma *Nagh*, jo. (DL. 71174) (Másodszor!); **Józsefháza 102.** 1523: Gasparo *nagh*, jo. (DL. 71174); **Szamostelek 103.** 1523: Valentino *Nagh*, jo. (DL. 71174); **104.** 1523: Andrea *Nagh*, jo. (DL. 71174); **Dada 105.** 1525: Matheo *Nagh*, iud. (DL. 62463).
< *nagy* 'magas, szálas termetű' v. 'jelentős szerepű, kiváló' / 'idős, idősebb' (NySz., TESz.). M: (1.1.) tulajdonság / (1.3.) életkor. → **Nagybátor, Nagydemeter, Nagygál, Nagygerzsó, Nagyjakab, Nagyjános, Nagypál, Nagyszigeti, magnus, maior, minor.**

Nagybátor

Döge 1. [1521–1526]: Stephanus *NaghBathor*, jo. (DL. 26243).

< *nagy Bátor* < (1) *nagy* 'idősebb' / 'magas, szálas termetű' v. 'jelentős szerepű, kiváló' (NySz., TESz.) + (2) *Bátor* csn. A *Nagy* megkülönböztető névrész kapcsolódását egy másik hasonló nevű személytől való elkülönítés szán-

déka magyarázza (→ Bátor 9). M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés. → **Nagy, Bátor.**

Nagydemeter

Geszteréd 1. [1450–1470]: Matheus *Nagdeme-ter*, jo. (DL. 56701).

< *nagy Demeter* < (1) *nagy* 'idősebb' / 'magas, szálas termetű' v. 'jelentős szerepű, kiváló' (NySz., TESz.) + (2) *Demeter* csn. □ *Nagy Demeter* kéttagú szn. 'Nagy Demeter fia'. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés □ (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Nagy, Demeter.**

Nagygál

Daróc 1. [1500–1520]: Sebastianus *Naghgal*, jo. (DL. 97785).

< *nagy Gál* < (1) *nagy* 'idősebb' / 'magas, szálas termetű' v. 'jelentős szerepű, kiváló' (NySz., TESz.) + (2) *Gál* csn. □ *Nagy Gál* kéttagú szn. 'Nagy Gál fia'. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés □ (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Nagy, Gál.**

Nagygerzso

Tas 1. [1521–1526]: Benedictus *Naghgerzo*, jo. (DL. 26243).

< *nagy Gerzso* < (1) *nagy* 'idősebb' / 'magas, szálas termetű', 'jelentős szerepű, kiváló' (NySz., TESz.) + (2) *Gerzso* csn. (→ **Gerzso**). M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés. → **Nagy.**

Nagyjakab

Badaló 1. [1460–1480]: Ambrusius *nagiacab*, jo. (DL. 56700).

< *nagy Jakab* < (1) *nagy* 'idősebb' / 'magas, szálas termetű' v. 'jelentős szerepű, kiváló' (NySz., TESz.) + (2) *Jakab* csn. □ *Nagy Jakab* kéttagú szn. 'Nagy Jakab fia'. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés □ (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Nagy, Jakab.**

Nagyjános

Homok 1. [1500–1520]: Albertus *Naghyanws*, jo. (DL. 97785);

Meggyes 2. 1523: Emerico *Naghyanos*, jo. (DL. 71174).

< *Nagy János* kéttagú szn. 'Nagy János fia'. A *János* csn. ritka előfordulása miatt egyrészes névnek tekinthető. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Nagy.**

Nagypál

Ajak 1. [1500–1520]: *nag pal* andras, jo. (DL. 83022) =? 2;

Pap 2. 1521: Andreas *Nagj pal*, jo. (DL. 82582) =? 1; **3.** [1521–1526]: Relicta Andree *nagpal*, inq. (DL. 26243) → férje: 2;

Gyügye 4. [1521–1526]: Andreas *Naghpal*, jo. (DL. 26243);

Döge 5. [1521–1526]: Blasius *Nagpal*, jo. (DL. 26243).

< *nagy Pál* < (1) *nagy* 'idősebb' / 'magas, szálas termetű' v. 'jelentős szerepű, kiváló' (NySz., TESz.) + (2) *Pál* csn. □ *Nagy Pál* kéttagú szn. 'Nagy Pál fia'. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés □ (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Nagy, Pál.**

Nagyszigeti

Szászfalu 1. 1513: Gregorio *Naghzygethy*, jo. (DL. 86743).

< *nagy Szigeti* < (1) *nagy* 'idősebb' / 'magas, szálas termetű' v. 'jelentős szerepű, kiváló' (NySz., TESz.) + (2) *Szigeti* csn. 'Szigeti nevű'. *Nagysziget* nevű település a korszakban nem adatolható. M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság + megnevezés. → **Nagy, Szigeti.**

Nán

Batarcs 1. 1450: Ladislaus *Naan* (!), jo. (DL. 70896).

< ? *Nán* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSzt. *Nan*). A magyarázatot a név egyszeri előfordulása gyengíti. M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Nánás

Tas 1. [1521–1526]: Martinus *nanaas*, jo. (DL. 26243).

< *Nánás* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 600). M: (4.1.) származási hely.

Nánási

Tamási 1. [1490–1510]: Stephanus *Nanafj*, jo. (DL. 82989).

< *nánási* < *Nánás* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 600) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

°Napade

Oroszka 1. 1450: Andree *Napade*, jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

Naricska

Kelecsény 1. 1476: Andrea *Narjchka*, jo. (DL. 17783).

< ? szl. *na riečka* 'a patakparton, patak mellett lakó személy' (vö. SzlovSz. *riečka* 'kis folyó'). M: szl. (4.2.) lakóhely.

Necses

Nagymihály 1. 1450: Johannis *Neches*, jo. (DL. 14314); 1450: Joannis *neches*, jo. (DL. 14314).

< ? *Necses* vsz. becenév. Talán összefüggésbe hozható az Árpád-kori *Neche*, *Nece*, *Necha* (ÁSzt.) női névvel, ennek -s bec.-képzős alakja. M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Nemes

Szabolcs vm. 1. [1435–1439]: Nobilis domina Scolastica vocata filia Demetrii Sekel de Egek nunc vero *consors Johannis Nemes*, no. (DL. 56710) (→ **Székely 1**);

Veréce 2. 1450: Matheus *Nemes*, jo. (DL. 70896); **3.** 1513: Matheo *Nemes*, jo. (DL. 86743);

Újfalul. 4. 1459: Stephano *Nemes*, jo. (DL. 55650);

[Túr/Semjén] 5. 1468: Barrabas *nemees*, jo. (DL. 55872);

Farkasfalva 6. 1478: Albertus *Nemes* [de eadem farkasfalva], no. (DL. 70985);

Péterfalva 7. 1478: [...]us *Nemes* [de eadem petherfalva], no. (DL. 70985);

[Sámson] 8. [1490–1510]: Pauli *Nemes*, jo. (DL. 82989);

Terebes 9. 1513: altero Ambrosio *Nemes*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 10. 1513: Ambrosio *Nemes*, jo. (DL. 86743);

Apafalva 11. 1513: Paulo *Nemes*, jo. (DL. 86743); 1523: Paulo *Nemes*, jo. (DL. 71174).

< *nemes* 'a feudális társadalom kiváltságos rétegéhez tartozó személy, előkelő, nemes ember' / 'kiváló, tiszteletre méltó, erkölcsileg magasrendű' (TESz.) / 'egy nemeshez tartozó, vele kapcsolatos'. Jobbágyként a nemes közvetlen szolgálatában álló személy is kaphatta. M: (3.3.) társadalmi helyzet / (1.1.) tulajdonság / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Német

Beregárdó 1. [1435–1436]: Damianus filius Pauli *Nemeth*, jo. (DL. 48256);

Kisvárdá 2. [1445–1448]: Ladislaus *nemet*, jo. (DL. 81193); 1449: Ladislaus *nemet*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Ladislaus *nemeth*, jo. (DL. 82987);

Terebes 3. 1450: Petrus *Nemeth*, jo. (DL. 70896);

Nagymihály 4. 1450: Bartholomei *nemeth*, jo. (DL. 14314);

Nábrád 5. 1451: Benedicto *Nemeth*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Benedicto *Nemeth*, jo. (DL. 14584);

Kaldó 6. 1456: Georgius *nemeth*, jo. (DL. 15063);

Újfalul. 7. 1460: Stephano *Nemeth*, jo. (DL. 55673); 1460: Stephano *Nemeth*, jo. (DL. 55674); 1461: Stephano *Nemeth*, jo. (DL. 55686); **8.** 1460: Petro *N[em]eth*, jo. (DL. 55673); 1460: Petro *nemeth*, jo. (DL. 55674); 1461: Petro *nemeth*, jo. (DL. 55686);

Lelesz 9. [1460–1480]: Mathyas *Nemeth*, jo. (DL. 48185);

Tura 10. [1460–1480]: Andreas *nemeth*, jo. (DL. 56700) (Háromszor!); **11.** [1460–1480]: Stephanus *nemeth*, jo. (DL. 56700); **12.** [1460–1480]: Vrbanus *nemeth*, jo. (DL. 56700);

Ung vm.? 13. 1467: Georgius *Nemeph* (!), jo. (DL. 45273);

Kálmánd 14. 1500: Anthonio *Nemeth*, jo. (DL. 73536);

Dománhida 15. 1500: Demetrio *Nemeth*, jo. (DL. 73536);

Veresmart 16. 1521: Joannes *Nemeth*, jo. (DL. 82582); **17.** 1521: Stephanus *Nemeth*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Stephanus *Nymeth*, jo. (DL. 26243);

Tas 18. [1521–1526]: Barnabe *Nymeth*, jo. (DL. 26243);

Meggyes 19. 1523: Francisco *Nemeth*, jo. (DL. 71174).

< *német* 'német nép tagja' / 'a németekkel kapcsolatos, rájuk jellemző tulajdonságot mutató személy' (vö. TESz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / ? (1.1.) tulajdonság. → **teutonicus**.

Nemzet

Ung vm.? 1. 1467: Georgius *Nemzeth* (!), jo. (DL. 45273).

< *nemzet* 'származék, sarj, ivadék' (CsnSz., l. még NySz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Néző

Bacska 1. 1456: Stephanus *Nezew*, jo. (DL. 15063).

< *néző* 'jövendőmondó, jós, varázsló' (vö. *ffitonissa wilgo Nezew* – DL. 48256; l. még NySz. 4. jel.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Nobe

[Túr/Semjén] 1. 1468: Gregorius *nobe*, jo. (DL. 55872).

< ? *ném. Noppe ~ Nobe?* (< *ném. Nodobert* szn. becézett alakja) (GOTTSCHALD 449). M: ? *ném.* (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Nohai

Lelesz 1. [1460–1480]: Stephanus *nohay*, jo. (DL. 48185).

< *nohai* < *Nóé* ~ *Noha* ~ *Novaj* hn. (Abaúj, Borsod vm.) (CsHnMut. 610) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Nosza ?

Salánk 1. 1509: Petro *Nazza*, jo. (DL. 71106).
< ? *nosza* 'rajta, gyerünk!' (vö. KÁLMÁN 1989⁴: 86, TESz.). M: ? (1.2.) szavajárás.

Novák

Nagymihály 1. 1450: Stephani [*No*]wak, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Johannis *nowak*, jo. (DL. 14314).
< szl. *novak* 'új lakos'. A faluba újonnan érkezett jobbágy, telepes neve lehetett (vö. DudenFn. 484; MIZSER 2000: 33; FARKAS 2010: 169–70).
M: szl. (3.3.) társadalmi helyzet. → **Idei, Tavalyi.**

Ny

Nyakas

Nábrád 1. 1451: Andrea *Nyakas*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Andrea *Nakas*, jo. (DL. 14584); 1459: Andrea *Nyakas*, jo. (DL. 55658a); 1459: Andrea *Nyakas*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Andrea *Nyakas* (!), jo. (DL. 55661); 1459/1460: Andrea *Nyalas* (!) [c: *Nyakas*], jo. (DL. 55660); **2.** 1452: Nicolao *nakas*, jo. (DL. 14584);

Tas 3. [1521–1526]: Bartholomeus ~ Bartholomeum *nyakas*, jo. (DL. 26243).

< *nyakas* 'makacs' v. 'erős, izmos' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Nyakon

Újfalva 2. 1. 1479/1757: Mathiam *Nyakon*, jo. (DL. 10008).

< ? ism. Ha magyar név, akkor a *nyakon váglak* v. ehhez hasonló szerkezetből rövidülhetett. M: ? (1.2.) szavajárás.

Nyárád

Levelek 1. 1446: Blasius *Narad*, jo. (DL. 13934).

< *Nyárád* hn. (Borsod, Ung vm.) (CsHnMut. 614). M: (4.1.) származási hely.

Nyerges

Bátor 1. 1446: Andreas *Nerges*, jo. (DL. 13934);

Szamoszeg 2. [1521–1526]: Thomas *Nyerges*, jo. (DL. 26243).

< *nyerges* 'nyereggéártó, szíjgyártó' (NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Nyeste

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Johannes *nefte*, jo. (DL. 81193); 1449: Johannes *nefte*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Johannes *Nefithe*, jo. (DL. 82987);

Szászfalu 2. 1513: Thoma *Nefithe*, jo. (DL. 86743).

< *Nyeste* r. vil. női szn. (ÁSznt. *Neste*, *Nesta*; KÁLMÁN 1989⁴: 44). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Nyikó

Apafalva 1. 1523: Ladislao *Nyiko*, jo. (DL. 71174).

< ? *Nyikó* becenév < vsz. *Nikodemus* egyh. szn. rövidülése + -ó bec.-képző (vö. ÁSznt. *Nichodemus*; 1. még CsnSz.). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Nyilas

Nagymihály 1. 1450: ffundus Anthonii *Nyilas*, jo. (DL. 14314);

Feketeardó 2. 1513: Gregorio *Nylas*, jo. (DL. 86743);

Nagyfalu 3. 1525: Nicolao *Nyilas*, jo. (DL. 62463).

< *nyilas* 'íjász' (NySz.) v. 'nyílfaragó, nyílgyártó' v. 'a nyílhúzással kiosztott föld művelője' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Nyíri

Anarcs 1. 1423: Andrea filio Nicolai *Niry* dicti, no. (DL. 79823); 1425: Andreas filius Nicolai dicti *Nyry*, no. (DL. 79953); 1438: Andreas *Nyry* de Naghanarch, no. (DL. 80653); 1439: Andrea filio Nicolai *Nyry* de Bachka, no. (DL. 55182) → fia: **2.** 1448: Albertus *Nyry* de Anarch, no. (DL. 55390); 1450: Alberto filio Andree *Nyry* de Anarch, no. (DL. 55462) → apja: **1**;

Kenéz 3. 1446: Johannes *Nyry*, jo. (DL. 13934);

Litke 4. [1445–1448]: Mathe *nyry*, jo. (DL. 81193);

Napkor 5. [1430–1450]: Demetrii *Nyri*, jo. (DL. 56693);

Papos 6. 1462: Anthonius *nyry* de papos, no. (DL. 55719); 1462/1469: Anthonius *nyry* de papos, no. (DL. 55899);

Litke? 7. 1470: Benedicto *Nyri*, jo. (DL. 81716).

< *nyíri* < *Nyír* tájnév 'Nyírség; homokvidék az Észak-Tiszántúlon' (FNESz. *Nyírség*) v. *Nyíri* hn. (Abauj, Ugocsa vm.) (CsHnMut. 617) +(?) -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Nyíró

Gyüre 1. [1435–1439]: Andreas *nyre* de Gwre, no. (DL. 56710);

Kisvárdá 2. 1449: Antonius *nirev*, jo. (DL. 81139); **3.** [1450 k.]: Paulus *Nyirw*, jo. (DL. 82987); **4.** 1521: Petrus *Nyrew*, jo. (DL. 82582);

Nagymihály 5. 1450: Blasii *Nyrew*, jo. (DL. 14314);

Kálló 6. [1460–1480]: Petrus *Nyrew*, jo. (DL. 56700);

Lelesz 7. [1460–1480]: Georgius *Nyreu*, jo. (DL. 48185);

[Túr/Semjén] 8. 1468: Stephanus *nywrew*, jo. (DL. 55872) = LAT sartor 58; **9.** [1468 u.]: Augustinus *nyree*, jo. (DL. 55872) = Vasorr 1.

< *nyírő* 'juhokat nyíró', esetleg 'borbély'
(NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevé-
kenység.
Nyúzó
Bacsk 1. 1456: Andreas *Njwzo*, jo. (DL. 15063).

< *nyúzó* 'állatok bőrét lefejtő <személy>', 'mé-
száros' (OklSz.) / 'kínzó, gyötrő, nyomorgató'
(NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység /
(1.1.) tulajdonság.

O, Ó

Obrin

Nagymihály 1. 1450: Gregorii *obryñ*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Obrin* szn. < ? szl. *Obor(a)* szn. + *-in* patr.-képző (a képzőre l. KNIEZSA 2003²: 328). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Ogoz

Nagykaraszló 1. 1509: Jacobo *Ogoz*, jo. (DL. 71106).

< ? *Ogoz* r. vil. szn. (ÁSzt. *Oguz*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Oláh

Pap 1. [1450 k.]: Johannes *olah*, jo. (DL. 82987); **2.** [1450 k.]: Ladislaus *olah*, jo. (DL. 82987); **3.** [1450 k.]: Egydius *olah*, jo. (DL. 82987);

Veréce 4. 1450: Gregorius *olah*, jo. (DL. 70896);

Geszteréd 5. [1450–1470]: Johannes *olah*, jo. (DL. 56701); **6.** [1450–1470]: Demetrius *olah*, jo. (DL. 56701); **7.** [1490–1510]: Valentini *olah*, jo. (DL. 82989);

Sámson 8. [1450–1470]: Stephanus *olah*, jo. (DL. 56701); **9.** [1450–1470]: Matheus *olah*, jo. (DL. 56701);

Szentgyörgy 10. 1450: Clemens *holach*, jo. (DL. 81193);

Harang 11. [1451–1461]: Gregorius *olah*, jo. (DL. 56691); **12.** [1451–1461]: Dominicus *olah*, jo. (DL. 56691); **13.** [1451–1461]: Michael *olah*, jo. (DL. 56691); 1461: Michaelis *Olah*, jo. (DL. 55705); **14.** [1451–1461]: Dyonisius *olah* cum filio, jo. (DL. 56691); **15.** [1451–1461]: Andreas *olah*, jo. (DL. 56691);

Oros 16. 1452: Petro *volah*, jo. (DL. 55509); 1452: Petro *Olah*, jo. (DL. 55510);

Újfalul. 17–18. 1460: Barla et Georgio *olah*, jo. (DL. 55673); 1460: Barla et (Demetrio) Georgio (!) *Olah*, jo. (DL. 55674); 1461: Barla et Georgio *ola*, jo. (DL. 55686); **19.** 1460: Alberto *olah*, jo. (DL. 55673); 1460: Alberto *Olah*, jo. (DL. 55674); 1461: Alberto *olah*, jo. (DL. 55686);

Tét 20. 1460: Johanne *olah*, jo. (DL. 55673); 1460: Johanne *Olah*, jo. (DL. 55674); 1461: Johanne *olah*, jo. (DL. 55686) = LAT volachus 6; **21.** 1461: Egidio *olaho*, jo. (DL. 55686);

Badaló 22. [1460–1480]: Johannes *ola*, jo. (DL. 56700); **23.** [1460–1480]: Damianus *ola*, jo. (DL. 56700);

Lök 24. [1460–1480]: Symon *ola*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Symon *ola*, jo. (DL. 56700) (Kétszer!); **25.** [1460–1480]: Katherina *ola*, jo. (DL. 56700); **26.** 1525: Anthonii *olah*, jo. (DL. 62463);

Kálló 27. [1460–1480]: Elias *olah*, jo. (DL. 56700);

Semjén 28. 1462: Nicolao *Olah*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Nicolao *olah*, jo. (DL. 55899);

Laskod 29. 1463: Johanne *ola*, jo. (DL. 55762);

[Túr/Semjén] 30. [1468 u.]: Johannes *olayh*, jo. (DL. 55872) = LAT volachus 9;

Nyíregyház 31. 1469: Petro *olah*, pop., fam. (DL. 55892); **32–33.** 1469: Johanne et Adam *olah*, pop., fam. (DL. 55892); **34.** 1469: Fabiano *olah*, pop., fam. (DL. 55892);

Gút, Aba, Körtvélyes 35. 1470: Nicolao *olach*, jo. (DL. 17017);

Prügy 36. 1477/1718: Blasius *Olah*, jo. (DL. 16955); **37.** 1477/1718: Nicolaus *Olah*, jo. (DL. 16955);

Turc 38. 1478: Gregorio *olah*, jo. (DL. 70985);

Karász 39–40. 1481: Ladislaum ac Gallum *olah*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Tamási 41. [1490–1510]: Franciscus *olah*, jo. (DL. 82989);

[Sámson] 42. [1490–1510]: Vincencius *olah*, jo. (DL. 82989);

Dob 43. 1500: Thoma *olah*, jo. (DL. 73536);

Kálmánd 44. 1500: altero Michael *olah*, jo. (DL. 73536); **45.** 1500: Valentino *olah*, jo. (DL. 73536);

Szaniszló 46. 1500: Michael *olah*, jo. (DL. 73536);

Szentmárton 47. 1513: Petro *olah*, jo. (DL. 86743);

Kereki 48. 1518: Petro *olah*, jo. (DL. 97664);

Ártánd 49. 1518: Johanne *olah*, jo. (DL. 97664);

Ádám 50. 1518: Johannes *olah*, inq. (DL. 97664);

51. 1518: Georgius *olah*, inq. (DL. 97664); **52.** 1518: Ambrosius *olah*, inq. (DL. 97664);

Ricse 53. 1521: Paulus *olah*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Paulus *olah*, jo. (DL. 26243);

Devecser 54. [1521–1526]: Pauli *olah*, jo. (DL. 26243).

< *oláh* 'román' (Oklsz.) / 'a románokkal kapcsolatos, rájuk jellemző <tulajdonsággal bíró személy>'. M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / ? (1.1.) tulajdonság. → **volachus**.

Olajos

Pap 1. [1450 k.]: Stephanus *alayos* (!), jo. (DL. 82987);

Nagyida 2. 1460/1461: alterus Johannis *Olayos* relicte, jo. (DL. 70910);

Lök 3. [1460–1480]: Andre *olayos*, jo. (DL. 56700);

Érpály 4. 1463: Stephano *olayw(s?)*, jo. (DL. 15882);

Gút, Aba, Körtvélyes 5. 1470: Dominico *olayos*, jo. (DL. 17017);

Szentdamján 6. 1479/1757: Dionysium *olajos*, jo. (DL. 10008);

Színérváralja 7. 1513: Dominico *olayos*, jo. (DL. 86743);

Ártánd 8. 1518: Thoma *olayos*, jo. (DL. 97664);

Fejértó 9. 1518: Georgius *olayos*, jo. (DL. 97664);

Meggyes 10. 1523: Dominico *olaws*, jo. (DL. 71174).

< *olajos* 'olajütő, olajat sajtoló' v. 'olajárus' (Oklsz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Olasz

Nagyimihály 1. 1450: Jacobi *olaz*, jo. (DL. 14314);

Veréce 2. 1513: Johanne *olaz*, jo. (DL. 86743).

< *olasz* 'nyugati újlatin v. itáliai' (TESz.) / 'az olaszokkal kapcsolatos, rájuk jellemző <tulajdonságú személy>'. M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / ? (1.1.) tulajdonság.

Olaszi

Alsósárod 1. 1450: [ø] *Olyzy* ~ *olizy* (!), jo. (DL. 70896).

< ? *olaszi* < *Olaszi* hn. (Zemplén, Borsod, Bihar, Szepes vm.) (CsHnMut. 626). M: (4.1.) származási hely.

Olcsvai

Nábrád 1. 1451: Valentino *olchway*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Valentino *olchwarj* (!), jo. (DL. 14584) (Kétszer!); **2.** 1451: Stephano *olchway*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Stephano *olchwarj* (!), jo. (DL. 14584).

< *olcsvai* < *Olcsva* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 626) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Oldalas

Mérk 1. 1500: Anthonio *oldalos*, jo. (DL. 73536).

< *oldalás* 'oldalt levő' (TESz.). Valaki mellett lakó elnevezése lehet (CsnSz.). M: (4.2.) lakóhely.

°Olsalka

Tarna 1. 1450: Ladislaus *Olfalka*, jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

Olvasztó

Gyarmat 1. 1452: Demetrio *olwaztho*, jo. (DL. 14584).

< *olvasztó* 'kohász, olvasztár' (Oklsz., CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Ongi

Szentmárton 1. 1513: Gregorio *Ongy*, jo. (DL. 86743);

Tuzsér 2. [1521–1526]: Johannis *onghi*, jo. (DL. 26243).

< *ongi* < *Onga* (~ *Unga*) hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 629) v. (kevésbé vsz.) *Ung* vm. + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Ungi**.

°Ophws

Matolcs 1. 1459: Anthonio *Ophws*, jo. (DL. 55658a).

< ism. M: ism.

Orbán

Salánk 1. 1509: Ladislao *Orban*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Johanne *Orban*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Martino similiter *Orban*, jo. (DL. 71106); **4.** 1509: Alberto *Wrban*, jo. (DL. 71106);

Szölös 5. 1513: Paulo *orban*, jo. (DL. 86743);

Márok 6. 1521: Nicolaus *Orban*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: predium Nicolai *orban*, jo. (DL. 26243).

< *Orbán* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Orbanus*, *Urbanus*) → **Urbán**. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Orgován

Veresmart 1. 1521: Anna relicta Petri *orgowa[n]*, jo. (DL. 82582).

< *Orgován* ? kun eredetű r. vil. szn. (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Ormos

Szabolcs vm. 1–2. [1435–1439]: Dominicus *Ormos* et Michael filius eiusdem, no. (DL. 56710);

Berkesz 3. 1439/1447: Sandor *Ormos* de Berkez, no. (DL. 13327);

Csicser 4. 1450: Johanne filio Stephani *ormos* de Chycher, no. (DL. 55462); **5.** 1450: Petro filio Stephani *ormos* de Chycher, no. (DL. 55462);

H. n. 6. 1452: Paulo *Ormos*, fam. ign. (DL. 55509); 1452: Paulo *Ormos*, fam. ign. (DL. 55510);

Gyarmat 7. 1459: Simoni *ormas*, jo. (DL. 55658a); 1459: Simone *ormus*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Simone *ormos*, jo. (DL. 55661); 1459/1460: Simone *ormoz*, jo. (DL. 55660); **8.** 1459: Clemente *ormus* (!), jo. (DL. 55658); 1459: Clemente *ornus* (!), jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Clemente *ormos*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Clemente *ormoz*, jo. (DL. 55661). < *ormos* vsz. 'nagy orrú v. ormos, púpos hátú <személy>' (vö. OklSz., NySz.). Az *orom* jelentése 'valamin hosszában végigfutó kiemelkedés' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Oros

Kálonga 1. [1445–1448]: Johannes *oros*, jo. (DL. 81193);

Meggyes 22. 1523: Petro *Horos* (!), jo. (DL. 71174).

< ? *Oros* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 146). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Orros** c. alatt. M: (4.1.) származási hely. → **Orosi**.

Orosi

Nyíregyház 1–2. 1469: Anthonio et Valentino *oroffj*, pop., fam. (DL. 55892); **3.** 1446: Johannes *Orozj*, jo. (DL. 13934); **4.** 1469: Luca *Orozj*, pop., fam. (DL. 55892); 1469: Luca *oroffj*, pop., fam. (DL. 55894).

< *orosi* < *Oros* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 146) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Oros**.

Orosz

Pályi 1. 1415: Blasio *Oroz*, jo. (DL. 96894);

Csicser 2–3. [1435–1439]: Jacobus et Thomas filii Johannis dicti *Oroz* de Chychyr, no. (DL. 56710);

H. n. 4. 1450: Ladislaus *Oroz*, hr. (DL. 14314);

Nagymihály 5. 1450: Jacobi dicti *Oroz*, jo. (DL. 14314); **6.** 1450: Jacobi *Oroz*, jo. (DL. 14314) (Másodszor!);

Tarna 7. 1450: Stephanus *Oroz*, jo. (DL. 14314);

Lelesz 8. [1460–1480]: Jacobus *oruz*, jo. (DL. 48185);

Szászfalu 9. 1513: Stephano *oroz*, jo. (DL. 86743);

Sziget 10. 1513: Laurentio *oroz*, jo. (DL. 86743);

Komlós 11. 1513: Simone *oroz*, jo. (DL. 86743);

Magyarveresmart 12. 1513: Johanne *oroz*, jo. (DL. 86743);

Alsócsongova 13. 1513: Ladislao *oroz*, jo. (DL. 86743);

Kereki 14. 1518: Johanne *oroz*, jo. (DL. 97664);

Salánk 15. 1509: Clemente *Oroz*, jo. (DL. 71106).

< *orosz* 'keleti szláv, orosz v. ruszin' / 'oroszokkal kapcsolatos, hozzájuk hasonló' (TESz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / ? (1.1.) tulajdonság.

Oroszi

Nagypalád 1. 1509: Emerico *Orozj*, jo. (DL. 71106);

2. 1509: Dionisio *Orozj*, jo. (DL. 71106); **3.** 1509: Johanne similiter *Orozj*, jo. (DL. 71106);

Királyháza 4. 1513: Benedicto *orozj*, jo. (DL. 86743).

< *orosz* < *Oroszi* hn. (Bereg, Bihar, Szatmár vm.) (CsHnMut. 633) + ? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Oroszka

Oroszka 1. 1450: Ladislaus *Orozka*, jo. (DL. 14314) = Oroszkai l.

< *Oroszka* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 633). M: (4.2.) lakóhely. → **Oroszkai**.

Oroszkai

Oroszka 1. 1450: Ladislai *Orozka*j, jo. (DL. 14314) = Oroszka l.

< *orosz* < *Oroszka* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 633) + -i mn.-képző. M: (4.2.) lakóhely. → **Oroszka**.

Oroszlán

Gyarmat 1. 1452: Michele *Orozlan*, jo. (DL. 14584).

< *Oroszlán* vil. szn. (KISS L. 1989: 111) / *orosz-lán* 'Afrikában és Dél-Ázsiában élő, macskaféle nagy ragadozó állat' (ÉKsz.², TESz.). Utóbbi jelentésben vsz. bátorságra utaló metaforikus tulajdonságnév. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, le- származás / (1.1.) tulajdonság.

Orros

Beregárdó 1–2. [1435–1436]: Jacobus et Sthanizlaus dicti *orros*, jo. (DL. 48256); **3.** [1435–1436]: Blasius *orros*, jo. (DL. 48256); **4.** [1435–1436]: Michael dictus *orros*, jo. (DL. 48256);

Andrásfalva 5. 1478: Johannes *Orros* de Andraffalva, no. (DL. 70985);

Szentkozma 6. 1463: Luca *orros* (?), jo. (DL. 15882); **Szentdamján 7–9.** 1479/1757: Vincentium, Stephanum et Urbanum *Orros*, jo. (DL. 10008).

A további adatokat l. **Oros** c. alatt.

< *orros* 'nagy orrú' (NySz.). A *Szentkozma* és a *Szentdamján* ugyanannak a bihari településnek a kétféle névváltozata (MEZŐ 1996: 133). M: (1.1.) tulajdonság.

Ország

Gút 1. [1435–1439]: Johannes *Orfaagh* de Gwth, no. (DL. 56710); **2.** 1463: Michael *orzagh* de Gwth, pal. (DL. 55762); 1475: Magnifici Michaelis *orzag* de Gwth, pal. (DL. 17730);

Gút, Aba, Körtvélyes 3. 1470: Elia *orzag*, jo. (DL. 17017);

Szaniszló 4. 1500: Stephano *orzag*, jo. (DL. 73536); **5.** 1500: Anthonio *orzag*, jo. (DL. 73536).

< *ország* 'uralkodás' (vö. *uraság*) (TESz.). Országos méltóságot betöltő személy kaphatta. Jobbágynévként a méltóságviselővel kapcsolatban álló, esetleg dölyfös, uralkodó természetű személy kaphatta. M: (3.2.) méltóság, tisztség / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás / (1.1.) tulajdonság. → **Király**.

Oszvald

Karász 1–2. 1481: Martinum et Johannem *ofwald*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Kálmánd 3. 1500: Georgio *ofwald*, jo. (DL. 73536).

< *Oszvald* r. egyh. szn. (MIKESY 1953: 403). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Óvári

Amac 1. 1446: Benedictus *Owarj*, jo. (DL. 13934);

Szinérváralja 2. 1513: Johanne *owarj*, jo. (DL. 86743); **3.** 1513: Martino *Owarj*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 4. 1523: Johanne *Owarj*, jo. (DL. 71174) =? Óvári 2; **5.** 1523: Martino *owarj*, jo. (DL. 71174) =? Óvári 3.

< *óvári* < *Óvári* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 637) +? -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ozsonna l. Uzsonna

Ö, ő

Öklelő

Tét 1. 1460: Valentino *Ewklelew*, jo. (DL. 55673); 1460: Valentino *Ewklelw*, jo. (DL. 55674); 1461: Valentino *Ewklelew*, jo. (DL. 55686).

< *öklelő* 'dárdával, lándszával, kopjával' harcoló, bajvivő' (vö. *öklelés* 'bajvívás' – TESz; CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Ökör

Döge 1. 1449: Benedictus *ewcher* (?), jo. (DL. 80968); **2.** [1521–1526]: Benedicti *Eker*, jo. (DL. 26243).

< *ökö* 'herélt szarvasmarha' (TESz.). A csn. vsz. az *ökörhajtó*, *ökörpásztor* foglalkozásnév rövidülése lehet (CsnSz.), esetleg butaságra utaló metaforikus tulajdonságnév (vö. TESz.), illetve az ökörtartó jobbágy neve is lehetett. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Ökrös**.

Ökrös

Daróc 1. 1521: Demetrius *Ekres*, jo. (DL. 82582).

< *ökrös* 'ökrével szolgáló jobbágy v. ökörhajtó, ökörbéres' (CsnSz.). Emellett lehet olyan jobbágy elnevezése, kinek ökre(i) van(nak). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Ökör**.

Ölyvesi

Sásvár 1. 1513: Johanne *Ewlweffy*, jo. (DL. 86743).

< *ölyvesi* < *Ölyves* hn. (Bács, Kolozs vm.) (CsHnMut. 640) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ömbölyi

Szaniszló 1. 1500: Daud *Embelj*, jo. (DL. 73536).

< *ömbölyi* < *Ömböly* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 640) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ördög

Szentkirály 1. 1425: Benedictus dictus *Erdegh*, jo. (DL. 70832);

Kisléta 2. 1446: Ladislaus *Erdegh*, jo. (DL. 13934);

Pap 3. [1445–1448]: Lucas *wrdeg*, jo. (DL. 81193); 1449: Lucas *wrdeg*, jo. (DL. 81139); **4.**

[1445–1448]: Ladislaus *wrdeg*, jo. (DL. 81193); 1449: Ladislaus *wrdeg*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Ladislaus *wrdwgh*, jo. (DL. 82987); **5.** [1500–1520]: dñenus *vrdeg*, jo. (DL. 83022); 1521: Dionisius *Erdek*, jo. (DL. 82582); **6.** [1521–1526]: Andreas *Ewrdegh*, jo. (DL. 26243);

Kisvárda 7. [1445–1448]: Martinus *wrdeg*, jo. (DL. 81193); 1449: Martinus *ewrdech*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Martinus *wrdwd* (!), jo. (DL. 82987);

Tiba 8–14. 1450: Georgio, Stephano, Ambrosio, Petro, Luca et vtriusque Andree necnon Benedicto dictis *Ewrdegh* de Thýba, no. (DL. 14314);

Újfalu 1. 15. 1460: Benedicto *Ewrdeg*, jo. (DL. 55673); 1460: Benedicto *Ewrdeg*, jo. (DL. 55674); 1461: Benedicto *Herdegh*, jo. (DL. 55686);

Papos? 16. 1462: Ladislaus *Ewrdegh*, no. (DL. 55719); 1462/1469: Ladislaus *Erdewg*, no. (DL. 55899);

Karász 17–19. 1481: Valentinum ac Demetrium similiter Blasium *Ewrdegh*, fam. ign., jo. (DL. 62349) = Erdős 4–6;

Veresmart 20. 1521: Johannes *Erdek*, jo. (DL. 82582); **21.** 1521: Anthonius *erdek*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Anthonius *Ewrdegh*, jo. (DL. 26243); **22.** 1521: Paulus *Erdek*, jo. (DL. 82582); **23.** [1521–1526]: Relicta Valentini *Ewrdegh*, inq. (DL. 26243);

Tas 24. [1521–1526]: Benedicti *Ewrdegh*, jo. (DL. 26243);

Szamosszeg 25. [1521–1526]: Blasius *Ewrdegh*, jo. (DL. 26243); **26.** [1521–1526]: Gregorius *Ewrdegh*, jo. (DL. 26243);

Meggyes 27. 1523: Johanne *Erdewg*, jo. (DL. 71174);

Geszteréd 28. 1525: Alberto *Erdewg*, iud. (DL. 62463).

< *ördög* 'gonosz szellem, sátán'. Metaforikus elnevezés, mely vmilyen negatív belső v. külső tulajdonságra utal (vö. CsnSz.), esetleg az *ördög és pokol* szerkezetből rövidült szavajárás név (KÁLMÁN 1989⁴: 86). M: (1.1.) tulajdonság / (1.2.) szavajárás.

Őri

Pályi 1. 1415: Mathia *Ewry*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Benedicto *Ewry*, jo. (DL. 96894);
Gyarmat 3. 1459: Johannem *Ewri*, off. (DL. 55660) = DEN 601;
Tőketerebes 4. 1500: Thoma *Ewrj*, jo. (DL. 73536).
 < őri < Őr hn. (Szatmár, Ung vm.) (CsHnMut. 640) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ős

Kálló 1. [1430–1450]: Sebastianus *ez* (!), jo. (DL. 56709);
Badaló 2. [1430–1450]: Palus (!) *ws* (!), jo. (DL. 56693);
Újfalú 2. 3. 1463: Stephano *Ews*, jo. (DL. 15882).
 < Ős r. vil. szn. (ÁSznt. *Ews*) / őś 'távoli előd' (NySz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Ősz

[Túr/Semjén] 1. 1468: Mathias *ewz*, jo. (DL. 55872); **2.** [1468 u.]: Franciscus *ewz*, jo. (DL. 55872);
Meggyes 3. 1513: Johanne *Ewz*, jo. (DL. 86743);
Szentgyörgy 4. [1521–1526]: Anthonius *Ewz*, inq. (DL. 26243); **5.** [1521–1526]: Benedictus *Ewz*, jo. (DL. 26243).
 < ősz 'fehér v. szürkés hajú' (TESz. *ősz*²). M: (1.1.) tulajdonság.

Ötvös

Gyarmat 1. 1452: Vallentino *Ewthues*, jo. (DL. 14584).
 < ötvös 'aranyműves' (vö. TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

P

Padár

Terebes 1. 1523: Ambrosio *Padar*, jo. (DL. 71174).

< *Padár* hn. (Gömör vm.) (CsHnMut. 644) / *Padár* r. vil. szn. (ÁSznt. *Padar*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Pajzsos

Olcsva 1. 1440: Emerico *payfus*, jo. (DL. 55194); 1440: Emerico *payzus*, jo. (DL. 55201); 1447: Emerico *payfws*, jo. (DL. 55346);

Salánk 2. 1509: Mathia *Paysos*, jo. (DL. 71106). < *pajzsos* 'pajzsgyártó' v. 'egyfajta különleges pajzzsal rendelkező katoná' (CsnSz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Pakocs

Szinérváralja 1. 1513: Paulo *pakocz*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Mathia *pakoz*, jo. (DL. 86743); **Meggyes 3.** 1523: Matheo *Pakocz*, jo. (DL. 71174) =? Pakocs **2.**; **4.** 1523: Paulo *Pokocz*, jo. (DL. 71174) =? Pakocs **1.**

< ? *Pakocs* becenév < *Pak* r. vil. szn. (ÁSznt. *Pak*, *Paka*) + *-(o)cs* bec.-képző / *pakocs(a)* 'tréfa, csúfolódás' (TESz., NySz., OklSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság.

Pál

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 1. 1452: Matheo *pal*, jo. (DL. 55498);

Nábrád 2. [1460–1480]: Mathiam *pal*, jo. (DL. 56696);

Laskod 3. [1460–1480]: Valentinus *pal*, jo. (DL. 56700);

Túrtő 4. [1480–1500]: Anna *pal*, jo. (DL. 56690);

Ajak 5. [1500–1520]: Lazar *pal*, jo. (DL. 83022); **6.** 1521: Thomas *pal*, jo. (DL. 82582);

Veresmart 7. 1521: Stephanus *pal*, jo. (DL. 82582);

< *Pál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Pal*, *Paul*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Nagypál, Palkó, Pálfi, Páldeák, Pálos, Pályi, Pócs, Pócsa, Póka, Polyik, Pósa.**

Paládi

Jánk 1. 1521: Anthonius *paladji*, jo. (DL. 82582).

< *paládi* < *Palád* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 645) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Palágyi

Feketeardó 1. 1513: Paulo *palagy*, jo. (DL. 86743);

2. 1513: Stephano *palagy*, jo. (DL. 86743);

< *palágyi* < *Palágy* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 645) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pálcai

Litke 1. [1450 k.]: Benedictus *palchaji*, jo. (DL. 82987).

< *pálcai* < *Pálca* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 646) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pálcás

Márok 1. 1521: Clemens *palchas*, jo. (DL. 82582);

2. [1521–1526]: Paulus *palchas*, jo. (DL. 26243).

< *pálcás* 'bíró' / 'pálcát (vékony, hajlékony botot) használó, birtokló személy' (vö. TESz. *pálca*). M: (3.2.) méltóság, tisztség / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Páldiák

Kisvárdá 1. [1450 k.]: Ladislaus *paldjyak*, jo. (DL. 82987) = LAT litteratus **7.**;

H. n. 2. [1521–1526]: Ladislai *paldjyak*, jo. (DL. 26243) [Vsz. kisvárdai lakos.]

< *Pál diák* < (1) *Pál* keresztnév + (2) *diák* 'tanult ember, írnok, titkár, tanuló' (CsnSz.) □ *Páldiák* kéttagú szn. 'Pál deák fia'. M: megnevezés + (3.1.) foglalkozás, tevékenység □ (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Deák, Pál.**

Pálfi

Semjén 1. [1460–1480]: Anthonii *palfji*, jo. (DL. 56700);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Relicta *palfji*, jo. (DL. 55872);

Salánk 3. 1509: Stephano *Palfy*, jo. (DL. 71106); **4.** 1509: Matheo *Palffy*, jo. (DL. 71106);

5. 1509: Thoma *Palffy*, jo. (DL. 71106); **6.** 1509: Cristiano *Palffy*, jo. (DL. 71106); **7.** 1509: Emerico similiter *Palffy*, jo. (DL. 71106).

< *Pál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Pal*, *Paul*) + *-fi* 'fia' (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Pál.**

Palkó

Ung vm.? 1. 1467: Laurentius *palko*, jo. (DL. 45273).

< *Pál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Pal*, *Paul*) + *-kó* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Pál.**

Pálóci

Ung vm.? **1.** 1467: Georgius *palochy*, jo. (DL. 45273);
Szászfalu **2.** 1513: Gregorio *paloczy*, jo. (DL. 86743);
H. n. **3.** 1525: Anthonii *paloczj*, no. (DL. 62463).
 < *pálóci* < *Pálóc* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 647) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pálos

Badaló **1.** [1460–1480]: Michaelis *palus*, jo. (DL. 56700).
 < *Pálos* (gyakori) r. egyh. szn. (a *Pál* név változata) (< lat. *Paulus*) (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Pál**.

Palotás

Pályi **1.** 1415: Nicolao *palatas*, jo. (DL. 96894);
Lelesz **2.** [1460–1480]: Anthonius *palotas*, jo. (DL. 48185);
Ung vm.? **3.** 1467: Paulus *palothas*, jo. (DL. 45273).
 < *palotás* 'valamely palotában szolgálatot teljesítő személy' (NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Pályi

Levelek **1.** 1446: Georgius *Palj*, jo. (DL. 13934);
Pap **2.** [1445–1448]: Franciscus *palj*, jo. (DL. 81193); 1449: *palj* Franciscus, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Franciscus *palj*, jo. (DL. 82987); **3.** [1521–1526]: Francisci *pali*, jo. (DL. 26243);
Hosszúmacs **4.** 1451: Franciscus *paly* dictus, jo. (DL. 14467);
Pátroha **5.** [1480–1500]: Martinus *pali*, jo. (DL. 83021); **6.** 1521: Symon *palj*, lib. (DL. 82582);
7. 1521: Martinus *palj*, lib. (DL. 82582); **8.** 1521: Clara relicta Pauli *palj*, jo. (DL. 82582);
9. 1521: Ladislaus *palj*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Ladislaus *palj*, jo. (DL. 26243);
10. 1521: Joannes *palj*, inq. (DL. 82582).
 < *pályi* < *Pályi* hn. (Bihar, Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 647) +? -i mn.-képző / *Pályi* szn. < *Pál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Pal*, *Paul*) + -i patr.-képző. M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Pál**.

Pamazes

Tarna **1.** 1450: [ø] *pamazes*, jo. (DL. 14314).
 < ism. M: ism.

Panasz

Dercen **1.** [1435–1436]: Michael dictus *panaz*, jo. (DL. 48256).
 < *panasz* 'fájdalom, szomorúság kifejezése' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Páncél

Kálló **1.** [1430–1450]: Johannes *panchel*, jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Johannes *panchel*, jo. (DL. 56709);
Szamosszeg **2.** [1521–1526]: Johannes *panchel*, jo. (DL. 26243).
 < *páncél* 'vasból (v. fémfonadékból) készült hadi öltözet' (TESz.). A tárgyat készítő v. birtokló személy kaphatta ezt a nevet. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Pancsa

Meggyes **1.** 1523: Martino *Pancha*, jo. (DL. 71174).
 < *Pongrác* r. egyh. szn. *Pangrác* változatának (ÁSznt. *Pangrach*, *Pongrach*) rövidülése + -csa bec.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Pányi

Vámosnémeti **1.** 1460/1461: Andree *Pani*, jo. (DL. 70910); 1460/1461: Andree *Panyj*, jo. (DL. 15532);
Tekeháza **2.** 1513: Michael *panj*, jo. (DL. 86743).
 < *pányi* < *Pány* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 649) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pap

Nyék **1.** 1425: Georgium *pap*, jo. (DL. 11647);
Munkács **2.** [1435–1436]: Ladislaus dictus *paap*, fam. (DL. 48256);
Olcsva **3.** 1440: Petro *pap*, jo. (DL. 55194); 1440: Petro *pap*, jo. (DL. 55201); 1447: Petro *paph*, jo. (DL. 55346);
Litke **4.** [1445–1448]: Nicolaus *pap*, jo. (DL. 81193); **5.** [1521–1526]: Gregorius *pap*, jo. (DL. 26243);
Kisvárd **6.** [1445–1448]: Georgius *pap*, jo. (DL. 81193); 1449: Georgius *pap*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Georgius *pap*, jo. (DL. 82987); **7.** 1449: Ladislaus *pap*, jo. (DL. 81139);
Badaló **8.** [1430–1450]: Mathie *pap*, jo. (DL. 56693);
Vinna **9.** 1450: Andreas *pap*, jo. (DL. 14314);
Szegegyház **10.** [1450–1470]: Michael *pap*, jo. (DL. 56701);
Hegyes **11.** 1451: Johannes *pap* dictus, jo. (DL. 14467);
Nábrád **12.** 1451: Emerico *pap*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Emerico *pap*, jo. (DL. 14584); 1459: Emerico *pap*, jo. (DL. 55658); 1459: Emerico *Pap*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Emerico *Pap*, jo. (DL. 55660); 1459/1460:

Emerico *Pap*, jo. (DL. 55661); **13.** 1452: Thoma *pap*, jo. (DL. 14584) (Kétszer!);

Harang 14. [1451–1461]: Anthonius *pap*, jo. (DL. 56691);

Gyarmat 15. 1452: Blasio *pap*, jo. (DL. 14584); 1459: Blasio *Pap*, jo. (DL. 55658a); 1459: Blasio *pap*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Blasio *pap*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Blasio *pap*, jo. (DL. 55661); **16.** 1459: Anthonio *pap*, jo. (DL. 55658); 1459: Anthonio *Pap*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Anthonio *pap*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Anthonio *pap*, jo. (DL. 55661);

Oros 17. 1452: Dominico *pap*, jo. (DL. 55509); 1452: Dominico *pap*, jo. (DL. 55510);

Eszlár 18. [1456–1457]: Nicolao *pap*, jo. (DL. 56714); [1460–1480]: Nicolaus *pap*, jo. (DL. 56700);

Újfalul. 19. 1459: Benedicto *pap*, jo. (DL. 55650); 1460: Benedicto *pap*, jo. (DL. 55673); 1460: Benedicto *pap*, jo. (DL. 55674); 1461: Benedicto *pap*, jo. (DL. 55686);

Tét 20. 1460: Petro *pap*, jo. (DL. 55673); 1460: Petro *pap*, jo. (DL. 55674); 1461: Petro *pap*, jo. (DL. 55686);

Kálló 21. [1460–1480]: Johannes *pap*, jo. (DL. 56700);

Andaháza 22. 1463: Benedicto *pap*, jo. (DL. 15882);

Ung vm.? **23.** 1467: Johannes *pap*, jo. (DL. 45273);

Gút, Aba, Körtvélyes 24. 1470: Francisco *Pap*, jo. (DL. 17017);

Száldobágyterem 25. 1500: Demetrio *pap*, jo. (DL. 73536); **26.** 1500: Petro *pap*, jo. (DL. 73536);

Pátroha 27. [1500–1520]: georg *pap*, jo. (DL. 83022);

Komját 28. 1509: Johanne *Pap*, jo. (DL. 71106);

Feketeardó 29. 1513: Petro *pap*, jo. (DL. 86743) = Vas 9;

Batarcs 30. 1513: Michael *pap*, jo. (DL. 86743);

Egres 31. 1513: Nicolao *pap*, jo. (DL. 86743);

Borhid 32. 1513: Johanne *pap*, jo. (DL. 86743);

Kölce 33. 1515: Johannes *pap*, jo. (DL. 82440);

Ajak 34. 1521: Michael *pap*, jo. (DL. 82582).

< *pap* 'az a személy, aki valamely vallási közösségben szertartásokat végezhet' (TESz.). A csn. minden bizonnyal egy pappal vmilyen (rokoni, szomszédai, szolgálói) kapcsolatban lévő személy

elnevezése lehet. / *Pap* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 649). M: (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás / (4.1.) származási hely. → **Papöccse, Papi, Popa, Popko, clericus, presbiter, sacerdos.**

Pápa

Hosszúmacs 1. 1451: Paulus *papa*, jo. (DL. 14467);

Újfalul. 2–3. 1460: Sebastiano et Paulo *papa*, jo. (DL. 55673); 1460: Sebastiano et Paulo *papa*, jo. (DL. 55674); 1461: Sabastiano (!) et Paulo *papa*, jo. (DL. 55686).

< *Pápa* r. vil. szn. (ÁSznt.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Papi

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Jacobus *papi*, jo. (DL. 81193); 1449: Jacobus *papi*, jo. (DL. 81139).

< *papi* < *Pap* hn. (Szabolcs vm.) v. *Papi* hn. (Abaúj, Bereg, Borsod vm.) (CsHnMut. 649) (?) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Pap.**

Papos

Sámsón 1. [1450–1470]: Johannes *papus*, jo. (DL. 56701).

< *Papos* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 650) / ? *papos* 'buzgó hívő' v. 'keneteljes' (ÉrtSz., CsnSz.). M: (4.1.) származási hely / ? (1.1.) tulajdonság. → **Paposi.**

Paposi ?

Kisvárdá 1. [1500–1520]: Dyonisius *papodj* [ɔ: papofj], cust. (DL. 83004).

< ? *paposi* < *Papos* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 650) + *-i* mn.-képző. M: ? (4.1.) származási hely. → **Papos.**

Papöccse ?

Egres 1. 1513: [ø] *papweche*, jo. (DL. 86743).

< ? *pap öccse* 'a pap fiatalabb fiútestvére'. Felmerülhet még a képző nélküli helynévi eredet is (vö. *Vécse* hn. Abaúj, Szabolcs, Zemplén vm. – CsHnMut. 866), de az előtag (*Pap-*) hn.-i adatozásának hiánya, illetve a keresztnév elmaradása a birtokos jelzős értelmezés mellett szól. M: ? (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás. → **Pap.**

Parajos

Kereki 1. 1518: Paulo *paraĵos*, jo. (DL. 97664).

< *parajos* 'különböző gyomnövényekkel kapcsolatos' (vö. TESz., CsnSz.). (Ez a jelentés azonban csak 1577-ből adatolható.) A CsnSz. szerint a földjét elhanyagoló, parlagon hevertető személy gúnyneve volt (vö. CsnSz. *Paraj*). A szó korábbi jelentései 'póréhagyma', 'főzelék-

nek való növény, különösen spenót', 'ebből készített étel' (TESz. *paraj*), így a növény természetje v. az ebből készült ételt kedvelő személy is kaphatta ezt a nevet. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Parlag

Földes 1. [1435–1439]: Johannes *parragh* de feldes, no. (DL. 56710);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Relicta Laurencii *parlag*, jo. (DL. 55872) = Parlagi 1;

Szamosszeg 3. [1521–1526]: Stephanus *parlagh*, jo. (DL. 26243); **4.** [1521–1526]: Clemens *parlagh*, jo. (DL. 26243).

< *parlag* ~ *parrag* 'műveletlenül hagyott szántó-föld' (TESz.). A CsnSz. szerint a földjét elhanyagoló, parlagon hevertető személy gúnyneve volt / *Parlag* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsnMut. 651). M: (1.1.) tulajdonság / (4.1.) származási hely. → **Parlagi**.

Parlagi

[Túr/Semjén] 1. [1468 u.]: Relicta Laurencij *parlagj*, jo. (DL. 55872) = Parlag 2;

Parlag 2. 1525: Egregii Ladislai *Parlagj*, no. (DL. 62463).

< *parlagi* < *Parlag* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsnMut. 651) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Parlag**.

Paska

Székely 1. [1460–1480]: Benedicti *paſca*, jo. (des) (DL. 56700).

< *Paska* (gyakori) r. vil. szn. (Ásznt. *Pasca*, *Paska*, *Pascha*, *Pascasius*) v. becenév < *Paskál* r. egyh. szn. rövidülése + -ka bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Pasko

Felsőcsongva 1. 1513: Francisco *paſko*, jo. (DL. 86743).

< szl. *Paško* becenév < szl. *Pavel* szn. + -ško bec.-képző (a képzőre l. KNEZSA 2003²: 314) v. m. *Paskó* becenév < *Paskál* r. egyh. szn. rövidülése + -kó bec.-képző (CsnSz.). M: szl. v. m. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Paskó l. Pasko

Pásti

Ung vm.? 1. 1467: Benedictus *paſthj*, jo. (DL. 45273);

Halmi 2. 1478: Anthonio *paſthj*, jo. (DL. 70985);

Józsefháza 3. 1523: Ladislao *Paſtj*, jo. (DL. 71174);

Apafalva 4. 1523: Petro *Paſtj*, jo. (DL. 71174).

< *pásti* < *Pást* ~ *Pásit* hn. (Ugocsa, Borsod, Gömör vm.) + -i mn.-képző / *pást* 'pázsit; legelő, rét, gondozott füves terület' (TESz.) + -i mn.-képző. A rét mellett lakó neve (NySz.). M: (4.1.) származási hely.

Pászma

Pályi 1. 1415: Johanne *pazna*, jo. (DL. 96894).

< ? *pászma* 'fonalköteg' (TESz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Pázma** c. alatt. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Pásztor

Pályi 1. 1415: Stephano *paſtor*, jo. (DL. 96894);

Döge 2. [1445–1448]: Thomas *paſtor*, jo. (DL. 81193);

3. 1521: Stephanus *paſthor*, jo. (DL. 82582); **4.** 1521: Andreas *paſthor*, jo. (DL. 82582);

Szentgyörgy 5. 1450: Emericus *paſtor*, jo. (DL. 81193);

Harang 6. [1451–1461]: Stephanus *paſtor*, jo. (DL. 56691);

Gelénés 7. 1453: Emericus *paſtor*, jo. (DL. 81139);

Tét 8. 1459: Simone *Paſtohor* (!) dicto, jo. (DL. 55650); 1460: Symone *paſt[or]*, jo. (DL. 55673); 1460: Symone *paſtor*, jo. (DL. 55674); 1461: Simone *paſtor*, jo. (DL. 55686); **9.** 1459: Gregorio similiter *Paſtor*, jo. (DL. 55650);

Lelesz 10. [1460–1480]: Georgius *paſtor*, jo. (DL. 48185);

Ung vm.? 11. 1467: Dyonisius *paſthor*, jo. (DL. 45273); **12.** 1467: Paulus *paſthor*, jo. (DL. 45273);

Gút, Aba, Körtvélyes 13. 1470: Elia *paſtor*, jo. (DL. 17017); **14.** 1470: Johanne *paſtor*, jo. (DL. 17017); **15.** 1470: Paulo s[imiliter] *p[a]/[to]r*, jo. (DL. 17017); **16.** 1470: Dominico *paſtor*, jo. (DL. 17017);

Tagy 17. 1500: Benedicto *paſthor*, jo. (DL. 73536);

Pap 18. 1521: Thobias *Paſthor*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Thobias *paſtor*, jo. (DL. 26243); **19.** 1521: Blasius *paſthor*, inq. (DL. 82582); **20.** 1521: Petrus *Paſthor*, jo. (DL. 82582);

Meggyes 21. 1523: Clemente *Paſthor*, jo. (DL. 71174).

< *pásztor* 'állatokat őrző, legeltető személy' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. →

Ihász, Juhász, pastor.

Pataki

Nagyida 1. 1460/1461: Stephani *[pathakj]*, jo. (DL. 70910); 1460/1461: Stephani *pathakj*, jo. (DL. 15532);

Meggyes 2. 1523: Francisco *Pathakj*, jo. (DL. 71174); **3.** 1523: Thoma *Pathakj*, jo. (DL. 71174).

< *pataki* < *Patak* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 652–3) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Patkó

Döge 1. [1445–1448]: Valentinus *patko*, jo. (DL. 71193); 1449: Valentinus *patcho*, jo. (DL. 80968);

Szegegyház 2. [1490–1510]: Georgius *pathko*, jo. (DL. 82989);

Gút, Aba, Körtvélyes 3. 1470: Paulo *Pathko*, jo. (DL. 17017); **4.** 1470: Valentino *Pathko*, jo. (DL. 17017).

< *Pat* (~ *Pot*) r. vil. szn. (vö. ÁSzt. *Pot*, *Poth*) + *-kó* bec.-képző / *patkó* 'ló, öszvér patájára való vasalás' (TESz.). Utóbbi értelmezésben patkoló-kovács megnevezése lehetett (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Patkós**.

Patkós

Szamoszeg 1. 1415: Martino *pathkos*, jo. (DL. 96894).

< *patkós* vsz. 'patkolókovács' (vö. CsnSz.) v. 'vmilyen (a szokásostól eltérő) patkóval rendelkező személy'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Patkó**.

Patócs

Pályi 1. 1415: Clemente *pathoch*, jo. (DL. 96894).

< *Pat* (~ *Pot*) r. vil. szn. (vö. ÁSzt. *Pot*, *Poth*) + *-ócs* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Pátrohai

Döge 1. [1445–1448]: Stephanus *patrohj*, jo. (DL. 81193).

< *pátrohai* ~ *pátrohi* < *Pátroh* ~ *Pátroha* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 654) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pátrohi l. Pátrohai

Pattantyús

Szőlős 1. 1513: Alberto *patthanthyws*, jo. (DL. 86743).

< *pattantyús* 'lőveg, különösen ágyú készítője v. használója' (vö. TESz. *pattantyú*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Patvar

Hosszúmacs 1. 1451: Valentinus *pathwar*, jo. (DL. 14467).

< *patvar* 'rágalom, rágalmazás' (TESz.). Gyakran vitatkozó, veszekedő ember elnevezése lehetett. M: (1.1.) tulajdonság.

Pávás ?

Meggyes 1. 1523: Michaelé *Pawaz*, jo. (DL. 71174).

< ? *pávás* 'díszes tollú háziszármayassal kapcsolatos' (TESz. *páva*). Talán páváskodó természetre utaló metaforikus tulajdonságnév (vö. CsnSz.) v. pávát tartó v. pávatollat árusító elnevezése. M: ? (1.1.) tulajdonság / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Pázma

Az adatokat l. **Pászma** c. alatt.

< ? *Pázma* becenév < *Pázmán* r. vil. szn. rövidülése + *-a* bec.-képző (CsnSz.). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Páznádi

[Túr/Semjén] 1. 1468: Bartholomeus *paznadi*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Bartholomeus *pazmadj*, jo. (DL. 55872).

< *páznádi* < *Páznád* hn. (Krassó, Temes vm.) (CsHnMut. 655) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pécsi

Majtény 1. 1446: Petrus *Pechj*, jo. (DL. 13934);

Eszlár 2. [1460–1480]: Martini *pechj*, jo. (des) (DL. 56700).

< *pécsi* < *Pécs* hn. (Baranya vm.) v. *Pécs* városrész Váradon (Bihar vm.) (CsHnMut. 656, 851) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pelés

Túrtő 1. [1480–1500]: Barnabas *pelees* (!), jo. (DL. 56690).

< *pelés* 'mókushoz hasonló rágcsló állattal kapcsolatos' (vö. TESz. *pele*). Talán az állat birtoklója kapta a nevet. M: ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Pelsőc

Vinna 1. 1450: Johannis *pelfewcz*, jo. (DL. 14314).

< *Pelsőc* hn. (Gömör vm.) (CsHnMut. 658). M: (4.1.) származási hely. → **Pelsőci**.

Pelsőci

Olcsva 1. 1440: Benedicto *pelfelchj*, jo. (DL. 55201); 1440: Benedicto *perfelchj*, jo. (DL. 55194); 1447: Benedicto *pelfewchj*, jo. (DL. 55346).

< *pelsőci* ~ *pelsőci* < *Pelsőc* hn. (Gömör vm.) (CsHnMut. 658) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Pelsőc**.

Péntek

Pályi 1. 1415: Ladislao *pýchegh* [ɔ: pýntegh], jo. (DL. 96894); 1415: Ladislao *pentek*, jo. (DL. 96890);

Lök 2. 1424: Dominicum *penthek*, jo. (DL. 54380); **3.** 1525: condam Mathýas dýak pater ipsius Marci *Penthek* jo. (DL. 62463) → apja: Deák 26;

Szentgyörgy 4. [1445–1448]: Mathias *pentek*, jo. (DL. 81193); **5.** 1450: Emericus *penteg*, jo. (DL. 81193); **6.** 1450: Benedictus *pentek*, jo. (DL. 81193);

Pátróha 7. [1521–1526]: Ladislaus *pýnthek*, jo. (DL. 26243).

< *Péntek* ~ *Píntek* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzn. *Pentek*) / ? *péntek* 'a hétfővel kezdődő naptári hét ötödik napja' (ÉKsz.²). Utóbbi jelentésben esetleg születés idejére utaló eseménynév. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (5.2.) esemény.

Pentes

Szamosszeg 1. 1415: Petro *pentes*, jo. (DL. 96894);

< *Pentes* becenév < *Pantaleon* r. egyh. szn. *Penttele* változatának rövidülése + -s bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Pénzes

Nábrád 1. 1451: Michael *penzes*, fam., jo. (DL. 55490);

Bátor 2. 1500: Georgio *pezes* [ɔ: penzes], jo. (DL. 73536);

Kisvárdá 3. [1500–1520]: Stephanus *penzws*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!).

< *pénzes* 'gazdag' (NySz.). M: (3.4.) vagyoni helyzet.

Penyigei

Oroszi 1. 1446: Petrus *penýgeý*, jo. (DL. 13934).

< *penyigei* < *Penyige* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 659) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pércsi

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Benedicto *perchy*, jo. (DL. 17017).

< *pércsi* < *Pércs* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 659) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Perecsi

Dob 1. 1446: Johannes *perechý*, jo. (DL. 13934).

< *perecsi* < *Perecse* hn. (Zemplén, Abaúj vm.) (CsHnMut. 659) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Perény

Pályi 1. 1415: Paulo *peren*, jo. (DL. 96894).

< *Perény* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 660). M: (4.1.) származási hely. → **Perényi**.

Perényi

Pap 1. [1445–1448]: Albertus *perenyi*, jo. (DL. 81193); 1449: Albertus *pereni*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Albertus *perenyi*, jo. (DL. 82987); **2.** 1449: Stephanus *pereni*, jo. (DL. 81139);

Gyarmat 3. 1452: Matheo *pereni*, jo. (DL. 14584); **4.** 1459: Benedicto *perenyi*, jo. (DL. 55658a); 1459: Benedicto *perenyi*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Benedicto *pereni*, jo. (DL. 55661); 1459/1460: Benedicto *perenyi*, jo. (DL. 55660);

Karász 5. 1481: dominam Ewfemiam Relictam condam Pauli *perenyi*, no. (DL. 62348) = DEN 644; **6–7.** 1481: Michael *et Gregorium perenyi*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Perény 8–9. 1513: Gabrielis *et Stephani perenyi*, no. (DL. 86743); 1523: Gabriel *Perenyi*, no. (DL. 71174) = DEN 646.

< *perényi* < *Perény* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 660) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Perény**.

Peres

Lelesz 1. [1460–1480]: *peres* Katho, jo. (DL. 48185).

Bököny 2. [1490–1510]: Georgius *peres*, jo. (DL. 82989);

Buj 3. 1523: Paulo *peres* de horwath, off. (DL. 62449).

< *peres* (kizárólag a 3. név esetében) 'magánembernek v. a királynak, nádornak a jogi képviselője, procurator (prókátora), ügyvédje' (KER-TÉSZ 1938: 33) / 'perlekedő' (KÁLMÁN 1989⁴: 85) v. 'pertárs, perbeli ellenfél' (TESz. *per*¹). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonosság.

Perke ?

Oros 1. [1460–1480]: Ambrusius *perchee*, jo. (DL. 56700) (Kétszer!); **2.** [1460–1480]: Blasius *perchee*, jo. (DL. 56700).

< ? *Perke* becenév < *Perjámos* r. egyh./vil. szn. rövidülése + -ke bec.-képző (CsnSz.). Az özszeírásban a *ch* hangértéke [k] (l. pl. *Kereches* 'Kerekes'). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Perkedi

Bolt 1. 1525: Ladislao *perkedý* de Bolth ~ dicti Ladislai *perkedý*, no. (DL. 62463).

< *perkedi* < *Perked* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 661) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Perzselő

Szász 1. 1448: Blasius *perzelew*, civ. (DL. 55385).

< *perzselő* 'égető' (vö. TESz. *perzsel*). Vsz. írtásföldet művelés céljából felégető személy neve (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Pesti

Ung vm.? **1.** 1467: Johannes *pefihy*, jo. (DL. 45273);

Szászfalu 2. 1513: Gregorio *pefihy*, jo. (DL. 86743); **3.** 1513: Georgii (!) *pefihy*, jo. (DL. 86743);

Veréce 4. 1513: Johanne *pefihy*, jo. (DL. 86743);

Apafalva 5. 1513: Petro *pefihy*, jo. (DL. 86743).

< *pesti* < *Pest* hn. (Bács, Pest vm.) (CsHnMut. 662) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pete

Gyarmat 1. 1452: Thoma *pethe*, jo. (DL. 14584).

< *Pete* becenév < *Péter* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Peter*, *Pether*) rövidülése + *-e* bec.-képző (CsnSz.) v. (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Pete*, *Peteh*, *Pethe* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Péter

Ung vm.? **1.** 1467: Michael (?) *pether* (?), jo. (DL. 45273);

Salánk 2. 1509: Johanne *Pether*, jo. (DL. 71106);

Szászfalu 3. 1513: Anthonio *pether*, jo. (DL. 86743);

Gyula 4. 1513: Emerico *petther*, jo. (DL. 86743).

< *Péter* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Peter*, *Pether* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Pete**, **Péterdi**, **Péterfi**, **Petermann**, **Petes**, **Peticsk**, **Petkes**, **Pető**, **Petőlk**, **Petri**, **Petric**, **Petrovics**.

Péterdi

Váncsod 1–2. 1497/1757: Thoma et Benedicto *Petherdi*, jo. (DL. 10008);

< *péterdi* < *Péterd* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 663) + *-i* mn.-képző / *Péterd* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Peterd*) (< *Péter* r. egyh. szn. + *-d* bec.-képző) + *-i* patr.-képző. M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Péterfi

H. n. 1–2. 1497/1757: Joanne *Petherffj*, altero Joanne filio eiusdem, jo. (DL. 10008).

< *Péter* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Peter*, *Pether* stb.) + *-fi* 'fia' (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Petermann ?

Gyarmat 1. 1459: Andrea *peterman*, jo. (DL. 55658a), 1459: Andrea *petheren* (?), jo. (DL. 55658); 1459/1460: Andrea *peterman* ~ *peteriuan*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Andrea *peterjen* (!), jo. (DL. 55661).

< ? ném. *Petermann* szn. (< *Peter* szn. + *-mann* patr.-képző) (BAHLOW 378, DudenFn. 504). A kérdéses és rontott alakok bizonytalanná teszik a magyarázatot. M: ném. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Petes

Kér 1. 1430: Ladislaum *Petes* de Keer, no. (DL. 80289);

Salánk 2. 1509: Benedicto *Pethes*, jo. (DL. 71106).

< *Petes* becenév < *Péter* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Peter*, *Pether* stb.) rövidülése + *-s* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Peticsk

Kelecsény 1. 1476: Stephano *petjch*, jo. (DL. 17783).

< *Peticsk* becenév < *Petics* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Petich*) + *-k* bec.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Petkes

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Blasius dictus *Pethkes*, fam. (DL. 48256).

< *Petkes* becenév < *Péter* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Peter*, *Pether* stb.) rövidülése + *-kes* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Pető

Nagy Mihály 1. 1450: Georgii *Pethew*, jo. (DL. 14314);

Hatház 2. 1451: Valentinus *pethew*, jo. (DL. 14467);

Tunyog, Györgyteleke és Nagykező 3. 1452: Andrea *petew*, jo. (DL. 55498); **4.** 1452: Johanne *petew*, jo. (DL. 55498);

Márok 5. 1453: Blasius *petew*, jo. (DL. 81139);

6. 1453: Sthanislaus *petew*, jo. (DL. 81139);

Ung vm.? **7.** 1467: Thomas *pethew*, jo. (DL. 45273);

Nyíregyháza 8. 1469: Demetrio *pethew*, pop., fam. (DL. 55892);

Halmi 9. 1478: Matheo *Petheo*, jo. (DL. 70985);

Kökényesd 10–13. 1478: Michael, Ambrosio, Paulo et Alberto *pethee* dictos, jo. (DL. 70985);

Pátróha 14. [1480–1500]: Johannes *pethew*, jo. (DL. 83021); **15.** 1521: Martinus *pethew*, jo.

(DL. 82582); **16.** 1521: Andreas *pethew*, jo. (DL. 82582); **17.** 1521: Blasius *pethew*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Blasius *pethew*, jo. (DL. 26243); **18.** 1521: Matheus *pethew*, inq. (DL. 82582);

Salánk 19. 1509: Mathia *Pethew*, jo. (DL. 71106); **20.** 1509: Laurentio *Pethew*, jo. (DL. 71106); **21.** 1509: Paulo *Pethew*, jo. (DL. 71106); **22.** 1509: altero Blasio *Pethwe*, jo. (DL. 71106);

Apafalva 23. 1513: Demetrio *pethew*, jo. (DL. 86743);

Nagyszekeres 24. 1515: Philippus *pethew*, jo. (DL. 82440);

Kisvárdá 225. 1521: Joannes *Peth[ew?]*, jo. (DL. 82582).

< *Pető* becenév < *Péter* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Peter*, *Pether* stb.) rövidülése + -ő bec.-képző (CsnSz.) v. r. egyh. szn. (ÁSznt. *Petheu*, *Peteu*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Petők

Dománhida 1. 1500: Valentino *pethewk*, jo. (DL. 73536).

< *Pető*k becenév < *Péter* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Peter*, *Pether* stb.) rövidülése + -ők bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Petri

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 1–2. 1452: Johanne, Demetrio *Petri*, jo. (DL. 55498);

Kálló 3. [1460–1480]: Blasius *petri*, jo. (DL. 56700);

Dobos 4. 1481: Valentinus *pethrj* de dobos, hr. (DL. 62348).

< *petri* < *Petri* hn. (Bihar, Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 667) + ? -i mn.-képző / ? *Péter* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Peter*, *Pether* stb.) + -i patr.-képző. M: (4.1.) származási hely / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Petricks

Gyarmat 1–2. 1452: Ambrosio et Benedicto *petrých*, jo. (DL. 14584).

< *Petricks* becenév < *Péter* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Peter*, *Pether* stb.) rövidülése + -cs bec.-képző v. r. egyh. szn. (ÁSznt. *Petrich*). A szláv eredeztetés (szl. *Petrič*) a település magyar jellege miatt kevésbé valószínű. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Petrovics

Tarna 1. 1450: Iwan *Pethronicz* [ɔ: Pethrovicz], jo. (DL. 14314).

< rusz. *Петро* 'Péter' + -ов patr.-képző v. szl. *Petr* 'Péter' + -ovič patr.-képző (MIZSER 2007: 82; KNIEZSA 2003²: 329). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Péter**.

Pike

Bolt 1. [1435–1439]: Nicolaus *pýke* de Bolth, no. (DL. 56710);

Eszeny 2. 1445: Blasius *pýke* de Ezen, no. (DF. 105272); **3.** 1494: Ladislai filii condam Andree filii olim Blasii *pýke* de kýfezen ~ Ladislai *pýke*, no. (46271).

< ? *Pika* r. vil. szn. (ÁSznt. *Pika*, *Pica*) / ? *pika* 'hosszú nyelvű, szűrő fegyver' (TESz.) hangrendileg illeszkedett alakja. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Pilátus ?

Nagymihály 1. 1450: Mathei *pýlathus* (?), jo. (DL. 14314).

< *Pilátus* szn. (< *Pontius Pilatus* nevéből) (MELICH 1904: 44). Feltehetően olyan személy neve, aki a bibliai Pilátushoz hasonlóan a felelősséget elhárítja magától. A CsnSz. apanévi magyarázata nem fogadható el, mivel szn.-i használatára nem került elő adat. M: (1.1.) tulajdonság.

Pilés

Pályi 1. 1415: Sebastiano *pýles*, jo. (DL. 96894).

< ? *pilis* ~ *pilés* 'papok fején kiborotvált kis kerek rész; tonzúra' (NySz., TESz. *pilis*) v. (kevésbé vsz.) 'kenyér vége, gyürke' (vö. ÚMTsz. *pilis*, *pille*). Előbbi esetben kopaszságra, utóbbi jelentésben pedig esetleg étkezési szokásra utaló tulajdonságnév. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Pilis l. Pilés

Pilisi

Vállaj 1. 1475: Clemente *piliſj*, fam., jo. (DL. 17730).

< *pilisi* < *Pilis* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 670) v. *Pilis* vm. + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pinkóci

Ung vm. ? 1. 1467: Georgius *pynkochy*, jo. (DL. 45273).

< *pinkóci* < *Pinkóc* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 671) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Píntek l. Péntek

Pintes

Kér 1. [1460–1480]: Elias *pinthes*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Elias *penthes*, jo. (DL. 56696);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Lucas *pinches*, jo. (DL. 55872); **3.** 1468: Benedictus *pínthees*, jo. (DL.

55872); **4.** [1468 u.]: Johannes *pinthes*, jo. (DL. 55872).

< *pintes* 'a pinnel, egyfajta régi űrmértékkel kapcsolatos' (TESz. *pint*). Vsz. az eszköz készítőjének, használójának v. tulajdonosának a megnevezése volt a névadás alapja (vö. CsnSz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Pipis

Szegegyház 1. [1450–1470]: Georgius *pipys*, jo. (DL. 56701).

< *pipis* 'pacsirta' (TESz.). A magyarázatot gyengíti, hogy a fenti jelentésre csak 1560-ból van adatunk, ez egyben a szó első előfordulása is (l. TESz.). Vsz. (fecsegő természetre utaló) metaforikus tulajdonságnév lehetett, de a madarat tartó személy is megkaphatta ezt a nevet. M: (1.1.) tulajdonság / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Pipó

Ung vm. ? 1. 1467: Blasius *pypo*, jo. (DL. 45273); **2.** 1467: Fabianus *pypo*, jo. (DL. 45273);

Geszteréd 3. [1490–1510]: Benedictus *pipo*, jo. (DL. 82989).

< ? *Pipó* vil./egyh. szn. (CsnSz.). A név magyarázatát gyengíti, hogy *Ozorai Pipo* (*Filippo Scolari*) nevén kívül nem került elő adat a névalakra. M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Piros

Pátroha 1. [1500–1520]: gergel *pýrus*, jo. (DL. 83022);

Tagy 2. 1500: Demetrio *pýroz*, jo. (DL. 73536);

Szászfalu 3. 1513: Barla *Pyros*, jo. (DL. 86743).

< *piros* 'a bőrön áttetsző vértől vöröses arcú, testü ember' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Pisár

Nagyrozsály 1. 1509: Paulo *Pysal*, jo. (DL. 71106).

< szl. ? *pisár* ~ *pisál* 'írnok' (SzlovSz.). M: szl. ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Pisialk?

Nagykaraszló 1. 1509: Francisco *Pysyalk*, jo. (DL. 71106).

< ism. M: ism.

Pitman

Szászfalu 1. 1450: Nicolaus *pythman*, jo. (DL. 70896);

Szőlős 2. 1513: Johanne *pythman*, jo. (DL. 86743).

< ném. *Pitmann* szn. (GOTTSCHALD 195; DudenFn. 509). M: ném. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Pivko

Vinna 1. 1450: Mathias *Pjyhko*, jo. (DL. 14314);

2. 1450: Fabiani *pjwko*, jo. (DL. 14314).

< szl. *pivko* vsz. 'serföző' (MIZSER 2000: 33).

M: szl. ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Pocok

Apafalva 1. 1523: Luca *Poczok*, jo. (DL. 71174).

< *pocok* 'az egérhez hasonló rágszáló állat' (TESz.). Vsz. kis termetre utaló metaforikus elnevezés (vö. CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Pócs

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Georgius dictus *pooch*, jo. (DL. 48256);

Amac 2. 1446: Relicta Jacobi *Poch*, jo. (DL. 13934);

Gút, Aba, Körtvélyes 3. 1470: Matheo *Pocz*, jo. (DL. 17017);

Kisvárdá 4. 1521: Anthonius *polch*, jo. (DL. 82582); **5.** 1521: Benedictus *polch*, jo. (DL. 82582).

< *Pócs* ~ (ritkán) *Polcs* becenév < *Pál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Pal*, *Paul*) lat. *Paulus* névalakra visszamenő előzményének a rövidülése + -cs bec.-képző (vö. CsnSz.) v. *Pócs* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Poch*, *Pouch*) / *Pócs* ~ *Polcs* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 674). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Pál, Pócsi**.

Pócsa

Zajta 1. 1509: Luca *Pocha*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Gregorio similiter *Pocha*, jo. (DL. 71106).

< *Pócsa* becenév < *Pál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Pal*) lat. *Paulus* névalakra visszamenő előzményének a rövidülése + -csa bec.-képző (CsnSz.) v. *Pócsa* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Pocha*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Pál**.

Pocsaji

Kisnamény? 1. 1481: Anthonii *pochaj* de Namen, no. (DL. 62348);

Tas 2. [1521–1526]: Andreas *pochaj*, jo. (DL. 26243).

< *pocsaji* < *Pocsaj* hn. (Abaúj, Bihar vm.) (CsHnMut. 674) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Pócsi

Bélték 1. [1430–1450]: Stephanus *Polchi*, jo. (DL. 56693);

Kérsenjén 2. [1460–1480]: Benedicto *pholchy*, jo. (DL. 56695); **3.** [1460–1480]: Gregorius *polchj*, jo. (DL. 56696);

Vállaj 4. 1475: altero Clemente *polchj*, fam., jo. (DL. 17730).

< *pócsi* ~ *polcsi* < *Pócs* ~ *Polcs* (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 674) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Pócs**.

Pogácsás

Salánk 1. 1509: Simone *Pogachas*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Emerico similiter *Pogachas*, jo. (DL. 71106);

Apafalva 3. 1523: Petro *Pogachas*, jo. (DL. 71174).

< *pogácsás* 'omlós, kerek, apróbb süteményt v. kovásztalan kenyeret, lepényt készítő pék' (TESz., OklSz., NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Pogány

Pályi 1. 1415: Nicolao *pagan*, jo. (DL. 96894);

Bököny 2. [1490–1510]: Valentini *pogan*, jo. (DL. 82989);

Szamoszeg 3. [1521–1526]: Paulus *poghan*, jo. (DL. 26243).

< *pogány* 'nem keresztény ember' v. 'műveletlen, vad' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Pohárnok

Tokaj, Tállya és Regéc 1. 1464: Stephano *poharnok*, cast. (DL. 55769);

Szőlős 2. 1513: Petro *poharnok*, jo. (DL. 86743).

< *pohárnok* 'királyi, főúri udvarban az a személy, akire az italok gondja van bízva' (TESz.). Jobbágy esetében inkább egy pohárnokkal való kapcsolat lehet a névadás alapja. M: (3.2.) méltóság, tiszttség / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Póka

Kisvárdá 1. [1445–1448]: *pokane* (!), jo. (DL. 81193); 1449: *Pokane*, jo. (DL. 81139);

Hosszúmacs 2. 1451: Ladislaus *poka*, jo. (DL. 14467);

Oros 3. [1460–1480]: Demetrius *poca*, jo. (DL. 56700);

Csécs 4. 1460/1461: Thome *Poka*, jo. (DL. 70910);

Karász 5. 1481: Valentinum *poka*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Szőlős 6. 1513: Cristiano *poka*, jo. (DL. 86743);

Királyháza 7. 1513: Georgio *poka*, jo. (DL. 86743).

< *Póka* becenév < *Pál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Pal*, *Paul*) lat. *Paulus* névalakra visszamenő előzményének a rövidülése + -ka bec.-képző (CsnSz.) v. *Póka* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Pauka*, *Pouka*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Pál**.

Pokol

Döge 1. [1445–1448]: Lucas *pocol*, jo. (DL. 81193); 1449: Lucas *pocol*, jo. (DL. 80968); **2.** 1521: Helena relicta Johannis *pokol* ~ Helenam *pokol*, jo. (DL. 82582);

Kisvárdá 3. 1453: Lucas *pochol*, jo. (DL. 80968) =? Pokol 1;

Laskod 4. [1460–1480]: Lucas *pocol*, jo. (DL. 56692);

Derecske 5. 1518: Philippo *pokol*, jo. (DL. 97664).

< *pokol* 'ellenséges, gonosz' (TESz.), 'bősz, komor, mogorva' (KÁLMÁN 1989⁴: 86). Esetlegesen az *ördög és pokol* szerkezetből rövidült szavajárás név. M: (1.1.) tulajdonság / (1.2.) szavajárás.

Polcs l. Pócs

Polcsi l. Pócsi

Polgár

Tarna 1. 1450: Paulus *polgar*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Dempke *polgar*, jo. (DL. 14314);

Gyarmat 3. 1459: Thoma *polgar*, jo. (DL. 55658a); 1459: Thoma *Bolgar* [o: Polgar], jo. (DL. 55658); 1459/1460: Thoma *polgar*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Thoma *polgar*, jo. (DL. 55661);

Panyola 4. [1460–1480]: Gregorius *polgar*, jo. (DL. 56696);

[Túr/Semjén] 5. 1468: Nicolai Iudicis *polgar* dicti ~ Nicolaus *Polgar*, jud. (DL. 55872); [1468 u.]: Nicolaus *polgar*, jo. (DL. 55872);

Túr 6. 1475: Georgio *polgar*, (DL. 17698);

Gyula 7. 1513: Gregorio *polgar*, jo. (DL. 86743);

Színerváralja 8. 1513: Michaelae *polgar*, jo. (DL. 86743) =? 11;

Kereki 9. 1518: Ladislaus *polgar*, jo. (DL. 97664) → fia: Polgár 10; **10.** 1518: Francisco *polgar* filio eiusdem, jo. (DL. 97664) → apja: Polgár 9;

Meggyes 11. 1523: Michaelae *Polgar*, jo. (DL. 71174) =? 8.

< *polgár* 'valamely vár, város (teljes jogú) lakosa' v. ? 'esküdt' (TESz.). M: (3.3.) társadalmi helyzet.

Pólik

Márok 1. 1521: Demetrius *poljkd* (!), jo. (DL. 82582); **2.** 1521: Nicolaus *polyk*, jo. (DL. 82582).

< *Pólik* becenév < *Pál* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Pal*, *Paul*) + -ik szl. eredetű bec.-képző (vö. *Danik*, *Ersik* – KNEZSA 2003²: 286). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Pál**.

Polyhos

Kisvárdá 1. 1521: Gregorius *polhos*, jo. (DL. 82582).

< *polyhos* 'finom, puha <szörzetű>'. A *pehely* szó veláris hangrendű párjából keletkezett (vö. TESz. *polyh* a *pehely* c. a.). M: (1.1.) tulajdonság.

Poncsa

Meggyes 1. 1523: Stephano *Poncha*, jo. (DL. 71174).

< ? *Poncs* r. vil. szn. (ÁSznt. *Ponch*, *Punch*) + -a bec.-képző v. *Pongrác* r. egyh. szn. rövidülése + -csa bec.-képző. M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Pongrác**.

Pongrác

Lítke 1. [1450 k.]: Andreas *pongrrach*, jo. (DL. 82987);

Prügy 2. 1477/1718: Johannes (!) *Pangracz*, jo. (DL. 16955);

Besenyőd 3. 1478/XVIII. sz.: Petrus *Pongracz* [de Befenyőd], hr. (DL. 75464).

< *Pongrác* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Pongrrach*, *Pangrrach*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Poncsa**.

Popa

Nagy Mihály 1. 1450: Michaelis *popa* (?), jo. (DL. 14314).

< ? szl. *pop* 'pap' (SzlovSz.) + -a szl. bec.-képző 'papocska, kispap'. M: szl. (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás. → **Pap**, **Popko**.

Popko

Nagy Mihály 1. 1450: relicte *popka*, jo. (DL. 14314); 2. 1450: Jacobi sponsis *popkone*, jo. (DL. 14314).

< szl. *pop* 'pap' (SzlovSz.) + -ko szl. bec.-képző 'papocska, kispap'. M: szl. (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás. → **Pap**, **Popa**.

Pór

Napkor 1. [1460–1480]: Michel (!) *por*, jo. (DL. 56700);

Bátor 2. 1500: Gregorio *poor*, jo. (DL. 73536).

< *pór* 'paraszt, földműves' v. 'köznépi, nem nemes személy' (TESz.). M: (3.3.) társadalmi helyzet.

Porcs

Hort 1. [1459–1461]: Blasii *porch*, no. (DL. 56688).

< *Porcs* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Porch*, *Purch*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Pordágyi

Tokaj 1. 1456: Egregius Paulum *Pordagy*, cast. (DL. 15063).

< *pordágyi* < *Pordágy* ~ *Pordány* hn. (Csanád, Temes vm.) (CsHnMut. 681) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Porkoláb

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Petrus *porcolab*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *porcolab*, jo. (DL. 81139);

Vinna 2. 1450: Stephani *Porkolab*, jo. (DL. 14314);

Tét 3–4. 1459: Demetrio *Porkolab*, Stephano filio eiusdem, jo. (DL. 55650); 1460: Demetrio *porkolab*, jo. (DL. 55673); 1460: Demetrio *porkolab*, jo. (DL. 55674); 1461: Demetrio *porkolab*, jo. (DL. 55686); 5–6. 1460: Ladislao et Thoma *porkolab*, jo. (DL. 55673); 1460: Ladislao, Thoma *porkolab*, jo. (DL. 55674); 1461: Ladislao et Thoma *Porkolab*, jo. (DL. 55686);

Nagyida 7. 1460/1461: Clementis *Porkolab*, jo. (DL. 70910);

Őszödfalva 8. 1478: Andrean *Porkolab* de Evzedfalwa, jud. no. (DL. 70985);

H. n. 9. 1481: Ladislaus *porkolab*, proc. (DL. 56111).

< *porkoláb* 'várnagy, várparancsnok' (OkISz., TESz.). Jobbágy esetében vsz. egy porkolábbal való vmilyen kapcsolat lehet a névadás alapja. M: (3.2.) méltóság, tisztség / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Pósa

Lelesz 1. [1460–1480]: Mychale *poſſa*, jo. (DL. 48185);

H. n. 2. 1463: Gregorio *poſa*, jo. (DL. 15882);

Salánk 3. 1509: Michaelae *Posa*, jo. (DL. 71106);

Ártánd 4. 1518: Andree *poſa*, jo. (DL. 97664);

Döge 5. 1521: Benedictus *poſa*, jo. (DL. 82582).

< *Pósa* becenév < *Pál* r. egyh. szn. rövidülése + -sa bec.-képző (CsnSz.) v. *Pósa* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Posa*, *Pousa* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Pál**.

Pozsony

Bereg vm. 1. [1435–1436]: domina coniunx Johannis dicti *poſon*, jo. (DL. 48256).

< *Pozsony* r. vil. szn. (ÁSznt. *Poson*, *Posun*, *Pusun*) / ? *Pozsony* hn. (Pozsony vm.) v. 'Pozsony megye'. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / ? (4.1.) származási hely.

Pótor ?

Halmi 1. 1478: Martino *P[o]thor*, jo. (DL. 70985).

< ? *Pótor* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSzt. *Potur*). M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Potos

Karász 1–2. 1481: Johannem et Franciscum *pothos*, fam. ign., jo. (DL. 62348).

< *Pót* ~ *Pot* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Pot*, *Poth*, *Pouth*) + *-os* bec.-képző (ÁSzt. *Potus*, a képzőre l. KÁLMÁN 1989⁴: 64). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Prépost

Pap 1. 1521: Mathias *preposih*, jo. (DL. 82582).

< *prépost* 'katolikus papi előjáró' (TESz.). M: (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Princ

Szászfalu 1. 1450: Blasius *pýncz* [ɔ: prýncz], jo. (DL. 70896); **2.** 1450: Stephani *prencz* ~ *preencz*, jo. (DL. 70896).

< ném. *Prinz* 'herceg, fejedelem' (DudenFn. 518). M: ? ném. (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás / (1.1.) tulajdonság. → **Herceg**.

Proszko

Méhtelek 1. 1509: Dionisio *Prozko*, jo. (DL. 71106).

< ? szl. *proso* 'köles' (SzlovSz.) + szl. *-ko* bec.-képző. M: ? szl. (1.1.) tulajdonság.

Púpos

Kálonga 1. [1445–1448]: Franciscus *pupos*, jo. (DL. 81193) = EGY 61.

< *púpos* 'púpos, gömnyedt hátú' (Oklsz., vö. TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Puska

Nábrád 1. 1451: Alberto *pufka* (!), fam., jo. (DL. 55490).

< *puska* 'egyfajta kézi tűzfegyver' (TESz.). A csn. a *puskagyártó* név (vö. Oklsz.) rövidülésével jöhetett létre, de a tárgyat birtokló személy is kaphatta. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Putnoki

Sima 1. [1460–1480]: Vincencius *Putnachy*, jo. (DL. 56700).

< *putmaki* < *Putnok* hn. (Gömör vm.) (CsHnMut. 694) + *-i* mn.-képző. Az összeírásban a *ch* [k] hangértékű is lehet (vö. pl. *Kereches* 'Kerekes'). M: (4.1.) származási hely.

Püspök

Kálonga 1. 1449: Petrus *pifpec*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Petrus *pw/pwk*, jo. (DL. 82987);

Szamosszeg 2. [1521–1526]: Martinus *pýfpek*, jo. (DL. 26243).

< *püspök* 'magas egyházi méltóság'. A névadás alapja vmilyen (jobbágyi, szolgálati, rokoni, szomszédi stb.) kapcsolat lehet egy püspökkel. 1549-ben a [Molnári] család egyik tagja *Pyspek* nevet visel, nagybátyja vagy testvére után, aki győri püspök volt (CsnSz.). M: (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

R

Rabota

Nagyida **1.** 1460/1461: Stephani *Rabotha*, jo. (DL. 70910).

< szl. *rabota* 'munka' (vö. NySz.). Talán dolgos ember elnevezése volt. M: ? szl. (1.1.) tulajdonság.

Rác

Pályi **1.** 1415: Alberto filio Nicolai *Rach*, jo. (DL. 96894);

Szegegyház **2.** [1450–1470]: Johannes *Raacz*, jo. (DL. 56701);

Márok **3.** 1453: Nicolaus *rach*, jo. (DL. 81139);

[Túr/Semjén] **4.** 1468: Matheus *Rach*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Mathyas *Rach*, jo. (DL. 55872);

Salánk **5.** 1509: Antonio *Raacz*, jo. (DL. 71106); **6.** 1509: Benedicto *Raacz*, jo. (DL. 71106).

< *rác* 'szerb nemzetiségű' v. 'szerbekkel kapcsolatos, rájuk vonatkozó' (TESz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / ? (1.1.) tulajdonság.

Rád

Ádám **1.** 1518: Blasio *Raad*, jo. (DL. 97664).

< *Rád* r. vil. szn. (ÁSznt. *Raad*, *Rad*, *Radh*) / *Rád* hn. (Szabolcs, Zemplén, Ung, Abaúj vm.) (CsHnMut. 699). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Rádi**.

Rádai

Királyháza **1.** 1513: Alberto *Raday*, jo. (DL. 86743).

< *rádai* < *Ráda* hn. (Pest vm.) (CsHnMut. 699) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Rádi

Lítke? **1.** 1470: Johanni (!) *Radi*, jo. (DL. 81716).

< *rádi* < *Rád* hn. (Szabolcs, Zemplén, Ung, Abaúj vm.) (CsHnMut. 699) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Rád**.

Radics

Szegegyház **1.** [1490–1510]: Ladislaus *Radých*, jo. (DL. 82989).

< *Radics* (igen ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Radich*, *Radic*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Radó

Kisvárdá **1.** [1445–1448]: Jacobus *rado*, jo. (DL. 81193); 1449: Jacobus *rado*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Jacobus *rado*, jo. (DL. 82987); **2.** [1450 k.]: Nicolaus *rado*, jo. (DL. 82987).

< *Radó* r. vil. szn. (ÁSznt. *Rado*) v. a *Radiszló* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Radislou* stb.) v. *Radován* ~ *Radván* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Radouan*, *Raduan*) rövidülése + -ó bec.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Radojko

Szegegyház **1.** [1450–1470]: *Radonko* (!) [ɔ: Radoyko], jo. (DL. 56701).

< szerb-horv. *Radojko* becenév (< szl. *Radomir*, *Radoslav* becézett alakja) (Prosv. 365). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Radován

Acsád **1.** [1450–1470]: Augustinus *Radowan*, jo. (DL. 56701).

A további adatot l. **Radván** c. alatt.

< *Radován* ~ *Radván* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Radouan*, *Raduan* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Radván

[Sámson] **1.** [1490–1510]: domus Ladislai *Radwan*, jo. (des) (DL. 82989).

< *Radován* ~ *Radván* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Radouan*, *Raduan* stb.) / *Radvány* hn. (Bihar, Zemplén, Abaúj vm.) (CsHnMut. 701). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Radován**.

Rajták

Vinna **1.** 1450: relicta Ladislai *Raythak*, jo. (DL. 14314).

< ? szl. *Rajšiak* (~ *Rajták?*) 'paradicsom, éden' (SSJ. 3: 691). M: ism.

Rákos

Salánk **1.** 1509: Petro *Rakos*, jo. (DL. 71106).

< *rákos* 'rákász' (CsnSz., OklSz.) / *Rákos* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 703). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (4.1.) származási hely.

Ramocsa

Szeretva **1.** 1450: Dyonisio *Ramocha* filio Ladislai de Zerethwa, no. (DL. 55462);

Oros **2.** [1460–1480]: Blasius *ramocha*, jo. (DL. 56700) (Kétszer!);

< *Ramocsa* (ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Ramacha*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Rasod

Nagyrozsály **1.** 1509: [...] *Rasod*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Petro *Rasod*, jo. (DL. 71106);

3. 1509: Martino similiter *Rasod*, jo. (DL. 71106).

< ism. M: ism.

Ráti

Ung vm.? 1. 1467: Andreas *Rathj*, jo. (DL. 45273).

< *ráti* < *Rát* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 705) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ravasz

Szinérváralja 1. 1513: Michael *Rawaz*, jo. (DL. 86743); 2. 1513: Blasio similiter *Rawaz*, jo. (DL. 86743).

< *ravasz* 'furfangos, fortélyos, eszes ember' v. 'róka' (NySz., OklSz.) / *Ravasz* r. vil. szn. (ÁSznt. *Rovaz*, *Rouoz*, *Ruos* stb.). Esetleg a *Ravaszfogó*, *Ravaszverő* név rövidülése vagy metaforikus tulajdonságnév (vö. CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Ravaszos**, **Róka**.

Ravaszos

Kisvárd 1. 1521: Gregorius *Rawazos*, jo. (DL. 82582).

< *ravaszos* 'rókás' (vö. NySz., TESz.). Talán a *ravaszfogó*, *ravaszverő* foglalkozásnevek szinonimája (vö. CsnSz. *Ravasz*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Ravasz**, **Róka**.

Réde

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Nicolaus *rede*, jo. (DL. 81193);

Vállaj 2. 1500: Andrea *Redee*, jo. (DL. 73536);

Apafalva 3. 1523: Thoma *Rede*, jo. (DL. 71174).

< *Réde* r. vil. szn. (ÁSznt. *Rede*) / *Réde* hn. (Héves, Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 707). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Regéc

Ólcsva 1. 1440: Ladislao *Regech*, jo. (DL. 55194); 1440: Ladislao *Regech*, jo. (DL. 55201);

1447: Ladislao *Regech*, jo. (DL. 55346).

< *Regéc* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 707). M: (4.1.) származási hely.

Reme ?

Laskod 1. 1463: Emerico *Reme*, jo. (DL. 55762) =? Rényi 1.

< ? *Reme* r. vil. szn. (ÁSznt. *Rema*). A magyarázat nagyon bizonytalan. Az íráshiba sem zárható ki. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Remete ?

Újfalva 1. 1459: Simone *remeteh* (?), jo. (DL. 55650).

< *remete* 'a világtól elvonulva élő személy' (TESz.) v. 'zárkózott, magának élő ember' (KÁLMÁN 1989⁴: 85). M: (1.1.) tulajdonság.

Rényei ?

Laskod 1. [1460–1480]: Emericus *reue(j?)*, jo. (DL. 56692); [1460–1480]: Emericus *reuej* ~ *renej*, jo. (DL. 56692) =? Reme 1.

< *rényi* < *Rénye* hn. (? vm.) + -i mn.-képző v. ? 'Rajna-vidéki' (vö. **Rényes**). Az olvasat bizonytalan. M: ? (4.1.) származási hely.

Rényes

Ricse 1. 1521: Emericus *Renjyes*, jo. (DL. 82582); 2. [1521–1526]: Relicta Emerici *renjyes*, jo. (DL. 26243) → férje: 1.

< *rényes* ~ *rénes* 'Rajna-vidéki' (TESz.). M: (4.1.) származási hely.

Res

Kisvárd 1. [1445–1448]: Clemens *res*, jo. (DL. 81193); 1449: Clemens *res*, jo. (DL. 81139).

< ? *Res* (? *Rés* ~ ? *Réz*) r. vil. szn. (ÁSznt. *Resu*, *Rese*). A TESz. a *rés* 'nyílás, hézag' köznév alá vonja az említett Árpád-kori neveket, de a hangjelölés bizonytalansága miatt az olvasat kérdéses (l. még *rez*, *réz*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Resovics

Oroszka 1. 1450: Joannes *Refowjicz*, jo. (DL. 14314).

< szl. *Rešovič* szn. < szerb-horv. *Rešo* + -ovič szl. patr.-képző (KNIEZSA 2003²: 329; Prosv. 373). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Részezes

Lelesz 1. [1460–1480]: Mathe *rezeges*, jo. (DL. 48185).

< *részezes* 'iszákos' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Révész

Pátroha 1. 1521: Georgius *Rewez* Armentarius, inq. (DL. 82582);

Szamosszeg 2. [1521–1526]: Mathias *Rjwyz*, jo. (DL. 26243);

Krassó 3. 1523: Gasparo *Riuis*, jo. (DL. 71174).

< *révész* 'utasoknak folyó v. tó túlsó partjára csónakon, kompon való átszállításával foglalkozó személy' (ÉKsz.², OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Ribanc

Nyék 1. 1425: Michael *Ribanch* (!), jo. (DL. 11647).

< ? *ribanc* 'rongyos' v. 'szétmarcangolt' v. (kéőbb) 'hitvány, semmirekellő' (TESz., NySz. *ri-*

báncos). A magyarázat nagyon bizonytalan, mert a szóra csak XVIII. századi adatok kerültek elő (vö. EWUng.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Ricse

Rozsály 1. 1449: Ladislaus *riche*, jo. (DL. 81139).

< *Ricse* hn. (Sztámár, Zemplén, Ung vm.) (CsHnMut. 713). M: (4.1.) származási hely.

Rigó

Kálló 1. [1460–1480]: Stephani *Rigo*, jo. (DL. 56700);

Derzs 2–3. 1462/1469: Blasium et Stephanum *Rygo* dictos, jo. (DL. 55899); 1462: Blasium et Stephanum *Rygo* dictos, jo. (DL. 55719);

Hugyaj 4. 1525: Thoma *rygo*, iud. (DL. 62463).

< *rigó* 'fekete- v. sárgarigó' (TESz.). A név alapja sokféle tulajdonságra (pl. daloskedvű, fűtyörésző személyre, hajszínre) utaló metaforikus elnevezés (vö. CsnSz.) lehet, de esetlegesen a madarat tartó személy is megkaphatta ezt a nevet. M: (1.1.) tulajdonság / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Rigós**.

Rigós

Meggyes 1. 1523: Gregorio *Rygos*, jo. (DL. 71174).
< *rigós* 'fekete- v. sárgarigóval kapcsolatos' (vö. TESz. *rigó*). M: ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Rigó**.

Rikalf

Tarkő 1. 1463: Symon *Rykalph* de Tharkew, no. (DL. 15882) = Rikalfi 1.

< *Rikalf* r. vil. szn. (ÁSznt. *Rikalf*, *Ricolfus*, *Rikalfus*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Rikalfi**.

Rikalfi

[Tarkő] 1. 1463: Symonem *Rykalphj*, no. (DL. 15882) = Rikalf 1.

< *Rikalf* r. vil. szn. (ÁSznt. *Rikalf*, *Ricolfus*, *Rikalfus*) + *-i* patr.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Rikalf**.

Rizsthordó

Apafálva 1. 1523: Johanne *Risthordo* (!), jo. (DL. 71174).

< *rizsthordó* ? 'rizzsel kereskedő, rizst szállító'. (l. TESz. *rizs*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Rohmann

Szászfalu 1. 1450: Benedictus *Rohman*, jo. (DL. 70896).

< ném. *Rohmann* szn. (< *Rodemann* v. *Roman* szn. + *-mann* patr.-képző) (BAHLOW 429, 431; DudenFn. 552). M: ném. ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Román**.

Rohod

Nagyfalu 1. [1459–1461]: Symonis *rohod*, no. (DL. 56688).

< *Rohod* hn. (Sztámár vm.) (CsHnMut. 714). M: (4.1.) származási hely. → **Rohodi**.

Rohodi

Pap 1. [1445–1448]: Johannes *rohodj*, jo. (DL. 81193); **2.** [1450 k.]: Nicolaus *rohodj*, jo. (DL. 82987);

Tas 3. [1521–1526]: Stephani *Rohodi*, jo. (DL. 26243).

< *rohodj* < *Rohod* hn. (Sztámár vm.) (CsHnMut. 714) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Rohod**.

Rohozs

Sztára 1. 1450: Blasius *Rohoz*, jo. (DL. 14314).

< szl. *rohož* 'gyékény' (SzlovSz.). Talán gyékényszövő elnevezése. M: szl. ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Róka

Magyarveresmart 1. 1513: Georgio *Roka*, jo. (DL. 86743).

< *róka* 'bozontos farkú, nyúlánk testű ragadozó állat' (TESz.). A csn. sokféle indíték alapján keletkezhetett: például rókavadász v. szűcs neve; vmilyen tulajdonságra (vörös hajra, ravasz természetre) (CsnSz.) v. vmilyen eseményre utaló elnevezés. M: (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.2.) esemény. → **Ravaszs**, **Ravaszos**.

Román

Sásvár 1. 1478: Emericus *Rohman* [de eadem Salfvar], no. (DL. 70985);

Gödénhaza 2. 1478: [ø] *Roman* dictus [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985).

< *Román* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Roman*) / *Román* hn. (Sztámár vm.) (CsHnMut. 715). A népnévi magyarázat kronológiai okokból kizárható. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Rohmann**.

Ronda ?

Kálló 1. [1430–1450]: Valentinus *Randa* (!), jo. (DL. 56709).

< ? *ronda* 'aljas, alávaló, gyalázatos' (TESz.). A szó csak a XVII. századtól adatolható. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Rostás

Döge 1. 1449: Nicolaus *Rofias*, jo. (DL. 80968);

Rozsály 2. 1453: Nicolao *roftas*, jo. (DL. 81139);

Krassó 3. 1513: Valentino *Rofthas*, jo. (DL. 86743).

< *rostás* 'rostakötő, rostakészítő kézműves' / 'rostával rendelkező személy' (NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Rozvágyi

H. n. 1. 1468: Johannem *Rozwagý*, fam. (DL. 81691);

Bercel 2. 1525: Luca *Rozwagý*, iud. (DL. 62463);

< *rozvágyi* < *Rozvágy* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 717) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Rózsá

Kálonga 1. [1445–1448]: Mikahel *rufa*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *rufa*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Michael *rufa*, jo. (DL. 82987);

Vinna 2. 1450: Nicolai *Rwfa*, jo. (DL. 14314);

Krivostyán 3. 1450: Thomas *Rwfa*, jo. (DL. 14314); **4.** 1450: Demetrii *Rwfa*, jo. (DL. 14314);

Badaló 5. 1453: Paulus *rufa*, jo. (DL. 81139); **6.** [1460–1480]: Gregorii *rufa* magni, jo. (DL. 56700);

Lelesz 7. [1460–1480]: Jacobus *rofa*, jo. (DL. 48185);

Gút, Aba, Körtvélyes 8. 1470: Johanne *Rufa*, jo. (DL. 17017);

Krassó 9. 1513: Emerico *Rofa*, jo. (DL. 86743);

Pap 10. 1521: Joannes *Rofa*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Joannis *Roza*, jo. (DL. 26243); **11.** [1521–1526]: Lucas *Rwza*, jo. (DL. 26243).

< *Rózsá* ~ *Rúzsá* r. egyh. női szn. (ÁSznt. *Rosa*, *Rusa*) / *rózsá* 'rendszerint kertben ápoltt, tüskés szárú, páratlanul szárnyalt levelű, illatos, színes virágú cserje' (TESz.). Utóbbi jelentésben vsz. rózsásarcú személy (vö. TESz. *rózsaszínű*) v. rózsakertész elnevezése (vö. CsnSz. *rózsás*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Rózsás**.

Rozsály

Meggyes 1. 1513: Gregorio *Rofal*, jo. (DL. 86743).

< *Rozsály* hn. (Szatmár, Szabolcs vm.) (CsHnMut. 717). M: (4.1.) származási hely.

Rózsás

Tunyog, Györgyteleke és Nagykeő 1. 1452: Johanne *Rofas*, jo. (DL. 55498);

Kék 2. [1521–1526]: Petri *Rozas*, jo. (DL. 26243);

Apafalva 3. 1523: Matheo *Rofas*, jo. (DL. 71174).

< *rózsás* 'rózsával, azaz tüskés szárú, illatos, színes virágú (kerti) cserjével kapcsolatos' (vö. TESz. *rózsá*). A névadás alapja „sokféle: pl. rózsafűt, rózsaját készítő, csipkebogyót gyűjtő, a rózsalevéllal v. termésével gyógyító személy, rózsakertész neve, esetleg rózsásarcú” (CsnSz.) v. pl. háza elé rózsabokrot ültető személy elnevezése. M: (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Rózsá**.

Rozsos

Kisvárd 1. [1445–1448]: Clemens *rofos*, jo. (DL. 81193); 1449: Clemens *rozso*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Clemens *rofos*, jo. (DL. 82987); **2.** 1521: Mathias *Rofos*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Mathias *Rozso*, jo. (DL. 26243).

< *rozso* 'rozssal; azaz a búzánál igénytelenebb kalászos gabonanövénnyel ellátott, azzal kapcsolatos' (vö. ÉKsz.² *rozso*). Vs. rozst termesztő, rozssal kereskedő elnevezése (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Röden

Szőlős 1. 1450: Andree *Rewden* dicti, jo. (DL. 70896).

< ném. *Röden* szn. (< ném. *Hrodo* < *Hrodulf* szn. képzett alakja) (GOTTSCHALD 341). M: ném. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Rumpaz

Szaniszló 1. 1500: Alberto *Rwmpaz*, jo. (DL. 73536); **2.** 1500: Petro *Rwmpaz*, jo. (DL. 73536).

< ism. M: ism.

Ruszká

Dőge 1. 1449: Andreas *rufca*, jo. (DL. 80968) = Ruszkai 1.

< *Ruszká* hn. (Abaúj, Ung, Zemplén vm.) (CsHnMut. 719). M: (4.1.) származási hely. → **Ruszkai**.

Ruszkai

Dőge 1. [1445–1448]: Andreas *rufkay*, jo. (DL. 81193) = Ruszkai 1.

< *ruszkai* < *Ruszká* hn. (Abaúj, Ung, Zemplén vm.) (CsHnMut. 719) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Ruszká**.

Rúzsá l. Rózsá

Ruzsin

Krivostyán 1. 1450: Philippi *Rwfin*, jo. (DL. 14314).

< szl. *ruža* 'rózsá' (SzlovSz.) + -in patr.-képző. M: szl. ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

S

Sáfár

Szaniszló 1. 1476 / 1478: Laurentium *Safar*, jo. (DL. 17896); 1500: Laurentio *Safar*, jo. (DL. 73536) [Vsz. ugyanaz a személy.]

Szőlős 2. 1513: Johanne *Saphar*, jo. (DL. 86743);

Terebes 3. 1513: Ladislao *Saphar*, jo. (DL. 86743).

< *sáfár* 'uralkodók ügyeinek intézője' v. 'gazdatiszt, intéző' (TESz.). Jobbágynévként egy sáfárral való kapcsolat mellett az utolsó jelentés vehető figyelembe. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Sági

Kereki 1. 1518: Ladislao *Sagy*, jo. (DL. 97664).

< *sági* < *Ság* hn. (Arad, Csongrád, Nógrád vm.) (CsHnMut. 722) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Sajtos

Halmi 1. 1478: Martino *Sajthos*, jo. (DL. 70985);

Gyula 2. 1513: Michaele *Saythos*, jo. (DL. 86743).

< *sajtos* 'sajtkészítő v. sajtarus' (NySz., CsnSz.). GYÖRFFY szerint a foglalkozásnévnek 'sóhordó, sószállító munkás' jelentése is van (1972: 292). BENKŐ a német *Schacht* 'bánya, akna' szóból eredeztet, és a 'sóaknában dolgozó, a sót a tárnából felszínre hordó, szállító munkás' jelentést társítja a foglalkozásnévhez (1998: 173–76). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Sallai

Lelesz 1. [1460–1480]: Johannes *Sallai*, jo. (DL. 48185).

< *sallai* < *Sarló* ~ *Salló* hn. (Gömör vm.) (CsHnMut. 732) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Salánki

Salánk 1. 1509: Dominico *Salanky*, jo. (DL. 71106).

< *salánki* < *Salánk* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 724) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Salgai

[Túr/Semjén] 1. 1468: Nicolaus *falgaý*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Nicolaus *Salgaý*, jo. (DL. 55872).

< *salgai* < *Salgó* hn. (Nógrád, Sáros vm.) (CsHnMut. 724) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Salgó**.

Salgó

Ártánd 1. 1518: Stephano *Salgo*, jo. (DL. 97664); **2.** 1518: Sebastiano *salgo*, jo. (DL. 97664).

< *Salgó* hn. (Nógrád, Sáros vm.) (CsHnMut. 724) / (kevésbé vsz.) *salgó* ~ *sajgó* 'csillogó, fénylő' (vö. TESz. *sajog*¹). Utóbbi jelentésben csillogó, ragyogó arcú v. szemű személy elnevezése lehetett (CsnSz. *Sajgó*). M: (4.1.) származási hely / ? (1.1.) tulajdonság. → **Salgai**.

Sama

Semjén 1. 1462: Blasio *Sama*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Blasio *Sama*, jo. (DL. 55899).

< *Sama* r. vil. szn. (ÁSznt. *Sama*, *Shama*) v. becenév < *Sámuel* v. *Sámson* r. egyh. szn. rövidülése + -a bec.-képző (vö. CsnSz. *Samkó*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Sándor**.

Samel

Sámelháza 1. 1452: Thomas *Samel* [de Samelhaza], no. (DL. 14584) = Szalmaházi 1.

< *Samel* (ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Samel*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Sámson

[Túr/Semjén] 1. 1468: Anthonius *Samfon*, jo. (DL. 55872).

< *Sámson* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Sampson*, *Samson*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Sama**.

Sándor

Petri 1. [1435–1439]: Gregorius filius Nicolai *Zandor* de pethry, no. (DL. 56710) → testvére: **2.** [1435–1439]: Mathias *Sandor* de petrý (DL. 56710) → testvére: **1.**; **3.** 1481: Gregorius *Sandor* de dicta dobos, hr. (DL. 62348) [Ugyanaz a család – vö. EngelGen.];

Oroszka 4. 1450: Andreas *fandor*, jo. (DL. 14314);

Daróc 5. [1500–1520]: Stephanus *Sandor*, jo. (DL. 97785);

Kirva 6. 1513: Thoma *Sandor*, jo. (DL. 86743);

Ártánd 7. 1518: Matheo *Sandor*, jo. (DL. 97664);

Apafalva 78. 1523: Philippo *Zandor*, jo. (DL. 71174); **79.** 1523: Gregorio *clandor* (!), jo. (DL. 71174).

< *Sándor* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Sandor*, *Sandur* stb.). Az 1. és 2. névviselő esetében a csn. biztosan a nagypapa és dédapa nevéből keletkezett (vö. EngelGen.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Sánta

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Fabianus filius Stephani dicti *Santha*, jo. (DL. 48256);

Olcsva 2. 1440: Stephano *Santha*, jo. (DL. 55194); 1440: Stephano *fantha*, jo. (DL. 55201); 1447: Stephano *fanta*, jo. (DL. 55346); **3.** 1440: Anthonio *fantha*, jo. (DL. 55201); 1440: Anthonio *Santha*, jo. (DL. 55194); 1447: Anthonio *Santha*, jo. (DL. 55346);

Dob 4. 1446: Petrus *Santha*, jo. (DL. 13934);

Litke 5. 1449: Tomas *fanta*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Thomas *fantha*, jo. (DL. 82987); **6.** [1521–1526]: Johannis *Santha*, jo. (DL. 26243);

Kisvárd 7. 1449: Martinus *fanto*, jo. (DL. 81139);

Hosszúmacs 8. 1451: Johannes *fantha*, jo. (DL. 14467);

Hatház 9. 1451: Johannes *fantha*, jo. (DL. 14467);

Harang 10. [1451–1461]: Stanizlaus *fantha*, jo. (DL. 56691); **11.** [1451–1461]: Laurentius *fantha*, jo. (DL. 56691);

Bacska 12. 1456: Dyonisius *fantha*, jo. (DL. 15063);

Tét 13. 1460: Martino *Santha*, jo. (DL. 55673); 1460: Martino *Santa*, jo. (DL. 55674); 1461: Martino *fantha*, jo. (DL. 55686);

[Túr/Semjén] 14. 1468: Johannes *Santa*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Johannes *Santha*, jo. (DL. 55872); **15.** 1468: Elias *Santa*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Elias *Santha*, jo. (DL. 55872);

16. 1468: Blasius *fantha*, jo. (DL. 55872); **17.** 1468: Relicta Dorothea *fantha*, jo. (DL. 55872);

Gút, Aba, Körtvélyes 18. 1470: Martino *Santa*, jo. (DL. 17017); **19.** 1470: Georgio *Santha*, jo. (DL. 17017);

Kálmánd 20. 1500: Ambrosio *Santha*, jo. (DL. 73536);

Felsőcsongva 21. 1513: Stephano *Santha*, jo. (DL. 86743);

Bartfalva 22. 1513: Michaelae *Santha*, jo. (DL. 86743);

Borhid 23. 1513: Francisco *Santha*, jo. (DL. 86743);

H. n. 24. [1521–1526]: Mathie *Santha*, jo. (DL. 26243).

< *sánta* 'hibás lábú, bicegő' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Sántaszabó**.

Sántaszabó ?

H. n. 1. [1521–1526]: Gregorius *Sa[n]thazabo* (?), jo. (DL. 26243).

< *sánta* + *Szabó* csn. < (1) *sánta* 'hibás lábú, bicegő' (Oklsz.) + (2) *Szabó* csn. □ *sánta* + *szabó* összetett név < (1) *sánta* (l. fenn) + (2) *szabó* 'szabómester' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság + megnevezés □ (1.1.) tulajdonság + (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Sánta, Szabó**.

Santus

Tyukod? 1–2. 1462: Albertus, Nicolaus *Santhus*, no. (DL. 55719); 1462/1469: Albertus, Nicolaus *Santus* [de Thywkud?], no. (DL. 55899).

< ? *Santus* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Sanctus*, *Santhus*, *Santus*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Sápi

Nyék 1. 1425: Barnabam *fapj*, jo. (DL. 11647);

Szentkozma 2. 1463: Laurentio *Sapj*, jo. (DL. 15882).

< *sápi* < *Sáp* hn. (Abaúj, Borsod, Szabolcs vm.) (CsHnMut. 730) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Sár

Döge 1. [1445–1448]: Mathias *far*, jo. (DL. 81193); 1449: Matias *far*, jo. (DL. 80968);

Szászfalu 2. 1513: Michaelae *Saar*, jo. (DL. 86743).

< *sár* 'aranyárga, szőke hajú'; sárhajú' (Oklsz., NySz.) / *Sár* hn. (Szatmár, Heves vm.) (CsHnMut. 730) v. *sár* 'mocsár, vizenyős terület' (TESz.). Második jelentésében a mocsár mellett lakó neve lehetett. M: (1.1.) tulajdonság / (4.2.) lakóhely. → **Sárga**.

Sárga

Tarna 1. 1450: Irilko *farga*, jo. (DL. 14314).

< *sárga* 'világos, sápadt, vértelen <test- v. arcszínű>' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Sár**.

Sárkány

Olcsva 1. 1440: Johanne *Sarkan*, jo. (DL. 55194); 1440: Johanne *Sarkan*, jo. (DL. 55201); 1447: Jo[hanne] [*Sa*]rka[n], jo. (DL. 55346);

H. n. 2. 1462: Johannem *Sarkan*, fam. (DL. 81506);

[Túr/Semjén] 3. 1468: Nicolaus *farkan*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Nicolaus *Sarkaan*, jo. (DL. 55872);

Egres 74. 1513: Jacobo *Sarka[n]* (?), jo. (DL. 86743);

Kisvárdá 5. 1521: Nicolaus *sarkan*, jo. (DL. 82582).

< *sárkány* 'egyfajta kígyó' v. 'mesebeli szörnyeteg' (TESz.). Vmilyen (negatív) tulajdonságra utaló név. M: (1.1.) tulajdonság.

Sárvégi

Panyola 1. [1460–1480]: Anthonius *Sarwegy*, jo. (DL. 56696); 2. [1460–1480]: Michael *Sarwegy*, jo. (DL. 56696); 3. [1460–1480]: Johanne *faruegy*, jo. (DL. 56700).

< *sárvégi* < *Sárvég* vsz. belső településrésznév + -i mn.-képző. (A 3. személy biztosan a Szamos mellett lakik.) M: (4.2.) lakóhely.

Sas

Laskod 1. [1430–1450]: relictá Ladislai *faf*, jo. (DL. 56693);

Meggyes 2. 1513: Emerico *Sas*, jo. (DL. 86743). < *sas* 'egyfajta ragadozó madár' (TESz.) / ? *Sas* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 734). Első jelentésben vsz. éles látásra v. gyorsaságra, esetleg vmilyen eseményre utaló elnevezés. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Sás** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság / (5.2.) esemény / ? (4.1.) származási hely. → **Sasi**.

Sás

Gút, Aba, Körvtélyes 1. 1470: Paulo *Saas*, jo. (DL. 17017);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Albertus *fas*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Albertus *Saas*, jo. (DL. 55872).

A további adatokat l. **Sas** c. alatt.

< *sás* 'nedves réteken, mocsarakban tenyésző, magas, hengeres szárú növény' (TESz.). A sás vágásával foglalkozó személy metonimikus elnevezése lehetett. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Sasi

Szentdamján 1. 1479/1757: Blasium *Sassy*, jo. (DL. 10008).

< *sasi* < *Sas* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 734) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Sas**.

Sávoly

Szászfalu 1. 1513: Petro *Sawol*, jo. (DL. 86743); 2. 1513: Johanne *similiter Sawol*, jo. (DL. 86743); 1513: Johanne *Sawol*, jo. (DL. 86743).

< *Sávoly* r. egyh. szn. (a *Saul* név változata) (ÁSzt. *Sauol*, *Savul*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Sebe

Meggyes 1. 1513: Matheo *Sebe*, jo. (DL. 86743); 1523: Matheo *Sebbe*, jo. (DL. 71174).

< *Sebe* becenév < *Sebestyén* (gyakori) r. egyh. szn. (vö. ÁSzt. *Sebesthien* stb.) (+ -e bec.-képző) v. *Sebe* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Seba*, *Sebe*, *Sebeh*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Sebestyén**.

Sebestyén

Ung vm.? 1. 1467: Thomas *sebestien*, jo. (DL. 45273);

[Túr/Semjén] 2. [1468 u.]: Ladizlaus *Sebestien*, jo. (DL. 55872) = PAT 134;

Kelecsény 3. 1476: Johanne *Sebestihyen*, jo. (DL. 17783);

Váralja 4–5. 1478: Clemente et Dionisio *Sebestihyenyi*, jo. (DL. 70985);

Kereki 6. 1518: Petro *Sebestien*, jo. (DL. 97664). < *Sebestyén* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Sebesthien* stb.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Sebe**.

Seffel

Szászfalu 1. 1513: Benedicto *Sephel*, jo. (DL. 86743); 2. 1513: Blasio *Sephel*, jo. (DL. 86743).

< ném. *Scheffel* 'egyfajta űrmérték; <gabona vagy só mérésére szolgáló> fából készült edény; dézsa, sajtár' (DudenFn. 576; l. még TESz. *séfely*). A tárgyat készítő vagy használó elnevezése lehetett (vö. DudenFn. 576). M: ném. (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ném. (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Segges

Harang 1. [1451–1461]: Benedictus *fegges*, jo. (DL. 56691).

< *segges* 'nagy ülepű, nagy fenekű' (CsnSz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Selymes ?

Szinérváralja 1. 1513: Ambrosio *Sylmes* (!), jo. (DL. 86743).

< ? *selymes* 'selyemmel, azaz a selyemhernyó gubójából nyert finom szállal, illetőleg az ebből szőtt kelmével kapcsolatos'. Vsz. selyemárus v. selyemszövő elnevezése (CsnSz.). A név olvasata bizonytalan. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Selypi

Földes 1. [1435–1439]: Stephanus dictus *Selpy* de feldes, no. (DL. 56710).

< *selypi* < *Selp* ~ *Selyp* hn. (Nógrád vm.) (CsHnMut. 742) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Semjén

H. n. 1. 1461: Blasius *Semjen*, hr. (DL. 55705).

< *Semjén* hn. (két falu Szabolcs vm.-ben) (CsHnMut. 743) / *Simon* (gyakori) r. egyh. szn.

ritka alakváltozata (ÁSznt. *Simien*, *Simiean*, *Semien*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Semjéni**.

Semjéni

Lütke 1. [1445–1448]: Ladislaus *femeny* [ɔ: femieny], jo. (DL. 81193); 1449: Ladislaus *femieni*, jo. (DL. 80968); [1450 k.]: Ladislaus *femnyeny*, jo. (DL. 82987).

< *semjéni* < *Semjén* hn. (két falu Szabolcs vm.-ben) (CsHnMut. 743) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Semjén**.

Senke

Jánk 1. [1521–1526]: Thomas *Senke*, jo. (DL. 26243).

< ? ném. *Schenke* 'ajándékozó szolgál', később 'udvari, gazdasági hivatalnok' (BAHLOW 451). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Sényői

Ajak 1. [1480–1500]: Laurentius *finey*, jo. (DL. 83021).

< *sényői* < *Sényő* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 744) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Seres

Laskod 1. [1430–1450]: relictus Anthoni *Seres*, jo. (DL. 56693);

Szász 2. 1448: Martinus *Seres*, civ. (DL. 55385);

Eszlár 3. [1456–1457]: Augustino *feres*, jo. (DL. 56714); **4.** [1456–1457]: Francisco *feres*, jo. (DL. 56714); [1460–1480]: Franciscus *feres*, jo. (DL. 56700);

Gyarmat ?5. 1459: Petro *Seres*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Petro *Seres* (!), jo. (DL. 55661) = Gyűrűs 1. (A *Seres* névalak vsz. másolási hiba.)

Érpály 6. 1463: Benedicto *Seres*, jo. (DL. 15882);

[Túr/Semjén] 7. [1468 u.]: Valentinus *Seres*, jo. (DL. 55872); **8.** 1468: Jacobus *feres*, jo. (DL. 55872);

Sima 9–10. 1475: Petro *Seres* et Andrea filio eiusdem, jo. (DL. 17698);

Szászfalu 11. 1513: Michaele *Seres*, jo. (DL. 86743);

Pátroha 12. 1521: Georgius *Seres*, jo. (DL. 82582); **13.** [1521–1526]: Relicta Georgii *seres*, jo. (DL. 26243) → férje: **12.** **14.** 1521: Margarita relictus Valentini *feres*, jo. (DL. 82582).

< *seres* 'sörkésztő, serfőző' v. 'sörivő' (KÁLMÁN 1989⁴: 82). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Sete

Kálmánd 1. 1500: Demetrio *Sethe*, jo. (DL. 73536); **2–3.** 1500: Valentino, Johanne *Sethe*, jo. (DL. 73536).

< *Sete* ? r. vil. szn. (ÁSznt. *Seta*, *Seteh*). A kn.-i jelentés csak a XIX. századból adatolható. (TESz.). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Setét

Nagymihály 1. 1450: Thome *Setheth*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Pauli *Setheth*, jo. (DL. 14314);

Kálmánd 3. 1500: Thoma *Setheth*, jo. (DL. 73536).

< *setét* 'elvakult, felvilágosulatlan, zavaros fel-fogású' v. 'gonosz, rosszindulatú' v. 'feketébe hajló színű' (TESz. *sötét*). M: (1.1.) tulajdonság.

Sidó1. Zsidó

Sikai

Feketeardó 1. 1513: Petro *Sy kay*, jo. (DL. 86743); 1513: Petro *Sy kay*, jo. (DL. 86743).

< *Sika* becenév < *Szixtus* ~ *Sikstus* r. egyh. szn. rövidülése + *-a* bec.-képző (vö. CsnSz. *Sika*) + *-i* patr.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Sike

Majtény 1. 1446: Thomas *Syke*, jo. (DL. 13934);

Meggyes 2. 1513: Petro *Syke*, jo. (DL. 86743);

Apafalva 3. 1513: Paulo *Syke*, jo. (DL. 86743).

< *Sike* becenév < *Sükdöd* ~ *Sikesd* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Sicusd* stb.) rövidülése + *-e* bec.-képző (CsnSz.) v. (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Sike*, *Sikue*, *Sique*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Siket

Döge 1. [1445–1448]: Nicolaus *fiket*, jo. (DL. 81193);

Kisvárd 2. [1445–1448]: Barrabas *fyket*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Barlabas *fyketh*, jo. (DL. 82987); **3.** [1445–1448]: Mathe *fiket*, jo. (DL. 81193); **4.** 1521: Thomas *Syket*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Thomas *Syket*, jo. (DL. 26243); **5.** [1521–1526]: Franciscus *Zyket* (!), jo. (DL. 26243);

Kálló 6. [1430–1450]: Ambrosius *fyketh*, jo. (DL. 56709); [1430–1450]: Ambrosius *fyketh*, jo. (DL. 56693);

Nagymihály 7. 1450: Ade (!) *Syket*, jo. (DL. 14314);

Székely 8. [1460–1480]: Benedictus *syket* ~ *sichet*, jo. (DL. 56700);

Kökényesd 9. 1478: Dominico *Syket*, jo. (DL. 70985);

Meggyes 10. 1513: Gallo *Syket*, jo. (DL. 86743);

H. n. 11. [1521–1526]: Thome *[S]yketh*, jo. (DL. 26243).

< *siket* 'nem halló, nagyot halló' v. 'zajtalan, csendes' (TESz. *siket*). M: (1.1.) tulajdonság.

Sile

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Andreas dictus *Syle*, jo. (DL. 48256);

Gút, Aba, Körtvélyes 2. 1470: Valentino *Zyle*, jo. (DL. 17017);

H. n. 3–4. 1481: Gregorius necnon Paulus *Sile*, proc. (DL. 56111);

Daróc 5. [1500–1520]: Benedicti *Syle*, jo. (DL. 97785);

Tas 6. [1500–1520]: *Zwle* jżwan, jo. (DL. 83022);

Apafalva 7. 1513: Dominico *Syle*, jo. (DL. 86743); 1523: Dominico *Syle*, jo. (DL. 71174);

Meggyes 8. 1513: Johanne *Syle*, jo. (DL. 86743);

Szamosszeg 9. [1521–1526]: Sebastianus *Sjwle*, jo. (DL. 26243); **10.** 1523: Paulo *Syle*, jo. (DL. 71174).

< *Sile* ~ *Silye* r. vil. szn. (ÁSznt. *Sile*). M: (2.1.) rokonni kapcsolat, leszármazás.

Silye l. Sile**Sima**

Tekeháza 1. 1513: Jacobo *Syma*, jo. (DL. 86743).

< *Sima* r. egyh. szn. (ÁSznt. *Sima*) v. becenév < *Simon* (gyakori) r. egyh. szn. rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.) / *Sima* hn. (Szatmár, Békés, Szabolcs vm.) (CsHnMut. 747) / ? *sima* 'csalárd, hamis, behizelgő' v. 'rat, kopasz' (TESz.). M: (2.1.) rokonni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely / ? (1.1.) tulajdonság. → **Simai**.

Simai

Szinérváralja 1. 1513: Johanne *Symay*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 2. 1523: Johanne *Symaj*, jo. (DL. 71174); **3.** 1523: Blasio *Symaj*, jo. (DL. 71174); **4.** 1523: Petro *Symaj*, jo. (DL. 71174).

< *simai* < *Sima* hn. (Szatmár, Békés, Szabolcs vm.) (CsHnMut. 747) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Sima**.

Simándi

Szentdamján 1–2. 1479/1757: Petrum et Benedictum *Simandi*, jo. (DL. 10008).

< *simándi* < *Simánd* hn. (Szabolcs, Szatmár Arad, Zaránd vm.) (CsHnMut. 747) + -i mn.-képző. A *Simánd* a *Sima* hn. alakváltozata Szabolcs és Szatmár vm.-ben (vö. NÉMETH 1997: 166; 2008: 264). M: (4.1.) származási hely.

Simon

Nyíregyház 1. 1446: Emericus *fymon*, jo. (DL. 13934);

Laskod 2. [1460–1480]: Dyomisius (!) *Symon*, jo. (DL. 56692); **3.** [1460–1480]: relictā domina vxor Egidii *Symon*, jo. (DL. 56692);

[Túr/Semjén] 4. 1468: Lucas *Símon*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: *Simon* Luchach (!), jo. (DL. 55872); **5.** 1468: Petrus *Símon*, jo. (DL. 55872); **6.** 1468: Thomas *Símon*, jo. (DL. 55872) = PAT 125; **7.** 1468: Michael *Símon*, jo. (DL. 55872) = PAT 126; **8.** 1468: Relicta Michaelis *fimon*, jo. (DL. 55872); **9.** [1468 u.]: Johannes *Symon*, jo. (DL. 55872) = PAT 135;

Kökényesd 10. 1478: Jacobus *Simon* de Kekenýefd, proc. (DL. 70985);

Ramocsaháza 11. 1481: Johannes *Symon* de Ramochahaza, hr. (DL. 62348);

Méhtelek 12. 1509: Michael *Symon*, jo. (DL. 71106); **13.** 1509: Thoma *Symon*, jo. (DL. 71106);

Nagypalád 14. 1509: Michael *Simon*, jo. (DL. 71106); **15.** 1509: Johanne *Symon*, jo. (DL. 71106);

Salánk 16. 1509: Stephano *Symon*, jo. (DL. 71106); **17.** 1509: Ladislao *Symon*, jo. (DL. 71106); **18.** 1509: Georgio *Symon*, jo. (DL. 71106); **19.** 1509: Michael *Symon*, jo. (DL. 71106);

Terebes 20. 1513: altero Thoma *Symon*, jo. (DL. 86743);

Milota 21. 1515: Mathei *fimon*, jo. (DL. 82440);

Pátroha 22. 1521: Stephanus *Symon*, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Stephanus *Simon*, jo. (DL. 26243); **23.** 1521: Joannes *Symon*, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Joannes *Symon*, jo. (DL. 26243);

Jánk 24. 1521: Benedictus *Symon*, jo. (DL. 82582);

Tas 25. [1521–1526]: Nicolaus *Symon*, jo. (DL. 26243);

Gáva 26. 1525: Mathia *Simon*, iud. (DL. 62463). < *Simon* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Siméon*, *Simon* stb.). M: (2.1.) rokonni kapcsolat, leszármazás.

Simontornyai

Pap 1. 1521: Urbanus *Symonthornya*, inq. (DL. 82582); [1521–1526]: Vrbanus *simonthornaj*, jo. (DL. 26243).

< *simontornyai* < *Simontornya* hn. (Tolna vm.) (CsHnMut. 747) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Sinka

Pályi 1. 1415: Gregorio *Synka*, jo. (DL. 96894);

Kisvárd 2. [1445–1448]: Gregorius *finka*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *finka*, jo. (DL. 81139); 1453: Gregorius *finka*, jo. (DL. 80968);

3. [1445–1448]: Demetrius *finka*, jo. (DL. 81193); 1449: Demetrius *finka*, jo. (DL. 81139); **Litke?** **4.** 1470: Paulo *Synka*, jo. (DL. 81716); **Halmi** **5.** 1478: Sebastiano *Synka*, jo. (DL. 70985); **Váralja** **6.** 1478: Moyse *Synka*, jo. (DL. 70985). < *Sinka* becenév < *Simon* r. egyh. szn. rövidülése + *-ka* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Sipos

Gilvác **1.** 1446: Georgius *Sypos*, jo. (DL. 13934) [A falu 5 oláh jobbágytelkének egyikén lakik.] **Harang** **2.** [1451–1461]: Laurentius *fipus*, jo. (DL. 56691); **3.** [1451–1461]: Barnabas *fipus*, jo. (DL. 56691); **4.** [1451–1461]: Dominicus *fipus*, jo. (DL. 56691); **Gyarmat** **5.** 1459: Stephano *Sypos*, jo. (DL. 55658a); 1459: Stephano *zibus*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Stephano *Sypos*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Stephano *Sypos*, jo. (DL. 55661); **Újfalu** **2.** 1463: Johanne *Sypws*, jo. (DL. 15882); **[Túr/Semjén]** **7.** 1468: Walentinus *Sipws*, jo. (DL. 55872); **8.** 1468: Johannes *fipus*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Johannes *Sipus*, jo. (DL. 55872); **9.** 1468: Ambrosius *fipus*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Ambrosius *Sipos*, jo. (DL. 55872); **Vállaj** **10.** 1500: Michael *Sypos*, jo. (DL. 73536); **Száldobágyterem** **11.** 1500: Stephano *Sypos*, jo. (DL. 73536); **Kisrozsály** **12.** 1509: Valentino *Sypos*, jo. (DL. 71106); **Szinérváralja** **13.** 1513: Petro *Sypos*, jo. (DL. 86743) = 21; **Döge** **14.** 1521: Joannes *Sypos*, jo. (DL. 82582); **Ajak** **15.** 1521: Jacobus *Sypos*, jo. (DL. 82582); **Kisvárd** **16.** 1521: Martinus *Sypo[s]*, jo. (DL. 82582); 1521: Martinus *Sypos*, jo. (DL. 82582); **Ricse** **17.** 1521: relict Mathei *fypos*, jo. (DL. 82582); **Litke** **18.** [1521–1526]: Gregorius *Sypos*, inq. (DL. 26243); **Szamosszeg** **19.** [1521–1526]: Michael *sypos*, jo. (DL. 26243); **Meggyes** **20.** 1523: Elia *Sypos*, jo. (DL. 71174); **21.** 1523: Petro *Sypos*, jo. (DL. 71174) = 13; **22.** 1523: Emerico *Sypos*, jo. (DL. 71174). < *sipos* 'vmilyen fúvóshangszeren játszó zenész' (CsnSz., TESz. *síp*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

°Sirgar

Meggyes **1.** 1513: Valentino *Syrgar* (!), jo. (DL. 86743). < ism. M: ism.

Síró

Kálunga **1.** [1445–1448]: Benedictus *fjro*, jo. (DL. 81193); **Máro** **2.** 1453: Albertus *fjro*, jo. (DL. 81139); **3.** 1521: Joannes *Syro*, jo. (DL. 82582); **Kálmánd** **4.** 1500: Matheo *sjro* (?), jo. (DL. 73536). < *síró* 'könnyező' v. 'kesergő, panaszkodó személy' (TESz. *sír*¹). M: (1.1.) tulajdonság.

Skovre

Vinna **1.** 1450: Jacobi *Skowre*, jo. (DL. 14314). < ? szl. *škovran* 'pacsirta' alakváltozata (vö. MIZSER 2003: 132). M: ? szl. (1.1.) tulajdonság.

Sód

Ádám **1.** 1518: Emericus *Sood* (!), inq. (DL. 97664); **2.** 1518: N[icolaus?] *Sood* (!), inq. (DL. 97664). < *sód* 'tréfálkozó, bolondoskodó személy' v. 'álnok, ravasz' (TESz.) / *Sód* hn. (Csongrád vm.) (CsHnMUut. 749). M: (1.1.) tulajdonság / (4.1.) származási hely.

Sógor

Meggyes **1.** 1513: Johanne *Sogor*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Petro *Sogor*, jo. (DL. 86743); 1523: Petro *Sogor*, jo. (DL. 71174). < *sógor* 'rokon, főként a házastárs rokona, fivére' (TESz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Soltész

Krivostyán **1.** 1450: Manus *Solthez*, jo. (DL. 14314); **Tarna** **2.** 1450: Paulus *foltez*, jo. (DL. 14314); **Laskod** **3.** [1460–1480]: Paulus *Zolthez*, jo. (DL. 56700); **4.** [1460–1480]: Arbertus (!) *Zothees*, jo. (DL. 56692); 1463: Alberto *Zolthes*, jo. (DL. 55762); 1463: Alberto *Zoltez*, jo. (DL. 55764). **Tura** **5.** [1460–1480]: Clementis *Zolthes*, jo. (DL. 56700); **Salánk** **6.** 1509: Gregorio *Solthez*, jo. (DL. 71106). < *soltész* 'telepes községek előljárója' / 'szabados, jobbágyi kötelezettségektől mentesített személy' (TESz.). M: (3.2.) méltóság, tiszttség / (3.3.) társadalmi helyzet.

°Solwan

Meggyes **1.** 1523: Paulo *Solwan*, jo. (DL. 71174). < ism. M: ism.

Sólymos

Szászberek 1. 1438: Michaelis *Solmos*, jo. (DL. 13233).

< *sólymos* 'solymász, solymár' (CsnSz.) v. 'sólýmot tartó személy'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Sólyom**.

Sólyom

Lúke 1. [1445–1448]: Stephanus *folom*, jo. (DL. 81193); 1449: Stephanus *folom*, jo. (DL. 81139);

2. [1450 k.]: Anthonius *folom*, jo. (DL. 82987);

Veréce 3. 1450: Michael *Soljóm*, jo. (DL. 70896); **4.** 1513: Michael *Soljóm*, jo. (DL. 86743);

Nábrád 5. 1452: altero Johanne *Solom*, jo. (DL. 14584);

Lelesz 6. [1460–1480]: Johannes *folium*, jo. (DL. 48185);

[Túr/Semjén] 7. 1468: Ladislaus *foliom*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Ladislaus *Soloom*, jo. (DL. 55872);

Karász 8. 1481: Paulum *Soljóm*, fam. ign., jo. (DL. 62348).

< *sólyom* 'a varjúnál nagyobb, vadászatra betanított ragadozó madár' (TESz.). A sólyom birtoklója, egy solymár v. a madárral kapcsolatos vmilyen metaforikus tulajdonságú személy kaphatta a nevet. M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság. → **Sólymos**.

Som

Meggyes 1. 1513: Mathia *Som*, jo. (DL. 86743); 1523: Matheo *Som*, jo. (DL. 71174).

< *som* 'sárga virágú, hosszúkas, piros gyümölcsöt termő cserje' (vö. TESz., ÉKsz.²) / *Som* hn. (Bereg, Bihar vm.) (CsnHnMut. 751). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (4.1.) származási hely. → **Somi**.

Somi

Szász 1. 1448: Michael *Somj*, civ. (DL. 55385);

Kisvárd 2. [1500–1520]: Paulus *Sommj* ~ *Somj*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!).

< *somi* < *Som* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 751) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Som**.

Somogyi

Harang 1. [1451–1461]: Thomas *fomogy*, jo. (DL. 56691);

Nagyida 2. 1460/1461: Petri *Somogy*, jo. (DL. 70910);

Érpály 3. 1463: Gregorio *Somogy*, jo. (DL. 15882); **4.** 1463: Egidio *Somogy*, jo. (DL.

15882); **5.** 1479/1757: Matheum *Somogyi*, jo. (DL. 10008); **6.** 1479/1757: Petrum *Somogyi*, jo. (DL. 10008);

Gút, Aba, Körtvélyes 7. 1470: Andrea *Somogy*, jo. (DL. 17017);

Szaniszló 8. 1500: Martino *Somogy*, jo. (DL. 73536).

< *somogyi* < *Somogy* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 752) v. 'Somogy megye' + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Sopron

Lelesz 1. [1460–1480]: Mychael *fopron*, jo. (DL. 48185).

< *Sopron* hn. (Arad, Békés vm.) (CsHnMut. 753). M: (4.1.) származási hely.

Sorban

Csarnató 1 1513: Luca *Sorban*, jo. (DL. 86743);

2. 1513: Petro similiter *Sorban*, jo. (DL. 86743).

< rom. *șarban* ~ *șarban* 'szerbiai román' (DOR. 381). M: rom. (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Sordély

Kisvárd 1. 1521: relictia Elizabet *Sordel*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Relicta *Zordylne*, jo. (DL. 26243).

< *sordély* 'a sármányok családjába tartozó, nem költöző énekesmadár; kölesmadár' (TESz.). Vmely tulajdonság (pl. fecsegő természet) metaforikus elnevezésén kívül a madarat tartó személy kaphatta ezt a nevet. M: (1.1.) tulajdonság / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Sorman

Nagymihály 1. 1450: Michaelis *forman*, jo. (DL. 14314).

< ném. *Schormann* vsz. 'vízpart mellett lakó ember' / 'tonzúrát viselő' v. 'kopaszra nyírt személy; szerzetes (?)' (DudenFn. 600). M: ném. (4.2.) lakóhely / (1.1.) tulajdonság.

Sós

Szamosszeg 1. 1415: Luca *Soos*, jo. (DL. 96894);

Bereg vm. 2. [1435–1436]: Georgius dictus *Soos*, jo. (DL. 48256);

Bátor 3. 1446: Benedictus *Soos*, jo. (DL. 13934);

Szentgyörgy 4. [1445–1448]: Ladislaus *fos*, jo. (DL. 81193); **5.** [1445–1448]: relictia *fofne*, jo. (DL. 81193); 1450: Anna *fos*, jo. (DL. 81193);

Kisvárd 6. [1445–1448]: Gallus *fos*, jo. (DL. 81193); **7.** 1521: Joannes *Soos*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Joannes *sos*, jo. (DL. 26243);

Szász 8. 1448: Blasius *Soos*, civ. (DL. 55385);

Gyarmat 9. 1452: Johanne *Sos*, jo. (DL. 14584); **10.** 1452: Nicolao *fos*, jo. (DL. 14584); 1459: Nicolao *foos*, jo. (DL. 55658a); 1459: Altero *foofz*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Nicolao *Soos*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Nicolao *Sos*, jo. (DL. 55661);

Újvár 11. 1460/1461: Gregorii *Soos*, jo. (DL. 70910);

Laskod 12. [1460–1480]: Michael *Sos*, jo. (DL. 56692); 1463: Michael *Soos*, jo. (DL. 55762); **13.** [1460–1480]: Benedictus *Sof*, jo. (DL. 56700); **14.** [1430–1450]: relict *Ladislai fof*, jo. (DL. 56693);

Kér 15. [1460–1480]: Nicolaus *Sof*, jo. (DL. 56700);

Késemjén 16. [1460–1480]: Michaelis *fof*, jo. (DL. 56700);

Érpály 17. 1463: Thoma *Sos*, jo. (DL. 15882);

[Túr/Semjén] 18. [1468 u.]: Bartholomeus *Soos*, jo. (DL. 55872); 1468: Bartholomeus *fos*, jo. (DL. 55872); **19.** 1468: Petrus *fos*, jo. (DL. 55872);

Prügy 20. 1477/1718: Mathias *Soos* (!), jo. (DL. 16955); **21.** 1477/1718: Petrus similiter *Soos*, jo. (DL. 16955);

Halmi 22. 1478: Gregorio *Soos*, jo. (DL. 70985);

Kökényesd 23–24. 1478: Anthonio et Luca *Soos*, jo. (DL. 70985);

Salánk 25. 1509: Martino *Soos*, jo. (DL. 71106); **26.** 1509: Johanne *Soos*, jo. (DL. 71106); **27.** 1509: Ladislao *Soos*, jo. (DL. 71106);

Terebes 26. 1513: Stephano *Soos*, jo. (DL. 86743); 1513: Stephano *Soos*, jo. (DL. 86743);

Kölse 27. 1515: Thomas *soos*, jo. (DL. 82440);

H. n. 28. [1521–1526]: Stephani *soos*, jo. (DL. 26243).

< *sós* 'sóbányász, sóval kereskedő, sószállító' (CsnSz.). A *Sós*, *Sóvágó* nevek gyakoriságának az oka az volt, hogy a sószállítás útvonala itt haladt végig a Tisza folyását követve. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Sajtos**, **Sóvágó**.

Sóvágó

Pályi 1. 1415: Andrea *Souago*, jo. (DL. 96894); **Majtény 2.** 1446: Stephanus *Sowago*, jo. (DL. 13934);

Badaló 3. [1430–1450]: Blasius *fowago*, jo. (DL. 56693);

Nábrád 4. 1451: Thoma *Sowago*, fam., jo. (DL. 55490); 1459: Thoma *Zouago*, jo. (DL. 55658); 1459: Thoma *Sowago*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Thoma *Sowago*, jo. (DL. 55660);

1459/1460: Thoma *Sowago*, jo. (DL. 55661); **5.** 1459: Johanne *Suuago*, jo. (DL. 55658); 1459: Johanne *Sowago*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Johanne *Sowago*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Johanne *Sowago*, jo. (DL. 55661);

Kér 6. [1460–1480]: Thomas *Sowago*, jo. (DL. 56696);

[Túr/Semjén] 7. [1468 u.]: Benedictus *Sowago*, jo. (DL. 55872); 1468: Benedictus *fovago*, jo. (DL. 55872);

Gút, Aba, Körtvélyes 8. 1470: Thoma *Sovago*, jo. (DL. 17017);

Feketeardó 9. 1513: Petro *Sowago*, jo. (DL. 86743); **10.** 1513: Thoma similiter *Sowago*, jo. (DL. 86743);

Királyháza 11. 1513: Petro *Sowago*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 12. 1513: Dionisio *Sowago*, jo. (DL. 86743); **13.** 1523: Francisco *Sowago*, jo. (DL. 71174);

Nagyhalász 14. 1520: Francisco *Sowagho*, jud. (DL. 62439);

Döge 15. 1521: Paulus *Sowago*, lib. (DL. 82582).

< *sóvágó* 'sóbányász' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Sós**.

Sovány

Kelecsény 1. 1476: altero Johanne *Sowan*, jo. (DL. 17783); **2.** 1476: Thoma similiter *Sowan*, jo. (DL. 17783).

< *sovány* 'olyan <ember, testrészt>, amelyen nincs elég hús- és zsírréteg' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Sózó

Halmi 1. 1478: Georgio *Sozo*, jo. (DL. 70985).

< *sózó* 'húst, káposztát sózással tartósító' (CsnSz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Sötét l. Setét

Stef

Kálnik 1. [1435–1436]: Stephanus dictus *Steph*, jo. (DL. 48256).

< ? szl. *Štef* becenév < szl. *Štefan* (< lat. *Stephanus*) r. egyh. szn. rövidülése (vö. KNEZSA 2003²: 290–1). A *dictus*-os névalak feltehetően a keresztnévből alakult. M: ? szl. megnevezés.

Stofko

Nagymihály 1. 1450: Pauli *Sthophko*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Galli *Sthopho*, jo. (DL. 14314);

3. 1450: Stephani *Sthopko*, jo. (DL. 14314).

< szl. *štof* (< német *Stoff*) 'gyapjúszövet' (SSJ. 4: 457) + *-ko* kicsinyítő képző. M: szl. ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Suba

Semjén 1. 1462: Clemente *Swba* ~ *Suba*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Clemente *Swba*, jo. (DL. 55899);

Szölős 2. 1513: Gregorio *Swba*, jo. (DL. 86743); **Szászfalu 3.** 1513: Johanne *Swba*, jo. (DL. 86743).

< *suba* 'télikabát, bunda' (TESz., OklSz.). Vsz. subát készítő (CsnSz.) v. subában járó elnevezése. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Súgó

Nagymihály 1. 1450: Relicta Ladislai *Swgo*, jo. (DL. 14314).

< *súgó* 'sugalmazó, sugalló' (TESz. *súg*). M: (1.1.) tulajdonság.

Suhar

Kereki 1. 1518: Johanne *Swhar*, jo. (DL. 97664).

< szl. *šucha* 'nyom' + -ar képző: 'nyomkere-ső, nyomozó' (vö. SSJ. 4: 469). M: szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Sulyok

Kelecsény 1. 1476: Benedicto *Swlyok*, jo. (DL. 17783); **2.** 1476: Johanne *Swlyok*, jo. (DL. 17783);

Kálmánd 3. 1500: Johanne *Swlyok*, jo. (DL. 73536); **4.** 1500: Jacobo *Swlyok*, jo. (DL. 73536).

< *sulyok* 'valaminek a földbe verésére, döngölésére használt súlyos kalapácsszerű eszköz' (TESz.). Vsz. az ezzel dolgozó v. ezt készítő személy elnevezése lehet (vö. CsnSz.). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Sunya

Lelesz 1. [1460–1480]: [ø] *Sunya*, jo. (DL. 48185).

< *sunya* 'lekonyuló <orrú, hajú' v. 'alattomos, sunyi' (TESz. *sunyi*). A TESz. ugyan csak 1786-ból hoz adatot a szóra, mégis a kiterjedt szócsaládra, a hangutánzó és az -a végű melléknévi igenévi eredetre való tekintettel a szó századokkal korábbi megléte joggal feltételezhető. M: (1.1.) tulajdonság.

Surányi

Nábrád 1. 1451: Ladislao *Swranj*, fam., jo. (DL. 55490);

Márok 2. 1453: Petrus *zwranyj*, jo. (DL. 81139);

Badaló 3. [1460–1480]: Relicta Dominici *furani*, jo. (DL. 56700).

< *surányi* < *Surány* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 760) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Süke l. Sike

Sütő

Bábony 1–3. 1478: Luca, Anthonio et Clemente *Sythev* dictos, jo. (DL. 70985);

Andaháza 4. 1479/1757: Gregorium *Site*, jo. (DL. 10008); **5.** 1479/1757: Thomam similiter *Site*, jo. (DL. 10008);

Szászfalu 6. 1513: Michaela *Sythew*, jo. (DL. 86743);

Feketeardó 7. 1513: Blasio *Sythew*, jo. (DL. 86743);

Gyula 8. 1513: Alberto *Sythew*, jo. (DL. 86743); **9.** 1513: Stephano *Sythews* (!), jo. (DL. 86743);

Veréce 10. 1513: Gregorio *Sythew*, jo. (DL. 86743); 1513: Gregorio *Sythew*, jo. (DL. 86743);

Királyháza 11. 1513: Paulo *Sythew*, jo. (DL. 86743); **12.** 1513: Luca *Sythew*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 13. 1513: Elia *Sythew*, jo. (DL. 86743); **14.** 1523: Petro *Swthew*, jo. (DL. 71174);

Kisvárdá 15. [1521–1526]: Franciscus *Sjwthew*, jo. (DL. 26243).

< *sütő* 'pék' (KÁLMÁN 1989⁴: 82, NySz., TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Süveg

Sztára 1. 1450: Laurencii *Sywegh*, jo. (DL. 14314).

< *süveg* 'magas, hengeres v. csúcsos, karimátlan v. felhajtott peremű férfifejfedő' (ÉKsz.²). Süveget viselő v. gyártó elnevezése lehet. M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Süveges

Szászfalu 1. 1513: Barthws *syweges*, jo. (DL. 86743);

Kisvárdá 2. 1521: Ladislaus *Sjweghes*, jo. (DL. 82582);

H. n. 3. [1521–1526]: Petri *sjweghes*, jo. (DL. 26243).

< *süveges* 'süveggyártó, kalapos' / 'süveget birtokló <személy>' (NySz., OklSz. *süveggyártó*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Süvöltős

Lelesz 1. [1460–1480]: Thomas *Syuelthes*, jo. (DL. 48185).

< *süvöltős* 'sípon, furulyán játszó' v. 'süvöltőt, furulyát készítő személy' (vö. TESz. *süvölt*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Szabados

Kisvárdai 1. 1521: Ladislaus *Zabados*, jo. (DL. 82582).

< *szabados* 'felszabadított jobbágys' (TESz.). M: (3.3.) társadalmi helyzet.

Szabó

Pályi 1. 1415: Dyonisio *Zabo*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Benedicto *Zabo*, jo. (DL. 96894); **3.** 1415: Andrea *Zabo*, jo. (DL. 96894);

Szamoszeg 4. 1415: Emerico *Zabo*, jo. (DL. 96894); **5.** [1521–1526]: Blasius *Zabo*, jo. (DL. 26243);

Nyék 6. 1425: Anthonium *zebo* (!) [ɔ: zabo], jo. (DL. 11647);

Bacska 7. 1430: Nicolaum *Zabo* de Bathka, no.? (DL. 80289);

Lütke 8. [1445–1448]: Benedictus *fabo*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Benedictus *fabo*, jo. (DL. 82987) = LAT sartor 24; **9.** [1450 k.]: Gallus *fabo*, jo. (DL. 82987); **10.** 1521: Paulus *Zabo*, jo. (DL. 82582); **11.** 1521: Benedictus *Zabo*, jo. (DL. 82582);

Pap 12. [1445–1448]: Emericus *fabo*, jo. (DL. 81193); **13.** [1445–1448]: Paulus *fabo*, jo. (DL. 81193); 1449: Paulus *fabo*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Paulus *fabo*, jo. (DL. 82987); **14.** [1445–1448]: Ladislaus *fobo*, jo. (DL. 81193) = LAT sartor 26; **15.** 1521: Gregorius *Zabo*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Gregorius *Zabo*, jo. (DL. 26243); **16.** 1521: Michael *Zabo*, inq. (DL. 82582); **17.** 1521: Dionisius *Zabo*, jo. (DL. 82582); **18.** 1521: Georgius *Zabo*, jo. (DL. 82582);

Kisvárdai 19. [1445–1448]: Ladislaus *fabo*, jo. (DL. 81193) = LAT sartor 12; **20.** [1445–1448]: Paulus *fabo*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Paulus *fabo*, jo. (DL. 82987) = LAT sartor 13; **21.** [1445–1448]: Sebastianus (!) *fabo*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Sebastianus *fabo*, jo. (DL. 82987); **22.** [1445–1448]: Gallus *fobo*, jo. (DL. 81193); **23.** [1450 k.]: Vallentinus *fabo*, jo. (DL. 82987); **24.** [1445–1448]: Petrus tot *fabo*, jo. (DL. 81193) = Tót 30; **25.** 1521: Joannes *Zabo*, jo. (DL. 82582); **26.** 1521: Joannes *Zabo*, jo. (DL. 82582); **27.** 1521: Joannes *Zabo*, jo. (DL. 82582) [Az összeírásban vélhetően három sze-

mély szerepel ezen a néven különböző szomszédokkal.] **28.** 1521: Ambrosius *Zabo*, jo. (DL. 82582); **29.** 1521: Paulus *Zabo*, jo. (DL. 82582); **30.** 1521: Michael *Zabo*, jo. (DL. 82582); **31.** 1521: Georgius *Zabo*, inq. (DL. 82582); **32.** [1521–1526]: Georgius *Zabo*, jo. (DL. 26243); **33.** 1521: Emericus *Zabo*, jo. (DL. 82582); **34.** 1521: Dominicus *Zabo*, jo. (DL. 82582);

Bátor 35. 1446: Johannes *Zabo*, jo. (DL. 13934);

Levelek 36. 1446: Sebastianus *Zabo*, jo. (DL. 13934);

Kálunga 37. [1450 k.]: Benedictus *fabo*, jo. (DL. 82987); **38.** [1500–1520]: *Zabo* jakab, jo. (DL. 83022); **39.** [1500–1520]: ferencz *Zabo*, jo. (DL. 83022);

Geszteréd 40. [1450–1470]: Gregorius *Zabo*, jo. (DL. 56701); **41.** [1450–1470]: Valentinus *Zabo*, jo. (DL. 56701);

Szoboszló 42. 1451: Georgius *Zabo*, jo. (DL. 14467);

Márok 43. 1453: Blasius *fabo*, jo. (DL. 81139); **44.** [1521–1526]: Jacobus *Zabo*, jo. (DL. 26243);

Badaló 45. 1453: Johannes *fabo*, jo. (DL. 81139);

Nábrád 46–47. 1459: Laurentio *Zabo*, Blasio filio eiusdem, jo. (DL. 55658); 1459: Laurentio *Zabo*, Blasio filio eiusdem, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Laurentio *Zabo*, Blasio filio eiusdem, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Laurentio *Zabo*, Blasio filio eiusdem, jo. (DL. 55661);

Nagyida 48. 1460/1461: Clementis *Zabo*, jo. (DL. 70910) = LAT sartor 52;

Perény 49. 1460/1461: Benedicti *Zabo*, jo. (DL. 70910);

Tét 50. 1460: Gallo *Zabo*, jo. (DL. 55673); 1460: Gallo *Zabo*, jo. (DL. 55674); 1461: Gallo *Zabo*, jo. (DL. 55686);

Panyola 51. [1460–1480]: Paulus *Zabo*, jo. (DL. 56696);

Kisléta 52. [1460–1480]: Simon *Zabo*, jo. (DL. 56696);

Kálló 53. [1460–1480]: Anthonii *Zabo*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Anthonius *Zabo*, jo. (DL.

56700); **54.** 1477: Barnabe *Zabo*, jo. (DL. 56038);
Semjén **55.** 1461: Georgio *Zabo*, fam. (DL. 55705);
Andaháza **56.** 1463: Valentino *Zabo*, jo. (DL. 15882); **57.** 1479/1757: Andream *fzabó*, jo. (DL. 10008); **58.** 1479/1757: Antonium *fzabó*, jo. (DL. 10008);
Szentkozma **59.** 1463: Jacobo *Zabo*, jo. (DL. 15882);
Ung vm.? 60. 1467: Dyonisius *Zabo*, jo. (DL. 45273); **61.** 1467: Blasius *Zabo*, jo. (DL. 45273);
[Túr/Semjén] **62.** 1468: Gregorius *Zabo*, jo. (DL. 55872) = LAT sartor 55; **63.** 1468: Petrus *zabo*, jo. (DL. 55872) = LAT sartor 57; **64.** 1468: Nicolaus *Zabo*, jo. (DL. 55872) = LAT sartor 56; **65.** 1468: Andreas *zabo*, jo. (DL. 55872);
Gút, Aba, Körtvélyes **66.** 1470: Valentino *Zabo*, jo. (DL. 17017);
Halmi **67.** 1478: Michaelae *Zabo*, jo. (DL. 70985);
Kökényesd **68–71.** 1478: Andrea, Valentino, Jacobo et Matheo *Zabo* dictos, jo. (DL. 70985);
Csama **72.** 1478: Paulus *Zabo* de Zýrma, no. (DL. 70985);
Szirma **73.** 1478: Paulus *Zabo* [de Zýrma], no. (DL. 70985);
Sásvár **74.** 1478: Benedictus *Zabo* [de eadem *Safvár*], no. (DL. 70985);
Tivadarfalva **75.** 1478: Philippus *zabo* [de Thývadarfalva], no. (DL. 70985);
Farkasfalva **76.** 1478: Michael *zabo* [de farkalfalva], no. (DL. 70985);
Szentdamján **77.** 1479/1757: Benedictum *Szabó*, jo. (DL. 10008);
Újfalva **78–79.** 1479/1757: Thomam et Stephanum *Szabo*, jo. (DL. 10008);
Ajak **80.** [1480–1500]: Petrus *zabo*, jo. (DL. 83021); **81.** [1500–1520]: anndras *zabo*, jo. (DL. 83022); **82.** 1521: Thomas *Zabo*, jo. (DL. 82582); **83.** 1521: Martinus *Zabo*, jo. (DL. 82582); **84.** 1521: Paulus *Zabo*, jo. (DL. 82582);
Karász **85.** 1481: Paulum *Zabo*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **86–87.** 1481: Petrum et Michaellem *Zabo*, fam. ign., jo. (DL. 62348);
Szegegyház **88.** [1490–1510]: Nicolaus *Zabo*, jo. (DL. 82989);
Majtény **89–90.** 1500: Blasio, Benedicto *Zabo*, jo. (DL. 73536);
Mérk **91–92.** 1500: Johanne, Nicolao *Zabo*, jo. (DL. 73536);

Kálmánd **93.** 1500: Blasio *Zabo*, jo. (DL. 73536);
Salánk **94.** 1509: Andrea *Zabo*, jo. (DL. 71106);
95. 1509: Stephano *Zabo*, jo. (DL. 71106);
Szölös **96.** 1513: Luca *Zabo*, jo. (DL. 86743);
97. 1513: Anthonio similiter *Zabo*, jo. (DL. 86743);
Terebes **98.** 1513: Michaelae *Zabo*, jo. (DL. 86743); **99.** 1513: Matheo *Zabo*, jo. (DL. 86743); **100.** 1513: Thoma *Zabo*, jo. (DL. 86743); 1523: Thoma *Zabo*, jo. (DL. 71174); **101.** 1513: Benedicto *Zabo*, jo. (DL. 86743); **102.** 1513: Michaelae *Zabo*, jo. (DL. 86743);
Tekeháza **103.** 1513: Elia *Zabo*, jo. (DL. 86743);
Királyháza **104.** 1513: Alberto *Zabo*, jo. (DL. 86743); **105.** 1513: Johanne *Zabo*, jo. (DL. 86743);
Meggyes **106.** 1513: Thoma *Zabo*, jo. (DL. 86743); **107.** 1523: Johanne *Zabo*, jo. (DL. 71174); **108.** 1523: Clemente *Zabo*, jo. (DL. 71174); **109.** 1523: Paulo *Zabo*, jo. (DL. 71174);
Krassó **110.** 1513: Stephano *Zabo*, jo. (DL. 86743);
Kereki **111.** 1518: Luca *Zabo*, jo. (DL. 97664) (Kétszer!); **112.** 1518: Blasio similiter *Zabo* filio eiusdem [ti. Lukácsé], jo. (DL. 97664) → apja: 111; **113.** 1518: Francisco *Zabo*, jo. (DL. 97664);
Devecser **114.** [1521–1526]: Joannes *Zabo*, jo. (DL. 26243);
H. n. 115. [1521–1526]: Elie *Zabo*, jo. (DL. 26243).
< *szabó* 'szabómester' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Sántaszabó, Szabol, sartor.**

Szabol

Kálló **1.** 1462: Stephano *fabol* ~ *Sabal*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Stephano *Sabol*, jo. (DL. 55899).
< szl. *sabol* 'szabómester' (KNIEZSA 2003²: 306, 349). M: szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Szabó.**

Száguldó

Nagyrozsály **1.** 1449: Stephanus *fagoldo*, jo. (DL. 81139).
< *száguldó* 'futár' / 'nagyon gyorsan haladó, futó' (TESz.). Utóbbi jelentésben gyors járású személy neve. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Szakács

Majtény **1.** 1446: Petrus *Zachach* (!), jo. (DL. 13934);

Döge 2. 1449: Johannes *fachac*, jo. (DL. 80968); **3.** 1521: Dionisius *Zakacz*, jo. (DL. 82582); **Lelesz 4.** [1460–1480]: Ladislaus *zakach*, jo. (DL. 48185); **[Túr/Semjén] 5.** 1468: Paulus *zakach*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Paulus *Zakach*, jo. (DL. 55872); **Tamási 6.** [1490–1510]: Martini *Zakach*, jo. (DL. 82989); **Szinérváralja 7.** 1513: Benedicto *Zakach*, jo. (DL. 86743); **Kisvárdai 8.** [1521–1526]: Ladislaus *Zakach*, jo. (DL. 26243); **Meggyes 9.** 1523: Petro *Zakas*, jo. (DL. 71174). < *szakács* 'ételkészítéssel (hivatásszerűen) foglalkozó férfi' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Szakadt

[Túr/Semjén] 1. 1468: Johannes *zakath* (!), jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Johannes *Zakath* (!), jo. (DL. 55872). < *szakadt* 'rongyos, megtépzott', zilált' (NySz., OklSz.) / 'közösségből kiváló, elkülönülő' (vö. TESz.). Vsz. szökött jobbágy megnevezése (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság / (3.3.) társadalmi helyzet.

Szakai

[Túr/Semjén] 1. 1468: Clemens *zakai*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Clemens *Zakai*, jo. (DL. 55872). < *szakai* < *Szaka* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 767) + -i mn.-képző. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Zsákai** c. alatt. M: (4.1.) származási hely.

Szakáll

Litke 1. [1445–1448]: Gallus *fakal*, jo. (DL. 81193); 1449: Gallus *fachal*, jo. (DL. 80968); [1450 k.]: Gallus *fakal*, jo. (DL. 82987); **Mártonfalva 2.** [1450–1470]: Blasius *Zakaal*, jo. (DL. 56701); **Lök 3.** [1460–1480]: Nicolaus *zaca*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Nicolao *Zakal*, jo. (DL. 56695); **Kisvárdai 4.** [1500–1520]: Blasius *Zakal*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!). < *szakáll* 'állon növő szőrzet' (TESz.). Szakállas férfi metonimikus elnevezése. M: (1.1.) tulajdonság. → **Szakály, Szakállas.**

Szakály

Nábrád 1. 1451: Anthonio *Zakaly* (!), fam., jo. (DL. 55490) = Szakállas 1.

< vsz. *szakáll* ~ *szakály* 'állon növő szőrzet' (TESz.). Szakállas férfi metonimikus elnevezése. M: (1.1.) tulajdonság. → **Szakáll, Szakállas.**

Szakállas

Nábrád 1. 1452: Anthonio *Zakalos*, jo. (DL. 14584); 1459: Anthonio *Zakalos*, jo. (DL. 55658a); 1459: Anthonio *Zakalus*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Anthonio *Zakalos*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Anthonio *Zakalos*, jo. (DL. 55661) = Szakály 1; **Kisvárdai 2.** [1500–1520]: Johannes *Zakalos*, cust. (DL. 83004); **Királyháza 3.** 1513: Petro *Zakalos*, jo. (DL. 86743); 1513: Petro *Zakalos*, jo. (DL. 86743); **Szinérváralja 4.** 1513: Stephano *Zakalos*, jo. (DL. 86743) = 8; **Döge 5.** 1521: Ambrosius *Zakalos*, jo. (DL. 82582); **Ajak 6.** 1521: Thomas *Zakalos*, lib. (DL. 82582); **7.** [1521–1526]: Dionisius *Zakalos*, jo. (DL. 26243); **Meggyes 8.** 1523: similiter Stephano *Zakalos*, jo. (DL. 71174) = 4. < *szakállas* 'szakállt viselő «személy»' (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Szakáll, Szakály.**

Szakoly

Döge 1. 1449: Briccius *fachol*, jo. (DL. 80968) = Szakolyi 1. < *Szakoly* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 768). M: (4.1.) származási hely. → **Szakolyi.**

Szakolyi

Döge 1. [1445–1448]: Briccius *fakali*, jo. (DL. 81193) = Szakoly 1. **Rakamaz 2.** [1459–1461]: Gregori *Zakoli*, no. (DL. 56688); **Téglás 3.** 1451: Gregorius *Zakoly*, jo. (DL. 14467); **Szakoly 4–5.** 1520: Petri et Ladislai similiter *zakoly*, no. (DL. 62439) = DEN 807–808; **6.** 1520: condam Albertus *zakoly*, no. (DL. 62439); **7.** 1520: Francisci *zakoly*, prep. (DL. 62439); 1523: Venerabilis Francisci de Zakol ~ Francisci *Zakoly*, prep. (DL. 62449); 1523: prefati Francisci *Zakoly*, prep. (DL. 62448) = DEN 805; **8.** 1523: Egregii Pueri Bricci filii dicto Andree *Zakoly*, no. (DL. 62448) → apja: DEN 810. < *szakolyi* < *Szakoly* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 768) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely; (a nemesi név esetében) (4.2.) lakóhely. → **Szakoly.**

Szala

Kálló 1. [1460–1480]: Thomas *Zala*, jo. (DL. 56700).

< *Szala* r. vil. szn. (ÁSzt. *Zala*, *Sala*). A név [zala] olvasata nem valószínű (a magyarázatra l. CsnSz. *Szalai*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Szalai**.

Szalacsi

Levelek 1. 1446: Andreas *Zalachy*, jo. (DL. 13934).

< *szalacsi* < *Szalacs* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 768) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szalai

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Thoma *Zalay*, jo. (DL. 17017);

Tas 2. [1500–1520]: *Zalay* mathiaz, jo. (DL. 83022);

Terebes 3. 1513: Gregorio *Zalay*, jo. (DL. 86743); 1513: Gregorio *Zalay*, jo. (DL. 86743);

Veréce 4. 1513: Stephano *Zalay*, jo. (DL. 86743);

H. n. 5. 1525: Nobilis domine Katherine consortis Nobilis Thome *Zalay*, no. (DL. 62463).

< *szalai* < *Szala* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 768) v. ? *Szala* vm. 'Zala megye' + *-i* mn.-képző. A név [zalai] olvasata nem valószínű (a magyarázatra vö. CsnSz. *Szalai*, l. még FNESz. *Szala*fő). M: (4.1.) származási hely. → **Szala**.

Szálás

Bir 1. [1460–1480]: Thomas *Zalas*, jo. (DL. 56700);

Forgolán 2. 1478: Anthonius [*Z*]alaas de eadem forgolan, no. (DL. 70985).

< *szálás* 'magas termetű' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Szalka

Pályi 1. 1415: Thoma *Zalka*, jo. (DL. 96894);

Semjén 2. 1462/1469: Johanne *Zalka*, jo. (DL. 55899); 1462: Johanne *Zalka*, jo. (DL. 55719);

Márok 3. 1521: Joannes *Zalka*, jo. (DL. 82582).

< *Szalka* hn. (Bereg, Szatmár vm.) (CsHnMut. 768). M: (4.1.) származási hely. → **Szalkai**.

Szalkai

Szentmárton 1-2. 1513: Johanne, Thoma *Zalkay*, jo. (DL. 86743).

< *szalkai* < *Szalka* hn. (Bereg, Szatmár vm.) (CsHnMut. 768) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Szalka**.

Szalmaházi

[Sámelháza] 1. 1467: Thomas *Zalmahazy*, lib. (DL. 45273) = Samel 1.

< *szalmaházi* < *sámelházi* < *Sámelháza* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 725) + *-i* mn.-képző. A név népetimológias alak. M: (4.1.) származási hely.

Szana

Terebes 1. 1513: Benedicto *Zanna*, jo. (DL. 86743);

Egres ?2. 1513: Michaela *Zanyja*, jo. (DL. 86743).

< ? *Szana* becenév < *Szaniszló* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Ztanizlou*, *Stanizlaus*) rövidülése + *-a* bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Szaniszló**.

Szaniszló

Tét 1. 1460: Petro *Zanto*, jo. (DL. 55673); 1460: Petro *Zantho*, jo. (DL. 55674);

Kér 2. [1460–1480]: Andree *Zanizlo*, jo. (DL. 56695); [1460–1480]: Andreas *Zanyzlo*, jo. (DL. 56696); [1460–1480]: Andreas *Zaniflo*, jo. (DL. 56700); **3.** [1460–1480]: Vallentino *Zanizlo*, jo. (DL. 56695); [1460–1480]: Valentinus *Zaniflo*, jo. (DL. 56700);

Kálló 4. [1460–1480]: Anthonius *Zanyzlo*, jo. (DL. 56700);

Daróc 5. [1500–1520]: Petrus *Zanizlo*, jo. (DL. 97785) (Kétszer!);

Salánk 6. 1509: Martino *Zanyzlo*, jo. (DL. 71106);

Feketeardó 7. 1513: Francisco *Zan[iz]lo*, jo. (DL. 86743); **8.** 1513: Stephano *Zanyzlo*, jo. (DL. 86743);

Kék 9. [1521–1526]: Ambrosius *Zaniflo*, jo. (DL. 26243).

< *Szaniszló* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Ztanizlou*, *Stanizlaus*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Szana**, **Szaniszlófi**, **Szanó**.

Szaniszlófi

Bátor 1. 1520: Stephani *zanyzloffy* de Bathor, no. (DL. 62439); 1523: Egregii Stephani *Zanizloffy* de Bathor ~ Stephani *Zanyzloffy*, no. (DL. 62449); 1523: Egregii Stephani *Zanyzloffy* de Bathor ~ dicti Stephani *Zanyzloffy*, no. (DL. 62448); 1525: Egregii Stephani *Zanizloffy* de Bathor, no. (DL. 62463); **2.** 1520: Johannis *Zanyzloffy* de eadem Bathor, no. (DL. 62439); **3.** 1523: Egregii Petri *zanyzloffy* de dicta Bathor, no. (DL. 62449); 1523: Egregii Petri *Zanyzloffy* de dicta Bathor, no. (DL. 62448).

< *Szaniszló* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Ztanizlou*, *Stanizlaus*) + *-fi* 'fia' (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Szaniszló**.

Szanó

Terebes 1. 1450: Matheus *zano* (!), jo. (DL. 70896).

< *Szanó* becenév < *Szaniszló* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Ztanizlou*, *Stanizlaus*) rövidülése + *-ó*

bec.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszár-
mazás. → **Szaniszló**.

Szánó

Az adatokat l. **Szanó** c. alatt.

< ? *szánó* 'sajnálkozó, megbánó' (vö. TESz. *szán*¹). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Szántó

Semjén 1. [1430–1450]: Mathias *fantho*, jo. (DL. 56693);

Gyarmat 2. 1452: Ladislao *Zantho*, jo. (DL. 14584); **3.** 1452: Johanne *Zantho*, jo. (DL. 14584);

Bátor 4. 1446: Michael *Zantho*, jo. (DL. 13934);

Kisvárdá 5. [1445–1448]: Gregorius *fanto*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *Zanto*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Gregorius *fantho*, jo. (DL. 82987); **6.** [1445–1448]: Martinus *fanto*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Martinus *fantho*, jo. (DL. 82987);

Bököny 7. [1450–1470]: Emericus *Zantho*, jo. (DL. 56701); **8.** [1450–1470]: Georgius *Zantho*, jo. (DL. 56701);

Tét 9. 1459: Fabiano *Zantho*, jo. (DL. 55650);

10–11. 1459: Mathia, Petro *Zantho*, jo. (DL. 55650); 1461: Petro *Zantho*, jo. (DL. 55686); **12.** 1459: Martino *Zantha*, jo. (DL. 55650);

[**Túr/Semjén 13.** 1468: Andreas *zantho*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: *Zantho* Andreas (!), jo. (DL. 55872);

H. n. 14. 1478: Johanne *Zantho*, ign. fam. (DL. 70985);

Kátaszentmiklós 15. 1500: Gregorio *Zantho*, jo. (DL. 73536).

< *szántó* 'szántó-vető ember, földműves' (TESz. *szánt*; KÁLMÁN 1989⁴: 81). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Szaporá

Magyarveresmart 1. 1513: Urbano *Zapora*, jo. (DL. 86743).

< *szapora* 'termékeny, gyorsan sokasodó' v. 'gyors' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Szárcsa

Badaló 1. [1460–1480]: Martinus *Zarchca*, jo. (DL. 56700).

< *szárcsa* 'csóka nagyságú, fekete tollazatú, fehér csőrű és homlokú vízimadár' v. 'különféle sötét színű, fejükön, nyakukon, homlokukon fehér foltot viselő vízimadarak' (TESz.). Valamely tulajdonság metaforikus elnevezése lehet. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Szarka** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Szarka

Nyíregyház 1. 1469: Alberto *Zarka*, pop., fam. (DL. 55892);

Kisvárdá 2. 1521: Emericus *Zarka*, jo. (DL. 82582); **3.** 1521: Blasius *Zarka*, inq. (DL. 82582);

Pap 4. [1521–1526]: Michael *Zarka*, jo. (DL. 26243);

Meggyes 5. 1523: Martino *Zarka*, jo. (DL. 71174).

További kérdéses adatokat l. **Szárcsa** alatt.

< *szarka* 'a varjak osztályába tartozó, fekete-fehér tollú madár' (TESz.). A köznév átvitt értelmére ('tolvaj') csak a XIX. századból vannak adataink. M: (1.1.) tulajdonság / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Szász

Szász 1. 1448: Lucas *zaz*, civ. (DL. 55385);

Szászfalu 2. 1450: Stephanus *Zaz*, jo. (DL. 70896); **3.** 1513: Gregorio *Zaz*, jo. (DL. 86743) (Kétszer!);

Oros 4. 1450/1451: Paulo *Zaz*, jo. (DL. 55474);

5. 1452: Stephano *Zaz*, jo. (DL. 55509) = Fász 3; **6.** [1460–1480]: Matheus *Zaz* ~ Matheum *zaz*, jo. (DL. 56700); 1461: Matheo *Zaaz*, jo. (DL. 55705);

7. 1461: Valentino *Zaaz*, jo. (DL. 55705); **8.** [1460–1480]: Mathias *Zaz* paruu, jo. (DL. 56700) = LAT parvus 41, → apja?: **6.**

Tét 9. 1459: Michaele *Zaz*, jo. (DL. 55650); **10.** 1459: Laurency *Zaz*, jo. (DL. 55650);

Halmi 11. 1478: Ladislao *zaaz*, jo. (DL. 70985);

Váralja 12. 1478: Benedicto *Zaz*, jo. (DL. 70985);

Salánk 13. 1509: Andrea *Zaz*, jo. (DL. 71106);

Feketeardó 14. 1513: Stephano [*Z*]*az*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 15. 1513: Michaele *Zaaz*, jo. (DL. 86743); **16.** 1523: Stephano *Zaz*, jo. (DL. 71174).

< *szász* 'a németek egyik csoportjához tartozó személy' v. 'a szászokkal kapcsolatos, rájuk jellemző < tulajdonságú személy' (vö. TESz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / ? (1.1.) tulajdonság.

Szata

Apafalva 1. 1523: Michaele *Zatha*, jo. (DL. 71174).

< *Szata* r. vil. szn. (ÁSznt. *Sata*, *Satta*) / ? *Szata* hn. (Valkó vm.) (CsHnMut. 772). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / ? (4.1.) származási hely.

Szebeni

Kálló 1. [1460–1480]: Johannis *Zebenj*, jo. (des) (DL. 56700).

< *szebeni* < *Szeben* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 772) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szécs

Nagymihály ?1. 1450: Bertho (!) *Zeach* (!), jo. (DL. 14314);

H. n. 2. 1463: Johanne *Zech*, jo. (DL. 15882);

Újfalú 2. 3. 1463: Michele *Zech* (!), jo. (DL. 15882); **4.** 1463: Paulo *Zecz*, jo. (DL. 15882).

< *Szécs* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 772) / r. vil. szn. (ÁSzt. *Zech*, *Zeech*, *Scech* stb.). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Szécsi**.

Szécsény

Badaló 1. [1460–1480]: Damianus *fechen*, jo. (DL. 56700) = Szécsényi 1;

Túrtó 2. [1490–1510]: Andreas *Zechen*, jo. (DL. 82989).

< *Szécsény* hn. (Arad, Nógrád vm.) (CsHnMut. 773) / (2. adat) (ritka) r. vil. szn. (ÁSzt. *Zechin*, *Scecen*, *Scechin*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Szécsényi**.

Szécsényi

Badaló 1. [1460–1480]: Damianum *fecheni*, jo. (DL. 56700) = Szécsényi 1;

< *Szécsény* hn. (Arad, Nógrád vm.) (CsHnMut. 773) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Szécsény**.

Szécsi

Tekeháza 1. 1513: Stephano *Zechy*, jo. (DL. 86743);

Encsencs 2. 1446: Gallus *Zechy*, jo. (DL. 13934).

< *szécsi* < *Szécs* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 772) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Szécs**.

Szegedi

Kálló 1. [1460–1480]: Michaelis *Zegedy*, jo. (DL. 56700);

Kereki 2. 1518: Luca *Zegedi*, jo. (DL. 97664).

< *szegedi* < *Szeged* hn. (Szabolcs, Csongrád vm.) (CsHnMut. 773) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szegény

Pócs 1. 1446: Thomas *Segen*, jo. (DL. 13934);

Kálló 2. [1430–1450]: Franciscus *Zegen*, jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Franciscus *Zegen*, jo. (DL. 56709).

< *szegény* 'sajnálatra méltó, szerencsétlen' v. 'csekély anyagi eszközökkel rendelkező, szűkölködő' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság / (3.4.) vagyoni helyzet.

Szegi

Kisvárd 1. [1445–1448]: Simon *fegy*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: Benedictus *fegy*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Benedictus *fegy*, jo. (DL. 82987); [1450 k.]: Benedictum *fegy*, jo. (DL. 82987) (Kétszer!);

Kálló 3. [1460–1480]: Nicolaus *Zegy*, jo. (DL. 56700).

< *szegi* < *Szeg* hn. (Heves vm.) (CsHnMut. 773) / *szeg* 'falurész, területész, vidék; sarok, zug' (TESz. *szeg*²) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely / (4.2.) lakóhely.

Szegyes

Királyháza 1. 1513: Stephano *Zegyes* (!), jo. (DL. 86743).

< ? *szegyes* 'kiugró mellkasú 'személy' (szügy 'emberi mell, mellkas' — TESz.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Székely

Egyek 1. [1435–1439]: *Nobilis domina Scolastica vocata filia Demetrii Sekel de Egek* nunc vero consors Johannis Nemes, no. (DL. 56710) (→ **Nemes** 1);

Tótkálló 2. [1430–1450]: Thomas *fekel*, jo. (DL. 56693);

Gút, Aba, Körtvélyes 3. 1470: [...] [*Ze?*]*kel*, jo. (DL. 17017); **4.** 1470: Mathia s[imiliter] *Zekel* (?), jo. (DL. 17017);

Daróc 5. [1500–1520]: Anthonii *Zekel*, jo. (DL. 97785);

Feketeardó 6. 1513: Thoma *Zekel*, jo. (DL. 86743);

Apafalva 7. 1513: Clemente *Zekel*, jo. (DL. 86743);

Döge 8. 1521: Petrus *Zekel*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Petrus *Zekel*, jo. (DL. 26243).

< *székely* 'a magyarságnak egyik, ma főleg Erdélyben élő csoportjához tartozó személy' (TESz.) / *Székely* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 774). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / (4.1.) származási hely.

Szekeres

Olcsva 1. 1440: Emerico *Zekeres*, jo. (DL. 55194); 1440: Emerico *Zekeres*, jo. (DL. 55201); 1447: Emerico *Zekeres*, jo. (DL. 55346);

Kenéz 2. 1446: Johannes *Zekeres*, jo. (DL. 13934);

Kisvárd 3. [1450 k.]: Thomas *fekeres*, jo. (DL. 82987);

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 4. 1452: Gallo *Zekeres*, jo. (DL. 55498);

Gyarmat 5. 1459: Valentino *Zekeres*, jo. (DL. 55658a); 1459: Valentino *Zekeres*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Valentino *Zekeres*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Valentino *Zekeres*, jo. (DL. 55661);

[Túr/Semjén] 6. 1468: Johannes *Scekeres*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Johannes *Zekerees*, jo. (DL. 55872);

Érpály 7. 1479/1757: Blasium *Szekeres*, jo. (DL. 10008);

Szászfalu 8. 1513: Alberto *zekeres*, jo. (DL. 86743); **9.** 1513: Matheo *Zekeres*, jo. (DL. 86743);

Ádám 10. 1518: Georgius *Zekeres*, jo. (DL. 97664).

< *szekeres* 'kocsis, szekérhajtó' (NySz., KÁLMÁN 1989⁴: 82). Lehet a szónak 'szekérgyártó' jelentése is (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Szekernyés

Meggyes 1–3. 1523: Anthonio, Emerico, Laurentio *Zekernes*, jo. (DL. 71174).

< *szekernyés* 'csizmaszerű bőr lábbelit készítő v. viselő <személy>' (vö. TESz. *szekernye*). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Szél

[Túr/Semjén] 1. 1468: Andreas *zeel*, jo. (DL. 55872);

Vállaj 2. 1475: Petrus kowach et *Albertus Zeel* dicti de walaŷ fratres ipsius Thome kowach, jo. (DL. 17730) → testvérei: Kovács 17. és 18;

Ártánd 3. 1518: Sebastianus *Zeel*, jo. (DL. 97664); **4.** 1518: Francisco *Zeel*, jud. (DL. 97664);

Jánk 5. 1521: Emericus *Zeel*, jo. (DL. 82582).

< *szél* 'valaminek a határvonalra eső, külső része', 'határ, vég' (TESz.). A név valamely település szélén lakót jelölte (CsnSz.). M: (4.2.) lakóhely. → **Szelecske, Szeles**.

Szele

Salánk 1. 1509: Benedicto *Zelee*, jo. (DL. 71106).

< *Szelle* ~ *Szele* r. vil. szn. (ÁSznt. *Selle*, *Sele*, *Seleh*, *Scele*, *Zelee*, *Zeleh*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Szelecske ?

Munkács 1. [1435–1436]: Michael dictus *Zelechke*, jo. (DL. 48256).

< ? *szelecske* (~ *szeleske*) 'hebehurgyán kapkodó, szeleburdi, meggondolatlan', 'bolond' (ÉrtSz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Szél, Szeles**.

Szeles

Földes 1. [1435–1439]: Nobilis domina Kathÿ vocata filia Stephani de Arthanhaza nunc vero consors *Mathie Zeles de feldes*, no. (DL. 56710);

Szentgyörgy 2. [1445–1448]: Johannes *Zeles*, jo. (DL. 81193); 1450: Johannes *heles* [ɔ: Zeles], jo. (DL. 81193);

Litke 3. [1450 k.]: Petrus *feles*, jo. (DL. 82987);

Újvár 4. 1460/1461: Laurentii *Zeles*, jo. (DL. 70910);

Sényő 5. 1466: Emerico *Zeles*, fam. ign., jo. (DL. 55839);

Tótkállo 6. 1466: Paulus *Zeles* dictus, jo. (DL. 55839);

Sásvár 7. 1478: Johannes *Zeles* [de eadem Salfvar], no. (DL. 70985);

Márok 8. 1521: Daud *Zeles*, inq. (DL. 82582).

< *szeles* 'hebehurgyán kapkodó, szeleburdi, meggondolatlan', 'bolond' (ÉrtSz., OklSz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Széles** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság. → **Szél, Szelecske**.

Széles

Az adatokat l. **Szeles** c. alatt.

< *széles* 'vminek a határvonalra eső, külső részéhez kapcsolódó' (vö. TESz. *szél*). A név a település szélén lakót jelölte (CsnSz.) / *széles* 'széles <homlokú, arcú, vállú, mellű, termetű>' (CsnSz.). M: (4.2.) lakóhely / (1.1.) tulajdonság.

Szend

Gyarmat 1. 1452: Petro *Zendÿ*, jo. (DL. 14584);

Újfal. 2. 1460: Johanne *Zondÿ* [ɔ: Zendÿ], jo. (DL. 55673); 1460: Johanne *Zendÿ*, jo. (DL. 55674); 1461: Johanne *Zondi* [ɔ: Zendÿ], jo. (DL. 55686);

< *szendi* < *Szend* hn. (Abaúj, Borsod vm.) (CsHnMut. 776) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szenes

Szászfalu 1. 1513: Michael *Zenes*, jo. (DL. 86743).

< *szenes* 'szénégető' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Szent

Halmi 1. 1478: Paulo *Zenth* (!), jo. (DL. 70985).

< *szent* 'vallásos, ájtatos, kegyes' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Szentes**.

Szentdienesi

Kengyel 1. 1479/1757: Michael *Szent Dienesÿ*, jo. (DL. 10008).

< *szentdienesi* < *Szentdienes* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 778) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szente

[*Túr/Semjén*] **1.** 1468: [ø] *Scente*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: [ø] *Zenthee* (!), jo. (DL. 55872);

Lelesz **2.** [1460–1480]: Paulus *Zenthe*, jo. (DL. 48185);

Prügy **3.** 1477/1718: Valentinus *Zenthe*, jo. (DL. 16955); **4.** 1477/1718: Michael *Zenthe*, jo. (DL. 16955);

Dománhida **5.** 1500: Blasio *Zenthe*, jo. (DL. 73536).

< *Szente* r. vil. szn. (ÁSzt. *Scente*, *Zenteh*) / *Szente* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 778). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Szentes

Besenyőd **1.** [1435–1439]: Ladislaus *Zenthes* de Belenewd, no. (DL. 56710);

Kisvárd **2.** [1445–1448]: Johannes *fentes*, jo. (DL. 81193); 1449: Johannes *fentes*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Johannes *fenthes*, jo. (DL. 82987); **3.** 1449: Tomas *Zentes*, jo. (DL. 81139);

4. 1521: Mathias *Zenthes*, inq. (DL. 82582); **5.** 1521: Joannes *Zenthes*, jo. (DL. 82582);

Kér **6.** [1460–1480]: Eliee *fenthes*, jo. (DL. 56700);

Újfal **2. 7.** 1479/1757: Georgium *Szentes*, jo. (DL. 10008).

< *Szentes* r. vil. szn. (ÁSzt. *Sentes*, *Scentus*) / *szentes* 'vallásos, ájtatos, kegyes, jámbor' (NySz., OklSz.) / *Szentes* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 779). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (1.1.) tulajdonság / (4.1.) származási hely. → **Szent**.

Szentgond ?

Kisvárd **1.** [1450 k.]: Paulus *fenthgond* (!), jo. (DL. 82987).

< ism. M: ism.

Szentháza

Meggyes **1.** 1513: Michael *Zenthhaza*, jo. (DL. 86743).

< ? *Szent(es)háza* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 779). M: (4.1.) származási hely.

Szentmiklósi

Érpály **1–3.** 1479/1757: Urbanum, Lucam et Paulum *Szent-Miklofi*, jo. (DL. 10008).

< *szentmiklósi* < *Szentmiklós* hn. (Bihar, Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 788–9) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szép

Halmi **1.** 1478: Stephano *Zeep*, jo. (DL. 70985);

2. 1478: Benedicto *zeep*, jo. (DL. 70985);

Dob **3.** 1500: Anthonio *Zep*, jo. (DL. 73536).

< *szép* 'csinos, dőlceg, bájos' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Szépe

Kisvárd **1.** 1449: Michael *fepe*, jo. (DL. 81139); [1445–1448]: Mikahel *fepe*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Michael *fepe*, jo. (DL. 82987).

< *Szépe* r. vil. szn. (ÁSzt. *Scepa*, *Zepe*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Széplak

H. n. **1.** 1463: Benedictum *Zeplak*, fam., off. (DL. 15882) = DEN 839.

< *Széplak* hn. (Abaúj, Bihar vm.) (CsHnMut. 792). M: (4.1.) származási hely.

Szépszakállú

Kisvárd **1.** [1445–1448]: Valentinus *fepfakalo*, jo. (DL. 81193).

< *szép szakállú* 'gondozott, ápolat szakállú' (vö. CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Szere

Majtény **1.** 1446: Andreas *Zere*, jo. (DL. 13934).

< *Szere* becenév < *Szeraphin* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Seraphin*, *Seraphin* stb.) rövidülése + -e bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Szerémi

Nábrád **1.** 1451: Stephano *Zeremy*, fam., jo. (DL. 55490); **2.** 1452: Ladislao *Zeremy*, jo. (DL. 14584); **3.** 1452: Johanne *Zeremy*, jo. (DL. 14584) (Kétszer!); 1459: Johanne *Seren* [c: Seremi?], jo. (DL. 55658); 1459: Johanne *Zeremen* [c: Zeremy], jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Johanne *Serei* [c: Seremi?], jo. (DL. 55661); 1459/1460: Johanne *Zeremy*, jo. (DL. 55660);

Gyarmat **4.** 1452: Nicolao *Zeremy*, jo. (DL. 14584); 1459: Nicolao *feremy* [c: feremy], jo. (DL. 55658); 1459: Nicolao *Serey* [c: Seremý], jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Nicolao *Seren* [c: Seremy], jo. (DL. 55661); 1459/1460: Nicolao *Serei* [c: Seremi], jo. (DL. 55660); **5.** 1459: Valentino *Seren* ~ *Serey* [c: Seremy], jo. (DL. 55658a); 1459: Valentino *Srenyn* [c: Seremý], jo. (DL. 55658); 1459/1460: Valentino *Serei* (?), jo. (DL. 55660); 1459/1460: Valentino *Serei* ~ *Seren* (?), jo. (DL. 55661). (A fenti nevek másolásakor vsz. a nazális jelölése elmaradt.)

Lázár **6.** [1500–1520]: Relicta *Seremy*, inq. (DL. 97783).

< *szerémi* < *Szerém* vm. (CsnSz.) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szerény

Száldobágyterem 1. 1500: Petro Zerenj, jo. (DL. 73536).

< szerény 'saját értékével, tehetségével, anyagi, társadalmi helyzetével, hatalmával nem dicsekvő, csendesén visszahúzódó személy' (ÉrtSz., TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Szeres

Kiszedány 1. 1446: Blasius Zeres, jo. (DL. 13934);

Újfalud 2. 1463: Gregorio Zeres, jo. (DL. 15882).

< szeres 'határésszel, falurésszel, utcával, házsorral kapcsolatos' (vö. TESz. szer). M: ? (4.2.) lakóhely.

Szigeti

Litke 1. [1445–1448]: Albertus figeti, jo. (DL. 81193); 1449: Albertus figeti, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Albertus fygethy, jo. (DL. 82987); **2.** [1445–1448]: Thomas figeti, jo. (DL. 81193); 1449: Tomas figeti, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Thomas fygethy, jo. (DL. 82987).

< szigeti < Sziget hn. († Szabolcs, Abaúj, Bereg, Bihar, Ung, Máramaros vm.) (NÉMETH 1997: 180; CsHnMut. 793) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Nagyszigeti**.

Szjgyártó

Szölös 1. 1513: Nicolao Zywgjartho, jo. (DL. 86743);

Kisvárdá 2. [1521–1526]: Marchws (!) Zjghjartho, jo. (DL. 26243).

< szjgyártó 'szalag alakúra hasított, kikészített bőrdrab készítője' (TESz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **corrigiator**.

Szike

Sáp 1. [1435–1439]: Nobilis domina Margaretha vocata consors Nicolai dicti Zjke de Saaph, no. (DL. 56710).

< Szike ? r. vil. szn. (ÁSzt. Sciku, Sicu; CsnSz.) + -(k)e bec.-képző. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Szilági

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Ladislaus dictus Zylagy, jo. (DL. 48256);

Szarvaskő 2. 1438: Gregorio Zylagi, cast. (DL. 13233);

Ramocsaháza 3. 1439/1447: Blasius filius Gregorii dicti Zylagy de alia ramochahaza, no. (DL. 13327);

Litke 4. [1445–1448]: relictus Benedictus filagy, jo. (DL. 81193);

H. n. 5. [1445–1448]: Gregorio fylagy, ? (DL. 81193);

Jákó 6. 1459: Gregorius de (!) Zilagj de Jako, vco. (DL. 55650); 1459: Gregorius Zilagj de Jako, vco. (DL. 55658); [1459–1461]: Gregori Zilagi, no. (DL. 56688);

Badaló 7. [1460–1480]: Symon Zylagy, jo. (DL. 56700);

Oros 8. 1461: Alberto Zylagy, jo. (DL. 55705);

H. n. 9. 1462: Gregorium Zylagy, fam. (DL. 81506);

Meggyes 10. 1513: Andrea Zylagy, jo. (DL. 86743); **11.** 1523: Paulo fylagy [ɔ: fylagy], jo. (DL. 71174);

Tas 12. [1521–1526]: Andreas Zylaghi, jo. (DL. 26243).

< szilági < Szilagy tájnév 'történelmi táj a Berettyó, Kraszna, Szamos folyók vidékén' (vö. FNESz. Szilágyság) v. hn. (Zaránd, Tolna vm.) (CsHnMut. 794) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szilás

Földes 1. [1435–1439]: Gregorius Silas de feldes, no. (DL. 56710);

Nagyhalász 2. 1523: Paulo Zylas, jud. (DL. 62449); 1523: Paulo Zylas, jud. (DL. 62448).

< szilas 'erdőben, vízparton [...] élő, kemény anyagú, fogazott levelű, szárnyas termésű fával kapcsolatos' (vö. TESz. szil², NySz.). Szilfás erdő mellett lakó v. kertjében szilfát nevelő személy kaphatta a nevet. M: (4.2.) lakóhely / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Szilva ?

Badaló 1. [1460–1480]: Michaelis Zjua, jo. (DL. 56700).

< ? szilva ~ nyj. szíva 'hamvas, sötétkék v. vörös héjú, édes húsú, csonthéjas gyümölcs' (ÉKsz.²). Vsz. szilvát áruló, szilvát aszaló v. szilvapálinkát főző személy neve lehetett (vö. CsnSz. Szilvás). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Szilvás**.

Szilvás

Nagymihály 1. 1450: Andree Zjwas, jo. (DL. 14314);

Terebes 2. 1513: Paulo Zylwas, jo. (DL. 86743) = Szitás 2.

< szilvás vsz. 'szilvát áruló, szilvát aszaló v. szilvapálinkát főző «személy»' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Szilva**.

Szilveszter

Meggyes 1. 1523: Ambrosio Siluefter, jo. (DL. 71174); **2.** 1523: Demetrio Siluefter, jo. (DL. 71174); **3.** 1523: Blasio Siluefter, jo. (DL. 71174).

< Szilveszter (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. Siluester). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Szinta

Túrtő 1. [1490–1510]: Mathias *Zyntha*, jo. (DL. 82989).

< *Szinta* hn. (Somogy vm.) (CsHnMut. 795). M: (4.1.) származási hely.

Szirmai

Gödényháza 1. 1478: Gregorius *zyrm[aj]* dictus [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985);

Péterfalva 2. 1478: Johannes *Zyрмаj* [de eadem petherfalva], no. (DL. 70985).

< *szirmai* < *Szirma* hn. (Borsod, Ugocsa vm.) (CsHnMut. 795) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szita

Érpály 1. 1463: Barnaba *Zytha*, jo. (DL. 15882). < *szita* 'henger alakúra hajlított vékony falemez-ből és kifesztett lyukacsos (lószőr- v. drót)szövedékből készült háztartási eszköz' (ÉKsz.²). Az eszköz birtoklója v. készítője metonimikus névadással kaphatta a nevet. M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Szítás**.

Szitár

Bábony 1. 1478: Martino *Sy̋thor*, jo. (DL. 70985).

< ? szl. *sitar* 'rostás' < szl. *sito* 'kosár, rosta' (SzlovSz. *sita*) + ? -ár szl. képző. M: szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Szítás

Túrtő 1. [1480–1500]: Blasius *Zy̋thas*, jo. (DL. 56690);

Terebes 2. 1513: Paulo *Zy̋thaf*, jo. (DL. 86743) = Szilvás 2.

< *szítás* 'szitagyártó, szitát készítő mesterember' (OkI Sz., ÉKsz.²) / 'szitával rendelkező személy'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Szita**.

***Sziterő**

Érpály 1. 1479/1757: Paulum *Sziterő*, jo. (DL. 10008).

< ism. M: ism.

Szívós

Kisvárd 1. 1521: Marcus *Zy̋wos*, jo. (DL. 82582).

< *szívós* 'hajlékony' (NySz., OkI Sz.), 'sokat ki-bíró, kitartó' (CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Szoárdfi l. Szovárdfi**Szóda ?**

Kálló 1. [1430–1450]: Nicolaus *folda* (!), jo. (DL. 56709).

< ? *szóda* ~ *szolda* 'szikso' (TESz.). A CsnSz. szerint vsz. a *szódamester* foglalkozásnév rövidülése. A magyarázatot gyengíti, hogy a közné-

csak a XVI. század végéről adatolható (vö. TESz., EWUng.). Az *l*-ező alak nyelvjárási változat (vö. ÚMTsz.). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Szolda l. Szóda**Szolga**

Tas 1. 1439/1447: Franciscum *Zolga*, jo. (DL. 13327); **2.** 1439/1447: Gregorium similiter *Zolga*, jo. (DL. 13327);

Újfalva 1. 3. 1460: Benedicto *Zolga*, jo. (DL. 55673); 1460: Benedicto *Zolga*, jo. (DL. 55674); 1461: Benedicto *Zolga*, jo. (DL. 55686);

Kálmánd 4. 1500: Thoma *Zolga*, jo. (DL. 73536).

< *szolga* 'rendszerint szerződéses (férfi) alkalmazott, aki megszabott bérért fizikai munkát végez' (ÉrtSz., CsnSz.). M: (3.3.) társadalmi helyzet.

Szolnok

Döge 1. [1445–1448]: relictá Mikahelis *folnok*, jo. (DL. 81193); **2.** 1449: Fabianus *folnoch*, jo. (DL. 80968) → *anya?*: **1.**; **3.** 1521: Benedictus *Zolnok*, jo. (DL. 82582); **4.** [1521–1526]: Relictá Benedicti *Zolnok*, jo. (DL. 26243) → férje: **3.**

< † *Szolnok* hn. (Szabolcs vm.) (NÉMETH 1997: 183; CsHnMut. 797) / *Szolnok* r. vil. szn. (ÁSznt. *Sonuk*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Szomotor ?

Döge 1. [1445–1448]: Gregorius *fomotor* (?), jo. (DL. 81193).

< *Szomotor* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 798). M: (4.1.) származási hely.

Szondi

Nagyfalu 1. 1525: Johanne *Zondj*, iud. (DL. 62463).

< *szondi* < *Szond* hn. (Bács vm.) (CsHnMut. 798) + *-i* mn.-képző / *Szondi* r. vil. szn. (ÁSznt. *Scundi*, *Sundi*, *Sumdi*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Szopó

[Túr/Semjén] 1. [1468 u.]: Georgius *Zopoo*, jo. (DL. 55872).

< ? *Szopó* (ritka) r. vil. szn. (ÁSznt. *Scopo*, *Sopo*). Az Árpád-kori névalakok [csapó] olvasatot is megengednek, így a magyarázat bizonytalan. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Szot

Krassó 1. 1523: Gasparo *Zoth*, jo. (DL. 71174).

< ? *Szot* r. vil. szn. (ÁSznt. *Zot*, *Zoth*, *Sot*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Szovárd

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 1. 1452: Ladislao Zoward, jo. (DL. 55498).
 < Szovárd r. vil. szn. (ÁSzt. Zouard, Zuard).
 M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Szovárdfi

Feketeardó 1. 1478: Nicolaus Zoardfi de Ardo, no. (DL. 70985).
 < Szovárd ~ Szovárd r. vil. szn. (ÁSzt. Zoard, Zuard) + -fi 'fia'. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → Szovárd.

Szováti

[Túr/Semjén] 1. 1468: Gregorius zowathí, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Gregorius Zowathí, jo. (DL. 55872).
 < szováti < Szovát hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 798) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Szöke

Tarpa 1. [1435–1436]: Blasius dictus Zeke, jo. (DL. 48256);
Olcsva 2. 1440: Nicolao Zewke, jo. (DL. 55194); 1440: Nicolao Zewke, jo. (DL. 55201); 1447: [N]icolao Zewke, jo. (DL. 55346);
Bátor 3. 1446: Ladislai Zeke, jo. (DL. 13934);
Majtény 4. 1446: Andreas Zeke, jo. (DL. 13934);
Szászfalu 5. 1450: Andreas Zewke, jo. (DL. 70896);
Geszteréd 6. [1450–1470]: Michael Zewke, jo. (DL. 56701);
Hatház 7. 1451: Johannes Zewke, jo. (DL. 14467);
Hegyes 8. 1451: Stephanus Zewke, jo. (DL. 14467);
Márok 9. 1453: relict Michaelis fewke, jo. (DL. 81139); **10.** 1453: Fabianus Zewke, jo. (DL. 81139);
Badaló 11. 1453: Johannes fewke, jo. (DL. 81139);
Újfalú 12–13. 1460: Michael et Petro Zewke, jo. (DL. 55673); 1460: Michael et Petro Zewke, jo. (DL. 55674); 1461: Michael (!) et Petro Zeke, jo. (DL. 55686);
Lelesz 14. [1460–1480]: Johannes Zeuke, jo. (DL. 48185);
Gút, Aba, Körtvélyes 15. 1470: Michael Zewke, jo. (DL. 17017);
Dabóc 16–18. 1478: Thomas et Mathÿvs atque Emericus Zevke [de eadem dabocz], no. (DL. 70985);
Kálmánd 18. 1500: Michael Zewke, jo. (DL. 73536); **20.** 1500: Dionisio Zevke, jo. (DL. 73536);
Nagypalád 21. 1509: Antonio Zewke, jo. (DL. 71106);

Feketeardó 22. 1513: Stanisla Zewke, jo. (DL. 86743);

Jánk 23. 1521: Thomas Zeuke, jo. (DL. 82582); **24.** 1521: Paulus Zeuke, jo. (DL. 82582).

A további kérdéses adatokat l. **Szökő** c. alatt.

< szöke 'a gesztenyeszínű világosabb, fakó színű hajú, szőrzetű' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság. → Szöske.

Szökő

[Túr/Semjén] 1. 1468: Anthonius zewkee, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Anthonius Zeek (!), jo. (DL. 55872); **2.** 1468: Gerardus zewkee, jo. (DL. 55872); **3.** 1468: Mathias Zekee, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Mathias Zekee, jo. (DL. 55872).

< szökő 'ugráló, táncoló' / 'menekülő' v. 'menekült, bujdosó' (TESz. szökik, OklSz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Szöke** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság / (3.3.) társadalmi helyzet.

Szölős

Kisvárd 1. [1445–1448]: Stephanus folos, jo. (DL. 81193); 1449: Stephanus feles, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Stephanus fewlews, jo. (DL. 82987); **?2.** [1445–1448]: Martinus folos, jo. (DL. 81193); **?3.** [1445–1448]: Thomas folos, jo. (DL. 81193);

Tamási 4. [1490–1510]: Ladislaus Zewlews, jo. (DL. 82989).

< szőlős 'szőlőműves, szőlősgazda' / 'szőlőskert birtokosa' (vö. OklSz.) / Szőlős hn. (Ugocsa, Bihar, Zemplén vm.) (CsHnMut. 799). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (4.1.) származási hely. → Szőlősi.

Szölősi

Badaló 1. 1453: Antonius Selozj, jo. (DL. 81139); [1460–1480]: Anthonius Zelefi, jo. (DL. 56700);

Bátor 2. 1500: Francisco Zevlevfi, jo. (DL. 73536);

Meggyes 3. 1513: Andrea Zewlewffj, jo. (DL. 86743).

< szőlősi < Szőlős hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 799) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → Szőlős.

Szőrnyű

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Benedicto Zornyw, jo. (DL. 17017).

< szőrnű 'rettenetes, borzasztó' v. 'szennyes, tisztátalan' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Szöske

Jánk 1. 1521: Mattheus Zeze (!), jo. (DL. 82582); **2.** 1521: Vrbanus Zeze (!), jo. (DL. 82582);

Ricse 3. 1521: Gregorius *Zezke*, jo. (DL. 82582).
< *szösze* 'szöke' (TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.
→ **Szöke**.

Szövő

Lütke 1. [1445–1448]: Lucas *zwe*, jo. (DL. 81193);
Tura ?2. [1460–1480]: Georgii *fyuv* (?), jo. (DL. 56700);
Pátroha ?3. [1480–1500]: Elias *zeev*, jo. (DL. 83021);
Szaniszló ?4. 1500: Valentino *zywe* (!), jo. (DL. 73536);
Ajak 5. [1500–1520]: kelemen *zewenj* 'szövőné', jo. (DL. 83022).
< *szövő* 'takács' (NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Sztanyik

Buj 1. 1520: Andrea *Stahnjyk* (!), jud. (DL. 62439).
< szl. *Stanyik* becenév < szl. *Stanislav* egyh. szn. rövidülése + szl. *-ik* képző (KNEZSA 2003²: 299, 301). M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Sztarci

Nagymihály 1. 1450: Urbani *Stharczjy*, jo. (DL. 14314).
< szl. *starec* 'aggastyán' birtokos személyjeles alakja ('aggastyáné') (SzlovSz. *starec*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Sztojko

Kricsfalva 1. 1513: alter Nicolaus *Zthoyko* de dicta kryffalwa, hr. (DL. 86743).
< szl. *Stojko* becenév < vsz. szl. **stojna* 'támaszték, oszlop, tartó szerkezet' + *-ko* szl. bec.-képző (vö. CsnE. *Sztojka*; SzlovSz. *stojka* 'állvány'). Az alapszó jelentése alapján ács v. kőműves elnevezése is lehet. M: szl. ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Szuka ?

Turc 1. 1478: Johanne *Zvka*, jo. (DL. 70985).
< *Szuka* ? r. vil. szn. (ÁSznt. *Scuka*). Az Árpád-kori névnek [csuka] olvasata is lehetséges, így az eredeztetés kétséges. Kn.-i jelentései nem vehe-

tők számításba (l. TESz., CsnSz.). M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Szurok

Bátor 1. 1446: Andreas *Zwrok*, jo. (DL. 13934);
Eszlár 2. [1460–1480]: Pauli *Zuruc*, jo. (DL. 56700).
< *szurok* 'gyanta, kátrány' (TESz.). A csn. vsz. a *szurokszedő* foglalkozásnév rövidülése (vö. CsnSz.) v. sötét bőrre, hajra utaló metaforikus tulajdonságnév. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Szücs

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Johannes *fewc*, jo. (DL. 81193); 1449: Johannes *Zwch*, jo. (DL. 81139); **2.** 1521: Joannes *Zewch*, jo. (DL. 82582) → özvegye: **7.** 1521: Blasius *Zewch*, jo. (DL. 82582); **4.** 1521: Dionisius *Zewch*, inq. (DL. 82582); **5.** 1521: Benedictus *Zewch*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Benedictus *Zewch*, jo. (DL. 26243); [1521–1526]: Benedicti *Zewch*, jo. (DL. 26243); **6.** [1521–1526]: Mathias *Zewch*, jo. (DL. 26243); **7.** [1521–1526]: Relicta Johannis *Zewch*, jo. (DL. 26243) → férje: **2.**
Nagymihály 8. 1450: Luce *Swecz*, jo. (DL. 14314);
Halmi 9. 1478: Stephano *Zevch*, jo. (DL. 70985);
Majtény 10. 1500: Johanne *Zewlch*, jo. (DL. 73536);
Szölös 11. 1513: Georgio *Zewch*, jo. (DL. 86743);
Színerváralja 12. 1513: Clemente *Zewch*, jo. (DL. 86743).
< *szűcs* 'ruházkodásra alkalmas bőrök kikészítésével, szabásával és varrásával foglalkozó iparos' (CsnSz., l. még OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **pellifex**.

Szűr

Eszlár 1. [1456–1457]: Thome *Zwr*, jo. (DL. 56714).
< *szűr* 'durva posztóból készült, köpenyszerű felsőruha' (TESz. *szűr*²). Vsz. a ruhadarab készítője (szűrszabó) v. viselője elnevezése lehetett. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

T

Tag

Terebes 1. 1513: Sebastiano *thag*, jo. (DL. 86743) = Tót 197.

< ? *tag* '(főként kiágazó) testrészt' (TESz.). Feltehetően a végtagokkal kapcsolatos valamely tulajdonság lehet a név alapja. A névnek a *Tóttól* eltérő olvasatát a későbbi adatok is megerősítik (1604: relictia Anthonii *Tak*, Demetrius *Thak* – OL. UetC. 59: 15. 114, 117). Más olvasat szerinti magyarázatot l. a **Tág** c. alatt. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Tág

Az adatokat l. **Tag** c. alatt.

< ? *tág* 'széles, nagy terjedelmű' (TESz.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Tajdak

Sztára 1. 1450: Blasius *Thajdak*, jo. (DL. 14314).

< ? *tajdok* ~ *tajdak* 'mocskos, undok, hitvány' (TESz. *tajdok*). A magyarázatot gyengíti, hogy a szóra csak XVIII. századi adataink vannak (vö. EWUng.). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Takács

Szölős 1. 1513: Gregorio *thakach*, jo. (DL. 86743).

< *takács* 'szövéssel foglalkozó iparos' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Csapó, lanifex**.

Takó

Királyháza 1. 1513: Benedicto *Thako* (!), jo. (DL. 86743).

< *Takó* ? becenév < *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Thomas*, *Tomas*) rövidülése + -*kó* bec.-képző (CsnSz.). M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tamás**.

Tálas

Olcsva 1. 1440: Nicolao *Talas*, jo. (DL. 55194); 1440: Nicolao *Thalas*, jo. (DL. 55201); 1447: Nicolao *Talas*, jo. (DL. 55346);

Veresmart 2. [1445–1448]: Gregorius *talas*, jo. (DL. 81193); 1449: *talas* Gregorius, jo. (DL. 81139);

Oroszi 3. 1446: Demetrius *Thalas*, jo. (DL. 13934);

Gyula 4. 1450: Stephanus *thalas*, jo. (DL. 70896);

Magyarveresmart 5. 1450: Egidius *Thalas*, jo. (DL. 70896); **6.** 1450: Benedictus *thalas*, jo.

(DL. 70896); **7.** 1450: Jacobus similiter *thalas*, jo. (DL. 70896);

Tét 8. 1459: Valentino *talas*, jo. (DL. 55650);

Gyarmat 9. 1459: Stephano *Thalas*, jo. (DL. 55658a); 1459: Stephano *Thalas*, jo. (DL. 55658) = Tollas 2;

Nyíregyház 10. 1469: Michaelae *Thalas*, pop., fam. (DL. 55892);

Kálmánd 11. 1500: Demetrio *Thalas*, jo. (DL. 73536);

Veréce 12. 1513: Gregorio *thalas*, jo. (DL. 86743).

< *tálas* 'egyfajta lapos edényt, tálat készítő mestermember' / 'tálat birtokló személy' (OkISz., TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Talpas

Geszteréd 1–2. [1450–1470]: Anthonius et Gregorius *Talpas*, jo. (DL. 56701); 1459/1821: Anthonium *Thalpas*, jo. (DL. 55654); **3.** [1450–1470]: Benedictus *Talpas*, jo. (DL. 56701); 1459/1821: Benedictum *Talpas*, jo. (DL. 55654);

Oros 4. 1452: Paulo *Thalpas*, jo. (DL. 55509); 1452: Paulo *Thalpas*, jo. (DL. 55510);

Márok 5. 1453: Sthanislaus *talpas*, jo. (DL. 81139); **6.** [1521–1526]: Sthanislai *thalpas*, jo. (DL. 26243);

[Túr/Semjén] 7. 1468: Benedictus *talpas*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Benedictus *Talpas*, jo. (DL. 55872); **8.** 1468: Petrus *talpas*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Petrus *Talpas*, jo. (DL. 55872).

< *talpas* 'széles talpú' v. 'lúdtalpas ember' / 'gyalogos katona' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tama

Nábrád 1. 1451: Demetrio *Thama*, fam., jo. (DL. 55490); **2.** 1459/1460: Stephano *Thama*, jo. (DL. 55661) = Toma 2;

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecső 3. 1452: Stephano *Thama*, jo. (DL. 55498);

Lelesz 4. [1460–1480]: Mathe *tama*, jo. (DL. 48185); **5.** [1460–1480]: Johannes *tama*, jo. (DL. 48185).

< *Tama* becenév < *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Thomas, Tomas*) rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.) v. r. egyh. szn. (ÁSzt. *Tama, Thama*). Az *o* és *a* grafémák írásképeinek bizonytalansága miatt néhány név [Toma] olvasatú is lehet. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tamás, Toma**.

Tamás

Batarcs 1. 1513: Demetrio *Thamas*, jo. (DL. 86743).

< *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Thomas, Tomas*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Takó, Tama, Tamási, Tamáska, Tamó, Tank, Tanka, Toka, Toma, Tomasko**.

Tamási

[Túr/Semjén] 1. [1468 u.]: Laurencius *Thamafi*, jo. (DL. 55872); 1468: Laurencius *tamafi*, jo. (DL. 55872).

< *tamási* < *Tamási* hn. (Szabolcs, Bihar vm.) (CsHnMut. 807) +? -i mn.-képző / *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Thomas, Tomas*) + -i patr.-képző. M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tamás**.

Tamáska

Vasvári 1. 1446: Eljas *Thamafka*, jo. (DL. 13934). < *Tamáska* becenév < *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Thomas, Tomas*) + -ka bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tamás**.

Tamó

Salánk 1. 1509: Gaspar *Thamo*, jo. (DL. 71106); **2.** 1509: Petro *Thamo*, jo. (DL. 71106). < *Tamó* becenév < *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Thomas, Tomas*) rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tamás**.

Tanács ?

Feketeardó 1. 1513: Gregorio *Thanach* (?), jo. (DL. 86743). < *Tanács* (ritka) r. vil. szn. (ÁSzt. *Tanals, Tanalchu*, l. még TESz.) / *tanács* 'tanácstag' (Oklsz., NySz.) / ? 'tapasztaltabb egyén segítő javaslata, értelme' (TESz.). Utóbbi jelentésben talán a gyakran tanácsot osztogató elnevezése. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (3.2.) méltóság, tisztség / ? (1.1.) tulajdonság.

Táncos

Tekeháza 1. 1450: Franciscus *Thanczos*, jo. (DL. 70896); **Matolcs 2.** 1459: Gregorio *Thanchus*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Gregorio *T[hanchos]*, jo. (DL. 55660);

Lelesz 3. [1460–1480]: Mychael *tanchos*, jo. (DL. 48185);

Apafalva 4. 1513: Stephano *Thanczos*, jo. (DL. 86743); 1523: Stephano *Thanczos*, jo. (DL. 71174); **5.** 1513: Luca *Thanczos*, jo. (DL. 86743). < *táncos* 'táncot kedvelő' / 'táncsal mulattató' (ÉrtSz., KÁLMÁN 1989⁴: 85). M: (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tanisztra

Feketeardó 1. 1513: Michael *Thanyzthra* ~ *Thony[zhtra]*, jo. (DL. 86743) (Kétszer!).

< *tanisztra* 'egyszerű, vászonból, bőrből készült táskaféle; tarisznya' (TESz., Oklsz.). A csn.-et a *tanisztrakötő* foglalkozást (erre l. CsnSz. *Tanisztrakötő*) végző v. a tárgyat birtokló személy kaphatta. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Tank

Jánk 1. 1521: Paulus *Thank* (!), jo. (DL. 82582); **Hermánszeg 2.** 1521: Andreas *Thank*, ju. (DL. 82582).

< *Tank* vsz. becenév < *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Thomas, Tomas*) rövidülése + -k bec.-képző (vö. CsnSz. *Tank*) v. r. egyh. szn. (ÁSzt. *Tonc, Tonk*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tamás**.

Tanka

Vállaj 1. 1475: Michael *thank*, fam., jo. (DL. 17730); **2.** 1500: Paulo *Thank*, jo. (DL. 73536). < *Tanka* becenév < *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Thomas, Tomas*) rövidülése + -ka bec.-képző (CsnSz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tamás**.

Tanya

Lelesz 1. [1460–1480]: Franciscus *tanya*, jo. (DL. 48185); **2.** [1460–1480]: Augostimus (!) *tanya*, jo. (DL. 48185). < *tanya* 'halászó hely, mély víz' (TESz.). Talán az ott élő v. gyakran ott tartózkodó személy elnevezése. M: (4.2.) lakóhely.

Tanyak

Oroszka 1. 1450: Stephanus *Thanyak*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Thomas *Thanyak*, jo. (DL. 14314). < ism. M: ism.

Tanyo ?

Királyháza 1. 1513: Gregorio *Thanyo*, jo. (DL. 86743). < szl. *Toño* becenév < szl. *Anton* 'Antal' szn. + -o szl. bec.-képző. M: szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Tapasztó

Nábrád 1. 1452: Jacobo *thapaztho*, jo. (DL. 14584); 1459: Jacobo *Thapaztho*, jo. (DL. 55658a); 1459: Jacobo *Thabafto*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Jacobo *Thapaztho*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Jacobo *Thapaztho*, jo. (DL. 55661);

Sima 2. [1460–1480]: Paulus *tapafihó*, jo. (DL. 56700).

< *tapasztó* 'házat, kemencét tapasztó mesterember' v. 'kőműves' (Oklsz., NySz., CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tar

Beregárdó 1. [1435–1436]: Stephanus *Taar*, jo. (DL. 48256);

Kálmánd 2. 1446: Mathey *Thar*, jo. (DL. 13934);

Litke 3. [1445–1448]: Jacobus *tar*, jo. (DL. 81193); 1449: Jacobus *tar*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Jacobus *thar*, jo. (DL. 82987); **4.** [1521–1526]: Paulus *Thar*, jo. (DL. 26243);

Pap 5. [1445–1448]: Stephanus *tar*, jo. (DL. 81193); 1449: Stephanus *tar*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Stephanus *thar*, jo. (DL. 82987); [1450 k.]: predium *Stephani thar*, jo. (DL. 82987); **6.** 1449: Valentinus *tar*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Vallentinus *thar*, jo. (DL. 82987); **7.** [1500–1520]: ferencz *tar*, jo. (DL. 83022); **8.** [1500–1520]: wýncze *tar*, jo. (DL. 83022); **9.** 1521: Melchior *Thar*, jo. (DL. 82582); **10.** 1521: Valentinus *Thar*, jo. (DL. 82582); **11.** 1521: Lucas Warro alias *Thar*, jo. (DL. 82582) = Varró 13;

Kisvárdá 12. [1445–1448]: Johannes *tar*, jo. (DL. 81193); **13.** [1445–1448]: Mikahel *tar*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *tar*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Michael *tar*, jo. (DL. 82987); **14.** [1445–1448]: Valentinus *tar*, jo. (DL. 81193); 1449: Vallentinus *tar*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Vallentinus *tar*, jo. (DL. 82987); **Nagymihály 15.** 1450: [Emerici *Thar*] (?), jo. (DL. 14314);

Szentgyörgy 16. 1450: Jacobus *tar*, jo. (DL. 81193);

Geszteréd 17. [1450–1470]: Ambrosius *Tar*, jo. (DL. 56701); **18.** 1459/1821: Augustinum *Tar*, jo. (DL. 55654);

Hosszúmacs 19. 1451: Martinus *Thaar*, jo. (DL. 14467);

Hegyes 20. 1451: Anthonius *Thaar*, jo. (DL. 14467);

Harang 21. [1451–1461]: Anthonius *taar*, jo. (DL. 56691); **22.** [1451–1461]: Johannes *taar*, jo. (DL. 56691);

Bacska 23. 1456: Laurentius *thar*, jo. (DL. 15063);

Nábrád 24. 1452: Clemente *thar*, jo. (DL. 14584); 1459: Clemente *Thar*, jo. (DL. 55658a); 1459: Clemente *Thar*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Clemente *Thar*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Clemente *Thar*, jo. (DL. 55661); **Nagyar 25.** 1459: Paulo *Thar*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Paulo *Thar*, jo. (DL. 55660);

Kér, Kérsemjén 26. [1460–1480]: Michaelis *tar*, jo. (DL. 56700) (Háromszor!);

Lök 27. [1460–1480]: Ladislai *Thar*, jo. (DL. 56700);

Oros 28. [1460–1480]: Agustinus *Tar*, jo. (DL. 56700); **29.** [1460–1480]: Ladislaus *tar*, jo. (DL. 56700);

[Túr/Semjén] 30. [1468 u.]: Stephanus *Thaar*, jo. (DL. 55872); 1468: Stephanus *tar*, jo. (DL. 55872);

31. 1468: Dionisius *thar*, jo. (DL. 55872);

Gút, Aba, Körtvélyes 32. 1470: Stephano *tar*, jo. (DL. 17017); **33.** 1470: Gregorio *tar*, jo. (DL. 17017); **34.** 1470: Luca *tar*, jo. (DL. 17017);

Prügy 35. 1477/1718: Thomas *Thar*, jo. (DL. 16955);

Süvöltő 36. 1479/1757: Gregorius *Thar*, jo. (DL. 10008);

Túrtő 37. [1490–1510]: Johannes *Thar*, inq. (DL. 82989);

Váncsod 38. 1497/1757: Matheo *Thar*, jo. (DL. 10008);

Pátroha 39. [1500–1520]: mathe *tar*, jo. (DL. 83022); **40.** 1521: Thomas *Thar*, jo. (DL. 82582);

Nagyrozsály 41. 1509: Paulo *Thar*, jo. (DL. 71106);

Kisrozsály 42. 1509: Clemente *Thar*, jo. (DL. 71106);

Salánk 43. 1509: Thoma *Thar*, jo. (DL. 71106);

Szászfalu 44. 1513: Stephano *thar*, jo. (DL. 86743);

Feketeardó 45. 1513: Anthonio *thar*, jo. (DL. 86743);

Ajak 46. 1521: Matheus *Thar*, jo. (DL. 82582);

Jánk 47. 1521: Elias *Thar*, jo. (DL. 82582); **48.** 1521: Blasius *Thar*, jo. (DL. 82582);

Tas 49. [1521–1526]: Michaelis *Thaar*, jo. (DL. 26243);

Szamosszeg 50. [1521–1526]: Stephanus *Thaar*, jo. (DL. 26243);

Józsefháza 51. 1523: Petro *Thar*, jo. (DL. 71174).

< *tar* 'kopasz' (TESz.) v. 'több színű, foltos, tarka' (TESz. *tarka*) / *Tar* r. vil. szn. (ÁSzt. *Tar*, *Taar*, *Tor*) / *Tar* hn. (Heves vm.) (CsHnMut.

809). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Tardikó, Tari, Tarka.**

Tardikó

Döge 1. 1521: Anthonius *Thardýko*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Anthonius *Thardiko*, inq. (DL. 26243); **2.** 1521: Gregorius *Thardýko*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Gregorius *Thardiko*, jo. (DL. 26243); **3.** 1521: Georgius *Thardýko*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Georgius *Thardiko*, jo. (DL. 26243);

Kisvárdá 4. 1521: Lucas *Thardýko*, jo. (DL. 82582).

< ? *tar Dikó* < (1) *tar* 'kopasz' (TESz.) v. 'több színű, foltos, tarka' (TESz. *tarka*) + (2) ? *Dikó* csn. < vsz. *Dienes* v. *Dimjén* (a *Danján* szn. alakváltozata) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Dienis*, *Dienus*, *Dimienus*) rövidülése + -*kó* bec.-képző (vö. CsnSz. *Dikó*) □ *Tar Dikó* kéttagú szn. 'Tar Dikó fia'. A csn. 1560-ban is megtalálható Dögen (N. FODOR 2002: 117). M: (1.1.) tulajdonság + megnevezés □ (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tar.**

Tari

Szászfalu 1. 1513: Thoma *thary*, jo. (DL. 86743).

< *Tar* hn. (Heves vm.) (CsHnMut. 809) + -*i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Tar.**

Tarka

Szentgyörgy 1. [1445–1448]: Benedictus *tarka*, jo. (DL. 81193).

< *tarka* 'több színű, foltos <bőrű v. ruhájú' (TESz.) / *Tarka* r. vil. szn. (ÁSzt. *Tarka*, *Tarca*). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tar.**

Tárkányi

Tárkány 1. 1523: Egregii Nicolai *Tharkaný*, no. (DL. 62448); 1523: Egregii Nicolai *Tharkaný*, no. (DL. 62449).

< *tárkányi* < *Tárkány* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 809) + -*i* mn.-képző. M: (4.2.) lakóhely.

Tarpa

Pályi 1. 1415: Blasio *Tarpa*, jo. (DL. 96894).

< *Tarpa* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 810). M: (4.1.) származási hely. → **Tarpai.**

Tarpai

Vállaj 1. 1500: Alberto *Tharpaý*, jo. (DL. 73536);

Csalános 2. 1500: Thomam *Tharpay*, jo. (DL. 73536).

< *tarpai* < *Tarpa* hn. (Bereg vm.) (CsHnMut. 810) + -*i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Tarpa.**

Tarsolyos

Szoboszló 1. 1451: Gregorius *Thafolyos*, jo. (DL. 14467);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Relicta Agata *tafolius*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Relicta Johannis *Thafolos*, jo. (DL. 55872); **3.** 1468: Elena *taffolius*, jo. (DL. 55872).

< *tarsolyos* 'tarsolyt (iszákot, tarisznyát, erszényt) viselő v. készítő személy' (vö. TESz. *tarsoly*). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tasi

Lorándháza 1. 1446: Petrus *Thasy*, jo. (DL. 13934);

Karász 2. 1481: Anthonium *Thaffi*, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Gyula 3. 1513: Matheo *Thaffi*, jo. (DL. 86743);

Döge 4. 1521: Paulus *Thaffi*, jo. (DL. 82582); **5.** 1521: Laurencius *Thaffi*, jo. (DL. 82582); **6.** 1521: Gregorius *Thaffi*, inq. (DL. 82582).

< *tasi* < *Tas* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 810) + -*i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Tatár

Szászfalu 1. 1450: Johannes *thathar*, jo. (DL. 70896).

< *tatár* 'eredetileg mongol, később török néptörzshöz tartozó' v. 'velük kapcsolatos, hozzájuk hasonló' (vö. TESz.) / *Tatár* r. vil. szn. (ÁSzt. *Tatar*, *Thatar*). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Tatoly ?

Váralja 1. 1478: Emerico *Thathol* (!), jo. (DL. 70985);

Halmi 2. 1478: Johanne *Thatholý*, jo. (DL. 70985).

< ism. M: ism.

Taypo

Nyíregyház 1. 1520: Michaelae *Thajpo* (!), jud. (DL. 62439).

< ism. M: ism.

Tavalyi

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Stephanus dictus *Thawalý*, jo. (DL. 48256);

Litke 2. 1449: Dionisius *taualý*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Dyonisius *thaualy*, jo. (DL. 82987);

Salánk 3. 1509: Thoma *Thawalý*, jo. (DL. 71106).

< *tavalyi* 'elmúlt esztendei' (NySz.). Vsz. a faluba az elmúlt évben érkező jövevény. M: (5.2.) esemény / ? (3.3.) társadalmi helyzet. → **Idei, Novák.**

Tegenyei

Döge 1. 1449: Jacobos *tegenej*, jo. (DL. 80968). < *tegenyei* < *Tegenye* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 811) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Téglás

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 1. 1452: Symone *Teglas*, jo. (DL. 55498); **H. n. ?2.** [1521–1526]: M[...]? *teglas* (?), jo. (DL. 26243); **Karász 3.** 1481: Osualdum *Theglas*, fam. ign., jo. (DL. 62348). < *téglás* 'téglavető, tégláégető' (CsnSz., OklSz.) / *Téglás* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 811). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (4.1.) származási hely.

Tegze

Turc 1. 1478: Gregorio *Thegze* (!), jo. (DL. 70985). < *Tegze* (~ *Tegző*) r. vil. szn. (ÁSznt. *Tegz, Tegzeu*). A CsnSz. köznévi magyarázata nem vsz. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Tegzes

Anarcs (Bacska) 1. 1413: Petrus *Thegzes* de anarch, no. (DL. 56676); **2.** [1435–1439]: Petrus *Theghzez* (!), no. (DL. 56710); 1439: ... ac altero Petro filio Petri dicti *Tegzes* de eadem Bachka, no. (DL. 55182); 1450: Petro filio Petri *Thegzes* de Anarch, no. (DL. 55462) → apja: **1**; **3.** [1480–1490]: Ladislaus *Thegzes*, fam. (DL. 82981); **4.** [1480–1490]: Sandrini *Thegzes*, fam.? (DL. 82981); **3–4.** 1481: Ladislaus et Sandrinus *Thegzes* de Anarch, no. (DL. 56111); **5.** 1469: Petrum *Thegzes*, fam. (DL. 81691); 1481: Magistrum Petrum *Thegzes* de Annarch fratrem, fr. (DL. 62348) → apja: **2**; **6.** 1525: Egregii Ladislai *Thegzes* de anarch, no. (DL. 62463); **Lelesz 7.** [1460–1480]: Symon *Thegzes*, jo. (DL. 48185); **Ung vm.? 8.** 1467: Emericus *Thegzes*, jo. (DL. 45273); **9.** 1467: Fabianus *Thegzes*, jo. (DL. 45273); **10.** 1467: Martinus *Thegzes*, jo. (DL. 45273); **11.** 1467: Gregorius *Thegzes*, jo. (DL. 45273); **12.** 1467: Valentinus *Thegzes*, jo. (DL. 45273); **Majtény 13.** 1500: Thoma *Thegzes*, jo. (DL. 73536). < *tegzes* 'tegezettel felszerelt katoná' (NySz., OklSz.) v. 'tegezgyártó' (CsnSz., OklSz. *tegez-*

gyártó). Az első jelentés az 1–6. személy esetében vehető figyelembe (vö. N. FODOR 2004: 42–3). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tejes

Makranc 1. 1460/1461: Ladislai *Theyes*, jo. (DL. 70910). < *tejes* vsz. 'fejőgulyás, fejőjuhász v. fejőpásztor' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Telegdi

Telegd 1. 1452: Nicolai *Thelegdj*, no. (DL. 14467) = DEN 872. < *telegdi* < *Telegd* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 812) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Telki ?

[Túr/Semjén] 1. 1468: Emericus *cheelky* [ɔ: theelky?], jo. (DL. 55872) = Túri 4. < *telki* < ? *Telek* hn. (Bihar, Szabolcs vm.) v. *Telki* hn. (Bihar, Ugocsa vm.) (CsHnMut. 812) + (?) -i mn.-képző. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Cselki** c. alatt. M: ? (4.1.) származási hely.

Temes

Felsőkegye 1. 1446: Blasius *Themes*, jo. (DL. 13934). < *Temes* vm. v. folyónév (FNESz.). M: (4.1.) származási hely.

Tengelyes

Szentkozma 1. 1463: Thoma *Thengeles*, jo. (DL. 15882); **2.** 1479/1757: Matheum *Thengeles*, jo. (DL. 10008); **3.** 1479/1757: Stephanum *Thengelyes*, jo. (DL. 10008). < *tengelyes* 'fatengelyt készítő mesterember' (CsnSz.) v. 'fatengelyes kocsival, ekével dolgozó, azt birtokló «személy»' (vö. OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

°Tepcz

Kisrozsály 1. 1509: Sebastiano *Thepcz*, jo. (DL. 71106). < ism. M: ism.

Tepertő

Laskod 1. [1460–1480]: Thomas *Theperthee*, jo. (DL. 56700); 1463: Thoma *Theperthe*, jo., fam. (DL. 55752); 1463: Thome *de perthe* dictus (!), no. (DL. 55762); 1463: Thome *Theperthe* dictum (!), no. (DL. 55764). < *tepertő* 'kis termetű személy' (vö. TESz. *tőpörtyű*). M: (1.1.) tulajdonság.

Térdes

Szirma 1. 1478: Michael *Therdes* de Zyrma, no. (DL. 70985).

< *térdes* 'nagy térdű, bütykös lábú' (Oklsz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Tereki

Laskod 1. [1460–1480]: Johannes *Therékj*, jo. (DL. 56692).

< *tereki* < ? *Terek* ~ *Törek* hn. (Hunyad vm.) (CsHnMut. 840) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Teremtő

Jánk 1. 1521: Gregorius *Theremthe* (!), jo. (DL. 82582); **2.** 1521: Michael *Theremthe*, jo. (DL. 82582).

< *Teremtő* 'Isten' (TESz. *terem*¹). M: ? (1.2.) szavajárás.

Terjék

[Túr/Semjén] 1. 1468: Relicta Andree *teriek*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Relicta Andree Johannis *tereyek*, jo. (DL. 55872); **2.** 1468: Petrus *teriek*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Petrus *theryek*, jo. (DL. 55872);

Kisvárdá 3. [1500–1520]: Demetrius *Therjék* (!), cust. (DL. 83004) (Kétszer!).

< *terjék* 'állati méreg ellen használt, mákonyt is tartalmazó gyógyszer' (TESz.). A csn. keletkezésén talán a terjékáros foglalkozás motiválta (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tét

Szentdamján 1–2. 1479/1757: Michaelem et Petrum *Theth* (!), jo. (DL. 10008).

< *Tét* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 816). M: (4.1.) származási hely. → **Téti**.

Téti

Mada 1. 1453: Benedictus *terj*, jo. (DL. 81139); **2.** 1453: Laurencius *terj*, jo. (DL. 81139).

< *téti* < *Tét* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 816) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Tét**.

Thyn

Tarna 1. 1450: Michael *Thjñ*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: relict *Thjñ*, jo. (DL. 14314); **3.** 1450: *Thyn*, jo. (DL. 14314).

< ism. M: ism.

Tímár

Lítke? 1. 1470: Emerico *Thimar*, jo. (DL. 81716);

Pátroha 2. [1500–1520]: myklos *tjymar*, jo. (DL. 83022) = Tímári 5.

< *Tímár* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 830). A köznévi jelentések ('bőrrel foglalkozó iparos: varga, szíjgyártó; bőrcserző mester' — TESz.) a hn.-i párhuzamok miatt a fenti esetekben nem

vehetők figyelembe. M: (4.1.) származási hely / (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Tímári**.

Tímári

Lítke? 1. 1470: Georgio *Thimari*, jo. (DL. 81716);

Pátroha 2. [1480–1500]: Emericus *Tymarj*, jo. (DL. 83021); **3.** [1480–1500]: Mathias *Thjmarj*, jo. (DL. 83021); **4.** 1521: Georgius *Thamarj*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Georgius *Thjmarj*, jo. (DL. 26243); **5.** 1521: Nicolaus *Thjmarj*, jo. (DL. 82582) = Tímár 2; **6.** 1521: Joannes *Thjmarj*, jo. (DL. 82582).

< *tímári* < *Tímár* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 830) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Tímár**.

Timpör ?

Halmi 1. 1478: Vincencio *Thjmpor* (!), jo. (DL. 70985).

< ism. M: ism.

Tisza

Veresmart 1. [1445–1448]: Andreas *tjfa*, jo. (DL. 81193); 1449: Andreas *tiza*, jo. (DL. 81139); **2.** 1521: Laurentius *Thjza*, jo. (DL. 82582);

Dob 3. 1446: Michael *Thjza*, jo. (DL. 13934); **4.** 1446: Symon similiter *Thjza*, jo. (DL. 13934);

Daróc 5. 1453: Antonius *tjfo*, jo. (DL. 81139);

Kátaszentmiklós 6. 1500: Simone *Thjza*, jo. (DL. 73536);

Rozsály 7. 1521: Valentinus *Thjza*, inq. (DL. 82582).

< *Tisza* folyónév (FNESz.). A Tiszához közel lakó elnevezése lehetett. / ? *Tisza* r. vil. szn. (ÁSznt. *Thize*, *Tize*). M: (4.2.) lakóhely / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tiszai**.

Tiszai

Póhalom 1. 1479/1757: Georgius *Thizai*, jo. (DL. 10008).

< *tiszai* < *Tisza* folyónév + -i mn.-képző. A Tiszához közel lakó elnevezése. / ? *Tisza* r. vil. szn. (ÁSznt. *Tize* c. a.) + -i patr.-képző. M: (4.2.) lakóhely / ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tisza**.

Tivadar

Pályi 1. 1415: Nicolao *Tjadar*, jo. (DL. 96894);

Batarcs 2. 1513: Nicolao *Thywadar*, jo. (DL. 86743); 1513: Nicolao *Thywadar*, jo. (DL. 86743).

< *Tivadar* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Tiodor*, *Tivodor* stb.) / ? *Tivadar(falva)* hn. (Bereg, Ugocsa vm.) (CsHnMut. 832). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.

Tóbiás

Vinna 1. 1450: Andree *Thabyas*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Lucas *Thabyas*, jo. (DL. 14314);

Lelesz 3. [1460–1480]: Ladislaus *Tobias* (?), jo. (DL. 48185).

< *Tóbiás* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Tobias*, *Thobias*, *Thabias*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Tóhát

Olcsva 1. 1440: Johanne *Thohath*, jo. (DL. 55194); 1440: Johanne *Thohath*, jo. (DL. 55201); **2.** 1447: Ladislao *Tohath*, jo. (DL. 55346).

< *Tóhát* hn. (Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 833). M: (4.1.) származási hely.

Toka

[Túr/Semjén] 1. [1468 u.]: Dominicus *thoka*, jo. (DL. 55872);

Fábiánháza 2. 1500: Laurentio *Thoka*, jo. (DL. 73536); **3.** 1500: Bartholomeo *Thoka*, jo. (DL. 73536);

Veréce 4. 1513: Dionisio *Thoka*, jo. (DL. 86743).

< *Toka* r. vil./egyh. szn. (ÁSzt. *Toca*, *Tuka*, *Tuca*) v. *Toka* becenév < *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. *Tomás* változatának (vö. ÁSzt. *Thomas*, *Tomas*) rövidülése + *-ka* bec.-képző. Az 'áll alatti zsírpárna' jelentés a kései előfordulás miatt nem vehető figyelembe (l. CsnSz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Tamás**.

Toldi

Kálló 1. [1460–1480]: Laurentius *Tholdj*, jo. (DL. 56700);

Ártánd 2. 1518: Gregorio *Tholdi*, jo. (DL. 97664).

< *toldi* < *Told* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 833) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Tollas

Nagymihály 1. 1450: Symonis *Tholwas*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Andree *Tholwas*, jo. (DL. 14314);

Gyarmat 3. 1459/1460: Stephano *Thollas* (!), jo. (DL. 55661); 1459/1460: Stephano *Tholjás* (!), jo. (DL. 55660) = Tálás 9.

< *tolvas* ~ *tollas* 'toldízt, legyezőt, író tollat készítő', esetleg 'tollkereskedő' (CsnSz.). A *v-s* alak idetartozására l. OklSz., TESz. *toll*. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tolvaj

Amac 1. 1446: Mathyas *Tholwayj*, jo. (DL. 13934);

Döge 2. [1445–1448]: Johannes *toluaj*, jo. (DL. 81193);

Kisvárda 3. 1449: Johannes *tolual*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Johannes *tolvaj*, jo. (DL. 82987);

Halmi 4. 1478: Petro *Tholvaj*, jo. (DL. 70985);

Tagy 5. 1500: Valentino *Tholwayj*, jo. (DL. 73536);

Nagykaraszló 6. 1509: Johanne *Tholwayj*, jo. (DL. 71106);

Feketeardó 7. 1513: Michael *Tholwayj*, jo. (DL. 86743).

< *tolvaj* 'lator, kőborló, prédáló, gonosztevő' (NySz.). M: (1.1.) tulajdonság / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tolvas l. Tollas**Toma**

Szamosszeg 1. 1415: Dominico *Thoma*, jo. (DL. 96894);

Nábrád 2. 1459: Stephano *Thoma*, jo. (DL. 55658); 1459: Stephano *Thoma*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Stephano *Thoma*, jo. (DL. 55660) = Tama 2; **3.** 1459: Matheo *Thoma*, jo. (DL. 55658); 1459: Matheo *Thoma*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Matheo *Thoma*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Matheo *Thoma*, jo. (DL. 55661);

Feketeardó 4. 1513: Johanne *Thoma*, jo. (DL. 86743).

< *Toma* becenév < *Tamás* (igen gyakori) r. egyh. szn. *Tomás* változatának (vö. ÁSzt. *Thomas*, *Tomas*) rövidülése + *-a* bec.-képző (CsnSz., ÁSzt. *Toma*) v. szl. *Tomaj* rövidülése + szl. *-a* bec.-képző (KNEZSA 2003²: 292). Az *o* és *a* grafémák írásképeinek bizonytalansága miatt néhány név [Tama] olvasatú is lehet. M: m. v. szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Tama**, **Tamás**.

Tomasko

Komját 1. 1509: Demetrio *Thowafko* [c: Thomasko], jo. (DL. 71106).

< szl. *Tomaško* becenév (< szl. *Tomaš* szn. + szl. *-ko* bec.-képző) (vö. KNEZSA 2003²: 297). M: szl. (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Tamás**.

Tompa

Veresmart 1. 1521: Petrus *Thompa*, jo. (DL. 82582);

Krassó 2. 1523: Mathe[o] *Thompa*, jo. (DL. 71174).

< *tompa* 'nehéz felfogású' v. 'közönyös, fásult' (TESz.) / *Tompa* r. vil. szn. (ÁSzt. *Tompa*,

Tumpa). M: (1.1.) tulajdonság / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Topolya

Lelesz 1. [1460–1480]: Gallus *Topola*, jo. (DL. 48185).

< *Topolya* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 835) / ? *topolya* 'egyfajta nyárfa, főleg fehér nyárfa' (TESz.). M: (4.1.) származási hely / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Toposka

Jánk 1. 1521: Albertus *Thobofka*, jo. (DL. 82582); **2.** [1521–1526]: Valentinus *Thopofka*, jo. (DL. 26243).

< *Toposka* becenév < *Topos* r. vil. szn. (ÁSznt. *Thopus*, *Thopos*, *Topos* stb.) + *-ka* bec.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Toppantó

[Túr/Semjén] 1. 1468: Relicta Blasi *toppanto*, jo. (DL. 55872).

< *toppantó* 'lábával dobantó'. Az elnevezés alapja egyfajta járásmód lehet (vö. CsnSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Torda

Apafalva 1. 1513: Barthws *thorda*, jo. (DL. 86743).

< *Torda* hn. (Bihar, Békés vm.) (CsHnMut. 835) / *Torda* r. vil. szn. (ÁSznt. *Turda*, *Torda* stb.). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Tordai**.

Tordai

Újfalva 2. 1. 1463: Stephano *Thordaj*, jo. (DL. 15882); **2.** 1463: Georgio *similiter Thordaj*, jo. (DL. 15882).

< *tordai* < *Torda* hn. (Bihar, Békés vm.) (CsHnMut. 835) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Torda**.

Torkos

Lelesz 1. [1460–1480]: Laurentius *torkos*, jo. (DL. 48185);

Érpály 2. 1479/1757: Paulum *Thorkos*, jo. (DL. 10008).

< *torkos* 'falánk, telhetetlen, mértéktelen' (OkI Sz., NySz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Torma

Kálló 1. [1430–1450]: Petri *Thorma*, jo. (DL. 56709); [1430–1450]: Petri *Torma*, jo. (DL. 56693);

Lök 2. [1460–1480]: Martinus *Thorma*, jo. (DL. 56700);

Bábony 3. 1478: Ambrosio *Thorma*, jo. (DL. 70985);

Dabóc 4–5. 1478: Johannes et Mathias *Thorma* [de eadem dabocz], no. (DL. 70985); **6–8.** 1478: Gregorius ac Silvester et Paulus *Thorma* [de eadem dabocz], no. (DL. 70985).

< *torma* 'csípős gyökeréért termesztett, évelő konyhakerti növény' (ÉrtSz.). A tormát természetű v. csípős természetű személy elnevezése lehetett (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság. → **Tormás**.

Tormás

Oroszka 1. 1450: Emerici *Tharmas*, jo. (DL. 14314).

< ? *tormás* 'a tormával kapcsolatos' (vö. OkI Sz.). Feltehetően a tormát termesztő, azzal kereskedő személy elnevezése lehet (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Torma**.

Toroskó

Feketeardó 1. 1513: Georgio *thorofko*, jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Andrea *Thorofko*, jo. (DL. 86743).

< szl. *troška* ~ *trošku* 'egy kicsit, egy keveset' (SSJ. 4: 594). A szóeleji msh.-torlódás feloldása magyar névhasználatra utal. M: (1.2.) szavajárás.

Tortika

Nábrád 1. 1451: Valentino *Thortika* (!), fam., jo. (DL. 55490).

< ? szl. *trtilko* 'buta, ostoba' (SSJ. 4: 597). A szóeleji msh.-torlódás feloldása magyar névhasználatot tükröz. M: szl. (1.1.) tulajdonság.

Torz

[Túr/Semjén] 1. 1468: Elias *tors*, jo. (DL. 55872).

< *torzs* 'vastag növényi szár' v. 'gyümölcs csutkája' (TESz.). Talán vmilyen tulajdonságra (pl. kis termetre) utaló név (vö. CsnSz. *Torsa*). M: ? (1.1.) tulajdonság. → **Torzás**.

Torzás

Meggyes 1. 1523: Matheo *thorfas*, jo. (DL. 71174).

< *torzsás* 'a torzsával, vastag növényi szárral v. csutkával kapcsolatos, ahhoz hasonló'. Talán vmilyen tulajdonságra (pl. kis termetre) utaló név (vö. CsnSz. *Torsa*). M: ? (1.1.) tulajdonság. → **Torz**.

Tosza

Kér 1. [1460–1480]: Simon *Thoza* (!), jo. (DL. 56696).

< ? *toszó* ~ *tosza* 'vhová elrejtő, eltevé, dugó' (TESz. *tosz*). M: (1.1.) tulajdonság / (5.2.) esemény.

Tószegi

Daróc 1. 1453: Valentinus *tozekj*, jo. (DL. 81139); **2.** 1521: Thomas *Thozeghj*, jo. (DL. 82582).

< *tószegi* < *Tószeg* hn. (Külső-Szolnok vm.) (CsHnMut. 837) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Tót

Szentkirály 1. 1425: Elias dictus *Thoth*, jo. (DL. 70832);

Kér 2. [1430–1450]: Laurentio *toth*, jo. (DL. 56693); **3.** [1460–1480]: Michael *thot*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Michaelis *thot*, jo. (DL. 56700); **4.** [1460–1480]: Nicolai *thot*, jo. (DL. 56700);

Oros 5. [1430–1450]: Johannis *toth*, jo. (DL. 56693); **6.** [1460–1480]: Matheus *thot*, jo. (DL. 56700);

Tas 7. 1439/1447: Laurentium *Thoth*, jo. (DL. 13327); **8.** 1439/1447: Albertum *Thoth*, jo. (DL. 13327); **9.** 1439/1447: Emericum similiter *Thoth*, jo. (DL. 13327); **10.** 1439/1447: Paulum *Thoth*, jo. (DL. 13327); **11.** [1500–1520]: pal *thot*, jo. (DL. 83022); **12.** [1521–1526]: Emericus *toth*, jo. (DL. 26243); **13.** [1521–1526]: Albertus *toth*, jo. (DL. 26243); **14.** [1521–1526]: Michaelis *toth*, jo. (DL. 26243); **15.** [1521–1526]: Joannis *toth*, jo. (DL. 26243);

Olcsva 16–17. 1440: Emerico necnon Francisco *Thoth*, jo. (DL. 55194); 1440: Emerico necnon Francisco *Thot*, jo. (DL. 55201); 1447: Emerico necnon F[rancisc]o *Toth* nominatis, jo. (DL. 55346);

Lütke 18. [1445–1448]: Dominicus *thot*, jo. (DL. 81193); 1449: Dominicus *thot*, jo. (DL. 80968); [1450 k.]: Dominicus *tot*, jo. (DL. 82987); **19.** [1445–1448]: [ø] faber *tot*, jo. (DL. 81193) = LAT faber 10, → özvegye?: 45; **20.** 1449: Johannes *thot*, jo. (DL. 80968); **21.** 1449: Benedictus *thot*, jo. (DL. 81139); **22.** [1521–1526]: Benedictus *toth*, inq. (DL. 26243); **23.** [1521–1526]: Relicta Georgii *toth*, jo. (DL. 26243);

Nagyrozsály 24. [1445–1448]: Gregorius *tot*, jo. (DL. 81193); **25.** [1445–1448]: Valentinus *tot*, jo. (DL. 81193); 1449: Vallentinus *thot*, jo. (DL. 81139); 1453: Valentinus *tot*, jo. (DL. 81139); **26.** [1445–1448]: Mikahel *tot*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *thot*, jo. (DL. 81139); **27.** [1445–1448]: Andreas *tot*, jo. (DL. 81193); 1449: Andreas *thot*, jo. (DL. 81139); **28.** [1445–1448]: Paulus *tot*, jo. (DL. 81193);

Kisvárdá 29. [1445–1448]: Ladislaus *thot*, jo. (DL. 81193); 1449: Ladislaus *thot*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Ladislaus *tot*, jo. (DL. 82987); 1453: Ladislaus *thot*, jo. (DL. 80968);

30. [1445–1448]: Petrus *tot* fabo, jo. (DL. 81193) = Szabó 24; **31.** [1445–1448]: relictá Jacobi *tot*, jo. (DL. 81193) = EGY 67; **32.** [1445–1448]: Stephanus *tot*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Stephanus *tot*, jo. (DL. 82987); **33.** [1445–1448]: Andreas *tot*, jo. (DL. 81193); **34.** [1445–1448]: Petrus *tot*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *thot*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Petrus *tot*, jo. (DL. 82987); **35.** [1450 k.]: Georgius *tot*, jo. (DL. 82987); **36.** [1450 k.]: Thomas *tot*, jo. (DL. 82987); **37.** [1450 k.]: Paulus *tot*, jo. (DL. 82987); **38.** [1500–1520]: Johannes *Thoth*, cust. (DL. 83004); **39.** 1521: Dionisius *Toth*, jo. (DL. 82582); **40.** 1521: Thomas *Thot* vel gerchej, jo. (DL. 82582) = Gércei 1; **41.** 1521: Paulus *Thot*, jo. (DL. 82582); **42.** [1521–1526]: Gregorius *thot*, jo. (DL. 26243);

Pap 43. [1445–1448]: Benedictus *tot*, jo. (DL. 81193); 1449: Benedictus *thot*, jo. (DL. 81139);

Döge 44. [1445–1448]: Blasius *tot*, jo. (DL. 81193); 1449: Blasius *thot*, jo. (DL. 80968); **45.** [1445–1448]: relictá fabry (?) *tot*, jo. (DL. 81193) = LAT faber 13, → férje?: 19; **46.** [1445–1448]: Benedictus *tot*, jo. (DL. 81193); 1449: Benedictus *thot*, jo. (DL. 80968); **47.** [1445–1448]: Georgius *tot*, jo. (DL. 81193); **48.** 1449: Simon *thot*, jo. (DL. 80968); **49.** 1449: Antonius *thot*, jo. (DL. 80968); **50.** 1449: Fabianus *thot*, jo. (DL. 80968); **51.** 1449: Andreas *thot*, jo. (DL. 80968) =? EGY 31; **52.** 1521: Augustinus *Thot*, jo. (DL. 82582);

Szász 53–54. 1448: Petrus, Thomas dictus (!) *Thoth*, civ. (DL. 55385);

Magyarveresmart 55. 1450: Andreas *thoth*, jo. (DL. 70896); **56.** 1513: Gallo *thoth*, jo. (DL. 86743);

Szentgyörgy 57. 1450: Laurencius *tot*, jo. (DL. 81193); **58.** 1450: Antonius *tot*, jo. (DL. 81193);

Geszteréd 59–60. [1450–1470]: Gregorius et Barnabas *Thooth*, jo. (DL. 56701); [1450–1470]: Georgius *Thooth*, jo. (DL. 56701) (Kétszer!); 1459/1821: Georgium *Toth*, jo. (DL. 55654); 1459/1821: Barnabam *Toth*, jo. (DL. 55654); **61.** [1450–1470]: Benedictus *Thooth*, jo. (DL. 56701); **62.** [1450–1470]: Blasius *Thooth*, jo. (DL. 56701); **63.** [1490–1510]: Johannes *Thot*, jo. (DL. 82989);

Szennyes 64. [1450–1470]: Laurentius *Thooth* officialis de Achaad, off. (DL. 56701);

Szegegyház 65. [1450–1470]: Mathias *Thooth*, jo. (DL. 56701);

Hosszúmacs 66. 1451: Franciscus *toth*, jo. (DL. 14467);

Téglás 67. 1451: Nicolaus *toth*, jo. (DL. 14467);

Nábrád 68. 1451: Paulo *Thot*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Paulo *thoth*, jo. (DL. 14584); **69.** 1451: Johanne *Tot*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Johanne *thoth*, jo. (DL. 14584); 1459: Johanne *Thot*, jo. (DL. 55658a); 1459: Johanne *Thot*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Johanne *Thot*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Johanne *Thot*, jo. (DL. 55661);

Harang 70. [1451–1461]: Matheus filius Anthonii *toth*, jo. (DL. 56691);

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 71. 1452: Laurentio *tot*, jo. (DL. 55498);

Mada 72. 1453: Mathias *thot*, jo. (DL. 81139);

Kaldó 73. 1456: Brictius *thoth*, jo. (DL. 15063);

Újfalú 74. 1459: Laurentius (!) *thoth*, jo. (DL. 55650); 1460: Laurencio *thoth*, jo. (DL. 55673); 1460: Laurencio *thoth*, jo. (DL. 55674); 1461: Laurentio *Thoth*, jo. (DL. 55686); **75.** 1459: Johanne *thoth*, jo. (DL. 55650); **76.** 1459: Vrbano *thoth*, jo. (DL. 55650);

Gyarmat 77. 1459: Jacobo *Thoth*, jo. (DL. 55658a); 1459: Jacobo *thot*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Jacobo *Thoth*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Jacobo *thoth*, jo. (DL. 55661); **78.** 1459: Alberto *Thot*, jo. (DL. 55658a); 1459: Alberto *Thot*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Alberto *Thot*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Alberto *Thoth*, jo. (DL. 55661);

Laskod 79. [1460–1480]: Mathias *Thoth*, jo. (DL. 56692); 1463: Matheo (!) *similiter thot*, jo. (DL. 55762); **80.** [1460–1480]: Thomas *Thoth*, jo. (DL. 56692); 1463: Thoma *thot*, jo. (DL. 55762); **81.** [1460–1480]: Georgius *thoth*, jo. (DL. 56692); 1463: Georgio *similiter thot*, jo. (DL. 55762); **82.** [1460–1480]: Cofma *Thoth*, jo. (DL. 56692); **83.** [1460–1480]: Ladislaus *Thoth*, jo. (DL. 56692); **84.** [1460–1480]: Michael *thot*, jo. (DL. 56700); **85.** [1460–1480]: Anthonius *thot*, jo. (DL. 56700); **86.** [1460–1480]: Michaelis *thot*, jo. (DL. 56700) (Másodsor!); **87.** [1460–1480]: Gregorii *thot*, jo. (des) (DL. 56700); **88.** 1463: Benedicto *thot*, jo. (DL. 55762);

Kérmén 89. [1460–1480]: Johannes *thoth*, jo. (DL. 56696); **90.** [1460–1480]: Mathias *thoth*, jo. (DL. 56696); **91.** [1460–1480]: Gregorius *thoth*, jo. (DL. 56696); **92.** [1460–1480]: Georgius *thoth*, jo. (DL. 56696); **93.** [1460–1480]: Pauli *thot*, jo. (DL. 56700); **94.** [1460–1480]: Johannes *thot*, jo. (DL. 56700) (Másodsor!);

Kisléta 95. [1460–1480]: Thomas *thoth*, jo. (DL. 56696);

[Lök] 96. [1460–1480]: Johannem *Thoth*, jo. (DL. 56695); **97.** 1525: Demetrius *Thoth*, jo. (DL. 62463);

Badaló 98. [1460–1480]: Ambrusius *thot*, jo. (DL. 56700); **99.** [1460–1480]: Blasii *thot*, jo. (des) (DL. 56700);

Kálló 100. [1460–1480]: Anthonius *thot*, jo. (DL. 56700); **101.** [1460–1480]: Michaelis *thoth*, jo. (DL. 56700); **102.** [1460–1480]: Paulus *thoth*, jo. (DL. 56700);

Lelesz 103. [1460–1480]: Laurentius *toth*, jo. (DL. 48185); **104.** [1460–1480]: Dominicus *toth*, jo. (DL. 48185); **105.** [1460–1480]: Stephanus *toth*, jo. (DL. 48185); **106.** [1460–1480]: Gregorius *toth*, jo. (DL. 48185); **107.** [1460–1480]: Emericus *toth*, jo. (DL. 48185); **108.** [1460–1480]: Kollá *toth* (!), jo. (DL. 48185); **109.** [1460–1480]: Georgius *toth*, jo. (DL. 48185);

Tura 110. [1460–1480]: Michaelis *thot*, jo. (DL. 56700);

Semjén 111. 1462: Thoma *thoth*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Thoma *thoth*, jo. (DL. 55899);

Ung vm.? 112. 1467: Damianus *thoth*, jo. (DL. 45273); **113.** 1467: Paulus *Thoth*, jo. (DL. 45273); **114.** 1467: Thomas *Thoth*, jo. (DL. 45273); **115.** 1467: Ladislaus *thoth*, jo. (DL. 45273); **116.** 1467: Symon *Thoth*, jo. (DL. 45273); **117.** 1467: Blasius *Thoth*, jo. (DL. 45273); **118.** 1467: Johannes *Thoth*, jo. (DL. 45273);

[Túr/Semjén] 119. 1468: Albertus *thoth*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Albertus *Thot*, jo. (DL. 55872); **120.** 1468: Johannes *thoth*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Johannes *thot*, jo. (DL. 55872); **121.** [1468 u.]: Petrus *thot*, jo. (DL. 55872); 1468: Petrus *thoth*, jo. (DL. 55872); **122.** 1468: Fabianus *thoth*, jo. (DL. 55872);

Nyíregyháza 123. 1469: Paulo *Toth*, pop., fam. (DL. 55892); **124.** 1469: Laurencio *Toth*, pop., fam. (DL. 55892); **125.** 1469: Benedicto *similiter Toth*, pop., fam. (DL. 55892);

Gút, Aba, Körtvélyes 126. 1470: Mathia *toth*, jo. (DL. 17017); **127.** 1470: Valentino *toth*, jo. (DL. 17017); **128.** 1470: Ladislao *toth*, jo. (DL. 17017); **129.** 1470: Georgio *Toth*, jo. (DL. 17017); **130.** 1470: Dominico *toth*, jo. (DL. 17017);

Kelecsény 131. 1476: [Pet]ro *thoth*, jo. (DL. 17783); **132–133.** 1476: Gregorio *thoth*, Barla filio eiusdem Gregorii, jo. (DL. 17783);

Prügy 134. 1477/1718: Nicolaus *Thoth*, jo. (DL. 16955);

- Halmi 135.** 1478: Valentino *Thoth*, jo. (DL. 70985);
- Bucsa 136.** 1479/1757: Gregorius *Thoth*, jo. (DL. 10008);
- Szentdamján 137.** 1479/1757: Dominicum *Thoth*, jo. (DL. 10008); **138.** 1479/1757: Eliam *Thóth*, jo. (DL. 10008); **139–140.** 1479/1757: Blasium et Petrum *Thóth*, jo. (DL. 10008); **141.** 1479/1757: Georgium similiter *Thóth*, jo. (DL. 10008); **142.** 1479/1757: Albertum *Thóth*, jo. (DL. 10008); **143.** 1479/1757: Dominicum *Thóth*, jo. (DL. 10008) (Másodszor!);
- Andaháza 144.** 1479/1757: Gregorium *Thóth*, jo. (DL. 10008);
- Érpály 145–146.** 1479/1757: Andream *Thóth*, Gregorium filium eiusdem, jo. (DL. 10008);
- Kovácsi 147.** 1479/1757: Valentinus *Thoth*, jo. (DL. 10008);
- Túrtó 148.** [1480–1500]: Johannes *toth*, jo. (DL. 56690);
- Ajak 149.** [1480–1500]: Johannes *toth*, jo. (DL. 83021); **150.** 1521: Petrus *Thot*, jo. (DL. 82582);
- Pátroha 151.** [1480–1500]: Benedictus *toth*, jo. (DL. 83021); [1521–1526]: Benedicti *toth*, jo. (DL. 26243); **152.** 1521: Petrus *Thot*, lib. (DL. 82582); **153.** 1521: Michael *Thot*, lib. (DL. 82582); **154.** 1521: Joannes *Thot*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Johannes *toth*, jo. (DL. 26243);
- Karász 155–156.** 1481: Fabianum et Lucam *thoth*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **157–158.** 1481: Stephanum et Johannem *thoth*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **159–160.** 1481: Paulum et Benedictum *Thoth*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **161.** 1481: Symonem *thoth*, fam. ign., jo. (DL. 62348);
- Tamási 162.** [1490–1510]: Demetrius *Thot*, jo. (DL. 82989);
- [Sámson] 163.** [1490–1510]: Bartholomeus *Thoth*, jo. (DL. 82989); **164.** [1490–1510]: Georgius *Thot*, jo. (DL. 82989);
- Dománhida 165.** 1500: Elia *Thoth*, jo. (DL. 73536);
- Tagy 166.** 1500: Petro *Thoth*, jo. (DL. 73536); **167.** 1500: Martino *Thoth*, jo. (DL. 73536); **168.** 1500: Gregorio *Thoth*, jo. (DL. 73536);
- Kálmánd 169.** 1500: Andrea *Thot[h]*, jo. (DL. 73536);
- Lázár 170.** [1500–1520]: Michael *Thooth*, jo. (DL. 97783); **171.** [1500–1520]: Benedictus *Thoth*, jo. (DL. 97783);
- Bercel 172.** 1509: Stephani *Thoth*, jo. (DL. 72120);
- Salánk 173.** 1509: Petro *Thoth*, jo. (DL. 71106); **174.** 1509: Johanne *Thoth*, jo. (DL. 71106); **175.** 1509: Gallo similiter *Thot*, jo. (DL. 71106); **176.** 1509: Michael *Thoth*, jo. (DL. 71106); **177.** 1509: Emerico *Thoth*, jo. (DL. 71106);
- Meggyes 178.** 1513: Nicolao *Tho[th]*, jo. (DL. 86743); 1523: Nicolao *Thot*, jo. (DL. 71174); **179.** 1513: Petro *thoth*, jo. (DL. 86743); **180.** 1513: Valentino *thoth*, jo. (DL. 86743); 1523: Valentino *Thot*, jo. (DL. 71174); **181.** 1523: Stephano *Thot*, jo. (DL. 71174); **182.** 1523: Fabiano *Thot*, jo. (DL. 71174); **183.** 1523: Georgio *thot*, jo. (DL. 71174); **184.** 1523: Stephano *Thoth*, jo. (DL. 71174) (Másodszor!); **185.** 1523: Francisco *Thoth*, jo. (DL. 71174); **186.** 1523: Blasio *Thoth*, jo. (DL. 71174); **187.** 1523: Ambrosio *Thoth*, jo. (DL. 71174); **188.** 1523: Benedicto *thoth*, jo. (DL. 71174); **189.** 1523: Martino *Thoth*, jo. (DL. 71174); **190.** 1523: Demetrio *Thoth*, jo. (DL. 71174); **191.** 1523: Stephano *Thoth*, jo. (DL. 71174) (Harmadszor! Feltehetően külön személyek.);
- Apafalva 192.** 1513: Gaspar *thoth*, jo. (DL. 86743); 1523: Gasparo *Thot*, jo. (DL. 71174); **193.** 1513: Benedicto similiter *thot*, jo. (DL. 86743); 1523: Benedicto *Thot*, jo. (DL. 71174);
- Szőlős 194.** 1513: Ladisalo *thoth*, jo. (DL. 86743); **195.** 1513: Simone *thoth*, jo. (DL. 86743);
- Terebes 196.** 1513: Ambrosio *thoth*, jo. (DL. 86743); **197.** 1513: Sebastiano *thoth*, jo. (DL. 86743) = Tag 1;
- Feketeardó 198.** 1513: Mathia *thoth*, jo. (DL. 86743); 1513: Mathia *thoth*, jo. (DL. 86743); **199.** 1513: Gregorio *thoth*, jo. (DL. 86743);
- Színérváralja 200.** 1513: Valentino *thoth*, jo. (DL. 86743); **201.** 1513: Stephano *thoth*, jo. (DL. 86743); **202.** 1513: Martino similiter *thoth*, jo. (DL. 86743);
- Kereki 203.** 1518: Valentino *Toth*, jo. (DL. 97664); **204.** 1518: Gregorio *Toth*, jo. (DL. 97664);
- Ártánd 205.** 1518: Benedictus *Toth*, jo. (DL. 97664); **206.** 1518: Demetrio *Toth*, jo. (DL. 97664);
- Derecske 207.** 1518: Gywrko (!) *Thoth*, jo. (DL. 97664);
- Veresmart 208.** 1521: Emericus *Thot*, jo. (DL. 82582);

H. n. 209. [1521–1526]: Francisci *thoth*, jo. (DL. 26243);

Józsefháza 210. 1523: Andrea *Thot*, jo. (DL. 71174).

< *tót* 'szláv személy' / 'a szlávokra jellemző, rájuk vonatkozó' (TESz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / (1.1.) tulajdonság. → **Tótmihály.**

Tótmihály

Pátroha 1. 1521: Petrus *Thotmýhal*, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Petrus *tothmihal*, inq. (DL. 26243); **2.** [1500–1520]: *thot mýhal* ýanus, jo. (DL. 83022); 1521: Joannes *Thotmýhal*, lib. (DL. 82582).

< *Tót Mihály* kéttagú név < *Tót* csn. + *Mihály* r. egyh. keresztnév (l. még CsnSz.). A név jelentése 'Tót Mihály fia'. (A névmagyarázatot a Tót 153. név is támogatja.) M: (2.1.) rokoni kapcsolat, le származás. → **Tót, Mihály.**

Tozoma

Krassó 1. 1523: Michaelae *Thozoma* (!), jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

Töcs

Szászfalu 1. 1450: Ladislaus *Thewch*, jo. (DL. 70896).

< ném. *Tetsch* ~ *Dötsch(mann)* 'német ember' (BRECHENMACHER I, 334). M: ném. (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

Tőke

Agárd 1. [1435–1436]: Petri *Theke* de Agard, no. (DL. 48256);

Pátroha 2. [1500–1520]: pal *tńke*, jo. (DL. 83022); 1521: Paulus *Thevke*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Pauli *Thewke*, jo. (DL. 26243);

Nagyrozsály 3. 1509: Matheo *Thewke*, jo. (DL. 71106); **4.** 1509: Johanne *similiter Thewke*, jo. (DL. 71106); **5.** 1509: Andrea *Thewke*, jo. (DL. 71106).

< *tőke* 'fatörzs, tuskó, szőlőtőke' (TESz.). Erdőmunkával kapcsolatos foglalkozásra v. metaforikus tulajdonságra (pl. keménységre, szilárdságra) utalhat (vö. CsnE.). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (1.1.) tulajdonság. → **Tőkés.**

Tőkés

Lelesz 1. [1460–1480]: Benedictus *Theukes*, jo. (DL. 48185);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Johannes *teekees*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Johannes *Twekes*, jo. (DL. 55872).

< *tőkés* 'fatörzsszel, tuskóval, szőlőtökével' / később 'méhkassal kapcsolatos' (vö. TESz. *tőke*).

Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Tőkös** c. alatt. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Tőke.**

Tökmag

Litke 1. [1445–1448]: Anthonius *tekmag*, jo. (DL. 81193).

< *tökmag* vsz. 'feltűnően kis termetű személy' (ÉrtSz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Tőkös

Az adatokat l. **Tőkés** alatt.

< *tőkös* 'heresérves' (TESz. *tök*). M: (1.1.) tulajdonság.

Tölgyes

Töketerebes 1. 1500: Gregorio *Thewlges*, jo. (DL. 73536);

Salánk 2. 1509: Stephano *Thelyges*, jo. (DL. 71106).

< *tölgyes* 'tölgyfákkal benőtt hely' (ÉrtSz.). A *tiigy* 'állkapca, pofa' jelentésű szóból való eredeztetés kevésbé vsz. (erre l. CsnSz.). M: ? (4.2.) lakóhely.

Törce

Nagyrozsály 1. 1509: Ladislao *Thewrche*, jo. (DL. 71106).

< ? *törce* 'kis csapda, kelepce' (vö. TESz. *tőr*²). Talán vadász v. csapdakészítő, esetleg a tárgyat birtokló elnevezése. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Törő

Kálló 1. 1462: Mathia *Thewrew*, jo. (DL. 55719); 1462/1469: Mathia *Thewre* ~ *Therew*, jo. (DL. 55899);

[Túr/Semjén] 2. 1468: Valentinus *terew*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Valentinus *tweree*, jo. (DL. 55872);

Váralja 3. 1478: Gregorio *Thewrev*, jo. (DL. 70985); **4.** 1478: Laurentio *Therev*, jo. (DL. 70985); **5.** 1478: Nicolao *Thewrev*, jo. (DL. 70985); **6.** 1478: Petro *Thewrev*, jo. (DL. 70985); **Kökényesd 7.** 1478: Osvaldo *[Th?]erev*, jo. (DL. 70985);

Túrtő 8. [1490–1510]: Vallenginus *Therew*, jo. (DL. 82989);

Pátroha 9. [1521–1526]: Johannis *Thewre*, jo. (DL. 26243).

< *törő* 'több részre különítő, részeire választó, összezúzó' (TESz.). Vmelyik töréssel, zúzással együtt járó foglalkozásnév (pl. *borstörő*, *portörő*, *kásatörő* stb.) rövidülése lehet (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Török

- Pályi 1.** 1415: Petro *Tewrek*, jo. (DL. 96894);
Földes 2. [1435–1439]: *Nobilis domina Lucia vocata filia Blasii Thewrek de feldes* nunc vero consors Stephani veres de eadem, no. (DL. 56710) (→ Veres 1);
Szászberek 3. 1438: Thome *Therek*, jo. (DL. 13233);
Litke 4. [1445–1448]: Elias *tereg*, jo. (DL. 81193); 1449: Elias *therech*, jo. (DL. 81139); **5.** 1449: *Terech* benene, jo. (DL. 81139); **6.** [1445–1448]: Johannes *bereg* [ɔ: tereg], jo. (DL. 81193) (A névvonatkotatás miatt valószínűbb a *török* értelmezés.)
Szegegyház 7. [1450–1470]: Johannes *Thewrek*, jo. (DL. 56701);
Nábrád 8. 1451: Johanne *Twrek*, fam., jo. (DL. 55490);
Gyarmat 9. 1459: Dominico *Thereg*, jo. (DL. 55658a); 1459: Dominico *[T]hwreth* (!), jo. (DL. 55658); 1459/1460: [Dominico] *Ther[ek?]*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Dominico *Thewrek*, jo. (DL. 55661);
Kálló 10. [1460–1480]: Anthonius *therek*, jo. (DL. 56700);
Laskod 11. 1463: Johanne *Therek*, jo. (DL. 55762); 1463: Johannis *Therek* dicti, jo. (DL. 55752);
H. n. 12. 1463: Benedicto *Therek*, jo. (DL. 15882);
H. n. 13. [1480–1490]: magistri Alberti *Therek*, proc. (DL. 82981);
[Túr/Semjén] 14. 1468: Albertus *tewrek*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Albertus *Thorok*, jo. (DL. 55872); **15.** 1468: Nicolaus *terewk*, jo. (DL. 55872);
Nádudvar 16. 1489/1756: Petrus *Török*, jo. (DL. 73532);
Bököny 17. [1490–1510]: Stephanus *Thewrek*, jo. (DL. 82989);
Tas 18. [1500–1520]: *twrek* mýhal, jo. (DL. 83022);
Kisvárdá 19. [1500–1520]: Emericus *Therek*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!); **20.** 1521: Paulus *Therek*, jo. (DL. 82582); **21.** [1521–1526]: Joannes *Thewrek*, jo. (DL. 26243);
Ádám 22. 1518: Thomas *Therewk*, inq. (DL. 97664);
Krassó 23. 1523: Benedicto *Thewrewk*, jo. (DL. 71174);
Bercel 24. 1523: Ambrosio *Thewrewk*, voff. (DL. 62449); 1523: Ambrosio *Thewrewk*, voff. (DL. 62448).

< *török* 'az oszmán-törökökkel kapcsolatos, rájuk vonatkozó (TESz.), hozzájuk hasonló'. Ebben az értelemben vmilyen törökökre jellemző tulajdonság v. ruházat viselése, esetleg vmilyen esemény lehet a névadás alapja. A nemzetiségi hovatartozásra, származásra utaló magyarázat ebben a korszakban majdnem bizonyosan kizárható. M: (1.1.) tulajdonság / (5.2.) esemény.

Törös

- Gyarmat 2.** 1459: Gregorio *Thwrus*, jo. (DL. 55658a); 1459: Gregorio *thwrez* (!), jo. (DL. 55658); 1459/1460: Gregorio *thwros*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Gregorio *Thwros*, jo. (DL. 55661) [Öröklődő csn. 1619-ben: Joannes *Teőrös*, Gregorius *Teoreós* (OL. UetC. 1: 17. 46–7).]
[Túr/Semjén] 2. 1468: Thomas *tewres*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Thomas *Therees*, jo. (DL. 55872); **3.** 1468: Johannes *tewres*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Johannes *theeres*, jo. (DL. 55872);
Meggyes 4. 1513: Paulo *thewrews*, jo. (DL. 86743);
Jánk 4. 1521: relicta Martini *Theres*, jo. (DL. 82582); **5.** 1521: Paulus *Theres*, jo. (DL. 82582);
Kisvárdá 6. 1521: Andreas *Theres*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Andreas *Thewres*, jo. (DL. 26243).
 < *törös* 'viszonylag rövid, könnyű szűrőfegyvert birtokló v. készítő «személy»' (vö. TESz. *tőr*). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tövíses ?

- Kirva 1.** 1513: Blasio *Theweffewk* (!), jo. (DL. 86743); **2.** 1513: Michaelae similiter *theweffewk*, jo. (DL. 86743).
 < *tövíses* 'borostás, tüskés <állú, arcú személy>' (ÉrtSz.) / ? 'tövísbornával dolgozó'. A név olvasata a végződés miatt bizonytalan. M: (1.1.) tulajdonság / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tőzsér

- Gyarmat 1.** 1452: Mathia *thewfer*, jo. (DL. 14584); **2.** 1452: Georgio *thewfer*, jo. (DL. 14584); **3–5.** 1459: Johanne, Andrea et Michaelae *Thewfer* dictis, jo. (DL. 55658a); 1459: Johanne, Andrea et Michaelae *Thwfer* dictis, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Johanne, Andrea et Michaelae *Thewfer* dictis, jo. (DL. 55661); 1459/1460: Johanne, Andrea et Michaelae *Thewzer* dictis, jo. (DL. 55660);
 < *tőzsér* 'kereskedő, (főként) marhakereskedő' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tranca ?

Kálló 1. [1460–1480]: Benedictus *thrancza*, jo. (DL. 56700).

< ism. M: ism.

Tulkos

[Túr/Semjén] 1. 1468: Gregorius *tulkus*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Gregorius *Thwlcos*, jo. (DL. 55872);

Vállaj 2. 1475: Paulo *Thwlczos* (!), fam., jo. (DL. 17730).

< *tulkos* '(fiatal) ökröt, esetleg tehenet tartó személy' (Oklsz., TESz. *tulok*). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Tulok**.

Tulok

Panyola 1. [1460–1480]: Ladislaus *thvlak*, jo. (DL. 56696).

< *tulok* '(fiatal) ökör, esetleg tehén' (TESz.). Talán vmilyen tulajdonság (pl. nagy termet, ostobaság, esetlenség) elnevezése lehet (vö. ÉKsz.²). M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / ? (1.1.) tulajdonság. → **Tulkos**.

Túr

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Gregorio *Thwr*, jo. (DL. 17017).

< *Túr* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 844) v. folyónév (FNESz.). Utóbbi értelemben a folyó mellett lakó személy neve. M: (4.2.) lakóhely. → **Túri**.

Turai

Újfalu 1. 1460: Johanne *Chwraÿ* [ɔ: Thwraÿ], jo. (DL. 55673); 1460: Johanne *thwraÿ* (!), jo. (DL. 55674); 1461: Johanne *Chwray* [ɔ: Thwray], jo. (DL. 55686).

< *turai* < *Tura* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 844) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Túri**.

Turci

Turc 1. 1478: Blasio *Thvrchÿ*, jo. (DL. 70985).

< *turci* < *Turc* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 844) + *-i* mn.-képző. M: (4.2.) lakóhely.

Turcsin ?

Oros 1. [1460–1480]: Clemens *Turchin*, jo. (DL. 56700).

< szl. *tur* 'tulok' + ? *-čín* szl. bec.-képző (vö. MIZSER 2007: 84). M: szl. (1.1.) tulajdonság. → **Tulok**.

Turcsok

Veresmart 1. [1445–1448]: Blasius *torchoc*, jo. (DL. 81193); **2.** [1445–1448]: Andreas *torchoc*, jo. (DL. 81193);

Gelénés 3. 1453: Paulus *tvrchoc*, jo. (DL. 81139); **4.** 1453: Gregorius *twrchoc*, jo. (DL. 81139).

< szl. *tur* 'tulok' v. *turek* 'török' + *-čok* szl. bec.-képző (MIZSER 2007: 84; KNEZSA 2003²: 302).

M: szl. (1.1.) tulajdonság. → **Tulok, Török**.

Túri

Tura 1. [1460–1480]: Valentini *Thwrhÿ*, jo. (DL. 56700);

Andaháza 2. 1463: Gregorio *Thwrÿ*, jo. (DL. 15882);

[Túr/Semjén] 3. [1468 u.]: Relicta Valentini *thuri*, jo. (DL. 55872) = Varga 42; **4.** [1468 u.]: Emericus *thwri*, jo. (DL. 55872) = Telki 1;

Póhalom 5. 1479/1757: Blasii *Thuri*, jo. (DL. 10008) (Kétszer!);

Andaháza 6. 1479/1757: Gregorium *Thurÿ*, jo. (DL. 10008);

[Sámson] 7. [1490–1510]: Petrus *Thwrÿ*, jo. (des) (DL. 82989).

< *túri* (~ *turai*) < *Túr* hn. (Külső-Szolnok, Szatmár vm.) v. folyónév v. *Tura* (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 844) + *-i* mn.-képző. Az 1. név esetében lakóhely. M: (4.2.) lakóhely. → **Túr, Turai**.

Turko

Vinna 1. 1450: Paulus *Thwrko*, jo. (DL. 14314).

< szl. *tur* 'tulok' v. *turek* 'török' + *-ko* szl. bec.-képző (MIZSER 2007: 84; KNEZSA 2003²: 297–8, 302). M: szl. (1.1.) tulajdonság. → **Tulok, Török**.

Turkoly ?

Kökényesd 1–2. 1478: Alberto et Stephano *Thvrkolÿ*, jo. (DL. 70985);

Meggyes 3. 1523: Laurentio *Thvrkol*, jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

Túros

Kisvárdá 1. 1449: Emericus *thuros*, jo. (DL. 81139);

Kelecsény 2. 1476: Johanne *Thuros*, jo. (DL. 17783); **3.** 1476: Thoma *Thuros*, jo. (DL. 17783).

< *túros* 'fekélyes, sebes' (TESz.). Az első névadat esetleg [törös] olvasatú is lehet (→ **Törös**). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Túrós** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság.

Túrós

Az adatokat l. **Túros** alatt.

< *túrós* 'túrókészítő v. -áruló személy' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Tustyi ?

Síma 1. [1460–1480]: Vincencius *Tufchÿ*, jo. (DL. 56700).

< *tustyi* < *Tustya* hn. (Hunyad vm.) (CsHnMut. 845). M: (4.1.) származási hely.

Tuzsa

Csarnavoda 1. [1435–1436]: Symon dictus
Twfa, jo. (DL. 48256);

< *Tuzsa* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 846). M:
(4.1.) származási hely.

Tuzsér

Bir 1. 1461: Michaelē *Thwſſſr*; off., fam. (DL. 55705).

< *Tuzsér* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 846).
M: (4.1.) származási hely.

Tüzes

Gyarmat 1. 1452: Valentino *Thÿzes*, jo. (DL.
14584).

< *tüzes* 'heves, indulatos' (NySz. *tüzes*²). M:
(1.1.) tulajdonság.

Ty

Tyukodi

Bököny 1. 1478: Ladislaus *Thȳkodi* [de Beken], no. (DL. 70985).

< *tyukodi* ~ *tikodi* < *Tyukod* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 847) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Tyúkos

Semjén 1. 1461: Nicolao *Thȳkos*, fam. (DL. 55705).

< *tyúkos* 'tyúkász, faluzó baromfi-, ill. tojáske-reskedő' (ÉKsz. *tyúkász*) v. 'tyúkokat tartó személy'. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

U, Ú

Ugocs

Lelesz 1. [1460–1480]: Emericus *ugoch*, jo. (DL. 48185).

< *Ugocs* ? becenév < ? *Ug* r. vil. szn. (ÁSzt. *Ug*, CsnSz. *Ug*) + -cs bec.-képző. M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Ugocsai

Kálló 1. 1477: Emerici *wgwczaŷ* Judex ~ Emerico *wgaczŷ*, jo. (DL. 56038).

< *ugocsai* ~ *ugocsi* < *Ugocsa* vm. v. hn. (1430: *Szasfalu* alio nomine *Ugocha* — FNESz.) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ugocsi l. Ugocsai

Ugron

Szászberek 1. 1438: Ladislai *vgran*, jo. (DL. 13233).

< *Ugron* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Ugrin*, *Ugron*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Újfalusi

Újfalu 1. 1–2. 1520: condan Sebastiani et Johannis *wyfalwŷ* ~ *Wyffalwŷ* (!), no. (DL. 62439) = DEN 899–900.

< *újfalusi* < *Újfalu* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 850) + -i mn.-képző. M: (4.2.) lakóhely.

Újhelyi

[Túr/Semjén] 1. 1468: Ladislaus *vŷheeljŷ*, jo. (DL. 55872);

Váralja 2–3. 1478: Jacobo et Gallo *vŷhelyŷ*, jo. (DL. 70985).

< *újhelyi* < *Újhely* (Ugocsa, Zemplén vm.) (CsHnMut. 851) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Újvárosi

Szegegyház 1. [1490–1510]: Michael *wŷwaraŷ*, jo. (DL. 62348);

< *újvárosi* < *Újváros* hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 852) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Ukai

Karász 1. 1481: Dominicum *wkaŷ*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **2.** 1481: Jacobum *wkaŷ*, fam. ign., jo. (DL. 62348); **3.** 1481: Symonem *wkaŷ*, fam. ign., jo. (DL. 62348).

< *ukai* < *Uka* hn. (? Ung vm.) + -i mn.-képző. Öröklődő csn. a XVI. sz. közepén (vö. N. FODOR 2002: 48). M: (4.1.) származási hely.

Ungi

Litke 1. [1445–1448]: Benedictus *vngŷ*, jo. (DL. 81193); 1449: Benedictus *vngŷ*, jo. (DL. 80968);

[1450 k.]: Benedictus *vngŷ*, jo. (DL. 82987); **2.** [1521–1526]: Benedicti *onghi*, jo. (DL. 26243);

Pap 3. [1445–1448]: Laurencius *vngŷ*, jo. (DL. 81193); 1449: Laurencius *wngi*, jo. (DL. 81139);

[1450 k.]: La[u]rencius *vngŷ*, jo. (DL. 82987); **4.** [1445–1448]: Albertus *vngŷ*, jo. (DL. 81193);

1449: Albertus *vngŷ*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Albertus *vngŷ*, jo. (DL. 82987); **5.** 1449: Briccius *wngi*, jo. (DL. 81139);

Döge 6. [1445–1448]: Simon *vngŷ*, jo. (DL. 81193);

Tét 7. 1460: Mathia *wnghŷ*, jo. (DL. 55673); 1460: Mathia *hunghŷ*, jo. (DL. 55674); 1461: Mathia *vngghŷ*, jo. (DL. 55686);

Halmi 8. 1478: Georgio *vngŷ*, jo. (DL. 70985); **Bábony 9–11.** 1478: Valentino, Matheo et Emerico *vngŷ* dictos, jo. (DL. 70985);

Lök 12. 1525: Benedictus *Wngŷ*, jo. (DL. 62463).

< *ungi* < *Ung* vm. v. *Unga* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 852) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely. → **Ongi**.

Unoka

Szász 1. 1448: Anthonius *wnoka*, civ. (DL. 55385).

< *unoka* 'a szülők gyermekének az utóda' (TESz.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Uracs

Nyék 1. 1425: Stephanum *Wracz*, jo. (DL. 11647);

Fülöp 2. [1430–1450]: Elias *vrach*, jo. (DL. 56693);

Oros 3. 1452: Ladislao *wrach*, jo. (DL. 55509); 1452: Ladislao *Wracz*, jo. (DL. 55510);

Prügy 4. 1477/1718: Thomas *Urach*, jo. (DL. 16955).

< *Uracs* r. vil. szn. (ÁSzt. *Urach*, *Uroch*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Urbán

[Túr/Semjén] 1. 1468: Stephanus *vrban*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Stephanus *wrban*, jo. (DL. 55872); **2.** [1468 u.]: Stephanus *vrban*, jo. (DL. 55872) = PAT 136; **3.** 1468: Gregorius *vrban*, jo. (DL. 55872); **4.** 1468: Michael *vrban*, jo. (DL. 55872);

Ajak 5. [1480–1500]: Johannes *vrban*, jo. (DL. 83021);

Szászfalu 6. 1513: Johanne *Vrban*, jo. (DL. 86743);

Nagyszekeres 7. 1515: Johannes *Vrban*, jo. (DL. 82440).

< *Urbán* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSzt. *Urban*, *Urbanus*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Orbán**.

Urecs ?

Semjén 1. 1462: Elia *wrech*, jo. (DL. 55719).

1462/1469: Elia *wrech*, jo. (DL. 55899).

< ism. M: ism.

Uzsai

Veréce 1. 1450: Johannes *wzaj*, jo. (DL. 70896);

Szászfalu 2. 1450: Relicta Johannis *wzj*, jo. (DL. 70896).

< *uzsai* < *Uzsa* hn. (Nógrád vm.) (CsHnMut. 854) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Uzsonna

[Túr/Semjén] 1. 1468: Gregorius *wffonna*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Gregorius *ofona*, jo. (DL. 55872).

Csécse 2. 1515: Michael *ofonna*, jo. (DL. 82440);

Meggyes 3. 1523: Blasio *Ofonna*, jo. (DL. 71174).

< *Uzsonna* ~ *Ozsonna* r. női egyh. név (< lat. *Hosanna*) (ÁSzt. *Osanna*, CsnSz. *Ozsonna*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Ü, Ű

Üstök

Lelesz 1. [1460–1480]: Georgius *vfték*, jo. (DL. 48185).

< *üstök* 'szép, hosszú férfihaj' (TESz.). Hosszú hajú férfi metonimikus elnevezése lehetett. M: (1.1.) tulajdonság.

Ürmös

[Túr/Semjén] 1. 1468: Gregorius *Irmes*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Gregorius *yrmees*, jo. (DL. 55872).

< *ürmös* vsz. 'ürmöt, keserű ízű gyógynövényt árusító v. azzal gyógyító személy' (vö. TESz. *üröm*). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

V

Vácai

Vinna 1. 1450: Andree *wachaj*, jo. (DL. 14314).
 < *vácai* < *Váca* hn. (Zaránd vm.) (CsHnMut. 856) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.
 → **Vada**.

Vache

Vinna 1. 1450: Stephanus *wache*, jo. (DL. 14314).
 < ném. *Wache* becenév (< szl. *Waczlaw*) (BAHLOW 538) / ném. *Wache* 'ör; virrasztó' (vö. DudenFn. 693). M: ném. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / ném. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Váci

Pályi 1. 1415: Ladislao *wacy*, jo. (DL. 96894); 1415: Ladislao *uachy*, jo. (DL. 96890);
Bacska 2. 1456: Michael *waczj*, jo. (DL. 15063).
 < *váci* < *Vác* hn. (Nógrád vm.) (CsHnMut. 856) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Vad

Majtény 1. 1446: Valentinus *waad* ~ *vaad*, jo. (DL. 13934); **2.** 1500: Barla (!) *wad*, jo. (DL. 73536);
Terebes 3. 1513: Paulo *wad*, jo. (DL. 86743); **4.** 1513: Benedicto similiter *wad*, jo. (DL. 86743); **5.** 1513: Dominico *wad*, jo. (DL. 86743); **6.** 1513: Briccio *wad*, jo. (DL. 86743); **7.** 1513: Matheo *wad*, jo. (DL. 86743);
H. n. 8. [1521–1526]: Relicta Valentini *wad*, jo. (DL. 26243).
 < *vad* 'vadon élő állat' (TESz.). A családnév a *Vadlövő*, *Vadverő* név rövidüléséből keletkezhetett. / *vad* 'bösz, kegyetlen, erőszakos' (TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Vada

Laskod 1. [1460–1480]: Mathias *vada*, jo. (DL. 56692).
 < *Vada* r. vil. szn. (ÁSznt. *Voda*) / *Vada* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 856). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely.
 → **Vadai**.

Vadai

Bátor 1. 1446: Andreas *Wadaj*, jo. (DL. 13934);
Pócs 2. 1525: Ambrosio *wadaj*, voff. (DL. 62463).

< *vadai* < *Vada* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 856) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.
 → **Vada**.

Vágó

Lelesz 1. [1460–1480]: Dyonisius *vago*, jo. (DL. 48185).
 < *vágó* 'előfát, erdőrészt kiirtó; erdőirtó' / 'éles eszközzel lemetsző, lehasító' (TESz.). A *Kővágó*, *Sóvágó*, *Nádvágó*, *Favágó* csn. rövidülésével jöhetett létre (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Vágott

Csarnavoda 1. [1435–1436]: Stephanus dictus *wagoth*, jo. (DL. 48256).
 < *vágott* vsz. 'éles tárgygal, fegyverrel (karddal) megsebesített személy' (vö. CsnSz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság / (5.2.) esemény.

Vajai

Litke 1. [1445–1448]: Ladislaus *vajaj*, jo. (DL. 81193);
Geszteréd 2. [1450–1470]: Anthonius *vajj*, jo. (DL. 56701).
 < *vajai* < *Vaja* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 857) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Vajas

Kálunga 1. [1450 k.]: Nicolaus *vajjas*, jo. (DL. 82987).
 < *vajas* 'vaját készítő v. áruló személy' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Vajda

Nyírábrány 1. 1446: Johannes *vajda*, jo. (DL. 13934);
Alsókegye 2. 1446: Nicolaus *vajda*, jo. (DL. 13934);
Szoboszló 3. 1451: Briccius *vajda*, jo. (DL. 14467); **4.** 1451: Gallus similiter *vajda*, jo. (DL. 14467);
Tét 5. 1459: Johanne *Vajda*, jo. (DL. 55650);
Laskod 6. [1460–1480]: Matheus *vajda*, jo. (DL. 56700);
Nyíregyház 7. 1469: Paulo *vajda*, fam. (DL. 55892);
Gút, Aba, Körtvélyes 8. 1470: Blasio *Wayda*, jo. (DL. 17017);
Szentdamján 9–10. 1479/1757: Lucam et Franciscum *Vajda*, jo. (DL. 10008);

Királyháza 11. 1513: Michael *wayta* ~ *wayda*, jo. (DL. 86743) (Kétszer!);

Pátroha 12. [1521–1526]: Michael *wayda*, inq. (DL. 26243);

Tas 13. [1521–1526]: Blasius *wayda*, jo. (DL. 26243); **14.** [1521–1526]: Relicta Johannis *wayda*, jo. (DL. 26243); **15.** [1521–1526]: Thomas *wayda*, jo. (DL. 26243).

< *vajda* 'román pásztorjoggal élő parasztok falvainak, falucsoportjainak vezetője' / 'Erdélyben a katonai, a közigazgatási és a politikai ügyek legfőbb intézője' (CsnSz.). A jobbágyok esetében az erdélyi vajdával való vmilyen (pl. szolgai) kapcsolat lehet a névadás alapja. M: (3.2.) méltóság, tisztség / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Vajla

Turc 1. 1478: Sandrino *vajla*, jo. (DL. 70985).

< ? *Vajola* (~ *Vajla*) hn. (Kolozs vm.) (CsHnMut. 858). M: ? (4.1.) származási hely.

Vak

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Jacobus *waak*, jo. (DL. 48256);

Bótrágy 2. [1435–1436]: domina Agnes dictus *waak*, jo. (DL. 48256);

Kisvárdá 3. [1445–1448]: Mate *vak*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Matheus *vak*, jo. (DL. 82987) = LAT *cecus* 1;

Harang 4. [1451–1461]: Matheus *vak*, jo. (DL. 56691);

Lelesz 5. [1460–1480]: Thomas *vak*, jo. (DL. 48185).

< *vak* 'nem látó, világtalan ember' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **cecus**.

Vámhídi

Érpály 1. 1479/1757: Silvestrum *Vamhidi*, jo. (DL. 10008).

< *vámhídi* < *Vámhíd* vsz. belső településrésznév v. *vámhíd* 'olyan híd, amelyen az áruszállításért vámot kell fizetni' (ÉKsz.²) + *-i* mn.-képző. Feltehetően a híd mellett lakó elnevezése volt. M: (4.2.) lakóhely. → **Hídi**.

Vámos

Pályi 1. 1415: Georgio *Vamus*, jo. (DL. 96894).

Száldobágyterem 2. 1500: Damiano *wamos*, jo. (DL. 73536);

Terebes 3. 1513: Nicolao *wamos*, jo. (DL. 86743);

Pátroha 4. [1521–1526]: Matheus *wamos*, inq. (DL. 26243);

Hugyaj 5. 1525: Johanne *Wamos*, iud. (DL. 62463).

< *vámos* 'vámstedő' (OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Váncsa

Alsókegye 1. 1446: Johannes *vancha*, jo. (DL. 13934).

< *Váncsa* becenév < *Iván* r. egyh. szn. + *-csa* bec.-képző (CsnSz.) v. szl. *Vanča* becenév < szl. *Ivan* szn. + *-ča* szl. bec.-képző (KNIEZSA 2003²: 308–9). M: m. v. szl. (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Váncsodi

Érpály 1. 1463: Thoma *wanchodj*, jo. (DL. 15882).

< *váncsodi* < *Váncsod* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 860) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Vara ?

Pap 1. 1521: Valentinus *Wara*, jo. (DL. 82582);

2. [1521–1526]: Valentinus *vara* (!), jo. (DL. 26243).

< ? *Vara* r. vil. szn. (ÁSzt. *Vara*). M: ? (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Várdai

Ajak 1. [1480–1500]: Michael *wardj*, jo. (DL. 83021); 1521: Michael *Wardj*, lib. (DL. 82582);

2. [1521–1526]: Gregorius *wardj*, jo. (DL. 26243);

Pátroha 3. [1500–1520]: *wardjny* 'Várdiné', jo. (DL. 83022); **4.** 1521: Thomas *wardj*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Thomas *wardj*, jo. (DL. 26243);

Kisvárdá 5. 1521: condam Ladislai *Warda* (!), no. (DL. 82582).

< *várdai* ~ *várdi* < *Várda* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 862) + *-i* mn.-képző. Az utolsó névadat mn.-képző nélküli alakja íráshiba. M: (4.2.) lakóhely.

Várdi l. Várdai

Varga

Litke 1. [1445–1448]: Gregorius *varga*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *varga*, jo. (DL. 80968);

[1450 k.]: Gregorius *varga*, jo. (DL. 82987); **2.** [1445–1448]: Paulus *varga*, jo. (DL. 81193);

1449: Paulus *varga*, jo. (DL. 81139); [**Litke**] **3.** 1521: Joannes *Warga*, jo. (DL. 82582);

Kisvárdá 4. [1445–1448]: Gregorius *varga*, jo. (DL. 81193); **5.** [1450 k.]: Vallentinus *varga*, jo. (DL. 82987); **6.** [1450 k.]: Benedictus *varga*, jo. (DL. 82987); **7.** 1521: Joannes *warga*, jo. (DL. 82582); **8.** 1521: Thomas *warga*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Thomas *warga*, jo. (DL. 26243); **9.** 1521: Matthias *warga*, jo. (DL. 26243).

- 82582); **10.** 1521: Thomas *warga*, jo. (DL. 82582) [Kétszer szerepel az összeírásban külön helyen (más szomszédok között!); **11.** [1521–1526]: Relicta Thome *warga*, jo. (DL. 26243) → férje: 8 v. 10; **12.** 1521: Martinus *warga*, jo. (DL. 82582); **Tekeháza 13.** 1450: Nicolaus *warga*, jo. (DL. 70896); **Szászfalu 14.** 1450: Jacobus *warga*, jo. (DL. 70896); **15.** 1450: Petrus *warga*, jo. (DL. 70896); **16.** 1513: Stephano *warga*, jo. (DL. 86743); **17.** 1513: Johanne *warga*, jo. (DL. 86743); **18.** 1513: Demetrio *warga*, jo. (DL. 86743); **Nagymihály 19.** 1450: Matheo *warga*, jo. (DL. 14314); **Hatház 20.** 1451: Michael *warga*, jo. (DL. 14467); **Vámosnémeti 21.** 1460/1461: Georgii *Warga*, jo. (DL. 70910); **Zsujta 22.** 1460/1461: Stephani *Warga*, jo. (DL. 70910); **Kér 23.** [1460–1480]: Georgius *warga*, jo. (DL. 56696); **Panyola 24.** [1460–1480]: Michael *warga*, jo. (DL. 56696); **Matolcs 25.** [1460–1480]: Valentinus *warga*, jo. (DL. 56696); **Kálló 26.** [1460–1480]: Stephanus *warga*, jo. (DL. 56700); **Lelesz 27.** [1460–1480]: Laurentius *warga*, jo. (DL. 48185); **28.** [1460–1480]: Stephanus *var*ga, jo. (DL. 48185); **29.** [1460–1480]: Mathyas *warga*, jo. (DL. 48185); **Napkor 30.** [1460–1480]: Johannis *warga*, jo. (DL. 56700) = LAT sutor 25; **Semjén 31.** 1461: Anthonio *warga*, fam. (DL. 55705); **Szentkozma 32.** 1463: Johanne *warga*, jo. (DL. 15882); **Újfalú 2. 33.** 1463: Johanne *warga*, jo. (DL. 15882); **34.** 1479/1757: Dominicum *Varga*, jo. (DL. 10008); **H. n. 35.** 1463: Dominico *warga*, jo. (DL. 15882); **Ung vm.? 36.** 1467: Dominicus *warga*, jo. (DL. 45273); **37.** 1467: Blasius *warga*, jo. (DL. 45273); **38.** 1467: Mathias *warga*, jo. (DL. 45273); **39.** 1467: Augustinus *warga*, jo. (DL. 45273); **[Túr/Semjén] 40.** 1468: Lucas *warga*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Lucas *warga*, jo. (DL. 55872); **41.** 1468: Paulus *warga*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Paulus *warga*, jo. (DL. 55872); **42.** 1468: Relicta Valentini *warga*, jo. (DL. 55872) = Túri 3; **43.** 1468: Matheus *warga*, jo. (DL. 55872); **44.** 1468: Thomas *warga*, jo. (DL. 55872); **45.** 1468: Andreas *warga*, jo. (DL. 55872) = LAT sutor 28; **Nyíregyház 46.** 1469: Anthonio *warga*, fam. (DL. 55892); **Gút, Aba, Körtvélyes 47.** 1470: Simon *warga*, jo. (DL. 17017); **48.** 1470: Demetrio *warga*, jo. (DL. 17017); **49.** 1470: Petro *warga*, jo. (DL. 17017); **50.** 1470: Thoma *warga*, jo. (DL. 17017); **Prügy 51.** 1477/1718: Mathias *Warga*, jo. (DL. 16955); **Gyarán 52.** 1477/1757: Benedictus *Varga*, jo. (DL. 10008); **Halmi 53.** 1478: Stephano *warga*, jo. (DL. 70985); **Bucsa 54.** 1479/1757: Valentinus *Varga*, jo. (DL. 10008); **Andaháza 55.** 1479/1757: Gregorium *Varga*, jo. (DL. 10008); **Érpály 56.** 1479/1757: Andrean *Varga*, jo. (DL. 10008); **Devecser 57.** 1481: Gregorius *warga ~ varga*, jo. (DL. 56111); **58.** [1521–1526]: Johannis *wargha*, jo. (DL. 26243); **Tagy 59.** 1500: Sebastiano *warga*, jo. (DL. 73536); **60.** 1500: Johanne *warga*, jo. (DL. 73536); **Salánk 61.** 1509: Johanne *Varga*, jo. (DL. 71106); **62.** 1509: Ambrosio *Warga*, jo. (DL. 71106); **63.** 1509: Michaelae *Warga*, jo. (DL. 71106); **64.** 1509: Petro *Warga*, jo. (DL. 71106); **Szőlős 65.** 1513: Gregorio *warga*, jo. (DL. 86743); **66.** 1513: Paulo *warga*, jo. (DL. 86743); **67.** 1513: altero Dominico *warga*, jo. (DL. 86743); **68.** 1513: Emerico similiter *warga*, jo. (DL. 86743); **Terebes 69.** 1513: Laurentio *warga*, jo. (DL. 86743); **70.** 1513: Nicolao *warga*, jo. (DL. 86743); **71.** 1513: Mychaele *warga*, jo. (DL. 86743); **Veréce 72.** 1513: Thoma *warga*, jo. (DL. 86743); **Királyháza 73.** 1513: Laurentio *warga*, jo. (DL. 86743); **74.** 1513: Oswaldo *warga*, jo. (DL. 86743); **75.** 1513: Benedicto *warga*, jo. (DL. 86743); **Feketeardó 76.** 1513: Valentino *warga*, jo. (DL. 86743); **Cseke 77.** 1515: Ladislaus *warga*, jo. (DL. 82440);

Milota 78. 1515: Gregorii *warga*, jo. (DL. 82440);
Ártánd 79. 1518: Laurentio *warga*, jo. (DL. 97664);
Döge 80. 1521: Stephanus *Varga*, jo. (DL. 82582);
Ajak 81. 1521: Paulus *Warga*, jo. (DL. 82582);
82. 1521: Joannes *Warga*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Johannes *wargha*, jo. (DL. 26243); **83.** 1521: Thomas *Warga*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Thomas *warga*, jo. (DL. 26243);
Jánk 84. 1521: Mattheus *warga*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Mathei *wargha*, jo. (DL. 26243); **85.** 1521: Elias *warga*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Elias *wargha*, jo. (DL. 26243); **86.** 1521: Michaelis *warga*, jo. (DL. 82582); [1521–1526]: Michaelis *wargha*, jo. (DL. 26243);
Gyügye 87. 1521: Benedictus *warga*, inq. (DL. 82582);
Szamosszeg 88. [1521–1526]: Lucia *wargha*, inq. (DL. 26243);
H. n. 89. [1521–1526]: Joannes *wargha*, jo. (DL. 26243);
Krassó 90. 1523: Anthonio *varga*, jo. (DL. 71174); **91.** 1523: Johanne *warga*, jo. (DL. 71174);
Meggyes 92. 1523: Nicolao *warga*, jo. (DL. 71174); **93.** 1523: Valentino *warga*, jo. (DL. 71174); **94.** 1523: Ladislao *warga*, jo. (DL. 71174); **95.** 1523: Stephano *warga*, jo. (DL. 71174); **96.** 1523: Benedicto *warga*, jo. (DL. 71174).
 < *varga* 'lábbelikesztő iparos' v. 'tímár, bőrkésztő iparos' (TESz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **sutor**.

Varhol

Nagymihály 1. 1450: Gregorii *warhal*, jo. (DL. 14314).
 < szl. *vrchol* 'hegycsúcs, orom' (SSJ. 5: 172; SzlovSz.). Talán hegyes fejű személy neve. M: szl. ? (1.1.) tulajdonság.

Varjas

Érpály 1. 1479/1757: Michaellem *Varjäs*, jo. (DL. 10008);
Szegegyház 2. [1490–1510]: Anthonius *warjäs*, jo. (DL. 82989);
Kereki 3. 1518: Johanne *waryas*, jo. (DL. 97664).
 < *varjas* 'varjúval kapcsolatos'. Népi vadfogásra utaló elnevezés (vö. CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Varjú**.

Varjú

Olcsva 1. 1440: Thoma *warjw*, jo. (DL. 55194); 1440: Thoma *warjw*, jo. (DL. 55201); 1447: Thoma *waryw*, jo. (DL. 55346).
 < *varjú* 'a galambnál nagyobb, fekete-acélkék színű madár' (ÉrtSz.). Károgó hangú v. rossz hírt hozó személy is kaphatta, emellett a varjú nevelése, a madár vadászása stb. is lehetett a névadás alapja (vö. CsnE.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás. → **Varjas**.

Várkondi

Olcsva 1. 1440: Fabiano *vacundi* [ɔ: varcundi], jo. (DL. 55194); 1440: Fabiano [V?]athordý [ɔ: varchundý], jo. (DL. 55201); 1447: Fa[biano] *vakwndi* (!) [ɔ: varkwndi], jo. (DL. 55346).
 < *várkondi* < *Várkond* hn. (Ung vm.) (CsHnMut. 863) + -i mn.-képző. A többszöri másolás romlott névalakokat eredményezett, a tremuláns rövidítése vélhetően már az eredeti névsorban lemaradt. M: (4.1.) származási hely.

Varno

Oroszka 1. 1450: Stephani *warno*, jo. (DL. 14314).
 < ism. M: ism.

Varró

Pályi 1. 1415: Paulo *varro*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Francisco *varro*, jo. (DL. 96894);
Szamosszeg 3. 1415: Luca *Varro*, jo. (DL. 96894);
Tas 4. 1439/1447: Michaellem *warro*, jo. (DL. 13327); **5.** 1439/1447: Ladislaum *similiter warro*, jo. (DL. 13327); **6.** [1500–1520]: *warro* geörg, jo. (DL. 83022); **7.** [1500–1520]: barrabas *warro*, jo. (DL. 83022); **8.** [1500–1520]: Lorjncz *warro*, jo. (DL. 83022);
Olcsva 9. 1440: Mathia *warro*, jo. (DL. 55194); 1440: Mathia [warr]o, jo. (DL. 55201); 1447: Mathia *varro*, jo. (DL. 55346);
Litke 10. [1445–1448]: Martinus *varro*, jo. (DL. 81193); 1449: Martinus *varro*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Martinus *varro*, jo. (DL. 82987);
Pap 11. [1445–1448]: Matias *varro*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Mathias *varro*, jo. (DL. 82987); **12.** [1500–1520]: balaz *warro*, jo. (DL. 83022); 1521: Blasius *Varro*, jo. (DL. 82582); **13.** [1500–1520]: Lw̃kacz *warro*, jo. (DL. 83022); 1521: Lucas *Warro* alias Thar, jo. (DL. 82582) = Tar 11; **14.** 1521: Thomas *Warro*, inq. (DL. 82582);
Kisvárdá 15. [1445–1448]: Simon *varro*, jo. (DL. 81193) = LAT parvus 17; **16.** [1445–

1448]: Anthonius varro, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Anthonius varro, jo. (DL. 82987); [1450 k.]: Anthonii varro, jo. (des) (DL. 82987); [1450 k.]: Anthonium varro, jo. (DL. 82987); **17.** [1445–1448]: Thomas varro, jo. (DL. 81193); **18.** [1445–1448]: Thomas varro, jo. (DL. 81193) (Másodszor!); **19.** [1445–1448]: Dionisius varro, jo. (DL. 81193); 1449: Dionisius varro, jo. (DL. 81139); **20.** [1445–1448]: Benedictus varro, jo. (DL. 81193); 1449: Benedictus varro, jo. (DL. 81139); **21.** [1450 k.]: Johannes varro, jo. (DL. 82987);

Kálunga 22. [1445–1448]: Johannes varro, jo. (DL. 81193); 1449: Johannes varro, jo. (DL. 81139);

Döge 23. [1445–1448]: Antonius varro, jo. (DL. 81193); 1449: Antonius varro, jo. (DL. 80968);

Majtény 24. 1446: Jacobus varro, jo. (DL. 13934);

Nagymihály 25. 1450: Blasii warro, jo. (DL. 14314);

Acsád 26. [1450–1470]: Valentinus warro, jo. (DL. 56701);

Badaló 27. [1460–1480]: Nicolai varro, jo. (des) (DL. 56700);

Lelesz 28. [1460–1480]: Stephanus varro, jo. (DL. 48185); **29.** [1460–1480]: Georgius varro, jo. (DL. 48185);

Érpály 30. 1463: Alberto warro, jo. (DL. 15882); **31.** 1463: Thoma warro, jo. (DL. 15882); 1479/1757: Thomam Varro, jo. (DL. 10008);

Újfalú 32. 1463: [...] warro, jo. (DL. 15882); **33.** 1479/1757: Barnabam Varro, jo. (DL. 10008);

Karász 34. 1481: Johannem warro, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Ajak 35. [1521–1526]: Relicta Elie warro, inq. (DL. 26243).

< varró 'szabó, foltozó szabó, hímvarró' (vö. NySz., OklSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Varsányi ?

Laskod 1. [1460–1480]: Stephanus Carfani [ɔ: Varfani], jo. (DL. 56692).

< varsányi < Varsány hn. (Szabolcs, Szatmár vm.) (CsHnMut. 863) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Vas

Kálló 1. [1430–1450]: Nicolai was, jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Nicolai was, jo. (DL. 56709);

Lelesz 2. [1460–1480]: Petrus was, jo. (DL. 48185); **3.** [1460–1480]: Clemens was, jo. (DL. 48185);

Oros 4. [1460–1480]: Clemens was, jo. (DL. 56700); **5.** [1460–1480]: Valentinus was, jo. (DL. 56700);

Sényő 6. 1466: Gregorio was, fam. ign., jo. (DL. 55839);

[Túr/Semjén] 7. [1468 u.]: Gregorius was, jo. (DL. 55872);

Tekeháza 8. 1513: Demetrio was, jo. (DL. 86743);

Feketeardó 9. 1513: Petro was, jo. (DL. 86743) = Pap 29;

Ajak 10. 1521: Blasius was, lib. (DL. 82582); [1521–1526]: Blasius was, jo. (DL. 26243);

Szamoszeg 11. [1521–1526]: Michael was, jo. (DL. 26243); **12.** [1521–1526]: Valentinus was, jo. (DL. 26243); **13.** [1521–1526]: Relicta Katherina was, inq. (DL. 26243); **14.** [1521–1526]: Ambrosius was, jo. (DL. 26243).

< was 'szürke színű fém; ebből az anyagból készült tárgy, eszköz, alkatrész' v. 'bilincs' v. 'kard, tör' v. 'kemény, szilárd tárgy' (TESz.). A csn. a vassal dolgozó, vasból tárgyakat készítő mesterember (vasfazekas, vasműves, vasverő 'kovács') megnevezéséből eredhet (CsnSz.). Emellett makacs, szívós természetre utaló metaforikus tulajdonságnév is lehet. M: (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás / (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (1.1.) tulajdonság.

Vasas

Kálló 1. [1460–1480]: Johannes wafas, jo. (DL. 56700);

Érpály 2. 1463: Demetrio wafas, jo. (DL. 15882).

< vasas 'vaskereskedő' (TESz.). A 'vasas (páncélos) katona' jelentés kronológiai okokból nem vehető figyelembe (TESz.) / Vasas (gyakori) r. vil. szn. (ÁSznt. Vosos, Vosas). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Vaska

Karász 1. 1481: Petrum wafka, fam. ign., jo. (DL. 62348);

Kisvárd 2. 1521: Georgio wafka, jo. (DL. 82582).

< Vaska r. vil. szn. (ÁSznt. Voska, Vosca). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Vasorr ?

[Túr/Semjén] 1. 1468: Augustinus vafor, jo. (DL. 55872) = Nyíró 9.

< ? *vasorr* vsz. 'szürkés orrú'. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Vassa

Karád 1. 1523: Egregii Stephani *waffa* de wallilio, no. (DL. 62448); 1523: Egregii Stephani *waffa* de wallylw, no. (DL. 62449).

< *Vassa* ? r. vil. szn. (ÁSznt. *Vosa*, *Vossa*). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Vastag

Nagyrozsa 1. [1445–1448]: Valentinus *vastak*, jo. (DL. 81193); 1449: Valentinus *vafitag*, jo. (DL. 81139); **2.** 1453: Paulus *vafdag*, jo. (DL. 81139).

< *vastag* 'erős, izmos' (NySz., TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Vatai

Nyék 1. 1425: Ladislaum *vathaj*, jo. (DL. 11647).

< *vatai* < *Vata* hn. (Borsod vm.) (CsHnMut. 865) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Vécsi

Szamosszeg 1. 1415: Johanne *wechy*, jo. (DL. 96894);

Salánk 2. 1509: Johanne *Wechy*, jo. (DL. 71106).

< *vécsi* < *Vécs* hn. (Zemplén, Heves vm.) (CsHnMut. 866) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Vég

Lök 1. 1424: Jacobum *weg*, jo. (DL. 54380);

Bereg vm. 2. [1435–1436]: Gregorius filius Thome dicti *weegh*, jo. (DL. 48256);

Csarnavoda 3. [1435–1436]: Michael dictus *weegh*, jo. (DL. 48256);

Csomonja 4. [1435–1436]: domina coniux Thome dicti *weegh*, jo. (DL. 48256);

Olcsva 5. 1440: Thoma filio Mathei *weg*, jo. (DL. 55194); 1440: Thoma filio Michaelis *vegh*, jo. (DL. 55201); 1447: Thoma filio Mathei *weg*, jo. (DL. 55346) (Ugyanaz a személy; a *Michaelis* feltehetően a másoló tévesztése.)

Vencsellő 6. 1448: Ladislaus *wegh*, jo. (DL. 55367);

Szentgyörgy 7. [1445–1448]: Stephanus *veg*, jo. (DL. 81193); **8.** 1450: Jacobus *veg*, jo. (DL. 81193);

Litke 9. [1445–1448]: Blasius *veg*, jo. (DL. 81193); **10.** [1445–1448]: Mathias *veg*, jo. (DL. 81193); 1449: Matias *veg*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Mathias *vegh*, jo. (DL. 82987); **11.** [1445–1448]: Ladislai *veg* relict, jo. (DL. 81193); **12.** 1449: Franciscus *veg*, jo. (DL.

81139); [1450 k.]: Franciscus *vegh*, jo. (DL. 82987); **13.** [1521–1526]: Benedicti *Wjgh*, jo. (DL. 26243);

Kisvárd 14. [1445–1448]: Stephanus *veg*, jo. (DL. 81193); **15.** [1445–1448]: Blasius *veg*, jo. (DL. 81193); 1449: Blasius *veg*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Blasii *veg*, jo. (des) (DL. 82987); **16.** [1445–1448]: Gregorius *veg*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Gregorius *veg*, jo. (DL. 82987); **17.** [1445–1448]: Andreas *veg*, jo. (DL. 81193); 1449: Andreas *veg*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Andreas *veg*, jo. (DL. 82987); **18.** 1449: Demetrius *veg*, jo. (DL. 81139); **19.** [1450 k.]: Relicta [Thome?] *veg*, jo. (DL. 82987);

Veresmart 20. 1449: Andreas *veg*, jo. (DL. 81139);

Kálló 21. [1430–1450]: Clemens *weg*, jo. (DL. 56709); [1460–1480]: Clemens *weg*, jo. (DL. 56700);

Gyula 22. 1450: Relicta Michaelis *wegh*, jo. (DL. 70896);

Hosszúmacs 23. 1451: Laurantius *Wegh*, jo. (DL. 14467);

Nábrád 24. 1451: Clemente *wegh*, fam., jo. (DL. 55490); **25.** 1452: Michaelis *wegh*, jo. (DL. 14584);

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecső 26. 1452: Martino *veegh*, jo. (DL. 55498);

Eszlár 27. [1456–1457]: Blasio *weg*, jo. (DL. 56714);

Laskod 28. [1460–1480]: Borcho *Veg*, jo. (DL. 56692);

Lelesz 29. [1460–1480]: Emericus *veg*, jo. (DL. 48185); **30.** [1460–1480]: Blasius *veg*, jo. (DL. 48185);

Andaháza 31. 1463: Barnaba *veg*, jo. (DL. 15882); **32.** 1479/1757: Blasium *Vég*, jo. (DL. 10008);

[Túr/Semjén] 33. [1468 u.]: Blasius *weg*, jo. (DL. 55872) = Lantos 8; **34.** 1468: Valentinus *veeg*, jo. (DL. 55872); **35.** 1468: Clemens *weeg*, jo. (DL. 55872); **36.** 1468: Dionisius *weg*, jo. (DL. 55872);

Szentdamján 37. 1479/1757: Michaelis *Vég*, jo. (DL. 10008); **38.** 1479/1757: Blasium *Vég*, jo. (DL. 10008);

Dob 39. 1500: Petro *wegh*, jo. (DL. 73536); **40.** 1500: Johanne *weg*, jo. (DL. 73536);

Kátaszenthmiklós 41. 1500: Stephano *weg*, jo. (DL. 73536);

Terebes 42. 1513: Gregorio *weg*, jo. (DL. 86743); **43.** 1513: Michaelis *similiter* *weg*, jo.

(DL. 86743); **44.** 1513: Paulo *wegh*, jo. (DL. 86743);

Ádám 45. 1518: Petrus *wegh*, inq. (DL. 97664);

Hermánszeg 46. 1521: Stephanus *wek*, jo. (DL. 82582);

Meggyes 47. 1523: Georgio *v[e]gh*, jo. (DL. 71174); **48.** 1523: Emerico *Weg*, jo. (DL. 71174).

További kérdéses adatokat l. **Víg** c. alatt.

< *vég* ~ nyj. *víg* (?) 'vminek a széle, határa' v. 'végső, utolsó' (TESz.). A falu szélén lakó elnevezése lehet (CsnSz.). M: (4.2.) lakóhely. →

Végkós, Véggyörgy.

Véges

Nagymihály 1. 1450: Michaelis *weges*, jo. (DL. 14314).

Oroszka 2. 1450: Johannes *weges*, jo. (DL. 14314).

< *véges* vsz. 'a település szélén, végén lakó' (CsnSz.). M: (4.2.) lakóhely.

Végi ?

Ung vm.? 1. 1467: Briccius *vegy* (?), jo. (DL. 45273).

< ? *végi* 'faluszéli' (vö. TESz. *vég*). A falu szélén lakó elnevezése lehet (CsnSz.). M: ? (4.2.) lakóhely.

Végkós

Hatház 1. 1451: Gregorius *veghkos*, jo. (DL. 14467).

< *vég Kós* < (1) *vég* 'valaminek a széle, határa' (TESz.) + (2) *Kós* csn. 'Kós nevű' □ *Vég Kós* összetett szn., jelentése 'Vég Kós fia'. M: (4.2.) lakóhely + megnevezés □ (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Kós, Vég.**

Véggyörgy

Kéremjén 1. [1460–1480]: Albertus *weggyergh*, jo. (DL. 56696).

< *vég György* < (1) *vég* 'valaminek a széle, határa' (TESz.) + (2) *György* csn. 'György nevű' □ *Vég György* összetett szn., jelentése 'Vég György fia'. M: (4.2.) lakóhely + megnevezés □ (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **György, Vég.**

Vékás

Olcsva 1. 1440: Barnaba *vekas*, jo. (DL. 55194); 1440: Barnaba *vjkas*, jo. (DL. 55201); 1447: Bar[naba] [*vekas*], jo. (DL. 55346); **2.** 1440: Mathia similiter *wekas*, jo. (DL. 55201); 1440: Mathia similiter *vekas*, jo. (DL. 55194); 1447: [M]athia similiter *vekas*, jo. (DL. 55346);

Döge 3. [1445–1448]: Nicolaus *vekas*, jo. (DL. 81193); 1449: Nicolaus *vechas*, jo. (DL. 80968);

Váralja 4. 1478: Benedicto *Vekas*, jo. (DL. 70985);

Apafalva 5. 1513: Johanne *wekas*, jo. (DL. 86743).

< *vékás* ~ *víkás* 'kosárkötő' v. '(ürmértékül szolgáló) vékát készítő mesterember' / 'vékát birtokló személy' (OkISz., TESz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Vékony

Ung vm.? 1. 1467: relictus Michaelis *vekon*, jo. (DL. 45273).

< *vékony* 'sovány, karcsú, gyenge, gyarló, hitvány' (CsnSz., TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Vén

Szászfalu 1. 1513: Georgio *wen*, jo. (DL. 86743);

Alsócsongova 2. 1513: Ladislao *wyn* (!), jo. (DL. 86743).

< ? *vén* '(nagyon) öreg' v. 'valakihez képest már nem elég fiatal' / 'bölc, sokat tudó, tapasztalt' (TESz.). M: (1.3.) életkor / (1.1.) tulajdonság.

Vencei

Szoboszló 1. 1451: Relictus Emerici *wenczei*, jo. (DL. 14467).

< ? *vencei* ~ *venicei* < *Venice* hn. (Fogaras vm.) (CsHnMut.) + -i mn.-képző. M: ? (4.1.) származási hely.

Vénszes

Kisvárd 1. [1450 k.]: Johannes *wenzen* (?), jo. (DL. 82987); **2.** 1521: Gregorius *Wenzen*, jo. (DL. 82582).

< *vénszes* 'szilfás' (TESz. *vénic*). Talán szilfával benőtt területen lakó v. udvarában szilfát nevelő személy neve lehetett. M: (4.2.) lakóhely / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Vér

Pályi 1. 1415: Dominico *wer*, jo. (DL. 96894).

< *vér* 'származás révén rokon' (TESz.). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Verbóci

Szőlős 1. 1513: Jeronimo *werbewczy*, jo. (DL. 86743).

< *verbóci* < *Verbóc* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 870) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Veréci

Bartfalva 1. 1513: Gallo *wereczy*, jo. (DL. 86743).

< *veréci* (~ *verécei*) < *Veréce* hn. (Ugocsa vm.) (CsHnMut. 870) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Veres

Földes 1. [1435–1439]: Nobilis domina Lucia vocata filia Blasii Thewrek de feldes nunc vero consors Stephani veres de eadem, no. (DL. 56710) (→ Török 2);
Tas 2. 1439/1447: Ladislaus dictus *weres* de Sene ~ Ladislaum *weres*, off. (DL. 13327); **3.** [1521–1526]: Andreas *weres*, jo. (DL. 26243); **4.** [1521–1526]: Clementis *weres*, jo. (DL. 26243);
Pap 5. [1445–1448]: Stephanus *veres*, jo. (DL. 81193);
Döge 6. [1445–1448]: Dionisius *veres*, jo. (DL. 81193); 1449: Dionisius *veres*, jo. (DL. 80968);
7. [1445–1448]: Anthonius *veres*, jo. (DL. 81193); 1449: Antonius *veres*, jo. (DL. 80968);
H. n. 8. 1450: Ladislaus *weres*, hr. (DL. 14314);
Nagymihály 9. 1450: Gregorii *weres*, jo. (DL. 14314);
Sámson 10. [1450–1470]: Matheus *weres*, jo. (DL. 56701); **11.** [1450–1470]: Paulus *weres*, jo. (DL. 56701); **12.** [1490–1510]: Gaspar *weres*, jo. (DL. 82989); **13.** [1490–1510]: Barrabas *weres*, jo. (DL. 82989); **14.** [1490–1510]: Laurentius *weres*, jo. (DL. 82989);
Hosszúmacs 15. 1451: Valentinus *weres*, jo. (DL. 14467);
Gyarmat 16–17. 1452: Andrea et Stephano *weres*, jo. (DL. 14584);
Oros 18. 1452: Mathia *weres*, jo. (DL. 55509); 1452: Mathia *weres*, jo. (DL. 55510);
Márok 19. 1453: Georgius *veres*, jo. (DL. 81139);
Bacska 20. 1456: Demetrius *veres*, jo. (DL. 15063);
Eszlár 21. [1460–1480]: Mathie *veres*, jo. (DL. 56700);
Kér 22. [1460–1480]: Ladislaus *veref*, jo. (DL. 56696); **23.** [1460–1480]: Gallus *veres*, jo. (DL. 56700);
Badaló 24. [1460–1480]: Ladislaus *veres*, jo. (DL. 56700); **25.** [1460–1480]: Gregorius *veres*, jo. (DL. 56700); **26.** [1460–1480]: Martinus *veres*, jo. (DL. 56700);
Lök 27. [1460–1480]: Petrus *veres*, jo. (DL. 56700); **28.** [1460–1480]: Georgius *veres*, jo. (DL. 56700); **29.** 1525: Georgius *wewres*, jo. (DL. 62463);
Tyukod? 30. 1462/1469: Ladislaus *weres* [de Thywkud?], no. (DL. 55899) =? 31;
Szatzmár vm. 31. 1462: Ladislaus *weres*, no. (DL. 55719) =? 30;

H. n. 32. 1463: Blasius *Veres*, hr. (DL. 15882);
Érpály 33. 1463: Blasio *weres*, jo. (DL. 15882);
34. 1479/1757: Paulum *Veres*, jo. (DL. 10008);
Sényő 35. 1466: Thoma *weres*, fam. ign., jo. (DL. 55839);
Váralja 36. 1478: Matheo *Veres*, jo. (DL. 70985);
Turc 37–38. 1478: Gregorio *veres*, Demetrio filio eiusdem, jo. (DL. 70985);
Kökényesd 39. 1478: Petro *veres*, jo. (DL. 70985);
Tivadarfalva 40. 1478: alter Nicolaus *veres* dictus de eadem Thývadarfalva, no. (DL. 70985);
Szegegyház 41. [1490–1510]: Michael *weres*, jo. (DL. 82989);
Fábiánháza 42. 1500: Barla *weres*, jo. (DL. 73536); **43–44.** 1500: Andrea, Matheo *weres*, jo. (DL. 73536); **45.** 1500: Paulo similiter *weres*, jo. (DL. 73536);
Szaniszló 46. 1500: Petro *weres*, jo. (DL. 73536);
Salánk 47. 1509: Fabiano *Weres*, jo. (DL. 71106); **48.** 1509: Paulo *Weres*, jo. (DL. 71106);
49. 1509: Johanne similiter *Weres*, jo. (DL. 71106); **50.** 1509: Michael *Weres*, jo. (DL. 71106);
Gyula 51. 1513: Valentino *weres*, jo. (DL. 86743);
Tekeháza 52. 1513: Johanne *weres*, jo. (DL. 86743);
Felsőcsongva 53. 1513: Clemente *weres*, jo. (DL. 86743);
Meggyes 54. 1513: Demetrio *weres*, jo. (DL. 86743); 1523: Demetrio *Veres*, jo. (DL. 71174);
55. 1523: Gregorio *veres*, jo. (DL. 71174); **56.** 1523: Francisco *weres*, jo. (DL. 71174);
Apafalva 57. 1513: Alberto *weres*, jo. (DL. 86743); 1523: Alberto *Veres*, jo. (DL. 71174);
58. 1513: Stephano *weres*, jo. (DL. 86743);
Szinérváralja 59. 1513: Gregorio *weres*, jo. (DL. 86743); **60.** 1513: Michael *weres*, jo. (DL. 86743);
Feketeardó 61. 1513: Paulo *veres* ~ *weres*, jo. (DL. 86743); **62.** 1513: altero Michael *weres*, jo. (DL. 86743);
Kölcse 63. 1515: Clemens *werews*, jo. (DL. 82440);
Szamosszeg 64. [1521–1526]: Gregorius *weres*, jo. (DL. 26243); **65.** [1521–1526]: Benedictus *weres*, jo. (DL. 26243);
Józsefháza 66. 1523: Thoma *Veres*, jo. (DL. 71174).

< *veres* 'vörös hajú v. bőré személy' (TESz.).
M: (1.1.) tulajdonság. → **rufus**.

Vernyika

Olcsva 1. 1440: Johanne *wernyika*, jo. (DL. 55201); 1440: Johanne *wernyika*, jo. (DL. 55194); 1447: Johanne *wernyika*, jo. (DL. 55346).

< szl. *verný* 'hű, hűséges' (SzlovSz., SSJ. 5: 68–9)
+ *-ka* szl. bec.-képző. M: szl. (1.1.) tulajdonság.

Veszett

Kisvárdá 1. 1449: Johannes *veset*, jo. (DL. 81139).
< ? *veszett* 'dühös, vad' (ÉKsz.²). A név olvasatát támogatja az összeírás helyesírása, ahol az *f* graféma *sz* hangértékű is lehet (vö. pl. *chifar*, *karafi*). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Vessző ?

[Túr/Semjén] 1. 1468: Gregorius *veze*, jo. (DL. 55872).

< ? *vessző* 'fa, cserje (levágott) ága v. bot, pálca' (TESz.). M: ? (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

Vete

Bereg vm. 1–2. [1435–1436]: Jacobus et Michael dicti *weche* [ɔ: vethe], jo. (DL. 48256);
Szász 3. 1448: Ladislaus (familiaris Michaelis Somý) *wethe* (!), fam., civ. (DL. 55385); **4–6.** 1448: Dominicus, Albertus dicti *wethe*; Paulus, Dominicus, Albertus *wethe*, civ. (DL. 55385).
< *vete* 'vető, magvető' (MIZSER 2007–2008: 145). A *vet* ige folyamatos melléknévi igeneve.
M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Vetter l. Fetter

Vezendi

Dob 1. 1500: Francisco *wezendý*, jo. (DL. 73536);

Kálmánd 2–4. 1500: Petro, Johanne, Paulo *wezendý*, jo. (DL. 73536).

< *vezendi* < *Vezend* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 873) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Vica

Apafalva 1. 1523: Alberto *Wycza*, jo. (DL. 71174).

< ? *Vica* hn. (Sopron vm.) (CsnSz. *Vicai*, CsHnMut. 874). A nagy földrajzi távolság miatt a magyarázat nem meggyőző. Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Vicsa** c. alatt. M: ? (4.1.) származási hely.

Vicsa

Az adatokat l. **Vica** c. alatt.

< ? *Vicsa* hn. (Közép-Szolnok vm.) (CsHnMut. 874). M: (4.1.) származási hely.

Vida

Levelek 1. 1446: Blasius *výda*, jo. (DL. 13934);

Bélték 2. [1430–1450]: Emericus *vida* dictus, jo. (DL. 56693);

Veréce 3. 1450: Georgius *wýda*, jo. (DL. 70896); **4.** 1450: Valentinus *wýda*, jo. (DL. 70896);

Lelesz 5. [1460–1480]: Benedictus *vida*, jo. (DL. 48185); [1460–1480]: *vida* Benedictus (!), jo. (DL. 48185);

Halmi 6. 1478: altero Georgio *výda*, jo. (DL. 70985);

Ajak 7. [1500–1520]: ýanus *wýda*, jo. (DL. 83022);

Kisvárdá 8. 1521: Georgius *wýda*, jo. (DL. 82582); **9.** 1521: Benedictus *wýda*, jo. (DL. 82582); **10.** 1521: Joannes *wýda*, inq. (DL. 82582); **11.** 1521: Mathias *Wýda*, jo. (DL. 82582); **12.** [1521–1526]: *wýda*, jo. (DL. 26243).

< *Vida* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSznt. *Vida*) v. becenév < *Vid* (igen gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Vid*) + *-a* bec.-képzős alakja. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Víg

H. n. 1. [1521–1526]: Jacobo *wýgh* (?), jo. (DL. 26243);

Józsefháza 2. 1523: Michaele *výg*, jo. (DL. 71174).

< *víg* 'vidám, jókedvű' (CsnSz.). Más olvasat szerinti magyarázatot l. **Vég** c. alatt. M: (1.1.) tulajdonság.

Víkás l. Vékás

Villányi

Terebes 1. 1513: Gaspar *wyllany*, jo. (DL. 86743).

< *villányi* < *Villány* hn. (Baranya vm.) v. ? *Vilmány* hn. (Abaúj vm.) (CsHnMut. 875) + *-i* mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Vince

Veresmart 1. [1445–1448]: Georgius *vince*, jo. (DL. 81193);

Döge 2. [1445–1448]: Ladislaus *vince*, jo. (DL. 81193); 1449: Ladislaus *vince*, jo. (DL. 80968); **3.** 1521: Thomas *Wýnceh*, jo. (DL. 82582);

Laskod 4. [1460–1480]: Petrus *Vinchee*, jo. (DL. 56692);

Kér 5. [1460–1480]: Thomas *vince*, jo. (DL. 56696); **6.** [1460–1480]: Joannis *vinchee*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Johannes *vinchee*, jo. (DL. 56700);

Panyola 7. [1460–1480]: Gregorius *Vince*, jo. (DL. 56696); **8.** [1460–1480]: Paulus *Vince*, jo. (DL. 56696);

Halmi 9. 1478: Sigismondo *vjncze*, jo. (DL. 70985);

Bábony 10. 1478: Paulo *vjncze*, jo. (DL. 70985);

Kátaszentmiklós 11–12. 1500: Johanne, Valentino *wjncze*, jo. (DL. 73536);

Salánk 13. 1509: Paulo *Wjncze*, jo. (DL. 71106);

Veréce 14. 1513: Stephano *wjncze*, jo. (DL. 86743); **15.** 1513: Valentino *wjncze*, jo. (DL. 86743);

Ártánd 16. 1518: Gregorio *wjncze*, jo. (DL. 97664); **17.** 1518: Paulo *wjncze*, jo. (DL. 97664); **18.** 1518: Jacobo *wjncze*, jo. (DL. 97664); **19.** 1518: Petro *similiter wjncze filii eiusdem* [ti. Jakabé], jo. (DL. 97664) → apja: **18**; **20.** 1518: Thoma *wjncze*, jo. (DL. 97664);

Ádám 21. 1518: Blasio *wjncze*, jo. (DL. 97664);

Józsefháza 22. 1523: Benedicto *Vincze*, jo. (DL. 71174); **23.** 1523: Bartholomeo *Wjncze*, jo. (DL. 71174)

Apafalva 24. 1523: Valentino *Vincze*, jo. (DL. 71174).

< *Vince* (gyakori) r. egyh. szn. (ÁSznt. *Vincencius*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszárma-
mazás.

Virág

Kálmánd 1. 1500: Anthonio *wjrag*, jo. (DL. 73536);

Ricse 2. [1521–1526]: Petrus *Wjragh*, jo. (DL. 26243).

< *virág* 'növénynek szaporodás céljára módosult hajtása', 'vminek legértékesebb, legszebb része' (TESz.). A csn. feltehetően vmilyen tulajdonságra (pl. szépségre) utaló metaforikus névátvitellel keletkezett (vö. 1490 k.: 'szép leány' – TESz.). M: (1.1.) tulajdonság.

Virrasztó

Lítke 1. [1450 k.]: Benedictus *virafitho*, jo. (DL. 82987).

< *virrasztó* 'éjjeliőr, vigyázó' (NySz., TESz.), esetleg 'halott mellett virrasztó személy, kántor' (CsnSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Viski

Dabóc 1. 1478: Gregorius *wj/kj* [de eadem dabocz], no. (DL. 70985);

Szinérváralja 2. 1513: Johanne *wysky*, jo. (DL. 86743) = 3;

Meggyes 3. 1523: Johanne *wj/kj*, jo. (DL. 71174) = 2.

< *viski* < *Visk* hn. (Máramaros vm.) (CsHnMut. 876) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Vitéz

Olcsva 1. 1440: Johanne *wjtez*, jo. (DL. 55194); 1447: Johanne *wythez*, jo. (DL. 55346); **2.** 1440: Jacobo *wjtez*, jo. (DL. 55201);

Kálló 3. [1459–1461]: Johannis *witez*, no. (DL. 56688); [1459–1461]: [ø] *vitez*, no. (DL. 56688); 1461: Egregius Johannes *wjtez* de Kallo, no. (DL. 55705); **4.** 1525: Egregii Johannis *Wjtez* de Kallo ~ Johannis *Wjtez*, no. (DL. 62463);

Ajak 5. [1480–1500]: Matheus *wythez*, jo. (DL. 83021); **6.** 1521: Michael *wjtez*, jo. (DL. 82582);

Fábiánháza 7. 1500: Stephano *wjtez*, jo. (DL. 73536);

Pap 8. [1500–1520]: ambrus *wjtez*, jo. (DL. 83022);

Szászfalu 9. 1513: Ladislao *wythez*, jo. (DL. 86743); 1513: Ladislao *wjthef* (!), jo. (DL. 86743).

< *vitéz* 'bátor, hős' / 'katona, harcos' (TESz., OklSz.). M: (1.1.) tulajdonság / (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Vitkai

Pap 1. 1521: Gerardus *Wjthkaj*, jo. (DL. 82582); **2.** [1521–1526]: Kylanus *wjthkaj*, jo. (DL. 26243).

< *vitkai* < *Vitka* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 877) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Víz

[Túr/Semjén] 1. 1468: Johannes *viz*, jo. (DL. 55872).

< *víz* 'nedvesség, lé' (TESz.). A CsnSz. szerint a *Vízhányó*, *Vízhordó*, *Vízvesztő*, *Vízvető* nevek rövidülésével jött létre. M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Viza

Salánk 1. 1509: Georgio *Wjza*, jo. (DL. 71106).

< *viza* 'nagyra növő, a tokfélék családjába tartozó hal' (TESz.). Vs. halász metonimikus neve. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Vlcsko

Nagymihály 1. 1450: Georgii *wlchko*, jo. (DL. 14314).

< *Vlčko* szl. becenév < szl. *vlk* 'farkas' + szl. -čko bec.-képző (KNEZSA 2003²: 303, 317). M: szl. (1.1.) tulajdonság. → **Farkas**.

Vonsza

Micske 1. 1525: Valentino *wonza*, iud. (DL. 62463).

< *vonsza* 'húzó, vonó' v. 'vonzerővel magához kapcsoló' (TESz. *vonsz*). M: ? (1.1.) tulajdonság.

Vozita

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Mattheo *uozytha*, jo. (DL. 17017).

< ism. M: ism.

Völter

Szölös 1. 1513: Emerico *wewlther*, jo. (DL. 86743).

< ném. *Wölter* 'udvarkerítés csapókapuval' (GOTTSCHALD 257). M: ném. ? (4.2.) lakóhely.

Vrabel

Nagymihály 1. 1450: Valentini *wrabel*, jo. (DL. 14314).

< ? szl. *vrabec* 'veréb' (MIZSER 2000: 47, SzlovSz.) alakváltozata. M: szl. (1.1.) tulajdonság.

Vráska ?

Nyék 1. 1425: Valentinum *vrafka*, jo. (DL. 11647).

< szl. *vráska* 'ránc' (SzlovSz.). M: szl. (1.1.) tulajdonság.

°Waczas

Apafalva 1. 1523: Johanne *Waczas*, jo. (DL. 71174).

< ism. M: ism.

Z

Zabari

Kísvárda 1. [1500–1520]: Georgius *Zabarj*, cust. (DL. 83004) (Kétszer!).
< *zabari* < *Zabar* hn. (Gömör vm.) (CsHnMut. 907) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Zács

Nyék 1. 1425: B[enedi]ctum *Zach*, jo. (DL. 11647).
< *Zács* becenév < ? *Zakariás* ~ *Zákeus* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Zacharias*, *Zacheus*) rövidülése + -cs bec.-képző v. r. egyh. szn. (vö. ÁSzt. *Zách*, *Záh*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.
→ **Zaka**, **Zakó**.

°Zadlos

Krivostyán 1. 1450: Johannis *Zadlos*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Andree *Zadlos*, jo. (DL. 14314).
< ism. M: ism.

Zádnyai ?

Egres 1. 1513: Vincentio *Zadayaj* [ɔ: Zadnyaĵ], jo. (DL. 86743).
< ? *zádnyai* < *Zádnya* hn. (Máramaros vm.) (CsHnMut. 909) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Zádor

Lelesz 1. [1460–1480]: Mathyas *zador*, jo. (DL. 48185).
< *Zádor* hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 909) / *Zádor* (gyakori) r. vil. szn. (ÁSzt. *Zadur*, *Zador*). M: (4.1.) származási hely / (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Zagyvás

Szoboszló 1. 1451: Relicta Nicolai *Zagwas*, jo. (DL. 14467).
< *zagyvás* 'sásos, kákás <hely?>' (NySz.) / ? 'zavaros, éretlen beszédű, fecsegő' (CsnSz.). M: ? (4.2.) lakóhely / ? (1.1.) tulajdonság.

Záhonyi

Kísvárda 1. [1445–1448]: Ladislaus *fahoni*, jo. (DL. 81193).
< *záhonyi* < *Záhony* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 910) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Zajács

Nagymihály 1. 1450: Thoma (!) *Zayach*, jo. (DL. 14314);

Sztára 2. 1450: alter Johannes *Zayach*, jo. (DL. 14314).

< szl. *zajáč* 'nyúl' (MIZSER 2000: 47). M: szl. (1.1.) tulajdonság. → **Zajácsko**.

Zajácsko

Vinna 1. 1450: Georgii *Zayachko*, jo. (DL. 14314).
< szl. *zajáč* 'nyúl' (MIZSER 2000: 47) + -ko szl. bec.-képző. M: szl. (1.1.) tulajdonság. → **Zajács**.

Zaj

Hegyes 1. 1451: Johannes *Zaj*, jo. (DL. 14467);
Újvár 2. 1460/1461: Michaelis *Zaay*, jo. (DL. 70910);

Terebes 3. 1513: Benedicto *Zay*, jo. (DL. 86743); 1513: Benedicto *Zay*, jo. (DL. 86743);
4. 1513: Andrea *Zaj*, jo. (DL. 86743); **5.** 1513: Emerico similiter *Zay*, jo. (DL. 86743);

Apafalva 6. 1523: Benedicto *Zaj*, jo. (DL. 71174); 1523: Benedicto *Zaj*, jo. (DL. 71174).

< ? *zaj* 'zajongás, lármázás, zúgolódás' (TESz.), ezzel összefüggő cselekvés, viselkedés. M: ? (1.1.) tulajdonság.

Zajti

Veréce 1. 1450: Ladislaus *Zajthj*, jo. (DL. 70896).

< *zajti* < *Zajta* hn. (Szatmár vm.) (CsHnMut. 910) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Zaka

Terebes 1. 1450: Stephanus *zaka*, jo. (DL. 70896).

< *Zaka* becenév < *Zakariás* ~ *Zákeus* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Zacharias*, *Zacheus*) rövidülése + -ka bec.-képző v. r. egyh. szn. (ÁSzt. *Zaka*, *Zaca*, *Zoca*, *Saca*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Zács**, **Zakó**.

Zaklad

Nagymihály 1. 1450: Nicolai *Zaklad*, jo. (DL. 14314).

< *Zaklad* hn., belső településrésznév (vö. *in fundo Zaklad* – DL. 14314). M: (4.2.) lakóhely.

Zakó

Prügy 1. 1477/1718: Valentinus *Zako*, jo. (DL. 16955).

< *Zakó* becenév < *Zakariás* ~ *Zákeus* r. egyh. szn. (ÁSzt. *Zacharias*, *Zacheus*) rövidülése + -ó bec.-képző. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Zács**, **Zaka**.

Zálog

Nagymihály 1. 1450: Johannis *zalogh*, jo. (DL. 14314).

< *zálog* 'biztosíték, biztosítékkal lekötött v. átadott vagyontárgy' (TESz.). Esetleg vmilyen eseménnyel (pl. túszként való fogva tartással) összefüggő névadás. M: ? (5.2.) esemény.

Zámbó

Szamosszeg 1. 1415: Nicolao *Zambo*, jo. (DL. 96894).

< *Zámbó* r. vil. szn. (FEHÉRTÓI 1969: 155; MIZSER 2003: 130; l. még CsnE.). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Zán

Kiskaraszló 1. 1509: Francisco *Zaan*, jo. (DL. 71106);

Nagykaraszló 2. 1509: Ladislao *Zaan*, jo. (DL. 71106);

Zádnya 3. 1513: dominam Katherinam consortem Luce *zan*, jo. (DL. 86743).

< *Zán* r. vil. szn. (ÁSzt. *Zan*, *San*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Zámkó**.

Zámkó

Szegegyház 1. [1450–1470]: Michael *Zamko*, jo. (DL. 56701).

< *Zámkó* becenév < *Zám* ~ *Zán* r. vil. szn. (ÁSzt. *Zan*) + *-ko* bec.-képző. M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás. → **Zán**.

Zauber

Gút, Aba, Körtvélyes 1. 1470: Matheo *Sawber* (?), jo. (DL. 17017).

< ném. *sauber* 'tisztá, rendes' (NémSz., DudenFn. 570). M: ném. (1.1.) tulajdonság.

Zavirla

Komját 1. 1509: Eleke *Zawjrla*, jo. (DL. 71106);

2. 1509: Andrea *Zawjrla*, jo. (DL. 71106).

< ism. M: ism.

Zemák

Nagymihály 1. 1450: Ladislai *Zemak*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Damiani *Zemak*, jo. (DL. 14314).

< *zemák* ? 'földbirtokos' (vö. MIZSER 2000: 34). M: szl. (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

Zenten

Karász 1–2. 1481: Blasium similiter Petrum *Zenthen*, fam. ign., jo. (DL. 62348); 1481: Blasium similiter Petrum *Zenthther* (!), fam. ign., jo. (DL. 62349).

< ism. M: ism.

Zolha

Ökörmező 1. [1435–1436]: Iwan dictus *Zolha*, jo. (DL. 48256).

< ism. M: ism.

Zoltán

Nábrád 1. 1459: Johanne *Zalkay* (!) [ɔ: Zaltan], jo. (DL. 55658a); 1459: Johanne *Zolthan*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Johanne *Zolchan* (!), jo. (DL. 55661); 1459/1460: Johanne *Zolthan*, jo. (DL. 55660); **2.** 1459/1460: Ambrosio *Zolthan*, jo. (DL. 55660);

Csepe 3. 1478: Paulus *zolthan* de Chepe, no. (DL. 70985).

< *Zoltán* r. vil. szn. (ÁSzt. *Zoltan*, *Zolthan*). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

°Zolthech

Bisztra 1. [1435–1436]: Paulus dictus *Zolthech*, jo. (DL. 48256).

< ism. M: ism.

Zombor

Szamosszeg 1. [1521–1526]: Johannes *Zombor*, jo. (DL. 26243).

< *Zombor* r. vil. szn. (ÁSzt. *Zombor*, *Zumbor*, *Zumbur*) / hn. (Zemplén vm.) (CsHnMut. 946). M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (4.1.) származási hely. → **Zombori**.

Zombori

Oros 1. 1461: Georgio *Zomborj*, jo. (DL. 55705).

< *zombori* < *Zombor* (Zemplén vm.) (CsHnMut. 946) + *-i* mn.-képző (CsnSz.). M: (4.1.) származási hely. → **Zombor**.

°Zoppa

Szászfalu 1. 1513: Simone *Zoppa*, jo. (DL. 86743).

< ism. M: ism.

°Zoryam

Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 1. 1452: Nicolao *Zorjám* (!), jo. (DL. 55498).

< ism. M: ism.

Zöldvár

Szabolcs vm. ?1. [1435–1439]: Ladislaus *Zoldmar* (?) de Befenewd, no. (DL. 56710);

Lelesz 2. [1460–1480]: Johannes *Zeulduar*, jo. (DL. 48185);

< *Zöldvár* hn. (Sáros vm.) (CsHnMut. 947). M: (4.1.) származási hely.

Zubor

Vinna 1. 1450: relicta Vincencii *Zwbor*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Michaelis *Zwbor*, jo. (DL. 14314);

Sásvár 3–5. 1478: alter Johannes et Nicolaus ac Petrus *Zvbor* dicti [de eadem Sásvár], no. (DL. 70985).

< *Zubor* vsz. r. vil. szn. (ÁSzent. *Zubor*, *Zubur*).

M: (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás.

Zúgó

Terebes 1. 1513: Elia *Zwgo*, jo. (DL. 86743).

< *zúgó* 'folyamatos, átható, mély hangot adó, ziháló' v. 'zúgolódó' (vö. TESz. *zúg*). M: (1.1.) tulajdonság.

°Zywnudo

Szászberek 1. 1438: Georgii *Zywnudo* (!), jo. (DL. 13233).

< ism. M: ism.

Zsákai

Az adatokat l. **Szakai** alatt.

< *zsákai* < *Zsáka* hn. (Bihar vm.) (CsHnMut. 955) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Zsákmány

Pap 1. [1445–1448]: Gregorius *fagman*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *facman*, jo. (DL. 81139); **2.** [1450 k.]: Relicta Gregorii *fakman*, jo. (DL. 82987); **3.** [1445–1448]: Benedictus *fagman*, jo. (DL. 81193); 1449: Benedictus *facman*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Benedictus *fakman*, jo. (DL. 82987).

< *zsákmány* 'jogtalan megszerzés, rablás' (TESz.). A TESz. és az OklSz. első adata (1399) kései német átvételről tanúskodik. A németben 'szekerész (katona), rabló, fosztogató katonák egy csoportja' jelentésű (vö. TESz.). M: (5.2.) esemény / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Zsarolyáni

H. n. 1. 1476/1478: Stephanus *Sarolyanj*, hr. (DL. 17896).

< *zsarolyáni* < *Zsarolyán* (Szatmár vm.) (CsHnMut. 955) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Zsida ?

Meggyes 1. 1523: Petro *Syda*, jo. (DL. 71174); 1523: Petro *Syde*, jo. (DL. 71174).

< *Zsida* becenév < *Zsigmond* egyh. szn. *Zsidmond* változatának rövidülése + -a bec.-képző (CsnSz.) v. *Zsida* ~ *Sida* r. vil./egyh. szn. (ÁSznt. *Zida*, *Sida*). A bizonytalan névalakok miatt elképzelhető a **Zsidó** névhez kapcsolódó magyarázat is. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Zsigmond**.

Zsidó

Nagymihály 1. 1450: Thome *Sydo*, jo. (DL. 14314);

Feketeardó 2. 1513: Michael *Syd[o]*, jo. (DL. 86743); **3.** 1513: Emerico *Sydo*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 4. 1513: Johanne *Sydo* ~ *Sy[d]o*, jo. (DL. 86743) (Kétszer!); 1523: Johanne *Sydo*, jo. (DL. 71174).

< *Zsidó* ~ *Sidó* r. vil./egyh. szn. (ÁSznt. *Zidou*, *Sido*) v. *Zsidó* becenév < *Zsigmond* egyh. szn. *Zsidmond* változatának rövidülése + -ó bec.-képző (CsnSz.) / ? *zsidó* 'zsidók közé tartozó v. izraelita

vallású' (ÉrtSz., CsnSz., TESz.) v. 'hozzájuk hasonló <személy>'. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás / (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / ? (1.1.) tulajdonság. → **Zsida**, **Zsigmond**.

Zsigmond

Kisvárda 1. 1521: Elizabet relict *Blasii sygmond*, jo. (DL. 82582); **2.** 1521: Martinus *sygmond*, inq. (DL. 82582); **3.** 1521: Thomas *sykn[ond]*, jo. (DL. 82582); **4.** [1521–1526]: Joannes *Zigmond*, jo. (DL. 26243);

Ajak 5. [1521–1526]: Luce *Zigmond*, jo. (DL. 26243).

< *Zsigmond* egyh. szn. (KnE.). Árpád-kori adataink nincsenek a keresztnévre (vö. ÁSznt.). A név XV. századi elterjedéséhez minden bizonyítással Luxemburgi Zsigmond király személye is hozzájárult. M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás. → **Zsida**, **Zsidó**.

Zsinat

Kisvárda 1. [1445–1448]: Johannes *finat*, jo. (DL. 81193); 1449: Johannes *Zinat*, jo. (DL. 81139).

< ? *zsinat* 'a katolikus (v. később protestáns) egyház törvényhozó és intézkedő gyűlése, testülete' (TESz.). Ha valóban helyes a név olvasata, akkor ez a szó legkorábbi előfordulása (vö. 1519: *Sinadot* – TESz.). A névadás alapja talán egy zsinaton való részvétel volt valamelyik méltóság kíséretében. [A későbbi kalocsai érsek, Várdai István 1448–49-ben Itáliában tartózkodott, ahonnan több levelet is írt unokatestvérének (l. pl. DL. 80907, 80926 stb.). Ez idő tájt zajlott a Bazel–Ferrara–Firenzei zsinat. Elképzelhető, hogy az egyik levélvivő kapta meg a fenti nevet hazatérésekor.] M: ? (5.2.) esemény.

Zsitnyik

Krivostyán 1. 1450: Dyonisius *Zyithnyk*, jo. (DL. 14314).

< rusz. *жумник* [zsitnyik] 'rozsos' v. szl. *žitnik* 'búzas, rozsos' (vö. SzlovSz. *žitný*). M: szl. (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Zsóka

Nagykaraszló 1. 1509: Petro *Zoka*, jo. (DL. 71106).

< *Zsóka* női becenév < *Zsófia* r. egyh. szn. + -ka bec.-képző (CsnSz. *Sóka*). M: (2.1.) rokoni kapcsolat, leszármazás.

Zsoldos

Sziget 1. [1435–1439]: Blasius *Zoldus* de Zýgeth, no. (DL. 56710);

Runya 2. 1476: Lazaro *Soldos* de Rwnya ~ prefatus Lazarus *Soldos*, fam. no. (DL. 17783);

Váralja 3. 1478: Simone *Soldos*, jo. (DL. 70985);

Zsarolyán 4. 1452: Stephano *foldos* de Saralýan, jud. no. (DL. 14584); **5.** 1500: Blasio *Soldos* de Saralýan, fam. (DL. 73536);

Salánk 6. 1509: Gregori *Zoldus*, jo. (DL. 71106);

Terebes 7. 1513: Johanne *Soldos*, jo. (DL. 86743); 1523: Johanne *Soldos*, jo. (DL. 71174);

Szinérváralja 8. 1513: Emerico *Soldos*, jo. (DL. 86743);

Meggyes 10. 1523: Francisco *Soldos*, jo. (DL. 71174); **11.** 1523: Gasparo *Soldos*, jo. (DL. 71174).

< *zsoldos* 'fizetségért, zsoldért szolgáló katona' (NySz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

Zsombok

Szamosszeg 1. 1415: Ladislao *Zombok*, jo. (DL. 96894); **2.** 1415: Mychaele similiter *Zombok*, jo.

(DL. 96894); **3.** [1521–1526]: Barnabas *Zombok*, jo. (DL. 26243).

< *zsombok* 'mocsárból, lápból stb.' kiemelkedő halmocska' (TESz. *zsombék*). M: ? (4.1.) származási hely.

Zsombokos

Devecser 1. [1521–1526]: Stephanus *Zombokos*, jo. (DL. 26243).

< *zsombokos* 'zsombékos terület' (TESz. *zsombék*). M: ? (4.1.) származási hely.

Zsupán

Péterfalva 1–3. 1478: Gregorius et Michael ac Laurentius *Svpan* [de eadem petherfalva], no. (DL. 70985).

< szl. *župán* 'ispán' (SzlovSz.). M: szl. (3.2.) méltóság, tisztség.

Zsurki

Tuzsér 1. [1500–1520]: Zwrkj georg, jo. (DL. 83022); **2.** [1500–1520]: Zwrkjnyj, jo. (DL. 83022); [1521–1526]: Zwrkine, jo. (DL. 26243).

< *zsutki* < *Zsurk* hn. (Szabolcs vm.) (CsHnMut. 957) + -i mn.-képző. M: (4.1.) származási hely.

Latin köznevet tartalmazó nevek (LAT)

arcupar

Gyarmat 1. 1452: Damiano *arcupare*, jo. (DL. 14584).

< lat. *arcupar* 'íjkészítő' (BARTAL 46). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

aurifaber

Lelesz 1. [1460–1480]: Petrus *aurifaber*, jo. (DL. 48185).

< lat. *aurifaber* 'aranyműves' (BARTAL 60). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

baccalarius

H. n. 1. 1523: Michael *Bacclarius*, hr. (DL. 71174).

< lat. *baccalarius* 'deák, iskolamester' (BARTAL 63). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **De-ák, litteratus, scholaris.**

barbitonsor

[Túr/Semjén] 1. 1468: Mathias *Barbitonsor*, jo. (DL. 55872);

Bátor 2. 1500: Stephano *Barbitonsore*, jo. (DL. 73536).

< lat. *barbitonsor* 'borbély' (BARTAL 69). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Borbély.**

bonus

Kisvárdá 1. [1445–1448]: Ladislaus *bone*, jo. (DL. 81193); 1449: Ladislaus *bone*, jo. (DL. 81139);

Rozsály 2. 1449: Fabianus *bonus*, jo. (DL. 81139); 1453: Fabianus *bunna*, jo. (DL. 81139) = Jó 2;

Badaló 3. 1456: Nicolaus *bone*, jo. (DL. 15063). < lat. *bonus* 'jóravaló, derék' (LatSz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Jó.**

carnifex

Pályi 1. 1415: Anthonio *carnifice*, jo. (DL. 96894);

Kisvárdá 2. 1449: Blasius *carnifex*, jo. (DL. 81139); 1449: Blasius *carnifex*, jo. (DL. 81139); **3.** 1449: Johannes *carnifex*, jo. (DL. 81139); **4.** 1449: Petrus *carnifex*, jo. (DL. 81139);

Lelesz 5. [1460–1480]: Andika (!) *carnifex*, jo. (DL. 48185); **6.** [1460–1480]: Andreas *carnifex*, jo. (DL. 48185); **7.** [1460–1480]: Dyonysius *carnifex*, jo. (DL. 48185); **8.** [1460–1480]: Stephanus *carnifex*, jo. (DL. 48185);

[Túr/Semjén] 9. [1468 u.]: Gregorius *carnifex*, jo. (DL. 55872); **10.** [1468 u.]: Thomas *carnifex*, jo. (DL. 55872) = Mészáros 9.

< lat. *carnifex* 'mészáros' (BARTAL 107). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Mészáros.**

carpentarius

Kálló 1. [1430–1450]: Stephani *carpentari*, jo. (DL. 56709);

Nagyida 2. 1460/1461: Petrus *carpentarius*, jo. (DL. 70910).

< lat. *carpentarius* 'fuvaros' v. (később) 'kocsikészítő' (BARTAL 107). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

carpentator

Kisvárdá 1. 1449: Matias *carpentator*, jo. (DL. 81139) = Ács 8; **2.** 1449: Petrus *carpentator*, jo. (DL. 81139) = Ács 9.

< lat. *carpentator* 'ácsmester', máskor 'bodnár' is (BARTAL 107). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Ács.**

cecus

Kisvárdá 1. 1449: Matias *cecus*, jo. (DL. 81139) = Vak 3;

Lelesz 2. [1460–1480]: Blasius *cecus*, jo. (DL. 48185).

< lat. *cecus* 'vak, világtalan' (LatSz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Vak.**

citharista

Ajak 1. [1420–1440]: Ladislao *Cythariste* de Ayak, ? (DL. 82946).

< lat. *citharista* 'citerás' (vö. BARTAL 131, TESz. *citera*). A TESz. szerint az 1501-ből adatolt *Citharista* szn. nem magyar származék, hanem a latin *citharista* 'citerás' személynévi átvétele. A fenti, korábbi adatolt *Cythariste* név végződése latin formára utal. M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

claudus

Kálló 1. [1430–1450]: Stephanus sartor *claudus*, jo. (DL. 56709) = LAT sartor 3.

< lat. *claudus* 'sánta, bicegő, béna' (BARTAL 134). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység.

claviger

Vinna 1. 1450: Jacobi *clauigeri*, jo. (DL. 14314).

< lat. *claviger* 'kulcsár, sáfár' (BARTAL 133). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Kulcsár.**

clericus

Litke 1. 1449: Sebastianus *clericus*, jo. (DL. 81139).

< lat. *clericus* 'kispap, egyházi személy' (BARTAL 134). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Pap**, **presbiter**, **sacerdos**.

corrigiator

[**Túr/Semjén**] **1.** 1468: Matheus *corrigiator*, jo. (DL. 55872); **2.** 1468: Nicolaus *corrigiator*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Nicolaus *corrigiator*, jo. (DL. 55872).

< lat. *corrigiator* 'szíjgyártó' (BARTAL 180). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Szíjgyártó**.

faber

Pályi 1. 1415: Johanne *fabro*, jo. (DL. 96894); **Bakos 2.** [1435–1436]: Bene *ffaber*, jo. (DL. 48256);

Olcsva 3. 1440: [La]dislao *fabro*, jo. (DL. 55201); 1440: Ladislao *fabro*, jo. (DL. 55194); 1447: Ladislao [*fabro*], jo. (DL. 55346);

Kisvárdá 4. [1445–1448]: Lucas *faber*, jo. (DL. 81193); 1449: Lucas *faber*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Lucas *faber*, jo. (DL. 82987); **5.** [1445–1448]: Stephanus *faber*, jo. (DL. 81193); **6.** 1449: Johannes *faber*, jo. (DL. 81139); **7.** 1449: Martinus *faber*, jo. (DL. 81139); **8.** [1450 k.]: Gallus *faber*, jo. (DL. 82987);

Litke 9. [1445–1448]: Anthonius *faber*, jo. (DL. 81193); 1449: Antonius *faber*, jo. (DL. 81139); **10.** [1445–1448]: [ø] *faber* tot, jo. (DL. 81193) = Tót 19, → özvegye?: 13;

Pap 11. [1445–1448]: Andreas *faber*, jo. (DL. 81193); 1449: Andreas *faber*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: [ø] *fabrj*s (!), jo. (des) (DL. 82987);

Rozsály 12. [1445–1448]: Thomas *faber*, jo. (DL. 81193); 1449: Tomas *faber*, jo. (DL. 81139);

Döge 13. [1445–1448]: relict *fabry* (?) tot, jo. (DL. 81193) = Tót 45, → férje?: 10;

Lorándháza 14. 1446: Laurentius *faber*, jo. (DL. 13934);

Szaniszló 15. 1446: Andreas *faber*, jo. (DL. 13934);

Levelek 16. 1446: relict *Nicolai fabry*, jo. (DL. 13934);

Bátor 17. 1446: Nicolaus *ffabry*, jo. (DL. 13934);

Töketerebes 18. 1446: Domine Relicte Georgii *ffabry*, jo. (DL. 13934);

Szentgyörgy 19. 1450: Thamas (!) *faber*, jo. (DL. 81193);

Tarna 20. 1450: Albertus *faber*, jo. (DL. 14314);

21. 1450: Gallus *similiter faber*, jo. (DL. 14314);

Krivostyán 22. 1450: Petri *fabri*, jo. (DL. 14314);

Nagymihály 23. 1450: Andree *fabri*, jo. (DL. 14314); **24.** 1450: Johannis *fabri*, jo. (DL.

14314); **25.** 1450: Mathei *fabri*, jo. (DL. 14314); **26.** 1450: Nicolai *fabri*, jo. (DL. 14314); **27.** 1450: relict *Nicolai fabri*, jo. (DL. 14314);

Bököny 28. [1450–1470]: Elias *faber*, jo. (DL. 56701);

Oros 29. 1450/1451: Gallo *fabro*, jo. (DL. 55474); **30.** 1450/1451: Petro *fabro*, jo. (DL. 55474); [1460–1480]: Petrus *faber*, jo. (DL. 56700) = Kovács 1; **31.** 1452: Thoma *fabro*, jo. (DL. 55509); 1452: Thoma *fabro*, jo. (DL. 55510);

32. 1450/1451: Georgio *fabro*, jo. (DL. 55474); 1452: Georgio *fabro*, jo. (DL. 55509); 1452: Georgio *fabro*, jo. (DL. 55510); **33.** [1460–1480]: Anthonius *faber*, jo. (DL. 56700);

1461: Anthonio *fabro*, jo. (DL. 55705); **34.** [1460–1480]: Benedictus *faber*, jo. (DL. 56700);

35. [1460–1480]: Symon *faber* ~ Symonem *fabri*, jo. (DL. 56700);

Hatház 36. 1451: Gregorius *faber*, jo. (DL. 14467);

Gyarmat 37. 1452: Ladislao *fabro*, jo. (DL. 14584); **38.** 1452: Blasio *fabro*, jo. (DL. 14584);

39. 1452: Michael *fabro*, jo. (DL. 14584); **40–41.** 1459: Michael *fabro*, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Michael et Stephano *fabro*, jo. (DL. 55661); 1459: Stephano *fabro*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Stephano *fabro*, jo. (DL. 55660); 1459: Michael *fabro*, jo. (DL. 55658a);

1459/1460: Michael *fabro*, jo. (DL. 55660); **42.** 1459: Thoma filio Johannis *fabri*, jo. (DL. 55658); 1459: Thoma filio Johannis *fabri*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Thoma filio Johannis *fabri*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Thoma filio Johannis *fabri*, jo. (DL. 55661); **43.** 1459: Valentino *fabro*, jo. (DL. 55658); 1459: Valentino *fabro*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Valentino *fabro*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Valentino *fabro*, jo. (DL. 55661);

Mada 44. 1453: Damianus *faber*, jo. (DL. 81139);

Nagyida 45. 1460/1461: Johannis *fabe[r]*, jo. (DL. 70910) = Bátor 11; **46.** 1460/1461: Valentin *fabri*, jo. (DL. 70910);

Laskod 47. [1460–1480]: Johanes *faber*, jo. (DL. 56692); **48.** [1460–1480]: Gregorii *fabri*, jo. (DL. 56700);

Szamosköz 49. [1460–1480]: Laurencio *fabri*, jo. (DL. 56695);

Semjén 50. [1460–1480]: Matheo *fabro*, jo. (DL. 56695); [1460–1480]: Mateus *faber*, jo. (DL. 56700);

Badaló 51. [1460–1480]: Gregorius *faber*, jo. (DL. 56700);

Kálló 52. [1460–1480]: Anthonius *faber*, jo. (DL. 56700); **53.** [1460–1480]: Benedictus *faber*, jo. (DL. 56700); **54.** [1460–1480]: Paulus *faber*, jo. (DL. 56700); **55.** [1460–1480]: Andree *fabri*, jo. (des) (DL. 56700); **56.** [1460–1480]: Petri *fabri*, jo. (DL. 56700); **Lelesz 57.** [1460–1480]: Jacobus *faber*, jo. (DL. 48185); **58.** [1460–1480]: Johannes *faber* de Bachka, jo. (DL. 48185); **59.** [1460–1480]: Ladislaus *faber*, jo. (DL. 48185); **60.** [1460–1480]: Mathias *faber*, jo. (DL. 48185); **61.** [1460–1480]: Thomas *faber*, jo. (DL. 48185); **Kér 62.** [1460–1480]: Laurentius *fabri*, jo. (DL. 56700); **Tura 63.** [1460–1480]: Thomas *faber*, jo. (DL. 56700); **Ung vm.? 64.** 1467: Franciscus *faber*, jo. (DL. 45273); **[Túr/Semjén] 65.** 1468: Andreas *faber*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Andreas *Faber*, jo. (DL. 55872); **66.** 1468: Georgius *faber*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Georgius *faber*, jo. (DL. 55872); **67.** 1468: Martinus *faber*, jo. (DL. 55872) = Kovács 12; **68.** 1468: Thomas *faber*, jo. (DL. 55872) = Kovács 13; **Túrtó 69.** [1480–1500]: Bartholomeus *faber*, jo. (DL. 56690); **Nagypalád 70.** 1509: altero Emerico *fabro*, jo. (DL. 71106); **Salánk 71.** 1509: Thoma *fabro*, jo. (DL. 71106); **Jánk 72.** [1521–1526]: Michael *faber*, jo. (DL. 26243); **Szamosszeg 73.** [1521–1526]: Michael *faber*, jo. (DL. 26243).
< lat. *faber* 'kovács' (vö. BARTAL 261). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Kovács**.

judex
Kér 1. [1430–1450]: Ladislaus *Judex*, jo. (DL. 56693); **Lítke 2.** [1445–1448]: Blasius *Judex*, jo. (DL. 81193); **3.** [1445–1448]: Gallus *Judex*, jo. (DL. 81193) = Fónagy 1; **4.** [1445–1448]: Paulus *Judex*, jo. (DL. 81193) = Kanyár 2; **5.** [1450 k.]: Sebastianus (!) *iudex*, jo. (DL. 82987); **Szász 6.** 1448: Bartha *Judex*, civ. (DL. 55385); **Kisvárdá 7.** 1449: Bartholomeus *Judex*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Bartholomeus *iudex*, jo. (DL. 82987); **Veresmart 8.** 1449: Sebastianus *Judex*, jo. (DL. 81139) = Bíró 5; **Nagy Mihály 9.** 1450: Andree *judicis*, jo. (des) (DL. 14314); 1450: Andree *Judicis*, jo. (DL.

14314); **10.** 1450: Benedicti filii Pauli *judicis*, jo. (DL. 14314); **11.** 1450: Urbani *Judicis*, jo. (DL. 14314); **Szegegyház 12.** [1450–1470]: Ladislaus *Judex*, jo. (DL. 56701); **Szoboszló 13.** 1451: Stephanus *Judex*, jo. (DL. 14467); **Tunyog, Györgyteleke és Nagykecő 14.** 1452: Augustino *Judice*, jo. (DL. 55498); **Kér 15.** [1460–1480]: Symoni *Judici*, jo. (DL. 56695); **Lök 16.** [1460–1480]: Stephanus *iudex*, jo. (DL. 56700); **Eszlár 17.** [1460–1480]: Ladislaus *iudex*, jo. (DL. 56700); **Oros 18.** [1460–1480]: Demetrius *iudicey* (!), jo. (DL. 56700).
< lat. *judex* 'falusi bíró, főnagy' (l. a 3. és 8. nevet; vö. BARTAL 354). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Bíró, Fónagy, scultetus, villicus**.

kenesius
Gilvác 1. 1446: Johannes *Kenesius*, jo. (DL. 13934). Az 5 oláh (Volahales) jobbágytelek egyikén lakik.
< lat. *kenesius* 'előljáró, kenéz' (BARTAL 364), 'román és ruszin vidéken a telepítés vezetője' (KMTL.). M: (3.2.) méltóság, tisztség. → **Kenéz**.

lanifex
Nagy Mihály 1. 1450: Cozme *lanificis*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Fabiani *lanificis*, jo. (DL. 14314); **3.** 1450: Pauli *lanificis*, jo. (DL. 14314); **4.** 1450: Petri *lanificis*, jo. (DL. 14314); **[Túr/Semjén] 5.** 1468: Elias *lanifex*, jo. (DL. 55872) = Csapó 7; **6.** 1468: Johannes *lanifex*, jo. (DL. 55872) = Csapó 8; **7.** 1468: Simon *lanifex*, jo. (DL. 55872) = Csapó 9.
< lat. *lanifex* 'gyapjúszővő, takács, csapó' (BARTAL 369). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Csapó, Takács**.

litisius ?

Kér 1. [1460–1480]: Nicolai *litifius* (?), jo. (DL. 56700).
< ism. M: ism.

litteratus

Zelemér 1. 1422: magistri Ladislai *litterati* de Zelemer, no. (DL. 83063) = DEN 926; → neje: DEN 937; fia: Kamarás 1; **Perked 2.** 1430: Johannem *litteratum* de Perked, no. (DL. 80289); **Földes 3.** [1435–1439]: Nobilis domina Elena vocata filia Ladislai de fudý nunc vero consors Gregorii *litterati* de feldes, no. (DL. 56710);

- Ramocsaháza 4.** [1435–1439]: Johannes *litteratus* [de ramachahaza], no. (DL. 56710);
- Sáp 5.** [1435–1439]: Nobilis domina Lucia vocata relicta Petri *litterati* de Saph, no. (DL. 56710);
- Keszi? 6.** 1438: Benedicto *litterato* de Kezyw, proc. (DL. 13233);
- Kisvárdá 7.** [1445–1448]: Ladislaus Pauli *litterati*, jo. (DL. 81193) = Páldiák 1; **8.** [1445–1448]: Laurencius *litteratus*, jo. (DL. 81193); **9.** [1450 k.]: Gregorii *litterati*, jo. (des) (DL. 82987);
- Litke 10.** [1445–1448]: Anthonius *litteratus*, jo. (DL. 81193); **11.** [1445–1448]: relicta Jacobi *litterati*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Relicta Jacobi *litterati*, jo. (DL. 82987) = EGY 116; **12.** [1450 k.]: Sebastianus (!) *litteratus*, jo. (DL. 82987); **13.** [1521–1526]: Michael *litteratus*, jo. (DL. 26243);
- Pap 14.** [1445–1448]: Blasius *litteratus*, jo. (DL. 81193) = LAT scholaris 2; [1450 k.]: Blasius *litteratus*, jo. (DL. 82987); **15.** [1450 k.]: Petrus *litteratus*, jo. (DL. 82987); **16.** [1521–1526]: Georgius *litteratus*, jo. (DL. 26243);
- Ombod 17.** 1446: Johannes *litteratus*, jo. (DL. 13934);
- Töketeres 18.** 1446: Laurentius *litteratus*, jo. (DL. 13934);
- Nagymihály 19.** 1450: Benedicti [*litterati*], jo. (DL. 14314); 1450: Benedicti *litterati*, jo. (DL. 14314); **20.** 1450: Johannis *litterati*, jo. (DL. 14314);
- Pelejte 21.** 1450: Johannes *litteratus* de pelehthe, hr. (DL. 70896);
- Vinna 22.** 1450: Mathias *litteratus*, jo. (DL. 14314);
- Hatház 23.** 1451: Stephanus *litteratus*, jo. (DL. 14467); **24.** 1451: Georgius *litteratus*, jo. (DL. 14467);
- Nábrád 25.** 1451: Mathia *litterato*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Matheo *litterato*, jo. (DL. 14584); **26.** 1459: Benedicto *litterato*, jo. (DL. 55658); 1459: Benedicto *litterato*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Benedicto *litterato*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Benedicto *litterato*, jo. (DL. 55661); **27.** 1459: Sebastiano *litterato*, jo. (DL. 55658); 1459: Sebastiano *litterato*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Sebastiano *litterato*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Sebastiano *litterato*, jo. (DL. 55661);
- Szoboszló 28.** 1451: Johannes *litteratus*, jo. (DL. 14467);
- Téglás 29.** 1451: Sthanislaus *litteratus*, jo. (DL. 14467);
- Harang 30.** [1451–1461]: Nicolaus *litteratus*, jo. (DL. 56691); **31.** [1451–1461]: Paulus *litteratus*, jo. (DL. 56691);
- Gyarmat 32.** 1452: Johanne *litterato*, jo. (DL. 14584); **33.** 1459: Barnaba *litterato*, jo. (DL. 55658); 1459: Barnaba *litterato*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Barnaba *litterato*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Barnaba *litterato*, jo. (DL. 55661);
- Tunyog, Györgyteleke és Nagykecső 34.** 1452: Anthonio *litterato*, jo. (DL. 55498);
- Kér 35.** 1452: Laurentio *litterato* de Keer, fam. (DL. 14584).
- Márok 36.** 1453: Petrus *litteratus*, jo. (DL. 81139);
- Nagyar 37.** 1459: Paulo *litterato*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Paulo *litterato*, jo. (DL. 55660);
- Tét 38.** 1460: Johanne *litterato*, jo. (DL. 55650); 1460: Johanne *litterato*, jo. (DL. 55673); 1460: Johanne *litterato*, jo. (DL. 55674);
- Badaló 39.** [1460–1480]: Petrus *litteratus*, jo. (DL. 56700);
- Kálló 40.** [1460–1480]: Demetrius *litteratus*, jo. (DL. 56700);
- Sényő 41.** 1461: Albertus *litteratus* de Sýnew, hr. (DL. 55705);
- Laskod 42.** 1461: Fabianum *litteratum* (?), jo. (DL. 55762);
- [Túr/Semjén] 43.** 1468: Gerardus *litteratus*, jo. (DL. 55872); **44.** 1468: Michale (!) *litterato*, jo. (DL. 55872); **45.** 1468: Paulus *litteratus*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Paulus *litteratus* (!), jo. (DL. 55872);
- H. n. 46.** 1475: Symon *litteratus*, jo.? (DL. 17730);
- Pálóc 47.** 1476: Gregorio *litterato*, jo. (DL. 17783);
- Gödényháza 48.** 1478: Ladislaus *litteratus* [de eadem Gevdénhaza], no. (DL. 70985);
- Halmi 49.** 1478: Johanne *litterato*, jo. (DL. 70985);
- Pátroha 50.** [1480–1500]: Demetrius *litteratus*, jo. (DL. 83021);
- Bancsa? 51.** 1481: Egregium Gregorium *litteratus* de Bancha, cast. (DL. 56111);
- Tagy 52.** 1500: Thoma *litterato*, jo. (DL. 73536);
- Vállaj 53.** 1500: Valentino *litterato*, jo. (DL. 73536);

Sásvár 54. 1513: Johanne *litterato*, jo. (DL. 86743);

Szölös 55. 1513: Sebastiano *litterato*, jo. (DL. 86743); **56.** 1513: Jacobo similiter *litterato*, jo. (DL. 86743); **57.** 1513: Ladislao *litterato*, jo. (DL. 86743); **58–59.** 1513: Simone, Bernaldo *litteratis* (!), jo. (DL. 86743);

Tekeháza 60. 1513: Luca *litterato*, jo. (DL. 86743);

Devescer 61. [1521–1526]: Matheus *litteratus*, jo. (DL. 26243);

Döge 62. [1521–1526]: Relicta Gregorii *litterati*, inq. (DL. 26243);

Tas 63. [1521–1526]: Thomas *litteratus*, jo. (DL. 26243); **64.** [1521–1526]: Emericus *litteratus*, jo. (DL. 26243);

Meggyes 65–66. 1523: Petro et Stephano *litterato*, jo. (DL. 71174).

< lat. *litteratus* 'tudományosan képzett, tanult, tudós, deák' (LatSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Deák, baccalarius, scholaris.**

magnus

Földes 1. 1413: Benedictus *magnus* de fewldes, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Benedictus *magnus* de feldes, no. (DL. 56710); **2.** 1463: Emericus *Magnus* de Feldes, hr. (DL. 15882);

Szamosszeg 3. 1415: Stephano *magno*, jo. (DL. 96894);

Nyék 4. 1425: Georgium *magnum*, jo. (DL. 11647);

Kálló 5. [1430–1450]: Anthonius *magnus*, jo. (DL. 56709); **6.** [1430–1450]: Thomas *magnus*, jo. (DL. 56709); **7.** [1460–1480]: Mathias *magnus*, jo. (DL. 56700);

Beregárdó 8. [1435–1436]: Benedictus filius Pauli *magni*, jo. (DL. 48256);

Tas 9. 1439/1447: Georgium *magnum*, jo. (DL. 13327);

Olcsva 10. 1440: Emerico *magno*, jo. (DL. 55201); 1440: Emerico *magno*, jo. (DL. 55194); 1447: Emerico *ma[gn]o*, jo. (DL. 55346); **11.** 1440: Petro *magno*, jo. (DL. 55201); 1440: Petro *magno*, jo. (DL. 55194); 1447: [Petro] *magno*, jo. (DL. 55346); **12.** 1440: Sebastiano *magno*, jo. (DL. 55201); 1440: Sebastiano *magno*, jo. (DL. 55194); 1447: Sebastiano *mag[no]*, jo. (DL. 55346);

Döge 13. [1445–1448]: Petrus *magnus*, jo. (DL. 81193); **14.** [1445–1448]: Gregorius *magnus*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *magnus*, jo. (DL. 80968);

Kisvárda 15. [1445–1448]: Benedictus *magnus*, jo. (DL. 81193); 1449: Benedictus *magnus*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Benedictus *magnus*, jo. (DL. 82987); **16.** [1445–1448]: Emericus *magnus*, jo. (DL. 81193) = Nagy 1; **17.** [1445–1448]: Petrus *magnus*, jo. (DL. 81193); 1449: Petrus *magnus*, jo. (DL. 81193); 1481: Clemens *magnus*, cast. (DL. 56111); [**Kisvárda**] **18.** 1449: Stephanus *magnus*, jo. (DL. 81193);

Litke 19. [1445–1448]: Andreas *magnus*, jo. (DL. 81193); 1449: Andreas *magnus*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Andreas *magnus*, jo. (DL. 82987); **20.** [1450 k.]: Dominicus *magnus*, jo. (DL. 82987);

Pap 21. [1445–1448]: Benedictus *magnus*, jo. (DL. 81193); 1449: Benedictus *magnus*, jo. (DL. 81193); **22.** [1445–1448]: relictus Pauli *magni*, jo. (DL. 81193) → fia: **23.** [1445–1448]: Nicolaus Pauli *magni*, jo. (DL. 81193); 1449: Nicolaus Pauli *magni*, jo. (DL. 81193) → anyja: **22**; testvére: **24**; **24.** 1449: Petrus Pauli *magni*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Petrus *magnus*, jo. (DL. 82987) → anyja: **22**; testvére: **23**;

Rozsály 24. [1445–1448]: Valentinus *magnus*, jo. (DL. 81193); **25.** [1445–1448]: Georgius *magnus*, jo. (DL. 81193); 1449: Georgius *mgnus* (!), jo. (DL. 81193); **26.** 1449: Blasius *magnus*, jo. (DL. 81193); 1453: Blasius *magnus*, jo. (DL. 81193);

Veresmart 27. [1445–1448]: Damianus *magnus*, jo. (DL. 81193); **28.** [1445–1448]: Paulus *magnus*, jo. (DL. 81193); 1449: Paulus *magnus*, jo. (DL. 81193);

Dob 29. 1446: Ambrosius *magnus*, jo. (DL. 13934);

Tőketerebes 30. 1446: Georgius *magnus*, jo. (DL. 13934); **31.** 1446: Anthonius similiter *magnus*, jo. (DL. 13934);

Szász 32. 1448: Gregorius *magnus*, civ. (DL. 55385);

Terebes 33. 1450: Franciscus *magnus*, jo. (DL. 70896);

Vasvári 34. 1446: Petrus *magnus*, jo. (DL. 13934);

Nagymihály 35. 1450: Joannis *magni*, jo. (DL. 14314);

Bököny 36. [1450–1470]: Clemens *magnus*, jo. (DL. 56701); **37.** [1450–1470]: Jacobus *magnus*, jud. (DL. 56701); [1450–1470]: Jacobus *magnus*, jo. (DL. 56701); **38.** [1450–1470]: Franciscus *magnus*, jo. (DL. 56701);

Szegegyház **39.** [1450–1470]: Blasius *magnus*, jo. (DL. 56701); **40.** [1450–1470]: Demetrius *magnus*, jo. (DL. 56701); **41.** [1490–1510]: Ladislaus *magnus*, jo. (DL. 82989); *Meved?* **42.** [1450–1470]: Elena consorti Emerici *magni* de eadem Meued, no. (DL. 56701); *Oros* **43.** 1450/1451: Valentino *magno*, jo. (DL. 55474); **44.** 1452: Petro *magno*, jo. (DL. 55509); 1452: Petro *magno*, jo. (DL. 55510); **45.** [1460–1480]: Stephanus *Magnus*, jo. (DL. 56700); **46.** [1460–1480]: Benedictus *magnus*, jo. (DL. 56700); **47.** [1460–1480]: Blasium *magnum* ~ *magnus*, jo. (DL. 56700); **48.** 1461: Luca *magno*, jo. (DL. 55705); *Téglás* **49.** 1451: Michael *magnus*, jo. (DL. 14467); *Harang* **50.** [1451–1461]: Emericus *magnus*, jo. (DL. 56691); **51.** [1451–1461]: Blasius *magnus*, jo. (DL. 56691); *Gyarmat* **52.** 1452: Jacobo *magno*, jo. (DL. 14584); 1459: Jacobo *magno*, jo. (DL. 55658); 1459: Jacobo *magno*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Jacobo *magno*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Jacobo *magno*, jo. (DL. 55661); **53.** 1452: Stephano *magno*, jo. (DL. 14584); 1459: Stephano *magno*, jo. (DL. 55658); 1459: Stephano *magno*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Stephano *magno*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Stephano *magno*, jo. (DL. 55661); **54.** 1459: Gregorio filio Mathie *magni*, jo. (DL. 55658); 1459: Gregorio filio Mathie *magni*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Gregorio [filio] Mathie *magni*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Gregorio filio Mathie *magni*, jo. (DL. 55661); **55.** 1459: Francisco *magno*, jo. (DL. 55658); 1459: Francisco *magno*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Francisco *magno*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Francisco *magno*, jo. (DL. 55661); *Tunyog, Györgyteleke, Nagykecő* **56.** 1452: Gregorio *magno*, jo. (DL. 55498); **57.** 1452: Valentino *magno*, jo. (DL. 55498); *Bacska* **58.** 1453: Petrus *magnus*, jo. (DL. 81139); **59.** 1453: Andreas filius Antoni *magni*, jo. (DL. 81139); **60.** 1453: Benedictus *magnus*, jo. (DL. 81139); *Mada* **61.** 1453: Sabastianus *magnus*, jo. (DL. 81139); *Badaló* **62.** 1456: Georgius *magnus*, jo. (DL. 15063); [1460–1480]: Georgius *magnus*, jo. (DL. 56700); **63.** [1460–1480]: Emericus *magnus*, jo. (DL. 56700); **64.** [1460–1480]:

Franciscus *magnus*, jo. (DL. 56700); **65.** [1460–1480]: Fabianus *magnus*, jo. (DL. 56700); **66.** [1460–1480]: Gregorii *magni*, jo. (DL. 56700); **67.** [1460–1480]: Colostýcý (!) *magni*, jo. (DL. 56700); **68.** [1460–1480]: Relicta Ambrusii *magni*, jo. (DL. 56700); **69.** [1460–1480]: Dominicus *magnus*, jo. (DL. 56700); **70.** [1460–1480]: Jacobi *magni*, jo. (DL. 56700); **71.** [1460–1480]: Dampiani *magni*, jo. (DL. 56700); *Geszteréd* **72.** 1459/1821: Albertum *Magnum*, jo. (DL. 55654); *Tét* **73.** 1459: Dominico *magno*, jo. (DL. 55673); 1459: Dominico *magno*, jo. (DL. 55686); 1460: Dominico *magno*, jo. (DL. 55674); *Újfalul.* **74.** 1459: Clemente *magno*, jo. (DL. 55650); 1459: Clemente *magno*, jo. (DL. 55673); 1460: Clemente *magno*, jo. (DL. 55674); 1460: Clemente *magno*, jo. (DL. 55686) =? 75; **75.** 1459: Clemente similiter *magno*, jo. (DL. 55673) (Kétszer!); 1460: Clemente similiter *magno*, jo. (DL. 55674); 1460: Clemente similiter *magno*, jo. (DL. 55686) =? 74; **76.** 1459: Francisco *magno*, jo. (DL. 55673); 1460: Francisco *magno*, jo. (DL. 55674); 1460: Francisco *magno*, jo. (DL. 55686); **77.** 1461: Stephano *magno*, jo. (DL. 55650); *Perked* **78.** 1459/1821: Valentinus *magnus* de Perked, hr. (DL. 55654) = DEN 650; *Matolcs* **79–81.** 1459: Demetrio *magno*, Johanne filio eiusdem et Martino fratre eiusdem, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Demetrio *magno*, Johanne filio eiusdem et Martino fratre eiusdem, jo. (DL. 55660); *Napkor* **82.** [1460–1480]: Stephanus *magnus*, jo. (DL. 56700); *Kér* **83.** [1460–1480]: Simon *magnus*, jo. (DL. 56696); *Lök?* **84.** [1460–1480]: Benedictus *Magnus*, jo. (DL. 56695); *Semjén* **85.** [1460–1480]: Benedictus *Magnus*, jo. (DL. 56695); *Lelesz* **86.** [1460–1480]: [Dion]isius *magnus*, jo. (DL. 48185); **87.** [1460–1480]: Blasius *magnus*, jo. (DL. 48185); **88.** [1460–1480]: Emericus *magnus*, jo. (DL. 48185); *Székely* **89.** [1460–1480]: Thomas *magnus*, jo. (DL. 56700); *Debrecen* **90.** 1462/1469: Nicolao *magno* de debreczen, no. (DL. 55899); 1462: Nicolao *magno* de debreczen, no. (DL. 55719);

Andaháza 91. 1463: Stephano magno, jo. (DL. 15882); 1479/1757: Stephanum magnum, jo. (DL. 10008); **92.** 1479/1757: Petrum Magnum, jo. (DL. 10008);

Érpály 93. 1463: Georgio Magno, jo. (DL. 15882). (Kétszer!); **94.** 1479/1757: Petrum magnum, jo. (DL. 10008);

Szentkozma 95. 1463: Thoma magno, jo. (DL. 15882);

H. n. 96. 1463: Gasparo Magno, jo. (DL. 15882);

Ung vm.? 97. 1467: Mathias magnus, jo. (DL. 45273); **98.** 1467: Paulus magnus, jo. (DL. 45273);

[Túr/Semjén] 99. [1468 u.]: Dominicus magnus, jo. (DL. 55872) = EGY 200; **100.** 1468: Demetrius magnus, jo. (DL. 55872) = Balázsi 1; **101.** 1468: Dionisius magnus, jo. (DL. 55872); **102.** 1468: Nicolaus magnus, jo. (DL. 55872) = Nagy 14; **103.** 1468: Relicta Valentini magni, jo. (DL. 55872);

Gút, Aba, Körtvélyes 104. 1470: Jacobo magno, jo. (DL. 17017);

Dománhida 105. 1476/1478: Georgium magnum de Zakachy ~ Georgio magno, fam., off. (DL. 17896);

Kelecsény 106. 1476: Paulo magno, jo. (DL. 17783);

Pálóc 107. 1476: Ladislao magno, jo. (DL. 17783);

Prügy 108. 1477/1718: Matheus Magnus, jo. (DL. 16955);

Csama 109–110. 1478: Thomas magnus de Chama, no. (DL. 70985); 1478: Thomas et Emericus magnus [de eadem Chama], no. (DL. 70985);

Dabóc 111. 1478: Blasius magnus [de eadem dabocz], no. (DL. 70985);

Farkasfalva 112. 1478: [...] magnus [de eadem farkasfalva], no. (DL. 70985);

Forgolán 113. 1478: Petro magno de Forgolan, hr. (DL. 70985);

Gödénhaza 114. 1478: Jacobus magnus [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985); **115.** 1478: Nicolaus magnus [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985); **116.** 1478: Simon magnus [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985);

Tivadarfalva 117. 1478: Petrus magnus [de Thjvadarfalva], no. (DL. 70985);

Váralja 118. 1478: Gallo magno, jo. (DL. 70985); **119.** 1478: Jacobo magno, jo. (DL.

70985); **120.** 1478: Stephano magno, jo. (DL. 70985);

Túrtő 121. [1480–1500]: Jacobus Magnus, jo. (DL. 56690); **122.** [1490–1510]: Ladislaus magnus, jo. (DL. 82989);

Ajak 123. [1480–1500]: Stephanus Magnus, jo. (DL. 83021);

Nagypalád 124. 1509: Alberto magno, jo. (DL. 71106); **125.** 1509: Nicolao magno, jo. (DL. 71106).

< lat. *magnus* 'nagy termetű' v. 'idős' (LatSz.).

M: (1.1.) tulajdonság. → **Nagy, maior, minor.**

maior

Az adatokat l. **Major** c. alatt.

< lat. *maior* 'nagyobb, idősebb' (LatSz. *magnus*).

M: (1.1.) tulajdonság. → **Nagy, magnus, minor.**

mater

Lelesz 1. [1460–1480]: Nicolaus mater, jo. (DL. 48185).

< lat. *mater* 'anya' (LatSz.) / 'apáca' (BARTAL 412). M: ? (2.1.) rokon kapcsolat, leszármazás / (2.2.) társadalmi kapcsolat, valakihez való tartozás.

materna

Krivostyán 1. 1450: Matias Matherna, jo. (DL. 14314).

< lat. *materna* 'anyai' (LatSz.) v. 'hazai' (BARTAL 412). Előbbi jelentésben talán anyai föld birtoklása, utóbbiban az elnevezővel azonos településről v. tájról való származás lehet a névadás alapja (vö. **Földi**). A szó nőnemű végződése bizonytalanná teszi a magyarázatot. M: ? (3.3.) társadalmi helyzet / (4.1.) származási hely.

minor

Szinérváralja 1. 1513: Paulo Mynor, jo. (DL. 86743).

< lat. *minor* 'kisebb' / 'fiatalabb' (vö. LatSz.) / 'alsóbbrendű' (BARTAL 422). M: (1.1.) tulajdonság / (1.3.) életkor / (3.3.) társadalmi helyzet. → **Kis, parvus.**

niger

Rozsály 1. [1445–1448]: Mikahel niger, jo. (DL. 81193);

Litke 2. [1445–1448]: relictus Alberti nigri, jo. (DL. 81193) =? Fekete 8.

< lat. *niger* 'fekete' (LatSz.). M: (1.1.) tulajdonság. → **Fekete.**

parvus

Kálló 1. [1430–1450]: Paulus parvus, jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Paulus parvus, jo. (DL. 56709);

- Bacska 2.** [1430–1450]: Georgius *paruus*, jo. (DL. 56693);
- Bereg vm. 3.** [1435–1436]: Ladislaus *paruus*, jo. (DL. 48256);
- Földes 4.** [1435–1439]: Nobilis domina Margaretha vocata filia Andree de feldes nunc vero consors Ladislai *parui* de eadem, no. (DL. 56710);
- Gelse 5.** [1435–1439]: Nicolaus *paruus* de Gelfe, no. (DL. 56710);
- Olcsva 6.** 1440: Andrea *paruo*, jo. (DL. 55201); 1440: Andrea *paruo*, jo. (DL. 55194); 1447: Andrea *paruo*, jo. (DL. 55346); **7.** 1440: Michael *paruo*, jo. (DL. 55201); 1440: Michael *paruo*, jo. (DL. 55194); 1447: Michael *paruo*, jo. (DL. 55346); **8.** 1440: Valentino *paruo*, jo. (DL. 55194); 1440: Vallentino *paruo*, jo. (DL. 55201); 1447: Valentino *paruo*, jo. (DL. 55346);
- Döge 9.** [1445–1448]: Petrus *paruus*, jo. (DL. 81193);
- Kálunga 10.** [1445–1448]: Augustinus *paruus*, jo. (DL. 81193); 1449: Augustinus *parus*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Augustinus *paruus*, jo. (DL. 82987); **11.** [1445–1448]: Mikahel *paruus*, jo. (DL. 81193); 1449: Michael *paruus*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Michael *paruus*, jo. (DL. 82987); **12.** [1445–1448]: Emericus *paruus*, jo. (DL. 81193); 1449: Emericus *parus*, jo. (DL. 81139);
- Kisvárdá 13.** [1445–1448]: Egidius *paruus*, jo. (DL. 81193); 1449: Egidius *parus*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Egidius *paruus*, jo. (DL. 82987); **14.** [1445–1448]: Fabianus *paruus*, jo. (DL. 81193); **15.** [1445–1448]: Laurencius *paruus*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Laurencius *paruus*, jo. (DL. 82987); **16.** 1449: Clemens *parus* (!), jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Clemens *paruus*, jo. (DL. 82987); **17.** 1449: Simon *paruus*, jo. (DL. 81139) = Varró 15; [1450 k.]: Symon *paruus*, jo. (DL. 82987);
- Litke 18.** [1445–1448]: Benedictus *paruus*, jo. (DL. 81193); **19.** [1445–1448]: Emericus *paruus*, jo. (DL. 81193); 1449: Emericus *parus*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Emericus *paruus*, jo. (DL. 82987); **20.** 1449: Clemens *parus*, jo. (DL. 81139); **21.** 1449: Michael *parus*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Michael *paruus*, jo. (DL. 82987); **22.** 1449: Stephanus *parus*, jo. (DL. 81139); **23.** [1450 k.]: Petrus *paruus*, jo. (DL. 82987);
- Pap 24.** [1445–1448]: Fabianus *paruus* mortus, jo. (DL. 81193); **25.** [1445–1448]: Filipus *paruus*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Philipus *paruus*, jo. (DL. 82987) = Fazekas 1; **26.** [1445–1448]: Gregorius *paruus*, jo. (DL. 81193); 1449: Gregorius *paruus*, jo. (DL. 81139); **27.** 1449: Stephanus *parus*, jo. (DL. 81139); **28.** 1449: Thomas *parus*, jo. (DL. 81139);
- H. n. 29.** [1445–1448]: Emerico *paruo*, ? (DL. 81193);
- H. n. 30.** [1445–1448]: Francisco *paruo*, ? (DL. 81193);
- Kisar 31.** 1446: Andreas *paruus*, jo. (DL. 13934);
- Kisnamény 32.** 1446: Michael *paruus*, jo. (DL. 13934);
- Lorándháza 33.** 1446: Dyonysius *paruus*, jo. (DL. 13934);
- Szászfalu 34.** 1450: Chebel *parws* (!), jo. (DL. 70896);
- Nagymihály 35.** 1450: Petri *praus* (!), jo. (DL. 14314); **36.** 1450: Mathie *prau* (!), jo. (DL. 14314);
- Szegegyház 37.** [1450–1470]: Albertus *paruus*, jo. (DL. 56701);
- Oros 38.** 1450/1451: Laurentio *paruo*, jo. (DL. 55474); **39.** 1452: Emerico *paruo*, jo. (DL. 55509); 1452: Emerico *paruo*, jo. (DL. 55510); **40.** 1461: Thoma *paruo*, jo. (DL. 55705); **41.** [1460–1480]: Mathias Zaz *paruus*, jo. (DL. 56700) = Szász 8, → apja?: Szász 6.
- Hatház 42.** 1451: Matheus *paruus*, jo. (DL. 14467);
- Hosszúmacs 43–44.** 1451: Symon et Gregorius *paruus*, jo. (DL. 14467);
- Nábrád 45.** 1451: Matheo *paruo*, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Matheo *paruo*, jo. (DL. 14584); **46.** 1459: Ambrosio *paruo*, jo. (DL. 55658); 1459: Ambrosio *paruo*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Ambrosio *paruo*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Ambrosio *paruo*, jo. (DL. 55661); **47.** 1459: Andrea filio Georgii *parui*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Andrea filio Georgii *parui*, jo. (DL. 55660) = FIL 76; **48.** 1459: Stephano *paruo*, jo. (DL. 55658); 1459: Stephano *paruo*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Stephano *paruo*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Stephano *paruo*, jo. (DL. 55661); **49.** 1459: Valentino *paruo*, jo. (DL. 55658); 1459: Valentino *paruo*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Valentino *paruo*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Valentino *paruo*, jo. (DL. 55661);
- Szoboszló 50.** 1451: alter Petrus *paruus*, jo. (DL. 14467);

- Téglás 51.** 1451: Clemens *paruus*, jo. (DL. 14467);
Harang 52. [1451–1461]: Paulus *paruus*, jo. (DL. 56691);
Gyarmat 53. 1452: Georgio *paruo*, jo. (DL. 14584); 1459: Georgio *paruo*, jo. (DL. 55658); 1459: Georgio *paruo*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Georgio *paruo*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Georgio *paruo*, jo. (DL. 55661); **54.** 1452: Stephano *paruo*, jo. (DL. 14584); 1459: Stephano *paruo*, jo. (DL. 55658); 1459: Stephano *paruo*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Stephano *paruo*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Stephano *paruo*, jo. (DL. 55661); **55.** 1459: Jacobo *paruo*, jo. (DL. 55658); 1459: Jacobo *paruo*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Jacobo *paruo*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Jacobo *paruo*, jo. (DL. 55661);
Tunyog, Györgyteleke, Nagykecső 56. 1452: Marti-no *paruo*, jo. (DL. 55498);
Eszlár 57. [1456–1457]: Sebastiano *paruo*, jo. (DL. 56714); **58.** [1456–1457]: Anthonio *paruo*, jo. (DL. 56714); **59.** [1460–1480]: Andre *parui*, jo. (des) (DL. 56700); **60.** [1460–1480]: Demetrius *paruus*, jo. (DL. 56700);
Badaló 61. 1456: Jacobus *paruus*, jo. (DL. 15063); **62.** 1456: Benedictus *paruus*, jo. (DL. 15063); **63.** [1460–1480]: Dominicus *paruus*, jo. (DL. 56700);
Kisar 64. 1459: Andrea *paruo*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Andrea *paruo*, jo. (DL. 55660);
Nagyar 65. 1459: Gregorio *paruo*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Gregorio *paruo*, jo. (DL. 55660);
Tét 66. 1459: Clemente *paruu* (!), jo. (DL. 55650); **67.** 1459: Emerico *paruo*, jo. (DL. 55650); 1460: Emerico *paruo*, jo. (DL. 55673); 1460: Emerico *paruo*, jo. (DL. 55674); 1461: Emerico *paruo*, jo. (DL. 55686) =? 68; **?68.** 1460: Emerico *paruo*, jo. (DL. 55673); 1460: Emerico *paruo*, jo. (DL. 55674); 1461: Emerico *paruo*, jo. (DL. 55686) (Másodsor!) =? 67;
Geszteréd 69. 1459/1821: Michaellem *parvum*, jo. (DL. 55654); **70.** 1459/1821: Johannem *parvum*, jo. (DL. 55654);
Újfalú 71. 1460: Paulo *paruo*, jo. (DL. 55650); 1461: Paulo *paruo*, jo. (DL. 55673); 1460: Paulo *paruo*, jo. (DL. 55674); 1461: Paulo *paruo*, jo. (DL. 55686);
Laskod 72. [1460–1480]: Nicolaus *paruus*, jo. (DL. 56692);
Lök 73. [1460–1480]: Andree *parui*, jo. (DL. 56700); **Lök? 74.** [1460–1480]: Vincencium *paruum* de Kallo, jo. (DL. 56695);
Lelesz 75. [1460–1480]: Mychael *paruos*, jo. (DL. 48185);
Napkor 76. [1460–1480]: Andreas *paruus*, jo. (DL. 56700);
Tura 77. [1460–1480]: Emericus *paruus*, jo. (DL. 56700); **78.** [1460–1480]: Petrus *paruus*, jo. (DL. 56700); **79.** [1460–1480]: Stephanus *paruus*, jo. (DL. 56700);
Szentkozma 80. 1463: Francisco *paruo*, jo. (DL. 15882); **Szentdamján 81.** 1479/1757: Georgium *parvum*, jo. (DL. 10008); **82.** 1479/1757: alterum Valentinum *parvum*, jo. (DL. 10008);
Ung vm.? 83. 1467: Valentinus *paruus*, jo. (DL. 45273); **84.** 1467: Mathias *paruus*, jo. (DL. 45273); **85.** 1467: Michael *paruus*, jo. (DL. 45273); **86.** 1467: Thomas *paruus*, jo. (DL. 45273);
[Túr/Semjén] 87. 1468: Ambrosius *parvus*, jo. (DL. 55872); **88.** 1468: Gregorius *parvus*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Gregorius *paruus*, jo. (DL. 55872); **89.** 1468: Nicolaus *parws*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Nicolaus *paruus*, jo. (DL. 55872); **90.** 1468: Relicta Martini *parwi*, jo. (DL. 55872);
Nyíregyház 91. 1469: Stephano *paruo*, pop., fam. (DL. 55892);
Gút, Aba, Körtvélyes 92. 1470: Matheo *paruo*, jo. (DL. 17017); **93.** 1470: Sebastiano *paruo*, jo. (DL. 17017); **94.** 1470: Elia *paruo*, jo. (DL. 17017); **95.** 1470: Valentino *paruo*, jo. (DL. 17017); **96.** 1470: Johanne *paruo*, jo. (DL. 17017);
Litke? 97. 1470: Clementi (!) *parvo*, jo. (DL. 81716);
Prügy 98. 1477/1718: Paulus *Paruus*, jo. (DL. 16955);
Váralja 99. 1478: Jacobo *paruo*, jo. (DL. 70985);
Bucsa 100. 1479/1757: Joannes *parvus*, jo. (DL. 10008);
Kovácsi 101. 1479/1757: Stephanus *parvus*, jo. (DL. 10008);
Andaháza 102. 1479/1757: Lucam *parvum*, jo. (DL. 10008); **103.** 1479/1757: Dionisium *parvum*, jo. (DL. 10008); **104.** 1479/1757: Michaellem *parvum*, jo. (DL. 10008); **105.** 1479/1757: Joannem *parvum*, jo. (DL. 10008);
Érpály 106. 1479/1757: Dionysium *parvum*, jo. (DL. 10008);
Nadány 107. 1479/1757: Clementis *parvi*, jo. (DL. 10008);
Kismarja 108. 1479/1757: Egregii Lucae filii Lucae *parvi* de Kismaria, no. (DL. 10008) = DEN 469;

Ajak 109. [1480–1500]: Lucas *paruus*, jo. (DL. 83021); **110.** [1480–1500]: Matheus *parws*, jo. (DL. 83021).

< lat. *parvus* 'kicsi' / 'fiatal' (LatSz.). A *Szentkozma* és a *Szentdamján* ugyanannak a bihari településnek a kétféle névváltozata (MEZŐ 1996: 133). M: (1.1.) tulajdonság / (1.3.) életkor. → **Kis, minor**.

pastor

Várdai-birtok 1. 1453: Petro *pastore*, jo. (DL. 80968); **2.** 1453: Johanne *pastore*, jo. (DL. 80968).

< lat. *pastor* 'pásztor, juhász' (LatSz.). A 'lel-kész' jelentés csak a reformáció korában jelenik meg (vö. BARTAL, TESZ.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Ihász, Juhász, Juhos, Pásztor**.

pellifex

Nagymihály 1. 1450: Petri *pellificis*, jo. (DL. 14314);

Litke 2. [1450 k.]: Ladislaus *pellifex*, jo. (DL. 82987);

Oros 3. 1452: Symone *pellifice*, jo. (DL. 55509); 1452: Symone *pellifice*, jo. (DL. 55510);

Kálló 4. [1460–1480]: Blasius *pellifex*, jo. (DL. 56700); **5.** [1460–1480]: Francisci *pellifex*, jo. (des) (DL. 56700); **6.** [1460–1480]: Gregorius *pellifex*, jo. (DL. 56700);

Lelesz 7. [1460–1480]: Gregorius *pellifex*, jo. (DL. 48185);

Túrtó 8. [1480–1500]: Brictius *pellifex*, jo. (DL. 56690); **9.** [1480–1500]: Melchior *pellifex*, jo. (DL. 56690); **10.** [1480–1500]: Demetrius *pellifex*, jo. (DL. 56690);

Ung vm.? 11. 1467: Blasius *pellifex*, jo. (DL. 45273); **12.** 1467: Jacobus *pellifex*, lib. (DL. 45273); **13.** 1467: Michael *pellifex*, lib. (DL. 45273);

[Túr/Semjén] 14. 1468: Barnabas *pellifex*, jo. (DL. 55872); 1468: Barnabe *pellificj*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Barnabas *pellifex*, jo. (DL. 55872); **15.** 1468: Benedictus *pellifex*, jo. (DL. 55872); **16.** 1468: Briccius *pellifex*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Briccius *pellifex*, jo. (DL. 55872); **17.** 1468: Matheus *pellifex*, jo. (DL. 55872); **18.** 1468: Nicolaus *pellifex*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Nicolaus *pellifex*, jo. (DL. 55872).

< lat. *pellifex* (~ *pelfex* ~ *pelliparius*) 'szücs' (BARTAL 481). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Szücs**.

perla

Kisvárdai 1. [1445–1448]: Blasius *perla*, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Blasius *perle*, jo. (DL. 82987).

< ? lat. *perla* 'gyöngy' (BARTAL 486). M: ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység / (5.1.) konkrét dologgal való kapcsolat, birtoklás.

perpeta

Nyíregyház 1. 1523: Martino *perpeta* (!), jud. (DL. 62448); 1523: Martino *perpeta* (!), jud. (DL. 62449).

< ? lat. *perpeta* vsz. 'örökös földdel bíró 'jobb-bágy'. M: ? (3.3.) társadalmi helyzet.

presbiter

H. n. 1. [1445–1448]: Valentino *presbiter*, ? (DL. 81193);

[Túr/Semjén] 2. [1468 u.]: Nicolaus *presbiter*, jo. (DL. 55872) = LAT *sacerdos* 1;

Szinérváralja 3. 1513: Petro *presbitero*, jo. (DL. 86743).

< lat. *presbiter* 'pap' (BARTAL 521). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Pap, clericus, sacerdos**.

rufus

Pályi 1. 1415: Georgio *rufu*, jo. (DL. 96894);

Szamoszeg 2. 1415: Blasio *rufu*, jo. (DL. 96894);

Nyék 3. 1425: Michaellem *rufum*, jo. (DL. 11647); **4.** 1425: Valentinum *Rufum*, jo. (DL. 11647);

Kálló 5. [1430–1450]: Gallus *rufus*, jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Gallus *rufus*, jo. (DL. 56709);

Gilvác 6. 1446: Blasius *rufus*, jo. (DL. 13934) (Az 5 oláh jobbágytelek egyike.)

Pócs 7. 1446: Nicolaus *rufus*, jo. (DL. 13934);

Tarpa 8. 1446: Mathyas *rufus*, jo. (DL. 13934);

9. 1446: Paulus *rufus*, jo. (DL. 13934);

Szászfalu 10. 1450: Johannes *Ruffus*, jo. (DL. 70896);

Eszlár 11. [1456–1457]: Laurentio *rufu*, jo. (DL. 56714);

Matolcs 12. 1459: Valentino *rufu*, jo. (DL. 55658a);

Penyige 13. 1459: Jacobo *Rufu*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Jacobo *Ruffu*, jo. (DL. 55660);

Újfalu 1. 1459: Barna *rufu*, jo. (DL. 55650);

Lelesz 15. [1460–1480]: Jacobus *rufus*, jo. (DL. 48185).

< lat. *rufus* 'vörös' (LatSz.). M: (1.1.) tulajdon-ság. → **Veres**.

ruthenus

Turc 1. 1478: Koztha *Roteno*, jo. (DL. 70985).

< lat. *ruthenus* 'ruszin'. M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

sacerdos

[*Túr/Semjén*] **1.** 1468: Nicolaus *Sacerdos*, jo. (DL. 55872) = LAT presbiter 2.

< lat. *sacerdos* 'pap' (BARTAL 521, 583). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Pap**, **clericus**, **presbiter**.

sartor

Szentkirály 1. 1425: Augustinus *sartor*, jo. (DL. 70832);

Kálló 2. [1430–1450]: Stanizlaus *sartor*, jo. (DL. 56709); **3.** [1430–1450]: Stephanus *sartor* claudus, jo. (DL. 56709) = LAT claudus 1; **4.** [1430–1450]: Franciscus *sartor*, jo. (DL. 56693); [1430–1450]: Franciscus *sartor*, jo. (DL. 56709); **5.** [1460–1480]: Benedictus *sartor*, jo. (DL. 56700); **6.** [1460–1480]: Johannes *sartor*, jo. (DL. 56700);

Semjén 7. [1430–1450]: Philipus *sartur*, jo. (DL. 56693);

Olcsva 8. 1440: Paulo *sartore*, jo. (DL. 55201); 1440: Paulo *Sartore*, jo. (DL. 55194); 1447: Paulo *sartore*, jo. (DL. 55346); **9.** 1440: Stephano *Sartore*, jo. (DL. 55201); 1440: Stephano *Sartore*, jo. (DL. 55194); 1447: Stephano *sartore*, jo. (DL. 55346);

Kisvárdá 10. [1445–1448]: Valentinus *sartor*, jo. (DL. 81193); 1449: Valentinus *sartor*, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Vallentini *sartoris*, jo. (DL. 82987); 1453: Valentinus *sartor*, jo. (DL. 80968); **11.** 1449: Gallus *sartor*, jo. (DL. 81139); **12.** 1449: Ladislaus *sartor*, jo. (DL. 81139) = Szabó 19; **13.** 1449: Michael *sartor*, jo. (DL. 81139); **14.** 1449: Paulus *sartor*, jo. (DL. 81139) = Szabó 20; **15.** 1449: Petrus *sartor*, jo. (DL. 81139); 1453: Petrus *sartor*, jo. (DL. 80968);

Szentgyörgy 16. [1445–1448]: Georgius *sartor*, jo. (DL. 81193);

Nyírábrány 17. 1446: Stephanus *sartor*, jo. (DL. 13934);

Szász 18–19. 1448: Andreas, Johannes *sartor*, civ. (DL. 55385); **20.** 1448: Nicolaus *sartor*, civ. (DL. 55385) (Kétszer!); **21.** 1448: Paulus *sartor*, civ. (DL. 55385); **22.** 1448: Simon *sartor*, civ. (DL. 55385);

Kálóna 23. 1449: Benedictus *sartor*, jo. (DL. 81139);

Lütke 24. 1449: Benedictus *sartor*, jo. (DL. 81139) = Szabó 8; **25.** 1449: Johannes *sartor*, jo. (DL. 80968);

Pap 26. 1449: Ladislaus *sartor*, jo. (DL. 81139) = Szabó 14;

Nagymihály 27. 1450: Emerici *sartoris* claudi, jo. (DL. 14314); **28.** 1450: Michelis *sartoris*, jo. (DL. 14314);

Tarna 29. 1450: Stephanus *sartor*, jo. (DL. 14314);

Vinna 30. 1450: Blasius *sartor*, jo. (DL. 14314);

Oros 31. 1450/1451: Nicolao *Sartore*, jo. (DL. 55474);

Nábrád 32. 1451: Laurentius *Sartore*, fam., jo. (DL. 55490); **33.** 1459: Nicolao *sartori*, jo. (DL. 55658); 1459: Nicolao *sartore*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Nicolao *Sartore*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Nicolao *Sartor*, jo. (DL. 55661);

Gyarmat 34. 1452: Petro *sartore*, jo. (DL. 14584); 1459: Petro *sartore*, jo. (DL. 55658); 1459: Petro *sartore*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Petro *Sartore*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Petro *Sartore*, jo. (DL. 55661); **35.** 1459: Ladislao *sartori* (!), jo. (DL. 55658); 1459: Ladislao *sartore*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Ladislao *Sartore*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Ladislao *sartore*, jo. (DL. 55661); **36.** 1459: Francisco *sartore*, jo. (DL. 55658); 1459: Francisco *sartore*, jo. (DL. 55658a);

H. n. 37. 1452: Valentino *sartore*, fam. ign. (DL. 55509); 1452: Valentino *sartore*, fam. ign. (DL. 55510); **38.** 1452: Benedicto *sartore*, fam. ign. (DL. 55509); 1452: Benedicto *Sartore*, fam. ign. (DL. 55510);

Márok 39. 1453: Albertus *Sartor*, jo. (DL. 81139);

Matolcs 40. 1459: Johanne *sartore*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Johanne *Sartore*, jo. (DL. 55660);

Tét 41. 1460: Gregorio *Sartore*, jo. (DL. 55650); **42.** 1460: Gallo *Sartore*, jo. (DL. 55650);

Lök 43. [1460–1480]: Nicolay *sartoris*, jo. (DL. 56700);

Újfalu I. 44. 1460: Johanne *Sartore*, jo. (DL. 55650);

Semjén 45. [1460–1480]: Relicte Johannis *sartoris*, jo. (DL. 56695);

Lelesz 46. [1460–1480]: Andreas *sartor*, jo. (DL. 48185); **47.** [1460–1480]: Anthonius *sartor*, jo. (DL. 48185); **48.** [1460–1480]: Demetrius genere Stephani *sartoris*, jo. (DL. 48185); **49.** [1460–1480]: Egidius *sartor*, jo. (DL. 48185); **50.** [1460–1480]: Gallus *sartor*, jo. (DL. 48185); **51.** [1460–1480]: Johannes *sartor*, jo. (DL. 48185);

Nagyida 52. 1460/1461: Clementis *sartoris*, jo. (DL. 70910) = Szabó 48;

H. n. 53. 1462: Georgio *sartore*, fam. (DL. 55719); 1462/1469: Georgio *Sartore*, fam. (DL. 55899);

[**Túr/Semjén**] **54.** 1468: Blasius *Sartor*, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Blasius *Sarthor*, jo. (DL. 55872); **55.** [1468 u.]: Gregorius *Sartor*, jo. (DL. 55872) = Szabó 62; **56.** [1468 u.]: Nicolaus *Sartor*, jo. (DL. 55872) = Szabó 64; **57.** [1468 u.]: Petrus *Sartor*, jo. (DL. 55872) = Szabó 63; **58.** [1468 u.]: Stephanus *Sarthor*, jo. (DL. 55872) = Nyíró 8; **59.** 1468: Paulus *Sartor*, jo. (DL. 55872);

Túrtó 60. [1480–1500]: Matheus *sartor*, jo. (DL. 56690).

< lat. *sartor* 'szabó' (vö. BARTAL 591). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Szabó**.

schlavus

Nyék 1. 1425: Georgium *slauum*, jo. (DL. 11647);

2. 1425: Michaellem *slauum* (?), jo. (DL. 11647);

Bátor 3. 1446: Dyonisius *Sclavus*, jo. (DL. 13934);

Fábiánháza 4. 1446: Benedictus *Sclauus*, jo. (DL. 13934);

Gilvác 5. 1446: Georgius *Sclauus*, jo. (DL. 13934) (Lakott magyar jobbágytelek.)

Lorándháza 6. 1446: Stanislaus *sclauus*, jo. (DL. 13934);

Nyíregyház 7. 1446: Ladislaus *sclauus*, jo. (DL. 13934).

< lat. *Schlavus* 'szláv' v. (kevésbé vsz.) 'szolga' (vö. BARTAL 595). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

scolaris

Litke 1. 1449: Antonius *scolaris*, jo. (DL. 81139);

Pap 2. 1449: Blasius *scolaris*, jo. (DL. 81139) = LAT litteratus 13;

Kálló 3. [1430–1450]: Nicolaus *scolaris*, jo. (DL. 56693).

< lat. *scolaris* 'tanító' v. 'tanuló, iskolás' (BARTAL 597). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Deák, baccalarius, litteratus**.

scultetus

Tarna 1. 1450: Barlas *scultetus*, jo. (DL. 14314); 1450: Barlas *scultetus*, jo. (DL. 14314);

Nagyida 2. 1460/1461: Jacobi *Sculteti*, jo. (DL. 70910).

< lat. *scultetus* 'falusi bíró' (BARTAL 599). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Bíró, Főnagy, judex, villicus**.

sutor

Kálló 1. [1430–1450]: Michael *sutor*, jo. (DL. 56709); **2.** [1460–1480]: Albertus *sutor*, jo. (DL.

56700); [1460–1480]: Alberti *sutoris*, jo. (DL. 56700); **3.** [1460–1480]: Matheus *sutor*, jo. (DL. 56700); **4.** [1460–1480]: Blasii *sutoris*, jo. (DL. 56700); **5.** [1460–1480]: Stephani *sutoris*, jo. (des) (DL. 56700); **6.** [1460–1480]: Gregorius similiter *sutor*, jo. (DL. 56700); **7.** [1460–1480]: Ladislaus *sutor*, jo. (DL. 56700); **8.** [1460–1480]: Stephanus *sutor*, jo. (DL. 56700); **9.** [1460–1480]: Valentinus *sutor*, jo. (DL. 56700); **Kérsemjén 10.** [1430–1450]: Emericus *sutor*, jo. (DL. 56693);

Olcsva 11. 1440: Johanne *sutore*, jo. (DL. 55201); 1440: Johanne *Sutore*, jo. (DL. 55194); 1447: Johanne *Suttore*, jo. (DL. 55346); **12.** 1440: Michaelle *Sutore*, jo. (DL. 55201); 1440: Mychaele *Sutore*, jo. (DL. 55194); 1447: Michaelle *Suttore*, jo. (DL. 55346);

Dob 13. 1446: Georgius *sutor*, jo. (DL. 13934);

Matolcs 14. 1446: Jacobus *Sutor*, jo. (DL. 13934);

Krivostyán 15. 1450: Benedicti *sutoris*, jo. (DL. 14314);

Nagymihály 16. 1450: Martini *sutoris*, jo. (DL. 14314); **17.** 1450: Petri *sutoris*, jo. (DL. 14314);

Bököny 18. [1450–1470]: Andreas *Sutor*, jo. (DL. 56701); [1450–1470]: Andreas *Swtor*, jo. (DL. 56701);

Nábrád 19. 1451: Martino *sutore*, fam., jo. (DL. 55490);

Oros 20. 1452: Ambrosio *sutore*, jo. (DL. 55509); 1452: Ambrosio *sutore*, jo. (DL. 55510); **21.** 1452: Stanislao *Sutore*, jo. (DL. 55509); 1452: Stanislao *Sutore*, jo. (DL. 55510);

Gyarmat 22. 1459: Blasio *suttore*, jo. (DL. 55658); 1459: Blasio *suttore*, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Blasio *Sutore*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Blasio *Sutore*, jo. (DL. 55661); **23.** 1459/1460: Francisco *sutore*, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Francisco *sutore*, jo. (DL. 55661);

Kér 23. [1460–1480]: Blasius *suttur*, jo. (DL. 56700); [1460–1480]: Blasy *suttori* (!), jo. (DL. 56695);

Tura 24. [1460–1480]: Georgii *sutturis* ~ Georgius *suttur*, jo. (DL. 56700);

Napkor 25. [1460–1480]: iuxta domum Johannis *sutturis*, jo. (DL. 56700) = Varga 30;

[**Túr/Semjén**] **26.** 1468: Thomas *Sutor*, jo. (DL. 55872); **27.** 1468: Gerardus *Sutor*, jo. (DL. 55872); **28.** [1468 u.]: Andreas *Sutor*, jo. (DL. 55872) = Varga 45.

< lat. *sutor* 'varga, cipész' (LatSz.). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Varga**.

teutonicus

Nagymihály 1. 1450: Gabrielis *Thewtunici*, jo. (DL. 14314); **2.** 1450: Kristhel *Thewtunis*, jo. (DL. 14314).

< lat. *Teutonicus* 'germán, német' (LatSz.). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat.

valainus ?

Eszlár 1. [1460–1480]: Dionisius *valainus*, jo. (DL. 56700); **2.** [1460–1480]: Ladislaus *valainus*, jo. (DL. 56700); **3.** [1460–1480]: Michael *valainus*, jo. (DL. 56700); **4.** [1460–1480]: Symon *valanus*, jo. (DL. 56700);

Napkor 5. [1460–1480]: Paulus *valaius*, jo. (DL. 56700).

< ism. M: ism.

villicus

Lelesz 1. [1460–1480]: Johannes *vilicus*, jo. (DL. 48185).

< lat. *villicus* 'községi előljáró, falunagy, város-gazda' (BARTAL 698). M: (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Bíró, Fónagy, judex, scultetus.**

volachus

Bereg vm. 1. [1435–1436]: Petrus *wolahus*, jo. (DL. 48256);

Szaniszló 2. 1446: Albertus *volachus*, jo. (DL. 13934);

Eszlár 3. [1456–1457]: Petro *valaho*, jo. (DL. 56714);

Tét 4. 1459: Benedicto *valaho*, jo. (DL. 55650);

5. 1459: Egidio *valaho*, jo. (DL. 55650); 1460: Egidio *wolaho*, jo. (DL. 55673); 1460: Egidio *volao*, jo. (DL. 55674); **6.** 1460: Johanne *Valaho*, jo. (DL. 55650) = Oláh 20; **7.** 1461: Petro *valaho*, jo. (DL. 55650);

Újfalul. 8. 1459: altero Georgio *valaho*, jo. (DL. 55650);

[Túr/Semjén] 9. 1468: Johannes *volachus*, jo. (DL. 55872) = Oláh 30.

< lat. *Volachus* 'oláh, román' v. (kevésbé vsz.) 'pásztor' (BARTAL 703). M: (2.3.) néppel, népcsoporttal való kapcsolat / ? (3.1.) foglalkozás, tevékenység. → **Oláh.**

A latin *de* prepozícióval alkotott nevek

A nemesek *de* prepozícióval alkotott neveiben (DEN) általában a lakóhelyként is szolgáló birtok jelenik meg. Mivel ezek a latin szerkezetű névalakok az írásbeliség termékei, a mögöttes szóbeli névhasználatra történő következtetésre csak korlátozott mértékben alkalmasak. A névtípus erősen körülírással jellegű, így a megkülönböztető neveknel alkalmazott címszavasítás itt nem valósítható meg. Az adatok elkülönítése a névben megjelenő helynevek alapján történik. A jobbágynévek (DEJ) esetében is hasonlóan jártunk el, annyi különbséggel, hogy a névben tükröztetett településnév (korábbi lakóhely neve) mellett itt a forrásban szereplő aktuális lakóhely is megjelenik. Ez utóbbi pontosabb azonosítása megtalálható a Településnév-mutatóban.

A latin *de* előjárószóval alkotott körülírással névformák településneveinek azonosítása a vármegye rövidítésével történik. A korábbiakhoz hasonlóan itt is csupán azokat a lehetőségeket tüntettük fel, amelyek az adott név esetében a földrajzi távolság és egyéb (történeti, genealógiai) adatok alapján leginkább számításba vehetők. Például *Nagymihály* nevű település több is található a történeti Magyarország keleti felében, mégis a hivatkozás a Zemplén megyei településre utal, mivel az oklevélben az ide köthető Nagymihályi családot említik. Hasonlóan jártunk el a jobbágynévek esetében is: a lakóhelyhez legközelebb eső településhez kapcsoltuk a névben szereplő helynevet, és történeti-földrajzi okokból nem vettük figyelembe a távolabbi településeket. Az alcsoportokon (DEN és DEJ) belül folyamatosan számozással különítettük el az egyes személyeket.

A vármegyék rövidítései

Ab	Abaúj	Már	Máramaros
Ar	Arad	Nóg	Nógrád
Bács	Bács	Pes	Pest
Bar	Baranya	Pil	Pilis
Bék	Békés	Sár	Sáros
Ber	Bereg	Sop	Sopron
Bih	Bihar	Szab	Szabolcs
Bod	Bodrog	Szat	Szatmár
Bor	Borsod	Tol	Tolna
Cson	Csongrád	Tor	Torna
Fej	Fejér	Ug	Ugocsa
Göm	Gömör	Ung	Ung
Hev	Heves	Val	Valkó
Kom	Komárom	Zar	Zaránd
Köz-Szol	Közép-Szolnok	Zem	Zemplén

A nemesek nevei (DEN)

Agárd (Zem)

1. [1435–1436]: Ladislai [...] de Agard, no. (DL. 48256).

Almás (Ber/Bih/Szat)

2–6. 1478: Andreas et Demetrius ac Johannes filiis Nicolai et alter Johannes ac Michael de eadem Almas, no. (DL. 70985); **7.** 1478: Barnabas de almas, no. (DL. 70985).

Anarcs (Szab)

7. 1413: Mychael de anarch, no. (DL. 56676); **8–9.** [1435–1439]: Andreas et Thomas filii Nicolai de Anarch, no. (DL. 56710); **10.** 1450: Stephano filio Nicolai de Anarch, no. (DL. 55462); **11.** 1500: Alberto de Annarch, fam. (DL. 73536).

Andrásfalva (Ug)

12. 1463: Emericum de Andrasfalwa, off. (DL. 55762); **13.** 1509: Sigismundo de Andrasfalwa, fam. no. (DL. 71106).

Apagy (Szab)

14. 1413: Johannes de apagh, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Johannes Johannes (!) de Apaagh, no. (DL. 56710); **15.** 1413: Philipum de apagh, no. (DL. 56676); **16.** 1413: Ladislaus de eadem [ti. apagh], no. (DL. 56676); **17.** 1413: Valentinus de eadem [Apagh], no. (DL. 56676); [1435–1439]: Valentinus de Apad, no. (DL. 56710); [1435–1439]: Valentinus de Apagý, no. (DL. 56710); **18.** 1413: Egidius de apagh, no. (DL. 56676); **19.** [1435–1439]: Georgius filius Ladislai de Apagh, no. (DL. 56710); **20–21.** [1435–1439]: Gregorius de Apad, no. (DL. 56710); 1439/1447: Gregorius et Petrus de Apagh, no. (DL. 13327); 1450: Gregorio filio Jacobi de Apagh, no. (DL. 55462); **22.** 1450: Paulo filio Gregorii de Apagh, no. (DL. 55462).

Arany (Nóg)

23. [1500–1520]: Ambrosio de Aran, cust. (DL. 83004) (Kétszer!).

Ártánd (Bih)

24. 1479/1757: Dominae Helena Filiae eiusdem Lucae (→ **Marja**) consorti scilicet Blasii de Artand, no. (DL. 10008); **25.** 1518: Egregius Blasius de Arthand, no. (DL. 97664).

Ártánháza (Szab)

26–27. 1413: Benedictus de Arthanhaza, no. (DL. 56676); 1446: Benedicto de Arthanhaza, fam.

(DL. 55520); 1446: Benedicto de Arthanhaza, Ladislao vilia (!) suo, fam. (DL. 55323); **28.** 1413: Daud de arthanhaza, no. (DL. 56676); **29.** 1413: Dominicus de arthanhaza, no. (DL. 56676); **30.** 1413: Johannes de eadem [Arthanhaza], no. (DL. 56676); [1435–1439]: Johannes de Arthanhaza, no. (DL. 56710); **33.** 1413: Andreas de arthanhaza, no. (DL. 56676); **34.** [1435–1439]: Nicolaus filius Andree de Arthanhaza, no. (DL. 56710); **35–36.** [1435–1439]: Stephanus de Arthanhaza, no. (DL. 56710); [1435–1439]: Nobilis domina Kathÿ vocata filia Stephani de Arthanhaza nunc vero consors Mathie Zeles de feldes, no. (DL. 56710); **37.** [1450–1470]: Nobilis Vincens (!) de eadem [Arthaza (!)], no. (DL. 56701); **38.** 1460: Blasio siue Johanne de Arthanhaza, hr. (DL. 55673); 1460: Blasio siue Johanne de Arthanhaza, hr. (DL. 55674); **39.** 1460: Michael de Arthanhaza, iudno. (DL. 55673); **40.** 1478/XVIII. sz.: Dionisii de Ártánháza, fam. (DL. 75464).

Atya (Ber)

41. [1435–1436]: Balthasar de Athÿa, no. (DL. 48256); **42.** 1450: Ladislao filio Balthasar de Athÿa, no. (DL. 55462).

Bába (Bor)

43–44. 1438: Dyonisius seu Petrus de Babÿ, hr. (DL. 13233); **45.** 1448: Ladislai de Baba, fam. (DL. 55385).

Bábony (Bor /Ug)

46. 1525: Mathia de Babon, off. (DL. 62463).

Bacska (Zem)

47. [1435–1439]: Benedictus de Bachka, no. (DL. 56710); 1450: Benedicto filio Andree de Bachka, no. (DL. 55462); **48.** [1435–1439]: Nicolaus de Bachka, no. (DL. 56710); **49–50.** 1439: Mathya filio Andree, Petro filio Johannis ... de eadem Bachka, no. (DL. 55182); 1450: Petro filio Johannis de Bachka, no. (DL. 55462); **51.** 1450: Stephano filio Andree de Bachka, no. (DL. 55462).

Baj (Szab)

52. [1435–1439]: Valentinus de Baÿ, no. (DL. 56710).

Bajon (Bih)

53. 1413: Georgius de Baÿon, no. (DL. 56676); **54.** [1435–1439]: Adrianus de Baÿon, no. (DL.

56710); 1439/1447: Adriano de Baÿon, jud. no. (DL. 13327); **55.** [1435–1439]: Andreas de Baÿon, no. (DL. 56710); **56.** [1435–1439]: Nobilis domina Katherina vocata consors Georgii de Baÿon, no. (DL. 56710); **57.** [1459–1461]: Stephani de baÿon, no. (DL. 56688) (Négy-szer!).

Báka (Szab)

58. 1413: Emericus de Baka, no. (DL. 56676); **59.** 1413: Fabianus de Baka, no. (DL. 56676); **60.** 1439: Mathya filio Fabiani de Baka, no. (DL. 55182); **61.** [1435–1439]: Benedictus de Baka, no. (DL. 56710); **53.** 1481: Franciscus de Baka, hr. (DL. 62348); **62.** [1435–1439]: Michael de Baka, no. (DL. 56710); **63.** 1450: Stephano filio Emerici de Baka, no. (DL. 55462). → **Sényő.**

Bakta (Szab)

64. 1413: Gregorius de Baktha, no. (DL. 56676); **65.** 1450: Johannes filius condam Gregorii de Baktha ~ Johannes de Baktha, no. (DL. 55462).

Bánk (Bih)

66. 1413: Ladislaus de Bankÿ, no. (DL. 56676).

Bátor (Szab)

67. [1435–1439]: Ladislaus filius Johannis de Bathor, no. (DL. 56710); **68–69.** [1435–1439]: Stephanus et Thomas de Bathor, no. (DL. 56710); [1435–1436]: Thome de Bathor, no. (DL. 48256); 1446: condam Thome filii Johannis filii Petri de dicta Bathor, no. (DL. 13934); [1435–1439]: Stephanus filius Stanizlay de Bathor, no. (DL. 56710); **70.** 1448: Relicta domine Thome de Bathor, no. (DL. 55367); **71–76.** 1446: Andree, Petri, Stephani, Pauli, Ladislai et Nicolai filiorum Magnifici Comitis Stephani de Bathor Judices Curie, no. (DL. 13934); 1452: Andreas, Stephanus, Petrus, Paulus et Ladislaus filiis condam Comiti Stephani de Bathor ~ Andreas et Stephanus filiis condam Comiti Stephani de Ba[thor], no. (DL. 14584); 1459: Andree, Stephani, Ladislai, Pauli et Nicolai filiorum condam Comiti Stephani de Bathor, no. (DL. 55658); 1459: Andree, Stephani, Pauli et Petri filiorum condam Comiti Stephani de Bathor, no. (DL. 55658a); 1459: Andree, Stephani, Ladislai, Pauli et Nicolai filiorum condam Comiti Stephani de Bathor, no. (DL. 55660); [1459–1461]: Andree de bathor, no. (DL. 56688); [1460–1480]: domini Andree de Bathor, no. (DL. 56695); 1461/1462: Andreas, Stephanus, Ladislaus et Nicolaus de Bathor, no. (DL. 66975); 1461/1462: Andreas, Stephanus,

Ladislaus et Nicolaus de Bathor, no. (DL. 66977); 1463: Andree, Stephani et Ladislai de Bathor, no. (DL. 55759); 1463: Andree de Bathor, no. (DL. 15882); 1469: Andree et Stephani dominorum de Bathor, no. (DL. 55892); 1475: Andream et Ladislaum de eadem Bathor, no. (DL. 17730); 1475: Magnificos Comitem Stephanum de Bathor Judicem Curie Regie, jud. cu. (DL. 17730); 1476/1478: Magnificum Andream de Bathor, no. (DL. 17896); 1476/1478: Magnifici Comitis Stephani de eadem Bathor, jud. cu. (DL. 17896); 1476: Comes Stephanus de Bathor, jud. cu. (DL. 17783); 1478/XVIII. sz.: Comes Stephanus de Bathor, jud. cu. (DL. 75464); 1479/1757: Magnifici Comitis Stephani de Báthor (!), jud. cu. (DL. 10008); 1500: Magnifici condam Stephanus et Andreas de Bathor, no. (DL. 73536); 1523: Magnifico Domino Stephano de Bathor, pal. (DL. 71174); 1525: Ladislai de Bathor, no. (DL. 62463); **77.** 1460: Johannes de Bathor, no. (DL. 55673); **78–81.** 1500: Generosa domina Juliana Relicta ac Georgius, Stephanus et Andreas filii eiusdem condam Andree [de Bathor], no. (DL. 73536); 1515: Magnificis dominis Georgio, Stephano et Andrea de Bathor, no. (DL. 82440); **82.** 1520: Andree de Bathor, no. (DL. 62439); 1523: Magnifici Andree de Bathor, no. (DL. 62448); 1523: Magnifici Andree de Bathor, no. (DL. 62449); 1523: Magnifico Domino Andrea de Bathor ~ Bathori, no. (DL. 71174); 1525: Magnifico Andree de Bathor, no. (DL. 62463) = Bátori 2; **83.** 1525: Egregii Petri de Bathor, no. (DL. 62463).

°Bechyr

84. 1481: Egregium Johannem de Bechyr, com. (DL. 56111).

Bégány (Ber)

85. [1435–1436]: Nicolai filii Jacobi de Began, no. (DL. 48256).

Bekény l. **Bököny**

Bencenc (Feh)

86. 1450: Stephanus de Beczencz ~ Benczencz, hr. (DL. 70896).

Bercel (Szab)

87. 1413: Johannes de Bercel, no. (DL. 56676); **88.** [1435–1439]: Nicolaus de Berchel, no. (DL. 56710); **89.** 1520: Johanne de Berczel, no. (DL. 62439); 1523: Johanne de Berczel, no. (DL. 62449); 1525: Nobilibus Johanne de Berczel, no. (DL. 62463); **90.** 1509: Nobilis Paulus de Berczel [...] Nicolai filii sui, no. (DL. 72120). → **Vaja.**

Berenes (Szab)

- 91.** 1413: Michael de Berench, no. (DL. 56676);
92. 1413: Nicolaus de eadem [Berench], no. (DL. 56676).

Besenyőd (Szab)

- 93.** 1413: Ladislaus filius Blasii de Befenywd, no. (DL. 56676); **94.** [1435–1439]: Mathius (!) filius Elek de Befeneud, no. (DL. 56710); **95.** [1435–1439]: Vincencius filius Elek de Befeneud, no. (DL. 56710); 1460: Vincencius de dicta Befenywd, no. (DL. 55673); **96.** [1435–1439]: Barla filius Valentini de Befeneud, no. (DL. 56710); **97.** [1435–1439]: Benedictus de Befeneud, no. (DL. 56710); **98.** [1435–1439]: Laurentius filius Elek de Befeneud, no. (DL. 56710); 1446: Laurentium de Befeneud, jud. no. (DL. 55332); 1478/XVIII. sz.: Laurentius de Befenyöd, hr. (DL. 75464); **99.** [1435–1439]: Martinus de Befeneud, no. (DL. 56710); 1439: Martino filio Michaelis de Befeneud, no. (DL. 55182); 1439/1447: Martinus de Befenywd, no. (DL. 13327); 1450: Martino filio Michaelis de Befenywd, no. (DL. 55462); **100.** [1435–1439]: Thomas de Befeneud, no. (DL. 56710); **101.** [1435–1439]: Valentinus de Befeneud, no. (DL. 56710); 1450: Valentino filio Laurentii de Befenywd, no. (DL. 55462); 1463: Valentinus de Befenywd, hr. (DL. 55752); **102.** [1435–1439]: Stephanus de Befend (!), no. (DL. 56710); 1439: Stephano filio Michaelis de Befeneud, no. (DL. 55182); 1452: Stepheno de Befenywd, fam. (DL. 14584); **103.** 1450: Lorand filio Mathys de Befenywd, no. (DL. 55462); **104–105.** 1463: Stephanus cew Johannes de Befenywd, hr. (DL. 55759); **98, 106–107.** 1439/1447: Laurentius, (Ladislaus kezű), Stanislaus filius Valentini et Johannes de eadem Befenywd, no. (DL. 13327); **101, 108–109.** 1459: Valentinus sev Gregorius de Befenywd, hr. (DL. 55510); 1460: Valentinus, Gregorius et Georgius de Befenywd, no. (DL. 55673).

Beszterec (Szab)

- 110.** 1439/1447: Thomas de Bezthrech, no. (DL. 13327); [1435–1439]: Thomas filius Thome de Bezthrech (!), no. (DL. 56710).

Bezded (Szab)

- 111–112.** 1413: Daud et Martinus de Bezded, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Martinus de Bezded, no. (DL. 56710); **113.** 1413: Dominicus de Bezded, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Dominicus de Bezded, no. (DL. 56710); 1450: Dominico filio Michaelis de Bezded, no. (DL. 55462); **114.** 1413: Johannes de eadem [Bezded],

no. (DL. 56676); **115.** [1435–1439]: Simon de Bezded, no. (DL. 56710); **116–117.** 1476/XVIII. sz.: Nobilibus Stephano et Joanni de Bezded, no. (DL. 17797).

Bogát (Szab/Szat)

- 118.** 1450: Nicolao filio Phylippi de Bogath, no. (DL. 55462).

Bogdány (Szab)

- 119.** 1413: Blasius de Bagdan, no. (DL. 56676); **120–121.** 1450/1451: Anthonius vel Johannes de eadem [Bogdan], hr. (DL. 55474); **122–123.** 1439: Andrea et Ladislai filii Stephani de Bogdan, no. (DL. 55182); 1460: Andreas de dicta Bogdan, no. (DL. 55673); **124.** 1460: Michael de Bogdan, no. (DL. 55673).

Bolt (Szab)

- 125–126.** 1413: Abraham et Bako de Bolthý, no. (DL. 56676); 1439/1447: Abraham de Bolch, no. (DL. 13327); **127–132.** 1463: Nicolai, Johannis, Blasii, Pauli, Ladislai et Stephani de Bolth, no. (DL. 55759).

Boros (Bék)

- 133–134.** 1479/1757: Benedictus aut Stephanus de Boros, hr. (DL. 10008).

Borsova (Ber/Szab)

- 135.** 1439: Benedicto filio Philippi de Borfua, no. (DL. 55182); 1476: Benedictus de Borfowa, hr. (DL. 17783); 1476/1478: Benedictus de Borfua ~ Borfwa, proc. (DL. 17896).

Botfalva (Ung)

- 136.** 1450: Johanne filio Jacobi de Bothfalwa, no. (DL. 55462); **137.** 1450: Nicolao filio Pethew de Bothfalwa, no. (DL. 55462).

Bököny (Szab)

- 138.** 1478: Paulus de Beken, no. (DL. 70985).

Bucló l. Buzló**Budaháza** (Ung)

- 139.** 1476: Petrus de Budahaza, hr. (DL. 17783).

Buj (Szab)

- 140.** 1413: Laurentius de Bulý, no. (DL. 56676); **141.** [1435–1439]: Ladislaus filius Laurentii de Bwlý, no. (DL. 56710); 1439/1447: Ladislao de Bul, jud. no. (DL. 13327); 1448: Ladislaus de Bwl, no. (DL. 55367); 1460: Ladislaus de Bwl, no. (DL. 55673); **142.** 1520: Georgii de Bwl, no. (DL. 62439); **143.** 1520: Nicolao de Bwl, no. (DL. 62439); 1523: Nicolao de Bwl, no. (DL. 62448); 1523: Nicolao de Bwl, no. (DL. 62449); 1525: Nicolao de Bwl, no. (DL. 62463).

Butka (Zem)

- 144.** 1461/1462: Andreas de Buthka, no. (DL. 66975); 1461/1462: Andreas de Buthka, no.

(DL. 66977); [1435–1439]: Andreas de Bwthka, no. (DL. 56710); **145.** 1461/1462: Georgius filius Petri de Buthka, no. (DL. 66975); 1461/1462: Georgius filius Petri de Buthka, no. (DL. 66977); **146.** [1435–1439]: Sandrinus de Buthka, no. (DL. 56710).

Buzló (Sár)

147. 1477/1718: Nicolaus de Buzlo, vco. (DL. 16955).

Bük (Sop?)

148. 1425: Nicolaus de Büký, hr. (DL. 11647).

°Chalocha~Chaloka (?)

149. 1463: Michaelem de chalocha ~ Michael de Chaloka, fam., off. (DL. 15882).

Csaholy (Szat)

150–151. 1463: Pauli et Georgii de Cahwl, no. (DL. 55752); 1463: Paulus et Georgius filii Ladislai de Chalol, no. (DL. 55762); 1475: Paulus de Chahol, arb. (DL. 17730); **152–153.** [1435–1439]: Johannes de Chahol, no. (DL. 56710); 1451: Johannis de Chahol, no. (DL. 14467); 1452: Johannes de Chahol et alterus Johannes filius eiusdem, no. (DL. 55498); **154.** 1451: condam domine Sophie consortis Egregii Johannis de Chahol, no. (DL. 14467) → férje: 136; **155.** 1451: Nobilis domine Katherine Relicte condam ffrank de Thelekd necnon consortis Egregii Johannis de Chahol, no. (DL. 14467); **156.** 1481: Petrus de Chahol, no. (DL. 56111).

Csama l. **Csoma**

Csap (Ung)

157. [1435–1439]: Stephanus de Chaaph, no. (DL. 56710).

Csarnavoda (Ber)

158. [1435–1436]: Nobilis domine Relicte Jacobi de Charnawada, no. (DL. 48256); **159.** 1462/1469: Dominici de Charnawada, vco. (DL. 55899); 1462: Dominici de Charnawada, vco. (DL. 55719); **160.** 1478: Anthonius de Chathohaza, no. (DL. 70985); **161–162.** 1478: Egidium et Georgium de Charnavada, hr. (DL. 70985).

Császár (Szat)

163–164. 1452: Ladislao de Chazar, fam. (DL. 14584); 1459: Ladislaus d[e] Chazar, off. (DL. 55658); 1459: Ladislaum de Chazar, off. (DL. 55660); 1462/1469: Blasius et Ladislaus de Chazar, no. (DL. 55899); 1462: Blasius et Ladislaus de Chazar, no. (DL. 55719); **165–166.** 1462/1469: Georgius et Johannes filii Zele de eadem Chazar, no. (DL. 55899); 1462: Georgius et Johannes filii Zele de eadem Chazar, no. (DL. 55719).

Császlóc (Ung)

167. 1448: Nobilis domine relicte Michaelis de Chazlocz, no. (DL. 55385).

Csatóháza (Ab/Ug)

168. 1439: Valentino filio Georgii de Chathahaza, no. (DL. 55182).

Csegöld (Szat)

169. 1500: Matheus de Cheged, hr. (DL. 73536).

Csemernye (Zem)

170–171. 1451: Nobiles Domine eiusdem Valentini et Michaelis de Chemernye relicte, no. (DL. 55490).

Csernylháza (?)

172. 1523: Ambrosius de Chernylhaza, hr. (DL. 71174).

Csicser (Ung)

173–174. [1435–1439]: Sigismundus et Petrus de Chýchýr, no. (DL. 56710); **175.** 1450: Stephano filio Jobus de Chýcher, no. (DL. 55462).

Csipcs (Bod)

176. 1450: Silvester de Chýpch, hr. (DL. 70896).

Csobaj (Szab)

177. 1525: Nobile Johanne de chobaý, no. (DL. 62463); **178.** [1435–1439]: Petrus filius Pauli de Chobaý, no. (DL. 56710); **179–180.** 1424: Nobilem dominam relictam condam Pauli filii Pauli de Chobaý ac Michaelem filium eiusdem, no. (DL. 54380).

Csoma (Ug)

181. 1478: Mathývs de chama, no. (DL. 70985); **182–183.** 1478: Stephanus et [P]etrus Fabiani de eadem Chama, no. (DL. 70985); **184–187.** 1478: Clemens Bartholomei et Ladislaus Egidii ac Georgius Briccii [de eadem Chama], no. (DL. 70985); **188.** 1513: Johanne de Choma, fam., no. (DL. 86743); 1523: Johannem de Chama, fam. no. (DL. 71174) = Csamai l.

Csúr (Szab)

189. [1435–1439]: Andreas de Chur, no. (DL. 56710); **190.** [1435–1439]: Michael de Chwr, no. (DL. 56710); **191–192.** 1452: Paulus de Chwr, vco. (DL. 55509); 1460: Paulus et Stephanus de Chwr, no. (DL. 55673); **193–195.** [1435–1439]: Valentinus de Chwr, no. (DL. 56710); 1460: Valentinus, Michael et Gregorius de dicta Chwr, no. (DL. 55673); **196.** 1469: Ambrosius de Chwr, hr. (DL. 55892); **197.** 1478/XVIII. sz.: Francisci de Csúr, fam. (DL. 75464); **198.** 1523: Nobilis domine alias (?) Relicte condam Francisci de Chwr nunc vero consortis Mathie de wra, no. (DL. 62448).

Dabolc (Ug)

199. 1478: Georgio de Dabocz, no. fam. (DL. 70985); **200.** 1478: Nicolaus de Dabocz, no. (DL. 70985); **201.** 1478: Georgius Elie [de eadem dabocz], no. (DL. 70985); **202.** 1509: Gregorio de Dobolcz, fam. no. (DL. 71106).

Dara (Szat)

203–204. [1435–1439]: Ladislaus et Benedictus de darah, no. (DL. 56710); **205.** [1435–1439]: Johannes de daroh, no. (DL. 56710).

Debrecen (Bih)

206. 1451: Michaele de debreczen, hr. (DL. 14467).

Dengeleg (Szat)

207. 1475: Johannes de dengeleg, arb. (DL. 17730).

Dob (Szab)

208. [1435–1439]: Georgius de dob, no. (DL. 56710); **209.** 1451: Ladislai de Dob, no. (DL. 14467).

Dobrony (Ber)

210. 1476: Paulus de dobron, hr. (DL. 17783).

Dóc (Cson)

211. 1479/1757: Egregium Emericum de dócz, no. (DL. 10008).

Dolha (Már)

212. [1435–1436]: Sthanizlai de dolha, no. (DL. 48256); **213.** 1513: Egregy Petri de dolha, no. (DL. 86743); **214–218.** 1513: Nobilium Thome, Colomani, Francisci, Johannis et Petri de eadem dolha, no. (DL. 86743).

Dománhida (Szat)

219–221. [1435–1439]: Georgius, Stephanus et Ladislaus de domanhÿda, no. (DL. 56710); 1440: Georgius de Domanchÿda, no. (DL. 55201); 1452: Georgius de Domanhyda, no. (DL. 14584); **222–223.** 1452: Michael et Andreas filii eiusdem de eadem [Domanhyda], no. (DL. 14584); 1475: Andree de Domanhÿda, no. (DL. 17730); **224.** 1452: Stephanus filius Ladislai de eadem Domanhyda, no. (DL. 14584); 1476/1478: Stephanus de domanhÿda, hr. (DL. 17896); **225.** 1440: Nicolaus filius eiusdem Georgii de eadem Domanchÿda, no. (DL. 55201); **226.** 1500: Simon de domanhÿda, hr. (DL. 73536).

Edeles (Bék)

227. 1497/1757: Thomas de Edeles, proc. (DL. 10008).

Egri (Szat)

228–230. 1462/1469: Georgio de Egrÿ, jud. no. (DL. 55899); 1462: Georgio de Egrÿ, jud. no.

(DL. 55719); 1478: Georgius et Ladislaus ac Gregorius de Egrÿ, no. (DL. 70985); **231.** 1478: Emerico de Egrÿ, no. fam. (DL. 70985).

Endes (Szab)

218. 1413: Johannes de Endes, no. (DL. 56676); **232.** [1435–1439]: Jacobus de Endes, no. (DL. 56710); **233.** 1450: Symone filio Ladislai de Endes, no. (DL. 55462).

Erdőd (Szab)

234. 1413: Petrus de Erdewd, no. (DL. 56676).

Erdőtelek (Hev)

235–237. 1438: Georgius de Erdewthelek aut Thomas sin Osualdus filii eiusdem Georgii, hr. (DL. 13233).

Eszeny (Szab)

238. 1450: Stephano filio Benedicti de Ezen, no. (DL. 55462).

Esztár (Bih)

239. 1413: Johannes de Zthar, no. (DL. 56676); **240.** [1435–1439]: Benedictus de Eftar, no. (DL. 56710); 1439: Benedicto filio Ladislai de Zthar, no. (DL. 55182); **241.** [1435–1439]: Nobilis domina Elena vocata consors Emerici de Eftar, no. (DL. 56710); **242.** 1460: Johannes de Ezthar, no. (DL. 55673); **243–244.** 1460: Martinus et Michael de Ezthar, no. (DL. 55673); **245.** [1435–1439]: Stephanus de Ezthar, no. (DL. 56710).

Fancsika (Ug)

246. 1513: Franciscus de fanchyka, hr. (DL. 86743); **247–251.** 1475: Bernaldus de fanchÿka, arb. (DL. 17730); 1478: Bernaldus et Johannes atque Emericus [...] Akacius (?) necnon Georgius de fanchÿka, no. (DL. 70985).

Fekésháza (Ung)

252. 1450: Franciscus de ffekehaza, hr. (DL. 14314).

Forgolán(falva) (Ug)

253. 1439: Michaele filio Johannis de forgolanfalua, no. (DL. 55182); **254–255.** 1478: Michael [...] et Anthonius [.Jalaas (?) de eadem forgolan, no. (DL. 70985).

Földes (Szab)

256. 1413: Anthonius de feldes, no. (DL. 56676); **257.** 1413: Benedictus filius Thome de feldes, no. (DL. 56676); **258.** 1413: Vallentinus de feldes, no. (DL. 56676); **259.** [1435–1439]: Konÿa de feldes, no. (DL. 56710); **260.** [1435–1439]: Nobilis domina Annus vocata relicta condan Fabiani de feldes, no. (DL. 56710) (Háromszor!); **261.** [1435–1439]: Anthonius filius Stephani de feldes, no. (DL. 56710); **262.**

- [1435–1439]: Balthasar de feldes, no. (DL. 56710); **263.** [1435–1439]: Benedictus de feldes, no. (DL. 56710); **264.** [1435–1439]: Cosmas filius Benedicti de feldes, no. (DL. 56710); **265.** [1435–1439]: Emericus filius Mathie de feldes, no. (DL. 56710); **266.** [1435–1439]: Georgius filius Blasii de feldes, no. (DL. 56710); **267.** [1435–1439]: Georgius filius Ladislai de feldes, no. (DL. 56710); **268.** [1435–1439]: Gregorius de feldes, no. (DL. 56710); **269.** [1435–1439]: Jacobus filius Andree de feldes, no. (DL. 56710); **270.** [1435–1439]: Johannes filius Michaelis de feldes, no. (DL. 56710); **271.** [1435–1439]: Ladislaus filius Michaelis de feldes, no. (DL. 56710); **272.** [1435–1439]: Ladislaus filius Stephani de feldes, no. (DL. 56710); **273.** [1435–1439]: Nobilis domina Margaretha vocata filia Andree de feldes nunc vero consors Ladislai parui de eadem, no. (DL. 56710); **274.** [1435–1439]: Matheus filius Michaelis de feldes, no. (DL. 56710); **275.** [1435–1439]: Stanizlaus de feldes, no. (DL. 56710); **276.** [1435–1439]: Stephanus filius Petri de feldes, no. (DL. 56710); **277.** [1435–1439]: Stephanus filius Thome de feldes, no. (DL. 56710); **278.** 1439: Ladislao filio Thome de feldes, no. (DL. 55182); **279.** 1439: Briccio filio Anthonii de feldes, no. (DL. 55182); 1463: Briccius de eadem [Feldes], hr. (DL. 15882); **280.** 1450: Pelbardo filio Konja de feldes, no. (DL. 55462); **281.** 1463: alter Blasius filii Jacobi [de eadem Feldes], hr. (DL. 15882); **282.** 1463: Martini de eadem feldes, cast. (DL. 15882); **283.** 1463: Stephani de Feldes, no. (DL. 15882); **284.** 1463: Benedicti de eadem carnalis (fratrum) (ti. Stephani de Feldes), no. (DL. 15882); 1479/1757: Stephanus de Feöldes, hr. (DL. 10008); **285.** 1463: Gregorii magni patruelis fratrum suorum (ti. Stephani de Feldes) de eadem, no. (DL. 15882); **286.** 1463: Thoma filii ipsius Gregorii, no. (DL. 15882); **287.** 1509: Gregorio de Fewldes, fam. no. (DL. 71106).
- Fugyi (Bih)**
288. [1435–1439]: Nobilis domina Elena vocata filia Ladislai de fudý nunc vero consors Gregorii litterati de feldes, no. (DL. 56710).
- Füged (Hev)**
289. 1481: Albertum de fyged, fam. no., off. (DL. 62348).
- Fülpös (Szat)**
290. 1451: Johannes filius Valentini de philpes, no. (DL. 55490); **291.** 1440: Michaelis de philpes, no. (DL. 55194); 1440: Michaelis de phylpes, no. (DL. 55201); **292.** 1440: Thomas filius [Ni]colai de phylpes, no. (DL. 55201).
- Füzesmegyer (Bék)**
293. 1523: Magistri Emericus de Fewzesmeger, hr. (DL. 71174).
- Gagy (Ab)**
294. 1450: Nicolaus de Gaghy, hr. (DL. 70896).
- Gálócs (Ung)**
295. 1476: Nicolaus de Galoch, hr. (DL. 17783).
- Gara (Val)**
296. 1448: Magnifico viro domino Ladislao de Gara, pal. (DL. 55385); 1450: Magnifici domini Ladislai de Gara, pal., jud. cu. (DL. 70896); 1451: Ladislaus de Gara, pal. (DL. 55490).
- Gát (Ber) l. Nábrád**
Gégény (Kül-) (Szab)
297. 1413: Benedictus de Gegen, no. (DL. 56676); **298.** 1413: Dionisius de Gegen, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Dyonisius de Gegen, no. (DL. 56710); [1435–1439]: Dyonisius de kew Gegen, no. (DL. 56710); [1435–1439]: Dyonisius de eadem Gegen, no. (DL. 56710); **299.** 1413: Thomas de Gegen, no. (DL. 56676); **300.** 1413: Thomas de eadem Gegen, no. (DL. 56676); **301.** 1413: Andreas de eadem [Gegen], no. (DL. 56676); **302.** [1435–1439]: Georgius de Gegen, no. (DL. 56710); **303.** [1435–1439]: Ladislaus de Meger et Gegen, no. (DL. 56710); **304.** [1435–1439]: Nicolaus filius Vincencii de Gegen, no. (DL. 56710); **305.** 1460: Anthonius de Gegen, no. (DL. 55673); **306.** 1478/XVIII. sz.: Martinus de Gegen, hr. (DL. 75464). → **Gyulaháza.**
- Gencs (Szat)**
307. 1452: Laurentio de Gench, vco. (DL. 14584); **308.** 1462: Michaelis de Gench, jud. no. (DL. 55719); 1462/1469: Michaelis de Gench, jud. no. (DL. 55899); **309–311.** 1462: Valentinus, Gregorius et Johannes de Gencz, no. (DL. 55719); 1462/1469: Valentinus, Gregorius et Johannes de Gench, no. (DL. 55899).
- °Girsano (?)**
312. 1476: Michael de Gyrfano, hr. (DL. 17783).
- Gödénháza (Ug)**
313. 1478: Barthos de Gevdenhaza, no. (DL. 70985); **314–315.** 1478: Nicolaus et Paulus de eadem Gevdenhaza, no. (DL. 70985); **316–317.** 1478: Gregorius et Petrus Briccii [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985); **318.** 1478: Johannes Martini [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985); **319.** 1478: Paulus Stanislai [de eadem Gevdenhaza], no. (DL. 70985).

Gulács (Ber)

320. 1500: Nobilibus Stephano de Gwlach, fam. (DL. 73536); **321–322.** 1440: Pelbardus et Johannes de Gwlauch, no. (DL. 55201); 1448: Pelbartus de Gwlach, hr. (DL. 55385).

Gút (Szab)

323. 1413: Emericus de Guth, no. (DL. 56676); **324.** [1435–1439]: Balthasar de Gwth, no. (DL. 56710); **325–326.** [1435–1439]: Johannes et Andreas filii Petri de Gwth, no. (DL. 56710); [1445–1448]: Johanne de gwt, no. (DL. 81193); 1453: Johannes de gwt, no. (DL. 81139); [1456–1457]: Johanne de Gwth, fam. (DL. 56714); 1459: Johannes de Guth, vco. (DL. 55650); 1459: Johannes de Guth, vco. (DL. 55658); **327.** 1439: Stephano filio Ladislai de Gwth, no. (DL. 55182); **328.** 1462/1469: Sigismundo de Gwth, hr. (DL. 55899); 1462/1469: Sigismundum de Gwth, proc. (DL. 55899); 1462: Sigismundo de Gwth, hr. (DL. 55719); **329.** 1462: Francisco de eadem, hr. (DL. 55719); 1462/1469: Francisco de eadem [ti. Gwth], hr. (DL. 55899); **320.** 1466: Georgio de Gwth, fam. ign., jo. (DL. 55839); **321.** 1523: Nicolao de Gwth, hr. (DL. 62449); 1523: Nobile Nicolao de Gwth, hr. (DL. 62448).

Gyakfalva (Ug)

322. 1439: Stephano filio Petri de Gyakfalua, no. (DL. 55182);

Gyulaháza (Szab)

323. [1435–1439]: Valentinus de Gwlahaza et Gegen vocatas, no. (DL. 56710); 1439/1447: Valentinus de Gywlahaza, no. (DL. 13327); **324–325.** 1413: Sthanislaus et Andreas de Gyulahaza, no. (DL. 56676); **326.** 1450: Johanne filio Valentini de Gywlahaza, no. (DL. 55462).

Gyügye (Szat)

327. 1440: Anthonius de Gyge, no. (DL. 55201).

Gyüre (Szab/Szat)

328. [1435–1439]: Nicolaus filius Georgii de Gyre, no. (DL. 56710).

Halábor (Ber)

329–331. 1439: Anthonio filio Johannis de harabor, no. (DL. 55182); 1448: Anthonius sin Johannes siue Stephanus de halabor, hr. (DL. 55385).

Halom (Zem)

332. 1523: Albertus de Halom, hr. (DL. 71174).

Hete (Ber)

333. 1520: Egregio Magistro Johanne de Hethe, not. (DL. 62439).

Hodos (Bih/Szat)

334. 1462: Stephano de hados, jud. no. (DL. 55719); 1462/1469: Stephano de hodos, jud. no. (DL. 55899).

Hollóháza (Ab)

335. [1435–1439]: Simon de Hallohaza nunc commorante in Baÿ, no. (DL. 56710); 1424: Symone de hallohaza, fam. (DL. 54380).

Homok (Ber/Szat)

336. 1462: Demetris de homok, proc. (DL. 55719); 1462/1469: Demetrius de homok, no. (DL. 55899).

Homonna (Zem)

337–338. 1476: Magnificus Simon de homonna, no. (DL. 17783); 1476/XVIII. sz.: Magnifici Simon et Ladislaus de Homonna, no. (DL. 17797).

Horka (Ung)

339. 1476: Clemens de Horka, hr. (DL. 17783).

Ibrány (Szab)

340. [1435–1439]: Andreas de Ibran, no. (DL. 56710); **341.** 1450/1451: Domine Clara vocate Relicte condam Georgii de Ibran, no. (DL. 55474) =? Ibrányi 3. → **Keresztút.**

Ibrony (Szat)

342. [1435–1439]: puella Dorothea vocata filia domine Anne de Ibron, no. (DL. 56710).

Igar (Hev)

343. 1451: Johanne de Igal, can. (DL. 14467).

Iklód (Szab)

344. 1413: Gregorius de Iklod, no. (DL. 56676); **345.** 1413: Michael de Iklod, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Michael de Iklod, no. (DL. 56710); 1439: Michaele filio Georgii de Iklod, no. (DL. 55182); **346.** [1435–1439]: Thomas de Iklod, no. (DL. 56710); 1439: Thoma filio Gregorii de Iklod, no. (DL. 55182); 1450: Thoma filio Gregorii de Iklod, no. (DL. 55462); **347–348.** 1439/1447: Michael et Thomas de Iklod, no. (DL. 13327); **349.** 1452: Georgii de Iklod, no. (DL. 55509); [1459–1461]: Georgius de Iclod, no. (DL. 56688); 1460: Georgius de Iklod, no. (DL. 55673); 1461: Georgius de Iklod, hr. (DL. 55705); **350–351.** 1466: Nobilis domina Dorothea et Georgius de Iklod ~ Georgium de Iklod et dominam Dorotheam consortem suam, no. (DL. 55839); **352–353.** 1450: Johanne filio Michaelis de Iklod, no. (DL. 55462); 1460: Johannes et Thomas de Iklod, no. (DL. 55673); **354–355.** 1460: Petrus de Iklod, no. (DL. 55673); 1463: Michael vel Petrus de Iklod, hr.

(DL. 55759); 1463: Petrus uel Thomas de Ikod, hr. (DL. 55752).

Ilosva (Ber)

356–357. 1513: Nicolaus aut Matheus de Ilofwa, hr. (DL. 86743).

Iske (Ung)

358. 1439: Johanne filio Ladislai de Ilke, no. (DL. 55182).

Jakabháza (Ung)

359. 1450: Petrus de Jakabhaza, hr. (DL. 70896).

Jákó (Szat)

360. 1413: Ladislaus filius Johannis de Jako, no. (DL. 56676); **361.** 1481: Sigismundus de Jaka, hr. (DL. 62348).

Jármí (Szat)

362–366. 1451: Andreas sui Thomas sew Ladislaus siue Georgius de Jarmý, hr. (DL. 55490); 1452: Andreas de Jaarmý, hr. (DL. 55498); 1452: Andreas de Jarmy, no. (DL. 14584); 1461/1462: Thomas de Jarmy, hr. (DL. 66977); 1462/1469: Thomas, Georgius et Gregorius de Jarmý, no. (DL. 55899); 1462: Thomas, Georgius et Gregorius de Jarmý, no. (DL. 55719); **367.** 1452: Ladislaus filius Michaelis de eadem Jarmy, no. (DL. 14584).

Jéke (Szab)

368. 1413: Emericus de Jeke, no. (DL. 56676); **369.** 1413: Ladislaus de Jeke, no. (DL. 56676); **370.** 1413: Petrus de Jeke, no. (DL. 56676); **371–372.** 1413: Stephanus et Georgius de eadem Jeke, no. (DL. 56676).

Jenke (Ung)

373. 1450: Balthasar de Jenke, hr. (DL. 14314).

Kálló (Szab)

374. 1413: Nicolai filii lewkes, no. (DL. 56676); **375.** 1413: Sigismundi de kallo, no. (DL. 56676); **376–377.** 1430: Johannem et Laurencium filios Nicolai filii Lewkes de Kallo, no. (DL. 80289); 1439: Johannes et Laurentius filii Nicolai filii lewkes de Kallo, no. (DL. 55182); 1439/1447: Johannes et Laurentius filii Nicolai filii Lewkes de Kallo, no. (DL. 13327); 1447: Johanne [filio Nicolai] filii lewkes de K[allo], no. (DL. 55346); [1460–1480]: domini Johannis de Callo, no. (DL. 56700); [1460–1480]: Johannis de Kallo, no. (DL. 56695); **378–379.** [1435–1439]: Stephanus filius Johannis filii Stanizlay de kallo, no. (DL. 56710); 1439: Stephani filii Johannis filii Stanizlay de eadem Kallo ... ac Nobilis domina Dorothea mater sua, no. (DL. 55182); 1446: Nobilis domina

Dorothea Relicta Johannis filii Stanizlay de Kallo, no. (DL. 55323); 1446: Nobilis Dominam Dorothea Relicta Johannis filii Stanizlay de Kallo, no. (DL. 55520); **380.** 1446: Johannis filii Johannis filii Stanizlay de predicta Kallo, no. (DL. 55323); 1446: Johannis filii Johannis filii Stanizlay de praedicta Kallo, no. (DL. 55520); [1451–1461]: Johannis filii Johannis filii Stanizlay de eadem Kallo, no. (DL. 56691); 1452: Johanne filio Johannis filii Stanislai de kallo ~ Johanne filio Johannis de kallo, no. (DL. 14584); 1452: Johannes filius alterius (!) Johannis filii Stanislai de predicta Kallo, no. (DL. 55509); 1452: Johannes filius Alterius (!) Johannis filii Stanislai de predicta Kallo, no. (DL. 55510); 1454: Egregio viro domino Johanne de Kallo, no. (DL. 44729); 1456: Johannis de Kallo, no. (DL. 15063); 1459: alterius Johannis filii Stanislai de eadem [Kallo], no. (DL. 55658); 1459: alterius Johannis filii Johannis filii Stanislai de eadem [Kallo], no. (DL. 55660); **381.** 1459: Egregii Johannis Junioris de Kallo, no. (DL. 55654); 1462/1821: Egregi Johannis junioris de Kallo, no. (DL. 55723); 1463: [...] et Alterus Johannis de Kallo, no. (DL. 55759); 1481: Egregii Johannis de Kallo, no. (DL. 56111); [1490–1510]: Johanni (!) de kallo, no. (DL. 82989); **382.** [1460–1480]: Pauli de Kallo, no. (DL. 56700).

Kamocsa (Kom)

383. 1459: Thoma de kamocha, jud. no. (DL. 55658).

Kamonya (Zem)

384. 1470: Johannes de Kamonya, jud. no. (DL. 85034).

Karász (Szab)

385. 1466: Petro de karaz, fam. ign., jo. (DL. 55839).

Károly (Szat)

386–389. 1440: Johannes et Demetrius de Karol, no. (DL. 55194); 1440: Lancz, Bartholomeus, Johannes et Demetrius de Karol, no. (DL. 55201); 1440: Laurentius, Bartholomeus, Johannes et Demetrius de Karol, no. (DL. 55194); 1447: Bart[holo]meus [de karyol] ~ prefati Bartholomei de karyol, no. (DL. 55346); 1447: Demetrius de eadem karyol, no. (DL. 55346); **390.** 1447: [...] de karyol, no. (DL. 55346); **391–393.** 1475: Egregios Johannem, Michaellem et Andream de karol, no. (DL. 17730); 1476/1478: Johannem de Karol, no. (DL. 17896); **394–396.** 1500: Nobilium Ladislai filii

condam Johannis ac Stephani et Bartholomei de karol, no. (DL. 73536).

Kávás (Kö-Szol)

397. 1500: Vincencius de kawas, hr. (DL. 73536).

Kemece (Szab)

398. 1413: Jacobus de kemeche, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Jacobus filius Simonis de eadem kemeche, no. (DL. 56710); 1450/1451: Jacobus de Kemeche, hr. (DL. 55474); **399.** 1413: Ladislaus de Kemeche, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Ladislaus filius Johannis de kemech (!), no. (DL. 56710); **400.** 1413: Nicolaus de Kemeche, no. (DL. 56676); **401–402.** [1435–1439]: Colmanus filius Simonis de kemeche, no. (DL. 56710); [1435–1439]: Gwla filius eiusdem Simonis de portionibus Ibrun et kemeche, no. (DL. 56710); 1439/1447: Gywla et Colomanus de Kemeche, no. (DL. 13327); **403.** [1435–1439]: Stephanus filius Nicolai de kemeche, no. (DL. 56710); 1450: Stephano filio Nicolai de kemeche, no. (DL. 55462); **404.** [1435–1439]: Simon filius Simonis de kemeche, no. (DL. 56710); **405.** 1439/1447: Thomas de eadem Kemeche, no. (DL. 13327); **406.** 1481: Matheus de Kemeche, no. (DL. 56111); 1523: Matheo de kemeche, no. (DL. 62448); 1523: Matheo de kemeche, no. (DL. 62449); **407.** 1520: Michael de Kemeche, no. (DL. 62439).

Kenéz (Szab)

408. 1413: Petrus de kenez, no. (DL. 56676); **409.** 1413: Andreas filius Stanizlai de eadem [Kenez], no. (DL. 56676).

Kérs (Szab)

410. 1413: Andreas filius Michaelis de Kerchÿ, no. (DL. 56676); **411.** 1413: Balthasar de Kerchÿ, no. (DL. 56676); **412.** 1413: Gregorius de Kerchÿ, no. (DL. 56676); **413–414.** 1413: Johannes et Georgius de Kerchÿ, no. (DL. 56676); **415.** 1413: Phylipus de kerchÿ, no. (DL. 56676); **416.** 1413: Raphael de Kerchÿ, no. (DL. 56676); **417.** 1413: Gregorius filius Ladislai de eadem [Kerchy], no. (DL. 56676); **418.** [1435–1439]: Akws de kerch, no. (DL. 56710); **419.** [1435–1439]: Benedictus de kerch, no. (DL. 56710); **420.** [1435–1439]: Clemens de kerch, no. (DL. 56710); **421.** [1435–1439]: Johannes de kerch, no. (DL. 56710); 1439/1447: Johannes de Kerch, no. (DL. 13327); **422.** [1435–1439]: Laurentius de kerch, no. (DL. 56710); 1450: Laurentio filio Philippi de kerch, no. (DL. 55462); **423.** [1435–1439]: Mathias de kerch,

no. (DL. 56710); **424.** [1435–1439]: Nicolaus filius Petri de kerch, no. (DL. 56710); **425.** [1435–1439]: Simon de kerch, no. (DL. 56710); 1439: Symone filio Andree de Kerch, no. (DL. 55182); **426.** [1435–1439]: Stanizlaus de kerch, no. (DL. 56710); **427.** [1435–1439]: Thomas filius Andree de kerch, no. (DL. 56710); **428.** 1439/1447: Bartholomeus de Kerch, no. (DL. 13327); **429.** 1439/1447: Elia de Kerch, jud. no. (DL. 13327); **430–435.** 1439/1447: Gaspar vel Bartholomeum (!) aut Gabriele sin Matheo, sive Clemente, seu Anthonio de Kerch, hr. (DL. 13327); 1439/1447: Mathie et Gabriel de eadem Kerch, no. (DL. 13327); 1439/1447: Mathias de Kerch et Vincencius filius eiusdem, no. (DL. 13327); **436–438.** 1439/1447: Lucas, farkas et Laurentius de dicta Kerch, no. (DL. 13327); **439–450.** 1439: Dominico filio Andree de kerch, no. (DL. 55182); 1439: Blasio filio Georgii et Laurentio filio Andree de kerch, no. (DL. 55182); 1446: Dominicum de Kerch, jud. no. (DL. 55332); 1452: Johanne, Matheo aut Nicolao sin Paulo sew Blasio de Kerch, hr. (DL. 14584); 1461: Johannes de kerch, hr. (DL. 55705); 1466: Blasius neue Paulus cew Ladislaus aut Nicolaus de kerch, hr. (DL. 55839); 1469: Nicolaus de Kerch, off. (DL. 55892); 1460: Dominicus, Ladislaus, Blasius et Albertus de kerch, no. (DL. 55673); 1460: Demetrius de kerch, no. (DL. 55673); 1460: Nicolao ceu Anthonio an Demetrio ne Thoma Kerch, hr. (DL. 55673); 1460: Nicolao ceu Anthonio an Demetrio ne Thoma Kerch, hr. (DL. 55674); 1450: Thoma filio Philippi de Keerch, no. (DL. 55462); **451.** 1450: David filio Mathie de Kerch, no. (DL. 55462); **452.** 1459/1821: Michal de Kerchy, no. (DL. 55654).

Kéreg (Tem)

453. 1479/1757: Mathias de Keregh, hr. (DL. 10008).

Kerepec (Ber)

454. 1461: Johannes de Kerepchech, no. (DL. 55686);

Keresztút (Szab)

455. [1435–1439]: Gregorius de Ibran et kerefthuth, no. (DL. 56710). → **Ibrány.**

Kide (Szab)

456. 1462: Nicolao de dicta kyde, hr. (DL. 55719); 1462/1469: Nicolao de dicta kyde, hr. (DL. 55899); **457.** 1462/1469: Paulo de kyde, hr. (DL. 55899); 1462: Paulo de kyde, hr. (DL. 55719); **458.** 1462/1469: Stephanus de kyde, no.

(DL. 55899); 1462: Stephanus de kyde, no. (DL. 55719); **459.** 1476/1478: Johannes de kyde, hr. (DL. 17896); **460.** 1440: Ladislaus de kyde, jud. no. (DL. 55201); **461–462.** 1462/1469: Gregorio cew Georgio de Idem [kyde], hr. (DL. 55899); **463.** 1462/1469: Michaelae de eadem [ti. kyde], hr. (DL. 55899); 1462: Michaelae de kyde, hr. (DL. 55719); **464–465.** 1500: Andreas aut Ladislaus de kyde, hr. (DL. 73536).

Kisanarcs (Szab)

466. [1435–1439]: Thomas de kyfanarch, no. (DL. 56710). → **Anarcs.**

Kisdobrony (Ber)

467. 1439: Symone filio Mathye de Kyfdobron, no. (DL. 55182). → **Dobrony.**

Kiseszeny (Szab)

468. 1439: Thoma filio Stephani de kyfezen, no. (DL. 55182). → **Eszeny.**

Kismarja (Bih)

469. 1479/1757: Egregii Lucae de Maria, no. (DL. 10008); 1518: Luca de KyfMarlya, no. (DL. 97664) = LAT parvus 108; → anyja: DEN 572.

Kispiricse (Szat)

470. 1452: Michaelae de kyfperyche, jud. no. (DL. 14584). → **Piricse.**

Kisvárdá (Szab)

471–472. [1435–1439]: Nicolaus de varda, no. (DL. 56710); 1453: domini Nicolai [de Varda], no. (DL. 80968); 1462: Nicolaus de warada, no. (DL. 81481); [1480–1490]: Nicolai et Aladarii de Warada, no. (DL. 82981); [1480–1500]: Aladarii de warada, no. (DL. 83021); 1521: in domo Aladar [de Varda], no. (DL. 82582); **473.** [1459–1461]: Ladislai de varada, no. (DL. 56688); 1453: domini Ladislai [de Varda], no. (DL. 80968); **474.** 1453: domini Stephani [de Varda], no. (DL. 80968); **475.** [1480–1500]: Johannes de warada, no. (DL. 83021); **476.** 1481: Andreas de kyfwarda, no. (DL. 56111).

Kisszelemenc (Ung)

477. 1476: Paulus de Kyfzelemencz, hr. (DL. 17783).

Kolcs (Szat)

478–479. 1479/1757: Egidius vel Ladislaus de Kohch, hr. (DL. 10008).

Komját (Ug)

480. 1462/1469: Gregorius de komyath, proc. (DL. 55899).

Kóród (Szat)

481. 1462: Blasius de Korod, no. (DL. 55719); 1462/1469: Blasius de Korod, no. (DL. 55899).

Kozmafalva (Zem)

482. 1470: Nobilis Domina Christina vidua relictā condā Pauli de Kozmafalwa, no. (DL. 85034); **483.** 1470: Stephanus de Kozmafalwa, vco. (DL. 85034).

Köcset (Kol?)

484. 1479/1757: Benedictus de Keöcheth, hr. (DL. 10008); **485.** 1477/1757: Albertus de Keucseth, no. (DL. 10008).

Kölcse (Szat)

486. 1452: Andreas filius Dyonisii [...] de eadem [Kewlche], no. (DL. 14584); **487.** 1515: Nobilis Ladislaus de Kewlche, no. (DL. 82440) = Kölcsei 1; **488.** 1515: mortem Nobilem Dominam Elizabet consortem eiusdem [ti. Ladislai de Kewlche], no. (DL. 82440).

Kömörő (Szat)

489. 1440: Johannes de kemerw, vco. (DL. 55201).

Körösköz (Bih)

490. 1452: Thoma de kerefkez, fam. no. (DL. 55509); 1452: Thoma de Kerefkez, fam. no. (DL. 55510).

Körtvélyes (Szat)

491. 1439: Benedicto filio Johannis de kerthweles, no. (DL. 55182); **492.** 1448: Stephanus de Kerthweles, vco. (DL. 55367).

Kricsfalva (Már)

493. 1513: Nicolaus de krysfalwa, hr. (DL. 86743).

Ladány (Szab)

494. [1435–1439]: Ipolitus filius Johannis de ladan, no. (DL. 56710); **495.** [1435–1439]: Michael filius Ladislai de ladan, no. (DL. 56710); **496.** [1435–1439]: Thomas filius Nicolai de ladan, no. (DL. 56710); [1435–1439]: Thomas filius Nicolai de ladan, no. (DL. 56710).

Lasztóc (Zem)

497. 1470: Simon de Lazthocz, co. (DL. 85034).

Látránd (Zal)

498. 1477/1718: Andreae de Latrand, no. (DL. 16955).

Lesztemér (Zem)

499. 1476: Sebastiano de lezthemer, fam. no. (DL. 17783).

Lipce (Már)

500. [1435–1436]: Gorzo de lypfē, no. (DL. 48256); **501.** 1513: Georgius de Lyp[se], hr. (DL. 86743); **502.** 1513: Andreas de eadem, hr. (DL. 86743).

Lónya (Ber)

503. [1435–1436]: Ladislai de lonya, no. (DL. 48256); [1435–1439]: Ladislaus de lonya, no.

(DL. 56710); **504.** 1488: Nobilis Anthonii de lonÿa, no. (DL. 62365); **505.** 1525: Ladislai de Lonÿa, no. (DL. 62463).

Losonc (Nóg)

506–507. 1476/XVIII. sz.: Magnificus Ladislaus filius condam Alberti de Losoncz, Stephani fratris sui, no. (DL. 17797); [1435–1439]: Ladislaus Sigismundi de lofonch, no. (DL. 56710); **508.** [1435–1439]: Nobilis domina relictā condam Dyonisi (!) filii Bani de eadem lofonch, no. (DL. 56710).

Lövő (Szab)

509. 1413: Georgius de leueÿ, no. (DL. 56676); **510.** 1413: Emericus de leweÿ, no. (DL. 56676); **511.** 1413: Gregorius de leweÿ, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Gregorius de leuew, no. (DL. 56710); **512.** 1413: Petrus de lweÿ (!), no. (DL. 56676); [1435–1439]: Petrus filius Ladislai de leueÿ, no. (DL. 56710); **513.** [1435–1439]: Anthonius de leuew, no. (DL. 56710); [1435–1439]: Anthonius filius Blasii de leueÿ, no. (DL. 56710); **514.** [1435–1439]: Nobilis domina Veronica vocata filia Ladislai de leuew, no. (DL. 56710); **515.** 1460: Michaelē de lewe, iudno. (DL. 55673).

Lucska (Ung)

516–517. 1450: Ladislao et Georgio filiis Emerici de Lwchka, no. (DL. 14314).

Mada (Szab)

518. [1435–1439]: Ladislaus de Mada, no. (DL. 56710); **519–523.** 1439/1447: Thoma de Mada, vco. (DL. 13327); 1446: Thomas de Mada, hr. (DL. 13934); 1450: Andrea filio Stanislai de Mada, no. (DL. 55462); 1450/1451: Andreas vel Stephanus de Mada, hr. (DL. 55474); 1460: Johannes, Thomas, altero Johannes, Stephanus et Andreas de Mada, no. (DL. 55673); **524.** 1523: Nobile Paulo de Mada, no. (DL. 62449); **525.** 1481: Petri de Mada, no. (DL. 62348); **526.** 1466: Valentino de Mada, fam. ign., jo. (DL. 55839).

Magy (Szab)

527. 1425: dicto Mathyus [de Magy], no. (DL. 70832); [1435–1439]: Mathius (!) de Magÿ, no. (DL. 56710); **528–529.** [1435–1439]: Gregorius de Maagh, no. (DL. 56710); [1450–1470]: Gregorio et Georgio filiis Sebastiani de Mag, no. (DL. 56701); **530.** [1435–1439]: Ladislaus de Maagh, no. (DL. 56710); **531.** 1450: Johanne filio Andree de Magh, no. (DL. 55462); **532.** 1478/XVIII. sz.: Emericus de Magy, hr. (DL. 75464).

Mágyfalva (Ug)

533. 1478: Stephanus de Magyfalva, no. (DL. 70985).

Majtis (Szat)

534–535. 1440: Petrus filius Michaelis de maÿthÿs, no. (DL. 55201); 1462/1469: Petrus et Paulus de maÿthÿs, no. (DL. 55899); 1462: Petrus et Paulus de maÿthÿs, no. (DL. 55719).

Makra (Szat)

536. 1452: Stephanus de Makra, no. (DL. 14584).

Málca (Zem)

537. [1435–1439]: Ladislaus de Malcha, no. (DL. 56710); 1439: Ladislao filio Jacobi de Molcha (!), no. (DL. 55182); **538.** 1439: Johanne filio Ladislai de Malcha, no. (DL. 55182); **539.** 1525: Nobilis Johannis de Malcza, no. (DL. 62463) = Málcai 1; **540–541.** 1525: Michaelis et Petri de eadem Malcza, no. (DL. 62463) = Málcai 2–3.

Mánd (Szat)

542. 1440: V[...] [...]ius de Mand, jud. no. (DL. 55201); **543–545.** 1439: Francisco filio Georgii de Mand, no. (DL. 55182); 1452: Mathias, Franciscus, Blasius et Michael de Mand, no. (DL. 14584); **546.** 1452: Johannes filius Ladislai de eadem [Mand], no. (DL. 14584); **547.** 1452: Petro de Mand, vco. (DL. 14584).

Manda (Bar?)

548. 1478/XVIII. sz.: Ladislai de Manda, fam. (DL. 75464).

Marja l. Kismarja

Márk (Zem)

549–550. 1424: Anthonius de Marky, vco. (DL. 54380); 1439: Gerardo et Anthonio filiis Jacobi de Markÿ, no. (DL. 55182).

Megyer (Szab)

551. 1413: Adrianus de Megÿer, no. (DL. 56676); 1430: Adrianum de Meger, no. (DL. 80289); **552.** 1413: Benedictus de Megÿer, no. (DL. 56676); **553.** 1450: Ladislao filio Adriani de Meger, no. (DL. 55462). → **Gégény, Füzes~.**

Meggyes (Szat)

554. 1424: Sigismundus filius Stephani de Meggÿes, no. (DL. 54380).

Menyőd (Fej)

555–556. [1450–1470]: Michaelis et Francisci de Mened, no. (DL. 56701); **557–559.** [1450–1470]: Nobilis Gregorio, Blasio et Alberto de Menewd, no. (DL. 56701).

Mezőgyán (Bih)

560. 1479/1757: Nobilis Dominae Helena Filiae eiusdem [...] Relicta condam Michaelis de Mezőgyán (!), no. (DL. 10008).

Mihályi(d)i (Szab)

561. [1435–1439]: Nicolaus filius hodos de Mýhalý, no. (DL. 56710).

Mikola (Szat)

562. 1413: Benedictus de Mýkala, no. (DL. 56676); **563.** 1452: Francisco de Mykola, fam. (DL. 14584); 1459: Franciscum de Mýkola, off. (DL. 55660); **564.** [1435–1439]: Georgius de Mýkola, no. (DL. 56710).

Mogyorós (Ung/Ber)

565. 1481: Stephanus de Monýoros, hr. (DL. 62348).

Monostor (Szab?)

566. [1500–1520]: Gregorius de Monoftor, cust. (DL. 83004) (Kétszer!).

Nábrád (Szat)

567. 1440: Albertus de Nabrad, no. (DL. 55201); **568.** 1441/1450: Anthonius de Nabrad, no. (DL. 70896); **569.** [1435–1439]: Johannes filius Johannis de Nabrad et Gath, no. (DL. 56710); **570.** 1452: Michael de Nabrad, no.? (DL. 14584).

Nadány (Bék)

571. 1479/1757: Michaëlis de Nadan, no. (DL. 10008); 1479/1757: Michaellem filium Marci ... de Nadan, no. (DL. 10008); **572.** 1479/1757: memoritae condam Dominae Helenae filiae dicti condam Nicolai de Nadan matris scilicet pronominati Lucae filii Lucae parvi de Kis Maria, no. (DL. 10008) → fia: DEN 469.

Nagfalú (Bih?)

573. 1413: Georgius de Nagfalui, no. (DL. 56676); **574.** 1469: Dyonisius de Naghfalw, hr. (DL. 55892).

Nagykőrös (Pes)

575. 1523: Magistrum Albertum de Naghkewrews, no. (DL. 62448).

Nagymihály (Zem)

576–578. 1450: Georgio, Johanne et Ladislao filiis condam Alberti prioris de eadem Naghmihal, no. (DL. 14314); 1450: condam Ladislai filii Johannis filii Ladislai de Naghmihal, no. (DL. 14314); **579–590.** 1450: Pauli et Michaelis filiorum Ewden et Nicolai filii Ladislai filii eiusdem Ewden ac honorabilium Andree Archidiaconi (de Tharchafew) et Emerici canonico (Ecclesie Agriensis), Item Ambrosii, Benedicti et Maýos filiorum Johannis filii eiusdem Ewden, Ladislai filii Johannis filii ipsius Ewden, necnon Nicolai filii Pangracii, Andree filii Dionisii filii Pangracii, Alterus Andree filii Georgii filii Michaelis de Naghmyhal, no. (DL. 14314).

Németi (Szat)

591–592. 1430: Petrum de Nempthý, Georgium filium eiusdem, no. (DL. 80289).

Nyárád (Ung)

593. 1476: Laurentius de Nyárad, hr. (DL. 17783).

Nyék (Bih/Bor)

594. 1425: Simeon filius Daud de Nyék, no. (DL. 11647).

Olaszi (Bih/Zem)

595. 1523: Mauricius (!) de olazý, proc. (DL. 71174).

Olcsva (Szat)

596. 1450: Johannes de Olchwa, hr. (DL. 70896).

Oroszi (Ber?)

597. 1509: Balthasar de Orozy, proc. (DL. 71106); **598–599.** 1509: Stephanus et Thomas de Orozy, hp. (DL. 71106); **600.** 1476: Martinus de Orozy, hr. (DL. 17783).

Őr (Szat)

601–602. 1462: Johannes et Ambrosius de Ewr, no. (DL. 55719); 1462/1469: Johannes et Ambrosius de Ewr, no. (DL. 55899); 1459: Johanne de Ewr, off. (DL. 55658a) = Őri 3.

Pak(o)s (Tol)

603. 1520: Egregii Johannis de Pakos, no. (DL. 62439); 1523: Egregii Johannis de pakos, no. (DL. 62448); 1523: Egregii Johannis de pakos, no. (DL. 62449); **604.** 1520: Egregii Pauli de Pakos, no. (DL. 62439); 1523: Egregii Pauli de eadem pakos, no. (DL. 62448); 1523: Egregii Pauli de eadem pakos, no. (DL. 62449).

Pálóc (Ung)

605. [1435–1436]: Ladislai de paloch, no. (DL. 48256); 1450: Ladislaus de Palocz, jud. cu. (DL. 14314); 1450: Magnifici comitis Ladislai de Palocz, jud. cu. (DL. 55462); 1450/1451: Magnifici comitis Ladislai de palocz, jud. cu. (DL. 55474); 1466: Comes Ladislaus de palocz, jud. cu. (DL. 55839); 1469: Ladislaus de palocz, jud. cu. (DL. 55892); **606–607.** 1476: condam Magnifici Simon et Johannes de palocz, no. (DL. 17783); **608–609.** 1476: Magnificus Emericus filius prefati condam Johannis, et prefatus Stephanus filius dicti condam Simonis de palocz, no. (DL. 17783); 1476: Magnificus Stephanus de palocz, no. (DL. 17783); **610.** 1509: Magnificus dominus Anthonius de palocz, no. (DL. 72120); 1523: Magnifici Anthonii de Palocz, no. (DL. 62448); 1523: Magnifici Anthonii de palocz, no. (DL. 62449); 1525: Magnifici Anthonii de palocz, no. (DL. 62463).

Panyola (Szat)

611. 1413: Franciscus de panyola, no. (DL. 56676).

Pap (Szab)

612. 1452: Vincentio de Pap, fam. no. (DL. 55509).

Parlag (Szab)

614. 1413: Johannes de parlagh, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Johannes de parlagh, no. (DL. 56710); **615–616.** 1413: Michael et Franciscus de parlagh, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Franciscus de parlagh, no. (DL. 56710); **617–618.** [1450–1470]: Egregii Georgii de parlagh, no. (DL. 56701); [1459–1461]: Pauli de parlag, no. (DL. 56688); [1459–1461]: Pauli de parlag, no. (DL. 56688); [1459–1461]: Pauli de parlag, no. (DL. 56688); 1459/1821: Egregius Paulus de Parlagy, no. (DL. 55654); [1456–1457]: Paulum et Georgium de parlag, fam., cast. (DL. 56714); 1463: Pauli et Georgii de parlagh, no. (DL. 55759); 1477/1718: Georgii de Parlag, no. (DL. 16955); **619–620.** [1459–1461]: Ladislai de parlag, no. (DL. 56688); 1513: Ladislaus ac Thomas de palagh, hr. (DL. 86743); **621.** 1513: Franciscus de eadem, hr. (DL. 86743).

Páthyod (Szat)

622–623. 1452: Benedictus et Andreas de Pathyud, no. (DL. 14584); **624–625.** 1461/1462: Johannes et Petrus de Pathyod, hr. (DL. 66977).

Pazony (Szab)

626. 1413: Gregorius de pazon, no. (DL. 56676); **627.** 1413: Ladislaus de pazon, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Ladislaus de pazon, no. (DL. 56710); **628.** 1413: Barrabas de eadem [Pazon], no. (DL. 56676); **629.** 1413: Nicolaus filius Luce de pazon, no. (DL. 56676); **630–631.** [1435–1439]: Mathias et Briccius de pazon, no. (DL. 56710); 1439/1447: Briccius de pazon, no. (DL. 13327); 1439/1447: Briccius de pazon, no. (DL. 13327); **632–634.** 1450: Johanne filio Benedicti de pazon, no. (DL. 55462); 1463: Thome, Johannis et Georgii de pazon, no. (DL. 55759); 1478/XVIII. sz.: Thomas de Pazony, hr. (DL. 75464).

Pecudele (?)

635. 1470: Dominicus de Pecudele, off. (DL. 17017).

Pele (Kö-Szol)

636. 1460: Jacobus de pele, no. (DL. 55673).

Perényi (Ab)

637. 1450: Johannem filium Egregii Johannis filii ipsius Comitis Petri de dicta peren, no. (DL.

70896); 1478: Egregii Johannis de peren, hr. (DL. 70985); **638.** 1450: Egregius Johannes filius condam Comitis Petri de peren, no. (DL. 70896); **639.** [1435–1436]: Johannis filii Emerici de peren, no. (DL. 48256); 1450: Magnificus Johannes filius Emerici de peren, magister Thauernicorum Regalium (DL. 70896); **640.** 1450: Nicolai fratris sui vterini (ti. Jánosé), no. (DL. 70896); **641.** 1450: Nicolaum filium Comitis Petri [de Peren], no. (DL. 70896); **642.** 1450: Nobilem puellam Katherina vocatam filiam (ti. Perényi Miklóse), no. (DL. 70896); **643.** [1459–1461]: Stephani de peren, no. (DL. 56688); **644.** 1481: Generosa domina Ewfemia Relicta condam Pauli de peren, no. (DL. 62348) = Perényi 5; **645.** 1509: Emericus de Peren, co. (DL. 71106); 1513: Magnifico domino Emerici de peren, com., pal. (DL. 86743); **646–647.** 1509: Gabriel de Peren, no. (DL. 71106); 1523: Magnificum Dominum Gabrielem de Peren, no. (DL. 71174) = Perényi 8; 1513: Magnifici Gabriel et Stephanus de peren, no. (DL. 86743); 1520: Magnifici Stephani de Peren, no. (DL. 62439); 1523: Magnifici Stephani de peren, no. (DL. 62448); 1523: Magnifici Stephani de peren, no. (DL. 62449).

Perked (Szab)

648. 1413: Emericus de perked, no. (DL. 56676); **649–655.** [1435–1439]: Ambrosius de perked, no. (DL. 56710); 1446: Ambrosius de Perked, jud. no. (DL. 55332); [1435–1439]: Valentinus de perked, no. (DL. 56710); 1446: Valentinus de perked, vco. (DL. 55332); 1446: Valentinus de perked, vco. (DL. 55333); 1452: Vallentino de Perked, hr. (DL. 14584); 1460: Valentinus de perked, no. (DL. 55673); 1462/1469: Valentino de perked, fam. (DL. 55899); 1462: Valentinus de perked, fam. (DL. 55719); 1463: Valentini de perked, no. (DL. 55759) = LAT magnus 78; 1461: Stephano de perked, fam. (DL. 55705); 1469: Stephanus sin Valentinus de perked, hr. (DL. 55892); 1460: Valentino de perked aut Ambrosio vel Ladislao sin altero Valentino de eadem, hr. (DL. 55673); 1460: Valentino de perked aut Ambrosio vel Ladislao sin altero Valentino de eadem, hr. (DL. 55674); 1463: Ambrosii, Ladislai, Dauid et Stephani de eadem, no. (DL. 55759); 1466: Stephanus sin Martinus seu Dauid de perked ~ Stephano de perked, hr. (DL. 55839); 1469: Martinus siue Ladislaus de eadem, hr. (DL. 55892); **656.** 1478/XVIII. sz.: Dominicus de

Perked, hr. (DL. 75464); **657.** 1525: Nobili Thoma de perked, hr. (DL. 62463).

Pest (Pes)

658. 1475: Magistre Bricio de pefth, not., hp. (DL. 17698).

Peterd (Bih)

659. 1497/1757: Gregorius de Petherd, no. (DL. 10008); **660.** 1497/1757: Nobili Joanne de Petherd, no. (DL. 10008).

Petneháza (Szab)

661. 1413: Jacobus de pethenÿehaza, no. (DL. 56676); **662.** 1413: Nicolaus de pethenÿehaza, no. (DL. 56676); **663.** [1435–1439]: Gallus de pethenÿehaza, no. (DL. 56710); **664–665.** [1435–1439]: Johannes de pethenÿehaza, no. (DL. 56710); [1459–1461]: Petrus et Johannes de pethnehaza, no. (DL. 56688); 1452: Petro de Pethenÿehaza, fam. (DL. 14584); **666.** [1435–1439]: Martinus de pethenÿehaza et Gwlahaza, no. (DL. 56710); 1439/1447: Martinus de Pethenÿehaza, no. (DL. 13327); 1450: Martino filio Stephani de pethenÿehaza, no. (DL. 55462); **667.** [1435–1439]: Benedictus de pethenÿehaza (!), no. (DL. 56710); **668.** 1425: Magistro Barnaba filio Andree de Pethenÿehaza, hr. (DL. 70832); **669.** 1446: Gregorius de Pethenÿehaza, hr. (DL. 13934); 1450: Gregorio filio Jacobi de pethenÿehaza, no. (DL. 55462); **670.** 1481: Johannis filii condam Gregorii de pethenÿehaza, no. (DL. 62348); **671.** 1488: Mathias de pethnehaza vicecomes, vco. (DL. 62365).

Petri (Szab)

672. 1413: Johannes filius Sandrini de petri, no. (DL. 56676); **673.** 1413: Nicolaus filius Sandrini de eadem [Petri], no. (DL. 56676); **674.** 1413: Johannes filius Pauli de eadem petrÿ, no. (DL. 56676); **675.** 1413: Stephanus de petrÿ, no. (DL. 56676); **676.** 1413: Petrus filius ders, no. (DL. 56676); **677.** [1435–1439]: Dyonisius filius Stephani de pethrÿ, no. (DL. 56710); **678.** [1435–1439]: Mathias filius Stephani de pethrÿ, no. (DL. 56710); 1452: Mathias de Petry, hr. (DL. 55498); **679.** [1435–1439]: Augustinus filius eiusdem Ladislai de eadem [petri], no. (DL. 56710); **680–681.** [1435–1439]: Gregorius filius eiusdem Ladislai de eadem [petri], no. (DL. 56710); 1446: Gregorius sin Blasius de Petri, hr. (DL. 13934); **682.** [1435–1439]: Laurentius filius Stephani de petrÿ, no. (DL. 56710); **683.** [1435–1439]: Sebastianus filius Stephani de eadem petrÿ, no. (DL. 56710); **684–685.** 1452: Stephanus de eadem [Petry], hr. (DL.

55498); 1463: Stephanus sui Gregorius filii Sandrini de pethrÿ, hr. (DL. 55759); **686–687.** 1481: Ladislaus sew Thomas de peththrÿ, hr. (DL. 62348).

Pilis (Szat)

688. [1435–1439]: Blasius de pÿlÿs, no. (DL. 56710); **689.** [1435–1439]: Demetrius de eadem pÿlÿs, no. (DL. 56710); 1439/1447: Demetrio de Pÿlis, jud. no. (DL. 13327); **690.** 1439: Thoma filio Petri de pilys, no. (DL. 55182); **691–695.** 1452: Valentino, Johanne et Beke de pylys, fam. (DL. 14584); 1461: Johannes de pylys, hr. (DL. 55705); 1461/1462: Valentinus de Phylis, off. (DL. 66975); 1461/1462: Valentinus de Phylis, off. (DL. 66977); 1463: Valentinus aut Johannes vel Bartholomeus sui Thomas de pelys, hr. (DL. 55759); **696–698.** 1452: Baltasar et Michaele de pÿlis, fam. no. (DL. 55509); 1452: Baltasar et Michaele de pilis, fam. no. (DL. 55510); 1461: Balthasar de pilys, hr. (DL. 55705); 1462/1469: Michaele vel Benedicto de eadem [ti. pÿlÿsÿ], hr. (DL. 55899); 1462: Michaele vel Benedicto de eadem, hr. (DL. 55719); **699.** 1462/1469: Paulo de pÿlÿfÿ, hr. (DL. 55899); 1462: Paulo de pÿlÿfÿ ~ Paulus de pÿlÿs, hr. (DL. 55719).

Pinkóc (Ung)

700. 1476: Johanne de pÿnkocz, fam. no. (DL. 17783).

Pircse (Szat)

701. [1435–1439]: Benedictus de perÿche, no. (DL. 56710); **702.** 1452: Jacobus de Perÿche, no. (DL. 14584). → **Kis**~.

Pócs (Szab)

703. [1460–1480]: Domini Andre de polch, no. (DL. 56695).

Portelek (Szat)

704. 1500: Jacobus de porthelekÿ, hr. (DL. 73536).

Puksa (Ung)

705. 1450: Gallo filio Petri filii Thome de pwxá (!), no. (DL. 55462).

Rád (Szab)

706. [1435–1439]: Bartholomeus de raad, no. (DL. 56710); **707.** [1435–1439]: Elyas de Raad, no. (DL. 56710); **708–709.** [1435–1439]: Stephanus de raad, no. (DL. 56710); 1450/1451: Stephanus de Rad, hr. (DL. 55474); 1460: Stephanus et Elias de Raad, no. (DL. 55673); 1463: Elias de Rad, hr. (DL. 55762); **710.** [1435–1439]: Andreas filius Blasii de rad, no. (DL. 56710); 1461: Andrea de Raad, off., fam.

(DL. 55705); **711.** [1435–1439]: Michael de rad, no. (DL. 56710); 1439/1447: Michael de rad, no. (DL. 13327); **712.** 1439/1447: Johannes de raad, no. (DL. 13327); 1520: Johanne de Rad, no. (DL. 62439).

Rakamaz (Szab)

713. [1435–1439]: Cristoforus de rakamaz, no. (DL. 56710); **714.** [1435–1439]: Paulus de rakamaz, no. (DL. 56710); 1446: Paulus de Rakamaz, no. (DL. 55333).

Ramocsaháza (Szab)

715. 1413: Andreas de Ramachahaza, no. (DL. 56676); **716.** 1413: Egidius de Ramachahaza, no. (DL. 56676); **717.** 1413: Ladislaus de Ramachahaza, no. (DL. 56676); **718.** 1413: Martinus de ramachahaza, no. (DL. 56676); **719–726.** 1430: Thomam de dicta Ramochahaza, no. (DL. 80289); [1435–1439]: Georgius, Thomas et Johannes de ramachahaza, no. (DL. 56710); 1439/1447: Georgium de Ramochahaza, no. (DL. 13327); 1439/1447: Thome, et Georgii filiorum Johannis, et altero Johannis, Ladislai et Nicolai filiorum Ladislai, necnon Andree filii Demetri, Item Symonis et Johannis filiorum Egidii de Ramochahaza, no. (DL. 13327); [1435–1439]: Simon de Ramachahaza, no. (DL. 56710); [1459–1461]: Symon et Johannes de ramochahaza, no. (DL. 56688); [1445–1448]: Georgio de Ramochahaza, no.? (DL. 81193); 1447: Georgius de Ramocha, no. (DL. 55346); 1452: Georgius de Ramochahaza, vco. (DL. 55509); 1460: Thoma de Ramochahaza, jud. no. (DL. 55673); 1462: Thomas de Ramochahaza, jud. no. (DL. 55719); **727.** [1435–1439]: Jacobus de ramachahaza, no. (DL. 56710); 1460: Jacobo de Ramochahaza, vco. (DL. 55673); 1460: Jacobus de Ramochahaza, vco. (DL. 55674); **728.** 1460: Pelbartus de Ramochahaza, no. (DL. 55673); 1461: Pelbartho ~ Privaldum de Ramochahaza, fam. (DL. 55705); **729.** 1461: Laurentio de eadem Ramochahaza, fam. (DL. 55705); **730–731.** 1463: Andreas siue Blasius de Ramochahaza, hr. (DL. 55762).

Ráska (Zem)

732. [1435–1439]: Ladislaus filius Viti de Ralka, no. (DL. 56710); **733.** [1435–1439]: relict Nicolai filii Lorandi de ralka, no. (DL. 56710); **734–736.** 1461/1462: Johannes filius Nicolai de Raska, no. (DL. 66975); 1461/1462: Johannes filius Nicolai de Raska, no. (DL. 66977); 1476: Johannes de Ralka, ac Georgius et

Johannes filii eiusdem, fam. no. (DL. 17783); **737.** 1488: Egregii Blasii de Ralka, no. (DL. 62365); **738.** 1525: Magnifici Gaspari de Ralka, no. (DL. 62463).

Remeteháza (Bih)

739–740. 1459: Johannes vel Symon de Remetehaza, hr. (DL. 55510).

Reszege (Szat)

741–742. 1462/1469: Blasius et Gregorius de Rezege, no. (DL. 55899); 1462: Blasius et Gregorius de Rezuge, no. (DL. 55719).

Ricse (Szat)

743. 1439: Sandrino filio Luce de Rÿche, no. (DL. 55182);

Rohod (Szab)

744. 1439: Johanne filio Jacobi de Rohod, no. (DL. 55182); **745–746.** 1439: Benedicto filio Michaelis de Rohod, no. (DL. 55182); 1440: Stephano aut Benedicto de eadem, hr. (DL. 55194); 1440: Stephano aut Benedicto de eadem [Rohod], hr. (DL. 55201); **747–750.** 1440: Simon de Rohod, jud. no. (DL. 55201); 1440: Simone de Rohod, hr. (DL. 55201); 1440: Symone de Rohod, hr. (DL. 55194); 1446: Symon sive Andreas Rohod, hr. (DL. 13934); 1450: Andrea filio Mathie de Rohod, no. (DL. 55462); 1452: Andrea de Rohod, jud. no. (DL. 14584); 1460: Symon et Johanne de Rohod, no. (DL. 55673); 1462: Andreas et Anthonius de Rohod, no. (DL. 55719); 1462/1469: Andreas et Anthonius de Rohod, no. (DL. 55899); **751–754.** 1452: Franciscus de Rohod, no. (DL. 14584); 1462: Franciscus, Thomas, Petrus et Valentinus de dicta rohod, no. (DL. 55719); 1462/1469: Franciscus, Thomas, Petrus et Valentinus de dicta rohod, no. (DL. 55899).

Rozgony (Ab)

755. 1438: Petrus de Rozgon, ep. (DL. 13233); **756.** 1438: Magnificus Stephanus de eadem Rozgon, co. (DL. 13233); **757.** 1463: Johannem de Rozgon, no. (DL. 15882); **758.** 1470: Rynoldus de Rozgon, vco. (DL. 85034).

Rozvagy (Zem)

759. [1459–1461]: Michaelis de rozvag, no. (DL. 56688).

Rozsály (Szat)

760–761. [1435–1439]: Nicolaus et Jacobus Kwn de rofál, no. (DL. 56710).

Sámelháza (Szat)

762. 1439: Stephano filio Mathye de Samelhaza, no. (DL. 55182); **763.** 1440: Stephanus filius Nicolai de Samelhaza, no. (DL. 55201).

Sáp (Szab)

764. [1435–1439]: Blasius filius Jacobi de Saph, no. (DL. 56710); **765.** [1435–1439]: Georgius filius Blasii de Saph, no. (DL. 56710); **766.** [1435–1439]: Georgius filius Nicolai de Saph, no. (DL. 56710); **767.** [1435–1439]: Jacobus filius Petri de Saph, no. (DL. 56710); **768.** [1435–1439]: Michael filius Dampiani (!) de Saph, no. (DL. 56710); **769.** [1435–1439]: Stephanus filius Nicolai de Saph, no. (DL. 56710).

Sáránd (Bih)

770. 1500: Petrus de Sarand, hr. (DL. 73536).

Sásvár (Ug)

771–772. 1478: Jacobus et Johannes de Sáfvar, no. (DL. 70985); 1478: Jacobus Demetrii [de eadem Sáfvar], no. (DL. 70985); 1509: Johannes de Saswar, hp. (DL. 71106).

Sem(p)se (Ab)

773. 1450: Ladislaus de Scempfe, hr. (DL. 70896); **774.** 1470: Johannes de Zempse, jud. no. (DL. 85034).

Sényő (Szab)

775. 1413: Blasius de Sýnew, no. (DL. 56676); **776.** 1413: Clemens de Sýnew, no. (DL. 56676); **777.** [1435–1439]: Mathias de Baka et Senew, no. (DL. 56710); **778.** [1435–1439]: Georgius de Sýnew, no. (DL. 56710); **779–786.** [1435–1439]: Anthonius de Sýnew, no. (DL. 56710); [1435–1439]: Ladislaus filius Clementis de Sýnew, no. (DL. 56710); 1460: Ladislaus de Sýnew, no. (DL. 55673); 1469: alter Ladislaus de Sýnew, hr. (DL. 55892); [1435–1439]: Sebastianus filius Stephani de Sýnew, no. (DL. 56710); 1439/1447: Sebastianus de Sýnew, no. (DL. 13327); 1439/1447: Dominico neve Johanne de Sýnew, hr. (DL. 13327); 1446: Nobilis viri Martini de Sýnew, no. (DL. 55333); 1446: Nobilium de Sýnew videlicet Johannis, Sebastiani, Damiani, Martini et Ladislai de eadem Sýnew, no. (DL. 55332); 1459/1821: Blasius et Dominicus de Senew, no. (DL. 55654); 1460: Anthonius et Ladislaus de prefata Synew, no. (DL. 55673); 1463: Anthoni de Synew, no. (DL. 55759); 1463: Blasius vel Anthonius aut Ladislaus de Sew (?), hr. (DL. 55762); 1463: Ladislai, Blasii et Dominici de eadem, no. (DL. 55759); 1477: Anthonio de Senew, no. (DL. 56038); 1478/XVIII. sz.: Blasii de Sinyő, fam. (DL. 75464); **787–788.** 1452: Petro vel Ambrosio de Senye, hr. (DL. 14584); **789.** 1466: Michael de Senyew, hr. (DL. 55839); **790.** 1413: Stephanus de Sýnew, no. (DL. 56676).

Sima (Szab/Szat)

791. 1475: Johannes de Sýma, no. (DL. 17698); **792–793.** 1475: Ladislai et Mathie de dicta Sýma, no. (DL. 17698).

Somlyó (Fej)

794. 1451: magistrum Demetrium de Somlyo, can. (DL. 14467).

Somogy (Bih)

795. 1476: Osualdus de Somogh, hr. (DL. 17783).

Szaka (Ab)

796. [1435–1439]: Nobilis domina consors Ladislai de Zaka (!), no. (DL. 56710).

Szakoly (Szab)

797. 1413: Briccius de eadem [Zakol], no. (DL. 56676); 1430: Briccium de Zakol, no. (DL. 80289); **798.** 1413: Emericus de Zakol, no. (DL. 56676); **799.** 1413: Martinus de Zakol, no. (DL. 56676); **800.** 1413: Nicolaus filius Hodus de zakol, no. (DL. 56676); **801–802.** 1413: Stephanus et Johannes filii Georgii de Zakol, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Johannes filius Georgii de Zakol, no. (DL. 56710); **803–804.** 1446: Egregii Nicolai de Zakol, no. (DL. 55333); 1446: Nicolaus de Zakol, vco. (DL. 55323); 1463: Nicolaus et Petrus de Zakol, no. (DL. 55759); **805.** 1520: Venerabilem Franciscum filium condam Alberti de Zakol (praepositum Ecclesiae Orodensis), prep. (DL. 62439); 1523: Venerabilis Francisci de Zakol, prep. (DL. 62448); 1523: Venerabilis Francisci de Zakol, prep. (DL. 62449); = Szakolyi 7; **806–808.** 1520: Egregius alterum Franciscum, Petrum et Ladislaum filios olim Johannis de eadem Zokol, no. (DL. 62439) = Szakolyi 4–5; **809–810.** 1523: Egregiorum Johannis et Andree de eadem Zakol, no. (DL. 62448).

Szalmad (Szab)

811. 1413: Albertus de Zalmad, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Albertus de Salmad, no. (DL. 56710); **812.** 1413: Beke de Zalmad, no. (DL. 56676); **813.** [1435–1439]: Emericus de Salmad, no. (DL. 56710).

Szalók (Zem)

814. 1438: Thomas de Zalok, hr. (DL. 13233).

Szécsény (Nóg)

815. 1438: Egregio Ladislao de Zechen, no. (DL. 13233).

Szeged (Cson)

816. 1475: Augustino de Zegedino, hp. (DL. 17698).

Székely (Szab)

817. 1413: Daud de Zekel, no. (DL. 56676); 1439: Daud filio Ladislai de Zekel, no. (DL. 56676).

- 55182); **818.** [1435–1439]: Ladislaus de Sekel, no. (DL. 56710); 1450: Ladislao filio Ladislai de Zekel, no. (DL. 55462); 1460: Ladislaus de Zekel, no. (DL. 55673); **819.** [1435–1439]: Ladislaus filius Both de Zekel, no. (DL. 56710); 1439/1447: Ladislaus de Zekel, no. (DL. 13327).
- Szelénd** (Bács)
820. 1500: Johanne de Selend, fam. (DL. 73536).
- Szén** (Tor)
821. [1435–1436]: Stephani de Zen ~ de Zeny, no. (DL. 48256).
- Szend** (Ab)
822. 1477/1718: Stephanum de Zend, no. (DL. 16955).
- Szentkirály** (Bih)
823–824. 1425: Jacobum filium Michaelis et Johannem filium Emerici de Zenthkýral, no. (DL. 70832); **825.** 1425: Lewstacio filio Symonis de Zenthkýral, no. (DL. 70832); **826.** 1425: condam Stephanus de eadem Zenthkýral fratris eiusdem Lewstacii patruelis, no. (DL. 70832).
- Szentmiklós** (Szab)
827. 1413: Ladislaus de Zenthmýklos, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Ladislaus de Zenthmiklos, no. (DL. 56710); **828.** 1413: Andreas de eadem [Zenthmýklos], no. (DL. 56676); **829.** [1435–1439]: Johannes filius Andree de Zenthmiklos, no. (DL. 56710); **830.** [1435–1439]: Paulus filius Martini de Zenthmiklos, no. (DL. 56710); **831.** [1435–1439]: Stephanus de Zenthmiklos, no. (DL. 56710).
- Szenyves** (Szat)
832. [1435–1439]: Mathias de Senyves (!), no. (DL. 56710); **833–835.** [1435–1439]: Ambrusius (!) de Zenyves, no. (DL. 56710); 1462/1469: Blasius et Ambrosius de Zennyes, no. (DL. 55899); 1462: Blasius et Ambrosius de Zennyes, no. (DL. 55719); [1435–1439]: Paulus et Blasius de Zenyves, no. (DL. 56710); **836.** [1435–1439]: Ladislaus de Zenyves, no. (DL. 56710); **837–838.** 1452: Valentinus et Petrus de Zennyves, no. (DL. 14584); 1452: Valentino de Zennyes, fam. no. (DL. 55509); 1452: Valentino de Zenyves, fam. no. (DL. 55510).
- Széplak** (Ab)
839. 1463: Benedictus de Stephlak, fam., off. (DL. 15882) = Széplak 1.
- Szeretva** (Ung)
840. [1435–1439]: Nobilis domina Margaretha vocata consors Manis (!) de Zerethua, no. (DL. 56710).
- Sziget** (Szab)
841. 1413: Blasius de Zýgeth, no. (DL. 56676); **842.** [1435–1439]: Thomas filius Simonis de Zýgeth, no. (DL. 56710).
- Szikszo** (Ab)
843. 1477/1718: Petri Urbani de Zikzó, no. (DL. 16955).
- Szilágy** (Tol/Zar/Fej)
844. 1452: Bartholomeo de Zilagh, fam. no. (DL. 55509); 1452: Bartholomeo de Zylagh, fam. no. (DL. 55510).
- Szin l. Szén**
- Szirma** (Bor/Ug)
845. 1478: Nicolaus de Zýrma, no. (DL. 70985).
- Szodoró** (Kö-Szol)
846. 1439: Ladislao filio Stephani filii Luce de Zodoro, no. (DL. 55182); **847.** 1478/XVIII. sz.: Mathei de Zodoro, fam. (DL. 75464); **848.** 1518: Francisco de zodoray, no. (DL. 97664).
- Szolnok** (Szab)
849. 1413: Gregorius de Zolnok, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Gregorius de Zolnak, no. (DL. 56710); **850.** [1435–1439]: Lucas de Solnok, no. (DL. 56710); 1439: Luca filio Johannis de Zolnok, no. (DL. 55182); 1450: Luca filio Johannis de Zolnok, no. (DL. 55462); **851.** [1435–1439]: Laurentius de eadem Zolnak, no. (DL. 56710); 1439: Laurentio filio Isyp de Zolnok, no. (DL. 55182); **852.** [1435–1439]: Stephanus de Zolnok, no. (DL. 56710); **853.** 1450: Martino filio Stephani de Zolnok, no. (DL. 55462); **854–855.** [1459–1461]: Anthonius de zolnak, no. (DL. 56688); 1478/XVIII. sz.: Benedictus nempe Anthonius de Szolnok, hr. (DL. 75464); **856.** 1481: Blasium de Zolnok, fam. no., off. (DL. 62348).
- Szovát** (Bih)
857. 1413: Petrus de Zowathý, no. (DL. 56676); **858.** [1435–1439]: Michael filius Andree de Zouath, no. (DL. 56710).
- Szóléd** (Ab)
859. [1435–1439]: Nicolaus de Sewled, no. (DL. 56710).
- Szólós** (Bih/Ug)
860. 1461/1462: Georgius de Zelews, off. (DL. 66977); 1461/1462: Georgius de Zewles, off. (DL. 66975).
- Sztrite** (Ung)
861. [1435–1439]: Georgius de Strewthe, no. (DL. 56710); **862.** [1435–1439]: Ladislaus filius Dominici de Strýthe, no. (DL. 56710); **863–865.** 1475: Nicolaus de Ztrythe, arb. (DL. 17730);

1476: Osualdus, Nicolaus et Gaspar de Ztrýthe, no. (DL. 17783).

Tárkány (Zem)

866. [1435–1436]: Petri de Tharkan, no. (DL. 48256) (Kétszer!); [1435–1439]: Petrus de Tharkan, no. (DL. 56710).

Tatárfalva (Szat)

867–868. 1462: Stanislaus et Clemens de Tharfarfalwa, no. (DL. 55719); 1462/1469: Stanizlaus et Clemens de Thatarfarfalwa, no. (DL. 55899).

Tegenye (Ung)

869. 1476: Osualdo de Thegenýe, fam. no. (DL. 17783).

Telegd (Bih)

870. [1435–1439]: Frank de Thelegd, no. (DL. 56710); **871.** 1451: Nobilis domine Katherine Relicte condam ffrank de Thelekd necnon consortis Egregii Johannis de Chahol, no. (DL. 14467); **872.** 1451: Nicolai de Thelekd, no. (DL. 14467) = Telegdi 1; **873.** 1452: Georgii de Thelegd, no. (DL. 55510).

Tét (Szab)

874. 1413: Johannes filius Johannis de Theth, no. (DL. 56676); **875.** 1413: Petrus de Thetý, no. (DL. 56676); [1435–1439]: Petrus de Theth et wýfalu vocatas, no. (DL. 56710); 1450: Petro filio Gabrielis de Theeth, no. (DL. 55462); **876.** 1446: relicta Bricci de Theth, no. (DL. 55332); **877–879.** 1459: Ladislaus, Stephanus filii condam Briccii de Theeth, Anthonium filius Petri de eadem Teeth, no. (DL. 55650); 1460: Anthonius filius Petri ac Ladislai filii Briccii de Theeth, no. (DL. 55673); 1460: Anthonius filius Petri ac Ladislai filii Briccii de Theth, no. (DL. 55674); 1461: Anthonium filium Petri et Ladislaum filium Briccii de Theth, no. (DL. 55686); 1478/XVIII. sz.: Stephanus de Teth, no. (DL. 75464); **880–881.** 1460: Dominarum Margarethe eiusdem Anthonii et Clare prelibat Ladislai matris, no. (DL. 55673); 1461: Nobiles Dominas Margharetam ipsius Anthoni et Claram prelibati Ladislai matris, no. (DL. 55686); 1460: Dominarum Margarethe eiusdem Anthonii et Clare prelibati Ladislai matris, no. (DL. 55674); 1461: Nobiles Dominas Margharetam ipsius Anthoni et Claram prelibati Ladislai matris, no. (DL. 55686); 1459: Nobilis domine Clare, no. (DL. 55650); **882.** 1525: Egregii Johannis de Theeth, no. (DL. 62463).

Tisza (folyó)

883. 1413: Laurentius de Thýzay, no. (DL. 56676).

Tivadarfalva (Ug)

884–885. 1478: Stephanus et Nicolaus (atque alter Nicolaus veres dictus) de eadem Thývadarfalva, no. (DL. 70985).

Torda (Bih)

886. 1479/1757: Benedicto filio Magistri Andreae de Thorda, no. (DL. 10008); **887–888.** 1479/1757: Thomas seu Nicolaus de Thorda, hr. (DL. 10008); **889.** 1523: Johannes de Thorda, no. (DL. 71174).

Torna (Tor)

890. 1451: Generose domine Sussanna vocate consortis Egregii Siluestri de Thorna, no. (DL. 14467).

Tötös (Bod)

891. 1450: Georgius de Thethwes, hr. (DL. 70896).

Tunyog (Szat)

892–894. 1452: Johannes de Thwnyog, no. (DL. 14584); 1452: Johannes de Twnywgh, hr. (DL. 55498); [1460–1480]: Abrahe de Thwnýok, no. (DL. 56696); 1461/1462: Johannes, Gregorius et Abraham de Thwnyogh, hr. (DL. 66977).

Túzsér (Szab)

895. [1435–1439]: Stephanus de Thuzer, no. (DL. 56710).

Tyukod (Szat)

896. 1439: Michaele filio Valentini de Thýwkod, no. (DL. 55182); 1451: Michael de Thýkod, hr. (DL. 55490).

Ugocsa (Ug)

897. 1463: Emerico de wgocha, jo., fam. (DL. 55752).

Újfalva (Szab)

898. [1435–1439]: Jacobus de wýfalus, no. (DL. 56710); **899–900.** 1520: condam Sebastiani et Johannis de Wýfalws filiorum condam Domine Dorothee filie olim Andree de Ibran, no. (DL. 62439) = Újfalusi 1–2. → **Tét**.

Újhely (Ug)

901. 1525: Gaspari de Wýhel, no. (DL. 62463).

Újlak (Bih/Szab/Szat?)

902–903. 1478: Johannes et Dominicus de vylak, no. (DL. 70985).

Úpor (Zem)

904. [1435–1439]: Blasius de vpor, no. (DL. 56710); **905.** [1435–1439]: Stephanus de vpor, no. (DL. 56710); **906.** [1459–1461]: Ladislai de vpor, no. (DL. 56688); **907.** [1459–1461]: Thome de vpor, no. (DL. 56688).

Ura (Szat)

908. 1440: [...] filius Georgii de wra, no. (DL. 55201); **909.** 1452: Emerico de Wra, hr. (DL.

14584); **910–911.** 1462: Stephanus et Gregorius de wra, no. (DL. 55719); 1462/1469: Stephanus et Gregorius de Wra, no. (DL. 55899); **912.** 1476/1478: Petrus de Wra, hr. (DL. 17896); **913.** 1523: Nobilis Domine alias Relicta condam Francisci de Chwr, nunc vero consortis Mathie de wra, no. (DL. 62449).

Vaja (Szat)

914–915. 1415: Stephano et Abraamo filiis Nicolai de Vaya, no. (DL. 96894); 1430: Abraham de Waÿa, no. (DL. 80289); **916.** 1415: Georgius filius Ladislai [de Vaya], no. (DL. 96894); **917–918.** 1415: Stephano et Thoma filiis Benedicti [de Vaya], no. (DL. 96894); **919.** [1435–1439]: Paulus de vaya et Berchel vocata, no. (DL. 56710); **920–921.** [1435–1439]: Johannes de eadem waÿa, no. (DL. 56710); 1439: Georgio filio Stephani de waÿa, no. (DL. 55182); 1440: Georgio de waÿa, hr. (DL. 55194); 1440: Georgius de waÿa, no. (DL. 55201); 1451: Georgius neue Johannes de Waÿa, hr. (DL. 55490); 1452: Georgius de Waya, no. (DL. 14584); 1452: Georgio de Waÿa, hr. (DL. 14584); 1452: Georgius de waÿa, hr. (DL. 55498); 1460: Georgius de waÿa, no. (DL. 55673); 1462: Georgio ~ Georgium de waÿa, fam., no. (DL. 55719); 1462/1469: Georgio ~ Georgium de waÿa, fam. (DL. 55899); **922.** [1435–1439]: Michael de eadem waÿa, no. (DL. 56710); **923.** [1435–1439]: Vyd de waÿa, no. (DL. 56710).

Vajda (Ab?)

924. 1450: Georgius de wayda, hr. (DL. 70896).

Váncsod (Bih)

925. 1497/1757: Matheum de Vanchód (!), no. (DL. 10008).

Várad (Bih)

926. 1413: Magister Ladislaus filius Petri de warad vicecamararius Salium regalium de debrechen ~ magistro Ladislao Camarario, cam. (DL. 30766) → neje: DEN 937; fia: Kamarás 1.

Várda l. Kisvárda

Vásári (Bih)

927. 1500: Stephanus de wafarÿ, hr. (DL. 73536).

Versegd (Pes)

928. 1513: Gregorio de wersegd, fam., no. (DL. 86743).

Vinna (Ung)

929. 1456: Emerico de wÿnna, can. (DL. 15063).

Visk(e) (Zem)

930. 1476: Andrea de Wÿlke, fam. no. (DL. 17783).

Vitka (Szat)

931. 1450: Georgio filio Blasii de wÿthka, no. (DL. 55462);

Zabar (Göm)

932. 1523: Benedictus de Zabar, hr. (DL. 71174).

Zbugya (Ung/Zem)

933. 1450: Stephanus de Zbwgÿa, hr. (DL. 14314).

Zelemér (Szab)

934. 1413: Ladislaus de Zelemer, no. (DL. 56676); 1413: Magister Ladislaus filius Petri de Zelemer, no. (DL. 30776); 1422: Ladislaus de Zelemer, no. (DL. 83063); **935–936.** 1413: Anthonio filio et nobili puella Anna vocata filia suis [ti. Ladislai de Zelemer], no. (DL. 30766); **937.** 1413: Nobilem puellam Elizabetham vocatam [filia]m suam [ti. Ladislai de Zelemer], no. (DL. 30766) → férje: DEN 926; fia: Kamarás 1; **938.** 1422: Michaellem fratrum prefati Ladislai de eadem Zelemer, no. (DL. 83063); [1435–1439]: Michael de Zelmer (!), no. (DL. 56710);

Zsarolyán (Szat)

939. 1440: Georgius filius Galli de Saralÿan, no. (DL. 55201); **940.** 1439: Stephano filii Johannis de Saralÿan, no. (DL. 55182); 1440: Stephanus filius Johannis de Saralÿan, no. (DL. 55201); **941–947.** 1439: Emerico filio Pauli de Saralÿan, no. (DL. 55182); 1439: Ladislao filio Pauli de eadem Saralÿan, no. (DL. 55182); 1440: Stephanus filius Thome, Petrus filius Johannis, Emericus filius Pauli et Michael f[ilius] [...] [de] Saralÿan, no. (DL. 55201); 1461/1462: Ladislaus, Stephanus, Dionisius et Elias de Saralyan, hr. (DL. 66977); 1462: Emerico Pauli de Saralÿan, jud. no. (DL. 55719); 1462/1469: Emerico Pauli de Saralÿan, jud. no. (DL. 55899); **948.** 1440: Johannes de Sarolÿan, no. (DL. 55201); **949.** 1462: Michael de Saralÿan, no. (DL. 55719); 1462/1469: Michael de Saralÿan, no. (DL. 55899); **950–951.** [1460–1480]: Gaboreo (!) et Albertus de Zaralyan, off. (DL. 56695); 1475: Alberto de Sarolÿan, arb. (DL. 17730).

Ism. hn.

952–953. 1478: Fabianus et Sebastianus [...], no. (DL. 70985); **954.** [1450–1470]: Gallus filii Anthonii aut ..., hr. (DL. 56701); **955.** 1518: Andrea de [...]Boÿth (?), no. (DL. 97664); **956–957.** 1462: Gregorio cew Georgio de Idyini (?), hr. (DL. 55719); 1462/1469: Gregorio cew Georgio de Idyum (!), hr. (DL. 55899).

A jobbágyok nevei (DEJ)

Agárd (Zem)

Lelesz 1. [1460–1480]: Petrus de agar, jo. (DL. 48185).

Ajak (Szab)

Kálló 2. [1430–1450]: Thomas de ayak, jo. (DL. 56709);

Lelesz 3. [1460–1480]: Cosma de [Ai]ak (?), jo. (DL. 48185).

Apáti (Szat)

Matolcs 4. 1459: Michael de Apathy, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Michael de Apathy, jo. (DL. 55660); **5.** 1459/1460: Valentino de Apathy, jo. (DL. 55660). → **Jánkapáti.**

Bacska (Zem)

Lelesz 6. [1460–1480]: Georgius de Bachka, jo. (DL. 48185).

Bagos (Bih/Szab)

Lelesz 7. 1525: Religiosum fratrem Ladislaum de Bagos, pres. (DL. 62463).

Bajánháza (Ung)

Ung vm.? 8. 1467: Franciscus de Bajanhaza, jo.? (DL. 45273).

Bécs (Pes?)

Lelesz 9. 1520: Religiosum fratrem Johanne de Beech presbiterum, pres. (DL. 62439).

Bénye (Zem)

Lelesz 10. [1460–1480]: Benedictus ex (?) benye, jo. (DL. 48185).

Bereg (Ber)

Oros 11. 1461: Laurentio de Beregh, jo. (DL. 55705).

Bir(i) (Szab)

Bétek 12. [1430–1450]: Ladislaus de Bir, jo. (DL. 56693).

Böszörmény (Szab)

Kálló 13. [1430–1450]: Blasius de befermen, jo. (DL. 56709).

Buda (Pil/Ar)

Kálló 14. [1430–1450]: Michael de bwda, jo. (DL. 56709).

Cséfa (Bih)

Lelesz 15. [1460–1480]: Briccius de Chefá, jo. (DL. 48185).

Deregnyő (Zem)

Lelesz 16. [1460–1480]: Thomas de deregnyu, jo. (DL. 48185).

Devecser (Szab)

Veresmart 17. [1445–1448]: Mathe de deuecher, jo. (DL. 81193) = Devecser 1.

Döge (Szab)

Lelesz 18. [1460–1480]: Blasii de deuge, jo. (des) (DL. 48185).

Fejértó (Szab)

Napkor 19. [1430–1450]: Benedictus de feyerthow, jo. (DL. 56693).

Gecse (Ber)

Szász 20. 1448: Petrus filius Gregorii de Gecche, civ. (DL. 55385).

Gothárd (Szat)

Gyarmat 21. 1459: Alberto de kothord, jo. (DL. 55658); 1459: Alberto de Kothard, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Alberto de K[othard], jo. (DL. 55660); 1459/1460: Alberto de kochord, jo. (DL. 55661); **22.** 1459: Thoma de Gothard, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Thoma de Cathard (!), jo. (DL. 55660) = Gothárd 4.

Gyarmat (Szat)

Olcsva 23. 1440: Petro de Gyarmath, jo. (DL. 55201) = Gyarmat 1; 1447: Petro de Gy[arm]ath, jo. (DL. 55346).

Györgyteleke (Szat)

Tunyog, Györgytelek, Nagykecő 24. 1452: Martino de Geregteleke, jo. (DL. 55498).

Halász (Szab)

Tét 25. 1459: Matheo de Halaz, jo. (DL. 55650).

Harang (Szab)

Oros 26. 1452: Georgio de harangh, jo. (DL. 55509); 1452: Georgio de Harangh, jo. (DL. 55510) → fia: 44; **27.** 1452: Johanne filio Georgii de harangh, jo. (DL. 55509); 1452: Johanne filio Georgii de Harangh, jo. (DL. 55510) → apja: 26.

Ibrony (Szab)

Kálló 28. [1430–1450]: Andreas de Ibron, jo. (DL. 56709).

Jánd (Ber)

Olcsva 29. 1440: Petro de Jand, jo. (DL. 55201); 1447: Petro de Jand, jo. (DL. 55346); 1440: Petro de Jand, jo. (DL. 55194).

Jánk (Szat)

Penyige 30. 1459: Mathia de Jank, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Mathia de Jank, jo. (DL. 55660).

Jánkapáti (Szat)

Matolcs 31. 1459: Mathia de Jank Apathy, jo. (DL. 55658a). → **Apáti**.

°Kagd

Semjén 32. 1462: Paulo *exKogd ~ Exkagd*, jo. (DL. 55719), 1462/1469: Paulo *exkagd* (!), jo. (DL. 55899).

Kakos? (Szat)

Nagyar 33. 1459/1460: Philippo [de Kakas?], jo. (DL. 55660).

Kálló (Szab)

Semjén 34. [1430–1450]: Ladislai de Kallo, jo. (DL. 56693).

Karász (Szab)

Semjén 35. [1430–1450]: Andreas de karaz, jo. (DL. 56693).

Kék (Szab)

Kálló? 36. [1430–1450]: Blasius de kech, jo. (DL. 56693).

Kelesény (Zem/Ung)

Lelesz 37. [1460–1480]: Franciscus genere Gregorii de kelechen, jo. (DL. 48185); **38.** [1460–1480]: Mathe (!) de kelechen, jo. (DL. 48185).

Kér (Szab)

Kér 39. 1452: Johanne de ker, fam. ign. (DL. 55509); 1452: Johanne de keer, fam. ign. (DL. 55510).

Kocsord (Szat) l. **Gothárd****Kövesd** (Zem)

Lelesz 40. [1460–1480]: Andreas de keuefd, jo. (DL. 48185); **41.** [1460–1480]: Gregorius de keuefd, jo. (DL. 48185).

Lázár (Szat)

Lázár 42. 1459: Georgio de lazar, jo. (DL. 55658a);

Nagyar 43. 1459/1460: Georgio [de lazar], jo. (DL. 55660).

Litke (Szab)

Lelesz 44. [1460–1480]: Georgius de litke, jo. (DL. 48185).

Penyige (Szat)

Gyarmat 45. 1459: Paulo de Penýke, jo. (DL. 55658); 1459: Paulo de Penilhe (?), jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Paulo de penýge, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Paulo de penýke, jo. (DL. 55661).

Petneháza (Szab)

Székely 46. [1430–1450]: Johannes de pethenehaza, jo. (DL. 56693).

Ramocsaháza (Szab)

Kisvárdá 47. [1450 k.]: Blasius de ramachahaza, jo. (DL. 82987);

Semjén (Szab)

Lök? 48. [1460–1480]: Francisco de Semyen, jo. (DL. 56695).

Sényő (Szab)

Kálló? 49. [1430–1450]: Nicolaus de fynew, jo. (DL. 56693).

Simánd (Szab)

Oros 50. 1452: Michael de Sýmand, jo. (DL. 55509); 1452: Michael de Symand, jo. (DL. 55510).

Surány (Ber)

Nábrád 51. 1459: Ladislao de furaýan, jo. (DL. 55658); 1459: Ladislao de Swran, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Ladislao de Swran, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Ladislao de Swran, jo. (DL. 55661).

Szalók (Zem)

Lelesz 52. [1460–1480]: Dominicus de Zalok, jo. (DL. 48185).

Szentes (Zem)

Lelesz 53. [1460–1480]: Ladislaus de Zenthes, jo. (DL. 48185); **54.** [1460–1480]: Thomas de zenthes, jo. (DL. 48185).

Sztrite (Ung)

Lelesz 55. [1460–1480]: Johannes de Sthrithe, jo. (DL. 48185).

Vaja (Szat)

Álmosd 56. [1460–1480]: Nicolaus de Waýa, jo. (DL. 56695).

Vis (Szab)

Lök 57. 1424: Michael d[e] wýs, jo. (DL. 54380).

Vütka (Szat)

Fülöp 58. [1460–1480]: Bernardus de Vythka, jo. (DL. 56695).

Záhony (Szab)

Lelesz 59. [1460–1480]: Ladislao de Zahon, jo. (DL. 48185).

Zsurk (Szab)

Lelesz 60. [1460–1480]: Mychael de fürk, jo. (DL. 48185).

Ism. hn.

Kisvárdá 61. [1450 k.]: Johannes de [k?], jo. (DL. 82987).

A *filius*-os nevek (FIL)

- Bégány 1.** [1435–1436]: domina coniunx Vrbani filii Bench, jo. (DL. 48256);
- Bereg vm. 2–3.** [1435–1436]: Zan et ýwan filii dýňyz Rwtheni, jo. (DL. 48256); **4.** [1435–1436]: Nicolaus filius Zýk, jo. (DL. 48256);
- Érpály 5.** 1463: Ladislao filio [...] (?) jo. (DL. 15882).
- Geszteréd 6.** 1459/1821: Benedictum filium Benedicti, jo. (DL. 55654); **7.** 1459/1821: Petrum filium Francisci, jo. (DL. 55654); **8.** [1490–1510]: Michael filiu[s] [Johan?]nis, jo. (DL. 82989).
- Gilvács 9.** 1446: Ladislaus filius Petri, jo. (DL. 13934). [Az 5 oláh (Volahales) jobbágytelek egyikén lakik.]
- Gyarmat 10–12.** 1452: Johanne, Andrea, Ladislao filiis Francisci, jo. (DL. 14584); **13.** 1452: Johanne filio Andree, jo. (DL. 14584); **14.** 1452: Andrea filio Laurentii, jo. (DL. 14584); 1459: Andrea filio Laurentii, jo. (DL. 55658); 1459: Andrea filio Laurentii, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Andrea filio Laurentii, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Andrea filio Laurentii, jo. (DL. 55661); **15.** 1452: Michael filio Laurentii, jo. (DL. 14584); 1459: Mychaele filio Laurentii, jo. (DL. 55658); 1459: Mychaele filio Laurentii, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Mychaele filio Laurentii, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Mychaele filio Laurentii, jo. (DL. 55661); **16.** 1459: Gregorio filio Simonis, jo. (DL. 55658); 1459: Gregorio filio Simonis, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Gregorio filio Simonis, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Gregorio filio Simonis, jo. (DL. 55661); **17.** 1459: Thoma filio Johannis fabri, jo. (DL. 55658); **18.** 1459: Francisco filio Michaelis, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Francisco filio Michaelis (!), jo. (DL. 55661) =? 19; **19.** 1459: Francisco filio Johannis, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Francisco filio Johannis, jo. (DL. 55660) =? 18; **20.** 1459: Petro filio Michaelis, jo. (DL. 55658); 1459: Petro filio Michaelis, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Petro filio Michaelis, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Petro filio Michaelis, jo. (DL. 55661); **21.** 1459: Gregorio filio Nicolai, jo. (DL. 55658); 1459: Gregorio filio Nicolai, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Gregorio filio Nicolai, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Gregorio filio Nicolai, jo. (DL. 55661).
- Hatház 22.** 1451: Nicolaus filius Petri, jo. (DL. 14467); **23.** 1451: Matheus filius Georgii, jo. (DL. 14467); **24.** 1451: Thomas similiter filius eiusdem Georgii, jo. (DL. 14467); **25.** 1451: Nicolaus filius Laurentii, jo. (DL. 14467); **26.** 1451: Ladislaus filius Pauli, jo. (DL. 14467).
- Hegyes 27.** 1451: Gregorius filius Symonis, jo. (DL. 14467).
- Hosszúmacs 28.** 1451: Stephanus filius Nicolai, jo. (DL. 14467); **29.** 1451: Dominicus filius Nicolai, jo. (DL. 14467); **30.** 1451: Dominicus filius Mathei, jo. (DL. 14467); **31.** 1451: Johannes filius Thome, jo. (DL. 14467); **32.** 1451: Valentinus filius Martini, jo. (DL. 14467).
- Izsnýéte 33.** [1435–1436]: Thomas filius Laurentii, jo. (DL. 48256).
- Kálló 34.** [1430–1450]: Jacobus filius Marci, jo. (DL. 56709).
- Kálnik 35.** [1435–1436]: Iwan filius Philippii, jo. (DL. 48256).
- Kátaszentmiklós 36.** 1446: Johannes filius Bartholomei, jo. (DL. 13934).
- Kér 37.** [1430–1450]: Blasii filii Francisci, jo. (DL. 56693).
- Kisar 38–39.** 1459: Ladislao et Alberto filiis Symonis, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Ladislao et Alberto filiis Symonis, jo. (DL. 55660).
- Kisnamény 40.** 1446: Ladislaus filius Brictii, jo. (DL. 13934); **41.** 1446: Stephanus filius Georgii, jo. (DL. 13934).
- Kisvárda 42.** [1450 k.]: Emerici filii Demetrii, jo. (DL. 82987); **43.** [1450 k.]: Petri filii Luce, jo. (DL. 82987); **44.** [1450 k.]: Petrus filio Luce, jo. (DL. 82987); **45.** [1450 k.]: Barlabas filio Luce, jo. (DL. 82987); **46.** [1450 k.]: Gallus filius berta, jo. (DL. 82987).
- Kökényesd 47.** 1478: Stephano filio Laurentii, jo. (DL. 70985).
- Krivostyán 48.** 1450: Benedictus filius Galli, jo. (DL. 14314); **49.** 1450: Benedicti filii Blasii, jo. (DL. 14314); **50.** 1450: Johannis filii Jacobi, jo. (DL. 14314); **51.** 1450: Matie filii Laurentii, jo. (DL. 14314).
- Laskod 52.** 1463: Clemente filio Stephani, jo. (DL. 55762); **53.** 1463: Anthonio filio Jacobi, jo. (DL. 55762).
- Lelesz 54.** [1460–1480]: Nicolaus filius Egydi, jo. (DL. 48185); **55.** [1460–1480]: Martinus filius Egidii, jo. (DL. 48185); **56.** [1460–1480]: Jo-

- hannes filius Egidi, jo. (DL. 48185); **57.** [1460–1480]: Andreas filius Gyure, jo. (DL. 48185); **58.** [1460–1480]: Benedictus filius Mathius (!), jo. (DL. 48185); **59.** [1460–1480]: Mychael filius Mathius (!), jo. (DL. 48185); **60.** [1460–1480]: Ladislaus filius Michaelis, jo. (DL. 48185); **61.** [1460–1480]: Petrus filius Beud, jo. (DL. 48185).
- Litke 62.** [1450 k.]: Laurencius filius Elie, jo. (DL. 82987).
- Lugas 63.** 1446: Albertus filius Nicolai, jo. (DL. 13934).
- Mérk 64.** 1446: Michael filius Georgii, jo. (DL. 13934).
- Munkács 65.** [1435–1436]: Petrus filius Bartha, jo. (DL. 48256); **66.** [1435–1436]: ýanko filius dynýž, jo. (DL. 48256).
- Nábrád 67.** 1451: Mathia filio Pauli, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Mathia filio Pauli, jo. (DL. 14584); 1459: Mathia filio Pauli, jo. (DL. 55658); 1459: Mathia filii Pauli, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Matheo (!) filio Pauli, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Matheo filio Pauli, jo. (DL. 55661); **68.** 1451: Blasio filio Ambrosii, fam., jo. (DL. 55490); 1459: Blasio filio Ambrosi, jo. (DL. 55658); 1459: Blasio filio Ambrosi, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Blasio filio Ambrosii, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Blasio filio Ambrosi, jo. (DL. 55661) = PAT 76; **69–71.** 1452: Johanne, Petro et Alberto filiis Valentini, jo. (DL. 14584); **72.** 1451: Anthonio filio Philippi, fam., jo. (DL. 55490); 1459: Anthonio filio Philippi, jo. (DL. 55658); 1459: Anthonio filio Philippi, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Anthonio filio Philippi, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Anthonio filio Philippi, jo. (DL. 55661); **73.** 1459: Andrea filio Marcý, jo. (DL. 55658); 1459: Andrea filio Marci, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Andrea filio Marci, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Andrea filio Marci, jo. (DL. 55661) = PAT 75; **74.** 1459: Augustino filio Vincencii, jo. (DL. 55658) (Kétszer!); 1459: Augustino filio Vincencii, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Augustino filio Vin[cencii], jo. (DL. 55660); 1459/1460: Augustino filio Vincencii, jo. (DL. 55661); **75.** 1459: Johanne filio Ambrosii, jo. (DL. 55658); 1459: Johanne filio Ambrosii, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Johanne filio Ambrosii, jo. (DL. 55660); 1459/1460: Johanne filio Ambrosii, jo. (DL. 55661) = PAT 72; **76.** 1459: Andrea f[ilio] Georgii, jo. (DL. 55658); 1459/1460: Andrea filio Georgii, jo. (DL. 55661) = LAT parvus 47;
- Nagyar 77.** 1459: Jacobo filio Vincencii, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Jacobo filio Vincencii, jo. (DL. 55660); **78.** 1459: Mathia filio Egidi, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Mathia filio Egidii, jo. (DL. 55660).
- Nagymihály 79.** 1450: Valentini filii Augustini, jo. (DL. 14314); **80.** 1450: Thome filii Egidii, jo. (DL. 14314); **81.** 1450: Anthonii filii Egidii, jo. (DL. 14314); **82.** 1450: Ladislai filii Johannis filii Nicolai, jo. (DL. 14314); **83.** 1450: Gregorii prior filii Stephancha, jo. (DL. 14314); **84.** 1450: Gregorii filii Emerici, jo. (DL. 14314); **85.** 1450: Andree filii Andre, jo. (DL. 14314).
- Nyék 86.** 1425: Georgium filium Ladislai, jo. (DL. 11647).
- Olcsva 87.** 1440: Petro filio Damiani, jo. (DL. 55201); 1440: Petro filio Damiani, jo. (DL. 55194); 1447: Petro filio Damiani, jo. (DL. 55346); **88.** 1440: Jacobo filio Stephani, jo. (DL. 55201); 1440: Jacobo filio Stephani, jo. (DL. 55194); 1447: Jacobo filio Stephani, jo. (DL. 55346); **89.** 1440: Georgio filio Petri filii Ladislai, jo. (DL. 55201); 1440: Georgio filio Petri filii Ladislai, jo. (DL. 55194); 1447: Georgio [filio] Petri filii Ladislai, jo. (DL. 55346); **90.** 1440: Johanne filio Petri filii Ladislai, jo. (DL. 55201); 1440: Johanne filio Petri filii Ladislai, jo. (DL. 55194); 1447: Johanne filio Petri filii Ladislai, jo. (DL. 55346); **91.** 1440: Johanne filio Fabiani, jo. (DL. 55201); 1440: Johanne filio Fabiani, jo. (DL. 55194); 1447: Johanne filio Fabiani, jo. (DL. 55346); **92.** 1440: Johanne filio Peth, jo. (DL. 55201); 1440: Johanne filio peth, jo. (DL. 55194); 1447: [Johanne] filio peth, jo. (DL. 55346); **93.** 1440: Georgio filio Clementis, jo. (DL. 55201); 1440: Georgio filio Clementis, jo. (DL. 55194); 1447: Georgi[o] filio Clementis, jo. (DL. 55346).
- Ombod 94.** 1446: Dyonysius filius Stanislay, jo. (DL. 13934).
- Pályi 95.** 1415: Andrea filio Stephani, jo. (DL. 96894); **96.** 1415: Ladislao filio Johannis, jo. (DL. 96894); **97.** 1415: Vincenci filio Vincezlay, jo. (DL. 96894); 1415: Vince filio Vinceslai, jo. (DL. 96894); 1415: Vincenci filio Vincezlay, jo. (DL. 96890); **98.** 1415: Emerico filio Francisci, jo. (DL. 96894); **99.** 1415: Blasio filio Laurentii, jo. (DL. 96894); **100.** 1415: Stephano filio Mychaelis, jo. (DL. 96894); **101.** 1415: Anthonio filio Ladislai, jo. (DL. 96894); **102.** 1415: Thoma filio Mychaelis, jo. (DL. 96894); **103.** 1415: Johanne filio Mathie, jo. (DL. 96894).

- 96894); **104.** 1415: Fabiano filio Johannis, jo. (DL. 96894); **105.** 1415: Anthonio filio Petri, jo. (DL. 96894); **106.** 1415: Stephano filio Vithka, jo. (DL. 96894); **107.** 1415: Benedicto filio Petri, jo. (DL. 96894); **108.** 1415: Mychaele filio Thome, jo. (DL. 96894); **109.** 1415: Andrea fili[o Fa]biani, jo. (DL. 96894).
- Semjén 110.** [1430–1450]: Vincentii filii Stephani, jo. (DL. 56693); **111.** [1430–1450]: relicta Dyonisi filii Anthoni, jo. (DL. 56693).
- Szamosszeg 112.** 1415: Egidio filio Mathie, jo. (DL. 96894); **113.** 1415: Dyonisio filio Daud, jo. (DL. 96894); **114.** 1415: Georgio filio Petri, jo. (DL. 96894); **115.** 1415: Clemente filio Fabiani, jo. (DL. 96894); **116.** 1415: Mychaele filio Emerici, jo. (DL. 96894); **117.** 1415: Vincentio filio Mychaelis, jo. (DL. 96894); **118.** 1415: Georgio filio Symonis, jo. (DL. 96894); **119.** 1415: Benedicto filio Leustah, jo. (DL. 96894); **120.** 1415: Martino filio Blasii, jo. (DL. 96894); **121.** 1415: Paulo filio Stephani, jo. (DL. 96894).
- Szaniszló 122.** 1446: Anthonius filius Anthonya (!), jo. (DL. 13934); **123.** 1446: Benedictus filius Galli, jo. (DL. 13934); **124.** 1446: Petrus filius Luce, jo. (DL. 13934).
- Szentkirály 125.** 1425: Gregorii filii Nicolai, jo. (DL. 70832); **126–127.** 1425: Ladislai et Johannis filiorum Erne, jo. (DL. 70832).
- Szentkozma 128.** 1463: Alberto filio Francisci, jo. (DL. 15882).
- Szentmiklós 129.** [1435–1436]: Bartha filius ywach, jo. (DL. 48256).
- Szoboszló 130.** 1451: Petrus filius Blasii, jo. (DL. 14467); **131.** 1451: Lucas filius Philippi, jo. (DL. 14467); **132.** 1451: Nicolaus filius Francisci, jo. (DL. 14467).
- Sztára 133.** 1450: Blasius filius ffabri, jo. (DL. 14314); **134.** 1450: Dyonisii filii Briccii, jo. (DL. 14314); **135.** 1450: Emerici filii Jacobi, jo. (DL. 14314); **136.** 1450: Mathei filii Michaelis, jo. (DL. 14314); **137.** 1450: Johannis sponsi Augustini, jo. (DL. 14314); **138.** 1450: Mathei filii Briccii, jo. (DL. 14314).
- Tarna 139.** 1450: Hýrelko filius Julka, jo. (DL. 14314); **140.** 1450: Paulus filius Martini, jo. (DL. 14314); **141.** 1450: Matheus filius Johannis, jo. (DL. 14314); **142.** 1450: Jako filius Dempke, jo. (DL. 14314); **143.** 1450: Anthonius filius Dempke, jo. (DL. 14314); **144.** 1450: Nicolaus filius Vincencii, jo. (DL. 14314).
- Tas 145.** 1439/1447: Balsium filium Mathie, jo. (DL. 13327).
- Téglás 146.** 1451: Dominicus filius Petri, jo. (DL. 14467); **147.** 1451: Mathias filius Georgii, jo. (DL. 14467).
- Töketerebes 148.** 1446: Jacobus filius Ladislai, jo. (DL. 13934); **149.** 1446: Martinus filius Mathye, jo. (DL. 13934).
- Újfalul. 150.** 1459: Benedicto filio Clementis, jo. (DL. 55650) = PAT 142; **151.** 1459: Petro filio Clementis, jo. (DL. 55650) = PAT 140; **152.** 1459: Benedicto filio Jacobi, jo. (DL. 55650) = PAT 141.
- Vállaj 153.** 1446: Mathee filius Laurencii, jo. (DL. 13934); **154.** 1446: Mathýas filius Ladislai, jo. (DL. 13934).

Latin birtokos esettel szerkesztett nevek (PAT)

- Ajak 1.** [1480–1500]: Benedictus Sigismundi, jo. (DL. 83021); **2.** [1480–1500]: Martinus Johannis, jo. (DL. 83021); **3.** [1480–1500]: Blasius Sigismundi, jo. (DL. 83021).
- Alsósárod 4.** 1509: Damiano Thome, jo. (DL. 71106).
- Andaháza 5.** 1463: Laurentio Mathie, jo. (DL. 15882); **6.** 1463: Demetrio Ladislai, jo. (DL. 15882); **7.** 1463: Dyonisio similiter Ladislai, jo. (DL. 15882); **8.** 1479/1757: Joannem Simonis, jo. (DL. 10008).
- Apafalva 9.** 1523: Petro Demetrio [Demetrii], jo. (DL. 71174).
- Bacska 10.** 1456: Gregorius Stanislai, jo. (DL. 15063).
- Bátor 11.** 1446: Demetrius Martini, jo. (DL. 13934).
- Bélték 12.** [1430–1450]: Clemens Damiani, jo. (DL. 56693).
- Csány 13.** 1460/1461: Stephanus Stanislai, jo. (DL. 70910); **14.** 1460/1461: Gerardi, jo. (DL. 15532).
- Daróc 15.** 1453: Franciscus Andre, jo. (DL. 81139).
- Döge 16.** [1445–1448]: Thomas Briccii, jo. (DL. 81193) = Berec 3; **17.** 1449: Nicolaus Luce, jo. (DL. 80968); **18.** 1449: Nicolaus Clementis, jo. (DL. 80968) = Kele 2.
- Érpály 19.** 1463: Vrbano Ladislai, jo. (DL. 15882); **20.** 1463: Anthonio Ladislai, jo. (DL. 15882); **21.** 1463: Paulo Johannis, jo. (DL. 15882).
- Eszlár 22.** [1460–1480]: Clemens Elie, jo. (DL. 56700); **223.** [1460–1480]: Fabiani Galli (?), jo. (DL. 56700) (Kihúzza!); **24.** [1460–1480]: Fabianus Demetri, jo. (DL. 56700); **25.** [1460–1480]: Lucas Demetri, jo. (DL. 56700);
- Geszteréd 26.** 1459/1821: Johannem Francisci, jo. (DL. 55654).
- Gút, Aba, Körtvélyes 27–29.** 1470: Martino, Blasio Francisci, jo. (DL. 17017); **30.** 1470: Barraba Andree, jo. (DL. 17017).
- Gyarmat 31.** 1446: Petrus Thome, jo. (DL. 13934); **32.** 1452: Anthonio Philipi, jo. (DL. 14584); **33.** 1452: Gallo Francisco (!), jo. (DL. 14584).
- H. n. 34.** 1463: Johanne Pauli, jo. (DL. 15882).
- Halmi 35.** 1478: Egidio Damiani, jo. (DL. 70985); **36.** 1478: Petro Egidii, jo. (DL. 70985).
- Kálló 37.** [1430–1450]: Petrus Stanizlai, jo. (DL. 56709); **38.** [1430–1450]: Thomas Briccii, jo. (DL. 56709); **39.** [1430–1450]: Johannes Galli, jo. (DL. 56709); **40.** [1460–1480]: Andreas Elie, jo. (DL. 56700).
- Kálunga 41.** [1445–1448]: Augustinus Blasii, jo. (DL. 81193); [1450 k.]: Augustinus Blasii, jo. (DL. 82987); **42.** [1445–1448]: Gregorius Briccii, jo. (DL. 81193) = Berec 5; **43.** [1450 k.]: Franciscus Emerici, jo. (DL. 82987).
- Karász 44.** 1481: Michaellem Martini, fam. ign., jo. (DL. 62348).
- Kér 45.** [1460–1480]: Clemens Johannis Benedicti (!), jo. (DL. 56696).
- Kereki 46.** 1518: Michael Ofualdo, jo. (DL. 97664).
- Kisvárda 47.** 1449: Johannes Bricci, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Johannes Briccii, jo. (DL. 82987) = Berec 1; **48.** 1449: Briccius Fabiani, jo. (DL. 81139) = [1450 k.]: Fabianum Bricci, jo. (DL. 82987) = Berec 2; **49.** [1445–1448]: Petrus Jacobi, jo. (DL. 81193) = 1449: Jacobos Petri, jo. (DL. 81139); **50.** [1445–1448]: Mikahel Johannis, jo. (DL. 81193) = Mihály 1; **51.** [1445–1448]: Demetrius Egidi, jo. (DL. 81193).
- Kökényesd 52.** 1478: Stephano Valentini, jo. (DL. 70985); **53.** 1478: Benedicto Laurentii, jo. (DL. 70985); **54.** 1478: Benedicto Ladislai, jo. (DL. 70985).
- Krassó 55.** 1513: Bartholomeo Galli, jo. (DL. 86743).
- Krivostyán 56.** 1450: Gallus Pauli, jo. (DL. 14314).
- Lelesz 57.** [1460–1480]: Petrus Francisci, jo. (DL. 48185); **58.** [1460–1480]: Cecelia Dominici, jo. (DL. 48185); **59.** [1460–1480]: Ladislaus Stephani, jo. (DL. 48185); **60.** [1460–1480]: Ladislaus Cozme, jo. (DL. 48185).
- Lütke 61.** [1445–1448]: Clemens Egidii, jo. (DL. 81193) = 1449: Egidius Clementis, jo. (DL. 81139); **62.** [1445–1448]: Antonius Dominicy, jo. (DL. 81193) = Domokos 1; **63.** [1445–1448]: Laurencius Elie, jo. (DL. 81193) = Illés 1; **64.** 1449: Dominicus Luce, jo. (DL. 81139); **65.** 1449: Gallus Dionisi, jo. (DL. 81139) = Gál 2.
- Lütke? 66.** 1470: Martino Elie, jo. (DL. 81716); 1470: Martino Elie, jo. (DL. 81716); **67.** 1470: Georgio Emerici, jo. (DL. 81716); **68.** 1470: Thome Vincenci, jo. (DL. 81716); **69.** 1470: Ladislao Damiani, jo. (DL. 81716); **70.** [1450 k.]: Anthonius Dominici, jo. (DL. 82987) = Domokos 1.
- Micske 71.** 1446: Martini Elie, jo. (DL. 55333).

- Nábrád 72.** 1451: Johannes Ambrosii, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Johanne Ambrosio (!), jo. (DL. 14584) = FIL 75; **73.** 1451: Martino Egidii, fam., jo. (DL. 55490); 1452: Martino Egidii, jo. (DL. 14584); **74.** 1452: Demetrio Marci, jo. (DL. 14584); **75.** 1452: Andrea Marci, jo. (DL. 14584) = FIL 73; **76.** 1452: Blasio Ambrosii, jo. (DL. 14584) = FIL 68; **77.** 1452: Mathia Marci, jo. (DL. 14584) = Márk 5, Márki 4; **78.** 1452: Valentino Marci, jo. (DL. 14584) = Márki 5; **79.** 1452: Petro Marci, jo. (DL. 14584) = Márki 1.
- Nagy Mihály 80.** 1450: Jacobi Dyonisii, jo. (DL. 14314); **81.** 1450: Mathei Emerici, jo. (DL. 14314); **82.** 1450: Andree Damiani, jo. (DL. 14314).
- Oros 83.** [1430–1450]: Petrus Gregori (!), jo. (DL. 56693); 1452: Petro Gregorii, jo. (DL. 55509); 1452: Petro Gregorii, jo. (DL. 55510); **84.** 1452: Emerico Nicolai, jo. (DL. 55509); 1452: Emerico Nicolai, jo. (DL. 55510).
- Oroszka 85.** 1450: Symon Benedicti, jo. (DL. 14314); **77.** 1450: Dyonisius Anthonii, jo. (DL. 14314).
- Pányok 86.** 1460/1461: Valentinus Egidii, jo. (DL. 70910); **87.** 1460/1461: Petrus Demetrii, jo. (DL. 70910); **88.** 1460/1461: Petrus Petri, jo. (DL. 70910).
- Panyola 89.** [1460–1480]: Emericus Bricci (!), jo. (DL. 56696).
- Pap 90.** [1445–1448]: Stephanus Franciscii, jo. (DL. 81193) → özvegye: EGY 150, fia: 94; **91.** [1445–1448]: Johannes Nicolai, jo. (DL. 81193); **92.** 1449: Petrus Jacobi, jo. (DL. 81139); **93.** 1449: Bartolomeus Stephani, jo. (DL. 81139); **94.** [1450 k.]: Martinus Francisci, jo. (DL. 82987) → apja: 90, anyja: EGY 150.
- Pátróha 95.** [1480–1500]: Stephanus Barnabe, jo. (DL. 83021); **96.** [1480–1500]: Augustinus Agathe, jo. (DL. 83021).
- Perény 97.** 1460/1461: Gregorii Luce, jo. (DL. 70910).
- Pócs, Bir 98.** [1460–1480]: Anthonius Egidii, jo. (DL. 56696).
- Prügy 100.** 1477/1718: Mathias Augustini, jo. (DL. 16955).
- Salánk 101.** 1509: Gregorio Blasii, jo. (DL. 71106).
- Semjén 102.** [1460–1480]: Laurentius Barnabe, jo. (DL. 56696); **103.** [1460–1480]: Martino Clementi, jo. (DL. 56695); [1460–1480]: Martinus Clementis, jo. (DL. 56696); **104.** [1460–1480]: Blasius Idem [ti. Clementis], jo. (DL. 56696).
- Szamoszeg 105.** 1415: Francisco Blasii, jo. (DL. 96894).
- Szász 106.** 1448: Mathias Vitalii, civ. (DL. 55385) (Kétszer!).
- Szászfalu 107.** 1450: Johannes Fabiani, jo. (DL. 70896).
- Szentgyörgy 108.** 1450: Petrus Valentini, jo. (DL. 81193).
- Szentkozma 109.** 1463: Abrahe Dionisii, jo. (DL. 15882); **110.** 1463: Abrace (!) Anthonii, jo. (DL. 15882).
- Terebes 111.** 1450: Benedictus Jacobi, jo. (DL. 70896); **112.** 1450: Blasius Egidii, jo. (DL. 70896); **113.** 1450: Mathias Egidii, jo. (DL. 70896).
- Tét 114.** 1460: Johanne Clementis, jo. (DL. 55673); 1460: Johanne Clementis, jo. (DL. 55674); 1461: Johanne Clementis, jo. (DL. 55686).
- Tótkáló 115.** [1430–1450]: Valentinus Galli, jo. (DL. 56693).
- Tunyog, Györgyteleke, Nagykecső 116.** 1452: Paulo Fabiani, jo. (DL. 55498); **117.** 1452: Andrea Fabiani, jo. (DL. 55498).
- [Túr/Semjén] 118.** [1468 u.]: Johannes Nicolaÿ, jo. (DL. 55872) = Miklósi 1; **119.** 1468: Andreas Emerici, jo. (DL. 55872) = [1468 u.]: Emericus Andree, jo. (DL. 55872); **120.** 1468: Gregorius Barnabe, jo. (DL. 55872); **121.** 1468: Gregorius Dionisi, jo. (DL. 55872); [1468 u.]: Gregorius Dýonesÿ (!), jo. (DL. 55872); **122.** 1468: Ladislaus Elie, jo. (DL. 55872); **123.** [1468 u.]: Relicta Ladizlay Eliee, jo. (DL. 55872) → férje: 122; **124.** [1468 u.]: Thomas Ladizlai, jo. (DL. 55872) = Ladófi 1; **125.** [1468 u.]: Thomas Simonis, jo. (DL. 55872) = Simon 6; **126.** [1468 u.]: Michael Simonis, jo. (DL. 55872) = Simon 7; **127.** 1468: Stephanus Ladislai, jo. (DL. 55872); 1468: Stephanus Ladislai, jo. (DL. 55872) = [1468 u.]: Ladizlaus Stephanÿ, jo. (DL. 55872); **128.** 1468: Thomas Barnabe, jo. (DL. 55872) = Barabás 2; **129.** 1468: Vincentius Barnabe, jo. (DL. 55872); **130.** 1468: Michael Bricci, jo. (DL. 55872) = Berecki 3; **131.** 1468: Georgius Dominici, jo. (DL. 55872) = Domokosi 1; **132.** 1468: Bartholomeus Francisci, jo. (DL. 55872) = Ferenci 2; **133.** 1468: Gregorius Ladislai, jo. (DL. 55872) = Kun 12; **134.** 1468: Ladislaus Sebastiani, jo. (DL. 55872) = Sebestyén 2; **135.** 1468: Johannes Simonis, jo. (DL. 55872).

- 55872) = Simon 9; **136.** 1468: Stephanus Vrbani, jo. (DL. 55872) = Urbán 2.
- Újfalul. 137.** 1479/1757: Paulum Benedicti, jo. (DL. 10008); **138–139.** 1460: Blasio Demetrii, jo. (DL. 55673); 1460: Fabiano et Blasio Demetrio (!), jo. (DL. 55674); 1461: Fabiano et Blasio Demetri, jo. (DL. 55686) = Demeter 2–3; **140.** 1460: Petro Clementis, jo. (DL. 55673); 1460: Petro Clementis, jo. (DL. 55674); 1461: Petro Clementis, jo. (DL. 55686) = FIL 161; **141.** 1460: Benedicto Jacobi, jo. (DL. 55673); 1460: Benedicto Jacobi, jo. (DL. 55674); 1461: Benedicto Jacobi, jo. (DL. 55686) = FIL 162; **142.** 1460: Benedicto Clementis, jo. (DL. 55673); 1460: Benedicto Clementis, jo. (DL. 55674); 1461: Benedicto Clementis, jo. (DL. 55686) = FIL 160; **143.** 1463: Johanne Emerici, jo. (DL. 15882).
- Újvár 144.** 1460/1461: Nicolai Sebastiani, jo. (DL. 70910).
- Veréce 145.** 1450: Johannes Jacobi, jo. (DL. 70896); **146.** 1450: Georgius Martini, jo. (DL. 70896).
- Veresmart 147.** [1445–1448]: Johannes Laurencii, jo. (DL. 81193) = 1449: Laurencius Johannis, jo. (DL. 81139); **148.** 1449: Laurencius Georgi, jo. (DL. 81139).
- Vinna 149.** 1450: Matheus Kozme, jo. (DL. 14314).

Egytagú nevek (EGY)

- Ajak környéke 1.** 1454: honescum virum Baltisar, (DL. 44729).
- Alsócsongova 2.** 1450: Damyanus, jo. (DL. 70896); **3.** 1450: Ladislaus, jo. (DL. 70896); **4.** 1450: Jacobus, jo. (DL. 70896); **5.** 1450: Relicta Janue (!), jo. (DL. 70896); **6.** 1513: Luca, jo. (DL. 86743).
- Alsógérce 7.** 1450: hwn (!), jo. (DL. 70896).
- Alsókegye 8.** 1446: Phylippus, jo. (DL. 13934).
- Alsósárod 9.** 1450: Philipus, jo. (DL. 70896).
- Badaló 10.** [1430–1450]: Damiani, jo. (DL. 56693).
- Bagos 11.** [1430–1450]: Johanne, jo. (DL. 56693); **12.** [1430–1450]: Vitalius, jo. (DL. 56693); **13.** [1430–1450]: Valentinus, jo. (DL. 56693).
- Batarcs 14.** 1450: ýwan ~ Iwan, jo. (DL. 70896); **15.** 1450: Marcus, jo. (DL. 70896).
- Bátor 16.** 1446: Vitus (!), jo. (DL. 13934).
- Bereg vm. 17.** [1435–1436]: Paulus, jo. (DL. 48256).
- Bilke 18.** [1435–1436]: Berende, jo. (DL. 48256).
- Bisztra 19.** [1435–1436]: Marcus, jo. (DL. 48256).
- Bobovisce 20.** [1435–1436]: Arthen, jo. (DL. 48256).
- Bököny 21.** [1490–1510]: Bartholomeus, jo. (DL. 82989); **22.** [1490–1510]: Georgius, jo. (DL. 82989).
- Buda 23.** 1523: Albertum, pres. (DL. 62449).
- Csány 24.** 1460/1461: Vrbanus, jo. (DL. 70910); **25.** 1460/1461: Nicolaus, jo. (DL. 70910).
- Csarnató 26.** 1450: Lucas, jo. (DL. 70896); **27.** 1450: Dyonisius, jo. (DL. 70896).
- Csarnavoda 28.** [1435–1436]: domini Grisgonii vicarii, no. (DL. 48256) [A Csarnavodai (Csaroda) család tagja.]
- Dada 29.** [1451–1561]: Bernaldini, no. (DL. 56688).
- Döge 30.** [1445–1448]: Thomas, jo. (DL. 81193); **31.** [1445–1448]: Andreas, jo. (DL. 81193) =? Tót 51.
- Eger 32.** 1456: Andree, cant. (DL. 15063); **33.** 1425: Franciscum, can. (DL. 11647).
- Érpály 33.** 1479/1757: Albertum, jo. (DL. 10008); **34.** 1479/1757: Thomam, jo. (DL. 10008).
- Érpály és Szentpéterszege 35.** 1463: Georgium, fam. off. (DL. 15882).
- Eszlár 36.** [1460–1480]: Petri (?), jo. (DL. 56700).
- Felsőcsongova 37.** 1450: Georgius, jo. (DL. 70896); **38.** 1450: Andreas, jo. (DL. 70896); **39.** 1450: Thomas, jo. (DL. 70896).
- Felsőgérce 40.** 1450: Blasius, jo. (DL. 70896); **41.** 1450: Gywrke ~ Gyvrke, jo. (DL. 70896).
- Felsősárod 42.** 1450: Franciscus, jo. (DL. 70896); **43.** 1450: Demetrius, jo. (DL. 70896); **44.** 1450: Sandrinus, jo. (DL. 70896).
- Földes 45.** [1451–1561]: Emerici, no. (DL. 56688).
- Fülöp 46.** [1430–1450]: Barnabe in vicu (?) Banhaza, jo. (DL. 56693).
- Gelénes 47.** [1435–1436]: Relicta Petri, jo. (DL. 48256).
- Gilvác 48.** 1446: radol, jo. (DL. 13934). [Az 5 oláh (Volahales) jobbágytelek egyikén lakik.]
- Gyarmat 49.** 1452: Francisco, jo. (DL. 14584); **50.** 1459: Demetrio, jo. (DL. 55658); 1459: Demetrio, jo. (DL. 55658a); 1459/1460: Demetrio, jo. (DL. 55661).
- H. n. 51.** 1462/1469: Nicolao in wethes, no.? (DL. 55899); 1462: Nicolao in wethes, no.? (DL. 55719).
- Harang 52.** [1451–1561]: Elias, inq. (DL. 56691); **53.** 1461: Gregorii, jo. (DL. 55705).
- Kálló 54.** 1430: discretum virum dominum Dominicum, pleb., v.archd. (DL. 80289); **55.** 1446: Ladislao vilici suo [ti. Benedicto de Arthanhaza], jo., fam. (DL. 55520); **56.** [1430–1450]: Vincencius, jo. (DL. 56709); **67.** [1430–1450]: Vrbanus, jo. (DL. 56709); **58.** 1461: Johannes, jo. (DL. 55705); **59.** 1461: Clemens, jo. (DL. 55705); **60.** 1477: Vincentio, jo. (DL. 56038).
- Kálunga 61.** 1449: Franciscus (!), jo. (DL. 81139) = Púpos 1.
- Karád 62.** 1523: Ambrosio, jud. (DL. 62449); **63.** 1523: Ambrosio (!), jud. (DL. 62448).
- Kércs 64.** [1451–1561]: Thome, no. (DL. 56688).
- Kirva 65.** 1450: Danch, jo. (DL. 70896).
- Kisvárd 66.** [1445–1448]: Pelbart, jo. (DL. 81193); **67.** 1449: Jacobi relict, jo. (DL. 81139) = Tót 31; **68.** 1449: relict Luce, jo. (DL. 81139); [1450 k.]: Relicta Luce, jo. (DL. 82987); **69.** 1449: chofma, jo. (DL. 81139); **70.** [1450 k.]: Ambrosius, jo. (DL. 82987); **71.** 1453: Gregorio (!), jo. (DL. 80968); **72.** 1453: filius Emerici, jo. (DL. 80968); **73.** 1481: Emericus, cast. (DL. 56111); **74.** [1521–1526]: Relicta vrfla, jo. (DL. 26243); **75.** [1521–1526]: wyda, jo. (DL. 26243); **76.** 1521: Nicolaus, inq. (DL. 82582); **77.** 1521: Matthias, inq. (DL. 82582); **78.** 1521: Franciscus, inq.

- (DL. 82582); **79.** 1521: Emericus, inq. (DL. 82582); **80.** [1521–1526]: cum predio sessionis wyda, jo. (DL. 26243); **Kiszsadány 81.** 1446: Vrbanus, jo. (DL. 13934). **Komlós 82.** 1450: Nicolaus, jo. (DL. 70896). **Kölcsey 83.** [1435–1436]: Kwpka, jo. (DL. 48256). **Krassó 84.** 1523: Thoma, jo. (DL. 71174). **Laskod 85.** [1460–1480]: relictā domina voxor (!) Blasii, jo. (DL. 56692); **86.** 1463: Paulo, jo., fam. (DL. 55752); **87.** 1463: Johanne, jo., fam. (DL. 55752); **88.** [1460–1480]: domus Cofina (!), jo. (DL. 56700). **Lelesz 89.** 1439/1447: Stanislaus, prep. (DL. 13327); 1446: Stanislaus, prep. (DL. 13934); 1448: Stanislaus, prep. (DL. 55385); 1450: Stanislaus, prep. (DL. 14314); 1450: Stanislaus, prep. (DL. 55462); **90.** 1440: fratre Georgio, pres. (DL. 55201); **91.** 1446: fratre Georgium, pres. (DL. 13934); **92.** 1441/1450: Nicolaus, prep. (DL. 70896); 1459: fratre Nicolaum, pres. (DL. 55660); **93.** 1450: fratre Stephanum, pres. (DL. 70896); 1450: fratre Stephanum, pres. (DL. 14314); 1466: fratre Stephanum, pres. (DL. 55839); **94.** 1451: fratre Michaellem, pres. (DL. 55474); **95.** [1460–1480]: Marcus (!), jo. (DL. 48185) =? Madzagfaszú 1; **96.** [1460–1480]: Emericus (!), jo. (DL. 48185); **97.** [1460–1480]: Sebastianus, jo. (DL. 48185); **98.** [1460–1480]: Dyonisius, jo. (DL. 48185); **99.** [1460–1480]: Martinus, jo. (DL. 48185); **100.** [1460–1480]: Dominicus (!), jo. (DL. 48185); **101.** [1460–1480]: Clemens (!), jo. (DL. 48185); **102.** [1460–1480]: Blasius (!), jo. (DL. 48185); **103.** [1460–1480]: Bertholomeus (!), jo. (DL. 48185); **104.** [1460–1480]: relictā Nicus (!), jo. (DL. 48185); **105.** [1460–1480]: Lucas (!), jo. (DL. 48185); **106.** 1459/1460: Blasius prepositus, prep. (DL. 55661); 1462/1469: Blasius, prep. (DL. 55899); 1476/XVIII. sz. Blasius, prep. (DL. 17797); 1478: Blasius, prep. (DL. 70985). A Bacsikai család tagja. **107.** 1439/1447: fratrū Petrum, pres. (DL. 13327); 1448: fratre Petrum, pres. (DL. 55385); 1462: fratre Petrum, pres. (DL. 55719); **108.** 1469: fratre Philippum, pres. (DL. 55892); **109.** 1478: fratre Ambrosium, pres. (DL. 70985). **Levelek 110.** 1446: vȳda, jo. (DL. 13934). **Litke 111.** [1445–1448]: Petlach (?), jo. (DL. 81193); **112.** [1445–1448]: relictā Brichcii, jo. (DL. 81193); 1449: relictā Briccii, jo. (DL. 81139); **113.** [1445–1448]: relictā cristellne, jo. (DL. 81193); 1449: relictā chereftelne, jo. (DL. 81139); **114.** [1445–1448]: Magdalna, jo. (DL. 81193); 1449: Magoch relictā, jo. (DL. 81139); **115.** 1449: relictā Blasi, jo. (DL. 80968); **116.** 1449: relictā Jacobi, jo. (DL. 81139) = LAT litteratus 10; **117.** 1470: Sigismundo, jo. (DL. 81716); **118.** 1470: Vida, famu. (DL. 81716); **119.** [1521–1526]: Andreas, jo. (DL. 26243). **Lök 120.** 1424: Sebastianum, jo. (DL. 54380); **121.** [1460–1480]: Anthonii, jo. (DL. 56700); **122.** [1460–1480]: Alberti, jo. (DL. 56700). **Lucska 123.** [1435–1436]: Baryz, jo. (DL. 48256). **Mada 124.** 1453: Simon (!), jo. (DL. 81139); **125.** 1453: Gallus (!), jo. (DL. 81139). **Magyarveresmart 126.** 1450: Relicta Osualdi, jo. (DL. 70896). **Makranc 127.** 1460/1461: Stephani, jo. (DL. 70910). **Nábrád 128.** 1451: Relicte Ambrosii, fam., jo. (DL. 55490); **129.** 1452: Stanislao, jo. (DL. 14584) = Márk 6, Márki 3. **Nadány 130.** 1479/1757: Stanislaus, jo. (DL. 10008). **Nagyida 131.** 1460/1461: Petri, jo. (DL. 70910); **132.** 1460/1461: Johannis, jo. (DL. 70910); **133.** 1460/1461: Stephani, jo. (DL. 70910); **134.** 1460/1461: Jacobi, jo. (DL. 70910). **Nagymihály 135.** 1450: Balko, jo. (DL. 14314); **136.** 1450: Phylek, jo. (DL. 14314); **137.** 1450: Balko, jo. (DL. 14314); **138.** 1450: Jakochka, jo. (DL. 14314); **139.** 1450: Doncho (!), jo. (DL. 14314). **Olcsva 140.** 1440: Fabiano, jo. (DL. 55201); 1440: Fabiano, jo. (DL. 55194); 1447: Fabiano, jo. (DL. 55346); **141.** 1447: Matheo, jo. (DL. 55346). **Ombod 142.** 1446: Kolomanus, jo. (DL. 13934). **Oroszka 143.** 1450: Benko, jo. (DL. 14314); **144.** 1450: Mathyas, jo. (DL. 14314); **145.** 1450: Charnak, jo. (DL. 14314). **Pályi 146.** 1415: Demetrio, jo. (DL. 96894); **147.** 1415: Blasio, jo. (DL. 96894); **148.** 1415: Mychaele, jo. (DL. 96894). **Pányok 149.** 1460/1461: relictā Georgii, jo. (DL. 70910). **Pap 150.** 1449: relictā Stephani, jo. (DL. 81139) → férje: PAT 90, fia: PAT 94; **151.** [1450 k.]: relictā Bricci, jo. (des) (DL. 82987); **152.** [1500–1520]: lwkacz (!), jo. (DL. 83022); **153.** [1500–1520]: anntonja (!), jo. (DL. 83022). **Rozsály 154.** 1453: Relicta vrbanne, jo. (DL. 81139); **155.** [1445–1448]: Jacobus, jo. (DL.

- 81193); **156.** [1445–1448]: Mikahel, jo. (DL. 81193); **157.** [1445–1448]: Simon, jo. (DL. 81193).
- Ruszka 158.** 1476: Johanne, fam. (DL. 17783).
- Semjén 159.** 1462/1821: Michael, jo., fam. (DL. 55723).
- Sényő 160.** 1466: Kozma, fam. ign., jo. (DL. 55839).
- Szarka 161.** [1451–1561]: Martini, no. (DL. 56688).
- Százrappatak 162.** 1450: Thomas, jo. (DL. 70896).
- Szászberek 163.** 1438: Barthok, jo. (DL. 13233).
- Szászfalu 164.** 1450: Martinus, jo. (DL. 70896).
- Szentdamján 165.** 1479/1757: Blasko, jo. (DL. 10008); **166.** 1479/1757: Györýcha (!), jo. (DL. 10008).
- Szentgyörgy 167.** [1445–1448]: relict Bartolomeus, jo. (DL. 81193); **168.** 1450: Bartolomeus, jo. (DL. 81193).
- Szentjobb 169.** 1478/XVIII. sz.: virum Religiosum Fratrem Michael, presbiterum Socium, pres. (DL. 75464).
- Széphegy 170.** 1450: Stephanus, jo. (DL. 70896); **171.** 1450: Jacobus, jo. (DL. 70896); **172.** 1450: Johannes, jo. (DL. 70896).
- Szerencs 173.** 1456: alterus Johannes, pleb. (DL. 15063).
- Sztára 174.** 1450: Gallus, jo. (DL. 14314); **175.** 1450: Blasii, jo. (DL. 14314).
- Szuha 176.** 1470: Georgius, jo. (DL. 85034).
- Tálya 177.** 1456: Valentinus, pleb. (DL. 15063).
- Tarna 178.** 1450: Phyl, jo. (DL. 14314); **179.** 1450: Threwgwz, jo. (DL. 14314); **180.** 1450: Illýen (!), jo. (DL. 14314); **181.** 1450: Zynko, jo. (DL. 14314); **182.** 1450: Kozthyan, jo. (DL. 14314); **183.** 1450: wazyl, jo. (DL. 14314); **184.** 1450: Balko, jo. (DL. 14314); **185.** 1450: Kondrad, jo. (DL. 14314); **186.** 1450: Borycz, jo. (DL. 14314); **187.** 1450: Hredel, jo. (DL. 14314); **188.** 1450: Stephanus, jo. (DL. 14314).
- Tarpa 189.** 1446: Gerkes, jo. (DL. 13934).
- Téglás 190.** 1451: ffrank, jo. (DL. 14467) → roko-na (fia?): Frank 1.
- Tekeháza 191.** 1450: Relicta Sýbarcz, jo. (DL. 70896); **192.** 1450: Vincencius, jo. (DL. 70896).
- Terebes 192.** 1513: altero Symone (!), jo. (DL. 86743).
- Torna 193.** 1450: Gregorius, jo. (DL. 70896).
- [Túr/Semjén] 194.** 1468: Paulus, jo. (DL. 55872); **195.** 1468: Mathias, jo. (DL. 55872); **196.** 1468: Clara vidua, jo. (DL. 55872); **197.** 1468: Bartholomeus, jo. (DL. 55872) = Nácai 1; **198.** 1468: Franciscus, jo. (DL. 55872); **199.** 1468: Relicta Vínchenee, jo. (DL. 55872); **200.** 1468: Dominicus, jo. (DL. 55872) = LAT magnus 99; **201.** [1468 u.]: Relicta Michaelis, jo. (DL. 55872); **202.** [1468 u.]: Thomas, jo. (DL. 55872).
- Újfalú 1. 203.** 1460: Damiano, jo. (DL. 55673) = J6 3; **204.** 1460: Siluestro, jo. (DL. 55673); 1460: Siluestro, jo. (DL. 55674); 1461: Siluestro, jo. (DL. 55686).
- Újvár 205.** 1460/1461: Thome, jo. (DL. 70910); **206.** 1460/1461: Albertus, inq. (DL. 70910); **207.** 1460/1461: Symon, inq. (DL. 70910).
- Ung vm.? 208.** 1467: Leonardus, jo. (DL. 45273).
- Vác 209.** 1475: Reuerendam in Christo patre dominum Nicolaum Episcopum Ecclesie waciensis, ep. (DL. 17730).
- Várad 210.** 1425: Conrado, prep. (DL. 70832); **211.** 1425: Stephano, can. (DL. 70832); **212.** 1425: Nicolao, can. (DL. 70832); **213.** 1425: Ladislao, can. (DL. 70832); **214.** 1425: Johanne, pres. (DL. 70832); **215.** 1459/1821: Albertum, pres. (DL. 55654); **216.** 1459: Benedicto, pres. (DL. 55510); **217.** 1476/1478: Gallum, pres. (DL. 17896).
- Várdai-birtok 217.** [1445–1448]: berthok, jo.? (DL. 81193); **218.** [1445–1448]: Eftok, jo.? (DL. 81193); **219.** 1453: barla, jo. (DL. 80968).
- Veréce 220.** 1450: Vrbanus, jo. (DL. 70896); **221.** 1450: Dyonisius, jo. (DL. 70896).
- Veresmart 222.** [1445–1448]: Barrabas, jo. (DL. 81193); **223.** [1445–1448]: Ambrusius, jo. (DL. 81193); 1449: Ambrosius (!), jo. (DL. 81139); **224.** 1449: Laurencius (!), jo. (DL. 81139) = Kanyári 5.
- Vinna 225.** 1450: Amade (!), jo. (DL. 14314).
- Zádnya 226.** 1513: Jwan, jo. (DL. 86743); **227.** 1513: Skwther, jo. (DL. 86743); **228.** 1513: wazyl, jo. (DL. 86743); **229.** 1513: Hrycz, jo. (DL. 86743); **230.** 1513: Jan, jo. (DL. 86743); **231.** 1513: lwkachko, jo. (DL. 86743); **232.** 1513: Jwan, jo. (DL. 86743); **233.** 1513: Izok, jo. (DL. 86743).
- Zombor 234.** 1456: Johannes, pleb. (DL. 15063).

Mutatók

Címszómutató

Abai36	Antal39	Báji43	Baranyai47
Abonyi36	Apagyí39	Bajom43	Baranyi48
Ábrán36	Apai39	Bajon43	Bárányos48
Ábrány36	Apalin40	Bajta43	Barát48
<i>Achak</i>36	Apáti40	Bajzát43	barbitonsor254
Ács36	Apostol40	Bak43	Barcsa48
Acsádi36	Arany40	Báka43	Bári48
Ádám37	Aranyas40	Bákai44	Barkó48
Adorján37	Aranyasi40	Bakó44	Barla48
Ág37	<i>Ararom</i>40	Bakonyi44	Barlas48
Agg37	Arató40	Bakos44	Barmos48
Agó37	arcupar254	Baksa44	Barna49
Ágó37	Ardó40	Baktai44	Barócs49
Ágócs37	Ari40	Bala44	Bársony49
Ágoston37	Árnyékos40	Balád44	Barta49
Ágostonmáté37	Árva40	Balaskó44	Bartalyus50
Ágota37	Ásvány40	Balaton45	Bartos50
<i>Agvas</i>37	Ásványi41	Balázsi45	Bata50
Ajakas37	Aszalós41	Balicsko45	Batári50
Ajaki37	Asztalglyártó41	Bálint45	Batizi50
Ájas38	Atyai41	Bálintfi45	Bátor50
Akác38	aurifaber254	Balkó45	Bátori50
Akai38	Azari41	Baló45	Bazsó50
Ákos38	Bába42	Balog45	Bécs50
Alacs38	Bábonyi42	Balya46	Becsi50
Álcs38	baccalarius254	Balyók46	Becski51
Áldom38	Bacsa42	Bán46	Beddeg51
<i>Alduz</i>38	Bácsi42	Bana46	Bede51
Alföldi38	Bácsik42	Báncs46	Bedes51
Álmosdi38	Bacskai42	Bandari47	Bedő51
Anarcsi38	Bacsó42	Bangó47	Bejte51
Anda38	Baga42	Bánhalmi47	Beke51
Andafia38	Bagaméri42	Bánik47	Bekes51
Andó38	Bagi42	Bánk47	Békés51
Andócs38	Bagics42	Bánki47	Beki51
Andók39	Bagla42	Bányai47	Bekő51
Andorjás39	Baglyos43	Bányás47	Bécsi51
Andornaki39	Bagó43	Bányász47	Beles51
András39	Bagoly43	Barabás47	Belizek51
Anka39	Bagos43	Baracska47	Béltek52
Anta39	Baji43	Barancs47	Bélteki52

Bena.....52	Bízó.....56	Bornemissza....61	Büd.....65
Béna.....52	Bocs.....56	Boró.....61	Büdi.....65
Benc.....52	Bocsár.....56	Boros.....61	Bűnös.....65
Bence.....52	Bocskor.....56	Borotvás.....61	Büsi.....65
Bencs.....52	Bod.....57	Bors.....61	Cábár.....66
Bencse.....52	Boda.....57	Borsi.....61	Cakó.....66
Bencsik.....52	Bodnár.....57	Borsó.....62	carnifex.....254
Bende.....52	Bodó.....57	Borsos.....62	carpentarius.....254
Bene.....52	Bódog.....57	Borsós.....62	carpentator.....254
Benecs.....52	Bodók.....57	Borsovai.....62	cecus.....254
Benke.....53	Bodola.....58	Borsütő.....62	Cégény.....66
Benki.....53	Bodon.....58	Borz.....62	Cégényi.....66
Benkő.....53	Bodoni.....58	Bós.....62	Cendeler.....66
Benőcs.....53	Bodor.....58	Bosár.....62	Cerjék.....66
Bénye.....53	Bódva.....58	Boska.....62	Cerneke.....66
Bercsek.....53	Bodza.....58	Bot.....62	Chanaya.....66
Berec.....53	Bodzás.....58	Botár.....62	Chanota.....66
Bereck.....53	Bogár.....58	Botor.....62	Charnak.....66
Berecki.....53	Bogát.....58	Botos.....62	Charnika.....66
Beregi.....54	Bogáti.....58	Bóza.....62	Chawak.....66
Berény.....54	Bogdán.....58	Bozás.....63	Chelke.....67
Berényi.....54	Bogdány.....59	Bozza.....63	Cherha.....67
Béres.....54	Bogdányi.....59	Bozzás.....63	Chetere.....67
Bérgyűjtő.....54	Boglya.....59	Bozsó.....63	Cheverkel.....67
Berkes.....54	Bogos.....59	Böjte.....63	Choptus.....67
Berkeszi.....54	Bohod.....59	Böjtös.....63	Chylibe.....67
Bernák.....54	Bojtár.....59	Bölcsös.....63	Cibak.....67
Berta.....54	Bojtos.....59	Bömer.....63	Cibal.....67
Bertók.....54	Bóka.....59	Börvelyi.....63	Cigány.....67
Berven.....54	Bokás.....59	Böszörmény....63	Ciglin.....67
Berze.....54	Bokor.....59	Böszörményi...63	Cincár.....67
Besenyei.....55	Bolcsi.....59	Böte.....63	Ciriai.....67
Besenyődi.....55	Boldis.....59	Bradics.....63	Cirják.....67
Bési.....55	Boldizsár.....59	Brah.....63	citharista.....254
Beszermény.....55	Bolgár.....60	Branko.....63	claudus.....254
Besztereci.....55	Bolti.....60	Bratul.....63	claviger.....254
Beteg.....55	Bon.....60	Buboch.....64	clericus.....254
Bezdéd.....55	Bonc.....60	Bucsa.....64	Cocus.....67
Bial.....55	Boncsok.....60	Buda.....64	Compó.....67
Bibó.....55	Bondor.....60	Budai.....64	corrigiator.....255
Bíboros.....55	Bonga.....60	Buga.....64	Cövek.....67
Bige.....55	bonus.....254	Buji.....64	Cudar.....67
Bika.....55	Borbély.....60	Bulyák.....64	Cula.....68
Bike.....55	Bordakötő.....60	Búr.....64	Cuska.....68
Bindoch.....55	Bordás.....60	Burok.....64	Csabai.....69
Biri.....55	Borgyas.....60	Bús.....64	Csajták.....69
Bíró.....55	Borics.....60	Buti.....64	Csák.....69
Bírocsa.....56	Boris.....60	Butka.....65	Csákai.....69
Birta.....56	Borissza.....60	Butkai.....65	Csákány.....69
Birtalan.....56	Borjas.....60	Búza.....65	Csáki.....69
Birtók.....56	Borjú.....61	Búzás.....65	Csákó.....69
Bivaly.....56	Borkó.....61	Buzogány.....65	Csala.....69

Csalai69	Csernetko73	Csüdös78	Dinnyés83
Csalános69	Csernik74	Csülök78	Diós83
Csama69	Csete74	Csüre78	Disznós83
Csamai70	Csetér74	Csürke78	Dobi83
Csán70	Csetercsi74	Dabolc79	Dobó83
Csanaki70	Csetéri74	Dabolci79	Dobos83
Csanáros70	Csetre74	Dadai79	Dobosi84
Csank70	Csicsák74	Dajka79	Dobra84
Csánk70	Csid74	Dák79	Dobrókai84
Csankó70	Csika74	Daka79	Dobrovics84
Csánkó70	Csíkárus74	Dákai79	Dóci84
Csanó70	Csíkos74	Dákó79	Dohár84
Csánó70	Csintal74	Dákos79	Dóka84
Csány70	Csintalan74	Dama79	Dolgos84
Csap70	Csipa74	Dámfok79	Dolhai84
Csaplár70	Csire74	Damján79	Domán84
Csapó70	Csirke75	Dancs79	Dombi84
Császár70	Csiszár75	Dandár80	Domcso84
Csató71	Csita75	Dándi80	Domo84
Csécse71	Csobod75	Danik80	Domokos84
Csécsi71	Csókas75	Danilo80	Domokosi84
Csedrek71	Csokó75	Dank80	Domorád85
Csedreki71	Csoma75	Dányi80	Dong85
Cséfi71	Csomain75	Darabos80	Dór85
Csegöldi71	Csónak75	Daróci80	Dorgó85
Cseh71	Csónakos76	Darvas80	Dóri85
Cseke71	Csonka76	Dávid80	Dormán85
Cséke72	Csonta76	Deák81	Dorogi85
Csekei72	Csontfil76	Dékán81	Dorombol85
Csékei72	Csontfűl76	Dekrei81	Doroszlai85
Csel72	Csontos76	Délceg81	Doroti85
Cselcsen72	Csopa76	Demeter81	Dorovics85
Csele72	Csór76	Demjén81	Dotor85
Cselki72	Csorba76	Denke82	Dózsa85
Cselle72	Csorján76	Denkes82	Döge85
Csene72	Csortyán76	Dercen82	Dögei86
Csenger72	Csóti76	Derecskei82	Drága86
Csengeri72	Csőcs76	Derezlő82	Drágfi86
Csengető72	Csőcsös77	Derman82	Drevenák86
Csépán72	Csödör77	Derzs82	Drüsszel86
Csépe72	Csőrc77	Derzsi82	Ducs86
Csepel72	Csős77	Deszpot82	Duez86
Csépke73	Csuka77	Detre82	Dufo86
Csépő73	Csukás77	Detri82	Duklyák86
Csepű73	Csulákos77	Devecser82	Dúl86
Cser73	Csupros77	Dezső82	Dutko86
Csere73	Csúri77	Diák83	Égető87
Cserellye73	Csurka77	Dicső83	Egresi87
Cserepes73	Csúsz78	Didu83	Egri87
Cseres73	Csuta78	Dien83	Egyed87
Cserfiles73	Csúz78	Dienes83	Éh87
Csernec73	Csüd78	Dina83	Éhes87

Ekegyártó	87	Fenesi	94	Für	98	Gombás	104
Elcsik	87	Fényes	94	Fürdős	98	Gombos	104
Elek	87	Fényi	94	Fürtös	98	Goncsor	104
Éles	87	Ferenc	94	Füstös	99	Gondos	104
Ellyés	87	Ferencgyörgy	94	Gács	100	Gór	104
Emre	87	Ferenci	94	Gacsály	100	Gordon	104
Encsei	87	Fertály	94	Gacsályi	100	Gorondi	104
Endes	87	Fetter	94	Gagy	100	Gorzás	104
Erdélyi	88	Fiacs	94	Gál	100	Gothárd	104
Erdő	88	Fiacska	94	Galambos	100	Gothárdi	104
Erdődi	88	Fiadom	94	Gáli	100	Gödény	104
Erdős	88	Fias	95	Galyazó	100	Gödő	104
Erős	88	Figé	95	Galyzó	100	Gödör	104
Érpályi	88	Fil	95	Gáncsos	101	Gömböc	105
Értő	88	File	95	Garai	101	Göncöl	105
Esze	88	Filep	95	Garbóci	101	Göndör	105
Eszenyi	88	Files	95	Garda	101	Görbe	105
Esztergályos	89	Filis	95	Garna	101	Görcs	105
Esztergár	89	Fillér	95	Garvás	101	Görény	105
faber	255	Finta	95	Gáspár	101	Gőse	105
Fábián	90	Fínyes	95	Gazdag	101	Grósz	105
Fabolez	90	Fitos	95	Gazsó	101	Guba	105
Fadó	90	Flórián	95	Gebec	101	Gubás	105
Faggyas	90	Fodor	95	Gebel	101	Gulacs	105
Fakó	90	Fogas	96	Gecse	102	Gulács	105
Falko	90	Foltos	96	Gede	102	Guzsaly	105
Falkó	90	Fónagy	97	Gedő	102	Gvárdián	106
Falkos	90	Fonák	97	Gele	102	Gvárgyán	106
Falu	90	Fonó	97	Geleji	102	Gyakfali	107
Faluban	90	Fonyák	97	Gellért	102	Gyakfalvi	107
Faragó	90	Forgács	97	Gellyén	102	Gyalkos	107
Fark	90	Fóri	97	Gencs	102	Gyárfás	107
Farkas	90	Fórizs	97	Gende	102	Gyarmat	107
Farnasi	91	Forján	97	Gener	102	Gyarmati	107
Farnos	91	Forne	97	Genőci	102	Gyékényes	107
Fász	91	Fornos	97	Gércei	102	Gyenge	107
Fáta	91	Forró	97	Gercse	102	Gyilkos	107
Favágó	91	Forrás	97	Gere	102	Gyisznós	107
Fazakas	91	Földesi	97	Gerede	103	Gyöngyös	107
Fazath	91	Földi	97	Gerényi	103	Gyöngyösi	107
Fazekas	91	Főző	97	Gerepse	103	Gyönyörű	107
Fazokas	91	Frank	98	Gergely	103	Győrfi	107
Fejér	92	Fúló	98	Germolt	103	György	108
Fejértavi	92	Furtai	98	Gerőcs	103	Győri	108
Fejes	92	Futaki	98	Gerves	103	Györke	108
Fejír	92	Futamodt	98	Gerzsó	103	Györkös	108
Fekete	92	Futás	98	Gerzson	103	Gyula	108
Felcső	93	Futási	98	Geszt	103	Gyulaházi	108
Félegyházi	93	Futó	98	Geszttrédi	103	Gyüge	108
Félföldű	93	Füge	98	Gétdeák	103	Gyügye	108
Félszemű	94	Füles	98	Gibárt	103	Gyügyei	108
Fende	94	Fülöp	98	Gleicher	103	Gyüre	109

Gyürei	109	Hermann	114	Íjgyártó	118	Jodon	123
Gyűrűs	109	Herrbot	114	Iklódi	118	Jofi	123
Hajas	110	Hertel	114	Ila	118	Jog	123
Hájas	110	Hes	114	Illés	119	Jólegény	123
Hajgató	110	Heteni	115	Illyés	119	Jólovas	123
Hajnal	110	Hétseggű	115	Illyési	119	Jonhos	123
Halász	110	Hetyeni	115	Imre	119	Joszip	123
Halászi	110	Hidas	115	Ina	119	Jovas	123
Halk	110	Hideg	115	Irázi	119	Józan	123
Hallja	110	Hídi	115	Irényi	119	Józsa	124
Halma	110	Himel	115	Irinyi	119	judex	256
Halmaji	111	Himfi	115	Isabor	119	Juhász	124
Halmi	111	Hód	115	Ispán	119	Juhos	124
Háló	111	Hódi	115	Istenes	119	Juko	124
Halott	111	Hodos	115	Istenfia	119	Jurga	124
Hályog	111	Hódos	115	Istvánfi	119	Kács	125
Hamar	111	Hofel	115	Istvánka	119	Kácsi	125
Hámos	111	Hóka	115	Itos	119	Kádár	125
Hancso	111	Homoki	115	Iva	120	Kadisa	125
Handic	111	Homolka	116	Iván	120	Kágya	125
Hanga	111	Hopka	116	Iváncs	120	Kajda	125
Hangh	111	Hora	116	Ivánka	120	Kajdán	125
Hangya	111	Horitta	116	Íves	120	Kajtár	125
Hanko	111	Horki	116	Izsó	120	Kajtor	125
Hányó	112	Hornyik	116	Jacs	121	Kakas	125
Harang	112	Horti	116	Jakab	121	Kalapács	126
Harangi	112	Horvát	116	Jakabfi	121	Kalasta	126
Harangozó	112	Horváti	116	Jákai	121	Kaldai	126
Haraszi	112	Hos	116	Jakcs	121	Káliz	126
Harcsa	112	Hosszú	116	Jakcsi	121	Kalko	126
Harka	112	Hozó	116	Jakcsó	121	Kállai	126
Hárpás	112	Högye	116	Jakó	121	Kálló	126
Hárs	112	Högyes	116	Jákó	121	Kalmár	126
Hasznos	112	Hölgy	116	Jakocsa	121	Kálnás	126
Hatökrű	112	Hölgyes	117	Jakos	122	Kaló	127
Hatujjú	113	Hős	117	Jakus	122	Kálonga	127
Hatvani	113	Hresko	117	Jámbor	122	Kálos	127
Havas	113	Hudák	117	Jándi	122	Káloz	127
Havrilla	113	Hurja	117	Jánki	122	Kamarás	127
Házás	113	Husz	117	Jano	122	Kámfor ?	127
Heel	113	Huszár	117	Janó	122	Kan	127
Hegedűs	113	Huszi	117	Jánó	122	Kán	127
Hegen	113	Huta	117	Jánosi	122	Kanaf	127
Hegyi	113	Ibrányi	118	Jármos	122	Kandics	127
Hejgető	114	Ibronyi	118	Járó	122	Kántor	127
Henc	114	Icsuk	118	Javas	122	Kánya	128
Hence	114	Idei	118	Jeges	122	Kanyár	128
Henci	114	Igaz	118	Jegyes	122	Kanyári	128
Henzel	114	Ignád	118	Jejgető	122	Kanyó	128
Herceg	114	Ihász	118	Jó	122	Kápolnás	128
Herés	114	Ihkan	118	Jóbarta	123	Kaponyás	128
Herlech	114	Ijesztő	118	Jobbágy	123	Kapos	129

Kaposi.....	129	Kepe.....	134	Koldai.....	139	Kotlancs.....	144
Kara.....	129	Kepes.....	134	Koldus.....	139	Kotormán.....	144
Kára.....	129	Képés.....	134	Koldvalpri.....	139	Kótya.....	144
Karab.....	129	Képes.....	134	Koleszár.....	140	Kovács.....	144
Karácsonfali...	129	Képiró.....	134	Kolis.....	140	Kovácsi.....	146
Karácsonfalvi.	129	Kér.....	134	Kolos.....	140	Kovász.....	146
Karácsony.....	129	Kércsi.....	134	Kolozs.....	140	Kowak.....	146
Karád.....	129	Kerecset.....	134	Kolta.....	140	Koza.....	146
Karakó.....	129	Kerekes.....	134	Koltai.....	140	Kozma.....	146
Karász.....	129	Kereki.....	135	Kolti.....	140	Kozmai.....	147
Kárász.....	129	Keresztes.....	135	Koltó.....	140	Köblös.....	147
Karászi.....	129	Keresztyén.....	135	Kólya.....	140	Ködmönös.....	147
Kardos.....	130	Kéri.....	135	Komjáti.....	140	Kökényes.....	147
Károly.....	130	Kertes.....	135	Komlósi.....	140	Kölcsi.....	147
Kása.....	130	Kész.....	135	Komondor.....	140	Kőműves.....	147
Kasos.....	130	Keszeg.....	135	Komor.....	140	Köncöl.....	147
Kassa.....	130	Keszi.....	135	Komorai.....	140	Köpe.....	147
Kassai.....	130	Kesznyétei.....	135	Konc.....	140	Körei.....	147
Kasza.....	130	Kettős.....	136	Konda.....	141	Körmös.....	147
Kaszás.....	130	Kevély.....	136	Kondító.....	141	Körös.....	147
Kaszonyi.....	130	Kide.....	136	Kondor.....	141	Körösi.....	147
Kata.....	131	Kiliáni.....	136	Konoh.....	141	Kőrösi.....	148
Katán.....	131	Kinatos.....	136	Kont.....	141	Köteles.....	148
Katánkovács..	131	Kincs.....	136	Konta.....	141	Kötélszaggyatő.....	148
Kati.....	131	Kincses.....	136	Kontakord.....	141	Kötélverő.....	148
Katkó.....	131	Kinizsi.....	136	Konti.....	141	Kötő.....	148
Kató.....	131	Kintornás.....	136	Kontra.....	141	Kövári.....	148
Katona.....	131	Király.....	136	Kónya.....	142	Kövér.....	148
Kátyi.....	131	Kis.....	137	Kopár.....	142	Köves.....	148
Kávási.....	132	Kisandók.....	138	Kopasz.....	142	Kövesdi.....	148
Kaza.....	132	Kisbodzás.....	138	Kopcses.....	142	Krajnik.....	148
Kazdag.....	132	Kísértet.....	138	Kopó.....	142	Krajnyik.....	148
Kázmér.....	132	Kisföldi.....	138	Kopócs.....	142	Krédó.....	149
Kebles.....	132	Kisgonda.....	138	Koponyás.....	142	Krisán.....	149
Kecske.....	132	Kisgyönyörű...	138	Koppány.....	142	Kriskin.....	149
Kecskés.....	132	Kisistván.....	138	Korcs.....	142	Kristel.....	149
Kegyes.....	132	Kiskeszi.....	138	Korcsolyás.....	142	Kucifánc.....	149
Kéke.....	132	Klande.....	138	Koribos.....	143	Kudrik.....	149
Kékes.....	132	Klanger.....	138	Korlát.....	143	Kuka.....	149
Kéki.....	132	Klára.....	138	Kormos.....	143	Kulcsár.....	149
Kele.....	133	Kobak.....	138	Kornis.....	143	Kun.....	149
Kelemen.....	133	Koch.....	139	Korom.....	143	Kurc.....	150
Kelés.....	133	Kócs.....	139	Korpás.....	143	Kurva.....	150
Kemencés.....	133	Kocsárd.....	139	Kos.....	143	Kustos.....	150
Kéncs.....	133	Kócsi.....	139	Kós.....	143	Kutas.....	150
Kéncses.....	133	Kocsord.....	139	Kósa.....	144	Kúti.....	150
Kender.....	133	Kocsordi.....	139	Kosár.....	144	Kuzsaly.....	150
Kenderes.....	133	Koda.....	139	Koska.....	144	Kügye.....	150
kenesius.....	256	Kodor.....	139	Kósa.....	144	Kürtös.....	150
Kenéz.....	133	Kokas.....	139	Kosza.....	144	Kvap.....	150
Kengyel.....	134	Kolbász.....	139	Koszorús.....	144	Lábas.....	151
Kenyeres.....	134	Kolcsi.....	139	Kosza.....	144	Laborczyk.....	151
				Kóti.....	144		

Lack	151	Lovász.....	154	Mándoki.....	160	Mihályfi	165
Lacki	151	Lőcse.....	154	Manyo.....	160	Mihályi	165
Lacs.....	151	Lőcsös.....	154	Marcel.....	160	Mihályka.....	165
Lacsák	151	Lődör	154	Mária	160	Mika.....	165
Lada	151	Lőke	155	Marján	160	Mikai	165
Láda	151	Lőkös	155	Márk	160	Mikaz	165
Ladányi	151	Lőrinc.....	155	Márki	160	Mikcse.....	165
Ládi	151	Lövő.....	156	Markos.....	160	Mike	165
Ladófi.....	151	Lucsák.....	156	Márkus.....	161	Mikecs	165
Lágy	151	Ludas	156	Marót	161	Mikes.....	165
Lakatgyártó....	151	Lugos	156	Márta	161	Miklós	166
Lakos.....	151	Luka.....	156	Martí.....	161	Miklósi	166
Lakosi.....	152	Lukács.....	156	Márton	161	Mikó.....	166
Lanc	152	Lukácsi.....	156	Martonos.....	161	Mikocs.....	166
Lánc	152	Lukácska	156	Maruska	161	Mikola	166
Láncos.....	152	<i>Machkal</i>	157	Másfél.....	161	Mikon	166
Láncsás.....	152	Macko	157	Maszarnyik....	161	Mikosi	166
lanifex	256	Macok.....	157	Mászó	161	minor.....	260
Lantos.....	152	Macs	157	Máté.....	161	Mislyei	166
Lányos.....	152	Macsi	157	mater.....	260	Mizse.....	166
Lapos.....	152	Madai	157	materna	260	Mizser.....	166
Lápos.....	152	Madaras.....	157	Mató	162	Mocsai	166
Laskodi.....	152	Madarász.....	157	Matocsa.....	162	Mocsár.....	166
László.....	152	Mader	157	Matróna.....	162	Mocskos	167
Lasztóc	152	Madzagfaszú .	157	Mátyás	162	Mocsodi.....	167
Lasztóci	153	Magas	157	Mátyási	162	Mocsok.....	167
Lázár	153	Magdolna	158	Mátyus	162	Mód.....	167
Lázári	153	Magics	158	<i>Maywk</i>	159	Módi.....	167
Lazonyi	153	Magira.....	158	Mazalen	162	Módis	167
Lebecke	153	magnus.....	258	Medves	162	Mokos	167
Ledér	153	Magzó.....	158	Medvés	163	Moldovai	167
Lelesz	153	Magyar.....	158	Megyeri.....	163	Moldvai	167
Leleszi	153	Magyi.....	158	Meggyes	163	Molnár.....	167
Lemes.....	153	maior.....	260	Meggyesi	163	Mondis	168
Lencse	153	Májer.....	158	Méhes	163	Monostor	168
Lencsés.....	153	Major	158	Méhesi	163	Monostori	168
Lengyel	153	Majtény	158	Méhész.....	163	Mónus	168
Lepke	153	Majtényi	158	Meleg.....	163	Móré.....	168
Létai	153	Makari.....	159	Melles	163	Móric.....	168
Léva	153	Makcso.....	159	Mellyes	164	Morik.....	168
Liptó.....	154	Makfalvi.....	159	Mérges	164	Mozga	168
Lisztes	154	Maki.....	159	Mérő	164	Munkácsi	168
Lítér.....	154	Makkos	159	Mese	164	Nácai	169
<i>litisius</i>	256	Makó.....	159	Mester.....	164	Nád.....	169
litteratus.....	256	Makóci.....	159	Mészáros.....	164	Nádasdi.....	169
Litvai.....	154	Makos	159	Metélős	164	Nádvágó	169
Lógó.....	154	Mákos	159	Mezei.....	164	Nagy.....	169
Logor.....	154	Makrai.....	159	Mézes	164	Nagybátor	170
Lopi.....	154	Makszin.....	159	Mezetko	164	Nagydemeter..	171
Lóránt.....	154	Málcai	159	Mező.....	165	Nagygál	171
Lótó.....	154	Malmos	160	Mihálcsa	165	Nagygerzsó	171
Lovas.....	154	Mándi.....	160	Mihály	165	Nagyjakab.....	171

Nagyjános.....	171	Osztvald	179	Patkós	186	Piros	190
Nagypál	171	Óvári	179	Patócs	186	Pisár	190
Nagyszigeti	171	Ozsonna	179	Pátrohai	186	Pisialk.....	190
Nán	171	Öklelő	180	Pátrohi	186	Pitman	190
Nánás	171	Ökör.....	180	Pattantyús.....	186	Pivko	190
Nánási	171	Ökrös	180	Patvar.....	186	Pocok.....	190
Napade	171	Ölyvesi.....	180	Pávás	186	Pócs.....	190
Naricska	171	Ömbölyi	180	Pázma	186	Pócsa	190
Necses	171	Ördög	180	Páznádi	186	Pocsaji	190
Nemes	172	Őri	181	Pécsi	186	Pócsi.....	190
Német.....	172	Ős	181	Pelés	186	Pogácsás	191
Nemzet.....	172	Ősz.....	181	pellifex.....	263	Pogány.....	191
Néző.....	172	Ötvös.....	181	Pelsőc	186	Pohárnok.....	191
niger.....	260	Padár.....	182	Pelsőci	186	Póka	191
Nobe.....	172	Pajzsos	182	Péntek	187	Pokol	191
Nohai.....	172	Pakocs.....	182	Pentes	187	Polcs.....	191
Nosza	173	Pál	182	Pénzes	187	Polcsi.....	191
Novák.....	173	Paládi	182	Penyigei	187	Polgár	191
Nyakas	174	Palágyi	182	Pércsi	187	Pólik	191
Nyakon.....	174	Pálcai	182	Perecsi	187	Polyhos.....	192
Nyárad.....	174	Pálcás	182	Perény	187	Poncsa	192
Nyerges	174	Páldiák	182	Perényi.....	187	Pongrác.....	192
Nyeste	174	Pálfi	182	Peres	187	Popa	192
Nyikó	174	Palkó	182	Perke.....	187	Popko	192
Nyilas	174	Pálóci	183	Perkedí.....	187	Pór.....	192
Nyíri.....	174	Pálos	183	perla.....	263	Porcs.....	192
Nyíró.....	174	Palotás.....	183	perpeta	263	Pordágyi	192
Nyúzó.....	175	Pályi	183	Perzselő.....	188	Porkoláb	192
Obrin.....	176	Pamazes	183	Pesti	188	Pósa.....	192
Ogoz.....	176	Panasz	183	Pete.....	188	Pótor.....	193
Oláh	176	Páncél.....	183	Péter.....	188	Potos.....	193
Olajos	177	Panca	183	Péterdi.....	188	Pozsony	192
Olasz	177	Pányi	183	Péterfi	188	Prépost.....	193
Olaszi	177	Pap	183	Petermann	188	presbíter	263
Olcsvai	177	Pápa	184	Petes	188	Princ	193
Oldalas	177	Papi.....	184	Peticsk	188	Proszko.....	193
Olsalka	177	Papos.....	184	Petkes	188	Púpos.....	193
Olvasztó	177	Paposi.....	184	Pető.....	188	Puska.....	193
Ongi	177	Papöccse.....	184	Petők.....	189	Putnoki	193
Ophws	177	Parajos.....	184	Petri	189	Püspök.....	193
Orbán	177	Parlag	185	Petrics	189	Rabota	194
Orgován.....	177	Parlagi.....	185	Petrovics	189	Rác	194
Ormos	177	parvus.....	260	Pike.....	189	Rád.....	194
Oros	178	Paska.....	185	Pilátus	189	Rádai	194
Orosi	178	Pasko.....	185	Pilés.....	189	Rádi	194
Orosz.....	178	Paskó.....	185	Pilis.....	189	Radics.....	194
Oroszi	178	Pásti	185	Pilisi.....	189	Radó.....	194
Oroszka	178	pastor	263	Pinkóci.....	189	Radojko	194
Oroszkai	178	Pászma.....	185	Píntek.....	189	Radován.....	194
Oroszlán	178	Pásztor.....	185	Pintes	189	Radván	194
Orros	178	Pataki	185	Pipis.....	190	Rajták	194
Ország	179	Patkó	186	Pipó	190	Rákos.....	194

Ramocsa.....	194	Samel.....	198	Sólymos.....	204	Szántó.....	211
Rasod.....	194	Sámson.....	198	Sólyom.....	204	Szapora.....	211
Ráti.....	195	Sándor.....	198	Som.....	204	Szárcsa.....	211
Ravasz.....	195	Sánta.....	199	Somi.....	204	Szarka.....	211
Ravaszos.....	195	Sántaszabó.....	199	Somogyi.....	204	Szász.....	211
Réde.....	195	Santus.....	199	Sopron.....	204	Szata.....	211
Regéc.....	195	Sápi.....	199	Sorban.....	204	Szebeni.....	211
Reme.....	195	Sár.....	199	Sordély.....	204	Szécs.....	212
Remete.....	195	Sárga.....	199	Sorman.....	204	Szécsény.....	212
Rényei.....	195	Sárkány.....	199	Sós.....	204	Szécsényi.....	212
Rényes.....	195	sartor.....	264	Sóvágó.....	205	Szécsi.....	212
Res.....	195	Sárvégi.....	200	Sovány.....	205	Szegedi.....	212
Resovics.....	195	Sas.....	200	Sózó.....	205	Szegény.....	212
Részeges.....	195	Sás.....	200	Sötét.....	205	Szegi.....	212
Révész.....	195	Sasi.....	200	Stef.....	205	Szegyes.....	212
Ribanc.....	195	Sávoly.....	200	Stofko.....	205	Székely.....	212
Ricse.....	196	schlavus.....	265	Suba.....	206	Szekeres.....	212
Rigó.....	196	scolaris.....	265	Súgó.....	206	Szekernyés.....	213
Rigós.....	196	scultetus.....	265	Suhar.....	206	Szél.....	213
Rikalf.....	196	Sebe.....	200	Sulyok.....	206	Szele.....	213
Rikalfi.....	196	Sebestyén.....	200	Sunya.....	206	Szelecske.....	213
Rizsthordó.....	196	Seffel.....	200	Surányi.....	206	Szeles.....	213
Rohmann.....	196	Segges.....	200	sutor.....	265	Széles.....	213
Rohod.....	196	Selymes?.....	200	Süke.....	206	Szendi.....	213
Rohodi.....	196	Selypi.....	200	Sütő.....	206	Szenes.....	213
Rohozs.....	196	Semjén.....	200	Süveg.....	206	Szent.....	213
Róka.....	196	Semjéni.....	201	Süveges.....	206	Szentdienesi.....	213
Román.....	196	Senke.....	201	Süvöltős.....	206	Szente.....	214
Ronda?.....	196	Sényői.....	201	Szabados.....	207	Szentes.....	214
Rostás.....	196	Seres.....	201	Szabó.....	207	Szentgond.....	214
Rozvágyi.....	197	Sete.....	201	Szabol.....	208	Szentháza.....	214
Rózsa.....	197	Setét.....	201	Száguldó.....	208	Szentmiklósi.....	214
Rozsály.....	197	Sidó.....	201	Szakács.....	208	Szép.....	214
Rózsás.....	197	Sikai.....	201	Szakadt.....	209	Szépe.....	214
Rozsos.....	197	Sike.....	201	Szakai.....	209	Széplak.....	214
Röden.....	197	Siket.....	201	Szakáll.....	209	Szépszakállú.....	214
rufus.....	263	Sile.....	202	Szakállas.....	209	Szere.....	214
Rumpaz.....	197	Silye.....	202	Szakály.....	209	Szerémi.....	214
Ruszka.....	197	Sima.....	202	Szakoly.....	209	Szerény.....	215
Ruszkai.....	197	Simai.....	202	Szakolyi.....	209	Szeres.....	215
ruthenus.....	263	Simándi.....	202	Szala.....	209	Szigeti.....	215
Rúzsá.....	197	Simon.....	202	Szalacsi.....	210	Szűgyártó.....	215
Ruzsin.....	197	Simontornyai.....	202	Szalai.....	210	Szike.....	215
sacerdos.....	264	Sinka.....	202	Szálás.....	210	Szilágyi.....	215
Sáfár.....	198	Sipos.....	203	Szalka.....	210	Szilás.....	215
Sági.....	198	Sirgar.....	203	Szalkai.....	210	Szilva.....	215
Sajtos.....	198	Síró.....	203	Szalmaházi.....	210	Szilvás.....	215
Salánki.....	198	Skovre.....	203	Szana.....	210	Szilveszter.....	215
Salgai.....	198	Sód.....	203	Szaniszló.....	210	Szinta.....	216
Salgó.....	198	Sógor.....	203	Szaniszlófi.....	210	Szirmai.....	216
Sallai.....	198	Soltész.....	203	Szanó.....	210	Szita.....	216
Sama.....	198	Solwan.....	203	Szánó.....	211	Szitár.....	216

Szítás.....	216	Tari.....	222	Torma.....	226	Uracs.....	235
Sziterő.....	216	Tarka.....	222	Tormás.....	226	Urbán.....	235
Szívós.....	216	Tárkányi.....	222	Toroskó.....	226	Urecs.....	236
Szoárdfi.....	216	Tarpa.....	222	Tortika.....	226	Uzsai.....	236
Szóda.....	216	Tarpai.....	222	Torzs.....	226	Uzsonna.....	236
Szolda.....	216	Tarsolyos.....	222	Torzás.....	226	Ürmös.....	237
Szolga.....	216	Tasi.....	222	Tosza.....	226	Üstök.....	237
Szolnok.....	216	Tatár.....	222	Tószegi.....	226	Vácai.....	238
Szomotor.....	216	Tatoly.....	222	Tót.....	227	Vache.....	238
Szondi.....	216	Tavalyi.....	222	Tótmihály.....	230	Váci.....	238
Szopó.....	216	Taypo.....	222	Tozoma.....	230	Vad.....	238
Szot.....	216	Tegenyei.....	223	Töcs.....	230	Vada.....	238
Szovárd.....	217	Téglás.....	223	Tőke.....	230	Vadai.....	238
Szovárdfi.....	217	Tegze.....	223	Tőkés.....	230	Vágó.....	238
Szováti.....	217	Tegzes.....	223	Tökmag.....	230	Vágott.....	238
Szőke.....	217	Tejes.....	223	Tökös.....	230	Vajai.....	238
Szőkö.....	217	Telegdi.....	223	Tölgyes.....	230	Vajas.....	238
Szölös.....	217	Telki.....	223	Törce.....	230	Vajda.....	238
Szölösi.....	217	Temes.....	223	Törő.....	230	Vajla.....	239
Szőrnyű.....	217	Tengelyes.....	223	Török.....	231	Vak.....	239
Szösze.....	217	Tepcz.....	223	Törös.....	231	valainus.....	266
Szövő.....	218	Tepertő.....	223	Tövises.....	231	Vámhídi.....	239
Sztanyik.....	218	Térdes.....	223	Tőzsér.....	231	Vámos.....	239
Sztarci.....	218	Tereki.....	224	Tranca.....	232	Váncsa.....	239
Sztojko.....	218	Teremtő.....	224	Tulkos.....	232	Váncsodi.....	239
Szuka.....	218	Terjék.....	224	Tulok.....	232	Vara.....	239
Szurok.....	218	Tét.....	224	Túr.....	232	Várdai.....	239
Szücs.....	218	Téti.....	224	Turai.....	232	Várdi.....	239
Szür.....	218	teutonicus.....	266	Turci.....	232	Varga.....	239
Tag.....	219	Thyn.....	224	Turcsin.....	232	Varhol.....	241
Tág.....	219	Tímár.....	224	Turcsok.....	232	Varjas.....	241
Tajdak.....	219	Tímári.....	224	Túri.....	232	Varjú.....	241
Takács.....	219	Timpor.....	224	Turko.....	232	Várkondi.....	241
Takó.....	219	Tisza.....	224	Turkoly.....	232	Varno.....	241
Tálas.....	219	Tiszai.....	224	Túros.....	232	Varró.....	241
Talpas.....	219	Tivadar.....	224	Túrós.....	232	Varsányi.....	242
Tama.....	219	Tóbiás.....	225	Tustyi.....	232	Vas.....	242
Tamás.....	220	Tóhát.....	225	Tuzsa.....	233	Vasas.....	242
Tamási.....	220	Toka.....	225	Tuzsér.....	233	Vaska.....	242
Tamáska.....	220	Toldi.....	225	Tüzes.....	233	Vasorr.....	242
Tamó.....	220	Tollas.....	225	Tyukodi.....	234	Vassa.....	243
Tanács.....	220	Tolvaj.....	225	Tyúkos.....	234	Vastag.....	243
Táncos.....	220	Tolvas.....	225	Ugocs.....	235	Vatai.....	243
Tanisztra.....	220	Toma.....	225	Ugocsai.....	235	Vécsi.....	243
Tank.....	220	Tomasko.....	225	Ugocsi.....	235	Vég.....	243
Tanka.....	220	Tompa.....	225	Ugron.....	235	Véges.....	244
Tanya.....	220	Topolya.....	226	Újfalusi.....	235	Végi.....	244
Tanyak.....	220	Toposka.....	226	Újhelyi.....	235	Végkós.....	244
Tanyo.....	220	Toppantó.....	226	Újvárosi.....	235	Végyörgy.....	244
Tapasztó.....	221	Torda.....	226	Ukai.....	235	Vékás.....	244
Tar.....	221	Tordai.....	226	Ungi.....	235	Vékony.....	244
Tardikó.....	222	Torkos.....	226	Unoka.....	235	Vén.....	244

Vencei	244	Virrasztó.....	247	Zaj	249	Zoryam	250
Vénszes	244	Viski	247	Zajács	249	Zöldvár	250
Vér	244	Vitéz	247	Zajácsko.....	249	Zubor.....	250
Verbóci.....	244	Vitkai	247	Zajti	249	Zúgó	251
Veréci	244	Víz	247	Zaka.....	249	Zywnudo	251
Veres	245	Viza	247	Zaklad	249	Zsákai	252
Vernyika.....	246	Vlcsko.....	247	Zakó.....	249	Zsákmány	252
Vesztett.....	246	volachus	266	Zálog	250	Zsarolyáni	252
Vessző	246	Vonsza	247	Zámbó.....	250	Zsida.....	252
Vete.....	246	Vozita.....	248	Zámkó.....	250	Zsidó	252
Vetter	246	Völter	248	Zán	250	Zsigmond.....	252
Vezendi	246	Vrabel	248	Zauber.....	250	Zsinat.....	252
Vica.....	246	Vráska.....	248	Zavirla	250	Zsitnyik	252
Vicsa	246	Waczas	248	Zemák.....	250	Zsóka.....	252
Vida	246	Zabari.....	249	Zenten	250	Zsoldos	253
Víg	246	Zács	249	Zolha	250	Zsombok.....	253
Víkás	246	Zadlos	249	Zoltán	250	Zsombokos	253
Villányi.....	246	Zádnyai	249	Zolthech	250	Zsupán	253
villicus.....	266	Zádor.....	249	Zombor	250	Zsurki	253
Vince.....	246	Zagyvás	249	Zombori	250		
Virág	247	Záhonyi	249	Zoppa.....	250		

Névvégmutató

Az alábbi névvégmutató a szótár első részében szereplő címszavak a tergo jegyzékét tartalmazza. A felsorolásban az összes címszó helyet kapott, azaz a bizonytalan magyarázatú és idegen eredetű nevek mellett az alakváltozatokat megjelenítő utalócímszók egyaránt megtalálhatóak benne. Az okleveles forrásokban szereplő névalakok (helyesírási változatok) közlésétől eltekintettünk. Ez utóbbi csoport a *tergo* jegyzékét a CD-ROM melléklet tartalmazza. A bizonytalan olvasatú neveket (°) dőlt betűs szedés jelzi.

Bába	Torda	<i>Olsalka</i>	Kuka
Csorba	Buda	Szalka	Luka
Guba	Bodza	Homolka	Szuka
Suba	Baga	Mihályka	Bala
Vica	Drága	Anka	Csala
Tranca	Szolga	Tanka	Szala
Bacsa	Hanga	Ivanka	Bagla
Vicsa	Bonga	Istvánka	Ila
Mihálcsa	Kálonga	Sinka	Vajla
Pancsa	Sárga	Csonka	Havrilla
Váncsa	Varga	Bóka	Bodola
Poncsa	Jurga	Dóka	Mikola
Jakocsa	Buga	Hóka	Barla
Ramocsa	Mozga	Unoka	Zavirla
Pócsa	Kágya	Póka	Cula
Birocsa	Hangya	Róka	Gyula
Matocsa	Zolha	Toka	Balya
Barcsa	<i>Cherha</i>	Zsóka	Boglya
Harcsa	Andafia	Hopka	Kólya
Szárcsa	Istenfia	Harka	Topolya
Bucsa	Mária	Szarka	Csama
Lada	Hallja	Tarka	Dama
Láda	Hurja	Csurka	Sama
Vada	Báka	Tamáska	Tama
Vida	Csáka	Paska	Sima
Zsida	Daka	Vraska	Halma
Kajda	Zaka	Vaska	Csoma
Vajda	Fiacska	Boska	Toma
Szolda	Lukácska	Koska	<i>Tozoma</i>
Anda	Naricska	Toposka	Torma
Kisgonda	Bika	Cuska	Pászma
Konda	Csika	Puska	Pázma
Ronda	Mika	Maruska	Kozma
Boda	<i>Charnika</i>	Oroszka	Bana
Koda	Vernika	Ruszka	Szana
Szóda	Tortika	Butka	Bena
Garda	Dajka	Csuka	Béna

Ina	Bajta	Handic	Dobrovics
Dina	Kolta	Móric	Dorovics
Magdolna	Anta	Dabolc	Petrovics
Ozsonna	Sánta	Ribanc	Resovics
Uzsonna	Finta	Kucifánc	Jakcs
Matróna	Szinta	Lanc	Álcs
Katona	Csonta	Lánc	Polcs
Barna	Konta	Benc	Báncs
Garna	Rabota	Henc	Dancs
Kánya	Ágota	Ferenc	Kotlancs
Tanya	<i>Chanota</i>	Lőrinc	Barancs
Kónya	Barta	Princ	Iváncs
Sunya	Jóbartá	Bonc	Bencs
Pápa	Márta	Konc	Gencs
Csipa	Berta	Lasztóc	Kéncs
Tompa	Birta	Gömböc	Kincs
Csopa	Kalasta	Pelsőc	Bocs
Popa	Koszta	Csörc	Andócs
Zoppa	<i>Horitta</i>	Kurc	Ágócs
Tarpa	Csuta	Ács	Ugocs
Kara	Huta	Gács	Kócs
Kára	Kótya	Forgács	Pakocs
Klára	Bódva	Fiacs	Mikocs
Vara	Léva	Jacs	Pócs
Dobra	Iva	Zajács	Kopócs
Magira	Szilva	Kács	Barócs
Hora	Árva	Szakács	Patócs
Szapora	Kurva	Takács	Csőcs
Kontra	<i>Chanaya</i>	Lukács	Benőcs
Tanisztra	Szentháza	Lacs	Gerőcs
Kása	Kaza	Alacs	Tőcs
Kadisa	Viza	Gulacs	Korcs
Baksa	Bóza	Gulács	Porcs
Kósa	Koza	Macs	Görcs
Pósa	Búza	Tanács	Ducs
Kassa	Bozza	Kalapács	Szűcs
Vassa	Dózsa	Uracs	Kocsád
Kasza	Józsa	Kovács	Balád
Tisza	Rózsa	Katánkovács	Zaklad
Vonsza	Rúzsza	Zács	Nád
Kósza	Tuzsa	Bécs	Ignád
Nosza	Jakab	Mikecs	Rád
Tosza	Nagyjakab	Benecs	Karád
Bornemissza	Porkoláb	Urecs	Nyárád
Borissza	Karab	Szécs	Domorád
Bata	Akác	Radics	Vad
Fáta	Rác	Bradics	Bezdéd
Kata	Pongrác	Kandics	Egyed
Szata	Gebec	Bagics	Csid
Csita	Regéc	Magics	Dávid
Szita	Csernec	Borics	Oszvald
Vozita	Berec	Petrics	Szentgond

Zsigmond	Vache	Csetre	Balog
Bod	Kecske	Detre	Zálog
Csobod	Szelecske	Csüre	Hályog
Hód	Beke	Gyüre	Ördög
<i>Bohod</i>	Cseke	Skovre	Jobbágy
Rohod	Cséke	Mese	Lágy
Mód	Kéke	Gőse	Nagy
Sód	Bike	Gerepse	Fónagy
Rasod	Mike	Esze	Hölgy
Gothárd	Pike	Máté	György
Szovárd	Sike	Ágostonmáté	Ferencgyörgy
Kocsord	Szike	Csete	Véggyörgy
Kontakord	<i>Chelke</i>	Fekete	Oláh
Büd	Benke	Remete	Brah
Csüd	Senke	Pete	<i>Zolthech</i>
Sebe	Lőke	Sete	Herlech
<i>Chylibe</i>	Szóke	Vete	<i>Buboch</i>
Nobe	Tőke	Bőjte	<i>Bindoch</i>
Görbe	Csépke	Szente	Koch
Bence	Lepke	Böte	Éh
Hence	Perke	Nyeste	Cseh
Vince	Csirke	Tegze	<i>Hangh</i>
Papöccse	Györke	Berze	<i>Konoh</i>
Becse	Csürke	Mízse	<i>Fazath</i>
Csécse	Szöszke	Kanaf	Abai
Gecse	Süke	Stef	Csabai
Ricse	Csele	Rikalf	Nácai
Mikcse	Gele	Ág	Vácai
Bencse	Kele	Gazdag	Málcai
Dencse	Szele	Kazdag	Pálcai
Lencse	File	Parlag	Ugocsai
Lőcse	Sile	Tökmag	Mocsai
Gercse	Cselle	Virág	Dadai
Törcse	Silye	Ország	Madai
<i>Napade</i>	Cserellye	Tag	Rádai
Bede	Reme	Tág	Vadai
Gede	Bene	Vastag	Kaldai
Réde	Csene	Délceg	Koldai
Kide	<i>Forne</i>	Herceg	Várdai
Klande	Bénye	Beddeg	Tordai
Bende	Csépe	Hideg	Budai
Fende	Kepe	Meleg	Salgai
Gende	Szépe	Keszeg	Dolhai
Bige	Köpe	Beteg	Nohai
Fige	Csere	Vég	Pátrohai
Gyenge	Gere	Süveg	<i>Ciriai</i>
Döge	Szere	Agg	Vajai
Füge	<i>Chetere</i>	Víg	Akai
Gyüge	Csire	Harang	Bákai
Hőgye	Emre	Dong	Dákai
Gyügye	Imre	Bódog	Jákai
Kügye	Móré	Jog	Szakai

Zsákai	Henci	Alföldi	Jakabfi
Bacskai	Ferenci	Kisföldi	Szoárdfi
Baracskai	Garbóci	Csegöldi	Szovárdfi
Mikai	Dóci	Dándi	Cséfi
Sikai	Makóci	Jándi	Drágfi
Szalkai	Pinkóci	Mándi	Rikalfi
Dobrókai	Pálóci	Simándi	Pálfi
Oroszkai	Daróci	Szendi	Mihályfi
Ruszkai	Lasztóci	Vezendi	Himfi
Vitkai	Verbőci	Várkondi	Istvánfi
Butkai	Genőci	Gorondi	Ladófi
Ukai	Pelsőci	Szondi	Jofi
Csalai	Sztarci	Váncsodi	Szaniszlófi
Szalai	Turci	Mocsodi	Péterfi
Kállai	Bácsi	Hódi	Győrfi
Sallai	Kácsi	Rohodi	Bálintfi
Doroszlai	Munkácsi	Laskodi	Bagi
Csamai	Lukácsi	Tyukodi	Parlagi
Simai	Szalacsi	Iklódi	Sági
Bánhalmi	Macsi	Módi	Beregi
Csomai	Kovácsi	Erdődi	Szegi
Szirmai	Becsi	Besenyődi	Tószegi
Kozmai	Csécsi	Gothárdi	Végi
Bányai	Pécsi	Várdi	Sárvégi
Baranyai	Perecsi	Peterdi	Harangi
Zádnyai	Szécsi	Kocsordi	Ongi
Simontornyai	Vécsi	Nádasdi	Ungi
Apai	Jakcsi	Kövesdi	Dorogi
Tarpai	Bélcsi	Álmosdi	Pordágyi
Garai	Bolcsi	Büdi	Gagy
Makrai	Kolcsi	Verécei	Palágyi
Komorai	Polcsi	Vencei	Szilágyi
Turai	Ugocsi	Gércei	Magyi
Kassai	Kócsi	Kölcsei	Apagyi
Tiszai	Pócsi	Encsei	Rozvágyi
Vatai	Anarcsi	Geredei	Hegyi
Létai	Kércsi	Idei	Somogyi
Baktai	Pércsi	Penyigei	Pátrohi
Koltai	Csetercsi	Dögei	Baji
Furtai	Acsádi	Gyügyei	Báji
Atyai	Ládi	Derecskei	Pocsaji
Olcsvai	Paládi	Csekei	Halmaji
Moldvai	Páznádi	Csékei	Geleji
Moldovai	Rádi	Mislyei	Buji
Borsovai	Szegedi	Tegenyei	Csáki
Litvai	Perkedi	Rényei	Ajaki
Uzsai	Gesztrédi	Besenyei	Maki
Dombi	Telegdi	Dekrei	Csanaki
Dobi	Hídi	Kőrei	Andornaki
Váci	Vámhídi	Gyürei	Pataki
Besztereci	Toldi	Kesznyétei	Futaki
Dabolci	Földi	Mezei	Lacki

Berecki	Baranyi	Bátori	Kiskeszi
Becski	Ibrányi	Monostori	Leleszi
Beki	Surányi	Őri	Oroszi
Kéki	Varsányi	Győri	Bogáti
Csedreki	Ásványi	Koldvalpri	Komjáti
Kereki	Szécsényi	Detri	Kati
Tereki	Fényi	Petri	Gyarmati
Béltteki	Cégényi	Csúri	Apáti
Cselki	Böszörményi	Túri	Ráti
Telki	Berényi	Tamási	Szováti
Bánki	Gerényi	Nánási	Horváti
Jánki	Perényi	Farnasi	Szigeti
Salánki	Irényi	Aranyasi	Nagyszigeti
Benki	Eszenyi	Sasi	Téti
Mándoki	Majtényi	Tasi	Zajti
Homoki	Irinyi	Futási	Bolti
Putnoki	Abonyi	Mátyási	Kolti
Márki	Bábonyi	Kávási	Konti
Horki	Záhonyi	Bési	Csóti
Zsurki	Bakonyi	Földesi	Kóti
Viski	Ibronyi	Meggyesi	Doroti
Tuszki	Kaszonyi	Méhesi	Marti
Gyakfali	Lazonyi	Illyési	Horti
Karácsonfali	Sényői	Fenesi	Pásti
Gáli	Papi	Szentdienesi	Pesti
Gacsályi	Sápi	Egresi	Haraszi
Mihályi	Selypi	Ölyvesi	Geszti
Pályi	Lopi	Pilisi	Huszi
Érpályi	Ari	Dobosi	Buti
Tavalyi	Bári	Lakosi	Kúti
Erdélyi	Zabari	Mikosi	Kátyi
Újhelyi	Bandari	Domokosi	Fejértavi
Börvelyi	Makari	Miklósi	Gyakfalvi
Szakolyi	Tímári	Szentmiklósi	Makfalvi
Önbölyi	Kanyári	Komlósi	Karácsonfalvi
Szerémi	Tari	Jánosi	Gyulaházi
Halmi	Batári	Kaposi	Szalmaházi
Somi	Óvári	Paposi	Félegyházi
Kiliáni	Kővári	Újvárosi	Irázi
Zsarolyáni	Azari	Orosi	Batizi
Hatvani	Lázári	Gyöngyösi	Balázi
Szebeni	Csengeri	Szölösi	Kinizsi
Semjéni	Megyeri	Körösi	Derzsi
Heteni	Kéri	Körösi	Tolvaj
Hetyeni	Bagaméri	Borsi	Zaj
Bodoni	Csetéri	Újfalusi	Bak
Dányi	Egri	Büsi	Cibak
Ladányi	Biri	Halászi	Kobak
Bogdányi	Nyíri	Olaszi	Csák
Tárkányi	Zombori	Karászi	Lacsák
Villányi	Dóri	Keszi	Csicsák
Pányi	Fóri	Berkeszi	Lucsák

Dák	Zsitnyik	Páncél	Ádám
Tajdak	Kudrik	Marcel	<i>Zoryam</i>
Hudák	Morik	Csel	Fiadom
Deák	Halk	Heel	Áldom
Gétdeák	Pisialk	Seffel	Bajom
<i>Achak</i>	Bánk	Hofel	Sólyom
Diák	Csank	Másfél	<i>Ararom</i>
Páldiák	Csánk	Kengyel	Korom
Cirják	Dank	Lengyel	Som
Széplak	Frank	<i>Cheverkel</i>	Bán
Duklyák	Tank	Samel	Orbán
Bulyák	Zsombok	Himel	Sorban
Zemák	Macok	Csepel	Urbán
Drevenák	Pocok	Drüsszel	Faluban
Csónak	Boncsok	Szél	Bogdán
Fonák	Mocsok	Hertel	Kajdán
<i>Charnak</i>	Turcsok	Kristel	Fábián
Bernák	Andók	Henzel	Gvárdián
Tanyak	Kisandók	Fil	Gvárgyián
Fonyák	Bodók	Csontfil	Flórián
Csajták	Dámfok	Szakáll	Damján
Rajták	Tulok	Szabol	Marján
Vak	Balyók	Dorombol	Csorján
Novák	Sulyok	Varhol	Adorján
<i>Chawak</i>	Szolnok	Pokol	Forján
<i>Kowak</i>	Pohárnok	Apostol	Kan
Lack	Burok	Göncöl	Kán
Bereck	Szurok	Köncöl	Dékán
Peticsk	Bertók	Dúl	<i>Ihkan</i>
Bercsek	Birtók	Bratul	Csintalan
Cerjék	Csülök	Csontfűl	Birtalan
Terjék	Püspök	Gacsály	Oroszlán
Elek	Török	Mihály	Domán
Cerneke	Petők	Tótmihály	Román
Csedrek	Üstök	Szakály	Derman
Béltek	Fark	Király	Dormán
Péntek	Márk	Fertály	Sorman
Píntek	Icsuk	Bivaly	Kotormán
Cövek	<i>Maywk</i>	Rozsály	Pitman
Belizek	<i>Laborczyk</i>	Guzsaly	Nán
Bácsik	Cíbal	Kuzsaly	Csépán
Elcsik	Gál	Borbély	Ispán
Bencsik	Nagygál	Sordély	Zsupán
Polyik	Bial	Gergely	Ábrán
Bánik	<i>Machkal</i>	Székely	Krisán
Danik	Hajnal	Kevély	Katán
Krajnik	Pál	Bagoly	Zoltán
Csernik	Nagypál	Szakoly	Csorthyán
Sztanyik	Antal	Turkoly	Radván
Krajnyik	Csintal	Károly	Iván
Maszarnyik	Vrabel	Tatoly	Radován
Hornyik	Gebel	Sávoly	Orgován

Kisistván	Sárkány	Sóvágó	Katkó
<i>Solwan</i>	Zsákmány	Rigó	Patkó
Zán	Koppány	Salgó	Csernetko
Józan	Arany	Bangó	Mezetko
Dercen	Ábrány	Lógó	Dutko
Cselcsen	Sovány	Dorgó	Juko
Röden	Ásvány	Súgó	Pivko
Hegen	Szécsény	Zúgó	Baló
Dien	Gödény	Jó	Háló
Demjén	Cégény	Bakó	Kaló
Semjén	Jólegény	Cakó	Danilo
Mazalen	Szegény	Csákó	Kálló
Gellyén	Beszermény	Dákó	László
Kelemen	Böszörmény	Fakó	Szaniszló
Zenten	Berény	Jakó	Füló
Sebestyén	Perény	Jákó	Tamó
Keresztyén	Szerény	Makó	Domo
Vén	Görény	Karakó	Csanó
Berven	Majtény	Takó	Csánó
Turcsin	Karácsony	Zakó	Jano
Kriskin	Vékony	Macko	Janó
Apalin	Bársony	Zajacsko	Jánó
Ciglin	Pozsony	Balicsko	Szanó
Obrin	Szabó	Vlcsko	Szánó
Makszin	Sántaszabó	Stofko	Fonó
Ruzsin	Bibó	Tardikó	Varno
Rohmann	Zámbó	Mikó	Hányó
Hermann	Dobó	Nyikó	Kanyó
Petermann	Bacsó	Radojko	Manyo
Bon	Jakcsó	Sztojko	Tanyo
Bodon	Makcsó	Balkó	Csapó
Jodon	Domcsó	Falko	Pipó
Gordon	Hancso	Falkó	Compó
Bajon	Fadó	Kalko	Kopó
Nyakon	Radó	Palkó	Szopó
Mikon	Krédó	Zámko	<i>Taypo</i>
Simon	Sidó	Csankó	Járó
Ugron	Zsidó	Csánkó	Bíró
Sopron	Száguldó	Hanko	Képíró
Sámson	Andó	Branko	Síró
Balaton	Bodó	Csokó	Boró
Márton	Ardó	Popko	Varró
Ágoston	Rizsthordó	Barkó	Forró
Gerzson	<i>Zywnudo</i>	Borkó	Borsó
Kun	<i>Dufo</i>	Turko	Mászó
<i>Thyn</i>	Agó	Balaskó	Csató
Csány	Ágó	Tomasko	Kötélszagató
Bogdány	Bagó	Pasko	Hajgató
Cigány	Faragó	Paskó	Kató
Pogány	Vágó	Hresko	Mató
Buzogány	Favágó	Toroskó	Arató
Csákány	Nádvágó	Proszko	Kondító

Koltó	Bérgyűjtő	Bosár	Zubor
Toppantó	Teremtő	Kosár	Csór
Szántó	Kötő	Császá	Goncsor
Lótó	Bordakötő	Koleszár	Dór
Liptó	Értő	Csiszár	Zádor
Ekegyártó	Tepertő	Huszár	Sándor
Íjgyártó	Ijesztő	Tar	Bondor
Szűgyártó	Sütő	Tatár	Kondor
Asztalgyártó	Borsütő	Szitár	Komondor
Lakatgyártó	Lövő	Kajtár	Bodor
Tapasztó	Szövő	Bojtár	Fodor
Virrasztó	Mező	Botár	Kodor
Olvasztó	Néző	Zöldvár	Kámfor
Futó	Főző	Patvar	Gór
Galyazó	Dezső	Lázár	Logor
Magzó	Csap	Boldizsár	Sógor
Bízó	Pap	Zauber	Major
Galyzó	Kvap	Cser	Bocskor
Harangozó	Filep	Devecser	Bokor
Hozó	Szép	Mader	Komor
Sózó	Joszip	Ledér	Pór
Nyúzó	Fülöp	Kender	Timpor
Bazsó	Cábár	Klanger	Bátor
Gazsó	Cincár	Csenger	Nagybátor
Izsó	Kulcsár	Gleicher	Kajtor
Bozsó	Bocsár	Májer	Kántor
Gerzsó	Mocsár	Fejér	Botor
Nagygerzsó	Kádár	Kér	<i>Dotor</i>
Dicső	Padár	Cendeler	Szomotor
Felcső	Tivadar	Fillér	Pótor
Bedő	Dandár	Bömer	Monostor
Gedő	Cudar	Kázmér	Pásztor
Gödő	Sáfár	<i>Gener</i>	Göndör
Erdő	Bolgár	Csetér	Csödör
Bekő	Polgár	Demeter	Gödör
Benkő	Bogár	Nagydemeter	Lödör
Szökő	Esztergár	Péter	Ökör
Öklelő	<i>Sirgar</i>	Litér	Vasorr
Perzselő	Magyar	Völter	Búr
Derezlő	Dohár	Mester	Túr
Csépő	Suhar	Szilveszter	Für
Mérő	Csaplár	Fetter	Szür
<i>Sziterő</i>	Hamar	Vetter	Lábas
Kötélverő	Tímár	Vér	Barabás
Nyíró	Kalmár	Kövé	Gombás
Törő	Bodnár	Mizser	Gubás
Vessző	Molnár	Tőzsér	Pálcás
Égető	Kanyár	Tuzsér	Pogácsás
Hejgető	Kopár	Fejír	Láncsás
Jejgető	Pisár	Isabor	Hidas
Csengető	Gáspár	Jámbor	Bordás
Pető	Sár	Zombor	Ludas

Bodzás	Madaras	Kegyes	Szekernyés
Kisbodzás	Kamarás	Szegyes	Kepes
Gyárfás	András	Meggyes	Képes
Magas	Sas	Hölgyes	Képés
Fogas	Sás	Tölgyes	Cserepes
Faggyas	Vasas	Högyes	Res
Borgyas	Kaszás	Hes	Béres
Tóbiás	Szítás	Éhes	Cseres
Fias	Palotás	Méhes	Kenderes
Ájas	Rostás	Fejes	Herés
Hajas	Futás	Tejes	Szekeres
Hájas	Kutas	Kecskés	Kenyeres
Vajas	Mátyás	Bekes	Peres
Varjas	Vas	Békés	Seres
Borjas	Havas	Kékes	Szeres
Andorjás	Java	Kerekes	Veres
Ajakas	Pávás	Mikes	Tövises
Kakas	Agvas	Denkes	Vénszes
Nyakas	Zagyvás	Tőkés	Petes
Fazakas	Szilvás	Berkes	Pentes
Vékás	Tolvas	Petkes	Szentes
Fazekas	Jovas	Kebles	Pintes
Víkás	Lovas	Éles	Kertes
Bokás	Jólovas	Beles	Keresztes
Csókás	Darvas	Kelés	Lisztes
Kokas	Garvás	Pelés	Medves
Fazokas	Borotvás	Szeles	Medvés
Farkas	Házás	Széles	Íves
Csukás	Waczas	Köteles	Köves
Oldalas	Bozás	Files	Gerves
Szálas	Búzás	Cserfiles	Kőműves
Tálas	Bozzás	Pilés	Pamazes
Téglás	Rózsás	Melles	Mézes
Nyilas	Gorzsás	Illés	Tegzes
Szilas	Torzás	Füles	Pénzes
Szakállas	Kemencés	Tengelyes	Tüzes
Tollas	Necses	Ellyés	Boldis
Barlas	Kéncses	Mellyes	Mondis
Korcsolyás	Lencsés	Illyés	Módis
Tamás	Kincses	Lemes	Kis
Tormás	Kopcses	Nemes	Filis
Nánás	Bedes	Temes	Pilis
Kálnás	Endes	Selymes	Kolis
Kápolnás	Térdes	Dienes	Kornis
Kintornás	Jeges	Szenes	Pipis
Bányás	Részeges	Istenes	Boris
Aranyas	Véges	Fényes	Bós
Kaponyás	Süveges	Gyékényes	Darabos
Koponyás	Segges	Kökényes	Koribos
Talpas	Mérges	Rényes	Galambos
Hárpás	Nyerges	Fínyes	Gombos
Korpás	Jegyes	Dinnyés	Dobos

Láncos	Kolos	Bartos	Hegedűs
Táncos	Esztergályos	Kustos	Gyűrűs
Gáncsos	Baglyos	Szívós	<i>Ophws</i>
Szabados	Tarsolyos	Pajzsos	Kolbász
Zsoldos	Hámos	Rozsos	Fász
Gondos	Vámos	Ős	Ihász
Hódos	Sólymos	Csős	Juhász
Kardos	Barmos	Bölcös	Halász
Bagos	Jármos	Csöcsös	Olász
Rigós	Ormos	Löcsös	Panasz
Dolgos	Kormos	Erdős	Bányász
Bogos	Nagyjános	Füldös	Kopasz
Lugos	Csalános	Csüdös	Madarász
<i>Hos</i>	Martonos	Gyöngyös	Karász
Polyhos	Farnos	Hős	Kárász
Jonhos	Fornos	Lőkös	Szász
Juhos	Hasznos	Tökös	Ravasz
Diós	Disznós	Györkös	Kovász
Olajos	Gyisznós	Köblös	Lovász
Parajos	Lányos	Metélös	Méhész
Kos	Bárányos	Szölös	Kész
Kós	Kapos	Körmös	Lelesz
Ákos	Lapos	Ürmös	Soltész
Bakos	Lápos	Ködmönös	Révész
Dákos	Papos	Bűnös	Grósz
Jakos	Sipos	Erős	Orosz
Lakos	Púpos	Ökrös	Ősz
Csulákos	Mészáros	Körös	Csúsz
Mákos	Piros	Törös	Husz
Csónakos	Oros	Böjtös	Bogát
Rákos	Boros	Süivöltös	Tóhát
Mocskos	Bíboros	Fürtös	Korlát
Árnyékos	Csupros	Kürtös	Gyarmat
Végkös	Orros	Füstös	Zsinat
Csíkos	Forrás	Kettös	Barát
Makkos	Túros	Ötvös	Horvát
Falkos	Túrós	Hárs	Bajzát
Gyalkos	Sós	Bors	Szakadt
Gyilkos	Kasos	Bús	Futamodt
Tulkos	Borsos	<i>Cocus</i>	Kerecset
Zsombokos	Borsós	Koldus	Siket
Mokos	Ravaszos	Jakus	Német
Domokos	Kinatos	Márkus	Tét
Markos	Itos	Bartalyus	Setét
Torkos	Fitos	Mónus	Sötét
Patkós	Sajtos	Csíkárus	Kísértet
Tyúkos	Bojtos	Koszorús	Nemzet
Kálos	Foltos	Pilátus	Gernolt
Pálos	Lantos	Santus	Lóránt
Aszalós	Csontos	<i>Choptus</i>	Szent
<i>Zadlos</i>	Botos	Mátyus	Bálint
Miklós	Potos	Pattantyús	Kont

Bot	Didu	Csepű	Káliz
Herrbot	Hatujjú	Hatökrű	Víz
Deszpot	Varjú	Gyönyörű	Ogoz
Marót	Borjú	Kisgyönyörű	Káloz
Szot	Falu	Igaz	Borz
Tót	Szépszakállú	Mikaz	Csúz
Gibárt	Madzagfaszú	Rumpaz	<i>Alduz</i>
Gellért	Hosszú	<i>Tepcz</i>	Fórizs
Prépost	Félföldű	<i>Fabolez</i>	Rohozs
Vesztett	Hétseggű	Kenéz	Kolozs
Vágott	Félszemű	Vitéz	Derzs
Halott	Szörnyű	<i>Duez</i>	Torzs

Településnév-mutató

A mutató elsőként a hely középkori nevének mai helyesírással átírt, egységesített alakját tartalmazza, ezt követi az oklevélből kikövetkeztethető közigazgatási egység, a vármegye neve, majd a hely mai nevééről, illetve elpusztulása esetén a vélelmezett helyéről kaphatunk információkat. A határon kívülre szakadt falvak esetében a könnyebb azonosíthatóság érdekében (a / jel után) megadtuk a település mai hivatalos nevét is, valamint az országkód (M = Magyarország, U = Ukrajna, Szl = Szlovákia, Ro = Románia) mellett a nagyobb közigazgatási egységet (megye, járás) is megjelöltük.

Aba (Szabolcs vm.) † (Balkány határába olvadt) (M-SzSzB.)
Acsád (Szabolcs vm.) Nyíracsa (M-HB.)
Ádám (Bihar vm.) † (Nagykerek határába olvadt) (M-HB.)
Agárd (Zemplén vm.) Zemplénagárd (M-BAZ.)
Ajak (Szabolcs vm.) Ajak (M-SzSzB.)
Álmosd (Bihar vm.) Álmosd (M-HB.)
Alsócsongova (Ugocsa vm.) Nagycsongova / Боржавське (U-Nagyszőlősi j.)
Alsógérce (Ugocsa vm.) Nagygérce / Gherța Mare (Ro-SM)
Alsókegye (Közép-Szolnok, Szatmár vm.) Kegye / Chegea (Ro-SM)
Alsósárad (Ugocsa vm.) Alsósárad / Нижне Болотне (U-Ilosvai j.)
Amac (Szatmár vm.) Amac / Amați (Ro-SM)
Anarcs (Szabolcs vm.) Anarcs (H-SzSzB.)
Andaháza (Bihar vm.) † (Érpály és Szentkozma környékén keresendő) (M-HB.)
Apafalva (Szatmár vm.) Apa / Apa (Ro-SM)
Ártánd (Bihar vm.) Ártánd (M-HB.)
Ártánháza (Szabolcs vm.) † (Nyíracsa határában feküdt) (M-HB.)
Atya (Bereg vm.) Vámosatya (M-SzSzB.)
Bábony (Ugocsa vm.) Kisbábony / Băbești (Ro-SM)
Bacska (Zemplén vm.) Bacska / Bačka (Szl-Tőketerebesi j.)
Badaló (Bereg vm.) Badaló / Бадалово (U-Beregszászi j.)
Bagos (Szatmár vm.) Csengerbagos / Boghiș (Ro-SM)
Bakos (Bereg vm.) Kisbakos? / Бакош (U-Beregszászi j.)

Báncsa (Bács vm.) (?)
Bartfalva (Szatmár vm.) † (Szinérváralja környékén feküdt) (Ro-SM)
Batarcs (Ugocsa vm.) Batarcs / Bătarci (Ro-SM)
Bátor (Szabolcs vm.) Nyírbátor (M-SzSzB.)
Bégány (Bereg vm.) Bégány (Nagy- és Kis-) / Велика Біганы/Мала Бийганы (U-Beregszászi j.)
Béltek (Szabolcs vm.) Nyírbéltek (M-SzSzB.)
Bene (Bereg vm.) Bene / Бене (U-Beregszászi j.)
Bercel (Szabolcs vm.) Tiszabercel (M-SzSzB.)
Beregardó (Bereg vm.) Beregardó (Beregszászvérgardó) / Чепивка (U-Beregszászi j.)
Berkesz (Szabolcs vm.) Berkesz (M-SzSzB.)
Besenyőd (Szabolcs vm.) Besenyőd (M-SzSzB.)
Bilke (Bereg vm.) Bilke / Білки (U-Ilosvai j.)
Bir (Szabolcs vm.) Biri (M-SzSzB.)
Bisztra (Bereg vm.) Alsóbisztra / Нижній Бистрий (U-Husztói j.)
Boboviscse (Bereg vm.) Bubuliska ~ Borhalom / Бобовище (U-Munkácsi j.)
Bodfalva (Máramaros vm.) Budfalva / Budești (Ro-Mar)
Bogdány (Szabolcs vm.) Nyírbogdány (M-SzSzB.)
Bojt (Bihar vm.) Bojt (M-HB.)
Bolt (Szabolcs vm.) † (Újfehértó határában feküdt) (M-SzSzB.)
Borhid (Szatmár vm.) Szamosborhid / Valea Vinului (Ro-SM)
Bótrágy (Bereg vm.) Bótrágy / Батрадь (U-Beregszászi j.)

- Bököny** (Szabolcs vm.) Bököny (M-SzSzB.)
Börvej (Szatmár vm.) Börvely / Berveni (Ro-SM)
Bucsa (Békés vm.) Bucsa (M-Békés)
Buj (Szabolcs vm.) Buj (M-SzSzB.)
Büüd (Szabolcs vm.) Tiszavasvári része (M-SzSzB.)
Csaholc (Szatmár vm.) Csaholc (M-SzSzB.)
Csalános (Szatmár vm.) Csanáros / Urziceni (Ro-SM)
Csama (Ugocsa vm.) Csomafalva / Затисівка (U-Nagyszőlősi j.)
Csány (Abaúj vm.) Hernádcsány / Čaňa (Szl-Kassa vid. j.)
Csarnató (Ugocsa vm.) Csarnató / Черна (U-Nagyszőlősi j.)
Csarnavoda (Bereg vm.) Csaroda (M-SzSzB.)
Csatóháza (Ugocsa vm.) † (Tivadar határába olvadt) (U-Nagyszőlősi j.)
Csécs (Abaúj vm.) Csécs / Čečejevce (Szl-Kassa vid. j.)
Csécse (Szatmár vm.) Tiszacsécse (M-SzSzB.)
Cseke (Szatmár vm.) Szatmárcseke (M-SzSzB.)
Csepe (Ugocsa vm.) Csepe / Чепя (U-Nagyszőlősi j.)
Csicser (Ung vm.) Csicser / Čičerowce (Szl-Nagymihályi j.)
Csodabala (Békés vm.) † (Túrkevéstől D-re feküdt) (M-JNSz.)
Csomány (Bereg vm.) Csongor / Чомонин (U-Munkácsi j.)
Csúr (Szabolcs vm.) † (Ibrány határában feküdt) (M-SzSzB.)
Dabóc (Ugocsa vm.) Dabolc / Dobolț (Ro-SM)
Dada (Szabolcs vm.) Tiszadada (M-SzSzB.)
Daróc (Bereg vm.) Beregdaróc (M-SzSzB.)
Debrecen (Bihar vm.) Debrecen (M-HB.)
Dercen (Bereg vm.) Dercen / Дерцен (U-Munkácsi j.)
Derecske (Bihar vm.) Derecske (M-HB.)
Derzs (Szatmár vm.) Nyírderzs (M-SzSzB.)
Devecser (Szabolcs vm.) Demecser (M-SzSzB.)
Dob (Szatmár vm.) Szamosdob / Doba (Ro-SM)
Dobos (Szatmár vm.) Nagydobos (M-SzSzB.)
Dolha (Már) Dolha / Добре (U-Ilosvai j.)
Dománhida (Szatmár vm.) Domahida / Domănești (Ro-SM)
- Döge** (Szabolcs vm.) Döge (M-SzSzB.)
Ecsed (Szatmár vm.) Nagyecséd (M-SzSzB.)
Egres (Ugocsa vm.) Szöllősegres / Олешник (U-Nagyszőlősi j.)
Egyek (Szabolcs vm.) Egyek (M-SzSzB.)
Encsencs (Szabolcs, Szatmár vm.) Encsencs (M-SzSzB.)
Érpály (Bihar vm.) † Herpály (Berettyó-újfalutól keletre feküdt) (M-HB.)
Eszeny (Szabolcs vm.) Eszeny / Есень (U-Ungvári j.)
Eszlár (Szabolcs vm.) Tiszaeszlár (M-SzSzB.)
Fábiánháza (Szatmár vm.) Fábiánháza (M-SzSzB.)
Farkasfalva (Ugocsa vm.) Tiszafarkasfalva / Вовчанске (U-Nagyszőlősi j.)
Fejértó (Bihar vm.) † (Debrecentől délre feküdt) (M-HB.)
Feketeardó (Ugocsa vm.) Feketeardó / Чорнотисів (U-Nagyszőlősi j.)
Felsősongva (Ugocsa vm.) Kiscsongova / Завадка (U-Nagyszőlősi j.)
Felsőgérce (Ugocsa vm.) Kisgérce / Gherța Mică (Ro-SM)
Felsőkegye (Közép-Szolnok, Szatmár vm.) Kegye / Chegea (Ro-SM)
Felsősárad (Ugocsa vm.) Felsősárad / Широке (U-Nagyszőlősi j.)
Forgolán (Ugocsa vm.) Forgolány / Дівичне (U-Nagyszőlősi j.)
Földes (Szabolcs vm.) Földes (M-HB.)
Fülöp (Szabolcs, Szatmár vm.) Fülöp (M-SzSzB.)
Gát (Szabolcs vm.) † (Piricse környékén feküdt) (M-SzSzB.)
Gáva (Szabolcs vm.) Gáva (M-SzSzB.)
Gégény (Szabolcs vm.) Gégény (M-SzSzB.)
Gelénes (Bereg vm.) Gelénes (M-SzSzB.)
Gelse (Szabolcs vm.) Nyírgelse (M-SzSzB.)
Gemzse (Szabolcs vm.) Gemzse (M-SzSzB.)
Gencs (Szatmár vm.) Gencs / Ghenci (Ro-SM)
Gerény (Ung vm.) Gerény / Горяни (U-Ungvári j.)
Geszteréd (Szabolcs vm.) Geszteréd (M-SzSzB.)
Gilvács (Szatmár vm.) Gilvács / Ghilvaci (Ro-SM)
Gödényháza (Ugocsa vm.) Gödényháza / Гудя (U-Nagyszőlősi j.)

- Gút** (Szabolcs vm.) † (Nyíradony határába olvadt) (M-SzSzB.)
- Gyarán** (Bihar vm.) † (Körösgyéres határában feküdt) (M-HB.)
- Gyarmat** (Szatmár vm.) Fehérgyarmat (M-SzSzB.)
- Gyéres** (Bihar vm.) Körösgyéres / Girişu de Criş (Ro-Bihar vm.)
- Györgyteleke** (Szatmár vm.) Györtelek (M-SzSzB.)
- Gyula** (Ugocsa vm.) Szőlősgyula / Дюла (U-Nagyszőlősi j.)
- Gyügye** (Szatmár vm.) Gyügye (M-SzSzB.)
- Halmi** (Ugocsa vm.) Halmi / Halmeu (Ro-SM)
- Harang** (Szabolcs vm.) † Harangod (Nagykálló határában keresendő) (M-SzSzB.)
- Hatház** (Szabolcs vm.) Hajdúhadház (M-HB.)
- Hegyes** (Szabolcs vm.) Nagyhegyes (M-HB.)
- Hermánszeg** (Szatmár vm.) Hermánszeg (M-SzSzB.)
- Hetény** (Ugocsa vm.) Tiszahetény / Гетиня (U-Nagyszőlősi j.)
- Hodos** (Szatmár vm.) Nagyhódos (M-SzSzB.)
- Homok** (Szatmár vm.) Sándorhomok / Nisipeni (Ro-SM)
- Hort** (Szabolcs vm.) † (Polgár határában feküdt) (M-SzSzB.)
- Hosszúmacs** (Szabolcs, Bihar vm.) Nagymacs (M-HB.)
- Hugyaj** (Szabolcs vm.) Érpatak (M-SzSzB.)
- Ignéc** (Bereg vm.) Ignéc / Зняцьово (U-Munkácsi j.)
- Izsnýéte** (Bereg vm.) Izsnýéte / Жнятинe (U-Munkácsi j.)
- Jákó** (Szabolcs vm.) Nyírájkó (M-SzSzB.)
- Jánk** (Szatmár vm.) Jánkmajtis része (M-SzSzB.)
- Jánosi** (Szatmár vm.) Kántorjánosi (M-SzSzB.)
- Józsefháza** (Szatmár vm.) Józsefháza / Ioşib (Ro-SM)
- Kaldó** (Zemplén vm.) † (Rátka közelében feküdt) (M-BAZ.)
- Kálló** (Szabolcs vm.) Nagyálló (M-SzSzB.)
- Kálmánd** (Szatmár vm.) Kálmánd / Cămin (Ro-SM)
- Kálnik** (Bereg vm.) Beregsárrét / Кальник (U-Munkácsi j.)
- Kálonga** (Szabolcs vm.) Kálongatanya, Tuzsér része (M-SzSzB.)
- Karád** (Zemplén vm.) Tizakarád (M-BAZ.)
- Karász** (Szabolcs vm.) Nyírkarász (M-SzSzB.)
- Károly** (Szatmár vm.) Nagykároly / Carei (Ro-SM)
- Kátaszentmiklós** (Szatmár vm.) Krasna-szentmiklós / Sânmiclaş (Ro-SM)
- Kék** (Szabolcs vm.) Kék (M-SzSzB.)
- Kelecsény** (Ung vm.) Kaposkelecsény / Kapašianske Kľačany (Szl-Nagymihályi j.)
- Kenéz** (Bihar vm.) Érkenéz / Voivozi (Ro-Bihar vm.)
- Kengyel** (Bihar vm.) † (Berettyóújfalu mellett feküdt) (M-HB.)
- Kér** (Szatmár, Szabolcs vm.) Szamoskér (M-SzSzB.)
- Kércs** (Szabolcs vm.) Nyírkércs (M-SzSzB.)
- Kereki** (Bihar vm.) Nagykereki (M-HB.)
- Kérsemjén** (Szabolcs, Szatmár vm.) Kérsemjén (M-SzSzB.)
- Keszi** (Nógrád v. Gömör vm.) (?)
- Királyháza** (Ugocsa vm.) Királyháza / Королеве (U-Nagyszőlősi j.)
- Kirva** (Ugocsa vm.) Tizakirva / Крива (U-Husztai j.)
- Kisar** (Szatmár vm.) Kisar (M-SzSzB.)
- Kisfalud** (Szabolcs vm.) † (Szabolcs határába olvadt) (M-SzSzB.)
- Kisgyarmat** (Békés vm.) Füzesgyarmat (M-Békés)
- Kiskaraszló** (Ugocsa vm.) Felsőkaraszló / Гребля (U-Ilosvai j.)
- Kisléta** (Szabolcs vm.) Kisléta (M-SzSzB.)
- Kismarja** (Bihar vm.) Kismarja (M-HB.)
- Kismuzsaly** (Bereg vm.) † (Nagymuzsaly határába olvadt) (U-Beregszászi j.)
- Kisnamény** (Szatmár vm.) Kisnamény (M-SzSzB.)
- Kisrozsály** (Szatmár vm.) Rozsály (M-SzSzB.)
- Kisvárd** (Szabolcs vm.) Kisvárd (M-SzSzB.)
- Kiszsadány** (Szatmár vm.) Szatmárzsadány / Sătmărel (Ro-SM)
- Komját** (Ugocsa vm.) Magyaromját / Великі Ком'яти (U-Nagyszőlősi j.)

- Komlós** (Ugocsa vm.) Ugocsakomlós / Comlăușa (Ro-SM)
- Kovácsi** (Bihar vm.) † Pusztakovácsi (Berettyóújfalu és Bihartorda között feküdt) (H-HB.)
- Kökényesd** (Ugocsa vm.) Kökényesd / Porumbesti (Ro-SM)
- Kölcse** (Szatmár vm.) Kölcse (M-SzSzB.)
- Kölcseány** (Bereg vm.) Kölcseány / Кольчине (U-Munkácsi j.)
- Körtvélyes** (Szabolcs vm.) † (talán Újfehértó határában keresendő) (M-SzSzB.)
- Krassó** (Szatmár vm.) Szamoskrassó / Cărașeu (Ro-SM)
- Kricsfalva** (Máramaros vm.) Kricsfalva / Кричово (U-Técsői j.)
- Krivostyán** (Zemplén vm.) Gödrös / Krivošťany (Strážske része) (Szl-Nagymihályi j.)
- Kusaly** (Közép-Szolnok vm.) Kusaly / Coșeiu (Ro-Szil)
- Ladány** (Szabolcs vm.) Püspökladány ? (M-HB.)
- Lánc** (Abaúj vm.) Lánc (Alsó- v. Felső-) / Nižný/Vyš-ný Lánec (Szl-Kassa vidéki j.)
- Laskod** (Szabolcs vm.) Laskod (M-SzSzB.)
- Lázár** (Szatmár vm.) Lázári / Lazuri (Ro-SM)
- Lelesz** (Zemplén vm.) Lelesz / Leles (Szl-Töketerébesei j.)
- Levelek** (Szabolcs vm.) Levelek (M-SzSzB.)
- Lipőfalva** (Szatmár vm.) Szamoslippó / Lipău (Ro-SM)
- Litke** (Szabolcs vm.) Fényeslitke (M-SzSzB.)
- Lorándháza** (Szabolcs vm.) Baktalórántháza része (M-SzSzB.)
- Lök** (Szabolcs vm.) Tiszalök (M-SzSzB.)
- Lucska** (Bereg vm.) Nagylucska / Велики Лучки (U-Munkácsi j.)
- Lugas** (Szabolcs, Szatmár vm.) Nyírlugos (M-SzSzB.)
- Macs** (Szabolcs vm.) † (Debrecen-Józsa területére olvadt) (M-HB.)
- Mada** (Szabolcs vm.) Nyírmada (M-SzSzB.)
- Magyarveresmart** (Ugocsa vm.) Felsőveresmart / Велика Копаня (U-Nagyszőlősi j.)
- Majtény** (Szatmár vm.) Majtény (Kis- v. Nagy-) / Moftinul Mic/Mare (Ro-SM)
- Makranc** (Abaúj vm.) Makranc / Mokrance (Szl-Kassa vid. j.)
- Málca** (Zemplén vm.) Málca / Malčice (Szl-Nagymihályi j.)
- Márok** (Bereg vm.) Márokpapi része (M-SzSzB.)
- Mártonfalva** (Szabolcs vm.) Nyírmártonfalva (M-HB.)
- Matolcs** (Szatmár vm.) Tunyogmatolcs része (M-SzSzB.)
- Meggyes** (Szatmár vm.) Aranyosmeggyes / Medieșu Aurit (Ro-SM)
- Méhes** (Békés vm.) † (Körösladány határába olvadt) (M-Békés)
- Méhtelek** (Szatmár vm.) Méhtelek (M-SzSzB.)
- Mérk** (Szatmár vm.) Mérk (M-SzSzB.)
- Meved** (?)
- Micske** (Szabolcs vm.) † (Bököny és Újfehértó határába olvadt) (M-SzSzB.)
- Mihálydi** (Szabolcs vm.) Nyírmihálydi (M-SzSzB.)
- Milota** (Szatmár vm.) Milota (M-SzSzB.)
- Monostorosadony** (Szabolcs vm.) Nyíradony (M-SzSzB.)
- Munkács** (Bereg vm.) Munkács / Мукачеве (U-Munkácsi j.)
- Nábrád** (Szatmár vm.) Nábrád (M-SzSzB.)
- Nadány** (Békés vm.) Körösladány (M-Békés)
- Nádudvar** (Szabolcs vm.) Nádudvar (M-HB.)
- Nagyar** (Szatmár vm.) Nagyar (M-SzSzB.)
- Nagyfalu** (Szabolcs vm.) Tiszanagyfalu (M-SzSzB.)
- Nagygyarmat** (Békés vm.) Füzesgyarmat (M-Békés)
- Nagyhalász** (Szabolcs vm.) Nagyhalász (M-SzSzB.)
- Nagyida** (Abaúj vm.) Nagyida / Vel'ká Ida (Szl-Kassa vid. j.)
- Nagykaraszló** (Ugocsa vm.) Alsókaraszló / Запиччя (U-Ilosvai j.)
- Nagykecő?** (Szatmár vm.) Nagyéc? (?)
- Nagymihály** (Zemplén vm.) Nagymihály / Michalovce (Szl-Nagymihályi j.)
- Nagypalád** (Szatmár vm.) Nagypalád (M-SzSzB.)
- Nagyrozsály** (Szatmár vm.) Rozsály (M-SzSzB.)
- Nagyszekeres** (Szatmár vm.) Nagyszekeres (M-SzSzB.)
- Namény** (Szatmár vm.?) Kisnamény? (M-SzSzB.)

- Napkor** (Szabolcs vm.) Napkor (M-SzSzB.)
Nyék (Borsod vm.) Nyék (M-BAZ.)
Nyírábrány (Szabolcs vm.) Nyírábrány (M-SzSzB.)
Nyíregyház (Szabolcs vm.) Nyíregyháza (M-SzSzB.)
Olcsva (Szatmár vm.) Olcsva (M-SzSzB.)
Ombod (Szatmár vm.) Ombod / Ambud (Ro-SM)
Ónod (Borsod vm.) Ónod (M-BAZ.)
Oros (Szabolcs vm.) Nyíregyháza-Oros (M-SzSzB.)
Oroszi (Szatmár vm.) Vámosoroszi (M-SzSzB.)
Oroszka (Zemplén vm.) Oreszka/Ordasfalva / Oreské (Szl-Nagymihályi j.)
Ökörmező (Bereg, Máramaros vm.) Ökörmező / Міжгір'я (U-Ökörmezői j.)
Őrves (Csanád vm.?) (?)
Öszödfalva (Ugocsa vm.) † (Csepe határába olvadt) (U-Nagyszőlősi j.)
Pálóc (Ung vm.) Pálóc / Pavlovce nad Uhom (Szl-Nagymihályi j.)
Pályi (Szatmár vm.) Ópályi (M-SzSzB.)
Pányok (Abaúj vm.) Pányok (M-BAZ.)
Panyola (Szatmár vm.) Panyola (M-SzSzB.)
Pap (Szabolcs vm.) Pap (M-SzSzB.)
Pátroha (Szabolcs vm.) Pátroha (M-SzSzB.)
Pazony (Szabolcs vm.) Nyírpazony (M-SzSzB.)
Pelejte (Zemplén vm.) Pelejte / Plehotice (Szl-Töketerebesi j.)
Penyige (Szatmár vm.) Penyige (M-SzSzB.)
Perény (Abaúj vm.) Perény / Perín (Szl-Kassa vid. j.)
Perked (Szabolcs vm.) † (Balkány határába olvadt) (M-SzSzB.)
Péterfalva (Ugocsa vm.) Tiszapéterfalva / Пийтерфолво (U-Nagyszőlősi j.)
Petri (Szabolcs vm.) Lövőpetri (M-SzSzB.)
Pinc (Nógrád vm.) Pinc / Pinciná (Sz-Losonci j.)
Pócs (Szabolcs vm.) Máriapócs (M-SzSzB.)
Póhalom (Békés vm.) † (Gyomaendrőd közelében feküdt) (M-Békés)
Portelek (Szatmár vm.) Portelek / Portița (Ro-SM)
Prügy (Szabolcs vm.) Prügy (M-BAZ.)
- Rakamaz** (Szabolcs vm.) Rakamaz (M-SzSzB.)
Ramocsaháza (Szabolcs vm.) Ramocsaháza (M-SzSzB.)
Regéc (Zemplén vm.) Regéc (M-BAZ.)
Ricse (Szatmár vm.) Túrricse (M-SzSzB.)
Rozsály (Szabolcs vm.) † (Szabolcsveresmart határába olvadt) (M-SzSzB.)
Runya (Gömör vm.) Runya / Rumince (Sz-Rimaszombati j.)
Ruszka (Zemplén vm.) Göncruszka (M-BAZ.)
Salánk (Ugocsa vm.) Salánk / Шаланки (U-Nagyszőlősi j.)
Sámelháza (Szatmár vm.) † (Zsarolyán határába olvadt) (M-SzSzB.)
Sámson (Bihar, Szabolcs vm.) Hajdúsámson (M-HB.)
Sáp (Szabolcs vm.) Sáp (M-HB.)
Sásvár (Ugocsa vm.) Tizzasásvár / Тросник (U-Nagyszőlősi j.)
Semjén (Szabolcs vm.) Kállósemjén (M-SzSzB.)
Sényő (Szabolcs vm.) Sényő (M-SzSzB.)
Sima (Békés vm.) † (Dévaványa mellett feküdt) (M-Békés)
Süvöltő (Békés vm.) † (Körösladány határába olvadt) (M-Békés)
Szabolcs (Szabolcs vm.) Szabolcs (M-SzSzB.)
Szakoly (Szabolcs vm.) Szakoly (M-SzSzB.)
Száldobágyterem (Szatmár vm.) † (Terem határában feküdt) (M-SzSzB.)
Szamosköz (Szatmár vm.) Szamosköz kistáj (M-SzSzB.)
Szamostelek (Szatmár vm.) Szamostelek / Someșeni (Ro-SM)
Szamosszeg (Szatmár vm.) Szamosszeg (M-SzSzB.)
Szaniszló (Szatmár vm.) Szaniszló / Sanislău (Ro-SM)
Szárazpatak (Ugocsa vm.) Avaspatak / Valea Seacă (Ro-SM)
Szarvaskő (Heves vm.) Szarvaskő (vár) (M-Heves)
Szász (Bereg vm.) Beregszász / Беperове (U-Beregszászi j.)
Szászberek (Heves vm.) Szászberek (M-JNSz.)
Szászfalu (Ugocsa vm.) Tizzaszászfalu / Cacobe (U-Nagyszőlősi j.)

Szegegyház (Szabolcs vm.) † (Újfehértó határába olvadt) (M-SzSzB.)

Székely (Szabolcs vm.) Székely (M-SzSzB.)

Szentdamján (Bihar vm.) † (Berettyóújfalu határába olvadt) (M-HB.) = **Szentkozma**

Szentgyörgy (Szabolcs vm.) † (Debrecen-Józsa területén állt) (M-HB.)

Szentkirály (Köz-Szol) Érszentkirály / Eriu-Sáncrai (Ro-SM)

Szentkozma (Bihar vm.) † (Berettyóújfalu határába olvadt) (M-HB.) = **Szentdamján**

Szentmárton (Szatmár vm.) Kakszentmárton / Mártinești (Ro-SM)

Szentmihály (Szabolcs vm.) Tiszavasvári része (M-SzSzB.)

Szentmiklós (Bereg vm.) Szentmiklós / Чинадієве (U-Munkácsi j.)

Szentpéterszege (Bihar vm.) Szentpéterszeg (M-HB.)

Szenyves (Szatmár vm.) † (Nyírlugos határába olvadt) (M-SzSzB.)

Széphegy (Ugocsa vm.) † (talán Tarna határában keresendő) (U-Nagyszőlősi j.)

Szeretva (Ung vm.) Nagyszeretva / Stretava (Szl-Nagymihályi j.)

Szernye (Bereg vm.) Szernye / Серне (U-Munkácsi j.)

Sziget (Ugocsa vm.) † (?) (U)

Szinérváralja (Szatmár vm.) Szinérváralja / Seini (Ro-Mar)

Szirma (Ugocsa vm.) Tizzaszirma / Дротинці (U-Nagyszőlősi j.)

Szoboszló (Szabolcs vm.) Hajdúszoboszló (M-HB.)

Szőlős (Ugocsa vm.) Nagyszőlős / Виноградів (U-Nagyszőlősi j.)

Sztára (Zemplén vm.) Sztára / Staré (Szl-Nagymihályi j.)

Szuha (Zemplén vm.) Zemplénszuha / Suché (Szl-Nagymihályi j.)

Tagy (Szatmár vm.) † (Domahida és Kismajtény környékén feküdt) (Ro-SM)

Tállya (Zemplén vm.) Tállya (M-BAZ.)

Tamási (Szabolcs vm.) † (Nyíradony határába olvadt) (M-HB.)

Tárkány (Zemplén vm.) Nagytárkány / Velké Trakany (Szl-Töketerébesei j.)

Tarkő (Sár) Tarkő / Kamenica (Szl-Kisszebeni j.)

Tarna (Ung vm.) Tarna / Trnava pri Laborci (Szl-Nagymihályi j.)

Tarpa (Bereg vm.) Tarpa (M-SzSzB.)

Tas (Szabolcs vm.) Nyírtass (M-SzSzB.)

Téglás (Szabolcs vm.) Téglás (M-HB.)

Tekeháza (Ugocsa vm.) Tekeháza / Текове (U-Nagyszőlősi j.)

Telegd (Bihar vm.) Mezőtelegd / Tileagd (Ro-Bihar vm.)

Terebes (Ugocsa vm.) Túrterebe / Turulung (Ro-SM)

Terem (Szatmár vm.) Terem (M-SzSzB.)

Tét (Szabolcs vm.) Nyírtét (M-SzSzB.)

Tiba (Ung vm.) Tiba / Tibava (Szl-Szobránci j.)

Tivadarfalva (Ugocsa vm.) Tivadarfalva / Федорове (U-Nagyszőlősi j.)

Tokaj (Zemplén vm.) Tokaj (M-BAZ.)

Torna (Ugocsa vm.) Nagytarna / Tarna Mare (Ro-SM)

Tótkálló (Szabolcs vm.) Nagyálló része (M-SzSzB.)

Töketerébes (Szatmár vm.) Krasznaterebe / Terebești (Ro-SM)

Tunyog (Szatmár vm.) Tunyogmatolcs része (M-SzSzB.)

Túr (Külső-Szolnok) Mezőtúr (M-JNSz.)

Tura (Szabolcs vm.) Nyírtura (M-SzSzB.)

Turc (Ugocsa vm.) Turc / Turț (Ro-SM)

Túrtő (Békés, Külső-Szolnok vm.) † (Mezőtúr határába olvadt) (M-JNSz.)

Tuzsér (Szabolcs vm.) Tuzsér (M-SzSzB.)

Tyukod (Szatmár vm.) Tyukod (M-SzSzB.)

Uglya (Máramaros vm.) Uglya / Угля (U-Técsői j.)

Újfalú1. (Szabolcs vm.) † (Tiszanagyfalu határába olvadt) (M-SzSzB.)

Újfalú2. (Bihar vm.) Berettyóújfalu (M-HB.)

Újvár (Abaúj vm.) Abaújvár (M-BAZ.)

Vaja (Szatmár vm.) Vaja (M-SzSzB.)

Vállaj (Szatmár vm.) Vállaj (M-SzSzB.)

Vámosnémeti (Abaúj vm.) Tornyosnémeti (M-BAZ.)

Váncsod (Bihar vm.) Váncsod (M-HB.)

Váralja (Ugocsa vm.) Tamásváralja / Tămășeni (Ro-SM)

Vasvári (Szatmár vm.) Nyírvasvári (M-SzSzB.)

Velezd (Borsod vm.) Sajóvelezd (M-BAZ.)

Vencsellő (Szabolcs vm.) Vencsellő (M-SzSzB.)
Verbőc (Ugocsa vm.) Verbőc / Вербо́вецъ
 (U-Nagyszőlősi j.)
Veréce (Ugocsa vm.) Veréce / Веряця (U-
 Nagyszőlősi j.)
Veresmart (Szabolcs vm.) Szabolcsveresmart
 (M-SzSzB.)
Vinna (Ung vm.) Vinna / Vinné (Szl-Nagy-
 mihályi j.)

Zádnya (Máramaros vm.) Zárnya / Прибор-
 жавське (U-Ilosvai j.)
Zajta (Szatmár vm.) Zajta (M-SzSzB.)
Zelemér (Szabolcs vm.) † (Hajdúböszörmény
 határában feküdt) (M-HB.)
Zétény (Zemplén vm.) Zétény / Zatin (Szl-
 Töketeremesi j.)
Zsarolyán (Szatmár vm.) Zsarolyán (M-SzSzB.)
Zsujta (Abaúj vm.) Zsujta (M-BAZ.)

A Magyar Névtani Értekezések sorozat eddig megjelent kötetei

1. B. GERGELY PIROSKA: *Kalotaszeg kereszt- és becenevei*. Budapest–Miskolc, 2005. 323 lap
2. N. FODOR JÁNOS: *Személynevek rendszere a kési ómagyar korban*. Budapest, 2010. 160 lap
3. N. FODOR JÁNOS: *A Felső-Tisza-vidék késő középkori személyneveinek szótára (1401–1526)*. Budapest, 2010. 328 lap

Előkészületben:

N. KIS SZILVIA: *Névszemantikai vizsgálatok az állatnevek körében*. Budapest, 2010. 134 lap

